

S-1A-B

HARVARD UNIVERSITY

LIBRARY

OF THE

Museum of Comparative Zoölogy

OCT 15 1890

7272.

VERHANDELINGEN

VAN HET

Vol. 45

BATAVIAASCH GENOOTSCHAP

VAN

KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

Deel XLV.

Eerste aflevering.

BATAVIA,
W. BRUINING & Co.

'S HAGE,
M. NIJHOFF.

sm 1885.

Oct. 15, 1890

MANDJAU ARI,

MINANGKABAUSCHE VERTELLING

VERTAALD DOOR .

J. L. VAN DER TOORN.

2309
21-2

VOORWOORD.

De „*Mandjan Ari*” behoort tot de mondelinge overleveringen, door den Maleier van de Padangsche Bovenlanden met den naam van *chabar* of ook wel *chabar pandjang* bestempeld. Dergelijke verhalen zijn er in groote menigte, doch het eene geniet hier, het andere weêr daar een zekere voorliefde, welke natuurlijk afhangt van de plaats, waar zij hun oorsprong vonden. Zoo staat b. v. de *Mandjan Ari* bij de bevolking van oud Agam, de „*Manang kérang*” (1) bij die van Solok en Singkara's bovenaan.

Even als de geschreven legenden zijn ook deze overleveringen samengesteld uit regels van acht of negen lettergrepen, die echter door den zanger niet zelden vermeerderd, en ook wel eens een enkel maal tot zeven gebracht worden.

De wijze van voordracht zou men zingen, liever echter zingend opdreunen, kunnen noemen, en niet zelden is het daarbij merkbaar, hoe de zanger een of ander woord lang aanhoudt ten einde gelegenheid te vinden zich een volgend — door hem vergeten — te herinneren, of met een passend te verwisselen. De slotwoorden zijn echter doorgaans dezelfde; alleen gebeurt het wel eens, dat sommige deelen van het verhaal op verschillende tijden verschillende plaatsen erlangen. Kan het laatste woord van een regel niet spoedig genoeg gevonden worden, dan behelpt men zich eenvoudig met dat van den voorgaanden, waarbij dan, ter wille van de *iagoe* de beginletter veranderd wordt. Dat er op die wijze dikwijls woorden zonder zin geuit worden, schijnt geen ernstig punt van overweging te wezen.

Deze verhalen zijn doorweven met een menigte *pantoen's* en *ibarat's*, terwijl de verteller hier en daar een eigen opmerking tusschenvlecht en niet zelden ondeugende toespelingen maakt of steken onder water geeft. Een en ander dient natuurlijk om het verhaal op te sieren en de belangstelling bij de hoorders te verlevendigen. Wat die *pantoen's* betreft, sommige ervan behooren tot de algemeen bekende; vele echter zijn door den zanger zelven vervaardigd, en daar dit menigmaal tijdens de voordracht geschiedt, zijn deze laatste dan ook van veel minder allooi, zoowel ten opzichte van den inhoud, als van de taal.

Van die *chabars* kennen velen het een of ander brokstuk; enkelen echter hebben er hun werk van gemaakt om ze in hun geheel van buiten te leeren, en zulke Maleische troubadours, *toekang-chabar* of *dentang* genoemd, vinden met het voordragen

(1) De vertaling van deze hoop ik weldra beeindigd te hebben.

ervan menigen avond of nacht bij dezen of genen feestvierende een gul onthaal. Menigeen onder de toehoorders doorleeft voor zich zoowel de vroolijke als de treurige perioden uit het leven des helds, en nu eens getuigt een hartelijke lach dan weder een stille zucht, hoe de schilderijen van den verteller de gemoederen aandoen en met welk een genot de opgesierde voorstellingen en bovennatuurlijke gebeurtenissen gevolgd worden.

Ofschoon op menige plaats uitmuntende door fraaie schildering, levert de inhoud van deze traditie's voor ons weinig aanlokkelijks op, doch voor de taalwetenschap en de kennis der gewoonten des volks zijn zij van groot belang, en het was ook hierom dat ik een paar dezer volksvertellingen onder mijn toezicht op schrift deed stellen.

Ik heb de spelling gevolgd, die men in de oude handschriften aantreft en waarin men, behoudens enkele uitzonderingen, eenige vrij algemeen gevolgde regels terugvindt.

Ik hoop door deze bijdrage weder een bewijs geleverd te hebben, dat meerdere toewijding aan het Minangkabausche dialect in het belang der taalwetenschap en met deze in dat der bevolking niet minder dan noodzakelijk kan genoemd worden.

FORT DE KOCK 29 *September* 1882.

J. L. VAN DER TOORN.

(*) منجوارى.

كايٽ بركايت روتن ساڱٽ تركايت دي اڪر باهر سمڻي كلاڻيت تربريت جاتوه
 ڪڻومڻي جادي ڪاٻر ترڪاٻر تقدير الله ترڪاٻر داتوٽ بندهارا ايتوله اوراڻ نڻ اوراڻ گاداڻن اينداڻ
 ممبالي ڪيان سوندوت برسوندوت گاداڻن اسل براسل ڦوساڪ توزون دي پيڊيٽن اينداڻ
 برسيمڻغ برسائيه مڻڪوت دالم نڱري ڦايوڻ گاداڻ دي تاڻه ڪوت سولوه بيڻداڻ دالم نڱري اڻي
 نڱري ڦاداڻ تارڻا نڱري نڻ ليم ڪوت سواين نسوڻي برلڻڻي نڻ تر چيلق نمڻاڻ جاوه نڻ
 تربروه بوڻ نمڻاڻ همڻيڻ نڻ ڊاڪٽ جولوڻ برسوانن ترسابوت ڪڪلواران ڦريڻڻن ساداڻ برتوروت
 تيڻڻ ساداڻ برجوجوڻ ڪٿان ساداڻ برداڻر ممبونه اينداڻ ممبائون مڻچنچڻ اينداڻ
 ممڻس ايله داتوٽ بندهارا اوراڻ بردوا برقدوسي دير لام برڪلمان له سبولن دوا بولن له
 سمڻي ڦول سموسين سڪيتو لام بربول برميڻي ڦوتي ليدوڻ بولن ميڻي ممالوٽ ڪونوڻ
 ميڻي مڻسرسلينداڻ بولن باء ايتو ميڻي ڦدوسين دي ڪٿاڪڻن له ميڻين توان داتوٽ
 بندهارا برڪات داتوٽ بندهارا ڪالو باء ايتو ميڻي اڊيڻ تڻڻ نڱري ڪبرهويي دي لام
 برڪلمان له دالم تين انڊلاي تيب دي اوڪور جڻڪان له سمڻي سبيلانڻن له لاهير ڦول
 انڦن سهاري اڏا سهاري برڪات له ڊاڪٽ نام جوڳلرن لي ڪيٽي سمڻجوسامڻي له گاداڻ
 سيمڻجواڻي دي ماس سهاري لاهير تيب دي لڻي ڦوتوس تيب دي راسوٽ ڪودوڻ
 تيب دي سنڊي ٻاله ايتوله ڪبساڻان سيمڻجوس برڪات منڊي جو باڻق انڦ ڪندوڻ
 داراسله گاداڻ ڦموڦوس مالو دي ڪاپيڻ ڦمبڻڪيت باڻغ ترانڊام ڦمينن هاڻي جومات
 اوبت جاريه ڦلاري دالم اوبوڻ پاوا رڻڪي هاڻيڪو انڦ ڪندوڻ سيمڻجواڻي دي ڦيلين
 سڦيلين لاي ترڦيلين اورات مڻڪودو دي تيڻڻ سانينڻين لاي له تاهو تاڻق دي
 ڦينڻو گاداڻ باء دي امبر ٽيڻڪي باء دي بوبوت ٻاء لوبق دي ڦيپاران باء جاڳوڻ تاڻه
 دوا بولن گاداڻ اله برڪلاڪر چرڊيڻ اله برپيچارا برڪات داتوٽ بندهارا انڦ ڪندوڻ سيمڻجوس

(*) De *oe* en *au*, de *i* en *ai* klank zijn ook in 't schrift van elkander onderscheiden, daar de Maleiers de *au* teruggeven doch een *و* en een *ا* er boven en de *ai* met een *ي* insgelijks van een *ا* vergezeld. Daar het voor den drukker moeielijk was, die *ا* op de juiste plaats te zetten, heb ik ze ter voorkoming van onduidelijkheid weggelaten.

اري داراس ۲ له اغ گاداغ باء چرديق دي اجر ۲ انق كندوغ سيمنجواري چرديق اله
برقيكيران له تاهو دي موراه ماهل له تاهو دي لاب روگي تاهو دي عادات دي
فوساك اوراغ فعاريس بيچق سان دير لام بركلمان سيمنجو بر ميمفي انپلاي بركات
سيمنجواري گاداغ اير مغارات ساواه هاپوت بائق توغكغ هاليندغ دين مندينچت كباتو
گاداغ دودو برديري دين دي سانن دين مهاداف لورس كبيله ميمفي ممغرسليينداغ
بولن ميمفي ممغرسونتيغ متھاري ممغرچاچه گارام اوري ممغرگاتف لاد سوله
ميمفي ممالو ۲ گونوغ باء ايتو ميمفي دين بائق كاما تاويه ميمفي دين انق كندوغ
سيمنجواري ماء دين چاري هاري كتيك دي تيف ۲ دي تاهوني دي قافر ۲ دي
بولني دي بيلغ ۲ دي هاري برسوا كتيك ميمفي كالو باء ايتو ميمفي انق كجوارا
م له اغ منجو اموهكن دي اغ مپابوغ ناء دين تينتيغ بانغ بولغ ماء دين تينتينكن اغ
تاجي اموهكن دي اغ جوارا ايلو باني كايو هارا تومبوھن دي تاعه فاداغ له دي
ليغكوغ كايو انق اموهكن دي اغ جوارا دودو دي سودوت گلفكغ لاي دي ليغكوغ
راغ ن بايق باء ايتو عادات راغ جوارا كو اموهله اغ جوارا امس قيراق بايق دي
كيت ن كيتي ۲ كتونداس قاجر ن گاداغ كفوو ۲ اقي ساواه لاداغ بايق دي كيت
ساواه ن توجه بواه بندار كرو بنتيغ ن بايق باني بوداق ن سكرات كوت قغيريغ
دوا كالي لاقن ن برعادات برقوساك راغ بايدك سلينداغ دنيا راغ كالي سوک برالت
مندي كالي بائق برتواه اورغ مغاداف برکوليلیغ راغ كالي سيمنجواري دي لوروغ
كفدا رومه ۲ گاداغ سيسگك گاديغ سلنجر كودا برلاري سفاكيق بوداق ماهيمبو هاتقن
لابه مغيراف توتوراتن هالغ برينگر هلامن چران باسه اوري ترتابور اينداق هيلغ كونون
هيلغ گندا اتا دي سيليق باكس چيدون چيدون كغسا برلاريق جنجقن قيراق سدون
انجوغ قيراق انجوغ سواسا كتيك جو انجوغ امس منجاواب سيمنجواري اموه باني
دين مپابوغ كو برکوسوت گونجوغ امي كو مورام موک ن موراق ساواه ن لاواس
كو ۲ هيرون ساواه ن قنچق كو ۲ كابوغ كو برسوسوت قرسماين ايتو مك دين
تاهاموه انق كندوغ سيمنجواري ماء دين ساراهكن اغ كدوبالغ ايلو برقاراق برلاداغ ۲ دي
تانمي قادي ۲ دي سال جوجاگوغ ايلو اورغ جادي دوبالغ ايلو چرديق قماگر نكري براني
قماگر كمقوغ بركات سيمنجواري اوكن موراه كوچيغ بالغ له دي گندوه كوچيغ چيم
اوكن موراه اورغ دوبالغ دين برجالن سيغ مالم قاتغ قائي اينداق برانتي ماكن دين
سمبيغ برلاري دي ما تابوه ن برپوني انق امي تيب داهول باء ايتو عادات راغ
دوبالغ دي ما قاريت ن ترانغ دي ما رانجو ن برتوند انق امي له سينن فول

ما ڊين باليڪن اڄ بالم ۲ تمباڪُ ٽيڪُ گاهي سڄڪل ٿيڙاڪُ توڪڻن امسن نا ٽرجالڄ
دوسون اوراڄ نا تاهو اوراڄ دي اوا ۲ نا تاهو دي اوراڄ با ايتو عادات راڄ کاهي
برڪات سيمندجواڙي اوڪن مورا اوراڄ بربالم اوراڄ بربالم اوراڄ دالڄ اوراڄ برفيڪت اوراڄ
بيغوغ تا تاهو دلاب روگي تا تاهو دي سيڄ مالم ڪبر قاسيق ۲ مندي ڪبر دالڄ ۲ باقق
ٿينديس دي باري برسايڻ ڪو اينداق اموه اڄ بربالم نا ڊين باليڪن اڄ ڪودا ۲ ن بانڄ
سمبوراني ڪاهي ن راجه ڪامڻن ايڪور ن فوتيده سنڌانن ڪانڀڄ ن بڻڪه ڊاون
بودي دي تيليق ٿو فلانان ۲ امسن سمات اينجه ۲ فيراق سدون ڪاڪڻن ٿيڙاڪُ جوامس
تالي ڪاڪڻ سوترا سدون مندجاواب سيمندجواڙي بوڪن مورا اوراڄ بركود ٿيڻيت قاريت
تربڄ سبويوڄ هيڳڻن دي باتو تابل نا لالو ڪڪوت تووا اموه باني ڊين بركودا تايق
ساييت سنڊاڄ گرونڊوڄ مندجاري رومڻوت ن تابل با ايتو تندا توڪڻ ڪودا
برڪات مندي جوبائق جن ايتو قول اڄ روسوهڪن اينداق اڄ ڪمپاييت رومڻوت
اينداق ڪممنديڪن ڪودا بوداڪ لاي سڪارات ڪوت ٿيڻيڻ دوا ڪاهي لاقن انق ڪندوڄ
اوتڄ مپوره مندجاواب سيمندجواڙي اوڪن مورا مپوره اوراڄ ڪيت سام انق چوچواڊام
ترڪاني ڪيت ٿو الله له بيراڄ مندي جو باقق اڄ ٿيڻه ڊين تا بروجورڄ اڄ
سوره ڊين تا برتوروت اڄ ڪات ڊين له براجاواب مان اڄ سيمندجواڙي انق
ڪندوڄ سيڀيران توڻ بربسيراڪ سيڀريه له ڪيت بركودوڄ ڪودوڄن روٽن منڄايس سيمندجواڙي
منداعر ڪات ن بڪين اين منڄڪوت ڪبومي اين منڄاڊاه ڪلاڻيت اير مات بڊاري ۲
برڪات مندي جوبائق اموهڪن دي اڄ مڄاڄي مندجاواب سيمندجواڙي ڪو با ايتو
ڪات مندي فوچو دي سادار اولم تيب ساڄق دي راحيم بنداڪندوڄ مڄاڄي
جوا نيت هاڻي برڪات مندي جو باقق سايلو ايلو ڪاين ۲ ڪندوڄڪوس ڪوندور
سايلو ايلو معلم ۲ ڪندجاءو ڪوبور مندجاواب سيمندجواڙي سبورو بورو ڪاين ۲
ڪندوڄڪوس لبو سبورو بورو معلم دودو ڊي ڪڦال جامو ڪو اڄ نا مڄاڄي جوا
توانڪو ناما همب ڄاڻوت سيق ناما همب جڳو برڪات سيمندجواڙي ڪو سوڪ
باق مندجاڻوت ڄاڻوت توان سيق لابي ٿنڄڄ گورو اوراڄ دالم نڱري ايمام اورڄ سبواه
سيڊاڄ برڪات باقق سيمندجو مان اڄ سالم سلامت چاريله دي اڄ بواه ٿينڄ ۲ اواڻين
برتونتون سيڀريه ن سيرا ۲ ڪاڳ ساداه باچندا بانق بالم گمبير سڻڻتون امسن ماته
برواري سالم سلامت ريڻن ڪاهي چاقت تاڻن اوراڄ فعاريس سالم سلامت انون دي
سوره اڄ له ٿاي انون دي تاڳه له برهنڻي دي چاري سيڀريه جو ٿينڄ له ڊاقت
سيڀريه جو ٿينڄ دي لاتڪڻن ڪچران ساداڄ ڪدالم چران امسن تاڻي برتانه اسواسا

هاري جمعيت سهارى تو مان اغ سالم سلامت كيت برجالن كيني جوا كيت في
جاوت توانكو بركات سالم سلامت انشاءالله جديده انكو له دي تاريخن توچران
برجالن بافق سيمنجو مغيريغ سالم سلامت دير لام لمبت دي جالن له تيب قول
دي مسجد باسوه كافي بافق سيمنجو نايگله قول كمسجيد له نايك سالم سلامت
برجاوات سالم توانكو تاگق برديري بافق سيمنجو مهابري سالم كيري كانن له بركات
باقق سيمنجو اين با رومن راغ كامغ مهابوا سلواغ اوفيه توانكو كونه ماله قينغ
له لام اينداق ماكن سيريه فنتون بربالس دي توانكو كو سيتينديه كديناكن ترلنق انس قراهو
كو سيريه كاهمب ماكن كامى دي كاراج اينداق تاهو منجاواب بافق سيمنجو
ساله سيتينديه كديناكن دي باوا اوراغ باغ هاري ساله سيريه كانكو ماكن تندا
علامت فوتيه هاتي بركات بافق سيمنجو كو بوليه قيننا دي توانكو همب قشكيل
ترباوا اوراغ سدون گاداغ كيتي تو موذ باينو كينداق انق كندوغ بركات ماله
توانكو انشاءالله جديده ايتو مان كوه كيت اوراغ سدون گاداغ كيتي تو موذ بافق سيمنجو
ممشكيل ماي كيت فاي سدون كرومه فوتي مورى راندين ادينق كندوغ سيمنجواري اوراغ
بردوا براغسانق نن گاداغ سيمنجواري نن كيتي سيموري راندين بركات ماله توانكو كيت
برجالن كيني ۲ تورون توانكو انس مسجد تورونله اوراغ سدون مموته چندان معلم
اينداق برفوتوس ريريت اورغ ساجق دي مسجد سمغي قولغ برپوي ۲ بوپيان ممبيلوبو
بارو توغكل مرانئا كود سمبوراني مانتو بالم تمباگ مذنچيغ سلينديت جنتن
مذاراق كتيتيران كوروغ با بوپي سروي سگك كال باكي تليمفوغ راج جاوا نن
كو اورغ فراوه هاتي ايلو دي رانف دي تاغيسي كو نن گاراف كاگيلن ۲ ايلو دي
رانئا دي تاريخن باينو بوپي بوپين بركات سيموري راندين بوپي بوپين برپوي سوتن
دي مان نن له تيب راج دي مان نن له تيب كمبغ سيلوله كفينتو كو اينداق
نمئا دي فينتو برلاريله كو كلوار تينجوله باكس نن تينغي بواغ فنداغ كيري كانن
برلاري سيكمبغ ماپيس تاگق برديري دي فينتو سوراغ اوراغ قون تيداغ نمئا لالو
برلاري قول تورون تيب دي تاغه هلامن لالو كفينتو كفورو دي چالينق باكس نن
تينغي دي فنداغ هيلير جو موديق دي بواغ فنداغ جاوه ۲ له نمئا دين توانكو مموته
چندان معلم بربالينق مالمهن قولغ برلاري ۲ دي جالن لالو تيب قول دي لامن انپاله
نايك كانس انجوغ ۲ قيراق انجوغ سواسا كتيگ جو انجوغ امس برتيري برلاغيت ۲
بركات سيكمبغ ماپيس چينق كندوغ سيموري راندين امفونله همب قد اچينق امفون
بريبو كالي امفون ۲ دي باواه تاغق كافي دي سوروه همباله فاي دي تاگه همباله

ديم نڻ همب ليهيت ڪسانن بوڪن سوتن نڻ ڪماري اوڪنن راج نڻ له تيب توانڪو
لابي نڻ ڪماري سرت جو اٺن رعيتن تيداق تربادا بايق اوداغ تيداق تربوات دي
داون تالس دي داون بانوڻ ڦانوه ڦول اينداق تربادا بايق اوراغ اينداق تربوات دي
نڻ لاس دي نڻ لاکوڻ ڦانوه ڦول ترڪاجوت سيموري راندين ساداڻ برتانون اٺس
انجوڻ ريٺڻ مڙوليس مناراڻ مندثر ڪات نڻ بڪين اين مڙينٽا انڀلاي اڻه دي تاريخ
ڪيٺس چين ترسيراق ابو نڻ ڦڙجڻ ترٿاور بوڻ دالم سڱول ڪلوار دالم ڪوله بو نڻ توجه
لمڙيس اينتن جو ڦودي برڪيلائن ملايو سيموري راندين مڙينٺڻ انجوڻ نڻ تيڱي
برجالن سيموري راندين بردارق روم نڻ گاداڻ له توروڻ دي انس انجوڻ له تيب
دي تاڻه روم برلاه چاچق دي قاران مڙيمبر بايڻ نڻ برجالن ڪرواڻ تاڻي منڇه فوڻ
ڪيٺين دالم دي لڏتا ڦيٽي ليواڻ گاديڻ منداوڻ تالي بوٽون برداروڻ تالي نق
ڪونڇي دي بوٽ ڦيٽي ليواڻ لاهيت دي امبيل الت ڦڪاين ڪلوار تيري لاهيت^۲
لاهيت^۲ برجه بور ڦيراق تيرين برجه بور اس دي تيليق ڪڏ تايبر^۲ اليج براواڇي دي
تيليق ڦد ڪوله بو^۲ برنام ڪسه امبون ايتوله ڦڪاين روم گاداڻ لاکتله تيري لاهيت^۲
تايبر^۲ ترڦاسڻ ڦول لافيق^۲ ترسمبيل ڦول ترڦاسڻ ڦڪاين روم دي تيليق ڪڏ تيلوڻ سلاڻ
ڦولو سلاڻ سڪيتو بايق تيلوڻ توانڪو تيب دي هلامن هيران توانڪو ممدداڻي رڱڪيڻ
توجه سجاچر نڻ گاداڻ سيڙيو^۲ نڻ تيڱي سينيڇو لوت ڪتيڱ راج برنديڻ نڻ
ڪيٺي^۲ سال مڙال دي تيليق ڦد هلامن^۲ چران باله اوري تر تاور اينداق هيڻ
چيڙو^۲ ڪٺس برلاريق بانو تافرن تيمه ساهيڻ جنڇڻ اس جو ڦيراق بندون با
ايتو جو اوڪير نڻ باڱي اڪر چين بايق گمباران دالم اوڪير دي نماي تا ترنماي
دي ڦنداڻ جاوه ڪيلوڪوميلو دي ڦنداڻ همڻيڻ دي تاونن برڪات سيموري راندين
سيناڻوڻ تاڻه هلامن دين امبيل ڪيليران تاجي جن لام انڪو دي هلامن ڪو اير ڦهاسوه
ڪاڪي چيري^۲ لويڻ ڦهاسوه ڪاڪي چيري^۲ ڦيراق ڦهاسوه تاڻن اير سڏتن ڦهاسوه موگ
مڙياسوه ڪاڪيله توانڪو^۲ نايڪ ڪانس روم هيرانله هاتي توانڪو ممدداڻي ڦرڪاڪس روم
اينداڻله اد نڻ باءِ ٿڻڻ چرمين گاداڻ براتوس^۲ چرمين ڪيٺي^۲ اينداڻ ترباد برڪات
سيموري راندين توانڪو جن لام تاڱق سينن توانڪو دودوله ڪماري له دودو^۲ معلم
سڏون دي^۲ لام بردودو^۲ دودو^۲ هاري برساراڻ ڦاڻڻ جو ڦاڻڻ برجاوات جو^۲ منڇ^۲ برجاوات
جو مال دي ڦاسڻ ڦليٽا انڀلاي ڦليٽا امس با منڱاري ڦليٽا ڦوتيه ڦنڏون بولن ترڦاسڻ
ڦليٽا سڏون دي مال سمالم نڏون مال سروي جو سيڻ ڦليٽا سڻانوه هلامن برڪات
سيموري راندين امڙوله همب ڦد انڪو^۲ ڪونڀه ماله ڦينڻ انڪو ماڱن ماله سيريه انڪو

ايسف مائه سنت اين برهنتون انپلاي كرو برهنتون داري اچيه سيغكه ماسف
كوارا دي باوا نق راغ فكنن تيمباكو برهوكوس جو كرانس فينغ برگاتف جو سوارا
فيغتا همب هنداڊ دي ماكن منجاواب مائه توانكو كو سينيديه كديتاكن بايغ
باچ كراهو كو سيريه ككاهي ماكن كاهي دي كراچ اينداڊ تاهو ساله
سينيديه كديتاكن بايغ باچ كسوگي گيگي ساله سيريه انكو ماكن كراچ دي همب
سنديري ماسق فينغ سكاور سوراغ هابيس فابيسف سباتغ سوراغ بركات سيمنجواري
اڊيق كندوغ سيموري راندين له ماسق فيسغ دي قارات هنداڊ برتارو انپلاي له
ماسق اڊيق برتاتق اكن برسندو انپلاي منجاواب سيموري راندين برهواه كايغ دي
قارات هنداڊ منجولي انپلاي له ماسق همب برتاتق همب منجولي انپلاي
له ماسق فيسغ دي كوري فادي برتارو انپلاي له ماسق كاهي منجولي كاهي
برسندو انپلاي دي سندو دي فيغكن فونيه بركات سيمنجواري اينداڊ گورو دين
ماكن سيك دي سندو دي فيغكن فيراق بركات سيمنجواري اينداڊ انكو دين ماكن
سيك دي سندو دي فيغكن امس دي سيك گورو دين ماكن برواري سيموري
راندين چيت كراچ نن دي كاكشن دوا تيگ كراچ نن جادي سكالې مراڤوه اڊيوغ
دوا تيگ فواو ترلمغو بيچق سان سيموري راندين توان دين سيمنجواري له سواه
همب برسندو چوكف هيداغن سدون دي تيليق راڭم ماكانن بايقله راڭم ۲ ننتون
سرانوس راڭم فمكانن منايغ سيموري راندين مپيراه چندان فيغكن امس مموته
فيغكن فيراق برسوڤول قول جو دالامق نن برتوايس جوبانغ امس نن برچوچو
ماكو فيراق برهواه جو ماكو امس چوكوفله هيداغن سدون لاتق جمبر باء دي هاتف
سانغله هاتي منداغي بركات سيموري راندين انكو باسوه مائه تاغن انكو ماكن
مالهك ناسي له لام جمبر ترلانتق دي باسوه تاغن دي توانكو برهنتون سيموري راندين
اينداڊ دين فندي منغكو تغكو دين هويوڤ ۲ كن دي باوا راغ بنو همغو اينداڊ دين
فندي برسندو ۲ دين تويوڤ ۲ كن بدان دين كن كيتي باروله دي سيفكو مائه جمبر
برواري سيموري راندين دي تيليق قد فر سندون دي تاغي ساموت بربريت دي
تاغه اوان برجومف اينتغ سام اينتغن سبواه ناسي اينداڊ تاغه نن تاغه برقرتمفونكن
بيجا سان سيموري راندين له مپواڤ مائه توانكو سكالې اين مپواڤ باء دي لاريق
كومبغ جنتي دوا كالي اين مپواڤ باء دي لاريق كومبغ هيچو چوكوف كديگان
له سواه كامفت مباسوه تاغن سكيو ماكن اوراڊ بايڪ سواه مينوم سواه ماكن
لاو مابيسف ماكن سيري له ماسق فينغ سكاور ساري لامق جانوه كواروت ساري

سوران تيڱڻل دي موک سيراھن تيڱڻل دي بيدير ھابيس ماپيس ترواغ ساھه برکات
ماله توانکو موري راندين اونق کندوڻغ ا مقصود سڄاڻ کو کٽان کات نن بانر منجاوآب
سيموري راندين امڳونله ھمب ڦد انکو امڳون دي باواھ تائق کاکي گڏاڻغ نيت
دين ڦد انکو سبب انکو مک دين جاقوت توان دين سيمندجواڻي له برسوروهکن
مياپوڻغ ايندات اموهن مياپوڻغ له برسوروهکن دوباڻغ ايندات اموهن دوباڻغ له کديبالیکنن
بالم ايندات اموهن برپالم برکودا باء ايتو ڦول مڄاڻي نن دي ھاتين ايتو توانکو ھمب
جاقوت توان دين کدين سراھکن تونجوڻ اجاري ديء توانکو منجاوآب ماله توانکو
انشاءالله جديله ايتو موري راندين اونق کندوڻغ باواھ سيمندجو کماڻي ماء دين تونجوڻ
دين اجاري برکات سيموري راندين توان دين سيمندجواڻي توان ماريله کماڻي ماء
دين تونجوڻ دين اجاري ماء تاهو عادات برگورو باء ايتو اداف باکس گورو ميمبه
ميمڳوه اوء مڳاداف ھدافن گورو دي سوسون جاري نن سڳولوھ ميماري سالم باکس
گورو باء ايتو اداف باکس گورو له توبت سيمندجواڻي توان دين سيمندجواڻي ڦاچيتکن
مرتبت برگورو ا کٽان اوسه دي جاوآب ا سوروهن کيت تورت باراڻ تاگھن کيت
ھنڌيکن توان دين سيمندجواڻي باء ايتو مرتبت اوراڻ براجر ا تيتھن کيت جوڳوڻ
ا کٽان دي داغرکن ۲ سبواھ لاي تيڱڻي مليڳي راج بانق ڦوتي برگاران دي ھلامن
ڦيڱڻ ڦيٽاروھ باپق ۲ سڳوھ لام لوق جاڻن کٽان نن جن دي جاوآب اف سوروهن کيت
تورت ا تاگھن دي ھنڌيکن ايتوله نن ڦيٽاروھ دين ڦيٽاروھ جاڻن دي اوپه برکات
سيموري راندين توان دين له دين سراھکن تونجوڻ اجاري دي توانکو دين برڦيٽاروھ
دي توانکو سبارت گومي جولاشيت کوئي لاکس اين معليم انٽه لي معليم ڦدا
انکو انتھن لايه ڦد انکو داڻغ ڦڄاڻر کڦدان انکو جن برھاني باغييس کو باغييس
ھاتي توانکو ترکاني انکو ڦد الله ايتوله نن ڦيٽاروھ دين ديء لام برکلھان اين برجالن
انڍلاي ديء لام لمبت دي جالن تيباله ڦول دي مسجد نايک سيمندجو جوگوروون
ھاري برسارڻ ڦانڻج جوا دي مالم سمالم نڦتون دي تيليق ڦد سيمندجو دي مادودو
دي ما برمانوڻغ دي ما تاگڻق دي ما ترچاڻغ اوراڻ تاھو دي اوء ۲ تاھو دي
وراڻ الله سھاري دوا ھاري سيمندجو ايندات مڄاڻي سيمندجو ايندات برگورو اوراڻ
برماين ت برماين برچوڻق چانورنن دي بوآتن اوراڻ برگورو ايت لائف له سبولن لام
دي سورو ايندات رينڻغ مڄاڻي کو سيڻ ھاري ت برماين کو مالم ھاري ن لائف ديء
لام برکلھان مڳادو اوراڻ نن باپق امڳونله کامي گورو کامي سلام گورو تيڱڻل کن سيمندجو
ايندات مڄاڻي برکات ماله توانکو منجاوآڻي اونق کندوڻغ اسالھت ايندات برگورو اسبب

ايندق مڄاجي ڪالو ساڳن هائي برگورو ڪو مالس هائي مڄاجي ماءُ دين اوورڪنله اغ
ڦولڻ اوسبت همب دافت بورو مڄاواب سيمڄواري اوڪن براهه ماڪن ڦادي دي
بلوا انق اوراغ تيڪو اينداقله اوبه داري ڪامي براهه داتڻ داري گورو همب برتان
باڪس انڪو باري لوروس همب برتان باءُ بانر راڻ جادي گورو ناما بانرنن دي اجاري
سبب همب ايندق مڄاجي توانڪو نن تاءُ مالجر دبی ايتو سبب دين تاءُ مڄاجي
دي ايف ايندق دين ڦندي دي اس ايندق دين تاهو مڄو ڪماري اغ دين اجر
برلاري سيمڄواري برجاوات سالم جو توانڪو مڄيڪيڻ تائن توانڪو دي تونجوڪن مڄاجي
ايف سيمڄو ڪاجي ڦران دي تونجوڪن ڪاجي ڦران ايپنه مڄاجي سرائ چيت
ڪاجي نن دي تونجوڪن امشت ليم ڪيتاب نن دافت دي اجرڪن ڦول بربيلڻ دي
تونجوڪن بربيلڻ اس ايپاله بربيلڻ دوا دي تونجوڪن بربيلڻ دوا ايپاله بربيلڻ تيڪ
دي تونجوڪن بربيلڻ ڦولوه سيمڄو بربيلڻ رانوس له هابيس ڦندي توانڪو سيمڄو
بريلڻ جو ڦاتڻ ڦاڳي ايت بربيلڻ سيڻ مالم ايت مڄاجي ايندق مينوم ايندق
ماڪن ڪو سيڻ ايندق برجالن ڪو مالم ايندق لائف ايت نن ريندڻ دي ڪاجيت
مينوم ايندق ماڪن ڦون ايندق باءُ ايتو عادات راڻ برگورو ماڪن نن سوداه داهولون
مينومن سوداه داهول ساجق دي راحيم بندا ڪندوڻ انه سبوان دوا بولن سڪيتو لام
برگورو هاري جمعت سهاري تو اوراڻ نن ساداڻ سمبهيڻ ايت نايڪ ڪانس مليڻي
تيدب ديانسٽ برديڪير الله راسو بويي ديڪير الله رابي بويي سوارا بربويي دي اوراڻ
دي دالم تانه اوراڻ ۲ باانس لائيت توروڻ ڦيٽونڻ نبي دوات ايندق تربادا ايلو
ديڪير منداعر سوراڻ ڦدوسي ساداڻ برتانون انس انجوڻ چاچه ترانق دي سواڻ رينچوڻ
ترانق دي ڪيدال دي ايلو ديڪير سيمڄو هيرانله هائي منداعرڪن ايندق ايفت
دي ڪرجاٺ ايله دي تاوان ديڪير چاچه ترڪتاڪن رينچوڻ ۲ ترڪتاڪن چاچه رينچوڻ
تراوات سواڻ ڪيدال تانون ترانق نه تراراف دي ايلو ديڪير سيمڄو منداعر اوراڻ
منداعر ۲ ڪتانه تر توڻڪڻ منداعر ديڪير سيمڄو اوراڻ ممنيڪن انق دي ايلو ديڪير
سيمڄو انقله اپوت ايندق تاهو اوراڻ سمبهيڻ انس سورو اوراڻ نن ساداڻ سمبهيڻ
ستاڻه ماهيمبو انق لوڦوت ڦيٽائڻ سوراڻ ۲ ساراڻ گوروڻ لاي گوال دي ايلو ديڪير
سيمڄوله سوداه ايت برديڪير برڪات ماله توانڪو منانه معليم سدوڻ انق سسيا نن
برديڪير تو انق بينچاچق بينچاچو انق غيڻ ۲ ريمب ڪو دين جوال جاوه ۲ ڪو دين بونوه
هائي ۲ ڪو دين گندوڻ تيڻي ۲ مڄاواب اوراڻ نن باپق امڦونله ڪمي گورو ڪمي اينداقله
ڪمي نن برديڪير انق توانڪو نن برديڪير سيمڄواري نمائ منداعر ڪات توانڪو هائي

نن بائیس تاء برکاسن له لام قول انتارات سوداه ايش برديکير برجالن اوراغ سدوت
تيدنگل له گورو سيمندجو ايله ساداغ اتس سورو سوداه سبوان دوا بولن هاري جمعيت
سهاري تو له رافت اوراغ سدوت برکات مانه توانکو و منجو برجالن اغ داهول اماء مالجره
لنگه اماء کلوار فالوه بورو برجالن سيمندجواي دبی لام برکلمان تيب ۲ وقتون سمبديغ
برکات ماله توانکو مانه توانکو سدوت داعرکن بانرکات همب لاي اموه باجنث
همب منجاواب اوراغ سدوت سوکاله کامي بیس منوروت اي منوروت کات انکو
کيت چيلاکاي له سيمندجو سکات کيت مغانکن کو دانغ سوي سياست کيت نن
جاغن سمبازرکن دير ايش لاييه قد همب کو بوليد فيذنا نن بايق ماء جاجو مندي
باققت ترجمانم جوا سيمندجو کو تاء برجالنث دي سيک او کيتاله دي حکومت
کو با ايتو نن کات انکو سکات کامي راغ نن بايق منوروت کات انکو ننتون له
برجالن اوراغ نن بايق سيمندجو سورت کسورو دبی مالم سمالم نفتون برکات ماله
گوروت ماء دين اولورکنله اغ قولغ مندي باقق اغ ماسنکن کو تيب کيت دي رومه
تيدنگي مائنگي راج باقق قوتي بکيراق دي هلامن فيدنگ فيتاروه باقق ۲ سئگوه لام لوغ
جاغن کو دين سوروه مالمبيل سيريبه فوجقت نن کاغ امبيل کو دين سوروه مالمبيل
فيدغ ارين نن کاغ امبيل کو دين هيهمبو اغ کرومه جن اغ دانغ نايک کرومه کو
برکات مندي جوباقق جن اغ کناکن دين مپوروه با ايتو نن فيتاروه دين دبی مالم
سمالم ننتون سکاتق اينداق دي تيدورکن دوا کالي هاييم برکوکو چوکف کتيدگ هاري
سيغ اي برجالن انپلاي لمانه قول انتارات له تيب قول دي هلامن توانکو نايک
کاتس رومه برکات ماله توانکو منجو نايک ماله کرومه منجاواب سيمندجواي ديمله
همب تاء کرومه منجواي انق کندوغ کو اينداق اغ ککرومه برجالن ۲ له کفارات
مپيلو تينم سم برجالن سيمندجواي دبی لام بردودو ۲ ترهنتر ناسي جو کوئي له مينوم
ماکن توانکو سوداه ماکن سوداه ميذوم برکات قول توانکو توان داتو بندهار امي قوتي
ليندوغ بولن ماکا دين باوا ايش قولغ راغ مودا سيمندجواي کفديه هاراق ماله منديت
راغ چيلاک سيمندجواي نن با سيبدي ترکيراف فانه سيسيق دي بلاکغ راغ چيلاک
سيمندجواي راغ لاييه قد گوروت بواغله سيمندجواي هيديوئي سيموري راندين کو
دي هيديوئي سيمندجو مثيراف امس جو فيراق کو تيدنگل ايش دي کمقوغ باراس
جوفاي تاء منجادي ترانق ماتي سدوت سکالي ماکن دي رومه ماتي سيموري راندين
کو هيديوئي سيموري راندين باراس جوفاي منجادي دبی لام برکلمان راغ مودا
سيمندجواي دي امبيلت فوجقت سيريبه له دي امبيلت اري فيدغ برباليق مالهت قولغ

له تيب ٿول دي هلاڻ لائو برهيمبو انڀلاي مائه بند ڪندوڻ همب ايڪ سيريہ ٿيندڻ
بندا ۲ برلريله ڪڙينتو نه دي تاريخ سيريہ جو ٿيندڻ منڃواري انق ڪندوڻ ٿوچو سيريہ
نن اغ امبيل اري ٿيندڻ نن اغ بلاوا سياه منونجو ۲ ماڃاري منڃاواب سيمنڃواري
سياه ڪماڃاري دين سياه ڪمنونجوكي دين ديهي ۲ ايڪ نن همب امبيل ايڪ نن لامق
دي گورو دين برڪات ٿول بندات ڪٿربواغ ماله اغ منڃو رنچا ٿا بوليہ ڪاهي چالين
ٿربواغ ساين اغ منڃايس سيمنڃواري جن بند ساسڪن لاي ڪاريس ٿغالي
مڪودو ۲ اڻه هلاڻ جن بند ساسڪن لاي باريس له سوده دهول ترسورات دي
ٿايق ٿاڻن ڊاڪرن سبواه لاي ماوشڪون دي ٿاڻي ريمب اسفٿ سمئي ڪجرامي
ديه ۲ اونٿوڻ سڱوهه پات سوران ٿاڻن انڀلاي بزڪات ماله تونڪو منڃو ماريله اغ
منڃو ڪيت بربايق ڪسورو ديهي ۲ لام لمبت دي جان له تيب ٿول دي سورو
توانڪو نايڪ ڪسورو سيمنڃو ٿيڱل دي هلاڻ برڪات ماله توانڪو منڃو اوسه اغ
ڪسورو منڃو سوروتله اغ ٿولڻ جن لام ۲ اغ ديروم ۲ اوسه ڪٿوچو راسن ڪمٿوڻ لاکس ۲
اغ برباق منڃاواب سيمنڃواري امٿونله همب ٿد انڪو امٿون بريبو ڪالي امٿون ۲
دي بلاوا ٿايق ڪاڪي ڪو دي سوروه همب ٿاي ڪو دي ٿاڱه همب ديم سبواه
هات ٿينت همب ۲ ڪبربايق ٿولڻ توانڪو ڪٿيڱل اتس سورو برجاوات سالم داهول
انق ڪڙاي گورو ڪٿيڱل برجاوات سالم جو توانڪو مڱيڱير ٿاڻن بوانڪو ٿاچيت ٿيتاروه
دين دي انڪو ٿيڱڻ اومانن بايڪ ۲ ايلو ۲ ٿاڃاڻر انڪو اوسه دي بوات سروٿ نڱڪ
امقله ساداڻ دي دين سوراڻ بارات ٿيتاروه ٿدا انڪو سبارت بومي جولائيت
برڪات ٿول سيمنڃو انڪو ڪٿيڱل دين ڪڙاي سلامت هيڊوٿ توانڪو سينڃو
بربايق ٿولڻ منڃاڪي مڱو نوڻ ۲ منورون ڪڙچو ۲ منڃايس براوندوڻ ۲ له باسه
باچو ديداد ديهي ۲ لام لمبت دي جان اي له سمئي ماله ٿولڻ ٿينتو برساهڻ
سدوت برڪات سيمنڃواري مائه ايه بند همب باء ۱ بندا ممانن همب باء ۱ همب
دي هييمبو ٿولڻ همب باگورو دي سورو منڃاواب بندا اتس رومہ ايندات ڪاهي
ممانڪن اغ ايندات گون دي ڪاهي لاي منڃو برجان اغ دسيڪ ٿد رومٿوت ايلو له
ٿادي منڃواري انق ڪندوڻ ٿد هيڊوٿ ايلو اغ ماتي جن مراگو ۲ ڪاهي منڃايس
سيمنڃو دي هلاڻ ايندات ٿانوت بندا باء ايتو ايندات ساين دي همب لاي برڪات
بندا دي رومہ منڃو برجان اغ دي سيڪ سبواه انق جنڃڻ اغ ٿيڱڪ ستاهون ٿادي
ماڻيندار باء ايتو ڪات گورو اغ دوا انق جنڃڻ اغ ٿيڱڪ مغيراف امس جو ٿيرات
باء ايتو ڪات گورو اغ منڃاواب سيمنڃواري امٿونله همب بند همب ڪو ٿا بوليہ

همب گروهه مينتاه ناسي همب دي بندا لافر نن بوکن الش ۲ بند باريله ۲ باگ ناسي ۲ راسن باگا کوو سيسا بندا همب باگ کوو ريمه سيموري کاوبت فاروت مڭگيگيت هاوس نن تيداق ترنڭوڭوڭن راس کاروڭس بوون ۲ راس کڭنداق ڦنداڭ ديني برکات بند انس رومه اينداق کامي اکن براگيه هاييم جو ايتيق کامي باري انجيج دين ۲ باري ماکن بوليه ڦنوڭوڭو هلامن دين له دي تيڭکت مانه جنجڭ بندا برلاري انس رومه له دي تاريخ تابوڭ ديديه برجالن قول کڭيندو سيمنجو تاڭق دي جنجڭ دي تواڭ جو اير ديديه لالو مناعيسله سيمنجو دودوڭ دي باواه لومبوڭ ايرمات برداري ۲ دبی لام دودوڭ دي سانن تاڭق برديري انپلاي برکات سيمنجواري مناله بند کندوڭ همب باريله سکالي نڭک باڭ کوو کاراق ۲ هاوس باڭ کوو دي لاوا ۲ هاييم باڭ کوو سيسا ۲ مندي برکات مندي انس رومه اينداق کامي اکن براگيه ايلو انجيج دين باري ماکن بوليه ڦنوڭوڭو هلامن دين له دي تيڭکت قول جنجڭ دوا بواه جنجڭ دي تيڭکت برلاري قول افقن برلاري کبيليق دائور له دي تاريخ توڭو تاڭه برجالن قول کڭيندو سيمنجو تاڭق دي جنجڭ دي همڭوڭ قول دي افقت برداري باتو دي کڭال منديتچت ايڭ کپلامن مناعيس سيمنجواري مناعيس کلاسوڭ گاداڭ منڭکوت ايڭ کبومي دي، تيڭاداهکنت کلاڭيت ايل برجالن کپلامن ايله نايک گروهه له دي اوڭکپين بندول برلاري قول ممائن دي امون جوکوراڭبي له ڦوتوس سيبر باجون ايل ماهه بور کپلامن ترکات سيمنجواري ايک موه بالسن منج ڦنداڭي باني موه بايق دين کاسيه باني موه مندي دين مندي دين مليهوي دين بايق دين مناسيئي دين مماء دين مڭگونديڭ باجو مناله مندي کندوڭ همب کوو حکوم الون کماتي کوو گڭنڭ الون کڭانوه کوواجل الون کسمڭي ايتوله تاوڭ دي بايق دين کوو اد ۲ نن مندينديڭ برداري بانو دي کڭال دين برکات سيمنجواري مناله بند جنن همب کوو بانر بنداله جاجو ماء دين برجانله دي سيک برسوک بريله کيت داهول ريلهن رين ممالو رينکن جاريه ڦايه بند ريلهن اير سوسو بند ريلهن بادان ديري دين ماء برجالن دين سيک منجاواب بند انس رومه ريله جاريه ڦايه دين ريله رين ممالو ريله اير سوسو دين ريله دي دنيا کاخيراۃ برکات سيمنجواري تيريق دي امي نن برپواه ناء کڭندان نن برپوڭ تيريق دي امي نن برپواه ناء برجالن نن چيلاک، مناله بند کندوڭ همب دائرکن سبواه لاي ڦنتون عيبارات راڭ چيلاک دي مانه تالغ ترناڭق مول تيباراو تومبوه جوا دي مانه مالغ ترلانق مول ساراو تومبوه جوا دائرکن باني دي بند سيناوڭ تاڭه هلامن دين امبيل کيليران تاجي

تيغڻگل ڪمڻوڻ تيغڻگل هلاڪن تيغڻگل له سوهور باڪس منڊي برڪات سيمندجوري تيغڻگي
مئذجوتله ڪو باٽوڻ اينداق ڪڍين تابع لاي مائڪواس ڦڙي لوهوت دين تيغڻگل
مئذجوتله ڪو ڪمڻوڻ اينداق ڪڍين جالڻ لاي مائڪواس هاتي امي دين ايل برجالن
انڀلاي له لام اين جانن برلاري ڦول منڊين سمبيل برلاري ايل برڪات منڇو تاڻق
اغ دي سين له دودو سيمندجوري برڪات سيمندجوري باء دين بندالهي برڪات
سيمندجوري لي ڪاسيه بند دي همب لي سايڻ بند دي همب منڇاواب منڊي
ڪنڊوڻن اينداق ڪامي ڪاسيه دي بادن اغ ناء ڪامي سايڻ دي توبه اغ ڪاسيه دي
ڪاين باجو ڪامي سايڻ دي امس ڦيراق ڪامي باء ايتو ڪات منڊين اوڻڪي ڪاين
تو سدون برتاريق ڪوڙيه امس برتوڪاري جوڪوليت ڪمغير برتوڪق باجو دانم بادن برگڻتي
جو باجو بورو برتوڪق ڦول سراوال برتوڪاري ڦول جون بورو ڦنڊيڻ امس برگڻتي
جو سلسيه ترڪت امس برگڻتي جو تيمبارو منڊي ڪڙهي انڀلاي نمبت بند برتاريق
ڦولڻ چينڇين دين لي تيغڻگل جو سبهوڻ گيڻي دين تيغڻگل جو چڱي ڪوڪو دين
تيغڻگل جو برلاروت چينڇين دي جاري دي توڪاري جو چينڇين هيڇو له دي
اوڻڪين سبهوڻ گيڻين له دي اوڻڪين چڱيڻ ڪوڪون دي بارين باڪس منڊين
برڪات سيمندجوري بند برتاريق ماله ڦولڻ بائق دين ڪو لائق ڪيني سياهه باري ناسي
سيموري ڪن ڪيتي بارو برڪات سيمندجوري سمبيل برتوڪون برعبدالاب سراڻڪي بواه
ڦيتول سيغڻوڻ داون سيڪناري باء ان ڪاسيق ڦاري جو همب تاني باڳي مڱڪوت
همب جو جوڻ باڳي منڇاري باء ان ڪاسيه چاري جو دائرڪن سبواه لاي روهه گاداڻ
بربندول ڦيراق دي اوڪير انق راج ۲ تاڻق اينداق ڪندول ڦون اينداق مڱان تالي
ڦوتوس ساچ مناله بند ڪنڊوڻ همب ماري ڪيت برجاوات سالم همب برجالن
انڀلاي انته ساڪيت دي رانڌوا اوراڻ گاراق الله سيان تاهو دائرڪن جو دي منڊي
برلاداڻ ڦنڊيڻ ڪيت جن تارا منانم رومڻوت تولق بلاڪڻه ڪيت جن تارا مالاڻا
سوروت برڪات ڦول سيمندجو هاروم ماڀيس باون ڪوبيق دي باوا سوتن ڪملاڪ بند
هيلير همب ناء موديق تولق بلاڪڻ ماله ڪيت منڊين برجانيق ڦولڻ سيمندجو برجالن
جاوه دي لام لمبت دي جالن ماسو ريمب ڪالوار ريمب ملي بوڪيت له ديڊاڪي
ملي لوره له دي توروني انه سڱان دواڻاڪن مينوم اينداق ماڪن ڦون اينداق هاوس
ڪمان مينڻا اير لائر ڪمان مينڻا ناسي دالم ريمب ڦيڻو ننڍون دي لام لمبت دي
جالن له سبولن دوا بولن اير مات برداري ۲ انق راڻ دي بنو همڻو نق لالو ڪبانڻ هاري
دي دالم ريمب ڦيڻو ليتا ڪمانه مينڻا ناسي دي لام برڪلمان اير مات برداري ۲

دي هائوس اير مات جو ڪيدال دي سيڙتڪن فالوه جونن سواڻ منداڪي مڱڻوڻوڻ ۲ مڙورون
ڪڙمونن منڃاڻيس براونڊوڻ ۲ ٽرڪڙل دي ڦرونڊوڻن له لام ڦول انڌاران ايله ٽيب ڊسينن
دي ڪرمبيل اٿور توڻڪو دي ڦينڻن ن ليڱڻاڻيورن دي باٿو سنڌاران راڄ اين برهنڌي
انڀلاي ڊوڊو ۲ ماوري اير مات ڊي ۲ لام ڊوڊو ۲ دي سينن سوراڻ ڦون اينڌاڻ اوراڻ
نن لالو سڊولن ڊوڊو ۲ دي سينن ڪو ۲ اونڌوڻ ٽرسينڌت ڊي ۲ لاوله راڄ دي ڪينالي
برڪات ماله راڄ ننتون اڊيڻ ڪنڊوڻ سيمنڊجواڻي اله ڪوه مرورا ۲ اير ٽرڱانڻ دي ڦلوڻوڻه
اله ڪوه ممبراوا ۲ اوا راڻ سانڻ ڊڦروسوه منڊجاواڻ سيمنڊجواڻي ڊاڻرڪن ماله دي توان تيڱڻي
بوڊوڻن رومه ڊارات نمڻا ۲ نن ڊاري بوڪيت تيڱڻي ڦرونڊوڻن ممبراوا لارات ايتو همب
مڪ ڪماري منڊجاواڻ راڄ دي ڪينالي ڪو ۲ هوڄن هاري دي ريمب ڪامادين مالمبيل
ٽوڊوڻ ڪڦارات بڱينڊ الي باء ۲ اڪوه جادي باء ۲ نڱڪ ٽايسو ۲ دي باليڻ ڱونوڻ مڪ
اڊيڻ سمڻي ڪماري برڪات سيمنڊجواڻي ايت ۲ برايڪت ڦاروه اشڱڻ ماڪن براوڻ
ڪجرامي ملايڪت ممبراوا ٽربڻ مڪ همب سمڻي ڪماري برڪات راڄ دي ڪينالي
اڊيڻ ڪنڊوڻ سيمنڊجواڻي ڊاڻرڪن بانر ڪات همب اڻ باني سبب ڪرنان مڪ برجان
اڻ دي ڪمڻوڻ سيا باني نن ممبراڻي برڪات سيمنڊجواڻي ڊاڻرڪن بانر ڦنڌون همب
ڦاسر ڱاڏاڻ ڦاراڻ برڪابوت اولنڊ ڦوڻ مانيمبا ۲ ڊورين ڦوڻور بوڻان توان ڊيني راڄ
دي ڪينالي سمبوتله باء ۲ ڊاڱڻ هاپوت ڦواس دي لامون ۲ اومبا ۲ ايسو ۲ ناء همب بالس
ڱون برڪات راڄ دي ڪينالي لير بيڊو ۲ ماڄ بايڪ برلاير لالو ڪسوباڻ ناء لالو ڪباڻڻ
هاري سالي اونڌوڻ اڊيڻ ڪبايڪ ڦواس ٽرٽوڻوڻوڻ ٽرٽيلنڻڻ ٽرچاڻي جوا تانه ٽاڻي
برڪات سيمنڊجواڻي انڻ راڻ دي ڪوت توا ناء سيڱڻه ڪڦداڻ ڦنڊڻ ناء لالو ڪباڻڻ
هاري باري لوروس همب برٽان باري ڪوسوس همب مناراڻ ڪماله توان ڪڦاي برڪات
راڄ دي ڪينالي نن ڪو ۲ ايتو اڊيڻ ٽپاڪن نن لوروس بانر دي همب ۲ ڪڦاي ڪسانن
دي سانن اوراڻ برڱلڱڻڻ ۲ ڦوتي ڪسومب ڱلڱڻڻ منڊجاري جوڊو همب هنڌاڻ ڪاڪين
ڪلالو ڪڦوڻ سيموري رانڊين دي سينن ڪمڻوڻ سيموري دي رومه ڦايوڻ سکاڪي اينڌاه
ڪمڻوڻ بوڪن ڪڦاڻڻ لابه ڦنڊڻڻ چنڊي ٽرٽيلنڻڻ لابه ڦنڌاڻ سيڪو برسڪو جيلواڻ برٽيمبيل
جان ڦوڊيڻ امس ڦاڱر دي لوار ڊاون سيلايو برابيارن ڦمينن انڻ سوتن ۲ ڦماينن
انڻ راڄ ۲ برڪات سيمنڊجواڻي توان ڊيني راڄ دي ڪينالي ڪو ۲ اچي توان ڪڪسا نن
چن دي ٽولوڻ ملولي ٽولوڻ مڱڻنڻيه جوا چن دي ٽولوڻ مڙوڱي ٽولوڻ جو جاريه ڊين
جوا ڪران الله توان همب باوا جواله ڦاسن همب ماء مانڻ توان مپابوڻ ماء ڪاسيه
بوڄڻ جوارا سوروه باوا جوه ڦماين ڊين سوروه باوا جوه باجو ڊين سوروه جوه باوا

ريڏچوڻ همب سوروه جوه باوا ؤداغ همب کٽاڪنله دي سيموري سوروه باوا امس
ڦيراق دين دي سيڪ دين متيڪن دي ڪرمبيل اتور توڻڪو دي ڦينڻ ن ليڻڪاڀوران
دي باٽو سنداڙان راڄ برڪات راڄ دي کينالي انشاءالله جديله ايتو برجالان راڄ دي
کينالي ڪوڊ ن بلڻ سمبوراني راڄه ڪاڪي ڪامڻتن ؤلڏان امس ساميڻ اينڊهه ۲ ڦيراق
برهيل اڃي برجالان انڀلاي دي لوروڻ ڦڊ ڪوڊ ننتون ساداڻ مندوا ۲ ؤنڌاق مرانڌو ڦنڊڻجڻ
انڀلاي گڏت برپويي باءِ تليمڻوڻ باڳي تليمڻوڻ راڄ جاوا ديءِ لام لمبت دي جالن
ديءِ لام برساراڻ همڻيڻله تيب ؤول دي سين دي ڪمڻوڻ سيموري راندين لالو ڪٽاڻه
لامن برتان مانه تو راڄ موري لاي ڪو ڊيرومه منداعر سيموري راندين باءِ دين تاءِ
ڪڊيرومه اباني ڪڊيروسوهڪن منڊي ڪاڪي باڻق برتواه اوراڻ مغاڏاڻ برڪوليلڻ
ڪات همب ساداڻ برداعر تينه دين ساداڻ برچوڻوڻ ؤلينڌه دين ساداڻ
برتوروت ڪاڪي دين سونڊوت برسونڊوت انڻ ؤوتي انسل براسل باڻق دين
اوسالي راڄ برڪات ساداڻ اتس انجوڻ ساداڻ برتانون اتس انجوڻ اوراڻ
بايڪ سيموري راندين راڻ ڪاڪي سوڪ دي ماڪن برڪات سيموري راندين ڪمڻج
سيا تو دي هلامن انڻ بيڏچاچق بيڏچاچو انڻ غيڻ ۲ ريمب اينڌاقن برباس ۲
اينڌاقن تاهو دي لاراڻ اينڌاق تاهو دي لامن ؤوتي راڻ ايلو سيموري راندين
بوداقن نن سڪارت ڪوت لماله ؤول انڌاران برلاري سيڪمڻج ماڀيس برلاري ڪڻينڌو
گاداڻ برڪات سيڪمڻج ماڀيس توان نن تاڳه دي هلامن توان نن تيداق برڻاچراينڌاق
برتوڻجو برچاري نن تاءِ تاهو دي لامن راڄ انڻ بيڏچاچق بيڏچاچو باءِ ايتو ڪات
اچيڻ دين ڪٺان نن دين ڪٺاڪن توان لي سام منڀغاران منڃاواب راڄ دي کينالي
نن ڪو باءِ ايتو ڪٺان معلوم ڦڊ ڊيري همب ساڀر جوريله همب ڦاڪي مڪ دين
جالڻ ڪمڻوڻ نڻڪ مڪ دين تمڻوه هلامن بارانله ؤاسن همب باوا بارات ڦيتاروه
همب ؤاچيت انڻه سيمنجو انڻه بوڪن اي برڻاسن باڪس همب مپوره ممبروا
ريڏچوڻ سيموري نن ڪممبروا ڪاين باجونن ڪڊيڊاوا هيرانله همب مليمتن منڃاڀيس
جوا اي ڪيني مينوم اينڌاق ماڪن ؤون اينڌاق داڻج هوجن ڪهوجانن داڻج ؤانس
ڪڻناس دي سين اي منڏيڪن دي ڪرمبيل اتور توڻڪو دي ڦينڻ ن ليڻڪاڀوران
دي باٽو سنداڙان راڄ اوراڻ مود سيموري راندين منداعر ڪات نن بڪين بارو ترسابوت
دانسانڻن بارو ترڪات منڃواري ممبروڻ پوا نن ساڻي ترسيمبور داراه دي داد گوڻمنتر
توڻج جو داڳيڻ برتڻڪوت گوڻي جو لاڻيت منڃاڀيس سيموري راندين بارو ترسابوت
ديءِ سيمنجو تانون ترانڏله ترڪرسوت ايڻون تاڻق انڀلاي ترسيراڻ ريبوت نن ڦنڊڻجڻ

توتابور بوغ دالم سڱول رامبوت نن ڦښجڅ سيڱن توميت ترلايو ڦيڱڅ نن لامه راغ
ايلو سيموري راندين له سيللر^۲ اي له سيلولور^۲ اي باء ايتو ساينځ ديرانسانځ موک
نن موراق له مورام رامبوت نن ڦښجڅ ڦونله کوسوت کلوار دالم کولمبو^۲ نن توجه
لمځيس باپقله راگم کولمبون له لافس ڦول داري سينن مالانپوق سيموري راندين راس
کرونټوه انجوغ تيڱي مليڱڅ سيموري راندين مندايوغ رومه نن گاداڅ ايله تورون اتس
انجوغ له تيب دي ټاڅه رومه برلاري کڙيندو گاداڅ توان ديني راج دي کينالي
اوڱس گواي تربغ کچاڅ تيب دي چاڅ ماکن ڦادي ادوه ديني اتوچاڅ اولځله
سکالي لاي منجاواب راج دي کينالي برلاير تښڅ ڦولو چين برلابوه تښڅ ڦولو ڦيسڅ
داغرکن باني پات^۲ ماء ټنډو بواه کات اوراڅ منجاواب سيموري راندين توان جن
باغيس باکس همب توان جن بيراغ باکس همب له بايق کات دين ترسورغ باري امځون
همب دي توان ممينځا امځون بايق^۲ دي باواه ټاڅن کاکي توان کټاکن باني سڱوه^۲ کټاکن
ماله نن دي ليمت ايسو^۲ ماء همب بالس گون منجاواب راج دي کينالي اديق
کندوڅ سيموري راندين ڦاسن سيمنځو نن دين باوا اولورکن ريښچوڅ جو ڦکينن ايتوله ڦاسن
نن دين باوا دي سينن اي منځيکن دي کرمبيل اتور توڱو دي ڦينڅ نن ليڱگايوران دي
بانو سنداران راج برکات سيموري راندين توان دين راج دي کينالي توان نايک^۲ موه
کرومه نايک^۲ کرومه ماکن سيريه منجاواب راج دي کينالي ديمله همب ټا^۲ کرومه
ترجالڅ دي همب هلامن کو لايه باء مينوم جو ماکن ترتمځوه دي دين کمځوڅ اديق
کينبي^۲ باء راس کځاداڅ بيځوڅ باء راس لي کچرديق برجالن راج دي کينالي اي
برجالن انډلاي راغ مود سيموري راندين منځايس برگولت^۲ بوکن راج نن دي
ټاغيسي اي ترکنل دي سيمنځو برکات سيموري راندين برکات ساداڅ منځايس^۲
مماکيق ڦښجڅ توان مپاوت همب هيډبو توان دين سيمنځواري ريمب نن مان
دي اوپيکن کمځوڅ نن مان دي اوپيکن توان مپاوت همب هيډبو دي سيا دين
توان تيڱگلکن کيت بردوا بردانسانځ هيډغ توان هيډغله ديني جاوه توان جاوهله
ديني منځايس دي ټاڅه رومه برکات سيکمبڅ ماپيس کځاسيق ماله کو اچي^۲ اوراڅ
برجالن دي ټاغيسي کمبڅ ماپيس اديق کندوڅ کټاکن ماله بانر^۲ جو سيالهن برلاغ
مکن برجالن سوراڅ او^۲ همب دي تيڱگلکن کو ټا^۲ کو اموه ممانرکن کو دين
ڦښچوڅ کيني^۲ کو دين بونوه کيني نڱک^۲ دي^۲ تاکوت سيکمبڅ ماپيس باء ايتو باني
سببن مول توان دين کلارات چيلاک جنن گورون اورغ سارو جنن گورون کو اونتوڅ
بادان کجاوه بايق جو مندي ميراغ ڦول سماس اين کبرجالن هيباله همب منداغز

اير ساتيتيق تاء برباري مناعيس ممينتاء ناسي تاء سوک مندي براکيه منگاروغ تاعه هلامن ممينتاء اير نن ساتيتيق ممينتاء ناسي نن سسوف برکات مندي جو بائق قد کامي براکيه کاغ جيیء انجيغ باءا کامي اگيه باء ايتو کات مندي کيت مکئن برجالن جاوه برکات سيموري راندين کمبغ ماپيس اديق کندوغ کوئن برتان مندي کيت کتاکن همب فاي کاکين کبوکيت جالن نن کودوغ کليواغ فينتو منتهاري ککايو برقونچق سيره کرومه فوتي کسومب کيون همب مپالغ سوري دي سينن سوري نن ايلو سوري نن برتافي فيراق لئکه لالو سباري ننتون بندان اينداق دي رومه دي هاري سباري ننتون افيئنائن برلاکو ساميغ ا کهنداقن بوليه ساچ کمبغ تيغئل کو تيغئل ۲ جو امس دغن فيراق تيغئل جو ساواه دغن لاداغ منجاواب مائه سيکمبغ امس فيراق دي سبا تيغئل ساواه لاداغ دي سبا تيغئل منجاواب سيموري راندين اينداق گون امس جو فيراق اينداق گون ساواه جو لاداغ امس فيراق دين دانسانق دين ساواه لاداغ سيمنجواري توان دين سيمنجواري ککنتي سوبغ جو گالغ ککنتي امس جو فيراق امس فيراق دافت دين چاري منچمغوغ کبيليق دالم دي لغتق فيتي ليوغ گاديغ منداغوغ تالي بوبوتن تربوکتق فيتي نن کيتيیء دي امبيل ريذچوغ دالم فيتي دي تاريق امس جو فيراق دي بوغکوس کاین جو باجو دي امبيل فداغ جناوي فداغ جناوي موتوس رانتي سسکيتيیء اينداق دي سيساکن اي کلوار داري بيليق لالون کبيليق دافور دي سندو قول ماله ناسي دي لاتککنن ککاینن کولي دي لاتق دالم سئگول دي باوا افي دالم چئکير برجالن کفينتو گاداغ اي مناعيس انپلاي مناعيس ساداغ مپارو يالاله ياتوانکو ياسيدي يامولي کو بوليه فينتاء قد الله ممبالي ممينتاء همب کغد الله جو محمد براکت کبسانن نيئيق همب نن برتمفت دي گونوغ ليداغ هيذف نن باکس اوراغ برکاول ممبالي ممينتاء کبومي جولاعيت کغد سيغ جو مالم مسان الله مااونتوغکن کهنداق برلاکو فينتاء بوليه برکات سيموري راندين کربو نن امفت قولوه امفت کربو منجادي کربو جالغ بنتيغ نن امفت قولوه امفت منجادي روس سدون کود نن امفت قولوه امفت منجادي کيدج سدون ايتيق نن تايغ دي هلامن هابيس ماتني برکراغن فرقائي ليندوغ جو لاعيت هابيس مغيراف سدون دي باکرن کوماین فوتيه کربو لاري ماسو ريمب بنتيغ له لاري ماسو ريمب کودان باء ننتون جوا هيم جو ايتيق هابيس ماتني ايتيق جاولن جادي اوندان فرقائي تربغ مغيراف ساواه نن توجه بواه بندار ساواه منجادي ريمب گاداغله تورون سيموري راندين کمبغ ماپيس اديق کندوغ تورون کو دي اتس رومه چاليق دي اديق کاي الله گمغو گلومت نن کتيب ماهمبور سيکمبغ ماپيس برکات سيموري

راندين رومه گاداڻ منجادي موغڻو رڱيڻ منجادي توغڻن ڦادي دين منجادي کاسين کليکيس دي لاداڻ کانس دي باوا انق راڻ تڙجوڻ باراڻ نن هابيس ماڻ تنداڻس ماءُ اواس هاتي مندي کندوڻ دي لايو کڙن سلايو له رونتوه رومه نن گاداڻ مليغڻ سيموري راندين له تابن سيڀايو ۲ مڱله سيموري راندين تروغڻ سينيڙجو لوت نن کيتي ۱ له کمورانڻ براكٽ ڦينتا سيموري برلاري ۲ کڙينچوران اي برسوت برسگون کو بولي ڦينتا قد الله ڦينچوران امس جادي بانو ڦينچوران گاديڻ جادي تانه کونڻ توهور له سومور نڱک سومور نڱک کدين تيڱڻل کن ماء سانغ هاتي مندي کندوڻ ممباسوه موک انپلاي ڦينتا برلاکو ساداڻ ايتو ڦينچوران امس جادي بانو ڦينچوران گاديڻ جادي تانه لوبوت له کونڻ توهور ايت مناعيس انپلاي ديما له بواين همب دي باواه منڊوڻ نن گاداڻ دي سين بواين امس دي سين بواين ڦيراق لالو برلاري ماله کاکين برکات سيموري راندين کو بولي ڦينتا قد الله بواين امس جادي اورات بواين ڦيراق جادي اکر بواين کدين تيڱڻل کن دي کايوه سکايوه لالو ايت تورون اتس بواين دالم سچاچه ننتون جوا بواين امس جادي اورات بواين ڦيراق جادي اکر مناعيس سيموري راندين تيڱڻل له تيڱڻل دانسانق سودار تيڱڻل له تولن سهوبت گاداڻ کيتي ۱ توا دان مود لاکي دڻن ڦدوسي همب برجالن انپلاي منداڻر کات نن بکين برلاري اوراڻ دالم کمڻوڻ برکاجر سام گاداڻن برکات تولن سهوبتن هي موري باء ا برکات باء ايتو اڻ سالهن کبرجالن سيکونر اوراڻ دي تياڻن دي باوا اوراڻ باڻغ هاري اديق ترڊاڻر کبرجالن مول ترچامس اوآ کامي منجاواب سيموري راندين هي تولن سهوبت همب اوسه دي روسوهکن تيکر تيکر له دين کباروهکن کتيکو اوراڻ ڦرپامن اوسه روسوه تولن کتيڱڻل تيڱڻل له دين ڦيناروهکن انٿار ڦينتو جو هلامن برکات ماله راڻ کمڻوڻ باڻگ باء ايتو کات اديق اينداڻ اموه کامي ملاس کڙنتي ايديق مامق کامي کڙنتي سوبڻ جو گالڻ مک تاء سوک کامي ملاس اديق کندوڻ سيموري راندين سوله بينداڻ دالم نڱري مراول گاداڻ تاءه کوت ڦايوڻ ڦڙجي اوراڻ نڱري نن ترسابوت ککلواران اديق نن چرديق بياڦري ڦندي ماڻڻق ماڻڻق ڦندي مڱاڻق دالم راهيت ڦنوڻسوڻ راڻ نن دانڻ ڦنڻتي هالي ۱ تاءه رومه نن ترچيلق نمڻا جاوه نن تربارومبوڻ نمڻا همڻيڻ اديق کندوڻ سيموري راندين دي ۱ لام برکلمان ڦانت برکيڻيه جو برتڱر مريڻتا سيموري راندين له بندوڻ چندان راتڻ گاداڻ کيتي ۱ توا مود ڦهوپي کمڻوڻله برجالن ۲ ڦڙجڻ انپلاي برکات سيموري راندين سيناڻوڻ تاءه هلامن دين امبيل کيليران تاجي تيڱڻل کمڻوڻ تيڱڻل هلامن تيڱڻل له سومر باکس مندي دي ۱ لام ماس

برجالن له لافس ٺول داري كمڻوڻ منمڻوڻه ريمب انڀلاي مناعيس سيموري راندين
انق راغ دي ڪوت توا ناء لالو ڪمندا هيلڻ مناعيس ڪماسو ريمب ناء بوليء ڪاوان
سرپرڻي دي تمڻوڻه ماله سوراغ ساميغ مناعيس دالم ريمب نٺتون توان دين سيمنجواري
مپاوت توان دين هيمنبو ناسيله راسن همب باوا توان مپاوت موه دين هيمنبو ريمب
مان توان هوپيڪن ڪمڻوڻ مان نن دي توڻوڻي ديء لام ماس دي جانن اير مات
برداري ۲ مات دي هافوس جو ڪردال دي سيڻٺڪن ابو جو نن سواڻ مالي ريمب
له دي ريمبالي مالي بوڪيت له دي ڏاڪي برجالن سوراغ ٺدوسي سوراغ ٺون
ايندات راغ برسوا ايندات بوليء تمڻٺ برتان سيغ مالم برجالن جو دي مافانٺ دي
مابرانتي له سبوان لام دي جانن له تيب اين دي سينن دي بواغ ٺنداغ سواڻ
ڪيدال برچمڻوران هارائ جو چامس ايندات اين نمڻا سيمنجو مناعيس مڻگاروڻ
ٺنجڻ ڪاني اومبو دين نن اي ڪاني ڪيچوه موه دين دي اوراغ دي سيڪ توان
دين جنن توان مپاوت موه دين هيمنبو دي چالڻق هيليو جو موڊيڻق دي چالڻق مانه
سڻگوڻه ۲ له تمڻا دي سيمنجو اين برلاري انڀلاي مناعيس مڻگاروڻ ٺنجڻ منمڻوڻ
ڪريبن ڪاڪق توان دي سيڪ موه توان له ٺانت همب منوروت اڃا له ٺايه همب
ديء منچاري توان دي سيڪ موه ڪيران مناعيس سيمنجواري منداغرات اڊيڻق
ڪندوڻ برڪات سيمنجواري موري جن گو مناعيس ڪڻالو ڪڻال اڊيڻق ڪساڪيت اڊيڻق
بايڪ ساڪيت ڪمان مينٺا اوبت برڪات سيموري راندين توان ماڪنله ڪ ناسي ۲
دين سنڌو دي ڪاين دين گولي دين توڻوڻوس جو ابو دين ڪو سوڪ ماڪن دي
توان ڪو ايندات ٺيڪيران توان له ميڻوم ماڪن سيمنجو له برانتي ميڻوم ماڪن برڪات
سيموري راندين توانله سوڌاه ميڻوم ماڪن ايڪ ڪاين باجو توان دي تاريخ ڪاين دي
سيمنجو دي امبيل باجو دي سيمنجو اي مياڪي انڀلاي له سوڌاه اي مياڪي برڪات
سيمنجوري موري راندين اڊيڻق ڪندوڻ ڪو نن بانر دي هائي همب موري برالڻق
ڪو ٺولڻ اوء دين جن ڪو توروتڪن امس ٺيران دي سڀا تيڻگڻ منجاواب سيموري
راندين جن توان ڪناڪن جو ايندات گون امس ٺيران ايندات برگون ساواه لاداغ امس
ٺيران دين اوء توان ساواه لاداغ دين اوء توان توان ڪڻٺي اڊيڻق مامق ڪڻٺي
مندي جو باٺق ڪڻٺي رومه نن گاداغ مناعيس سيمنجواري اڊيڻق ڪندوڻ سيموري
راندين دين ساڪه ايندات ترساڪه دي رڻڪواه بردوا ۲ دين تاگه ايندات ترناگه ماء دين
سوروهله ڪو جو برڪات برسيموري راندين ايلو ڪنڊيڻ جو راڻي ۲ ڪنڊيڻ جو راڻ
دي باوا انق راغ ڪامڻ ايلو ساليڻيڻ جو اڊي ۲ ساليڻيڻ جوڪاڪ ايندات باران

تريڊجيڻ سوراڻ برڪات سيمندجواڙي اديق ڪندوڻ سيموري راندين ڪو ڪيت برجالن جاوه موسوه جو لوان تاء سمات انته هریمو ممان ڪو انته گاجه مزدوروڻ ڪيت انته اولر ملولور اديق مندجاواب سيموري راندين ڪونتيڻ بيندور سهالي جوبه دي باوا سيئي ڦولڻ مندي جن دي دوا ڪات الله دي ما جنجي دي ناڻتي دڻرڪن سبواه لاي برڪوڪو هيم اوراڻ راوا برڪوڪو سڻدجڻ جالن ڪو غاموه توان ممباوا ترايندار موسوه دي جالن ن ڪو ايتو توان ناڪوتڪن بيم همب ڦلاوان موسوه بيم ديني ماني داهول توان توروتڪن دين توان جنجين ساسوڪت تاء سگندڻ برجالن سيموري راندين مندوروت سيمندجواڙي له برجالن ڪدوان اواء بردوا براغسانق مالي ريمب دي ريمبا اي له سهاري دوا هاري له تيب دالم ريمب گاداڻ برڪات سيموري راندين ناء راڻ ڪوت مراقق ناهيلير برتوشڪت تابو هاري ڦانس هوجن بردائق ڪيت برانتي موه داهول باء اڦاروت دين مڱيگيٽ برڪات سيمندجواڙي ڪو سامق جالن ڪوري ڪمادين ممبالي ڦادي انتهڪو ڪبنو همغو ڪو ايتاهه ڪ سيموري ڪمادين مينتاهن ڪن ناسي دي دالم ريمب ڦياتو مناهيس سيمندجواڙي ساجق سمول دين لڻان اينداق دي لاتق دالم ڦادي دي لاتق جوا دي ڦماتڻ ڦندان ڪ جوا ملادوڻڪن ساجق سمول دين ڪتان اينداق ڪو لاتق دالم هاتي دي لاتق جوا دي بلاڪڻ بادان ڪو جو مندوڻڪن برڪات سيموري راندين توان دين سيمندجواڙي اينداق ايلو اوراڻ ڦنچامس اوراڻ ڦنچامس ڪهياڻن اينداق ايلو اوراڻ ڦاروسوه اوراڻ ڦاروسوه لاکس جاوه اينداق ايلو اوراڻ ڦڱڱامڻ اوراڻ ڦڱڱامڻ ماني جاوه توان دڻرڪن دين ڪتان ا ن اينداق دي ريمب انتهڪو بمبن جو ڪتاري بمبن بوليه دي ليڱرڪن ا ن اينداق دي ڪيت انتهڪو بولن جو منتهاري بولن بوليه دين گمبرڪن توان امبيل له ڦوچر ڦوار ماء دين ماڪن ڪاوبت ڦاروت دي هيب گاران دي ادي له دي امبيل ڦوچو ڦوار دي باريڪنن ڪس سيموري له دي تاريقن دي سيموري لالو دي ڪندوڻ ڦوچو ڦوار برڪات سيموري راندين ماڪن دي توان ن سکودوڻ اما دين ماڪن ن سکودوڻ برڪات سيمندجواڙي اديق ڪندوڻ سيموري راندين انق راڻ دي سوئي ڦوار ناء لالو ڪبوڪيت تيڱي اينداق لامق دي دين ڦوچو ڦوار ڦنتاهن انق لاکي ۲ مندجاواب سيموري راندين انق راڻ دي گدوڻ توبا ناء لالو ڪا ايندارگيري اينداق لامق دي دين ڦوچو ڦوار ڦنتاهن انق ڦدوسي برڪات سيموري راندين توان جوا دين اگائي ڪونوله بادان همب سوراڻ اينداق دين لپتق دي ناسي اينداق دين هاس دي اير مينوم ماڪنله داهول ساجق دي راحيم بنداڪندوڻ توان ماري ڪيت برجالن ريمب ن مان ڪيتا هوپي ڪمغوڻ نمان ڪيت توڱو مناهيس سيمندجواڙي منداهر ڪات ن بڪين اديق

گندوڻ سيموري راندين اوسه توکو کات ۲ کن انڌه کيت ککما ۲ انڌه لاڻو ۲ دي ريمب گاداڻ انڌه ماتي دي تاڻه جان برکات سيموري راندين توان دين سيمندجواڻي جن دي دوا کات الله دي ما جنجڻين دي داڻتي توان توروتکن دين توان برجان سيموري راندين منوروت سيمندجواڻي ماسو ۲ ريمب کلوڻ ريمب دي ۲ لام نمبت دي جان له سبولن دوا بوان برکات سيموري راندين کيت برانڌيله داهول ڦايه دين اوکن انڻ هاوس نن اينداڻ بوليه اير ما ۲ دين برانڌيله دي سيڪ ايتو لافيق ترکمبڻ جوا برکات سيمندجواڻي اديق کڻيل ماله ان اينداڻ اوراڻ برلافيق سيڪ کن ايڪ نن هولر بيدي او ۲ کو کديگولوشن او ۲ کو کدي هيروتن برکات سيموري راندين بيردين ما ۲ دي ماکنن ڦد هيڏڻ ايلو ۲ ماتي له دي توروتن توهولر برکات سيموري راندين اوهولر نن گاداڻ نڻڻ ڦينڻا ۲ دي ماکن بادان همب اوسه همب دي ماکن سوراڻ ماکنه کاهي کدوان کاهي بردوا براديق منجواڻاب هولر نن گاداڻ اينداڻ کجادي کو دين ماکن ڻامو ۲ باني هيڻ ممانن بادان همب کاهي قول اوکن او ۲ کو نن چيلاڪ منڊي جوبانڻ نن چيلاڪ اوکن سيمندجو نن سارو ايڏيق مامق کو نن سارو بايڻ ۲ کو سمڻي کلاڻيت همب هيڻ بوکن کڻالڻ جواله اديق کدين لاقس براواڻ برڦيتيس اينداڻ برامس برڦيراڻ تيدان لاي چينچين دين سبنڻو ۲ لاي رينا دين سبوا ۲ موري امبيل چينچين نڻڻ چينچين برنام چينڻا ۲ ا دي چينڻا ۲ بوليه ادي ڦينڻا ۲ برلاکو جوا مينوم ماکن له دي سيڪ اکنداڻکو بوليه منڊاڻت کڻڻي منڊي جوبانڻ دي تاريق چينچين دي سيموري سيمندجو مناريق رينا اوراڻ بردوا بردانسانق بوليه ڦکايڻ کدوان ڦکايڻ دنيا اخيرا ۲ اي برجان انڻلاي له سکيجو ۲ قول برجان برسوا هریمو گاداڻ مڻاون هریمو گاداڻ راساکن لولوس ريمب گاداڻ راساکن هنجور بومي الله برکات هریمو گاداڻ سيڪ ڦاروت دين مک کنڀڻ سيڪ سلير مک ڦواس اوراڻ دنيا ساست کريمب منڊاڻر کات هریمو کونوله سيمندجواڻي او ۲ نن کڻڻر ۲ تاڪوت دارة دي داد تورون نايڪ گو منڏر تولڻ سدون راڻ مود سيموري راندين ڦندي توريت ڦندي تانوغ ڦندي منڊاڪڻ دالم راهيت اوراڻ نن تاڪوت تڻڻو دين توان جو ديني دي توان جنله هاتي دي ڦرتاڪوت جنله بادان دي ڦروسو ۲ کو ۲ اونڻوڻ کدي ماکنن باڻ دي دالم کراند باس باڻ داتس انجوغ تيڻڻي کونون بڻڻين کدي ماکنن تڻڻو دي ماکنن جوا کو اينداڻ اونڻوڻ کدي سيڪ اينداڻ کيت کدي ماکنن اوراڻ مود سيموري راندين دي گيراڻکنن ابو ۲ نن ڦنڄڻ دي سوڻسوڻکنن هریمو اين برکات انڻلاي هریمو نن گاداڻ نڻڻ ڦينڻا ۲

سيغ جو مالڻ ماڪن جو بادان همب اوراڱله بواغ بايران تاءُ بوليءَ ڏيم ڏي ڪمڙوڻ
منڊي جو بائق له جاجو ڏي گيراقمنن رمبوتن رمبوت نن ڏنڃڻ سيغڻن توميت
ايلو نن بوڪن الغ ۲ ڏي تيليڻ ڪڏ روڻ سڦنتون بولن امٽ باس جانيف ڦوڳاڱ
امبون ڪورڻس ڊامر ڪڏام منڃاواب هریمو گڏاڻ ايڏاڻ ڪڃادي اديڻ ڏين ماڪن
اموءَ بازي ڏين ماماڪن ڪماتي ڦول بادان ڏين بايغ ۲ ڪو سمڙي ڪلاڻيت اوڪن اوءُ ڪو
نن چيلاڪ اوڪن سيمڃو نن سارو اديڻ ڪنڊوڻ سيموري رانڊين ساري ڪو ڏين اجر
ڏنڊيڪر ماءُ ڏين تونڃوئي ڪو برسيلت ماءُ ڏين تونڃوئي لڳهه تيڱ لڳهه نن سواڻ
برڃنڃيا لڳهه نن ڪيڏال برڃنڃيلو ماءُ ڏين باري ڪو ايليمو ماءُ ڏين باري ڪو ڦيٽوئا ۲
ڪوات جو ڪواس ماءُ ڏين تونڃوئي ڪو مڀيمبر سيمبر ساسمبر مموٽوس ماءُ ڏين
تونڃوئي ڪو منڃڪڻ تڱڪڻ ستڱڪڻ منڊاڻت ماءُ ڏين تونڃوئي ڪو منڃڪڻوڻ ۲ گايوڻ
سڱايوڻ مموٽوس ڦاڪي ڏي ڪو سلام هيڏڻ انه ڏي اجر انڀلاي برواري سيموري رانڊين
اون ڏي ڪڏاڪن اي تاهو اون ڏي اجر نن له ڦنڊي چيٽ ڏي تونڃوڪن دوا ڏاڻت
اوراڻ بردوا براديڻ ڏي اجر ڪڏوان ڏي لام برڪلمان اي برجان انڀلاي سبنتر گاران
ڦرجلان برسوا ڦول ڪنڊيڻ گڏاڻ ۲ اوڪن ڪڏاڻ ۲ اي برڪات انڀلاي سيڪ ڦاروت مڪ
ڪنڊيڻ سيڪ سلير مڪ ڦواس منڃاواب سيموري رانڊين ڦينڏاڻ ڏي ماڪن بادان
ڪامي ڦڊ هيڏڻ بايڪله ماتي برڪات ڪنڊيڻ نن گڏاڻ ايڏاڻ ڪڃادي ڪو ڏين ماڪن
جواله ڪو ڪڏين لاڻس براواڻ برڙيٽيس ڏين ايڏاڻ تاريڪله ڏيڪو رانڊي ڏين ڪوءُ ڪو
تاريڻ رانڊي ننڌون ايڏاڻ ڪو تالف ڏي نن تاجم ايڏاڻ ڪو ڏي ماڪن باسي
ايڏاڻ ڪو ڏي ماڪن باٽو له ڏي تاريڻ رانڊي ننڌون ايڻ برجان انڀلاي ساڏاڻ
سبولن ڦرجلان ڦانس نن بوڪن الغ ۲ ڪوءُ ڦانس ڪماڪبر ليڏوڻ سبائڻ ايڏاڻ برڪايو
سرومڻون ايڏاڻ برڪنڃو ليٽاءُ ڪاما ميٽاءُ ناسي هاوس ڪاما ميٽاءُ اير ليٽاءُ بادان
اوڪن ڪڏاڻ هاوس بادان اوڪن ڪڏاڻ منڃاڻيس سيموري رانڊين تون ميٽاءُ ڪن ڏين
باڻ ناسي تون چاريڪن باڻ اير برڪات سيمڃواري ناسي ڏي ما ڪيت چاري اير
ڏي ما ڪيت ميٽاءُ ڏي تاهه ڦاڏاڻ ڦرساواڻن ڪاوان ايڏاڻ ڪاون ايڏاڻ اديڻ
ڪنڊوڻ سيموري رانڊين اديڻ ڪوءُ تيڱڻ ڏي رومه باراله ڪسانڻن بادان ريٽڻ ڏي
امس جو ڦيراق منڃاواب سيموري رانڊين اڻ گونان امس ڦيراق ڪوءُ ايڏاڻ راڻسانڻ
ڪنڊوڻ منڃاڻيس سيموري رانڊين تون ڏيني سيمڃواري ايٽن مواه رومه اوراڻ
ميٽاءُ ڪن باڻ ڏين ناسي برجان جو سيمڃو ڏي سڱاڪنن رومه تون ڦڏاڻ رومه
راڻ مپامون ايله ڏي ڦاڏاڻ ڦرپامونن سيانن لالو ڏي سينن ايڏاڻ اوراڻ نن سمڙي

فونځ دي سينن بادن هابيس ماتي کوات کابل ماتي جوا برکات سيموري راندين کيت برانتيله داهول ځايه بادن بوکن کڅالغ برکات سيمنجواري اديق کندوڅ سيموري راندين اديق کڅيل ماله انن دي سيک کيت کبرانتي تاشه څاداڅ څرپامونن ايکوله چيندس بڅکي اوراڅ ۲ ماتي دي سامون اوراڅ بادن اوراڅ برتيمبون ۲ داراه باءچند انق سوڅي اديق کدي بونوه اوراڅ جن کيت برانتي سيک کيت ملامو داري سيک برکات سيموري راندين څنت سوداه دين څنتاکن دي باوا اوراڅ کوت توا کات سوداه دين کتاکن څنتڅ همب براسق سيک هيده ماتي کيت تفتوکن کوء اځي څاداڅ څرپامونن کيت چوب اڅق سبنترکيت تاهن هاشم ديڅين روسوه سانڅ بورو ايلو برسوا دي بادن کيت باء ايتو عادات راڅ مرانتو مناغيس سيمنجواري موري راندين اديق کندوڅ مایله کيت برجان کماتي اديق بايک منجاواب سيموري راندين هيده ماتي اينداق برچاري هيده جو ماتي توان کاجي سلڅکه تورون دي رومه ماتي جوانن همب نيتن برانتي سيموري راندين له ماکي امس جو څيراق دي څاکين اينتن جو څودي برکات سيمنجواري ايک څکاین نن کو څاکي اديق کوء سپاه امت موسوه جن دي هاري کوء برسوا جن دي ايندارکن ساڅ نن سوکر دي سامونن اوکن اوراڅ مپامون امس اوکن اوراڅ مپامون څيتيس اوراڅ مپامون پاوا بادن برکات سيموري راندين توان دين جو دين دي توان گونديڅ بيدهور سهالي جوبه دي باوا سيټي فولڅ مندي جن دي دوا کات الله دي ما جنجين دي دافتي ديء لام برکلمان له تيب بارو نن څنجاڅوڅ له نمڅا دين سيموري ديء منچاليق امس جو څيراق هاراف هاتي اوکن کڅالغ اځي براليق مانه فولڅ له تيب څول دي رومه برکات بارو نن څنجاڅوڅ توان دين ماهمڅغ باسي مڅاف توان لالي جوا نن اينداق دين چاليق له دين چاليق الون دين چاليق ساومور بادن ايلو اوراڅ اوکن کڅالغ امس جو څيراق دي څاکين اينتن جو څودي برکياتن نن کوء ترسامون اوراڅ ننتون ترباير اوتڅ برکيتي ۲ اندو جواداه لاقس څول برکاین برجاو انق کيت ديء هاراف ماهمڅغ باسي دي تاريخ څداڅ نن لاواس څداڅ سلاواس داون څيسڅ الله دي اسه څداڅ ننتون له تاجم اسه څداڅن اځي برلاريله کسينن له تيب اځي دي سينن برکات ماهمڅغ باسي منجو اله موه اڅ تيب له لام دين مننتيکن هاشم اڅ نن کاڅ ريلکين سيموري اڅيکين دي اڅ برکات سيمنجواري گو هاشم دين کدين باريکن کو سيموري کدي باوا لوان سيموري داهول له دي تورت دي همڅغ باسي برکات ماهمڅغ باسي موري څاي کو جوهه منجاواب سيموري راندين جن توان

سابوت دوا کالي سرهڻغ بولو منداثرڪن برڪات ماهمڻغ باسي ڪو ايزداق اموه ڪو ڦاي اوراڻله امس ڦيراق ڪو دي هاري هاري نڻڪ اڻڪا ڦاي بادان ماني اموه ڦاي بادان هيڏف برڪات سيموري راندين تون ديني ماهمڻغ باسي قد امس دين تون باوا اڻڪ دين امبيل داهول اوڪن دين تقبور خدا الله دين پاء منچوب تون بازي تون ترڏاثر ڪوات ڪابل ڪيت برچوب اڻڪا سبندر ماء تاهودي ساڪيت هيڏف ماء تاهودي هاءت ديئين برڪات ماهمڻغ باسي موري راندين اديق ڪنڊوڻ سلاروت سلام نڻڪ باوم ڪات دين برجاواب اوم گايوڻ دين برسهبوت منجاواب سيموري راندين ڪو با ايتو ڪات تون ڪات ايزداق برجاواب ڪو گايوڻ ايزداق برسهبوت ايگاران نيڻا دي همب دي هاري هاري نڻڪ مانوان ۲ سدون برسهيڪف تون سدون با ايتو ڪات سيموري برڪات ماهمڻغ باسي پاء ماني ناء اوراڻ نڻڪ نيڻله دي ڪو ڦداغ همب ڦداغ سلاواس داون ڦيسڻ اوڪن سڪيتي مهبونوه اوراڻ ايلو ڪو تربواغ ساميغ منجو گنچور با برتنام رنچق ڪو پاء سايو ساميغ برڪات سيموري راندين تون ديني ماهمڻغ باسي گنچور سوروت با برتنام گاداڻ ڪو فلابو تانه ڪوات ڪو پاء سايو ساميغ نامون انق نن سوراغ نڻڪ برڦنڻ ڪارم دي لاوت برڦنڻ ماني دي ريمب انڏه ڪو ماني تاغه رومه ڪو با ايتو ڪات تون ۲ چاليق ڦداغ همب ڦداغ جنواي مونتوس رانتي دين سينڏا برڪات ۲ دين ساروڪن مهروروس اسم داراه ڪيليران ڏاڪيغ تيب دي تواج لامق مانيس تاگق برديري ت سيموري گيل مغيسي ۲ ابو گيل ملنڏيق ۲ جاري له بيدراغ هاتي ماهمڻغ باسي اله دي ڦاڪو انڀلاي دي گيراڪنن ابوقن ابو نن ڦنچغ سيڻڪن توميت دي ڦاڪو سڪالي لاي برڪات سيموري راندين تون نمبت موه داهول ماء دين ايڪت ماله سڻڪول دين ساداغ مميلو ۲ اچي سڻڪول دي ڦاڪو سڪالي لاي برڪات سيموري راندين تون ديني ماهمڻغ باسي ايزداق بولييه ممينڏا جنججي ساداغ مميلو ۲ اي ابو مڪ تون ڦاڪو جوا تون ڪڦاسيق ماله انن جوسيا تون برماين تون برهنڏيله داهول له باغيس ماهمڻغ باسي ڪاني ڪات سدوميڪين برڪات سيموري راندين ايزداق ايلو اوراڻ ڦمباغيس اوراڻ ڦمباغيس هيلغ عقل اوراڻ ڦراب دالم ڪاني ايزداق ايلو اوراڻ ڦياراڻ اوراڻ ڦهارڻ ايزداق بولييه ايزداق ايلو اوراڻ ڦنچامس اوراڻ ڦنچامس ڪپيلاڻ صبرڪن هاتي داهول دي ڦاڪو سڪالي لاي برڪات سيموري راندين له سمڻي سڪاڻور سيرييه همب ممبالس انڀلاي اچي برڦنڻون انڀلاي تون ديني ماهمڻغ باسي داثرڪن دي تون ڦنڻون همب ڪو منڏي اوسه دي بندار دي بندار راغ امڦت اڻڪت ڪو ماني اوسه مناسل برماين جو ڦاجر ڪيتي داثرڪن سبواه

لاي انق سيئونداغ اونداغ ديعكت برساراغ دي فونچق فاوه ن كوء دي گنجور
كاني امقت كوء دي تمقوه كاني توجهه دي فاكوء سكالي لاي له دي سينتائن
قدائن اوراغ مود سيموري راندين قداغ جنابي موتوس رانتي دي سينتائن بركات
دي ساروشكن مهروشوس اسم داراه كيليران داگيغ تيب دي تولغ فوتوس تيب
دي اورات باء دي گونتيغ اين برماين انپلاي لنگه برسالوء كيري كانن تردوروغ
ماهمنغ باسي له دي فاكوءن دي سيموري كاني ليوء فيغكغ تيب دي اولق باهو
برقنترن سيموري راندين توان ديني ماهمنغ باسي تمغن تو كلاريق لاي دي باوا
اوراغ قداغ فنجغ ناء لالو كبانو همغو توان ديني ماهمنغ باسي تمغن تو كبايك لاي
كاني ليوء فيغكغ تيب دي اولق باهو له ماتي ماهمنغ باسي برديري سيموري
راندين گيل مغيغس داد دانغن نن سوراغ لي برنام مروننون مانو گاكه نن اوكن
انغ كوات نن اينداق بويده لاوان نن مفاغ نن مفاغ نن مفاغ نن مفاغ اسف باديل
با اينو باقق راغ فپامون بركات مروننون مانو منجو ماريله اغ منجو موري ماريله
كو موري بركات سيمنجواري كوء پارا دين كدين باريكن كوء سيموري كتوان باوا لاوان
سيموري داهول له دي توروتن انپلاي ايل دي مروننون مانو ساتو تيب قداغ دي
سينتائن دي فاكوءكنن قدائن بركات سيموري راندين چامس ماني دين تو چاك
دين ممبلاكغ توان فاكوء ايل كوات اول توان ايل تاجم قداغ توان نمبت موه داهول
ننتي دين سغكول ابوء دين دي فاكوء سكالي لاي دي فاكوء تيغكين مرانداه دي
فاكوء رانداان مانيغكي ديم دي امبوغ قداغ دي رمبه اينداقن كاني فوتوس باتغ
كايو كاني قداغ مروننون مانو بركات سيموري راندين ايل موه كوات اوء توان اي
موه تاجم قداغ توان سالي سكوات نغك بانر جن توان دودوء مپامون توان قابله جو
همب ماء دين باري كايں باجو ماء دين باري مينوم ماكن كوء غاموه توان دين باوا كقر
ميكول نن بارات ككاجه فراغكوت هابو كقر نومبوء جامور ككنتي ممبالي بوداق له
باغيس مروننون مانو دي فاكوء سكالي لاي بركات سيموري راندين له دي سينتائن
قدائن ايله برماين انپلاي سكالي بارينجيج نايك سكالي باروننون تورون مغابوت چند
ناغه قداغ ديء لام لهبتن برماين ساست لنگه مروننون مانو دي سيئيكمن دي
سيموري له كاني مروننون مانو برچاري بادن جو كفال له ماتي مروننون مانو انق
رعيت لاري سدون برجالن سيموري راندين توان دين سيمنجواري قابيه دين اوكن
انغ بركات سيمنجواري اديق برانتيله كوء قابيه بركات سيموري راندين ديمله كيت
تاء برانتي كيت برجالن كيني ايل برجالن ماله قول اوء بردوا بردانسانق بركات

سیموري راندين توان کمان کيت ڦاي اديق کڏوځ سيموري راندين انڌه کمان ۲
ڦاي ديي ۱ لام لمبت دي جان ماسو ۱ ريمب کلوار ريمب برسوا توا راغ مپامون
برنام مپايون بوکيت تيڱي نن اينداق بولي له لوان گاداځ نن اينداق سام جون گولوځ
سيريپن سيکور کړبو تمقت تيمباکو سيکور بنتيځ ممان سيريپه جو اورانن ممان ڦينځ
جو تڏانن ممان گمبيل باء ممام ايدوځ سکاډاځ راځيځ سکالي ملسيځ هيځور
ترڦاکو ۱ موار اني چيت مات سکاډاځ سومبځ برکات مپايون بوکيت منجو انه موه اغ
تیب له لام ديني منځتيکن منجو ماري له اغ منجو سيمنځو انق کځيځ سيموري
۱ ځاموه ڦاجر برکات سيمنځواري جن باء ايتو کات توان ۲ له لام منځتيکن دين برمقصود
باکس توان ۲ ترسابوت راغ برابي توان تريځ راغ برابي سمځي کلاوت جو کرانډو توان
برابي جنن اوراځ له بايق رانډو نن دين تمځوه بايق ڦيامون نن دين جالځ اينداق
اوراځ برلاوان جو دين سيځن سيموري له بيس ماتي کينيله کيت برچوبان نن کو
ماتي همب دي توان امبيل اي امس ڦيراق دين باوا سيموري دي توان اي برماين
انپلاي برکات ساداځ برماين موري راندين اديق کڏوځ ڦاچيت ڦيتاروه دين دي
اديق ڦاځځ اومانن تاځوه ۲ جک مالځ تيب دي کيت نن کو ماتي بادن ديري
دين او ۱ دين اوسه کو تاغيځسي انشاءالله بايکله توان ديي ۱ لام لمبتن ماین له سبول
دوا بولن له تيڱ بولن لام ماین اينداق برکانين جوا له سمځي هابو سيځن لوځوځ
دي لونيپه مپايون بوکيت له کستانهون انپلاي له ڦانه ڦداځ سيمنځو مناعيس سيموي
راندين هيپ دي بادن کجاوه دانسانق ماتي دالم ريمب اي مناعيس انپلاي توان
دين مپايون بوکيت اوسه توان دين دي بونوه برځنتون ساداځ مناعيس توان دين
سيمنځواري جراجق دي تازه تابن سيمنځو دي ڦاريت ڦوتوس کماکمنځولي لاي
باکس برځيځق له تابن باکس برځنتوځ له ڦوتوس کماکمنځيابي لاي برکات مپايون
بوکيت موري ماري له کو موري سيمنځو انه دين بونوه برکات سيموري راندين
ڦينځا توان راس کبوليه کهنداق راس کبرلاکو همب ممينځا باکس توان کو کځاي
همب جو توان کو بولي ڦينځا دي توان ماء دين ڦاي ممينځا ايڏين ۱ همب
ڦاي مینځا ريله باء ايتو عاډا بردانسانق باء ايتو عاډا برسودار توان دين نيځگل
دالم ريمب همب کځاي جو توان ديي ۱ هاراف مپايون بوکيت موري ڦاي له کو
برجان ممينځا ايڏين کو داهول ماء همب نځتيکن سيک برجان سيموري راندين
برکات سيموري راندين کاني تيځو کني تيځو کاني اومبو ۱ اڦ کنډاي برکات سيموري
راندين باء اونداځ ۲ اوراځ توا توان ديني مپايون بوکيت لائس دي تاځن جن دي هاراف

دي مولوت ماپيس جن فرچايي ساڻ جو تمثوروغ دين تا مذدي کو کونون برتيمب
تائن ساڻ ترکوروغ دين تا ماتي کو کونون دي تاڻه جالن برجالن جو سيموري
دي دائيدين سيمنجو ساداڻ مناعيس ۲ دالم ريمب برکات سيموري راندين جن
توان مناعيس جو دائرکن بانر کات همب ريڊوت جن فنڊاراس امي ۲ ڦلاڻه کو
هيم ۲ هيڊس جن فنڊامس امي ۲ هيم ڦانه کو لي مانيم کو ڦانه ڦاداڻ سهالي
کوت ريڊچوڻ له دين باوا ريڊچوڻ اچيه بواتن ماکه ستاهون لام دالم ائي سموسين
لام مپاوهن دوا بالس توکڻ مانيتيت دوا ڦولو توکڻ مپاوه راتق منوروت ڦنجوت
ڦنجڻ ستاهون بوگيس برلاير جاجق دي تيم ماني جو ريڊچوڻ اچيه ريڊچوڻ برتواه
ريڊچوڻ اچيه ريڊچوڻ برايوه ريڊچوڻ اچيه ريڊچوڻ برديسا بيسا ن اينداق کتواران
دي تاريخ ريڊچوڻ دي ۲ سيمنجو برکات سيمنجواري مهليون جو دين ديغ اي کيت
ماين سکالي لاي الون لاقس اواس ۲ دين الون لي ساڻ هاني دين ايله ماين انڀلاي
دي ۲ لام لمبتن ماين له ستومفق ريمب ن اله دي لونه مهليون بوکيت له لام
ڦولان ماين دي ۲ اينداق برکانين جو برکات ريڊچوڻ سيمنجو توان دين سيمنجواري
لاسکن همب دي توان ما ۲ دين بونوه مهليون بوکيت برکات سيمنجواري مهليون
جو دين ديغ اي دي ۲ هاري ن هاري ک حکوم سمهي اجل اغ سوده ريڊچوڻ
دين برکات جنتن دي لاسکن ريڊچوڻ اين مندوچت اين مندوچت هيلغ عقل
مهليون بوکيت دي ڦاکو ۲ دي مهليون بوکيت برسيتوکين کڻوڻوڻ برنتون سيموري
راندين کرانچڻ گاداڻ دي ڦولو باکس اوراڻ برجال ايندي کو گاداڻ کونونله اوڻو
ريڊچوڻ دي ڦوڻوڻ برسيتوکين له ماسو ۲ کدالم بادان له ڦاپيغ مهليون بوکيت دي ۲ لام
برکلما ۲ له روسوه مهليون بوکيت برکات سيموري راندين انق راڻ دي همفق گاداڻ
نا ۲ لالو ککوت توا له ماتي ن گاداڻ ڦنجڻ له دي لاپون ريمب راي انق راڻ
دي کوت گاداڻ لالو کڦاکن سيمابور له ماني ن گاداڻ ڦنجڻ داراهله برکابور ۲ مناعيس
سيموري راندين توان ديني مهليون بوکيت با دين توان چاديکن کات توان کتوان
باوا برکات سيمنجواري موري راندين اديق کندوڻ کڦاسيق ماله کو اديق اوراڻ ماتي
ن کو تاغيسهي موري ماريله کو موري لاقس دي ڦاداڻ ڦپامونن دي ۲ لام لمبت
دي جالن برکات سيموري راندين کيت برانتيله داهول اي برانتي انڀلاي برکات
سيمنجواري اديق کندوڻ سيموري راندين دين کلائڻ دين دي سيک اينداق ترنگوڻ
کنتو ۲ دين اينداق ترهان ادا لاي موري راندين اديق کندوڻ ماء ۲ دين لائق سبنتر
کو ۲ لائق همب بايک ڦاچيت ڦيتاره دين اديق تيڻگي مليگي راج باتق ڦوتي

برگيري دي هلسن ڦانگ ڦيتاروه باپن ۲ سڱوهه برچاري لوڦ جاڻن ڪو ترلائڻ همب
بايڪ ريڏچوڻ دين جاڻن اديق سينٽا نڻ ڪو دي سينٽا ريڏچوڻ نڏتون عمرڪر
ڦنڌاق موري راندين دي لام ڪلمان نه لائڻ سيمنجواري دي لام لمبتن لائڻ
ڪلوسو سونو سيموري ساڪيت ڪما مينٽا اوبت داسم دي سيا دي ڪٽاڪن ڪدي
جاڱن دانسانق اوائه مالو منجڱاڪن ڦاڦله ڦينڻ سبواه نه دي ڪوبن ماله ڦينڻ ڦينڱله
سوداه ترڪوبن ڪدي باله انپلاي دي بالهن ماله جو ساڪين ڦاته ڦرتيڱ ساڪينن ساڪيت
با راس ڪباروبه نه دي سينٽان نه ريڏچوڻ دي ڪاڻڱن ڪڙينڻ ڦينڻ ڦينڻ ڦرتيڱ تاڻن
اوڪ دراهله ممنجوت ۲ دي ساڪيت برتمبه ساڪيت مناعيس سيموري راندين مناعيس
منجڱاروڻ ڦنڏچڻ تون دين سيمنجواري تون دين چڪانه تيدور با ترلائڻ لائڻ ڪدي
چڪاڪن راڻسانق اوائه مالو منجڱاڪن برڪات سيموري راندين انق راڻ دي سوماراسڦ
نا لالو ڪپوچوڻ گوگو سلام نڱڪ موه لائڻ هاروسله بادن ڪڱاڻو ڪلوسو سونو سيموري
موڪ نڻ مورق نه مورام اوبه نڻ ڦنڏچڻ نه ڪوسوت دي لام برڪلمان نه ڦايه
سيموري راندين ڦالوهله برچريچيئن برتڱڪوت گومي جولائيت نه ڪالم ۲ نڻ تاراڻ اڻڻ
برچاري جو بادن نه ماتي سيموري راندين نه جاڱ سيمنجواري دي ليپت اديقله
ماتي منجڱاروڻ ڦنڏچڻ انپلاي اوائ بردوا تيڱڻل سوراڻ موري راندين اديق ڪنڏوڻ جو
سيا همب دي تيڱڻل ڪن دي سيا دي ڦتاروهڪن مناعيس منجڱاروڻ ڦنڏچڻ اديق
ڪتيڱڻل دالم ريمب مناعيس ساداڻ مرانڻ موري راندين اديق ڪنڏوڻ راڻ بايڪ
سليڏڻ دنيا راڻ ڪاي سوڪ دي ماڪن ماتي اينڌاق ڪبرڪوبور ماتي ڪدي سنڌار
تابيڻ ماتي ڪدي اوراس امبون سبواه نڻ دين هيپاڪن جاريه اينڌاق ڪبرداس ڪو
تومبوه ڪممنديڪن دين ڪوسو سيا مپنڌار دين سنڌار سيا منديروس اوائ بردوا تيڱڻل
سوراڻ اديق ڪو ماتي تاڻه رومه الفڪه ساڻ هاتي همب نه دي سنڌارن جو هلو توڻ
تاڻن نڻ ڪيدال مياچي ۲ تاڻن نڻ سواڻ منجڱوسو اي نه سوداه دي منديڪن نه
لاڪت ڪاين جو باجو نه لاڪت امس جو ڦيراق لاڪتله اينتن سدون دي ليپت سروڻ
هيدڻ دي ساڻ اينڌاق برپوي مناعيس سيمنجواري ملاچوت لاجوتڪن بادن مهمس
همسڪن توبوه اديق مندي همب مپاو ناه سام برباسه ۲ دي لوبو راڻ ڪوت توا
اديق ماتي همب مناعو ناه سام برڪاڻ تانه ڪوبور ڪيت بردوا ماسام لافو دالم
ريمب نه دي سينٽان تو سيوان دي لڏنڪن ڪدادان اوسه ڪرائق ريتي اينڌاق
سيوان ڦاته ڦرتيڱ دي لام برڪلمان دي سنڌارڪن اديق موري راندين اديق
ڪنڏوڻ اديق تيڱڻل نه دي سيڪ تيڱڻل جو امس جو ڦيراق تيڱڻل جو الت جو

ٺڪاين اديق نن ساداڻ برفڪاين دي تيڱڱل ڪن دي دالم ريمب ٺوچو ۲ ليڱڱل له ۲ ٺوچو ۲
جاوي ۲ مود اديق تيڱڱل له ۲ ايسو ۲ دين برباليق ٺول اي بربالان انپلاي له سبنتر
ٺرجلانن ماماڪيق سيموري راندين توان برباليق موه داهول جو سينا دين توان تيڱڱل ڪن
مايڱا سيمنجو سورت تيڱاران اديق ماهيمبو بربالري ۳ن برباليق ديدائڱي ن اديقن
روفان باء ايتو جو سقواس ۲ مناعيس بربالان ٺول سيمنجو ماماڪيق سيموري راندين
برباليق سورت سيمنجو ديدائڱي ن اديقن روٺ نن باء ايتو جو برباليق ۲ مناعيس
ديي ۲ اونٺوڻ تقديرالله تورون سوار داري لائيت بركات سوار داري لائيت منجواي
اونٺڪندوڻ اوسه اڻ ٺاسيق دي سيموري اوسه اڻ دالڻ دي سيموري ٺتاروهڪن دي
اڻ سيموري مڪان بوليء دي تيڱڱل ڪن ٺتاروهڪن دي اڻ ڪمايو ٺتاروهڪن دي اڻ دي
ريمب ٺتاروه ساداڻ ديداڻر نه جاتوه سورات سقوچو ۲ هيران سيمنجو سڪتيڪ ممبيڪير ۲
اي سورات تيدافله تنٺو بربالان بركات سوار انس لائيت جائن اڻ دودو ۲ ترٺاڪور
سورات نٺڪ ڳاداڻ ڳونان اينداق بوليء دي باچ ڪيني له اد انٺ اڻ ڪو دين بوليء
اڻ باچ سورات ننٺون منچاليق سيمنجواي دي ايڱا ڪڪيدال اينداق دي ايڱا
ڪسواٺ اينداق سوار ساميڻ نن تيڱاران توبوه نن اينداق ڪليپانن له دي ٺتاروهڪن
اديقن ريمب ٺاچيت ٺتاروه دين اديق دين ۲ ٺتاروهڪن اديق دين ڪو رانٺ ريتي
اديق دين ڪو لواق لمبڻ ايسو ۲ دين ٺٺڪڻ ريمب نٺڪ ڪايو نن بربالوچو ۲ سيرا
ٺاچيت ٺتاروه دين دي ڪايو اديق دين ڪو لواق لمبڻ ايسو ۲ دين تابڻ ڪايو نٺڪ
له سوداه دي ٺتاروهڪن بربالان سيمنجواي اينداقن باليمبو لاي تيڱڱل جو امس
جو ٺيران تيڱڱل جو اينتن جو ٺودي لٺڪڻ جو ٺايوڻ نن سباتڻ بربالان ٺنجڻ انپلاي
ديي ۲ جاوه ڳاران بربالان اوا بربالان سوراڻ ڊيري مناعيس سڱنجڻ جان بارو ترڪانل
دي اديقن دودو ۲ مناعيسله سيمنجوله سبولن ٺرجلانن ڪاوان اينداق ڪاوم ٺون اينداق بربالان
برهيد هاتي برسوا جو باٺڻ اير بانڻ اير دوا برسيمڻ ساسيمڻ ايرن جرنيه ساسيمڻ ڪاروه ۲
ڪارات راڳوله هاتي سيمنجو نماڪه نن ڪدين توروت ڪو ۲ دين توروتڪن نن ڪاروهڪ
اد بيڻانڻ دي هولون ڪو ۲ دين توروتڪن نن جرنيهڪ اد مانسي دي هولون دي
توروتڪن ماله نن جرنيه دي ۲ لام لمبت دي جان له سبولن ٺرجلانن تيڱاران دين
بويي موري اين بركات انلايي اد ٺولو اداله باڪوڻ اد باڪوڻ دي اتس دولڻ اد
موري اداله ڪمڻوڻ ۲ ايتو بريسي اوراڻن ترٺاسه ڪمڻوڻ اوراڻن برسوا جيرات سبواه
اينداه جيرات اوڪن ڪڦالڻ رانچق نن اوڪن الڻ ۲ برتيري برباليت ۲ اوڪير برتانه اير
امس بركات سيمنجواي راج دي ماکه نن ماتي سونن دي ماکه نن ماتي ستانه

هاتي نا^۱ منمغو^۲ کديتمغو^۳ بادانله تاکوت برکات نق راغ گوبال توان جو دين دي
توان جن لام^۴ تاگق دي سانن جيرات اوراغ جيرات لاراغن اينداق بوليده دي تمغو^۵
اوراغ نن فون فوتي کسومب اوراغ بردوا بردسانق نن توا فوتي کسومب نن کيتي^۶
سيهوتي بهسو کونونله فوتي نن بهسو لاکين اوراغ بوپين کو^۷ دي تمغو^۸ جيرات نغک^۹
نن کو^{۱۰} هاتي^{۱۱} ساميغ کو^{۱۲} سيا ماسو^{۱۳} کسانن کو^{۱۴} ماني اينداق مئاغون برکات سيمنجواري
دي^{۱۵} لام برکلما^{۱۶}ن دين تمغو^{۱۷} جواله جيراتک جنجي کماني ماني جوا له سمغي
فول کدالم نمغا^{۱۸} دين بوپي^{۱۹}ين لگکف سالوغ دشن رابب لگکف بهسي دان سرونې
لگکف کنداغ جو کوچايي اين برابر انپلاي فواس برابر برکوچايي هاري نن
ساداغ تاغ^{۲۰} هاري دي بوپيکن فول له سالوغ اداغ^{۲۱} دي داغرکن با^{۲۲} بوپي انس
لاغي^{۲۳} اداغ^{۲۴} دي اواغ^{۲۵} تورون فيتونغ نبي داوت منداغر فوتي کسومب لاو
برکات انپلاي کمبغ اديق کندوغ ساداغ فغا^{۲۶}ن هاري کيني متياري ترايپف^{۲۷} دي
فغاکنن دين کيني داراه دين ترسيراف^{۲۸} کمبغ دي ماراغ برسالوغ با^{۲۹} بوپي دي بوپون^{۳۰}
با^{۳۱} بوپي دي اونق بانق او کمبغ سيلو جوه کجيرات برجالن سيکمبغ ماپيس له تيب
فول دي جيرات هاتي چامس برچمغور هاراف چالين سکيلس^{۳۲} انته لاي نننو انته
اينداق اوراغ دي سگانن توانن انه برلاري اين فواغ اغو^{۳۳} اغا^{۳۴} تيب دي رومه
برکات مندي روبيه مندي کندوغ فوتي کسومب مندي کندوغ سيهوتي بهسو
کمبغ اي انق کندوغ دين با^{۳۵} مک کو برلاري^{۳۶} ا نن باکس کو تاکوت انن برسوا دي
کو منجاواب سيکمبغ ماپيس مک همب برلاري^{۳۷} او^{۳۸} دين فاي کجيرات برسوا همب
جو اوراغ رو^{۳۹} با^{۴۰} رو^{۴۱} توان دين سکيتي^{۴۲} اينداق برلين گاداغ کيتي^{۴۳}ن سام ساميغ امبوس
سالوغ با^{۴۴} ايتو جوا برکات مندي روبيه کبوهو^{۴۵}غ ماله کو کمبغ کدوت ماله کو کمبغ
دي ماراغ ماني کميدو^{۴۶} منجاواب سيکمبغ ماپيس مندي تا^{۴۷} فيچايي دي دين
چوباله سيلو دي مندي برکات مندي روبيه جن همب فاي مپيلو او^{۴۸} کو جواله
فاي باواله ناسي جوکو^{۴۹}ئي باواله فينغ جو تيمباکو دي سندو^{۵۰} ناسي دي سيکمبغ دي
باوا کو^{۵۱}ئي دي کيندي ساداغ دي دالم کيندي فيراق ايلي برجالن انپلاي دي^{۵۲} لام
لمبت دي جالن له تيب فول دي جيرات برکات سيکمبغ ماپيس توان کاجي^{۵۳}
جونجو^{۵۴}ن همب جن توان برسالوغ جوا توان ماکنله ک ناسي اوسه لي ايلي کمپاوت
منچالين ساميغ اين اينداق له تيگ^{۵۵} کالي دي تپايي اينداق^{۵۶}ن منچالين جوا ترهيد
هاتي سيکمبغ اوراغ دي سا^{۵۷} تا^{۵۸} برپوي اوراغ دي هيبدو^{۵۹} تا^{۶۰} مپاوت ايت مناغيس
انپلاي بادان تا^{۶۱} تاهو دي اوننو^{۶۲}ن اين بربالين مانه فواغ له تيب فول دي رومه

برکات منڊي روبيه اسپين کو منڊايس ناسي دي باوا تاءَ برماکن اير دي باوا تاءَ
برمينوم منڊجاواب سيکميغ ماپيس اينداق کات دين نن داراس اينداق مولوت
دين نن ساست دين سمبه دين سوجود بازي دين مينتاءَ امئون بايق ۲ تکال کات
دين کتاکن نه سمهي همب برکات تيگ کالي همب تپاي اوراغ تو اينداق مپاوت
ديي همباله مالو قول مک همب براليدق قولغ ديي ايتو ناسي تاءَ برماکن ديي ايتو
اير تاءَ برمينوم برکات منڊي روبيه بيرله ديني ماء کسانن ماء همب ممبراوا ناسي
ماء همب ممبراوا کوئي کو سمهي همب برجالن کو برتان قوتي کسومب کتاکن
همب کايير کو برتان سيفوتي بغسو کتاکن همب کجامور برجالن منڊي روبيه ديي لام
لمبت دي جالنه تيب قول دي جيرات سالوغ برپوي دي دائيي دي هاراف
منڊي روبيه ايل دي سگ انق کندوغ ديي رومن اينداق برالين ديي گداغ
سروف ساميغ ايل دي سگ انق او انق دين راغ مود نغک جن رينتغ دي
سالوغ جوا ماکنله ناسي همب باوا مينومله کوئي همب باوا منڊجاواب سيمنجواري
کفاسيق ماله منڊي دين اوراغ بورو دي باري ناسي اوراغ بورو دي باري اير
منڊجاواب منڊي روبيه مک همب اولوري ناسي مک همب اولوري کوئي انق
همب نن ماتي نغک با رومن راغ مود بانر تردايوه ساميغ هاني همب مينوم ماکن
سيمنجواري ماکنن نن تيگ سواک کاسمت ممبراوه تاعن له سوداه ماکن جو مينوم
برکات منڊي روبيه باري اوروس همب برتان سياله بايق راغ موداک سياله منڊي
راغ مود منڊجاواب سيمنجواري نن کو ايتو منڊي تپاکن با جنن دين مپابوتن
برکات منڊي روبيه نام الله دي سابوت اوراغ کونوله نام ايدو بايق دي سابوتن ايدو
بقائن بايق همب دائوه بنداهارا منڊي دين قوتي ليندوغ بولن برکات منڊي روبيه
چامس جاوه موه انق دين چامس موه هيلغ انق دين لي ساست ککمغوغ ايندوه بدلاهن
ديني جون ساداغ جو قوتي ليندوغ بولن مک اينداق جانغ منجالغ کاميله تيگکل
برجاوهن جو سيا بانر براغ انق کندوغ سيمنجواري سيا مراهي انق منڊجاواب
سيمنجواري سانه اينداق دوس قون اينداق سيلغ اينداق سليسيه اينداق کميراعن
دين اينداق قول مک همب سمهي کماري او همب گوبال کود ۲ دي بالي بايق
همب کود دين لاري ماسو ريمب کود دين اينداق دائت لاي همب قون اينداق
قولغ قول تاکوت همب ککاميراعن برکات منڊي روبيه جن لام کيت دي سيگ
مايله کيت ککامغوغ جک لي سمهي هاني انق مليهت رومه بورو همب برکات
سيمنجواري کفاي همب جو منڊي ايکاله روف جيپيس بادن مالو دين دي اوراغ

کمزوغ منجواب مندي روبه کاین جو باجو جن دي روسوهکن الت فکاین بايق باني
فوساک منځکي ابي ايتو فاکي دي انق کزوغ دبی^۱ اينداق بوليه برتځکوه لاوله فای
انپلاي کروه مندي روبه له تيب څول دي رومه دودو^۲ دي ډاکت څرين برکات
مندي روبه منځ انق دودو^۳ سانن انق کزوغ کماري دودو^۴ منجواب سيمنجواري
اينداق دين څانه دودو^۵ سانن اينداق اسل دين دودو^۶ سانن برکات مندي روبه
کمبغ ماري همب سوروه نايک^۷ کو کاتس انجوغ سوروه تورون اچي^۸ کو^۹ څوتي
کسومب سوروه گنتي کاین باجون کتاکن همب ماهيمبو نايک^{۱۰} سيکمبغ کاتس
انجوغ لالو برکات انپلاي اچي^{۱۱} کزوغ څوتي کسومب برکاین برپاجو اچي^{۱۲} مندي
همب ماهيمبو اچي^{۱۳} تورون کيني^{۱۴} تاگق مريښتا^{۱۵} انپلاي سوميراڅ ډارا^{۱۶} دي ډاډا
اين ماکي انپلاي لاکت فکاین سدون له تورون دي اتس انجوغ له تيب څول
تاښه رومه منځکوت کربين مندي برکات ساداڅ مناکور امځونله همب مندي کزوغ
ا تينه کاهمب جوجوغ برکات مندي روبه انق کزوغ څوتي کسومب جاڅوت
دي کو اوراڅ ننتون بلوا نايک^{۱۷} کاتس انجوغ برجالن څوتي کسومب برجالن کډاکت
ښيندو منچالينق سيمنجواري برکات څوتي کسومب کدين قدانو^{۱۸} اوراڅ نڅک اوراڅک
اينداق څاتوت دانو^{۱۹} کدين څاتوان اوراڅ نڅک اينداق څاتوت کتوان همب کدين
څاڅکو اوراڅ نڅک الون کڅاتوت دين څاڅکو بالجنن دين کمپابوت برکات څوتي
کسومب تolan دانو^{۲۰} مود منجواري توه کيت دودو^{۲۱} کانس انجوغ منځاتوان دودو^{۲۲}
دي سيک ماري کيت نايک^{۲۳} کانجوغ منجواب سيمنجواري جن لي^{۲۴} همب نايک^{۲۵}
کانجوغ دبی^{۲۶} اينداق اسل دودو^{۲۷} سينن اسل دين دودو^{۲۸} دي سيک ساجق دي
ايبينق دي مامق دين برکات څوتي کسومب جن توان برگاراه^{۲۹} جک دين چالينق
راسن مات جک دين اوام راسن څاڅن مايله کيت کانس انجوغ ايله نايک^{۳۰}
کانس انجوغ ساداڅ دالم کولمبو امبون ماکي سيمنجواري سراول فنجغ برتاکت
مراتوس اينتن دي ککي برپاجو څيدنداڅ هيڅو کيلتن با^{۳۱} چند څانس ليندوڅن با^{۳۲}
چندلاير برديتر څلاڅي هيڅو تيف سودوت تيف څيگنتر تيف جوروغ تيف ايکامت
دي تاښه سيفاليت گيل څڅکيلوکن اوراڅ نن بايق دبی^{۳۳} لام برکلما^{۳۴} له لاکت
کاین جو باجو دبی^{۳۵} څواس برلوق لولي هاري برساراڅ څانغ جوا څانغ برجاوات داڅن
سنج^{۳۶} برجاوات جومالم له تورون دي انس انجوغ دي باکر تيلوغ کيري کانن
سيغ روڅان رومه گډاڅ له دودو^{۳۷} سيمنجواري ساداڅ دي انس کاسور گډاڅ ناسي
دي سندو^{۳۸} دي سيکمبغ ايداڅن اله ترلانق دبی^{۳۹} ناسي اله ترلانق برکات سيمنجواري

هرگات ايندات نرهاگوي هرگ ستمبغ جو نگرې اينتن جو فودي برکيلان سيمنجو بايتو
قول دي مالم سمالم نديتون سکائف ايندات دي تيدورکن دوا کالي هاييم برکوکو چوکف
کتیگ هاري سيغ دي لام برکلمان له سبولن دوا بولن سابوغلله اوسي انپلاي برکات
فوتي نن بغسو کت اوای فوتي کسومب ايندات قانوت کاکت بايتو ايندات همب
دي باري تاهو کاج بایک نن دي کجاکن اله موه سمقي ماسوت کاکت منغيس
فوتي نن بغسو برکات سيمنجواري ادیق کندوغ فوتي نن بغسو جن ادیق منغيس
جوا ماري کيت ساجمبر ماکن ماري کيت ستمديغ دودو ماکن برتیگ برادیق
ساداغ دي انس انجوغ تیغگی سوده ماکن سوده میزوم این بربالیق کتمقتن دي
لام برکلمان له سمقي سالوکور ساجمکان دالم تین فوتي نن بغسو اله سهاري دوا
هاري اوراغ بردوا نردانسانق دالم تین کدوان له سبولن دوا بولن له سمقي سبیلان
ضهیرله انق فوتي بغسو ایله انق لکلاکي تیب دي راسو فوتوس تیب دي باتو
فاچه سهاري اد سهاري برکات فوتي نن بغسو توان جودین ای دي توان انق همب
ضهیر کدنیا سیا کنام انق کیت سنجواب سيمنجواري نمان جن کو سوسهکن نام له
سوده داهوان نمان دافت دالم سورات نام نن داتغ داري لاغیت ایله داتغ دي
باقتن له دي سيغکف ماله سورات برانام راعین قمینن له سهاري دوا هاري ضهیر
انق فوتي کسومب برکات فوتي کسومب توان دین سيمنجواري سیاکنام انق کیت
منجواب سيمنجواري نام له سوده داهوان نمان دافت دالم سورات نمان سیراج
پایله سبولن دوا بولن برکات سيمنجواري انق کندوغ راعین قمینن انق کندوغ
سیراج پنچي ماء دین ایون دین بوايکن اوبوای اوبوای انق کندوغ لالاف له لالاف
ایله منغيس ساداغ ایتو ترکیرا هاتي دي نن جابه مندیري روغ سيموري انق
کندوغ لاکسله گاداغ کو لي مالم دین کتر فووس کو لي هوتغ دین کتر بایر له گاداغ
انق کدوان گاداغ باء دي امبر چردیق باء دي اجر گاداغ اله برکلاکر چردیق
اله بر بچار برکات سيمنجواري انق کندوغ راعین قمینن انق کندوغ سیراج پایله
کیت فاي برجالن ماري کیت فاي کفاکن پاء تاهو اوراغ دي اوای ناء تاهو دي
اوراغ ماء تاهو دي دوسون اوراغ ماء تاهو دي عاده مینتاء فیتیس دوا فولوه ریل
ساداغ کباکس فوتي بغسو برلاري راعین قمینن امی مندی کندوغ همب باري دین
فیتیس دي مندی دوا فولوه ریل بايقن کبرلنخ همب کفاکن دي کاسیه دي انق
کندوغ اف کینداتن دیباریکن فینتاء دي فرلاکون دیباریکن دوا فولوه ریل ایله
برجالن انپلاي برجالن برتیگ برانق له تیب قول دي فاکن اوراغله برسوسو رامی اوراغ

برتومشق ۲ برجالن ۲ سيمنجو ماسوۋ جبروڭ كلوار جبروڭ لالو كجبروڭ راڭ برساده ترسوا
مندي باققن ترسوا قول مامقن اققن برجوال ساداه مندين برجوال ساداه مامقن
برجوال فاكو هيبله هاني ممدائى بركات سيمنجواري انق كندوڭ راڭين ٺمينن
ساداه اوراڭ تو له دي امبوئن ساداه اوراڭ تو مئاڭيس باقق سيمنجو كماله اوا
كمقادو جو سيا لديكتكن بركات سيمنجواري مندي باك ساداه مندي سياله نن
مموئاڭكن بركات ماله باققن انق كيتيۋ نن مموئاڭكن انته انق ۲ سيا بركات
سيمنجواري همب نن فون انق تو انق دين ساداڭ پاڭ ۲ ماء دين گنتي ساداه
انكو ماء دين گنتي ساداه مندي دين گنتي دوا قولوه ريل ديبارين ريل دوا قولوه
بركات سيمنجواري انق كندوڭ ماريله فوئاڭ تراڭ فانس الون گاراڭ تراڭ هاري الون
تيغكي ايل برانينق انپلاي بركات راڭين ٺمينن كيت برانديله داهول قايه دين اوكن
اڭ ۲ انه برانتي انپلاي بركات راڭين ٺمينن همب مئاڭ باكس باقق همب برتان
ايلوۋ ۲ تكال كيت كفاكن افق سوروه مينئا قيتيس باققن دوا قولوه ريل بوليه قيتيس
نن سكيقله قاي كيت كفاكن له تيب قول دي فكن له برجالن ۲ قول برسوا اوراڭ
برساداه افق سوروه دين مموئاڭكن له سمهي ديني بوئاڭكن كودين باقق گنتي ساميغ
ايتو مراس دي هاتي دين كا دي باقق اوراڭ نفتون انوكه الوران مندي انوكه
الوران باقق بركات سيمنجواري انق كندوڭ راڭين ٺمينن هيپ همب دي اوراڭ
نفتون هيپ همب دي اوراڭ بنسة ديۋ همب مراسي بنسة باقق جو مندي
دين تيغكل له سبنسة اوراڭ چاك بركات راڭين ٺمينن دي بوپيكن بانر دي گنتي
دي قريوۋ سوداهله ساسق دي بوپيكن بانر دي اوراڭ الله تعالي له مانمئا ايل
برجالن انپلاي له تيب قول دي رومه اقق سهاري دوا هاري اقق سفاكن دوا فاكن
له دوا بولن لام دي رومه بركات راڭين ٺمينن باقق جو ديني دي باقق اينداق
باقق برهاني روسوه سلاروت سلام نكك با ترملاقن ماكن با ترملاقن تيدور هاني با
هاني قلاوه مندي دين دي ماله كيني مندي دين سيموري راندين دي ماله باقق
تيغكلكن مئاڭيس سيمنجواري مئاڭر كات انق كندوڭ ۲ راڭين ٺمينن نن اينداق
اڭ كفاكن اواۋ دين اينداق بردانساق مموپي باقق دي همب فوچوۋ سيجالي
سيجاليقتس فوچوۋ سيجاوي جاوي مود دي لائيت باقق مهالينقتس همب دي
برانينق ايتو قول تاهو همب دي مندي همب ايل ماتي دي دالم ريهب اينداق ان
ماتي دي فپا كيت ايل ماتي داڭن سبب ماتي ترسايت كاني رينچوڭ تكال مندي
كمانني همب نن تاهو داهولون داري ماتي سمهي كتيغكل همب نن تاهو داهول

ترسندار دي کايو گاداغ لڭکف جو الت ڦکايڻن لڭکف جو ڦايوڻ نڻ سکاڪي منڃاڻيس
راڻين ڦمينن تکال منڊي کماڻي بائق لائڻ ماس ايتو برکات راڻين ڦمينن اديق
کندوڻ راج پاڻي اڻ ڦيکيران اديق کندوڻ منڊي کيت ماتي دي ريمب
منڃاواب سيراڇ پاڻي کو ايتو توان تپاکن ڦولڻ ڦيکيران باکس توان ۶ نڻ تاهو نڻ
ڦنڊي برجالن توان دين توروتکن کو با ايتو کات اديق کيت جانوت منڊي
کيت منڃاڻيس راڻين ڦمينن مالو کتومبوہ دي او اچت کداغ کودين برکات
ڦوتي نڻ بڻسو انق کندوڻ راڻين ڦمينن ا باڻي نڻ اڻ تاڻيسکن امس ڦيراق بايق
دي کيت بوليہ اڻ برسوڪ هاني منڃاواب راڻين ڦمينن تا هالو سڀالو نڻڪ هالو
ترتومبوہ دي تابيڻ ۲ راڻ کو توتوا مالو سمالو نڻڪ مالو ترتومبوہ دي گاپيڻ منڊي
همب ماتي دي ريمب اديق کندوڻ سيراڇ پاڻي توروتکن همب دي اديق برجالن
راڻين ڦمينن برلاري ڦوتي نڻ بڻسو دي ڦاچيٽکن انقن دي همب ايتو
ترهمب دي لاراڻ ايتو ترلاراڻ جادي برجالن له سدون ڦاي برليم برانق دي
لام لمب دي جالن برکات راڻين ڦمينن کو پاء ميپلو کاي الله ترانق جالن کدي
توروت نڻ سڀولن ڦرجالن امڻت هاري کيتانه تيب له تمڻا دين کايو نڻتون نڻ
برقونچق سيراڇ برکات سيمنڃواري انق کندوڻ کودين کيتي ۵ نا همب داهول کين
ماء دين سيلوله داهول لاي انڻه ايتو انڻه بوسو منڃادي تانه انڻه چاڻ
منڃادي امبون له برجالن سيمنڃواري دي دائيڻ اديقن ۲ با ايتو جواتر سنداڻ دي
کايو گاداغ اوسه کرائق ريتي تيدو اوسه کلاوا لمبغ تيدو ڦايوڻن ترکمبغ جوا دي
سيڻڪڻن مڪان جاڻن کرائق ريتي تيدو روڦون برساراڻ ايلو رومنن برساراڻ لايہ
منڃاڻيس سيمنڃواري موري راندين اديق کندوڻ موري جاڻ ماله تيدور انق کو
داغ منڃاڻوت کاکق کو داغ کماڻي منڃاڻيس برگوليڻ ۲ برلاري راڻين ڦمينن بايق
جو ديني دي بايق کڦاسيق ماله بايق ک اوراڻ ماتي نڻ دي تاڻيسهي برجالن بايق
کسانن ماء دين برقاچه جو منڊي دين ايتو با ايتو راڻ برقاچه له برجالن ڦول
بايقن اديق کندوڻ سيراڇ پاڻي کو نڻ دي چاري له برسوا دي هيمنبو ايتو
بربوبي اڻڪه ڦيکير اديق کندوڻ ايکوله چينڻا جينيس بادن منڃاڻيس سيراڇ پاڻي
کنله لام همب کتاکن همب نڻ ايتو تاهو ۲ همب نڻ ايتو ڦنڊاي لاي ڦولڻ
ڦيکيران باکس توان کو با ايتو کات اديق چارپله دي اديق اڻي ماء ديني باکر
کومين کيت سارو بوران نڻ گاداغ دي توکيق اڻي اتس بانو له دي هيڏف اين
اڻي منڊوڻ اسف کامين اسف نڻ سمڻي کانس لاڻيت له دي سارون بوروڻ

ماء دين سيلو جنجغ تڭگت كو جاوه همئيغن كيت جالغ عاداة بوايثر بوييس مناعيس
سيموري راندين دين تاء بركمغوغ برهلامن اينداق برجنجغ برتڭگت جنجغ تڭگت دين
دالم ريمب كمدين كدي اولوركن مناعيس قوتي نن بغسو كو باء ايتو كات اديق
كبوليه فينتا همب اينداق فانوت اديق باء ايتو سلام بورو لي كايلو بركات
قوتي نن بغسو انق كندوغ راعين فمينن چوباله فينتا دي انق له قواس همب
منيقو منجاواب راعين فمينن انشاء الله جديله امي بركات راعين فمينن مندي
كندوغ سيموري راندين ممينتا همب باكس مندي سلاروت سلام ابك اينداق
مندي كندوغ مغازل اينداق ما ايغت باق لاي ماء دين اولوركن مندي قولغ ما
دين ليهت كمغوغ مندي باء ايتو عاداة اوراغ بومندي جاوه همئيغن همب جالان
منجاواب سيموري راندين كو باء ايتو كات انق روميتله همب كممباري ايكوله جينيس
بادان همب منجاواب راعين فمينن مندي كندوغ سيموري راندين جن سبايق نغتون
جاواب كو تاء اموه ديني هنتركن سبواه فينتا باكس مندي كو تاء سوگ مندي
برانق كو تاء سايغ مندي دي كامي گون كاميله بايق بانر اينداق برداس جاريه
كامي باري همب روتن سكرات كو اينداق اموه دين اولوركن برسيراغ سيريهله
كيت بركدوغ كودوغن روتن ساداعله مندي برانق كو همب باء ايتو قول دودو
بومانوغله سيموري منداعر كات باء ايتو كاسيه دي انق اوكن الغ تاكوت كچاراي
جو انق گون انق گاداغ سكالې دنيا اخيرات تاء تربالس منجاواب سيموري راندين
نن كو باء ايتو فينتا انق فينتا برباري دي همب منجاواب راعين فمينن كهنداغ
انق له مندي باري فينتا دين سوداه برلاكو كيني ۲ كيت برجالان بركات راعين فمينن
مندي دين قوتي نن بغسو مناله مندي توا همب كيت برجالان كيني نڭگت كيت
هنتركن مندي همب مندي كندوغ سيموري راندين كرانه فابوغ سكاكي دي سانن
كمغوغ مندي دين اله سديا سدون اي برجالان انپلاي ككمغوغ سيموري راندين كرانه
فابوغ سكاكي ايلو كمغوغ اوكن كفالغ ديي لام بركلمان له سبولن دوا بولن له تيب
قول دي سانن دي چاليق كمغوغله لائغ رومه تڭگت له جادي تانه كرو بونتيغ له
هابيس قول ساواه لاداغ له جادي ريمب سلام دي تيفگل كنن له مناعيس سيموري
راندين دودو مغازل بادان ديري دي كانل الله جو محمد دانغ گاراغ كندان انق
كندوغ سيموري راندين جاشن انق دودو ترفاكور بركات الله جو محمد چنتاله رومه
گاداغ كو كونوله سيموري راندين له ترکانل دين چينچين ۳ برنام چينتا دي باكرن
كومايين قوتيه دي كهنداغ ساداغ برلاكو فينتا ساداغ برباري راغ مود سيموري

راندين ساواه لاداغ ڪريو جو بنديغ امس ڦيراق رومه نڻ گاداغ له دي چينتان سدون
له سوروت باڳي سمول رومه گاداغله برديري سروف جو نڻ داهول سڪيتي^۶ اينداق
برسليسيه امس سڪاتي اينداق اوسق انٽهڪو^۷ جادي لابيہ بايق لابيہ ايلو^۸ قد سايسو^۹
ايله نايڪ کانس رومه دي سيغڪف ڦينتو سدون سلاقن قولوه سلاقن نڻ ڪيتي^۶ اينداق
بربيغ ايله نايڪ کانس انجوغ تانون ترانغ جو برهيمبو ماله سيموري اچي^۶ ڪندوغ
ڦوتي نڻ بڻسو نايڪ ڪرومه سدون دي^۶ لام برڪلمان له لالو افق سيمنجوله لالو مندي
سيمنجو لالو ڪيلامن رومه گاداغ برڪات سيمنجواري انق ڪندوغ راغين ڦمينن باليله
دي اغ ڦاڪو ننتون نڻ دي باوا اوراغ توا تو بار جنن بالي ساميغ برواري راغين
ڦمينن له دي بالين ڦاڪو ننتون انڻ دي باوا دي بالين لاي سڪالي دوا کالي انڻ دي
باوا اينداق سوروت دي^۶ هيپ سيمنجو اري هيپ دي مندي جو بافق دي
باري ڪاين جو باجو برجالن ماله افقن برجالن باڪس توانکو^۲ ڳورو سيمنجو له تيب
ڦول دي سورا له دي ليهت دي توانکو مندي بافق له برڪاين برپاجو ڪاين جو
باجو دي اوڻڪين ڪاين^۲ دي باري اوراغ اوا^۶ تا^۶ بوليه ماماڪين ايتو حڪوم دي مندي
سيمنجو ايتوله اجف دي توانکو کات تا^۶ بوليه دي جاواب سوراغ اينداق باڪسن
تاڪوت^۲ دي سيمنجو سوراغ لام سڪيتي^۶ انتاران له سمڦي ڦول ڪرومه^۲ سيمنجواري
اوا^۶ تا^۶ تاهو دي انق انقن تاهو دي افقن دي^۶ بيچق سان ڦوتي بڻسو له دي
هيپبون ڪرومه سيمنجو چندا تا^۶ تاهو دي^۶ مالو دي ڦوتي بڻسو له ڪرومه بافق
سيمنجو له لام بردودو^۳ برڪات بافق سيمنجو ڪو^۶ لي هيپ ڪاسيه دي ڪامي جن
ڪامي دي باري ڪاين اينداق ڪامي بوليه ماماڪي دي توان سيقن لابي ڦنجڻ ڪاميله
دي ڦربوداقن ساجق ڦانينگئل انق ڪامي ديم دي رومه اينداق بوليه ديم دي باواه
لومبوغ ساميغ با^۶ چندا انجبيغ ڪامي دين برڪات ڦوتي نڻ بڻسو مندي ماڪنله ڪ
ناسي مينوم ماڪن افق سيمنجو له سودا مينوم جو ماڪن برڪات ڦوتي نڻ بڻسو مناله
مندي ڪندوغ همب مول مندي ڪماراسي مندي ڦرچاچي دي توانکو اڪتان دي
توروتڪن ايكوله نڻ ڪبالسن برتان همب دي مندي ڪو^۶ تان همب نڻ ساست
بورو^۶ ايلو^۶ ڪدين تپاڪن انٽه کات دين نڻ ساست دي^۶ همب نڻڪ انق ڪيتي^۶
مينتا^۶ امڦون دين دي بافق مينتا^۶ ماعف گاداغ^۲ دين تيليق قد عقل دين^۲ ڦنداغ
مندي جو بافق رومن با^۶ رومن اوراغ گاداغ روڻ با^۶ روڻ اوراغ ڪاهي اقله ساله سيلهن مڪ
بادان جادي با^۶ نڻڪ منجاواب بافق سيمنجو ڪو^۶ ايتو نڻ دي تپاڪن تڪال ماس
داهول همب نڻ راج دالم نڻڪري همب نڻ ڪاهي دالم ڪمڻوغ اوراغ بايق با^۶ جنن

همب کات دي جاواب ڦوتي بښو ۱ سالهن دي بادان مک جادي سروڦ ايک
منجاواب بائق سيمنجو تکال کامي کبنسه ساله دي کامي نڅک جوا کامي منوروت
کات اوراغ ساجق دي تيڅکل کن انق کامي ايکوله جينيس ڦراسين انق دوا بآ انق
بالم اين برجان کدوان ايکوله نن کامي تڅکوڅ چيلاگ جنن ڳورون اي ڳورو
سيمنجواري برکات توانکو باکس کامي بواغ دي راج ديي کامي تاکوت دي
ڳورون کامي بواغکنله او ان کامي بواغکن جاوه ۲ منجاواب ڦوتي نن بښو سياله انق
دي بواغکو کيئي سابوت نمان کو گاداغ سابوت گالرن منجاواب بائق سيمنجو
گالرن سيمنجواري نمان سيمنجو ساميغ برکات ڦوتي نن بښو ايتوله ائق انق کامي
ائقن داتو بند هار مندين ڦوتي ليندوڅ بولن دي رانه ڦايوڅ سکاكي دي سانن بانر
کمڅوڅن منجاواب بائق سيمنجو همباله داتو بند هار ايک نن ڦوتي ليندوڅ بولن
ايک نن رانه ڦايوڅ سکاكي ايک نن کمڅوڅ سي موراي مناعيس سيمنجواري
منڅکوټ کريبن بائق برلاري ڦوتي نن بښو برلاري لالو کاتس انجوڅ له تيب ماله
دي سانن سيموري ساداغ مناعيس برکات ڦوتي نن بښو ايندات دات کيت
تاغيسکن لوان برسوا مندي بائق منجاواب سيموراي راندين اچي کندوڅ ڦوتي نن
بښو ايندات کاسيه دي ائق لاي ايندات سايع دي مندي لاي مک برکات بآ
ايتو کاسيه جو سايع سمغي بانر ايندات اوبه داتغ دي کامي ايندات ساله دانغ دي
کامی ساله دي مندي جو بائق برکات ڦوتي نن بښو باڅ کو ساله مندي بائق
تاء ڦاتوت مندي بائق توندو کيت جوا نن کتوبت ديي لام برتڅکر ۳ له ڦاي سيموراي
راندين باکس بائق جو ايدون اين مناعيس ماله ڦول ايکو موه بالسن کاي ايکو
موه بالسن گاداغ بائق ايکن کات اوراغ منوروتکن کات توانکو مناعيس مندي ۴
بائق له نن بائق تاغيسکن کو دين اڅائي نن داهول ائق بيراغ اکس سيمنجو
مينئا ناسي ايندات دي باري مينئا اير ايندات بوليه برتافوڅ جو توڅکو تاغه برتواغ جو
اير دي ديه ايتو کسلاهن بائق ايت برهيب هاتي کامي مک رومه ديني تيڅکل کن
دين تاء سايع دي مندي بائق دين سايع دي راغ سانق دين امس ڦيرات ايندات
دين هاراف دين هاراف دي راغ سانق دين کڅنڅي ساواه جو لاداغ کڅنڅي امس
جو ڦيرات مندي بائق مناعيس جوا ساداغ منداعر کات ننډون ترکنل دي ساله او
برکات ڦوتي نن بښو اديق کندوڅ سيموراي راندين ايندات ڳون کات داهول کيت
بواغکن جاوه ۲ ديي لام برکلما ن بروراي راغين ڦمينن دي ڳوال تابوه لراڅن برپويي
تابوه سواک کيدال برپويوڅ اوراغ نن بايق مناراغ مڅوسوس اوراغ ايت اف سبب

تابوه دي گوال منجاواب راغين ٺمينن اوتغ ايندات ٺيوتغ ايندات ڪيت هابيسي
سليسيه نايقله اوراغ سمون گاداڻ ڪيٽي ٿوا لاکلاڪي جو ٺاوسِي ڪرڻو دي دابيه توجوه
ايڪور راٺت ٺغھول سمون راج دالم نڱري برڊيري حاڪيم نن برامٺت مھابيسي سيلغ
سيمنجو جو مندي باقق بروراي راغين ٺمينن دي ڪتاڪنن ٺرڪٺان ساداڻ ٺغھول
له سڪات برڪات راغين ٺمينن اٺق دين سيمنجواري ڪيني تريم ڪات همب بوليہ هابيس
سيلغ سليسيه ٺرتيڪن هاتي ٺد باٺق ميٺتا ٺوبت ڪٺد ايبو منريم سيمنجواري باققن
با ٺتو ٺول هاداڪن هاتي ٺد الله له دي هابيسي توجو دوعا معليم له سوادا مندوعا
له سوادا ماڪن جو ميڏوم مانيتہ راغين ٺمينن ٺغھول همب دالم نڱري سمٺي ڪھيلير
سمٺي موديق داغرڪن بانر تينه همب ڪو ڪمٺوغ ماء برٺغھولو ڪو نڱري ماء براج له
لام براج ڪيني براج انٺلاي نن ڪجادي راج باٺق همب ايله سيمنجواري
باٺق ايندات اورغ منجاواب سڪات اوراغ مراچاڪن له ٺولغ اوراغ سمون با ٺتو سايغ
راغ له سهاري دوا هاري له سفاڪن دوا ٺاڪن برڪات راغين ٺمينن اٺق دين
سيمنجواري الون جو سانغ هاتي دين مڪان سانغ هاتي ڪامي مڪان اوتغله تر باير مڪ
مالو بوليہ برٺوٺوس بونوهله گورو باٺق ننڌون مڪان سانغ هاتي ڪامي منجاواب سيمنجواري
با ٺتو جو همب ڪمبونوه گورو ايندات بوليہ دي لاوان گورو ايندات بوليہ دي بونوه نن
گورو ڪگورو جو گورو دي دنيا ڪاخيرات منجاواب راغين ٺمينن ڪو ٺتو بانر ڪات
اٺق با ٺنداڻ اوراغ ٺوا راج لالين راج دي سڱهه راج عادل راج دي سمبه جن
اي ڪگورو ڪيت بانر مڪ اي بوليہ ڪيت بونوه ايندات منونجوڪن ڪات بانر ايندات
مالجرڪن نن ايلو ٺتو مڪ بوليہ دي بونوه ٺغاجرن ايندات نن بايڪ نن گورو دنيا
اخيرت ٺغاجرن بايڪ سدون منونجوڪن باڪس نن ايلو ٺتو ايندات بوليہ ڪيت لاوان
داغرڪن جو دي باٺق ٺينتا دي بونوه گورو ننڌون با ٺتو جو همب مھبونوهن برڪات
راغين ٺمينن ڪو ٺاڪوت باٺق مھبونوه لافسله ڪامي مھبونوهن منجاواب سيمنجواري
ملاراڪن همب ايندات مپوروه همب ايندات ٺول اٺ ٺيڪيران اٺق ڪنڊوڻ برڪات راغين
ٺمينن اديق ڪنڊوڻ سيراچ پاي ڪيت ٺي بونوهله ٺوانڪو باٺق ڪيت اينداتن اموه
بيله ڪيت ماء مھبونوه ماءن مالو ترٺوٺوس منجاواب سيراچ پاي ڪو با ٺتو ڪات
ٺوان همب منوروت دي بلاڪغ هاري جمعيت سهاريٺو اي برجان ڪمسچيد اي
اوراغ سوادا سمبھيغ اوراغ ڪٺورون انٺلاي برڪات راغين ٺمينن مان ڪلين سمون ڪلين
سبواه سيداڻ لي دسوراو ٺتو ڪيني ٺوان سيق لابي ٺنڃغ همب برماسوت ڪباڪسن
له باغيس اوراغ نن باٺق منداغر ڪات نن باٺتو ستاغه منوڪو جو ٺنوڪو ستاغه

ما اموءن سوار ايتوله كبايق اوراغ بركات راغين قمين سناق اينداق همب اساء
سلغكه همب اينداق سوروت نامون لالو۲ جوا دي كيغسكنن ككيدال دي كيغسكنن
كسواق راغ بايق بركيچي۲ تيغكل توانكو لابي فنجغ ايله نايك كاتس سوراو بركات
راغين قمين! ماتوان سيق لابي فنجغ ا كراج دي سوراو ا فغاجر دالم سوراو كات ايت
اينداق برجاواب بركات راغين قمين اديق كندوغ سيراچ پاي اديق مايله كماري
برلاري سيراچ پاي اله كات ماء دين داغر كيت فاجيت كاي توانكو فاجيت
دي اديق سبواه ماء همب فاجيتكن سبواه كسلاهنن بايق بانر جاهت باكس انق
ساسين ايكوله بالسن جاهت ايكوله تيمباغن سالا دي فاجيت كاي كدوان توانكو
اينداق ملاوان له دي ايريتن سمئي. كهلامن ساجق دي هلامن سمئي قولغ مامايق
مينتا امئون اينداق دي بارين امئون ديبى لام لمبت دي جان ساكيت اينداق
بوليه دي تاهن ايتوله حكوم دي توانكوله تيب قول دي هلامن دي همسكنن دي هلامن
برلاري قوتي نن بغسو انق كندوغ راغين قمين گورو اوراغ اغ باء نغماكن ايمام اوراغ
دالم مسجد كو كيت دي ساراغ اوراغ كو دانغ تاراغ جوكوسوس كو تيب چاقت
جو توكت منجاواب راغين قمين جن ايتو مندي چامسكن كو لي سيا نن بره
بيرن دانغ كماري كو لي سيا نن كمنراغ دين منچنچغ تاء مسمس دين ممبره
تاء ممبرهون همب نن راج دي سيك دي كاليكنن توانكو باهو منجادي اينجه۲
كفال هافوس كاي ايتوله حكوم اوراغ بردوس اوراغ بركات اينداق بانر ايتوله بالسن
كباكسن ديبى لام بركلمان توانكو دي كاليكنن بركات راغين قمين اينداقله بانر قد
اوراغ اينداق ياكين قد الله ايكوله كبالسنن راسيكن بانر دي توانكو اله سفاكن دوا
فاكن باهو منجادي اينجه۲ كفال هافوسن كاي له ماتي قول توانكو بركات راغين
قمين كامى تاء بردوس دي الله ماتي نن تاء كامى بونوه ماتي دي سالا توانكو
ماتي دي دوس توانكو له سمئي دي تانمکنن ديبى لام بركلمان بركات راغين
قمين مناله مندي كندوغ همب داغرکن فنتون دين دي مندي بوغ هارو جو بوغ
رامئي ترجيل دي باليق ساسق بوغ لغكوس جو سيناغ ترسفكوت دي رومئون لاد
كدين هارو كدين كلامي ايساكن عالم باكس تاقت سكير دي كهغوغ نغك داغرکن
بانرله ديبى مندي مك باء ايتو فنتون همب ماء فوفوس مالو دي كايغ ماء
بغكيت دانغ تراندم ماء دي توغكون فبوتغ لام ماء دين جاثوت ماء دين جغكوا
باراغ ساك كمنانن ماء بوليه كيت ممبرودان كمنچيت ماچيتكن كود كمنانن ماغ
فايوغ ايتو كنونان دي همب دي تيليق قد نن فدوسي كهغجفكو۲ اير فاماغ كيغس

دي کانن دين قرابيل کيندي اتس انجوغ اکن فپاٿو^۲ ساراٿ ايتو کگونان دي همب مناعيس ٿوتي نن بغسو انق کندوغ راغين ٿمينن کمبايک الله انق کندوغ ماء دين سوروتکن بانر^۲ ايله باقق جادي راج کو^۲ برجالن انق کسانن ريذجوغ اچيه ماسو^۲ کٿاروت انق ماتي کاميٿون ماتي منجاواب راغين ٿمينن دي^۲ پاء^۲ گوه دين پاء^۲ برکذجي ناء برسودو بيلغ^۲ کو^۲ تواه مائ^۲ منذجي کو^۲ تاء^۲ بادن مائ^۲ هيلغ ايل برجالن انپلاي تيب دي تاغه هلامن مناله امي کندوغ همب هيدهٿ جو ماتي تاء^۲ برچاراي پاوا نن ٿنذجغ^۲ جوا جاغن مندي برهائي بيمبغ جن کامي مندي روسوهکن ايل برجالن انپلاي ايل برجالن بردوا براديق له تيب ٿول دي سانن دي رانه کمٿوغ توانکو کرانه کمٿوغ کلواران ايله نايک کاتس رومه برکات راغين ٿمينن مان کلين سمون کيت برجالن کيني^۲ مپوت اوراغ نن باقق امٿونله کامي توان کاجي^۲ اٿله ساله بادن کامي اوتغ اينداق ٿيوتغ اينداق برکات راغين ٿمينن جنله باقق^۲ جاواب بايرله اوتغ کيني^۲ اوکن تو اوتغ امس ٿيرات اوتغ بادن باير جو بادن اوتغ مالو بايرجو مالو تورون کلين سموت مناعيس ماله سدون اغنن تاء^۲ بوليه دي کٿاکن برسینتاء^۲ ٿداغ انپلاي راغ^۲ مود راغين ٿمينن دي ايريفکنن جو ٿداغ له سبنتر ٿرجلانن ايله تيب انپلاي دي کمٿوغ سيموراي راندين له کرومه راغين ٿمينن مندي دين ٿوتي نن بغسو مندي کندوغ ٿوتي کسومب اله له سانغ هائي کامي ايگوله لامق همب ماکن ايک تيدور مک لائف اوتغ مالو ترباير دي دين اوتغ پاوا ترباير دي دين با^۲ ايتو عاڌا^۲ راغ برمالو مندي کندوغ ۵ بوليه بوداق ايتوله اين دي هلامن ايتو کمناکن توانکو مندي بوليه مااگيه^۲ باري برتاکٿ سدون بردوا بوداق دي ڊاٿور بردوا بوداق کالير برتيگت بوداق ٿنومبو^۲ برامٿت بوداق کونداغن برمانوغ ٿوتي نن بغسو برکات ٿوتي کسومب روسوه نن بوکن الغ^۲ منجالديق لاکو انق کندوغ کو^۲ تومبوه گادوه ٿد کيت کو^۲ ڊاتغ توکق جو کلاي اٿله ٿيکيران کيت^۲ دي دالم کمٿوغ اوراغ منجاواب ٿوتي نن بغسو کو^۲ دي لاغيت مائ^۲ تابن کو^۲ دي بومي مائ^۲ ملاسوت ٿولغ ٿيکيران کس سيديوغ له سهاري دوا هاري له سٿاکن دوا ٿاکن اوسور اينداق ٿريکسا اينداق سمٿي سبولن دوا بولن برکات ٿوتي نن بغسو له کسانغ هائي اديق همب ممینتاء^۲ باکس اديق له سلاروت ايک دين سيک کيني ترکير دي مندي دين مندي کندوغ دين راس نمٿاء^۲ ناء^۲ ٿولغ له دين ڊاهولو اوراغ مود سيموراي راندين بارو منداعر کات ننٿون ترڊاعر کات له گٿولغ هيپ دي بادن تيگئل سوراغ منجاواب سيموراي راندين اچي^۲ کندوغ ٿوتي نن بغسو بارو ترکات نن کٿولغ هائي نن اينداق سانغ لاي دي سيک اچي^۲ ڊاهول

اڳاءَ ستاهون دوا تاهون مڪان سانئع هاتي همب دييءَ لام برتنگل ۲ دي لافسن دي
سيموراي اچييءَ ڪندوڻ سڱوڻه دين لافس تيڱڻل ڪن انق ڪندوڻ ڪيت ڪوڻ تاءَ ڪٽيڱڻل
ڪدوان ساڻه سوراڻ تيڱڻل جوا باواله سيراڻ ياي تيڱڻل ڪن راڻين ڦمينن ڪڙراوبت ۲
روسوه ڪوڻ تيڱڻل راڻين ڦمينن ڪڱنتي بادان توبوه اچييءَ منجواب ڦوتي نن بڱسو
دي تيڱڻل ڪنن انقن نن بڱسو براليق ڦولڻ برلاري سيموراي راندين برلاري نايڪ
ڪانس انجوع ناءَ ڪندوڻ راڻين ڦمينن انق ڪندوڻ ماري ڪماري له نايڪ راڻين
ڦمينن له تيب دي اتس انجوع اين برچوڻڪ اتس انجوع ڦانڌه برچوڻڪ اين
برچاتور ايتو ڦرينتڻ ۲ هاتي برڪات سيموراي راندين ڪبرڦنتون همب سبواه برپويي
سالوڻ بنڌو دي باليق ريمب ڪوت تاڻه لوت پات گونوڻله تنڌو روسوه جو اڻ
ڪدي ليڻه منجواب راڻين ڦمينن مڪان روسوه ڪٽريڻه ڪيت جالڻ منڊي ڪندوڻ دين
مايله ڪيت برجالن له برجالن تو بردوا له لام اين برجالن ايله تيب ڦول سانن ساڪيلس
نمڻاءَ دي سيڊسو اچييءَ ڪندوڻ ڦوتي ڪسومب سيموراي له دانڻ ڦول برلاري توروڻ
ڪيلامن منوڻسوڻ سيموراي راندين دي باوا نايڪ ڪرومه دودوڻ برتيڱڻ براديق دانڻه ڪيڻس
ڪيري ڪانن ساداڻ مڱيڻس ۲ داد اڃي برونديڻ انڀلاي برڪات ڦوتي نن بڱسو اڳاءَ ترچامس اوڻ
ڪامي ڪوڻ لاي سيلڻ جو سليسيه منجواب راڻين ڦمينن سيلڻ اينڌاق سليسيه اينڌاق دي دالم
مالم نن سمالم باا رسان ڪلاڻ دي دالم ڦاڪن نن سڱاڪن سڪالي اينڌاق لامق ماڪن سلام
منڊي تيڱڻل ڪن اڃي منڊي سيموراي راندين ايتو سبب مڪ ڪماري تراڳاءَ اوڪن انڻ ۲
منڊي همب سيموراي راندين هيڀ برچاري جو منڊي دييءَ سمڱي ڪاسيه
باڪس منڊي له سهاري دوا هاري ماسوت هاتي پاءَ ممباوا سلام ڪيت برچاري
انڻه باءَ مان هاتي همب منجواب ڦوتي نن بڱسو ڪبرتڱوڻه همب تاءَ بوليءَ ايلوڻه ڪيت
برجالن له تيڱڻل منڊين سوراڻ له تيب ڦول دي سانن اڱق سڱاڪن دوا ڦاڪن برڪات
ڦوتي نن بڱسو اڻق دين دانوڻ بنڊهار منڊي دين ڦوتي ليندوڻ بولن داڻرڪن بانر
ڪات همب نن سوراڻ ماءن بردوا مڪ باءِ ايتو ڪات همب دي تيليق ڦد سيموراي
دي سيلو ڪڻد عمر موسينله سمڱي دي سيموراي ايلوڻه اين ڪيت ڪاوڙڪن برڪات ڦوتي
ليندوڻ بولن دين تاءَ تاهو دين تاءَ ڦنڊاي ڦولڻ ڦيڪيران دي ڪلين سوتن دي مان نن
ڪمنونڻ راڻ دي مان نن له داڻت منجواب ڦوتي نن بڱسو ڪوڻ نن ايتو منڊي تپاڪن
تونانن سيموراي راندين تونانن سماس ڪيتي ۲ برگالو سوتن دي ڪينالي انق ڪندوڻ
راڻ دي ڪينالي ايتوله راڻ نن اسل اسلن توروڻ توموروڻ برڪات منڊي ليندوڻ
بولن انق ڪندوڻ ڦوتي نن بڱسو ڪوڻ ايتو نن دي هاتين باءَ مان تيڱڻل ڪلين اوراڻ

جاوه کیت ٺون جاوه سڀا اوراڻ نڻ کڊي باوا منڃاواب ٺوتي نڻ بڻسو جن ايتو منڊي روسوهڪن له سوڪ منڊي جو اٺق اينداق نڻ جاوه دي کامي کو تاء اير سومور دي کالي کو تاء کايو جنڄڻ دي کافيڻ باء ايتو اوراڻ برعاده اينداق اوراڻ نڻ تاء عاموه ٺوتي ۲ داقت دي دين ايتو کتولوڻ بادن همب دي گوال تابوه لاراڻ ساوت مڀاوت تابوه باپق مهباس تابوه دي کوت ترڪاجوت اوراڻ نڳري لالو کسواف جو ککيدال سمڻي کاهيلير جو کموديق تايڳله اوراڻ سدون ٺرينده داتوه بندهارا برتاهو اوراڻ کسانن باپقله ٺوتي نڻ کسانن براله انق راند گاديس باء کلولوس کمڻوڻ سيموراي براله بوڀي بوڀين له دانڻ راج ٺهول اي مناراڻ جو مڻوسوس سبب کامي اڳق نرچامس تابوه لاراڻ له برگوال مڀاوت تابوه نڻ باپق لايکه ٺاريت نڻ ترانڻڻ لايکه راند بوليده مالو دي ما ٺهول بوليده باس منڃاواب ٺوتي نڻ بڻسو مناله ٺهول همب مناله راج سمون کو ايت نڻ دتراڻي اينداق نڻ تومبوه دي نڳري اداله کراج کبايڪن کيت کامنڄڻ گڻگڻڻ سيموراي راندين ککاوڻ اوراڻ نڻ کتوناڻن اينداقله چاري منڊي جو باٺق اينداقله عقل بودي همب ايله منڃاري سنڊيرين بوکن تو انق راج سيڪ انق راج داري کينالي برنام سوتن دي کينالي اديق کندوڻ ٺوتي تاروس مات اديق ٺوتي نڻ برانم ايتوله اوراڻ کيت جائوت برکات ٺوتي نڻ بڻسو ميڻئا ٺيکير دين ٺيگ هاري سمڻي جنڄي کيت برتامو دي دالم هاري نڻ ٺيگ دانڻ سدون انق مود سرات انق راند گاديس اوراڻ برجاتن له سدون نڳل انق ٺوتي ۲ مڻاراڻ الہ جو ٺکايڻ انق مود مڻاراڻ بوڻ بارا باپق راڳم ٺکايڻ دي ٺيليق راڳم ٺمکانن اينداقله اد کچودون دالم هاري نڻ ٺيگ هاري لاکتله تيراي سدون ترينڻڻ تابير تاڻه رومه کلمبو برجمبور امس تيرايڻ برجمبور ٺيراق دي ٺاسڻ ٺول ٺمڻت ٺيدور دي سانن اينتن برکيلانن دي کلاچيئي اير بوڻ باپق راڳم ميڻيق دي ٺاڪي سوداه ٺاڪيئي سدون جنڄي سمڻي نڳري ٺيب برکات ٺوتي نڻ بڻسو چريڪن همب اوراڻ چرديق ۲ ٺنڊاي نڻ بيڄق سان ککاوڻ همب برجالن کرانه کمڻوڻ کينالي دانڻله اوراڻ چرديق ٺنڊاي له داقت اوراڻ برانم برجالن ٺوتي نڻ بڻسو ککمڻوڻ ٺوتي تاروس مات برجالن برگاڳس ۲ ديء کوات اي برجالن لاکسله ٺيب دي سانن له ٺيب ٺول دي هلامن اچيئي کندوڻ ٺوتي تاروس مات لايله دي رومه کيني منڃاواب ٺوتي تاروس مات با دين تاء کڊي رومه هاري نڻ ساداڻ تاڻه هاري سينڻوڻ تاڻه هلامن دين امبيل کيليران تاجي جن لام اديق دي هلامن ايڪ اير باسوهله کاکي له سوداه مهباسوه کاکي ايله نايڪ کاتس رومه له نايڪ اي سدون

له دودو ټوټي نن بښو اوږه نن برتوجوه اوراغ ترلاتق چران څيراق برکات ټوټي نن
بښو داغرکن بانر دين کڼاکن کيت دودو برسام ۲ ماکن سيريه برسوک ۲ له دودو ټوټي
تاروس مات ماکن سيريه سدون ماسق سيريه سکاډور سوراغ برکات ټوټي نن بښو
نق راغ دي بوکيت تينځي ناه لالو ککښو غ څيراق تراک هاري بالوم تينځي ايلوله
کات کيت بوکق منجاوآب ټوټي تاروس مات اديق کڼدو غ ټوټي نن بښو نمبست
برگولوت برگاسغ برگولق کولي ناهن لام ديه لام برقاچه ۲ برواري سيکښغ ماپيس ماسق
کوټي ماسقله ناسي ايلي برسندو انپلاي برکات ټوټي تاروس مات اديق کڼدو غ ټوټي
نن بښو اديق کڼدو غ باسوهنه تاغن منجاوآب ټوټي نن بښو کو ناسي ککامي ماکن
جاډوتله کاکق نن بردوا منجاوآب ټوټي تاروس مات انشاءالله جديله اديق دي
جاډوت اديق نن بردوا اديق کڼدو غ ټوټي راغک ايڼي اديق کڼدو غ ټوټي ليغځغ
لاوت اديق ماريه کماري ماري کيت سجمبر ماکن ايله تورون اتس انجوغ برتامو
جو ټوټي نن بښو هيرانله ټوټي ليغځغ لاوت منچاليق رومن ټوټي نن بښو ترچاغ
ټوټي نن بښو مليهت ټوټي ليغځغ لاوت برکات ټوټي ليغځغ لاوت کيت ماکنله
ک ناسي له ماکن برسام ۲ سوده ماکن سوده ميډوم برکات ټوټي ليغځغ لاوت اديق
اوراغ داري بناوي ناه لالو کبو کيت تينځي مک کيني اچي ۲ کماري اڅ ماسوت
دي دالم هاني منجاوآب ټوټي نن بښو بوکن باتغ کيناري ساميغ کيناري جو باتغ
څيلااغ بوکن دين کماري ساميغ گاداغ ماسوت نن دين جالغ سلځکه تورون دي رومه
همب دي لاقس دي سيموري تکال ماس داهول اين برنيت دي هاتين کامي
مپمځيکن نيت منچاقوت سوتن دي کينالي ايت کات نن دي باوا منجاوآب
ټوټي تاروس مات جن ايتو اديق کڼاکن برنام سوتن دي کينالي بوکن کامي
مناکځيکن بوکن کامي مالمبتکنن عاداته څوساک الون تاهو اديق کيت کن کيني ۲
بارو کو غاموه کامي ملاقس له سوک اديق منريم کو برسوا هين جو مالو
کامي جن اديق سسل اي منجاوآب ټوټي نن بښو جن ايت اچي ۲ چامسکن
عاداته څوساک کامي تاهو هين مالون له تاهو تند بربالو انپلاي له سوده بربالو
تند برلاري ټوټي تاروس مات اديق کڼدو غ سوتن دي کينالي اڅ کڼيغځغ بچار دين
ټوټي نن بښو منچاقوت اديق ۲ دي باوان کسانن کرانه کښو غ سيموراي کرومه
سيموراي زاندين جاقوت ترباوا دي نن بښو اڅکن تاه بولييه دي کڼاکن نن لابييه
همب روسوهکن اديق کبر جانن سوراغ نماکه سوتن کدي جاقوت دي ماراغ مود نن
ککاوآن برکات سوتن دي کينالي جن ايتو کاکق روسوهکن سچاچه بولييه دين کاوان دي

گوال تابوه لراڻن بردوندوڻ تابوه نڻ باپق ماماڪي انق سوتن ۲ ماماڪي انق مود ۲ ماماڪي انق راندا گاديڙس ديءَ لام برڪلمان له فائوه اوراڻ دي هلامن انه راسو باپق اوراڻ اينداق تربوات دي نڻ لاولس دي نڻ لاکوڻ فائوه قول برڪات فوتي تاروس مات ايريشڪن سوتن دي کينالي ڪمڻوڻ سيموراي راندين برسيدوت سيڪمڻوڻ مائيس ممبراوا فڪاين سوتن ستاڻه ممبراوا بوڻ ستاڻه ممبراوا ڪيڻس نڻ فائوت مميگڻ ڪاريس برلاري سالم سلامت دي ڪمڻوڻ فايوڻ نڻ گاداڻ فايوڻ ڪوپيڻ برجمبور امس ايتو فڪاين راج ۲ اي برجالن انڊلاي سوراڻ سدروس ۲ بوپي گالڻ برداري ۲ بوپي فنتون بردواه ۲ بردوي فووت جو سروي بردوي رابب جو ڪوچائي فهاراڻ سوتن دي کينالي دي سهاري ننتون گاراڻ تيب دي فوتي ڪسومب ايله تاهو دي راڻ ڪتيب ممبراي خبر ڪدالم ڪمڻوڻ براله باپق سوتن ۲ منڻيڪن سوتن دي کينالي ايله امڻير انڊلاي بوپي باديل مرانداڻ ڪاچڻ فاسڻ مريم چيت ۲ راس لاولس ڪمڻوڻ سيموراي ايله تيب دي هلامن برلاري سالم سلامت مماجيت ڪوڊ سوتن دي کينالي برلاري دوبانڻ سوراڻ لاي مامبيل اير دالم چيريق له دي باسوه ڪاڪين ايله نايڪ ڪانس رومه دودو دي انس ڪاسور گاداڻ براله انق مود ۲ ستاڻه مڻاور فينڻ ستاڻه ممبرات فائيسڻ ستاڻه مماجيت اڻي نڻ سوراڻ مڻيڻس دادا ديءَ لام بردودو ۲ ناسي ترهنتر ڪهداڻن هاري برساراڻ فائڻ جو فائڻ برجاوات جو سنج ۲ برجاوات جو مالم دي مالم سمالم ننتون دي فاسڻ تيلوڻ سدون برديري قضي جو سوتن ترهاداڻ سقسسي نڻ برامڻت برديري توانڪو جو معليم له ايڏين منڊي جو بائق له دي مينڻان تو ڪاوين دي ڪاوينڪنن دي توانڪو دي مالم سمالم ننتون سڪاڻن اينداق دي تيدورڪن برسو هاريه سيڻ له تيڻي چندان هاري براله باپق راڻم مابن سوتن ۲ برماين ڪوڊ راج ۲ برماين چاتور اوراڻ باپق برسوڪ هاتي دي هاري. تيڻ هاري براله باپق راڻم مابن لائس دي هاري تيڻ هاري ستاڻه اوراڻ له بيس فوڻ ستاڻه اوراڻ ڪمڻوڻ ۲ رامي تيڻ بولن ديءَ لام برڪلمان برڪات فوتي نڻ بڻسو اديق ڪندوڻ سيموراي راندين اله ڪسانڻ هاتي اديق ڪو ڪهنداڻ اله برلاڪو نيت جو ڪاول اله سمڻي ناء ڪامي فوڻ له داهول منجاواب سيموراي راندين ننتيله سبولن لاي ڪو فوڻ الون ڪماڻ برڪات فوتي نڻ بڻسو روميتله همب تنڻ ايتو منجاواب ڪات ايتو برڪات ڪامي تاء ڪو داڻر سلاروت سلام نڻڪ منڊي ڪامي ۲ تيڻڪن له تراڻق اوا ڪامي ڪو بونيه ڪامي برجالن اينداق لام ڪامي تيڻڪن لاکس ۲ ڪامي برالديق منجاواب سيموراي راندين ڪو با ايتو فينڻا ڪاڪق ماء همب لائس ماله فوڻ ايله فوڻ سدون له تيڻڪن

سيموراي راندين اوا^۱ بردوا جو سوامي دي تيليق قد سيموراي توجه هاري ترچارين
بركات سيموراي راندين توان سوتن دي کينالي کيت چکو انق کيت انق کندوغ
راين فمين منجاواب سوتن دي کينالي کو^۲ با^۳ ايتو کات اديق مايله کيت برجالن
اي برجالن انپلاي له تيب قول دي سانن دي رومه قوتي نن بغسو ايله نايک کاتس
رومه براله سوک مندي روبيه منچانلق انق جو بيننتو برکات قوتي نن بغسو اسي
دين مندي روبيه تيغکل له مندي دي رومه ماء^۴ کامي قاي جو سيموراي لام لمبت
مروسه جوا ماء^۵ کامي منانقله دي سانن منجاواب مندي روبيه انق کديم دي سانن سام
دي سانن ماله کيت بير ماء^۶ تيغکل رومه گاداغ نه دي اشکوت فکاي رومه^۷ تيغکل ايندات
برايسي له برجالن اي سدون سمئي کرومه سيموراي ترچاغ مندي سيمنجو منچاللق
بابن دي باوا اوراغ اگق ترچامس دالم هاتي برلاري قوتي نن بغسو ماء^۸ سانغ هاتي
سيموراي له براشکوت کامي کماري منجاواب مندي سيموراي انق کندوغ قوتي نن
بغسو ايتوله نن دين نيت بانر نا^۹ بوليه برسوک^{۱۰} کونوله مندي روبيه اي برسوا انپلاي
ساداغ جو قوتي ليندوغ بولن دي^{۱۱} لام برنديغ^{۱۲} برکات مندي سيمنجو کق اوي مندي
روبيه هيرانله همب ممداغ انق کندوغ قوتي نن بغسو دي^{۱۳} چرديق بيدق سنان
دي^{۱۴} فذجغ عقل جو بوي نن تا^{۱۵} کداقت دين داقت براله سيلغ جو سليسيه نن کوسوت
سلاسي دين نن کاروه دي فوجانيهن نن بورو^{۱۶} دي فرايلو^{۱۷} کو^{۱۸} نن جاوه دي جاقوتن ايتو
فنداين قوتي بغسو اوتغ عاڊا^{۱۹} ترباير دين اوتغ مالو برهنگيت دين ايتوله کراج نن له
هابيس سوداهله خبر هيغک ايتو بوهوغ اوراغ کامي تا^{۲۰} ساتو دوت اوراغ کامي

تا^{۲۱} تاهو*—

MANDJAU ARI.

(De rotan sagö haakt zich aan elkander vast en is gestrengeld om de akar bahar); het wordt verteld tot aan den hemel en op de aarde neergedaald, is het een verhaal geworden.

Er wordt verteld wat de beschikking van God was, omtrent Datoek Bandahara. Deze was iemand, den naam van man ten volle waardig; zijn grootheid had hij niet door aankoop verkregen; zijn rijkdommen bestonden van geslacht tot geslacht; zijn aanzien was erfelijk; het was een nalatenschap in rechte linie van zijn voorouders afkomstig; hij was de kroon van het land, de groote pajoeng in de kota, de heldere fakkel in de landstreek Padang Taro^s, dat verdeeld is in 5 Kōta's en waartoe Soeajan en Soengai Balantie^s ook behooren. Hij was beroemd en wijd en zijd bekend; zijn bevelen werden opgevolgd, zijn wetten gehoorzaamd, en wat hij zeide deed men. Hij beschikte vrij over het leven en den dood zijner onderdanen; hij heette Datoek Bandaharā en had een vrouw.

Langzamerhand was het eindelijk een jaar geleden, dat zij getrouwd waren, toen de prinses, Lindoeng Boelan, droomde. Zij droomde dat zij een berg in den schoot had en de maan als salendang droeg. Zoo droomde zijn vrouw. Toen zij het aan haar eechtgenoot vertelde, zeide deze: „als gij dat gedroomd hebt, is het een teeken dat er een beroemd man in de negorij zal geboren worden.” Zij werd zwanger en toen de tijd daar was werd haar een kind geboren. Op den zelfden dag dat het in 't leven kwam, sprak het reeds, het kreeg toen al een naam en een galar. Klein zijnde, zou het slechts Mandjau, groot geworden, Mandjau Ari heeten.

Toen hij bij zijn geboorte op den vloer kwam, brak deze; toen hij op de onderleggers kwam, knapten deze af en op de steenen neuten vallende, barstten zij in tweeën. Dat was de grootheid van Mandjau. Zijn vader en moeder zeiden: „moogt gij spoedig groot worden, opdat door u de sehande van ons voorhoofd weggewiseht en 't kwaad, ons vroeger aangedaan, gewroken worde; en opdat ons oog en hart zich in u verlustigen mogen. Kind! gij zijt het, door wien wij onze zorgen niet voelen zullen, door wien ziekte van ons zal wegblijven, de verlenger van ons leven, de pees van ons hart. (Er werd nog een strengeltje gestrengeld, toen vlocht men de wortels van den mangkoedoe in een; er werd nog een zwaai gemaakt;) Hij kon al tegen de deur staan, hij was voorspoedig opgegroeid evenals lobak, op een plaats waar vroeger gebrand werd, of zooals de djagoeng na verloop van anderhalve maand. Hij was

groot en verstandig; hij was scherpzinning en kon al een oordeel uitbrengen. Datoek Bendaharā zeide: „mijn Kind, si Mandjau Ari! groei toch spoedig op; word wijs als of gij altijd geleerd hebt.” En hij was knap en verstandig geworden en had reeds begrip van duurte en goedkoopte, van winst en verlies, van de zeden en erflating zijns volks; hij was een vernuftig mensch.

Eenigen tijd later droomde Mandjau Ari, en vertelde daarvan het volgende: „een watervloed stroomde de sawahs weg, boomstammen dreven sehots en scheef door elkander; ik sprong op een grooten steen en ging daarop zitten met 't gezicht naar Makkah gekeerd; de maan droeg ik als salendang, de zon als oorhanger; ik proefde stofgoud als zout en knabbelde soelah peper fijn met de tanden; in mijn schoot had ik een berg. Zoo droomde ik, vader! wat zou dat nu te beteekenen hebben?” „Kind!” sprak de vader, „ik zal den dag zoeken, die de beteekenis van uw droom aangeeft.” Daarop ging hij het jaar, de maanden en de dagen na en vond eindelijk den tijd, die aangaf wat zijn droom beteekende.

„Als dat uw droom geweest is (zeide de vader) dan moet gij djoearö worden; neem er genoeg mee hanen te laten vechten, dan zal ik garen voor u maken om de sporen te omwinden; en ik zal u sporen smeden. Stem nu toe djoearö te worden. (De kajoe arö is zeer mooi en groeit in 't midden des velds, omgeven door jong geboomte), wil toch djoearö worden; ge vindt dan uw plaats aan den hoek van den galanggang en wordt omgeven door de groote menigte; zoo zijn de gebruiken voor den djoearö. Moget ge djoearö willen worden, want we hebben veel goud en zilver; het kleine daarvan kan dienen voor het tondehspel der kinderen en het groote om 't vuur aan te wakkeren. We bezitten veel sawahs en ladangs; we hebben sawahs waardoor zeven waterleidingen loopen; een gröote menigte buffels en koeien, een halve stad vol dienstknechten en twee maal acht volgelingen. Mandjau Ari was van aanzienlijke en rijke geboorte, van lieden, die in weelde leefden en er van hielden feesten te geven. Zijn moeder was rijk en zijn vader batoeah, men omringde hem met eerbied. Wat de woning betref, deze was zeer groot en behoorde tot de soort si Sangkö gadiëng geheeten; zij was zoo groot als de afstand, dien een hardlopend paard in een oogenblik aflegt en die door een slaaf kan overschreeuwd worden; het dak zag er uit als een menigte bijen in dichten drom uit vliegende; de kanten er van zoo zuiver als de cirkel door een alang beschreven; het voorplein was effen als een gepolijste betelschaal; het stofgoud, dat er op verstrooid raakte, ging niet verloren en al mocht het ook verdwijnen, men vond het in dubbele mate terug. Wat de tjiboek betreft, deze was van uitgewerkt klokkenmetaal de trappen waren geheel van zilver, het had een andjoeng van zilver, een van asö-asö en zelfs een van goud.

Mandjau Ari antwoordde „ik zou mij wel op hanen kloppen toeleggen, maar wellicht zou ik moeder daardoor verdriet aan doen, wellicht zouden er van die uitgestrekte sawahs stukken verloren gaan en onze kweekbeddingen er door verminderen en daarom wil ik het niet.”

„Mandjau Ari! dan wil ik u bestemmen tot doebalang (het is aangenaam tuinen

en velden te bezitten, velden beplant met rijst, waar tusschen djagoeng groeit); het is goed als iemand doebalang wordt; als hij verstandig is, dan is hij de beschermer van het land en bezit hij moed, de verdediger van de kampoeng." Mandjau Ari zeide "(het is niet gemakkelijk bonte katten te krijgen, vermengd met Siameesche katten;) het is niet gemakkelijk om doebalang te worden, want ik zou dag en nacht op weg moeten zijn en 's morgens noch 's avonds rust hebben; hard loopende zou ik moeten eten, waar de taboeh klinkt diende ik het eerst te wezen; zoo zijn de gewoonten van een doebalang; waar de gracht gegraven is en de beschutting tegen den grond ligt, daar zou ik ingelijks moeten verschijnen."

"Dan wil ik u een woudduif koopen, een tambagö met een drieslag; haar kooi zal van zilver zijn met een gouden overkleedsel, ge kunt dan vreemde dorpen gaan bezoeken om andere menschen te leeren kennen; zoo zijn de gebruiken van den aanzienlijken stand."

Mandjau Ari zeide "het is geen licht werk er woudduiven op na te houden; zij die het doen zijn idioot; lieden die vogels lokken zijn onverstandig, zich niet bekommerende om winst of verlies en niet wetende van tijd; 't zou voor moeder zijn om krankzinnig en voor vader om idioot te worden zooveel geld voor vogels te moeten geven."

"Indien ge geen woudduiven wilt hebben, dan zal ik u een paard koopen, een bontpaard zoals samboerani met witte enkels, een geheel witten staart en met een witte vlek op het voorhoofd zoals een boediblad; wat zijn zadel aangaat het zal van louter goud, zijn stijgbeugels zullen geheel van zilver, zijn toom van goud en zilver, en de teugels van enkel zijde zijn."

Mandjau Ari antwoordde "het is niet gemakkelijk een paard te houden (de pipit parit vliegt in zwermen en zet zich neer te Batoe Taba om naar Kötö toeä door te vliegen); wilde ik een paard houden, dan zou ik een grasnes moeten nemen en met een grasmand op de schouders dik gras gaan zoeken, dit is het kenteeken van de paardejongens.

De vader en moeder zeiden: "maak u daarover niet bezorgd, ge behoeftet geen gras te snijden of het paard te laten baden; wij hebben een halve stad vol slaven en twee maal acht volgelingen, ge hadt slechts te gebieden."

Mandjau Ari antwoordde: "t'is geen licht werk om anderen te bevelen, we zijn gelijkelijk nakomelingen van Adam en treden daardoor in Gods rechten."

Zijn vader en moeder werden boos. "Wat wij bevelen", zeiden zij, "wilt gij niet opvolgen, wat wij gelasten, wilt ge niet ten uitvoer brengen en wat we zeggen spreekt gij tegen; welnu Mandjau Ari, ons eigen vleesch en bloed, laten wij dan voor immer scheiden!"

Mandjau Ari schreide, toen hij zulke woorden hoorde, hij viel ter aarde en blikte ten hemel terwijl de tranen hem langs de wangen biggelden.

Zijn vader en moeder zeiden toen "ge dient dan in den koran te gaan leeren:" waarop Mandjau Ari antwoordde: "als moeder dat beveelt des te beter, want van af

den tijd, dat ik in den buik mijner moeder was, koesterde ik het voornemen reeds den koran te leeren."

De vader en moeder zeiden "(hoe mooi een kain ook is, zij dient om er koendoer in te wikkelen); hoe bekwaam een malim ook moge zijn, hij dient toch maar om zich met de graven te bemoeien. Mandjau Ari antwoordde: "(hoe slecht een kain ook is, zij wordt gebruikt om er de laboe in te wikkelen); hoe gebrekkig een malim ook zij, hij zit toch altijd aan het hoofd van het gastmaal."

"Indien ge dan toch den koran wilt leeren, (zeide zijn vader) welken toankoe zal ik dan halen?"

Mandjau Ari zeide "als vader zoo goed wil zijn iemand te halen, haal dan den Sech Labai Pandjang, den onderwijzer dezer gemeente, den imam van één sidang."

De vader van Mandjau zeide: "Welaan, Salam salame^f! ga pinang wangi halen, pinang die ingewikkeld is, benevens sirih met roodachtige nerven; kalk zoo wit als de hersenen van een woudduif en gambir zoo geel als gouderts.

Salam salame^f was licht van voet, rap van hand en vlug van begrip; men behoefde het hem niet te gelasten of hij ging al, het was hem nog niet verboden of hij liet het al. Hij haalde pinang en sirih en toen hij ze had, legde hij ze op een betelschaal, een betelschaal van goud, welks rand was ingelegd met asö-asö.

Het was toen vrijdag. "Kom aan Salam Salame^f (zeide de vader) we zullen terstond gaan om den toankoe af te halen." waarop Salam Salame^f antwoordde: "Zoo God wil, is dat goed angkoe". Hij nam den betelschaal en de vader van Mandjau ging op weg, gevolgd door Salam Salame^f.

Nadat zij eenigen tijd op weg waren, kwamen zij aan de moskee, waar de vader van Mandjau zijn voeten waschte en naar binnen ging, gevolgd door Salam Salame^f. Nadat hij met den toankoe zijn groet gewisseld had, stond de vader van Mandjau op om links en rechts zijn groet te doen. Vervolgens zeide de vader van Mandjau "(Kijk daar is iemand zooals de lieden van Kamang, die salodang en oepiëh bij zich hebben;) kom toankoe eet wat pinang, sedert lang toch hebt ge geen sirih gebruikt. De pantoen werd door den toankoe beantwoord.

(Als men den onderlegger betreden wil, ligt zij in de parahoe); al mocht ik sirih eten, wat er gedaan moet worden, begrijp ik daarom nog niet".

De vader van Mandjau antwoordde: "(als er maar een onderlegger is om betreden te worden, dan zal hij gebracht worden door lieden van Batang Hari); als angkoe maar sirih eet, is dit een kenteeken van een oprecht hart."

De vader van Mandjau vervolgde: "als ik een verzoek aan u mag doen dan noodig ik u uit, om met alle anderen, groot en klein, oud en jong, met mij mee te gaan; dit is op het verlangen van mijn zoon."

De toankoe antwoordde "als God wil, is dat goed" Komt aan, allen, groot en klein, oud en jong! de vader van Mandjau noodigt ons allen uit; wij zullen naar de woning van prinses Moerai Raudin gaan; zij is de jongere zuster van Mandjau

Ari; zij zijn met hun tweeën broer en zuster; de grootste van hen is Mandjau Ari en de kleinste Moerai Randin (1).

„Wij zullen”, zoo ging hij voort, terstond op weg gaan.”

De toankoe en alle anderen verlieten den tempel. Het zag wit van de malims en van af de moské tot aan de woning vormden de menschen een onafgebroken rij. De muziekinstrumenten klonken; de eenige aap sehreeuwde, het paard samboerani trappelde, de woudduif tambagö kirde, de mannetjes salindit floot, de katitiran met de kraag koerde; het was een leven zooals de bazuin op den dag der opstanding; het was gelijk aan de telempong van Javaansehe vorsten. Voor weemoedig gestemde lieden was het schoon er bij te weeklagen en te sehreien, voor de liefhebbers van vroolijkheid was het verlokkelijk er bij te huppelen en te dansen; zoo klonken hun muziekinstrumenten.

Moerai Randin zeide: „er klinken muziekinstrumenten: welke Sultan mag er verschienen, welke vorst mag er aangekomen zijn? Kambang ga eens zien aan de deur en als daar niets zichtbaar is, loop dan gauw naar buiten, ga dan op een hoogte op den uitkijk staan en werp uw blikken rechts en links.”

Kambang Manjih ijldde heen en bleef aan de deur staan, maar zag geen sterveling, vervolgens ging zij gauw naar beneden; zij verseheen eerst op het erf en liep toen naar de hoofdpoort; zij keek daar van af een hoogte, blikte stroomaf- en opwaarts, tuurde in de verte en kreeg den toankoe in het gezicht, terwijl het wit van de malims zag. Hard loopende keerde zij terug en nadat zij weer op het erf gekomen was, ging zij boven, waar zij, aan gekomen zijnde, gauw naar de andjoengs liep; — een andjoeng was van zilver, een van asö-asö en de derde van goud; zij waren voorzien van gordijnen en een hemel.

Si Kambang Manjih zeide: „Moerai Randin! ik smeek u duizend maal nederig om vergiffenis, ik doe steeds wat gij mij gebiedt. Wat ik daar ginds gezien heb was geen Sultan, die hier heen komt; geen vorst die in aantocht is; het is de toankoe, die hier met zijn onderhoorigen is verschienen. (De garnalen zijn ontelbaar; in de keladibladeren kunnen zij niet gedaan worden; de bladeren van den betoeng zouden er daarenboven ook nog mee gevuld kunnen worden,) hoeveel menschen er wel zijn is niet te zeggen; op een groote vlakte kunnen zij niet, ook de dalen zijn er vol van.”

Moerai Randin, die op de andjoeng bezig was met weven, patronen teekenen, en borduren, vershrikte. Toen zij het hoorde, stond zij haastig op; zij nam een Chineeschen waaijer en trad met loshangende haren, waarvan de bloemen uit den wrong vielen, van achter de gordijnen te voorsehijn; die gordijnen waren zeven dubbel en glinsterden van diamanten en brillanten. Toen Moerai Randin voortzweefde, schudde de hooge andjoeng en toen zij liep kraakte de groote woning. Toen zij van de andjoeng afgestegen en in het middenvertrek gekomen was, sehoten de hagedissen op

(1) De benamingen kaka^s, adië^s, mandé, enz: heb ik ter vermindering van lange omschrijvingen gewoonlijk door broer, zuster, moeder, tante, vertaald.

haar schaduw toe; zij ging vervolgens naar de uiterste roeang en verdween in een binnenkamer.

Daar sloeg zij met de vuisten op een kist van paarlemoer, zoo wit als ivoor, zoodat het koord er van dreunde en de sleutel klonk; zij maakte nog een kist van hemelsblauw paarlemoer open, nam er allerlei kleederen uit benevens gordijnen en hemels, — hemels met zilveren, en gordijnen met gouden franjes. Wat de tapijten, ter versiering van de wanden betrof, deze waren van aledjobarawatji, de bedgordijnen waren van kasah amboen; dat was het bekleedsel van haar woning. De gordijnen en hemels werden vastgehecht, de muurkleeden neergelaten, de vloertapijten uitgespreid en alles in gereedheid gebracht. Wat de Chineesche lantarens betreft, er waren er acht en tachtig. Toen de toankoe op het erf verscheen, was hij verwonderd zeven rijtschuren op een rij te zien staan; — de grootse was de si Bajau bajau, de hoogste de Tindjau Laoet en de derde de Radja Babanding; daartusschen stonden kleinere. Wat het voorplein aangaat, dit was zoo effen als een gepolijste betelschaal zoodat het stofgoud, dat er verstrooid raakte niet verloren ging; de tjiboek was van uitgewerkt klokkenmetaal de stoep van enkel tin, de trap van goud en zilver en zoo ook de kozijnen; het snijwerk was als aka tjina met veel figuren er in. Het zou (niet mogelijk zijn) alls op te noemen; — van uit de verte gezien, schitterde het ons tegen en als men het van nabij beschouwde, dan kon men er de oogen niet van afwenden.

Moeraï Randin zeide: „(de sitapoeng, midden op het erf, zal ik nemen tot slijpsteen voor hanesporen); blijf daar niet zoo lang op het erf staan toankoe! hier is water om uw voeten te wasschen.” Een koperen ketel diende tot reiniging van de voeten, een zilveren tot het wasschen van de handen en er was klapperwater om zijn gelaat schoon te maken. De toankoe reinigde zijn voeten en ging de woning binnen. Hij was verwonderd toen hij de meubelen in het huis zag; want het was zonder weerga; er hingen honderden groote spiegels en de kleine waren niet te tellen.

Moeraï Randin zeide: „blijf daar niet zoo lang staan toankoe, maar neem hier plaats!” Alle malims zetten zich neder. Dewijl zij zoo lang bleven zitten, naderde allengs de achtermiddag, het werd schemerdonker en eindelijk nacht, zoodat men de lampen aanstak. Er waren gouden lampen, die schitterden als de zon en zilveren, die een licht verspreidden zooals de maan. Toen al de lampen aangestoken waren, was de nacht helder als de dag, want het erf was vol met lampen.

Moeraï Randin zeide: „als ik u verzoeken mag, eet dan een weinig pinang en sirih en rook eens.” Daarop droeg zij een pantoen voor zeggende: „(een geblindoekte buffel van Atjeh vertoefde om te drinken aan de riviermonding, en werd weggebracht door lieden van Pakantan;) de tabak wordt in papier gewikkeld en de pinang met den mond fijn gemalen); ik verzoek u er wat van te gebruiken.”

De toankoe antwoordde: „Als de onderlegger betreden zal worden, valt de schaduw van de badjõ in de parahoe); waarom ik sirih eten moet, begrijp ik niet.” („Als de onderlegger maar betreden wordt en de schaduw van de badjõ op het pruimpje achter de kiezen valt); als angkoe maar wat sirih gebruikt; wat er te doen valt is mijn zaak.”

Toen ieder een betelpruim gekauwd en een sigaar opgerookt had, zeide Mandjau Ari: „Moerai „Randin, mijn zuster! (de pinang in den tuin is al rijp en wil opnieuw uitschieten) als ge gereed zijt met koken, gelieve het eten dan op de schotels te doen.”

Moerai Randin antwoordde: „(de katjang in den tuin draagt al vrucht en zal nieuwe ranken krijgen), wij zijn klaar met koken en zullen goelai maken; (de pinang in Koerai is al rijp en de padi heeft nieuwe halmen); we zijn gereed met de goelai en wij zullen het eten opdisschen.”

Toen het eten op witte borden gedaan werd zeide Mandjau Ari: „mijn onderwijzer eet van deze niet” Toen het op zilveren werd opgesehept, hernam hij: „ook van deze eet hij niet.” en toen men het op gouden borden deed, zeide hijvan deze zal mijn onderwijzer eten.” Wat Moerai Randin betreft, als zij een ding bij de hand nam, dan bracht zij er twee of drie ten uitvoer; Moerai Randin was zeer bedreven.

Moerai Randin zeide: „broeder Mandjau Ari! ik heb reeds opgesehept.” Al de gerechten waren voltallig; wat de soorten van eten betreft, er waren er velerlei en honderd verschillende gebakken. Toen Moerai Randin klaar zette, zag het rood van de gouden en wit van de zilveren schotels, die daarenboven nog overdekt waren met kleedjes geborduurd met goudgaren, gestikt met zilverdraad en doorwerkt met gouddraad. De gerechten waren voltallig en de schotels netjes gerangschikt, zoodat het een lust was om ze te aanschouwen.

Moerai Randin zeide: „angkoe wees zoo goed uw handen te wasschen en deze rijst te eten want de schotels zijn reeds lang klaar gezet!” Toen de toankoe de handen reinigde, zeide Moerai Randin bij wijze van pantoen: „(ik heb er geen verstand van om met een shepnet te visschen; want het shepnet steek ik in 't wilde in 't water; het wordt meegenomen door lieden van Banoca hampoe;) ik heb er geen verstand van op te scheppen en verricht dit werk nog zeer onhandig, ik ben immers nog maar klein.” Nu werden de schotels ontdekt. Wat de opgesehepte rijst betreft, aan den kant lag zij als achter elkander loopende mieren, en in het midden als elkander ontmoetende wolken; de rijstkorrels, die dwars lagen, lagen evenwijdig; geen korreltje scheen er gebroken want die stuk waren, lagen netjes tegen elkander gepast. Moerai Randin was toch bekwaam! De toankoe begon te eten; bij den eersten mond, dien hij nam was het alsof de koembang djati een gat in de rijst geboord had; bij den tweeden keer was zij als uitgehold door een koembang idjau; bij de derde maal had hij genoeg en het vierde, wat hij deed, was zijn handen reinigen. Op deze wijze eten personen van den goeoden stand. Na gegeten en gedronken te hebben ging men over tot rooken en pruimen. Men had een pruimpje genuttigd; het lekkere er van viel in den buik, de glans bleef op het gelaat, het rood op de lippen en na het aangename er van genuttigd te hebben, werd de uitgekauwde pruim weggeworpen.

De toankoe zeide: „Moerai Randin! zeg mij nu naar waarheid, wat uw beoeling is.” Het antwoord van Moerai Randin was; „ik bid u nederig om vergiffenis angkoe, want ik heb u een gewichtig voorstel te doen. De reden dat ik u ontboden

heb is, omdat mijn broeder Mandjau Ari bestemd was om zich toe te leggen op hanenkloppen en hij dit niet wilde; men wilde hem doebalang laten worden maar ook daarin had hij geen zin; men zou hem een woudduif koopen, maar hij weigerde ze en eveneens was het met het houden van een paard. In den koran leeren, dat was hetgeen hij verlangde en daarom heb ik u ontboden, daar ik mijn broeder aan u wilde toevertrouwen om hem onderwijs te geven."

De toankoe antwoordde: "Zoo God wil zal zulks geschieden, Moerai Randin! breng Mandjau Ari hier opdat ik hem onderrichte." Moerai Randin zeide: "Mandjau Ari kom hier bij mij! ik wil u op de hoogte stellen, opdat gij weet hoe de gewoonte is als men onderwijs ontvangt. Uw verschijnen voor den onderwijzer moet aldus zijn: als ge voor hem komt, moet ge den sembah maken en knielen, waarbij gij de tien vingers op elkander legt en uw leermeester groet; zoo moet de eerbewijzing tegen over den onderwijzer geschieden." Mandjau Ari was reeds tot inkeer gekomen. "Mandjau Ari gedraag u waardig als ge een onderwijzer hebt; men moet hetgeen hij zegt, niet tegenspreken; wat hij beveelt, moeten wij opvolgen; wat hij verbiedt, moeten wij nalaten. Zoo, Mandjau, is de plicht van iemand, die onderwijs ontvangt; zijn bevelen ontvangen wij eerbiedig, aan het geen hij zegt gehoorzamen wij." Luister nog even "(het paleis van een Bataksch vorst is hoog, de prinses staat er met loshangende haren in den voorhof); onthoud de vele vermaningen, vergeet ze niet, al gaat er ook een lange tijd over heen. Men mag hem niet tegenspreken; wat hij gebiedt moeten wij doen en wat hij verbiedt moeten wij laten. Dit is mijn gebod, een gebod dat ge niet overtreden moogt." Moerai Randin vervolgde: "toankoe! nu ik mijn broeder heb overgegeven om door u onderwezen te worden, druk ik u ernstig op het hart dat, als hij wellicht spoedig malim zal worden en missehien beter malim dan gij, of indien hij wellicht verstandiger worde dan gij zijt, gij hem dan geen kwaad hart moogt toedragen; want als gij boos wordt, zondigt gij tegen God; dit is mijn raadgeving aan u."

Eindelijk gingen zij op weg en nadat zij eenigen tijd geloopt hadden, kwamen zij weer aan de moskee, waar Mandjau met zijn onderwijzer binnentrad, toen het reeds donker begon te worden. Wat Mandjau in dien nacht betreft, waar hij zat, was hij in gepeins verzonken; waar hij stond, keek hij met verbazing rondom zich; men kende hem niet en ook hij kende niemand. Er waren reeds een, twee dagen voorbij gegaan, zonder dat hij in den koran leerde of onderwijs ontving. Als anderen speelden dan deed hij mee; tjongkak en tjatoer spelen was alles wat hij uitvoerde en als anderen leerden, dan sliep hij. Toen hij reeds een maand in de soerau was, hield hij zich nog niet bezig met leeren maar speelde als het dag, en sliep als het nacht was. Eindelijk ging de menigte daarover klagen (zeggende): "met uw verlof, meester! zoolang gij weg waart, heeft Mandjau niet geleerd." Hierop zeide de toankoe: "Mandjau Ari, wat scheelt er aan, dat gij niet leert of u in den koran oefent? Als ge een tegenzin hebt om onderwijs te ontvangen of te lui zijt om in den koran te lezen, dan zal ik u naar huis terug brengen; het is niet noodig dat ik een slechten naam krijg."

Mandjau Ari antwoordde „(de barabali eet geen padi; hij wordt door lieden van Tikoe meegenomen;) wij veranderen niet uit ons zelve maar wel door den onderwijzer. Ik vraag aan angkoe om mij met opreetheid te vertellen, hoe men in waarheid onderwijzer kan zijn en wat men toeh eigenlijk moet leeren. Wijl angkoe mij niet onderriichten wil, leer ik niet in den koran en weet ik niet wat een alif of wat een één is.” „Madjau! kom hier, ik zal u onderriichten!” Mandjau Ari snelde toe en gaf den toankoe de hand waar bij die van den laatste beefde. Toen hem pas de alif gewezen werd, kon Mandjan Ari reeds in den koran lezen; toen hem onderriicht in den koran gegeven werd was Mandjau al aan de spraakkunst; als hem één boek verklaard werd dan begreep hij er reeds vier of vijf. Toen men hem vervolgens tellen leerde en vertelde wat één was telde hij reeds twee werd hem twee geleerd, dan telde hij drie, telde men hem tot tien voor, dan telde Mandjau tot honderd; ging men tot duizend dan telde hij tot tien duizend. Toen de toankoe niet meer kende, ging Mandjau steeds verder met tellen; 's morgens en 's avonds telde hij, dag en nacht las hij in den koran, hij at of dronk niet, ging des daags niet uit en braecht den nacht slapeloos door, maar was steeds bezig met werken. Zonder eten en drinken te blijven, is het gebrnik van hen die onderwijs ontvangen; eten en drinken hebben zij vroeger reeds gedaan, toen hun moeder hen nog onder het hart droeg.

Nadat hij een of twee maanden geleerd had ging hij op een vrijdag, toen de menschen aan het bidden waren, naar het boven gedeelte van de móskië en toen hij boven gekomen was, begon hij te zingen. God en zijn afgezant, wat klonk dat! Mijn God wat klonk die stem! Nu eens klonk het hoog in de lucht, dan weer was het als of het geluid uit de aarde, dan weer was het als of het uit den hemel kwam. De geest van den profeet David was in hem nedergedaald, het was onuitsprekelijk schoon zijn zingen! Een vrouw die op de andjoeng aan het weefgetouw zat, terwijl de tjatjah rechts en de rentjong links van haar lag, hoorde het; en, door het schoone zingen opgetogen, daecht zij niet meer aan haar werk; zij werd er door mee gesleept, zoodat zij daecht dat de tjatjah, de rentjong, en de rentjong, de tjatjah was; en links en rechts naar de rentjong grijpende, seheurde het uitgespannen weefsel. Toen het gehoord werd door hen, die de rijst gingen te drogen leggen stortte de rijst op den grond. Iemand, die een kind ging baden hoorde het gezang van Mandjan Ari; en door het schoone zingen getroffen, dreef het kind weg, zonder dat hij het wist. Van hen, die in de soerau aan het bidden waren, begonnen sommigen om hun kinderen te roepen en allen vergaten waarom zij daar waren; terwijl ook de onderwijzer van zijn stuk raakte door het schoone gezang van Mandjau. Toen Mandjau opniëld met zingen zeide de toankoe: „zegt gij allen malin's! wie was hij die zoo gezongen heeft? Hij is een bintjatja^s bintjatjau een ngiang ngiang rimbö, als ik hem in den vreemde verkoop, als ik hem dood of ophang, wie zou er dan iets van zeggen.”

De menigte antwoordde „vergiffenis, toankoe! niet wij hebben gezongen, maar het kind van toankoe, Mandjau Ari, gheeten.” Toen de toankoe dat hoorde, was hij inwendig boos. Lang nadat Mandjau gezongen had, gingen de menschen naar huis,

maar de onderwijzer van Mandjau bleef. Toen er een of twee maanden verloopen waren, was het op een vrijdag, dat al de lieden vergaderden. De toankoe zeide: „Mandjau! ga maar wandelen ten einde te leeren loopen, opdat het luie zweet er bij u wat uitkome!” Mandjau Ari ging heen. Langzamerhand brak de tijd voor het gebed aan en ging men bidden. Toen men daarmee geëindigd had, zeide de toankoe: „wel aan, toankoe's en leerlingen! luistert goed, naar het geen ik zeggen zal. Zoudt gij willen doen, zooals ik u zal zeggen?” Allen antwoordden: heel gaarne zouden wij uw woorden willen opvolgen.” „Dan zullen wij Mandjau in 't ongeluk storten; laten wij het daar omtrent eens zijn, en als er onderzoek naar gedaan wordt, moeten wij niet voor de waarheid uitkomen. Wijl hij knapper is dan ik, zal Mandjau, als ons aller hede verhoord wordt, in het verderf geraken; zijn vader en moeder moeten afkeerig van hem worden; want als hij niet van hier gaat, zal hij over ons den baas opelen.”

Als dat het gevoelen van u is, dan zijn wij het daarmee eens en zullen wij doen zooals u gezegd hebt.” Toen de menigte heen gegaan was, keerde Mandjau in de soerau terug.

Des avonds zeide zijn onderwijzer: „ik wil u naar huis terug brengen, want moeder en vader hebben om u gezonden. Als wij aan uw woning komen (het paleis van de Bataksche vorsten is hoog, de prinses staat er met hangende haren in den voorhof): gedraag u dan naar de vele lessen, die gij ontrangen hebt en mocht er een langen tijd overheen gaan, vergeet ze daarom evenwel niet. Als ik u om sirih-bladeren zend, neem dan de jonge uitspruitselen er van; en als ik u pinang laat halen, breng dan de bloesem er van; mocht ik u verzoeken in huis te komen, kom dan niet binnen; maar als uw vader en moeder er naar vragen, dan moogt gij niet zeggen, dat ik het u gelast heb, zie daar wat ik u raden wilde.” In dien nacht deed hij geen oog dicht; de haan kraaide reeds voor de tweede maal en toen bij 't derde hanegeschrei de dag aangebroken was gingen zij op weg. Na verloop van eenigen tijd waren zij weer op het erf aangekomen en toen de toankoe naar binnen, ging zeide hij „Mandjau kom in huis!” maar Mandjau antwoordde: „laat mij liever blijven, waar ik ben.” Mandjau Ari, kind! als gij niet binnen wilt komen, wandel dan naar den tuin en ga daar naar de plantjes kijken.” Mandjau verwijderde zich. Nadat men lang gezeten had, werd er rijst en koffie opgebracht en de toankoe zette zich aan den maaltijd. Na afloop daarvan, zeide de toankoe weer. Datoek Bandahara en Poeti Lindoeng Boelan, de rede dat ik het jongemensch, Mandjan Ari, naar huis breng is omdat zijne moeder alle hoop op hem kan opgeven; want Mandjau Ari is iemand, die voor het ongeluk geboren is, 't is met hem als met een bidai, die opgelicht raakt, en even als de schubben aan de achterpooten van de kip, die gebroken zijn. Mandjau is een ongeluksvogel, wijl hij meer wil zijn dan zijn onderwijzer is; en daarom verstoot hem en wijdt u toe aan Moerai Randin. Als gij Mandjau blijft verzorgen, dan gaat uw goud en zilver verloren; als hij in de kampong blijft, zal de rijst mislukken en het vee zal sterven en als hij slechts een maal in huis eet, dan verliest Moerai Randin het leven. Wijdt gij u daarentegen aan Moerai Randin, dan zal de rijstooft goed zijn”

Na verloop van eenigen tijd had Mandjau Ari jonge sirihuitspruitsels en pinangbloesems geplukt en keerde hij huiswaarts. Toen hij weer op het erf gekomen was, riep hij: „waar zijt gij moeder, hier is sirih en pinang voor u!” Zijn moeder snelde naar de deur en, de pinang en sirih aannemende, zeide zij: „Mandjau Ari! het zijn sirihuitspruitsels en pinang bloesems die gij brengt, wie heeft u dat gezegd.”? Mandjau antwoordde, wie zou mij dat gezegd hebben; ik heb ze geplukt, omdat mijn onderwijzer ze lekker vindt.” De moeder hernam „ge zijt waard verstooten te worden, uw schoonheid is ons onversehillig, zij dient toch tot niets.” Mandjau Ari begon te schreien en zeide „ge moogt daar over geen spijt gevoelen moeder; (de kris dient om de mangkoedoe uit te graven, de mangkoedoe midden op het erf;) want het is vroeger reeds zoo bepaald, het staat geschreven in de palm mijner hand. Hoor nog eens: (aan den zoom van het woud wordt het vuil op hoopen verbrand en de rook er van drijft tot aan het padi stroo); mijn lot is ongewijfeld zeker, het staat in de lijnen van mijn hand.” De toankoe zeide „kom, Mandjau! wij zullen naar de Soerau terug keeren.”

Na eenigen tijd geloopt te hebben, kwamen zij weer aan de Soerau; de toankoe ging er binnen, maar Mandjau bleef op het erf staan. De toankoe sprak: „Mandjau! ge behoeft niet binnen te komen, ga naar uw woning terug; doch blijf niet te lang thuis, want het is niet noodig, dat ge gehecht wordt aan de gewoonten in de kampoeng; keer dus spoedig weder.”

Mandjau Ari antwoordde; „ik smeek u nederig om vergiffenis, ik heb u steeds gehoorzaamd; slechts één verzoek heb ik u te doen; daar ik naar huis terug keer en toankoe in de soerau blijft, laten wij daarom eerst elkander de hand tot afscheid geven.” Toen zij elkander de hand gaven, beefde die van den toankoe. „Moge angkoe mijn raad in acht nemen en het hem toevertrouwde met zorg bewaren; wees een goed onderwijzer, angkoe! het is niet noodig, dat ge weer zoo handelt, laat het er met mij mee blijven; deze les druk ik u ernstig op het hart.” Mandjau Ari voegde daar nog bij: „angkoe zal blijven en ik zal gaan, (vaarwel!) moge het u welgaan in het leven.”

Mandjau Ari keerde huiswaarts; (hij trok over bergen en door dalen, en met de kain over het hoofd geslagen, schreide hij, zoodat het baadje hem vochtig werd, tot op de borst.) Na eenigen tijd op weg te zijn geweest, kwam hij bij zijn woning, waarvan alle deuren gesloten waren.

Mandjau Ari zeide: „moeder en vader! waar zijt gij, waarom heeft moeder om mij gezonden, waarom werd ik naar huis geroepen; ik kreeg immers onderwijs in de soerau”! Hierop antwoordde de moeder van uit de woning: „wij hebben niet om u gezonden, wij hebben toch niets meer aan u. Mandjau Ari! ga weg van hier, (padi is beter dan gras) voor u is de dood verkieselijk boven het leven, maak het ons dus niet meer moeilijk!” Mandjau weeklaagde op het erf: „dat is niet behoorlijk van moeder, hebt gij mij dan niet meer lief!” Zijn moeder zeide van uit de woning: „Mandjau! verwijder u van hier, want als ge een trede de trap opkomt, dan is de padi voor een jaar verloren; zoo zeide uw onderwijzer, en als ge er twee beklimt, verdwijnt ons goud en

zilver!" MandjauAri antwoordde: "vergifenis moeder indien ik niet in huis mag komen, dan vraag ik u slechts een weinigje rijst; ik heb een onbeschrijflijken honger; moeder geef, ach geef mij iets al is het slechts wat zure rijst; al zijn het de overblijfselen van u of de kruimeltjes van Moerai om mijn knagenden honger te stillen; de dorst dien ik lijd, is niet om uit te houden; ik heb een gevoel alsof mijn schedel scheuren en mijn gezicht benevlen zal." Zijn' moeder antwoordde van boven: "wij geven u niets; de kippen en eenden deelen wij mede en den honden geven wij eten, want zij kunnen het erf bewaken."

Toen hij den trap opklom, kwam zijn moeder toeschieten; zij nam een bamboe met kokend water, liep er mede naar de deur en wierp het Mandjau, die op den trap stond, over het lichaam. Schreiende zette deze zich nu neder onder een rijstschuur en de tranen biggelden hem langs de wangen. Toen hij daar eenigen tijd gezeten had, stond hij weer op en sprak: "ach, moederlief! geef mij voor dezen keer slechts, al is het ook maar een gebrande rijstkorst, al is het maar uit het etensbakje van de kippen, al zijn het slechts de restantjes van uw eten!" Zijn moeder herhaalde van uit de woning; "wij geven u niets; liever geven we het aan de honden, zij kunnen op ons erf passen." Hij klom nogmaals den trap op, doch toen hij de tweede trede er van bereikt had, kwam zijn vader weer toeschieten; deze liep naar de keuken, nam daar een steen uit den oven, liep er mede naar de deur en smeed er Mandjau, die op den trap stond mede, zoodat hij van zijn hoofd in gruis neerviel.

Mandjau sprong op het erf en begaf zich schreiende naar het rijstblok; daar vierp hij zich ter aarde en blikte ten hemel. Nogmaals liep hij het erf op en klom naar boven; en reeds had hij den eenen voet over het kozijn, toen zijn oom kwam toelopen, die hem met een mes een stoot toebracht, zoodat het baadje hem onder den arm scheurde. Hij sprong naar beneden en zeide: "dit is dan het gevolg dat ge me in alles hebt toegegeven, dit is dan de wijsheid van mijn vader en de toegenegenheid mijner moeder. Moeder heeft mij met limau water gewasschen, vader heeft me met bedak ingewreven en oom heeft een baadje voor mij geknipt! Ach, moeder! wellieft is mijn tijd nog niet gekomen; wat het slaan van mijn vader aangaat, misschien is er iets geweest dat mij beschutte en de steen daarom in gruis is neerges gevallen." Mandjau Ari vervolgde: "wel aan moeder! zeg ik, indien gij werkelijk afkeerig van mij geworden zijt, wil ik van hier gaan; doch laten wij daarmede vrede vinden; laat het welbehagelijk zijn aan de schoot, die mij gedragen heeft; maak u geen verwijtingen over de betoonde zorgen en moeiten, heb er geen spijt van dat ik aan uw borst gezogen heb; stel u tevreden met hetgeen ik ben, dan zal ik van hier gaan." De moeder antwoordde van uit de woning: "ik heb er vrede mede, dat ik zorgen en moeiten voor u gehad heb; de moederschoot klaagt er niet over dat zij u gedragen heeft, en ook de moederborst neemt er genoeg mede nu en in eeuwigheid."

Mandjau Ari zeide: (voor moeder worde bestemd, wat vruchten draagt; en wat bloemen heeft, moge voor de pandan zijn;) alles wat geluk aanbrengt, zij het deel mijner moeder; moge het onheil aanbrengende, van haar heen gaan. Zeg, moeder!

hoor nog deze eene pantoen, die zinspeelt op iemand, wiens levenslot ongeluk is: (waar de talang staat groeit de tibarau ook) waar 't ongeluk zetelt ontwikkelt zich slechts rampspoed. Moeder luistere goed (de sitapoceng op het erf, wil ik nemen als slijpsteen voor hanesporen) vaarwel, mijn kampoeng, vaarwel, mijn erf, vaarwel, mijn badplaats!" Mandjau Ari vervolgde: "sehiet nu maar welig op o betoeng, ik zal u niet meer omkappen; mijn padi loemoet zal zich als kurkema gaan voordoen, ge zult in verlaten toestand achterblijven, ach mijn kampong! ik zal niet meer in u rond-dolen; opdat mijn moeder gerust gesteld zij."

Eindelijk ging hij heen, doch na eenigen tijd geloopen te hebben, kwam zijn moeder nogmaals aansnellen, zeggende: "Mandjau, blijf daar staan!" Mandjau zette zich neder en zeide: "waarom loopt u mij achterna, hebt gij weer liefde voor mij gekregen, wilt ge u over mij ontfermen!" De moeder antwoordde "niet u hebben wij lief, niet voor u vinden wij het jammer, maar voor onze kleederen, ons goud en zilver." Zoo sprak de moeder. Zijn kleederen werden uitgetrokken, zijn gouden hoofddeksel afgenomen en verwisseld met een versleten zakje; zijn baadje werd uit gedaan en vervangen door een dat afgedragen was; zijn gouden gordel werd geruild voor een nerf van een pisangblad en in de plaats van zijn met goud beslagen wandelstok, kreeg hij een riet. Toen de moeder heengaan wilde (zeide hij) "wacht even voordat ge huiswaarts keert, want mijn ring is nog vergeten, en mijn samboeng gigi benevens mijn tjanggai koekoe heb ik nog." Hij trok zijn ring van den vinger en verwisselde hem met een van idjoek; het gouden verlengsel van zijn tand en aan den nagel maakte hij los en gaf hij aan zijn moeder. Daarop zeide Madjau Ari: "keer thans huiswaarts, moeder! want mocht vader naar eten verlangen, wie zal hem dan rijst brengen daar Moerai immers nog zoo klein is." Daarop vervolgde hij, bij wijze van pantoen: (een tros pitoelö vruchten en een singgoeloeng van katari bladeren; hoe kan het zand toch verspreid raken); ik ontzag u als een vorstenkroon, ik had eerbied voor u als voor de zon; hoe kunt gij mij dan uw liefde ontnemen! Luister ook naar deze nog "(grootte woningen met zilveren kozijnen, uitgesneden door vorsten kinderen;) gespannen was het niet en slap was het ook niet; waarom brak het koord dan toch! Doch wel aan, moeder! laten wij elkander, nu ik heen ga, de hand reiken, ik weet niet of ik in den vreemde door ziekte zal getroffen worden; want wie kan Gods wil weten? Moeder! hoor nog eens: (laten wij een langen tuin aanleggen, maar er geen gras in planten) laten wij van elkander heen gaan, zonder meer om te kijken." En nogmaals sprak Mandjau (welriekend zoet is de geur van gepelde rijstkorrels, die door Sultans naar Malaka gebracht worden); moeder gaat stroom af — ik zal stroom opwaarts gaan; laten wij dus afscheid nemen!"

Zijn moeder keerde naar huis terug en Mandjau begon zijn zwerftocht. Langen tijd was hij op weg; hij dwaalde bosch in bosch uit; waar bergen waren beklom hij ze, waar dalen waren daalde hij er in af en reeds in ongeveer twee weken had hij gegeten noch gedronken. Hij leed dorst, doch waar zou hij water vragen; hij had honger, doch waar was er rijst te vinden in die uitgestrekte wiidernis! Er waren nu

al ongeveer twee maanden voorbij dat hij onderweg was, en de tranen biggelden hem zonder ophouden langs de wangen. (De lieden van Banoea hampoe willen naar Batang hari gaan); waar zal men als men honger heeft, in een eenzame wildernis rijst vragen! De tranen, die geruimen tijd hem langs de wangen rolden, veegde hij weg met de linkerhand, terwijl hij zijn zweet met de rechter afdroogde. Over bergen en door velden trekkende ging hij, met de kain over het hoofd geslagen, schreiende voorwaarts en dacht steeds aan zijn lot. Na verloop van langen tijd kwam hij aan, op de plaats waar klapperboomen in den vorm van een toengkoe groeiden, daar waar de slanke pinang boom stond en men den steen vond waar vorsten tegen leunden. Hij ging daar zitten en liet zijn tranen den vrijen loop.

Hij vertoefde daar geruimen tijd, maar niemand kwam er voorbij; doch toen hij er een maand was, seheen het lot zich over hem te willen ontfermen, want de vorst van Kinali trok er langs.

Deze zeide: „Mandjau Ari (Wat doet het er hier als een moeras uitzien, het water staat in plassen op den vloer;) Wat heeft u hier gebracht, u die vrij van zorgen waart?” Mandjau Ari antwoordde: luister mijnheer (de nok van de huizen in de bovenlanden is hoog en van uit Boekit Tinggi zichtbaar); het lot bracht mij aan het zwerven en daarom ben ik hier.” Hierop hernam de vorst van Kinali: „Als het in de wildernis regent, waar zal ik dan een tadoeng halen om naar den tuin van Bagiudo Ali te gaan;) hoe komt ge toch in dezen toestand, vroeger waart ge aan de andere zijde van hét gebergte en nu zijt ge hier heen gekomen.” Mandjau Ari zeide „(de auggangs komen met aan elkander gebonden snavels herhaaldelijk van de rijst stoppels eten); de engelen hebben mij in hun vlucht meegenomen en daarom ben ik hier.” „Mandjau Ari!” hernam de vorst weder „luister toch goed naar het geen ik zeg; wat is nu de ware reden, dat ge uw kampoeng verlaten hebt; wie toeh is er toornig op u geweest? Luister naar mijn pantoen, zeide Mandjau Ari; (op de groote vlakke wordt hevig gevochten, de Hollanders keeren van het schieten terug en de doerian heeft uitgebloeid;) vorst van Kinali! ontferm u over een zwerveling, die uitgeput is door allerlei wederwaardigheden, eenmaal wensch ik het u te vergelden.” — De vorst van Kinali antwoordde (laat het bootje van Madjo Baik zeilen; het vaart naar de overzijde om naar de Batang Hari te gaan;) indien uw lot gunstig moet worden, hoe lang ge dan ook er door geteisterd wordt, eenmaal breken er weer betere dagen aan en zult ge uw geboortegrond weder betreden.” Mandjau Ari hernam: „(de bewoners van Koto toeö willen te Padang Pandjang aanleggen, om door te gaan naar de Batang Hari;) antwoord mij naar waarheid op het geen ik u vraag en verklaar mij datgeen, waarvan ik u opheldering verzoek, waar gaat u heen?” De vorst van Kinali zeide: „indien ge dat vraagt, dan kan ik u naar waarheid zeggen, dat ik naar de plaats ga, waar men een galanggang heeft opgeriecht, een galanggang voor de prinses Kasoembö ten einde voor haar een partij te zoeken; als ik daar heen ga, dan moet ik voorbij de kampoeng van Moerai in de nabijheid van Ranah pajoeng sakaki. Die kampoeng is onbeschrijfelijk schoon, men vindt er wegen, lang als een uitgespannen

buikgordel en korte paden die recht op elkander toelopen; de djiloeang groeit er aan weerskanten van den weg, goudkleurige poedingen staan er aan de buitenzijden en de bladeren van de silajoe verspreiden er hun geur; zij dienen tot speelgoed voor de kinderen van Sultans en 't is het uitspanningsoord voor prinses." „Vorst van Kinali!" zeide Mandjau Ari, indien ge daarheen gaat, (ge behoeft mij niet te helpen kapas te rollen of te spinnen), behoeft u me ook niet ten uwen nadeele bij te staan; doch getroost u slechts eenige moeite voor mij en wil om Godswil mijn boodschap overbrengen; dan moget ge overwinnaar zijn bij de hanen gevechten en de toegenegenheid der boedjang djoeara's erlangen! Laat men mijn sieraden, mijn kleederen, mijn rentjong en mijn zwaard brengen. Zeg aan Moerai, dat zij mijn goud en zilver brengt; ik zal hier wachten onder de klapperboomen, die als een toengkoe zijn geplaatst; onder den slanken pinang waar de steen ligt, die tot steun van vorsten dient." De vorst van Kinali zeide „Zoo God wil zal ik zulks doen."

Daarop ging hij verder, gezeten op zijn bont paard met witte enkels; zijn zadel was van louter goud en zijn stijgbeugels van getrokken zilverdraad. Wat 't paard betref, terwijl het nu eens met korte sprongen voortgaloppéerde, draafde het een andermaal zonder ophouden door, waarbij zijn schellen klonken als de talempong's van Javaansche vorsten. De reis duurde lang, maar hij naderde al meer en meer en eindelijk kwam hij in de kampoeng van Moerai Randin, waar hij het erf opging en vroeg: Moerai zijt gij thuis"? Toen deze dit hoorde zeide zij: „Waarom zou ik niet thuis zijn! mijn moeder is immers rijk en mijn vader batoeah, men behandelt mij met eerbied, wat ik zeg doet men, wat ik gebied wordt ten uitvoer gebracht; mijn rijkdom bestaat van ouder tot ouder, ik ben een prinses van geboorte en mijn papa een vorst uit den bloede." Zij zeide dit, terwijl zij op de andjoeng bezig was met weven; zij was een welgestelde vrouw, rijk en gastvrij. Moerai Randin zeide: Kambang! wie is er op het erf, het lijkt mij een brutaal mensch te zijn, hij kent geen manieren, weet niet wat verboden is en begrijpt niet, dat hij op het erf van een prinses is." Moerai Randin was een aanzienlijke vrouw, die een halve stad vol slaven bezat. Na eenige oogenblikken liep Kambang Manjih naar den grooten ingang en zeide: „gij, die daar op het erf staat, zijt iemand zonder opvoeding, die niets geleerd heeft, die niet weet wat het erf van een vorst is, een brutaal mensch: zoo zegt mijn meesteres; wat ik u hier overbreng, hebt ge trouwens zelf wel gehoord."

De vorst van Kinali antwoordde: „als zij dat gezegd heeft, moet ik zelf erkennen dat het waar is, en ik heb er vrede mede; maar de reden dat ik deze kampoeng aandeed en dit erf betrad is omdat ik een gewichtige boodschap, een uitdrukkelijken last heb over te leggen; Ik weet niet of het Mandjau of iemand anders was die mij de boodschap meegaf, dat Moerai zijn rentjong en kleederen zou brengen. Ik was verwonderd toen ik hem zag; hij doet thans niets dan sehreien; is zonder eten en drinken en blootgesteld aan regen en zonnehitte. Hij zit daar ginds te wachten onder de klapperboomen, die als een toengkoe bij elkander staan, onder den slanken pinang, bij den steen waar tegen vorsten een steun vinden."

Moerai Randin hoorde dat en pas was er sprake van haar broeder, pas was de naam van Mandjau genoemd of het was haar als of haar ziel naar boven steeg; het bloed drong haar naar het hart terug; haar geheele lichaam beefde, het was haar als of de aarde en hemel omkeerden. Zij begon te schreien. Zoodra de naam van Mandjau uitgesproken was, geraakte het uitgespannen weefsel in de war; zij stond op, het lange hoofdhaar hing los over haar schouders, de bloemen in heur haarwring vielen op den grond, heur haren hingen tot op de hielen, haar lenige lendenen bewogen zich. Moerai Randin was een schoone vrouw. Zij liep nu eens heen en weer en wentelde zich dan weder op den grond. Zoo groot is de liefde tusschen broeders en zusters.

Haar glanzend gelaat was bleek geworden en heur lange hoofdhaar was verward, toen zij van achter de zeven gordijnen te voorschijn kwam. Er uitgekomen zijnde, begon zij te stampvoeten en toen was het als of de hooge andjoeng zou instorten; terwijl, toen zij zich voort bewoog, de groote woning schudde. Zij daalde van de andjoeng af, verscheen in 't middenvertrek en liep naar den hoofdingang. „Vorst van Kinali!” zeide zij (de gawai vliegt naar de tjapö en als hij daar is, gaat hij padi eten;) wat verteldet gij daar straks, wees zoo goed het nog eens te herhalen.” De vorst van Kinali antwoordde „(varen langs poelau Tjina en ankeren tegen over poelau Pinang) men dient goed te luisteren, als men met zekerheid weten wil, wat anderen zeggen.”

Moerai Randin antwoordde: „wees niet boos op mij en knor niet op me; er is mij veel uit den mond gevallen, maar schenk mij vergiffenis, ik smEEK u daar nederig om; spreek naar waarheid en wil mij vertellen, wat gij gezien hebt, een maal zal ik uw dienst vergelden.”

De vorst van Kinali hernam: „Moerai Randin! het is een boodschap van Mandjau die ik heb, om hem zijn rentjong, benevens zijn kleederen te brengen; ziedaar wat ik u te zeggen had. Giuds zit hij te wachten, onder de klappers die als een toengkoe bij elkander staan, bij den slanken pinang en den steen waar vorsten tegen rusten.”

„Vorst van Kinali!” hervatte Moerai Randin, wees zoo goed binnen te komen en wat sirih te gebruiken.” De vorst van Kinali antwoordde „dring er niet op aan, dat ik in huis kom; dat ik op uw erf heb mogen komen is meer dan eten en drinken, dat ik uw kampoeng betreden mocht is voor mij, gering mensch, een gevoel als of ik een aanzienlijk persoon zal worden en 't is mij, die onwetend is, als of ik daardoor verstandig zal worden.”

Daarop ging de vorst van Kinali verder. Moerai Randin wentelde zich van droefheid heen en weder, doch het was de vorst niet, dien zij beweende, maar omdat zij dacht aan Mandjau. Moerai Randin gilde schreiende uit „broeder! antwoord op mijn roepen! In welke wildernis houdt gij u op, in welke kampoeng zijt ge gaan wonen? Antwoord mijn broeder! ik roep u; aan wie hebt ge me overgelaten; wij waren met ons tweeën, broeder en zuster, nu gij heen gegaan zijt, wil ik ook heen gaan,

nu gij zoo ver van hier zijt, wil ik ook ver heen gaan!" Zoo schreide zij in haar woning.

Kambang Manjih zeide "ge lijkt wel dwaas, moeder, iemand die heen gegaan is te beweenen."

"Kambang Manjih zeg mij naar waarheid, met wien hij twist gekregen heeft, dat hij zoo geheel alleen is heen gegaan en mij heeft achtergelaten. Indien ge mij de waarheid niet zeggen wilt, zal ik je oogenblikkelijk het hoofd afslaan, ik zal je op het staande oogenblik om 't leven brengen."

Daar Kambang Manjih bevreesd was, zeide zij: "de ware oorzaak, dat hij moest gaan zwerven is, omdat zijn onderwijzer gezegd heeft dat hij voor ongeluk en tegenspoed geboren was; wellicht was het zijn lot dat hij in den vreemde zou gaan, want zijn vader en moeder zijn ook boos op hem geworden. Toen hij heen gaan zou, had ik deernis over hetgeen ik hoorde, geen druppel water werd hem gegeven en ofsehoon hij sehreiende een weinig rijst vroeg, wilde zijn moeder hem niets geven. Weeklagende stond hij op het erf om een druppel water en een hapje rijst doch vader en moeder zeiden: "liever dan het aan u te geven, deelen wij het aan de honden. En toen zijn moeder zoo sprak is hij den vreemde ingegaan." Moerai Randin hernam nu: "Kambang Manjih, als moeder er naar vraagt, zeg dan dat ik gegaan ben naar Boekit djalan nan koedoeng naar lewang pintoe mantari, naar kajoe poentja^s siriéh, (1) naar de woning van prinses Kasoembö, waar ik een weefstoestel ben gaan leenen wijl er daar een fraai is met zilver afgezet." Het was dien dag een goede gelegenheid, want haar moeder was niet thuis, haar wenschen en verlangens zouden dus voldaan worden. "Kambang! gij moet hier blijven, met mijn goud en zilver mijn rijstvelden en akkers." Kambang antwoordde: "aan wie zullen uw goud en zilver, uw sawahs en ladangs overgelaten worden?" Moerai Randin hernam: "goud en zilver, rijstvelden en akkers zijn mij niet noodig, want ik vind ze in mijn broeder; het bezit van mijn broeder Mandjau Ari, vergoedt mij mijn oorsieraden en mijn armbanden en mijn goud en zilver, want als ik zoek kan ik de laatste welvinden."

Zij snelde naar een binnenkamer, sloeg op een kist van paarlemoer zoodat het koord er van dreunde; zij opende een kleinere kist, haalde daar een rentjong benevens goud en zilver uit, bond de kains en baadjes bij elkander en nam er het zwaard djanawi uit, waarmede een ketting kon doorgehakt worden; niet het geringste liet zij er in. Daarna verliet zij kamer en begaf zij zich naar de keuken, waar zij wat rijst opschepte, die zij in haar kain legde; terwijl zij de bijspijzen in haar haarwring en wat vuur in een kopje deed. Vervolgens ging zij naar de deur, terwijl zij sehreiende en weeklagende uit riep: "O God mijn Heer! o groote en verheven propheet! moecht mijn bede door u, o God, vervuld kunnen worden! Ik smEEK dit aan u en Moe-hamad, ter wille van de macht en de grootheid mijner voorvaderen, die begraven liggen op den heiligen berg Ledang en aan wie, zoowel bij hun leven als na hun

(1) Wat die namen beteekenen, ben ik niet te weten kunnen komen. De verhaler houdt ze voor gefingeerd om het vreemde van de geschiedenis te verhoogen.

dood, zij die een geloften hadden af gelegd, hun offers brachten. Hemel en aarde, dag en nacht! ik smeek u mijn bede te verhooren!" God wilde genadig zijn, haar wensch zou vervuld en haar bede verhoord worden.

Moerai Randin sprak: mijn 44 buffels mogen in wilde veranderen, mijn 44 koeien mogen roesa's, mijn 44 paarden kidjangs worden; mijn groote menigte eenden mogen uitsterven en mijn ontelbare duiven voor immer verdwijnen!" Daarop ontstak zij een reukoffer van witte benzoé en nu snelden haar buffels, koeien en paarden het woud in; haar kippen en eenden stierven allen; haar Java eenden werden wilde ganzen, haar duiven verdwenen en haar uitgestrekte sawah's veranderden in een groote wildernis.

Moerai Randin ging naar beneden (en zeide): "Kambang Manjih! kom naar buiten en aanschouw de macht van God, want er zal een hevige aardbeving komen." Kambang Manjih sprong naar beneden en Moerai zeide: "aanzienlijke woning verander in een zandheuvel, rijstschuren stort in een, padi wordt zand (de papajah in den katoentuin is gebracht door personen van Tandjoeng;) wat het ook zijn moge, het verdwijne opdat moeder gerust gesteld zij!" Slechts een maal bewoog zij zich en de aanzienlijke woning stortte in; toen zij met de armen slingerde, viel de bajau-bajau in elkander en voortschrijdende tuimelde de tindjau laoet omver, terwijl de kleinere voorraadschuren achter elkander in puinhoopen vielen. Dit was door de kracht van Moerai's gebed. Thans snelde zij naar de pintjoeran en smeekte ernstig: "indien God mijn gebed wil verhooren, dan verandere mijn gouden pintjoeran in steen, mijn zilveren in aarde, moge deze put, die ik thans ga verlaten geheel uitdrogen, ter bevrediging van 't hart mijner moeder! Daarop wiesch zij zich het gelaat. Haar bede werd verhoord. Op 't zelfde oogenblik was de gouden pintjoeran steen, de zilveren aarde geworden en de waterput was uitgedroogd. Weeklagende riep zij: "waar zijt gij mijn wiegjes!" Onder een grooten mandangboom hingen twee wiegjes, een van goud en een van zilver. Zij snelde er heen en zeide: "zoo God mijn gebed verhooren wil, dan verandert deze gouden wieg in oerat en de zilveren in akar. Mijn wiegen ook u moet ik achterlaten! Nog een enkel maal wiegelde zij er in, daarna steeg zij af en een oogenblik later was de gouden wieg in oerat en de zilveren in akar veranderd. Thans riep zij weenende: — vaarwel! mijn bloedverwanten en vrienden, groot en klein, oud en jong, mannen en vrouwen, ik ga van u heen! Die woorden hoorende snelden de bewoners van haar kampong benevens haar gelijken toe. Haar vrienden zeiden: "ach, Moerai! waarom spreekt gij zoo; wat scheelt er aan dat gij van hier gaan wilt? (Een schoener van de lieden van Tiagan werd gebracht door menschen van de Batang Hari); we hebben gehoord dat gij wilt weggaan en daarover zijn wij zeer beangstigd." Moerai Randin antwoordde: "zegt vrienden (weest niet bezorgd over een mat, want de mat heb ik reeds naar buiten gebracht en de bewoners van Priaman gaan naar Tikoe,) weest niet bedroefd, dat ge achterblijft; want ofschoon ik u verlaat, zijt ge toch aan goede zorgen toevertrouwd!" De kampongbewoners zeiden: "ofschoon u zoo spreekt, wij laten u toch niet vertrekken, want gij zijt ons even veel waard als onze ooms:

gij zijt ons even lief als onze oorsieraden en armbanden en daarom willen wij niet secheiden van u. Moerai Randin! gij zijt de heldere fakkel in de negorij, de groote banier in de stad, het vorstelijk seherm voor de inwoners; buiten de kampoeng zijt ge overal bekend, gij zijt even verstandig als de rechtsgeleerden; ge zijt bekwaam om naar omstandigheden te handelen; gij zijt vaardig in het ontsluieren van geheimen; gij zijt het die de vorsten inhaalt en de gasten in huis afwaecht, gij zijt wijd en zijd beroemd, gij, onze zuster Moerai Randin!" Nadat haar op den langen duur het twisten en krakeelen verveelde, stond Moerai Randin met drift op; het gejammer van groot en klein, oud en jong was nu zeer hevig, want de ziel van de kampoeng zou heen gaan; heen gaan in den vreemde. Moerai Randin riep hun nog toe: "(de tapoeng op het erf zal ik gebruiken tot het slijpen van hanesporen;) vaarwel mijn kampoeng, vaarwel mijn erf, vaarwel mijn badput!" Nadat zij eenigen tijd geloopt had, was zij de kampoeng voorbij en zou zij de wildernis intreden. Zij schreide: (Iemand van Kotö toeö wilde naar Mandaheling gaan;) bij het binnen gaan van het woud sehreide hij, wijl hij niemand tot reisgezel had." "Toen zij geheel alleen het woud betrad, weeklaagde zij: "Mandjau Ari mijn broeder, antwoord mij toeh, ik roep U; de rijst die ik meenam wordt al zuur, antwoord mij toeh, ik roep u!" Welke wildernis bewoont ge, in welke kampong toeft ge!" Reeds langen tijd was zij op weg, de tranen biggelden haar langs de wangen en terwijl zij zich met de linkerhand de oogen afveegde streek zij met de rechter de haren naar achteren. Waar een wildernis was ging zij er in, waar een berg zich vertoonde, beklom zij hem; zij was als vrouw geheel alleen op weg, zonder een levend wezen te ontmoeten, zonder iemand te vinden, wien zij iets vragen kon; nacht en dag liep zij door, rustende wanneer zij zich vermoeid gevoelde. Nadat zij een maand onderweg was, kwam zij op de aangeduide plaats aan. Dobberende tusschen hoop en vrees tuurde zij links en rechts om zich heen, doch Mandjau zag zij niet. Sehreiende gilte zij: "ik ben dan toeh wellicht bedrogen, ik ben dan toch het slachtoffer van list geworden, want men zeide dat mijn broeder hier was! Broeder! antwoord toch op mijn roepen"! Zij zag stroom op- en afwaarts, keek zoo nauwkeurig mogelijk en kreeg Mandjau eindelijk in het gezicht. Zij snelde naar hem heen, schreide en gilte, en 't hoofd in den schoot van haar broeder leggende, zeide zij: "broeder heb ik u dan eindelijk toeh; ik was reeds uitgeput door u te volgen en doodelijk vermoeid van 't zoeken, maar eindelijk ik heb ik u toeh gevonden!" Mandjau Ari sehreide, toen hij de woorden van zijn zuster hoorde en zeide: "ge moet niet weenen Moerai, dat zou u hoofdpijn bezorgen en ge zoudt straks ziek worden, en indien ge ziek waart, waar zouden wij dan geneesmiddelen vragen moeten!" Hierop antwoordde Moerai Randin: "eet nu de rijst op broeder, die ik in mijn kain gedaan en de goelai die ik in mijn hoofdhaar heb gewikkeld, indien ge er trek in hebt, eet er dan van, zoo niet, doe dan zooals ge goedvindt. Mandjau Ari at en dronk en toen hij daarmede klaar was, zeide Moerai Randin: "broeder! ge hebt nu gegeten en gedronken; hier zijn uw kleederen." Mandjau nam zijn kain en badjoe en kleepte zich aan.

Toen hij zich gekleed had, zeide hij: „Moerai Randin, mijn zuster! zooals ik er ernstig over denk, moet ge naar huis terug keeren en mij niet volgen, want bij wien zal ons goud en zilver blijven; onze kampoeng en erf zouden verlaten zijn en wie zouden voor vader en moeder zorgen.” Moerai Randin antwoordde „goud en zilver hebben wij niet noodig evenmin als sawah's en ladang's; goud en zilver, sawah's en ladang's vind ik in mijn broeder, gij zult de plaats vervullen van onze ooms, gij zult onzen vader en moeder vervangen en ter vergoeding dienen van onze groote woning.”

Mandjau Ari zeide schreiende „Moerai Randin, mijn zuster! (ik wil afbreken maar het is niet af te breken, wij halen het samen naar ons toe) ik wil u weerhouden, maar gij zijt dit niet te doen, ge moet dan maar meegaan.” Moerai Randin hernam: „(De katiding met allerlei kleuren er in is mooi,) er zijn kleuren in de katiding en ragö, zij worden gebracht door lieden van Kamang); het is aangenaam een jongen broeder tot reisgezel te hebben, want wat zwaar is kan door een mensch alleen niet opgetild worden.”

Mandjau Ari antwoordde: „Moerai Randin als wij zoover heengaan, dan is het niet een enkelen vijand of niet een enkelen tegenspoed waarmede wij te kampen zullen hebben); wie weet of niet een tijger u verslinden, een olifant ons vertrappen, of een groote slang u inzwelgen zal!”

Moerai Randin hernam: (een priesterkleed van Mindoera'sch maaksel werd door Siti meegenomen toen zij van het baden huiswaarts keerde); wat God gezegd heeft moet ge niet in twijfel trekken, want wat er boven ons besloten is, wordt ook ons deel.” Luister, er is er nog een: („de hanen van de Rauenaars kraaien langs den weg,) indien ge mij meenemen wilt, zullen de vijanden op onzen weg voor ons wijken.” Als het dat is, wat u bevreesd maakt, welnu, dan zal ik den vijand tegenstand bieden en het eerst sterven. Broeder! volg mij, wat bepaald is, een soekat te zijn, kan immers geen gantang worden.”

Moerai Randin begaf zich op weg en Mandjau Ari volgde haar. Beiden, broeder en zuster liepen steeds verder, bosch in en bosch nit. Na verloop van een, à twee dagen kwamen zij in een groot woud. Toen sprak Moerai Randin: (de lieden van Koto Marapak willen, leunend op een stok van suikerriet, stroom afwaarts gaan); het is warm en er beginnen regendruppels te vallen, laten wij toch eerst wat uitrusten, ik heb daarenboven een hevigen honger.” Mandjau Ari antwoordde: „(als de weg naar Koerai een wildernis was, waar zou men dan padi moeten gaan koopen, wellicht naar Banoea Hampoe,) indien ge thans honger gevoelt, waar moet ik dan rijst vragen hier in dit eenzame wond!” Schreiende vervolgde hij: „(Toen ik het vuil gemaakt had heb ik het niet in de padi gelegd maar bij eengegoid op den dijk; terwijl ik uw pandan ook om gebogen heb;) toen ik met u sprak, naamt ge het niet ter harte maar waart ge er onverschillig voor, ge moet het nu dus zelf gevoelen. „Mandjau Ari!” antwoordde Moerai Randin „het is niet goed dat iemand altijd bevreesd is; want de vreesachtige wordt door verlies getroffen; het is niet goed dat

iemand zich op den duur bekommerd maakt, want hij die dit doet verlaat spoedig de zijnen; 't is niet goed dat iemand schrikachtig is, want de schrikachtige valt dood. Hoor naar het geen ik zeg, broeder! (wat zouden wij in de wildernis niet kunnen vinden; wellicht de bamban en de katari niet; de bamban kan opgerold worden); wat zou er ons niet toebehooren, misschien de zon en de maan niet; doch de maan kan ik wel in beeltenis brengen. Broeder! neem de uitspruitsels van den poearboom, ik wil die eten om mijn hevigen honger te stillen."

Uit liefde voor zijn zuster haalde hij poear uitspruitsels en gaf ze aan Moerai. Moerai nam ze aan en sneed ze door midden waarop zij zeide: "eet gij nu een stuk, dan zal ik het ook doen."

Hierop antwoordde Mandjau Ari: "Moerai Randin "(lieden van Soengai Pocar wilden naar Boekit Tinggi gaan;) poearloten zijn niet lekker voor mij, zij zijn ook aan jongelingen verboden."

Moerai Randin antwoordde: "(lieden van Toba wilden naar Indragiri gaan;) poearuitspruitsels staan ook mij niet aan en ook meisjes mogen ze niet eten." En, zoo vervolgde Moerai Randin, ik wilde u slechts op de proef stellen, want wat mij zelve betreft, ik heb geen behoefte te eten, noch dorst naar water; want eten en drinken deed ik reeds, toen moeder mij nog onder het hart droeg. Kom, broeder! laten wij gaan, doch in welke wildernis zullen wij blijven en in welke kampoeng zullen wij toeven!" Toen Mandjau Ari dat hoorde, zeide hij schreiende: Moerai Randin, mijn zuster! ge hoeft dat niet ieder maal te zeggen; want wie weet waar wij heendwalen zullen, mogelijk zullen wij in het uitgestrekte woud voor immer blijven of wellicht onderweg sterven."

"Mandjau Ari, mijn broeder!" hernam Moerai Randin "twijfel niet aan 't geen God beschikt heeft, want wat er voor ons is weggelegd, krijgen wij ook; kom volg mij nu"! Moerai Randin ging verder en Mandjau Ari volgde bosc in en bosc uit. Nadat zij lang onderweg en er weer een of twee maanden voorbij waren, zeide Moerai Randin: "laten wij eerst wat rusten, want ik ben onbeschrijfelijk moe, in heb een onleschbaren dorst, ik wil hier gaan zitten, hier ligt een matje uitgespreid."

Mandjau Ari antwoordde hierop: "ge sehijnt niet wijs te zijn zuster! want niemand toch is er hier, die er een matje op na houdt, 't is immers een bidai slang, die u zou kunnen omstrengelen en opslokken." Wel nu! hernam Moerai Randin, laat hij mij opeten; sterven is voor mij beter dan in het leven te blijven. Zij ging op de slang af en zeide: "Och, machtige slang! ik verzoek u mij te verslinden, niet mij alleen doch ons beiden, wij zijn broer en zuster." "Het zal niet gaan dat ik u op eet;" antwoordde de slang, want mocht ik dit willen, dan zou ik zelf ook sterven; niet gij zijt de ongelukkige, maar uw vader en moeder zijn dit; niet Mandjau is een elendige, maar uw ooms zijn dit. Uw schaduw komt tot aan den hemel, ik heb u onuitsprekelijk lief, doch waarmede zal ik u van mij laten gaan, daar ik geen geld en ook geen goud of zilver bezit, maar ik heb toch een ring en een renö. Neem nu dezen ring, wiens naam is tjinto-tjintö, want alles wat ge verlangt kunt gij door

dezen krijgen; wat ge vraagt zal ingewilligd worden, eten en drinken zult ge hier vinden, wat gij begeert zult ge hebben, hij zal als een vader en moeder voor u zijn."

Moerai nam den ring en Mandjau de renö aan. Broeder en zuster hadden nu iets gekregen, wat zij zoowel op aarde als hier namaals konden gebruiken. Zij gingen verder en ontmoetten een oogenblik later een grooten tijger, die zoo hevig brulde, dat men een gevoel kreeg als of het woud in den grond zou zakken en het aardrijk vergruizeld zou worden. De groote tijger sprak: "hier zal ik nu eens volop kunnen eten, hier zal ik mijn eetlust kunnen verzadigen, aan menschelijke wezens, die in het woud verdwaald zijn." Wat Mandjau Ari aangaat, toen hij hoorde wat de tijger zeide, sidderde hij van angst; het hart klopte hem sneller in den boezem en al zijn leden beefden. Moerai Randin, die in de toekomst kon zien en de kunst van waarzeggen verstond, wetende welke personen bang waren, zeide: "broeder ik heb u gezegd dat ge u niet zoo bevreesd en bekommerd moet maken. Wanneer het ons lot is, door hem opgegeten te worden, al waren wij dan in een ijzeren doodkist, al zaten wij op de hoogste andjoeng, hij zou ons ongetwijfeld verslinden en wanneer dat ons lot hier niet zal wezen, zal het ook niet gebeuren." Daarop liet Moerai Randin het lange hoofdhaar naar beneden hangen, zij ging den tijger te gemoet en zeide: "grootte tijger! dag en nacht smee ik opgegeten te worden; want ik ben iemand die ter vergelding voor bedreven kwaad verstootten is; ik kon in de kampoeng niet blijven, want vader en moeder zijn afkeerig van mij geworden." Toen zij het hoofdhaar liet afhangen reikte dit tot aan haar hielen, zij was onbeschrijfelijk schoon; wat haar gelaat betreft dit was als de volle maan, haar oogopslag was als de poegagö waarop dauwdruppelen blinken, haar blik als de damar die op het punt is uit gaan.

De tijger antwoordde "ik zal u niet kunnen opeten; mocht ik willen, dan zou ik zelf ook sterven, want uw beeltenis komt tot aan den hemel; immers niet gij zijt de aanbrenghster van ongeluk of niet Mandjau is de oorzaak van ellende. Moerai Randin! kom ik wil u schermen leeren; ik zal u onderrichten hoe ge pareeren moet, ik zal u den pas van drie wijzen en den sierlijken uitval rechts en links; ik zal u allerlei wetenschappen leeren, ik zal u pitoea's mede deelen, pitoea's om sterk en maehtig te worden; ik zal u leeren hoe ge in de vlucht iets moet grijpen, zoodanig dat het bij den eersten greep reeds in uw bezit is; ik zal u wijzen hoe ge iets vangen moet, zoodanig dat ge 't reeds bij den eersten keer in uw macht hebt; ik zal u wijzen hoe ge doen moet om bij den eersten stoot uw tegenpartij in tweeën te slaan. Ge kunt daar uw levenlang gebruik van maken." Daarna begon hij onderwijs te geven. Moerai Randin was nog niets gezegd of zij wist het al. Zij was reeds knap zonder geleerd te hebben; als men haar één ding zeide, had zij er reeds twee begrepen. Beiden, broeder en zuster werden onderwezen. Na verloop van eenigen tijd gingen zij verder. Een oogenblik op weg zijnde, kwamen zij een buitengewoon groot boshwijn tegen. "Hier krijg ik volop te eten en kan ik mijn eetlust verzadigen" zeide het. Ik wilde u vragen ons op te eten; want het is voor ons beter te sterven dan te leven gaf Moerai Randin ten antwoord. Het zwijn hernam "u op te

eten zal niet gaan en wat zal ik u meegeven, daar ik geen geld bezit; doch neem mijn rantai, want indien ge dien neemt, dan zijt ge ontkwetsbaar, wat seherp is kan u dan niet in 't liehaam dringen, staal of steen zal u niet kunnen wonden." Zij liepen weer een maand lang en hadden het zeer warm; doch ofschoon zij verhit waren, waar zouden zij een lommerrijk plaatsje vinden; er was geen boom zelfs geen hennep plant. Zij leden honger, doch waar zouden zij om wat rijst vragen; zij hadden dorst, doch waar was er water voor hen te vinden; hun honger en dorst waren zeer groot. Moerai Randin klaagde „aeh broeder vraag toch wat rijst en wat water voor mij." Doch Mandjau Ari antwoordde: „waar zullen wij rijst vinden, waar om water vragen; wij zijn op een woeste onherbergzame vlakte, waar noeh vrienden noeh betrekkingen wonen. Moerai Randin, mijn zuster! aeh waart ge thuis gebleven, wat zoudtge gelukkig geweest zijn, u slechts bemoeiende met uw rijkdommen!" Waartoe zouden die rijkdommen mij dienen," hernam Moerai Randin! „als ik mijn broeder niet bij mij had;" en sehreiende ging zij voort: zie! daar is een woning, vraag dan als 't u belieft wat rijst voor mij." Mandjau Ari ging, denkende dat het de woning van een zijner gelijken was, maar het was een huis waarin roovers woonden. Zij waren op een vlakte gekomen waar roovers waren, en van hen, die daar voorbij kwamen, was er nog nooit iemand thuis gekomen; elk een was hier gedood; al was men nog zoo sterk en onkwetsbaar, men moest toch sterven.

Laat ons eerst wat uitrusten," zeide Moerai Randin, want ik ben zeer vermoeid"; maar Mandjau Ari antwoordde daarop „ge sehijnt niet wijs te zijn zuster; we zouden hier rusten, hier in dat oord van roovers! Hier liggen allerlei lijken van personen, die uitgeplunderd en vermoord zijn; zij liggen in stapels bij elkander, het bloed stroomt hier als een beek, men zou u doden zuster, en daarom moeten we hier niet toeven maar verder gaan." Moerai Randin hernam (de vlam heb ik al in 't hout gebrand, gebracht door lieden van Kotō Toeō;) ik heb het eenmaal gezegd en 't is mij nu verboden van hier weg te gaan. We zullen nu uitmaken of we leven dan wel sterven zullen; al is dit een rooversoord, we moeten even probeeren want wij moeten tegen alles bestand zijn; droefheid en blijdschap, goed en kwaad zijn ons beschoren, wijl dit het gewone leven van zwervelingen is."

„Moerai Randin mijn zuster!" klaagde Mandjau Ari, kom laten wij gaan; want aanstonds zult gij gedood worden." Moerai Randin antwoordde: „leven en dood kunnen niet gescheiden worden; doch als ge daaraan denkt, ik voor mij had, toen ik slechts een schrede buiten de woning deed, het voornemen reeds het leven te verliezen. Moerai Randin zette zich neder. Zij deed haar goud en zilver aan benevens haar edelgesteenten en brillanten. Daarom zeide Mandjau Ari „is dit nu een kleding, die ge aan hebt; wat zijn ge toch onvoorzichtig; als men den vijand ontmoet, moet men hem wel niet ontwijken, doch hem zoeken mag men ook niet; zelfs arme menschen plunderen zij, 't is hen niet zoo zeer te doen om goud of geld te rooven, maar zij ontnemen iemand het leven." Moerai Randin hernam: „broeder ik zeg u (een priesterkleed van Bindaro'sch snid, werd door Siti meegenomen toen zij

uit het bad terug keerde;) wat God besloten heeft, mag men niet in twijfel trekken, want wat hij bepaald heeft, wordt ook ons deel."

Eindelijk verscheen Baroek nan pandjagoeng en toen hij Moerai zag, kreeg hij door den aanblik op zooveel goud en zilver een sterk verlangen daarnaar. Hij keerde huiswaarts en in zijn woning gekomen zeide hij: "Mahampang besi, mijn meester! waarom zijt gij zoo zorgeloos! Wat ik nog nooit gezien heb, zag ik nu en zoo lang ik leef, heb ik zoo iets nog niet aanschouwd; ik heb iemand gezien van onbeschrijfelijke schoonheid, behangen met goud en zilver, schitterend van diamanten. Indien wij haar konden uitplunderen, dan zouden wij onze kleine schulden kunnen betalen; terwijl wij, 't geen we aan gebak geborgd hebben, tevens konden afdoen en bovendien nog kleederen konden koopen." Aangevuurd door hoop nam Hampang besi zijn zwaard, dat zoo breed wat als een pisangblad en ging het slijpen. Toen het gescherpt was, liep hij naar de aangeduide plaats en daar aangekomen sprak hij: "Zoo Mandjau zijt ge dan toch gekomen, ik heb lang op u zitten wachten. Uw leven zult ge goedschiks geven en Moerai aan mij overlaten!" Mandjau Ari zeide: "indien ik mijn leven moet geven en Moerai door u meegenomen wordt, dan zult ge toch eerst tegen haar moeten strijden." Mahampang besi kwam nader en zeide: "Moerai! ge moet met mij meegaan"; waarop Moerai antwoordde: ge moet dat geen tweemaal zeggen, want mijn haren rijzen te berge als ik het hoor." Als ge niet meegaan wilt, hernam Mahampang besi, doe dan uw goud en zilver af, want zoo ge thans niet meegaat zult ge sterven en volgt ge mij, dan schenk ik u het leven." "Mahampang besi" hernam Moerai Randin, "alvorens mijn goud mee te nemen, zult ge mij eerst moeten dooden en daarom wil ik de proef eens met u nemen; ge zijt bekend wegens uw kracht en ontkwetsbaarheid, wij kunnen ons dus even met elkander meten opdat ge wetet wat het pijnlijke van het leven, wat voor- en tegenspoed is." Moerai Randin! tot op heden heeft men mijn woorden niet durven tegenspreken." "Als het is zooals ge zegt, dat ge nog nimmer zijt tegengesproken en men u nog nooit een gepast antwoord gaf, dan is het thans mijn beurt dit te doen. Welaan gij allen maakt u gereed." Zoo sprak Moerai Randin. Mahampang besi zeide "dit mensch schijnt te willen sterven. Bekijk mijn zwaard eens, het is zoo breed als een pisangblad en heeft niet weinig menschen gedood en wellicht zult gij er uw schoonheid ook door kwijt raken. Mandjau ga een stap achteruit, anders zou uw schoonheid vruchteloos verloren gaan." Moerai Randin antwoordde: "Mahampang besi ga achteruit, want uw grootheid zal wellicht dienen tot mest voor de aarde, uw kracht zal u niets helpen. Wat mij betreft, het is bepaald dat ik niet op zee zal vergaan of in de wildernis mijn graf zal vinden, waarschijnlijk sterf ik thuis. Doch als ge zoo spreekt, bekijk dan mijn zwaard eens, het zwaard Djanawi genaamd dat ketenen doorklieft; als ik het uittrek spreekt het; als ik het in de schede steek, dan broemt het; bloed is het zuur waarmee de roestvlekken er uit gemaakt worden en vleesch de slijpsteen; en als het op beenderen komt dan gaat het er zacht doorheen." Moerai stond pal, zich onderwijl bezig houdende met het hoofdhaar te ontwarren en de vingers om te buigen. Ma-

hampang besi was woedend, maar toen hij naar haar sloeg, wierp zij haar hoofdhaar naar achteren; het was zoo lang dat het tot aan de hielen reikte. Toen hij voor de tweede maal toesloeg zeide zij „wacht toch even; ik wil mijn haarwring opbinden.” Terwijl zij deze in orde bracht hiew hij nogmaals naar haar, doch nu sprak Moerai Randin „Mahampang besi! mag ik geen uitstel vragen, want terwijl ik bezig ben mijn haar in orde te brengen, slaat gij maar toe. Ge lijkt wel krankzinnig; tegen wien schermt gij toch, wacht toch even!” Toen Mahampang besi boos werd, op het hooren van die woorden, ging Moerai Randin voort; het is niet goed dat iemand toornig wordt, want daardoor verliest hij zijn zinnen; zoo ook raakt iemand, die onbesuisd te werk gaat, in het ongeluk; 't is ook niet goed dat iemand zich op zijn hoop verlaat, want wie dat doet krijgt niets gedaan; evenmin is het goed vreesachtig te zijn, want de vreesachtige komt in het verderf; daarom kalmeer eerst goed!” Toen hij nu weer op nieuw een slag naar haar deed, zeide Moerai Randin; „er is nu een kwartier voorbij, thans zal ik het u vergelden.” Een pantoen zingende (vervolgde zij): „Mahampang besi luister naar mijn pantoen (Als men baadt, moet men dit niet in de bandar doen; een bandar van de lieden uit IV Angkat)! als ge sterft moct het u niet berouwen dat ge hebt geschermd met een klein kind. Hoor ook deze nog (de jonge oendang dingke^s nestelen in den top van den paoeh), als ge achteruit wijkt, zal ik u viermaal en als ge vooruit komt zevenmaal raken.” Toen hij nogmaals op haar inhiew onblootte Moerai Randin haar Djanawi zwaard, dat ketenen kon doorhakken, dat sprak, als het uitgetrokken, bromde wanneer het in de sehede gedaan werd; waarvoor bloed gebruikt werd om de roestvlekken weg te maken en vleesch om het aan te scherpen; als het op beenderen kwam, dan braken deze in stukken en pezen werden er door als afgeknipt. Zij begonnen te schermen en hun schreden te kruisen en toen Mahampang besi te ver vooruit kwam, sloeg Moerai Randin op hem toe en raakte hem tusschen de lendenen en in de holte onder het sleutelbeen. Zij zong daarbij een pantoen: „Mahampang besi (het schijnt dat het niet uitgehold is; het wordt door lieden van Padang Pandjang naar Banoea hampoe gebracht); het schijnt dat ge niet beter zult worden; want gij zijt in de lendenen en in de holte onder het sleutelbeen geraakt.” Mahampang besi was dood en Moerai Randin stond bij hem, druk in de weer met zich de borst af te koelen. Daar kwam weer een ander aan Maroentoen Manau genaamd, van een buiten gewone sterkte, tegen wiens kracht men niet kon strijden, die alles inslikte en zelfs kruiddamp proefde,- Daarin bestaat de dapperheid van roovers.-Maroentoen Manau zeide: „Kom hier Mandjau en Moerai.” Mandjau Ari antwoordde „als ik mijn leven aan U moet afstaan, indien gij Moerai met U wilt nemen, zult gij haar eerst bestrijden moeten” Maroentoen Manau kwam op haar af en pas was hij bij haar, of hij trok zijn zwaard en hakte er mee naar haar.-Moerai Randin sprak: daar was ik zoo even bijna dood geweest, want terwijl ik U den rug toekeerde, sloegt gij naar mij, gij zijt waarlijk sterk en Uw zwaard is seherp; doch wees zoo goed een oogenblik geduld te hebben, totdat ik mijn haar opgebonden heb. Hij hiew nogmaals op haar toe; doch als hij hoog sloeg, dan bukte Moerai, en sloeg hij

laag, dan sprong zij in de hoogte, terwijl zij voortdurend in aanraking met de punt van het zwaard was; en of hij al in het wild sloeg, hij raakte haar toch niet. De boomen braken in stukken, getroffen door het zwaard van Maroentoen Manau. Moerai Randin zeide: „gij zijt waarlijk sterk en uw sabel scherp, doch als gij zoo sterk zijt, moet ge niet blijven rooven; ga met mij mee ik zal U een badjoc, eten en drinken geven. Mocht ge er zin in hebben, dat ik U mee neem, dan zal ik U gebruiken om zware lasten te dragen, tot olifant om de asch weg te brengen en om de rijst te stampen; ik behoef dan geen slaaf te koopen” Maroentoen Manau werd toornig en hieuw nogmaals op haar in. Terwijl Moerai Randin sprak, trok zij haar degen uit en begon te schermen; zij hief haar zwaard rechtstandig in de hoogte en liet het toen met een ruk weer dalen, waarbij het veld in een stofwolk gehuld werd. Nadat zij lang gestreden hadden, deed Maroentoen Manau een misstap, Moerai Randin sloeg zijwaarts uit en Maroentoen Manau werd getroffen, zoodat hem het hoofd van het lichaam werd gescheiden. Toen Maroentoen Manau dood was, namen al zijn dienaren de vlucht. Toen Moerai Randin op weg zou gaan sprak zij: „Mandjau Ari, mijn broeder! ik ben nu onbeschrijfelijk vermoeid;” waarop Mandjau Ari antwoordde: „rust dan wat uit, als gij vermoeid zijt”. Het is niet noodig dat wij rusten, hernam Moerai Randin, wij zullen onmiddellijk verder gaan.” Beiden, broer en zuster liepen voort. Waar heen zullen we gaan?” sprak Moerai Randin, waarop Mandjau Ari hernam „ik weet niet waar heen we gaan zullen.”

Nadat zij langen tijd onderweg en bosch in, bosch uit getrokken waren, ontmoeten zij een rooverhoofdman Mahajoen Boeki^s geheeten, groot en zwaar zonder wederga, Zijn rol sirih was zoo groot als een buffel, zijn tabaks buidel zoo groot als een koe; hij at de sirih met wortel en al, de pinang verslond hij met de tanden er aan en van de gambir nam hij een geheele handvol. Zijn neus was zoo groot als een rijstschuur, een keer te snuiten was genoeg om de uitmonding van de Anai te verstoppen, terwijl het vuil in zijn oogen zoo groot was als een jonge klapper.

Mahajoen Boeki^s zeide: Wel Mandjau! zijt ge daar eindelijk, sedert lang heb ik op u gewacht. Kom hier, Madjau! ik zal u als volgeling en Moerai voor kindermeid gebruiken.” Spreek zoo niet „antwoordde Mandjau Ari, mocht ge lang gewacht hebben, ik was toch van plan bij u te komen, want gij zijt bekend wegens uw moed; en tot aan de knsten der zee zegt elk een, dat gij dapper zijt. Vcel afgelegene oorden hebben wij reeds betreden en bij menige rooversplaats zijn wij geweest, doch niemand durfde zich met mij te meten en waagden zij het met Moerai, dan verloren allen het leven. Laten wij het nu tegen elkander wagen en mocht ik door U omgebracht worden, neem dan mijn goud en zilver en voer Moerai met U mede!”

Het tweegevecht nam een aanvang. Gedurende den strijd (sprak Mandjau Ari): „zusterlief! prent mijn lessen goed in uw geheugen, onthoud steeds wat ik U toevertrouw; mocht het ongeluk ons treffen dat ik het leven laat, beweene mij dan niet.” „Zoo God wil, heb ik daar vrede mede, broeder!” Zij streden lang en reeds waren zij zoowat drie maanden bezig, zonder dat zij elkander hadden geraakt; de grond

was al mul tot aan hun knieën door 't trappen van Mahajoen Boeki^s Het liep reeds naar het jaar, toen het zwaard van Mandjau brak. Moerai Randin schreide, bekommerd over het geen er met haar gebeuren zou, als haar broeder in de wildernis dood moest achterblijven. Weeklagende riep zij: „Mahajoen Boeki^s mijn meester! ge behoeft mijn broeder niet te dooden en in pantoen ging zij voort: Mandjau Ari, mijn broeder; (de borstbeenderen in den ingezakten grond en de Mantoeng op de afgebroken dijk, waar zou het henen kruipen,) de plaats om de voeten te zetten is ingezakt, en wat dienen moet om er aan te hangen is gebroken, waar moet ik nu hulp vragen!” Mahajoen Boeki^s zeide: „kom mede, Moerai! Mandjau heb ik reeds gedood „Hierop antwoordde Moerai Randin „Uw verzoek gevoel ik te moeten inwilligen en aan uw wenschen te voldoen; ik vraag U echter om, als ik met u meega, mijn verzoek toe te staan n. l, ik wil verlof gaan vragen en hooren of mijn broeder er in berust; dit is zoo het gebruik tusschen broers en zusters; want mijn broeder zal ik dan in de wildernis achterlaten en met U meegaan.” Wijl Mahajoen Boeki^s vol hoop was (zeide hij): „Moerai ga dan maar eerst toestemming vragen, ik zal U hier wachten.”

Moerai Randin verwijderde zich en sprak (tot zich zelve): „als men bedrogen wordt en de dupe is van zoete praatjes, wat zal men dan doen!” Zij vervolgde: 't is zooals de ouden van dagen zeggen: „als het eenmaal uit de hand is, moet men niet meer hopen, en vriendelijk spreken moet men niet vertrouwen. (Zelfs een klap-perdop gebruik ik niet bij het baden, hoeveel te minder zal ik het water met mijn handen scheppen;) toen ik in uw macht was stierf ik niet eens, hoeveel te minder nu ik vrij ben.” Steeds voorloopende vond zij Mandjau Ari weenende in het bosch. Zij sprak tot hem: „ge moet niet schreien mijn broeder, doch luister goed naar het geen ik zeg: (de stormwind moet niet al te sterk zijn, de palapah zou wellicht zwart worden;) zoo lang men leeft, moet men niet al te angstig zijn, een verslagen haan kan immers nog wel eens steken. Al is dat eene zwaard gebroken, zie, hier heb ik een rentjong bij mij, een rentjong van Makahsch maaksel; het heeft een jaar in het vuur gelegen en is een mocsim lang glad gewreven, twaalf werklieden hebben er aan gesmeed en twintig polijstten het; de scheurtjes er in loopen evenwijdig met de vlammen; al is een Boeginees een jaar op zee, wanneer zijn spoor er mee gestoken wordt, dan sterft hij toch. Het is een rentjong van Atjeh, heilig en vergiftig en voor het vergif dat er aan zit is geen tegengif.” Mandjau nam de rentjong aan en zeide: Mahajoen! ik zeg U dat we nog eenmaal vechten moeten, want mijn lust is nog niet bevredigd en ik ben nog niet gerust van hart. Zij begonnen op nieuw te strijden. Zij vochten zoo lang dat er reeds een gedeelte van het woud door Mahajoen vertrappt was. Toen de strijd zeer lang geduurd had en zij elkander toch niet geraakt hadden, sprak de rentjong van Mandjau: „Mandjau Ari, mijn meester! laat mij los, ik zal Mahajoen Boeki^s dooden.” Nu zeide Mandjau Ari: „Mahajoen! ik zeg U, dat uw laatste uur van daag geslagen is, want wat mijn rentjong zegt, daarop kan men rekenen.” Toen hij zijn rentjong losliet, sprong deze heen, terwijl Mahajoen in verbijstering raakte en terwijl deze toehakte, ging de rentjong hem door den rug.

Moerai Randin begon nu een pantoen te zingen: („grootte manden op het eiland dienen voor de lieden, die in eenden handelen;) al waart ge groot, gij waart toeh niet stevig want de rentjong is U door den rug gegaan.” Toen zij in zijn lichaam gedrongen was, werd Mahajoen Boeki^s duizelig en eindelijk zakte hij in elkander. Nu sprak Moerai Randin: („niemand van Hampang gadang wilde naar Koto toeö doorgaan;) Hij die dik en lang was is dood en kan het woud bemesten.” (Iemand van Kotö Gadang wil naar de markt van si Maboer gaan;) die groot en lang was is gestorven zijn bloed gudste.” Weenende riep Moerai Randin: „Mahajoen Boeki^s, mijn meester; waarom zijt gij onversehillig voor mij geworden, daar ge zeidet dat ge me meenemen zoudt!” „Moerai Randin, mijn zuster!” sprak Mandjau Ari, gij lijkt wel dwaas, want hij, dien gij beweent, is dood! Kom, ga mede Moerai!”

Toen zij de roovertvlakte achter den rug hadden en zij langen tijd onderweg waren, zeide Moerai Randin „laten wij hier eerst uitrusten.” Zij zetten zich neder en Mandjau Ari sprak: „Moerai Randin, mijn zuster! ik zou hier willen slapen, ik kan mijn slaap niet meer bedwingen, ik wil daarom een oogenblikje de oogen sluiten’ doch mocht ik aanstonds ingesluimerd zijn, onthoud dan wat ik U zeg: (het paleis van de Bataksehe vorsten is hoog, de prinses staat er met los hangende haren in den voorhof;) onthoud de vele lessen; al mochten er veel zijn, ge moet ze toeh niet vergeten. Zoo ik in slaap gevallen ben, moet gij de rentjong niet onblooten, want doet gij dat, dan zal uw leven kort zijn.”

Na eenigen tijd was Mandjau Ari ingedommeld, en toen hij een poosje sliep begon Moerai zich van pijn onrustig heen en weer te bewegen; zij voelde zich ziek doch waar zou zij geneesmiddelen vragen en aan wien zou zij zeggen dat zij koorst had; en om haar broeder te wekken daarvoor was zij verlegen. Zij vond een pinang noot en ontbolsterde haar. Dit gedaan hebbende, wilde zij haar doorsnijden en gebruikte daartoe haar pinangmesje, dat echter in drie stukken brak. Het seheen haar toe dat zij beter zou worden en daarom trok zij de rentjong uit de schede; zij sneed er de pinang mee door, doch toen dit gebeurd was, was haar hand gewond, zoodat het bloed er met geweld uit sprong. Daar de pijn steeds heviger werd, begon Moerai Randin te sehreien en luid weklagende riep zij: „Mandjau Ari, mijn broeder! ontwaak toeh, hoe kunt ge zoo vast slapen. Om u te wekken, daarvoor ben ik verlegen.” Moerai Randin vervolgde: (iemand van si Moerasö^f wil naar Oedjoeng Goegoea^f gaan); als men toeh zoo heerlijk slapen kan, moet men wel dik worden!” Moerai kromp ineen van pijn, de glans van haar gelaat verdoofde en heur lange hoofdhaar hing verward neder. Eindelijk was zij uitgeput, het zweet parelde op haar lichaam, het was haar als of hemel en aarde tegen elkander kwamen, zij kreeg een waas voor de oogen, de ziel werd van het lichaam gesecheiden en Moerai Randin was niet meer.

Toen Mandjau Ari ontwaakte en zag dat zijn zuster dood was, riep hij luid weklagende „Moerai Randin, mijn zuster: ik ben nu alleen van ons beiden achtergebleven! aan wien hebt ge me achtergelaten, aan wien hebt ge me toevertrouwd!” Weenende ging hij voort: „mijn zuster zal nu in de wildernis moeten blijven!” „Moerai

Randin, mijn zuster!" jammerde hij "gij die goed en het sieraad der wereld waart, gij die rijk en gastvrij waart, gij zijt gestorven doch zult geen grafkuil hebben, slechts de steile helling zal U tot steunplaats dienen en de dauw zal U bevochtigen! over een ding vooral gevoel ik leed en dat is, dat al uw moeiten te vergeefs zullen geweest zijn. Als het oogenblik komt dat ik U moet baden, wie zal U dan ondersteunen, terwijl ik u reinig en steun ik u, wie zal u dan besproeien! Ik ben alleen achter gelaten! Zuster, hoe gelukkig zou ik geweest zijn indien ge te huis gestorven waart!"

Hij liet haar tegen zijn knie leunen, met de linkerhand hield hij haar vast en met de rechter wreef hij haar schoon. Toen hij haar gebed had, kleedde hij haar en deed haar haar goud en zilver, benevens al haar edelgesteenten aan. Als men haar aanschouwde schenen zij te leven, doch sprak men haar aan, dan kwam er geen geluid over haar lippen. Terwijl hij zich zelven sloeg, en op den grond wierp schreide hij: "(toen mijn zuster baadde schepte ik water opdat wij beiden nat zouden worden, aan de put van de bewoners van Koto Toeö); nu mijn zuster dood is, zal ik mij ook doodsteken, opdat wij dezelfde aarde tot rustplaats kunnen hebben, een zelfde graf ons deel zal zijn en we samen in de wildernis tot stof mogen vergaan!" Hij trok zijn dolk, doch toen hij deze in zijn borst stak brak het wapen, zonder dat hij het minste letsel bekomen had, in drie stukken.

Nadat hij haar langen tijd ondersteund had, (zeide hij): "Moerai Randin, mijn zuster! gij moet hier blijven, met al uw goud en zilver, met al uw sieraden en kleederen! Met uw kleederen aan zal ik u in het woud moeten achter laten; (uitspruitsels vaartwel; uitspruitsels van den jongen djawi djawi boom); zuster vaarwel! vaarwel! eenmaal zal ik tot u weder keeren!"

Daarop ging hij verder. Toen hij een oogenblik op weg was riep Moerai Randin: "broeder. kom toch eerst terug! Aan wien laat gij mij achter!" Toen hij zijn zuster hoorde roepen, keek hij achter zich en liep hard naar haar terug, doch hij vond haar onveranderd. Hevig schreiende ging hij weer heen, doch Moerai Randin riep nogmaals. Ten tweede male keerde hij terug, doch ook nu vond hij haar dezelfde. Weenende wentelde hij zich over den grond. Door de beschikking van God daalde er een stem uit den hemel, die tot hem sprak: "Mandjau Ari, mijn kind! ge behoeft u om Moerai niet zoo dwaas aan te stellen. Bezorg si Moerai goed, dan kan zij achter gelaten worden, vertrouw haar toe aan het geboomte, laat het woud haar bewaarplaats zijn!"

Terwijl deze woorden gehoord werden viel er een geschrift op den grond. Mandjau Ari was een oogenblik verbaasd, doch hoe hij over den brief ook dacht, het was hem niet duidelijk waartoe die dienen moest. De stem uit den hemel sprak "gij moet daarover niet zitten te peinzen, dit geschrift is van groot nut, doch moogt ge thans niet lezen. Wanneer gij later kinderen hebt, zie dan wat er in staat."

Mandjau Ari keek om zich heen; hij blikte links, doch zag niets; hij blikte rechts, doch ook daar kon hij niets bepeuren. Slechts een stem had hij gehoord, een menschenlijk lichaam was er niet te zien. Hij vertrouwde haar nu aan het woud toe

zeggende: „Wildernis, onthoud wat ik u zeg: ik heb u mijn zuster toevertrouwd, doch als zij maar eenigzins geschonden is, zal ik dit woud in de asch leggen. Geboomte met uw roode kruinen, neem ter harte wat ik U laat hooren: indien mijn zuster maar eenig letsel mocht bekomen, dan zult gij door mij geveld worden!”

Toen hij haar bezorgd had, ging hij verder en werd niet weder geroepen. Hij had het goud en zilver, de diamanten en edelgesteenten achter gelaten en een regen-scherm boven haar uitgespreid. Hij legde geheel alleen een vrij verren afstand af, onder weg steeds schreiende, en zoodra hij aan zijn zuster daecht ging hij zitten om te weenen. Zoo liep hij zonder reisgezel of bloedverwant een maand lang toen hij bij een rivier kwam; het water van haar eenen arm was troebel, doch dat van den anderen helder. Hij wist nu niet, wat te doen, en sprak bij zich zelve: „welken zal ik nu volgen; volg ik dien, wiens water troebel is, dan zijn er bovenstrooms waar schijlijk beesten, doch neem ik de richting van den helderen stroom dan ontmoet ik hooger op welliecht menschen.” Hij volgde nu den helderen. Nadat hij weer een maand onderweg geweest was, hoorde hij een moerai fluiten; en nu sprak hij (waar de poelai is, vindt men ook de bakoeang op de doelang;) waar de moerai zich laat hooren, daar zijn ook bewoonde kampoeng's. Hij kwam bij een kampoeng en ontmoette een graf, dat er zeer fraai uitzag; het was van gordijnen en hemels voorzien, uitgesneden en ingelegd met goud. Welke vorst, welke sultan kan er hier toch gestorven zijn!” sprak hij bij zich zelve en de begeerte kwam bij hem op het te betreden, doch hij durfde niet. Een herdersknaap zeide tot hem: „gij moet daar niet zoo lang blijven staan, want dat graf is een verboden plaats, waar niemand op mag komen. Het behoort aan prinses Kasoembo, die nog een jongere bloedverwant heeft, prinses Boengsoe geheeten. Wat deze laatste betreft, zij is getrouwd met een geest. Als men dat graf betreedt en men komt er om het leven, lijdt dit geen navraag; voor alwie daar binnentreedt, wordt, zoo hij sterft, geen bangoen betaald.”

Na eenigen tijd dacht Mandjau Ari. „ik wil dat graf toch betreden; mocht het mijn lot zijn te sterven, dan sterf ik maar.” Toen hij er binnen gegaan was, zag hij er allerlei muziekinstrumenten bij een liggen, men vond er een saloeng en een rabab, een bangsi een saroenai een gandang en een koetjapi. Hij begon op de rabab te spelen en toen hij zich hier aan verzadigd had, begon hij op de koetjapi te tokkelen. Het was reeds middag geworden, toen hij nog op de fluit speelde. Nu eens was het of het in den hemel, dan weder alsof het door de wolken weerklonk. Het seheen dat de geest van propheet David was neergedaald.

Toen de vorstin Kasoembo het hoorde, sprak zij: (Kambang hoe laat zou het nu wezen, de zon heeft haar hoogste punt bereikt); wat zou mij toch moeten overkomen, dat mijn hart zoo klopt. Kambang! waar is die fluitspeler, 't is als of het in mijn hersens klinkt. Oeh, Kambang, ga toch eens kijken bij 't graf.” Kambang Manjih ging heen en toen zij bij het graf gekomen was, verkeerde zij tusschen hoop en vrees. Zij keek slechts een enkel oogenblik en wist niet of zij goed of niet goed zag, maar zij daecht dat die persoon haar meester was. Zij haastte zich naar huis,

waar zij buiten adem aankwam. Roebiah, de moeder van prinses Kasoembo en tante van prinses Boengsoe sprak: „Kambang, mijn kind! wat heeft u ontsteld gemaakt, wat hebt gij gezien, dat gij zoo hard komt aanloopen!” Kambang Manjih antwoordde: „ik liep zoo hard, omdat ik naar het graf geweest ben en daar iemand ontmoet heb, die op mijn meester geleek; er mankeerde niets aan, zijn grootte was volmaakt dezelfde en hij blies ook op dezelfde wijze op de fluit” Moeder Roebiah zeide „het schijnt dat ge onwaarheid spreekt en mij foppen wilt, hoe kunnen dooden weer levend worden!”

Zoo moeder mij niet gelooven wil, probeer dan zelf eens te gaan kijken „antwoordde Kambang Manjih. Niet ik, maar gij zelf zult daar nog eens heengaan” zeide Roebiah, met rijst en koffie, pinang en tabak bij u.”

Kambang schepte wat rijst op en nam, in een zilveren kendi, koffie mede. Zij ging op weg en kwam na eenigen tijd weer aan het graf.

Kambang Manjih zeide: „mijn gebieders ge moet niet alleen op de fluit spelen, doeh ook wat eten, Hier is rijst.” Hij zag haar echter niet eens aan, laat staan dat hij haar antwoord gaf. Tot drie malen toe vroeg zij hem, maar hij keek toch niet op. Kambang werd bedroefd omdat zij op haar vragen geen geluid en op haar roepen geen antwoord kreeg;” en weeklagende „ach ik ongelukkig mensch”, keerde zij huiswaarts.

Toen zij thuis gekomen was, zeide Roebiah: „waarom schreit gij en waarom is de rijst, die gij mee genomen hebt, niet opgegeten en het water niet uitgedronken.”

Kambang Manjih antwoordde: ik heb geen harde woorden gebezigd en ben niet te ver gegaan in mijn spreken; ik heb behoorlijk mijn groet gemaakt en voor hem ter aarde gebogen en meer dan eenmaal vergiffenis gevraagd, toen ik hem wilde toespreken. Ik had reeds uitgesproken en hem reeds drie maal ondervraagd, zonder dat hij mij antwoord gaf. Daar ik verlegen werd, keerde ik naar huis terug, en zoo komt het dat er van de rijst of het water geen gebruik gemaakt is”. Goed, dan zal ik er zelf maar heen gaan” zeide Roebiah „ik zal dan de rijst en koffie brengen; doeh als ik weg ben en prinses Kasoembo vraagt naar mij zeg haar dan, dat ik naar het water ben gegaan; en mocht prinses Boengsoe het vragen, vertel haar dan dat ik ben gaan zien naar de padi, die te drogen gelegd is.

Roebiah ging heen en kwam na eenigen tijd aan het graf, waar zij de tonen der fluit vernam. In haar hoop daecht zij dat het haar eigen kind was, daar zijn voor komen niet anders en zijn grootte geheel de zelfde was. Mijn kind, (sprak zij) houd u toch niet alleen met fluit spelen bezig, doch nuttig de rijst en koffie, die ik heb meegebracht”. Mandjau Ari antwoordde: gij schijnt niet wel bij 't hoofd te zijn, moeder! om een verworpen eten en drinken te geven”. „Ik breng u rijst en koffie” hernam Roebiah, omdat mijn gestorven kind op u, jongeling, geleek en ik daardoor aan hem herinnerd werd.

Mandjau Ari begon te eten en te drinken, hij nuttigde drie hapjes en reinigde zich daarna de handen. Nadat hij gedaan had, sprak moeder Roebiah: „antwoord nu eens

naar waarheid op hetgeen ik vraag; wie is uw vader en moeder jongeling?" Mandjau Ari antwoordde: "indien het dat is, wat moeder vraagt, hoe zou ik die namen mogen noemen?" Moeder Roebiah hernam: "den naam van God zegt men wel, hoeveel te meer dien van vader en moeder!" Hij noemde den naam zijner ouders, zeggende "mijn vader heet Datoeä Bandaharö en mijn moeder prinses Lindoeng Boelan". Het scheelde niet veel of gij waart voor ons verloren geweest, mijn kind!" "sprak moeder Roebiah. Ge zijt aangeland in de kampoeng van uw voorouders, want ik ben familie van prinses Lindoeng Boelan, doch wij zoeken elkander niet op, omdat wij zoover van elkander wonen. Met wien hebt ge toch eigenlijk twist gehad mijn kind, Mandjau Ari? Wie heeft u verstooten?" Mandjau Ari antwoordde: "kwaad of zonden heb ik niet gedaan, twist of oneenigheid hebben wij niet gehad en beknord ben ik ook niet. De reden dat ik hier ben, is, omdat ik een paard hoedde, dat mijn vader voor mij gekocht had en dit het woud ingeloopt is; ik heb dit paard niet meer kunnen vinden en keerde niet naar huis terug omdat ik bang was beknord te worden." Moeder Roebiah zeide: "We moeten hier niet lang blijven; kom, laten wij naar de kampoeng gaan, dan kunt ge, als het mijn kind behaagt, mijn armoedige woning zien."

Mandjau Ari antwoordde: "zou ik met moeder meegaan, nu ik er zoo uitzie; ik ben verlegen tegenover de kampoeng bewoners". "Maak u niet bezorgd over uw kleeding" hernam moeder Roebiah "er zijn kleederen in overvloed door Manangkai Ali nagelaten en daarover kunt gij beschikken". Daar hij geen weerstand kon bieden; ging hij mede naar de woning van moeder Roebiah. Toen hij daar aangekomen was, ging hij zitten bij de plaats waar de parian's staan". Waarom gaat gij daar zitten mijn kind", zeide de moeder, neem hier plaats!" Mandjau Ari antwoordde: "ik zal daar nooit gaan zitten, mijn afkomst brengt dat niet mede".

"Kambang," sprak moeder Roebiah kom hier! ik heb een boodschap voor u. Ga naar de andjoeng, en laat prinses Kasoembö naar beneden komen, laat haar heur kleeren verwisselen en zeg, dat ik haar roep". Kambang liep snel naar de andjoeng en zeide: "prinses Kasoembö, kleed u spoedig, moeder roept u, ge moet terstond beneden komen!" Zij sprong op en trok met een kloppend hart al haar kleederen aan. Zij daalde de andjoeng af, verseheen in het woonvertrek en vleide zich met het hoofd in den schoot der moeder. Terwijl zij zich boog zeide zij: "vergifenis mijn moeder, welke bevelen heb ik te volvoeren? "Prinses Kasoembo, mijn kind!" sprak moeder Roebiah, haal dien persoon hier en breng hem op de andjoeng". Prinses Kasoembö begaf zich naar de deur en Mandjau Ari zeide zij bij zich zelve: "dit mensch met datoek aan te spreken, zou niet te pas komen, hem toean te noemen is onbehoorlijk, en angkoe tegen hem te zeggen, zou ook nog niet betamelijk wezen, hoe zal ik hem nu noemen?" Prinses Kasoembö zeide: "Datoek moedö, kom, laten wij op de andjoeng plaats nemen! waarom zijt ge hier gaan zitten, kom laat ons naar de andjoeng gaan!" Mandjau Ari antwoordde "laat mij maar niet naar de andjoeng gaan, want het komt mij niet toe, daar te gaan zitten; want van af den tijd mijner

voorouders is hier mijn rechtmatige plaats. „Ge moogt geen grapjes uithalen” zeide prinses Kasoembö; ik zou u wel aankijken, doch mijn blik zou u bijblijven; ik zou u wel aanraken, maar de lucht van mijn handen zou niet van u gaan, (ik ben verlegen u aan te zien of aan te raken); kom laten wij ons op de andjoeng nederzetten!

Hij begaf zich naar de andjoeng en toen hij achter de gordijnen was, begon Mandjau Ari zich te kleeden. Hij trok een laugen broek aan, met gouddraad gestikt en met honderden edelgestcenten aan de ondereinden en een badjoe van groene stof; als het schitterde, dan was het als de zonneschijn; en als het beschaduwd werd, als water; hij zette een destar op met groene strepen, iedere punt er van was van een toovermiddel voorzien; op elke plaats, waar de punten doorgestoken waren, zat een talisman en in het midden was er een toovermiddel, om de menschen verliefd te maken. Eindelijk had hij zijn kleederen aan, en onder aanhoudende scherts was het langzamerhand namiddag, schemering en eindelijk avond geworden. Toen zij van de andjoeng gedaald waren, brandden rechts en links lampen, zoodat het dag scheen in de groote woning. Nadat Mandjau Ari was gaan zitten op een groote matras, werd door Kambang de rijst opgeschept en toen de edangan en de rijst was neergezet, zeide Mandjau Ari (de padi rani en de padi djintan, de padi katie is rijk aan bladeren en wordt gebracht door lieden van Padang Pandjang;) de rijst is op de borden geschept; maar met wien zal ik uit den zelfden schotel eten? (wie zal mijn dischgenoot zijn) want 't is mij verboden alleen te eten”. Kambang Manjih antwoordde: „(de padi rani en de padi djintan, de padi kete” is rijk aan bladeren en wordt gebracht door de bewoners van Katö Toeö;) de rijst heb ik op de borden gedaan, met wien zal mijn mecster samen eten; met mijn meesteres, prinses Kasoembö”.

Zij gingen beiden tegen over elkander zitten; de een was zoo schoon als de maan, en de andere als de zon; beiden zagen er even bekoorlijk uit. Zij begonuen te eten. Als Mandjau het hoofd afwendde, gluurde prinses Kasoembö naar hem, en keek de prinses om, dan wierp Mandjau zijn blikken op haar. De een kwam onwillekeurig in aanraking met het matje, en de andere met de pink van zijn eetgezel. Na afloop van den maaltijd werden door Kambang de borden weggenomen. Er werd dien ganschen nacht tot aan den morgen geen oog dicht gedaan. Na eenige dagen werd er op de taboeh larangan geslagen en weerklonken de gewone taboehs rechts en links; waarop alle inwoners naar de woning van moeder Roebiah kwamen. De tjadië” pandai zeiden: vergiffenis, moeder! waarom wordt er toch op de taboeh geslagen, waar kunnen de randjau's omvergeworpen, waar kan er oorlog ontstaan, waar de panghoeloe vernederd zijn?” Moeder Roebiah antwoordde: „indien ge daarnaar om opheldering vraagt, geen van dat alles is er gebeurd maar ik laat op de taboehslaan, omdat er iemand onverwachts bij mij gekomen is, en ik plannen heb. Wij willen n. l. een galanggang oprichten om een partij te zoeken voor prinses Kasoembö; wij willen pret maken en lachen”. Wat Roebiah zeide vond men goed. Indien u dat beveelt, dan willen wij daarvoor de moeiten wel op ons nemen, indien u den dag maar bepaalt” (antwoordde de menigte). Moeder Roebiah hernam: „geef mij eerst

eenig uitstel, ik verzoek u om drie dagen te wachten." Binnen die drie dagen rustte zij geen oogenblik om de toebereidselen voor den galanggang te maken. Toen die drie dagen voorbij waren, was de menigte gereed, en bracht ieder het goud en zilver, dat er noodig was, terwijl op dien dag op den galanggang geslagen werd. Er heerste bij het hanengevecht een groote drukte; de kippenveeren vlogen bij hoopen naar boven, het bloed der hanen stroomde, en wat den inzet betreft, men telde niet bij tienen, maar bij honderden en duizenden. Toen er zeven dagen voorbij waren, traden zij in het huwelijk. Wat waren er een prinsessen! Wat een menigte vrouwen, maagden en jongelingen! zoons van Sultans wedijverden er met elkander, vorstenkinderen en aanzienliken uit de negorij waren in groote getale bij een. Het was dien nacht of de groote woning zou instorten: er werden allerlei spelen uitgevoerd; de vorsten vermaakten zich met het tjatoer spel en de soetans reden paard.

In dien nacht verscheen de priester en de wali, benevens vele malims en toankoe's en toen de vier getuigen gekomen waren, werden zij in het huwelijk verbonden, waarop prinses Kasoembö en Mandjau Ari naast elkander gingen zitten.

Wat de kleeding van prinses Kasoembö betreft, de waarde er van was niet te bepalen; zij vertegenwoordigde die van een gansche negerij, zoo schitterde zij van edelgesteenten en diamanten; en even zoo was het met die van Mandjau Ari.

Na verloop van een paar maanden, toen de hanengevechten reeds afgelopen waren, sprak prinses Boengsoe: "Zeg mijn zuster prinses Kasoembö, 't is niet beleefd zooals gij gedaan hebt, met mij geen kennis te geven van het goede werk dat ge gedaan hebt en het plan dat door u reeds volvoerd is." Toen nu prinses Boengsoe begon te weenen, zeide Mandjau Ari "Mijn zuster, prinses Boengsoe! ge moet niet schreien! Kom aan, we zullen dischgenooten zijn, en naast elkander aanzitten". Zij zetten zich met hun drieën op de andjoeng aan den maaltijd en keerden na afloop er van, naar hun vertrekken terug.

Na verloop van eenigen tijd was het oogenblik gekomen, dat prinses Boengsoe zwanger was, en eenige dagen later verkeerden beide zusters in dien toestand. Er gingen eenige maanden voorbij en toen de bepaalde tijd daar was, bracht prinses Boengsoe een kind ter wereld en wel een knaapje. Toen het op de onderleggers kwam braken deze, op de steenen komende, sprongen deze in stukken, en op den leeftijd van een dag, sprak het reeds. "Mijn broeder! sprak prinses Boengsoe, welchen naam zullen wij het kind, dat ik ter wereld gebracht heb, geven?" Maak u, wat dien naam betreft, niet ongerust," antwoordde Mandjau Ari; die naam was er vroeger reeds, geopenbaard in een brief, die is neergedaald uit den hemel en afkomstig is van zijn vader! Hij haalde den brief te voorschijn, waarin de naam Rangin Pamenan stond.

Eenige dagen later beviel prinses Kasoembö en deze zeide: "Mandjau Ari hoe zal ons kind heeten?" Zijn naam is vroeger reeds aangegeven in een brief' antwoordde Mandjau Ari, "Radjö Njajö is hij".

Zoo waren er eenige maanden voorbij gegaan, toen Mandjau Ari bij zich zelf

zeide: „mijn kinderen, Rangin Pamenan en Radjõ Njajõ ik wil u eens wiegen! O boeai, boeai, O bocai, slaapt mijn kinderen, slaapt!” Terwijl hij zoo zong begon hij te schreien, daar hij aangedaan werd door de gedachte aan haar, die ver van hem weg was en Moerai hem voor den geest kwam „Moget ge spoedig groot worden, mijn kinderen! opdat de schande, die over ons gekomen is, door u weggewischt en het kwaad door u vergolden worde!” Toen beide kinderen voorspoedig opgegroeid waren, bezaten zij een verstand als of zij onderwijs genoten hadden; zij waren groot en tevens verstandig; zij waren schrander en konden een oordeel uitbrengen. Nu zeide Mandjau Ari: „Rangin Pamenan en Radjõ Njajõ we zullen eens gaan wandelen, komt aan! laten wij eens naar de markt gaan, opdat de menschen ons, en wij hen leeren kennen en opdat wij op de hoogte komen van hun dorpen, en hun zeden en gewoonten. Vraag daarom aan prinses Boengsoe twintig rials. Rangin Pamenan spoedde zich heen (en vroeg): moeder! geef mij twintig rials om inkoop te doen op de markt.” Uit liefde voor haar kind, wien zij alles toestond, wat het begeerde, gaf zij hem twintig rials, waarop zij zich, met hun drieën naar de markt begaven. Toen zij daar aangekomen waren, begon er reeds een groote drukte te heerschen onder de menschen, die in groepen bij elkander stonden. Mandjau wandelde rond, ging den eenen weg in, en den anderen uit en kwam eindelijk op de plaats van de kalkverkoopers. Plotseling stond hij vóór zijn ouders, die met kalk te koop zaten, en voor zijn oom, die varens verkocht.

Hij ontroerde toen hij hen aanschouwde, en sprak; „Rangin Pamenan, werp de kalk van die lieden weg!” Deze wierp hun kalk in de lucht. De vader van Mandjau schreide: „Waar zullen wij ons beklagen, aan wien het vertellen!” „Moedertje! sprak Mandjau „hoe ligt uw kalk hier zoo; wie heeft ze weggeworpen?” Een klein kind heeft ze weggesmeten, „hernam de vader, doch ik weet niet wiens kind het is.” „Het is mijn kind” zeide Mandjau Ari, het is zeer lastig maar ik zal de kalk van u en moeder vergoeden en daarvoor twintig rials geven.”

Toen hij dit geld betaald had, sprak hij „kom aan, mijn kinderen! laten wij naar huis keeren, terwijl het nog niet al te warm en nog niet laat is” Samen naar huis gaande, zeide Rangin Pamenan „laten wij eerst wat uitrusten, want ik ben zeer vermoeid.” Toen zij stil hielden zeide Rangin Pamenan weder: „Toen wij naar de markt zouden gaan, liet vader mij twintig rials vragen en nadat ik dat geld gekregen had, gingen wij derwaarts; aangekomen zijnde, liepen wij hier en daar rond, tot dat wij kooplieden in kalk ontmoetten; vader gelast mij hun kalk weg te werpen, doch toen ik zulks gedaan heb, vergoedt vader ze.” Dit doet mij vermoedens koesteren en ik vraag u beleefdelyk in welke betrekking die personen tot u staan en of de vrouw familie van uw moeder, dan wel of de man een bloedverwant van uw vader is.” „Mijn kind, Rangin Pamenan.” zeide Mandjau Ari, „ik had medelijden met die lieden, ik had te doen met die stumperds, omdat ik weet wat het zeggen wil arm te zijn, want vader en moeder heb ik achter gelaten in even armoedigen toestand als die menschen.” Rangin Pamenan hernam: (ofschoon het in een gantang

verborgen kan worden, een parioeã^s is er prop vol door); mocht het voorde menschen geheim gehouden worden, God weet het toch.^s

Zij gingen verder en kwamen weder te huis. Het waren, dagen, weken en eindelijk twee maanden geworden, dat zij thuis waren, toen Rangin Pamenan zeide: „vader is tot heden geen oogenblik bekommerd geweest; maar hoe kunt gij toch smakelijk eten, hoe kunt ge uw oogen tot slapen sluiten! Uw hart schijnt wel van palapah te zijn; (ge zijt wel onverschillig) waar is mijn tante toch, mijn tante si Moerai Randin?” „Waar hebt ge haar achtergelaten?” Mandjau begon te schreien, toen hij hoorde, wat zijn kind zeide (en sprak) „mijn kind! Rangin Pamenan, wat niet zoo is moet ge ook niet zeggen; ik heb geen zuster.” Vader houdt het voor mij verborgen (de uitspruitsels van den jongen djawi-djawi boom) al ging vader in den hemel voor bij, ik zou toch aan de andere zijde zijn, (hoe geheim vader iets houdt, ik weet het toch). Ik weet omtrent tante, dat zij in het woud gestorven is, niet aan een ziekte maar ten gevolge van een andere oorzaak, want zij heeft zich aan een rentjong gesneden. Wanneer moeder zou sterven, wist ik reeds vooruit, wat er gebeurde tusschen haar dood en het oogenblik dat gij haar achterliet, was mij vooraf reeds bekend. Zij werd tegen een grooten boom neergezet, behangen met versierselen en kleederen en een pajoeng boven zich.” Schreiende ging Rangin Pamenan voort: „toen tante sterven zou, lag vader te slapen.” „Radjö Njajö!” vervolgde hij, hoe denkt gij over onze tante, die in het woud gestorven is.”? Indien gij dat vraagt, antwoordde Radjö Njajö, ik denk er even als gij over, doch gij weet het beter dan ik, wilt ge er dus heen gaan, dan zal ik u volgen. In dat geval zullen wij onze tante gaan halen, want anders zal er schande over ons komen en later een smet op ons rusten.”

Prinses Boengsoe zeide: „mijn kind, Rangin Pamenan! waarover schreit gij toch; wij hebben goud en zilver in overvloed, en gij kunt alles krijgen, wat gij begeert.” Rangin Pamenan antwoordde („er is geen stamper zooals deze, de stamper die in de steilte gestoken is, in de steilte van de bewoners van Koto Toeö;) er is geen schande zoo groot als die, welke op ons voorhoofd staat geschreven, omdat tante in het woud gestorven is. Radjö Njajö, kom aan, volg mij!”

Toen Rangin Pamenan heen ging, snelde prinses Boengsoe toe en hield haar kind vast; zij trachtte vruchteloos hem terug te halen, te vergeefs wilde zij hem tegenhouden. Zoo kwam het, dat zij met huu vijven op weg gingen. Nadat zij langen tijd op weg waren, zeide Rangin Pamenan „indien gij de macht van God aanschouwen wilt, dan zal er een weg ontstaan, dien wij volgen moeten, en waardoor wij een afstand van een maand in vier dagen kunnen afleggen!” Toen zij den boom met den rooden top in het oog kregen, zeide Mandjau Ari „mijn kinderen! blijft een weinig achter; ik wil eerst wat voorgaan om te zien of zij er nog is, of niet; of zij wellicht verrot en in aarde veranderd, dan wel of zij vloeibaar geworden en in dauw overgegaan is.”

Mandjau Ari ging vooruit en vond zijn zuster nog in den zelfden toestand,

leunende tegen den grooten boom zitten; zelfs geen scheurtje, laat staan een barst, was er in haar lichaam; geen deuk was er te zien, veel minder waren er stukken uit; (zij was geheel ongedeerd gebleven); zelfs haar pajoeng was nog boven haar uitgespreid. Hij ontblootte het gelaat zijner zuster en ook dat was in het minst niet geschonden; haar kleur was schooner geworden, zij zag er nog veel beter uit. Schreiende riep Mandjau Ari „mijn zuster, Moerai Randin! Moerai, ontwaak uit uw slaap; uw kinderen zijn gekomen om u te halen, uw broeder is hier!” Terwijl hij zich weenende heen en weer wentelde, kwam Rangin Pamenan aanloopen, zeggende „vader ge schijnt niet wel bij het hoofd te zijn, met te weenen over inmand, die al dood is. Ga weg van hier, ik wil even met mijn tante spreken, en op deze wijze doet men dat niet.” Toen de vader was weg gegaan (zeide Rangin Pamenan): Radjō Njajō het geen wij zochten, hebben wij gevonden; maar op ons roepen wordt geen geluid gegeven. Wat denkt ge er van, mijn broeder! nu het lichaam er zoo uitziet?” Schreiende antwoordde Radjō Njajō „ik heb het immers reeds lang gezegd; ik heb er geen verstand van, ik ben niet kundig genoeg en laat alles aan u over.” Indien gij er zoo over denkt, tracht dan wat vuur te krijgen dan zal ik een reukoffer ontsteken en wij zullen den grooten Bora^f aanroepen. Hij sloeg vuur uit een steen, en nadat zij het wat aangewakkerd hadden, steeg de rook in wolken op tot aan den hemel. Toen zij den vogel Bora^f onder het op stijgen van den benzoërook aanriepen, kwam deze naar beneden. De Bora^f is een vogel met baard, zijn vederen zijn beschilderd met goudwater, zijn vleugelen afgezet met asö, zijn snavel is van louter goud, zijn bek maakt onophoudelijk geluid en zijn nagels kraken bij voortdoring, en dit klinkt even als de poepoet en Saroenai, evenals de talempong der Javaansche vorsten. Toen hij op de aarde gekomen was, zeide Rangin Pamenan: „mijn gebieder, vogel Bora^f! luister goed naar het geen ik u zeggen zal. Mijn tante is in het woud gestorven en ik verzoek u haar weder in het leven te roepen. Indien ge haar niet weer levend maakt, dan moge de vloek van God en den koran u treffen! al vliegt ge ook naar den hemel, ge zult door den boozen geest Garedö pedö gevangen worden; er moge een geweldige orkaan ontstaan, zoodat al uw voedsel verdwijne en uw drinken opdroge!” Ofschoon gij dit verzoek tot mij richt, ben ik het toch niet, die haar in het leven kan terugroepen.” Hij liet hem aiar mawar achter en gaf hem zeven lidis, waarna hij weg vloog, en in het luchtruim verdween.

Nu sprak Rangin Pamenan: („heldere ster, morgenster, ster van de bewoners van Raö Raö!), tante! ontwaak uit uw sluimering, hier is olie ter verlenging van uw leven!” Toen hij haar in den mond druppelde, begon Moerai Randin adem te halen. „(Heldere ster, morgenster van Raö-Raö!) tante! ontwaak uit uw slaap, hier is olie om uw leven te verlengen!” Nu begon hij haar de lendenen te wrijven en gaf haar eenige tikjes met de lidis, tot dat Moerai Randin overeind ging zitten; en toen hij haar vervolgens op de tong druppelde, sprak zij: „ana^f bintjatja; ana^f ngiang-ngiang rimbö! ik sliep, waarom hebt gij mij wakker gemaakt?” „Tante schijnt mal te zijn,” zeide Rangin Pamenan „hoe kunt ge toch meenen geslapen te

hebben, daar gerced's jaren lang dood waart." Toen Moerai Randin opgestaan was, kwam prinses Boengsoe aanloopen (roepende): hier is dan toch mijn zuster Moerai Randin! Terwijl zij elkander omhelsden zeide prinses Boengsoe: "Kom kom mijn zuster, laten wij naar huis gaan!" Prinses Boengsoe barstte in tranen los, als zij dacht aan het lot van Moerai. Zij brachten haar huiswaarts, vroeger met hun vijven zijnde, waren zij nu met hun zessen. De jonge vrouw Moerai Randin verwijderde zich, uit liefde voor de kinderen, geen voetstap van hen.

Nadat zij eenigen tijd op weg waren, zeide Moerai Randin: "Mijn broeder, luister goed naar 't geen ik zeggen zal: (hard loopen naar de stad, naar de woningen van de oude Hollanders), ik heb in het verborgene gezien, dat onze moeder in ellendigen toestand verkeert." Hierop antwoordde Mandjau Ari "Zij zijn ellendig geworden door eigen schuld; zij zelf zijn de oorzaak van hun armoede, wij weten wel niet hoe ons lot zal worden, maar hoe kan men geruineerd worden als men goud en zilver in overvloed bezit!"

Na nog eenigen tijd onder weg geweest te zijn, kwamen zij aan de woning van moeder Roebiah, waar zij binnen traden en op het groote kussen gingen zitten. Toen zij daar een poosje gezeten hadden, werd de rijst en koffie opgebracht en na gegeten en gedronken te hebben, lagen zij zich met hun drieën, benevens de kinderen, op den zilveren andjoeng te slapen. Reeds langen tijd waren zij in die woning, toen prinses Boengsoe sprak: mijn zuster, Moerai Randin! hoor naar het geen ik zeggen zal: "Zoo lang wij hier zijn, ben ik met u naar huis willen gaan, want ik wil uw kampoeng en erf zien, en ik verlang uw woning te aanschouwen, en daarom of het ver of nabij is, laten wij er heen gaan, zooals de gewoonte tusschen aangehuwde broers en zusters dit meebrengt. Moerai Randin begon te schreien (zeggende): "ik heb noch een kampoeng, noch een erf, noch een woning; mijn woning is in het woud, waar zoudt gij mij dus heen geleiden?" "Dat gij zoo spreekt," weeklaagde prinses Boengsoc "en mijn verzoek niet kan ingewilligd worden is niet betamelijk van u, want boosheid moet toch in goedheid veranderen." "Rangin Pamenan!" ging zij voort, tracht gij nu haar dit verzoek te doen, het staat mij al tegen, haar op allerlei wijzen te vragen" Hierop antwoordde Rangin Pamenan: "Zoo God wil is dit goed, moeder!" Tante, Moerai Randin!" vervolgde Rangin Pamenan "zoo lang gij hier zijt, hebt gij niet aan uwen vader gedacht; thans verzoek ik u om u naar huis te brengen, en uw kampoeng op te zoeken, want dit toch is de gewoonte van hen, die een tante bezitten; het moge ver of dicht bij zijn, ik wil ze bezoeken." "Ofschoon gij zoo spreekt, mijn kind, is het moeielijk voor mij, u, in mijn omstandigheden, uw zin te geven." "Tante" hernam Rangin Pamenan "verspil er niet zooveel woorden over; als ge niet wilt, dat ik u naar huis breng, dan heb ik een ander verzoek aan u: indien ge ons niet meer als kind wilt hebben, indien ge geen liefde voor ons meer gevoelt en ge, in weerwil van al het goede, dat wij voor u gedaan hebben, toch onverschillig voor onze moeite blijft, laten wij dan van elkander scheiden. Als ge niet hebben wilt, dat ik u terug breng, laten wij dan voor

immer van elkander gaan. Is 't u lang genoeg kinderen gehad te hebben, dan denk ik er ook zoo over."

Moerai begon luidkeels te schreien, toen zij den jongeling zoo hoorde spreken, Zij had de kinderen onuitsprekelijk lief en was alleen bevreesd van hen te scheiden; de weldaden door hen bewezen waren zeer groot en noch hier, noch hiernamaals konden die hen vergolden worden. Indien dat uw verzoek is „antwoordde zij, dan wil ik dat toestaan!" „Nu tante aan den wensch harer kinderen gehoor wil geven," hernam Rangin Pamenan „en het geen ik gevraagd heb naar uw genoegen is, laten wij dan nu ook terstond opweg gaan" „Moeder, prinses Boengsoe!" zoo vervolgde hij, waar is mijn andere tante; wij willen dadelijk vertrekken en tante Moerai Randin naar haar kampoeng geleiden, naar Ranah Pajoeäng sakaki."

Toen alles gereed was, begaven zij zich op weg naar de kampoeng van Moerai Randin, die Ranah Pajoeäng sakaki heette en onbeschrijfelijk schoon was. Eindelijk kwamen zij daar na verloop van een paar maanden aan. Wat de kampoeng aangaat deze was sedert den tijd, dat zij verlaten was, onbewoond gebleven; de woning was in aarde veranderd, de buffels en koeien waren er niet meer, de sawah's en ladangs waren wildernis geworden. Moerai Randin barstte in tranen los, toen zij zich haar lot voor den geest haalde; zij dacht aan God en Moehamad en ontving van hen een teeken. „Moerai Randin, ons kind!" spraken God en Moehamad, zit daar toch niet zoo in gepeins verzonken, doch vraag om uw groote woning terug!"

Wat Moerai Randin betreft, zij herinnerde zich den ring, die den naam had van Tjinto-tjinto. Zij brandde witte benzoë en daar haar wenschen welgevallig zouden zijn en haar verzoek toegestaan zou worden, smeekte zij om haar sawah's, ladangs', buffels, koeien, goud, zilver en haar groote woning terug. Zij kreeg alles weerom zooals het vroeger geweest was. Haar aanzienlijke woning stond daar weer geheel zooals vroeger, zonder dat het geringste er aan mankeerde en aan het goud ontbrak er geen korreltje, het was zelfs wellicht meer en fraaier dan voorheen. Zij trad haar woning binnen en opende al de deuren die, de kleine niet meegerekend, acht en tachtig in getal waren. Zij beklom de andjoeng en vond daar ook haar weefgetrouw nog uit gespannen. Nu riep Moerai Randin; „moedertje, prinses Boengsoe! komt allen binnen.

Eenigen tijd later kwam de vader en moeder van Mandjau voorbij het erf zijner woning en nu zeide hij: „mijn zoon, Rangin Pamenan! koop de varens, welke die oude lieden daar bij zich hebben; koop ze maar, hoeveel zij ook vragen." Rangin Pamenan koekt niet alleen de varens, doch alles wat zij bij zich hadden. Zoc gebeurde het een paar malen dat zij, met het geen zij meebrachten, niet teruggezonden werden. Bewogen met het lot zijner ouders, gaf Mandjau Ari hen ook kleederen. Toen zijn ouders naar de woonplaats van den toekoe, den onderwijzer van Mandjau, teruggekeerd en weer in de soerau gekomen waren, en de toekoe zag, dat de vader en moeder een kain en badjoe aanhadden, liet hij hun die kleederen uittrekken. De kleederen, hen door anderen gegeven, mochten zij niet eens dragen; dat was de straf voor Mandjau's moeder, dat was de wraak van den toekoe. Wat hij zeide

durfde men niet tegen spreken, want er was niemand meer voor wien hij bang was, daar hij alleen voor Mandjau Ari vrees gevoeld had. Zoo waren de ouders een poosje later weer eens weggegaan en bij de woning van Mandjau gekomen. Zij kenden hun zoon niet, maar deze hen wel. Omdat Prinses Boengsoe zoo schrander was, verzocht zij hen in huis te komen, doch Mandjau deed als of hij niet wist wie zij waren, omdat hij beschaamd was voor prinses Boengsoe. Toen zij in het huis van Mandjau waren, en langen tijd hadden gezeten, zeide de vader: „indien ge ons lief hebt, geef ons dan geen kleederen meer, want wij mogen ze niet dragen van toankoe Sia^s Labai Pandjang, die ons tot zijn slaven gemaakt heeft, sedert ons kind van ons is weggegaan. In zijn huis mogen wij niet wonen, doch wij hebben onze plaats onder de rijstseuur; hij behandelt ons als honden. Prinses Boengsoe antwoordde:” Kom, moeder! eet wat, hier is rijst. Toen de ouders klaar waren met eten en drinken, zeide prinses Boengsoe: „zie moeder, de reden dat gij veel te lijden hebt is, omdat gij op den Toankoe vertrouwdet en maar deedt wat hij zeide; dit is nu het loon daarvoor. Ik wil u iets vragen; doch als ik ongepaste vragen doe en ik zoowel naar het kwade als goede vraag en wellicht, omdat ik nog jong ben, niet weet wat ik zeg, dan vraag ik u vergiffenis. Mij dunkt indien ik vader en moeder aanschouw, dat zij het voorkomen van rijke en aanzienlijke lieden hebben. Wat hebt gij misdaan, dat gij nu zoo geworden zijt? De vader van Mandjau antwoordde: wat betreft hetgeen gij vraagt, vroeger was ik vorst in deze streek, ik was de rijkste in de kampoeng en werd daar door iedereen gehoorzaamd.” Hierop antwoordde prinses Boengsoe: „wat is dan de oorzaak dat gij in dezen toestand zijt gekomen?” „De oorzaak onzer ellende is ons eigen schuld, omdat wij maar volgden wat anderen zeiden, en daarom zijn wij, sedert onze kinderen ons verlaten hebben geworden, wat wij nu zijn. Wij hadden twee kinderen, een zoon en een dochter, die beiden van ons weggegaan zijn. Dit moesten wij verduren, omdat de onderwijzer van Mandjau ongeluk voorspelde. De toankoe toch, zeide tegen ons, dat wij ons kind van ons heen zenden moesten, en omdat wij bevreesd voor hem waren, deden wij dit; wij verdreven hem verre, verre van ons.” „Wie was dat verbannen kind? Zeg mij zijn naam, toen hij nog klein, en zijn galar, toen hij groot was!” „Zijn galar” hernam de vader „was Mandjau Ari, zijn naam slechts Mandjau.” „Dat is de vader van mijn kind hernam prinses Boengsoe; zijn vader heette Datoeä^s Bandaharö en zijn moeder prinses Lindoeng Boelan, zij woonden in kampong Ranah Pajoeng sakaki.” Ik ben Datoeä^s Bandaharö” riep de vader van Mandjau, dit is prinses Lindoeng Boelan; zij woonden in kampoeng Ranah Pajoeng sakaki, de kampoeng van Moerai Randin.” Hierop begon Mandjau Ari te schreien en wierp zich in den schoot zijns vaders, terwijl prinses Boengsoe zich naar de andjoeng spoedde, waar zij Moerai ook weenende vond. „Wij moeten niet schreien, zeide prinses Boengsoe, laten wij liever naar vader en moeder gaan!” Prinses Boengsoe!” antwoordde Moerai Randin, „ik heb geen vader of moeder.” „Hebt gij dan uw vader niet meer lief, en bezit ge geen toegenegenheid voor uw moeder meer, hernam prinses Boengsoe, dat ge zoo spreekt?”

„Liefde en toegenegenheid hebben wij genoeg gehad, en daarin is van onze zijde geen verandering gekomen; de schuld lag niet aan ons, zij lag aan vader en moeder.” Moehten onze vader en moeder misdreven hebben „hernam prinses Boengsoe, 't zou niet behoorlijk zijn, dat zij de minsten waren; maar 't is aan ons, om tot inkeer te komen.

Nadat zij langen tijd geredetwist hadden, begaf Moerai Randin zich naar haar ouders en weeklagende riep zij: „dit is er dan van uw rijkdom en grootheid geworden, als loon dat ge steeds instemdet met het geen anderen zeiden en altijd den wil van den Toeankoe volgdet.” En toen vader en moeder begonnen te schreien zeide zij: „Waarover weent gij, vader! als ik toch denk aan hetgeen er vroeger geschied is, hoe boos vader op Mandjau was, hoe hem wat rijst en water werd geweigerd, hoe hij met een steen gesmeten en met kokend water overgoten werd, dan was dit toch de schuld van u. Het was dan ook daarom dat ik, met deernis vervuld, mijn woning verliet en geen liefde voor vader en moeder meer gevoelende, alleen toegenegenheid voor mijn broeder bleef behouden. Geen goud of zilver verlangende, reikhalsde ik slechts naar mijn broeder, die het verlies van mijn sawah's en ladang's, mijn goud en zilver zou vergoeden.” Op het hooren van deze woorden, deden de ouders niets dan schreien. Zij daekten terug aan het kwaad, door hen bedreven. „Moerai Randin!” sprak nu prinses Boengsoe, 't is onnoodig over het vroeger gebeurde te spreken, laten wij dit ver uit onze gedachten bannen.”

Eindelijk begon Rangin Pamenan op de taboeh larangan te slaan en terwijl andere taboeh's rechts en links antwoord gaven, kwam de groote menigte toestroomen. Toen zij om opheldering vroegen waarom de taboeh geslagen werd, antwoordde Rangin Pamenan: „'t is niet omdat wij kwaad te vergelden hebben of omdat wij een geschil beslechten willen. Treedt daarom allen binnen, groot en klein, oud en jong, mannen zoowel als vrouwen!”

Er werden zeven buffels geslaecht; alle panghoeloe's en vorsten in het land kwamen bij een en er waren vier rechters tegenwoordig om de oneenigheid tusschen Mandjau en zijn ouders uit den weg te ruimen. Nadat Rangin Pamenan nu alles verteld had, wat hij zeggen wilde en alle panghoeloe's met hem instemden vervolgde hij „Mandjau Ari, mijn vader! neem nu genoeg met het geen ik gezegd heb, opdat het geschil geeindigd zij. Maak uw hart rein, tegenover uw vader en kom terug van uw oordeel omtrent uw moeder.” Mandjau Ari stemde toe en zijn vader insgelijks, waarna men zich samen tot God wendde en met een gebed besloot. Toen de malim's gebeden hadden en klaar waren met eten en drinken, sprak Rangin Pamenan „panghoeloe's in dit gewest van het eene einde tot het andere! luistert goed naar hetgeen ik zeggen zal! „Laat de kampoeng een panghoeloe en dit land een vorst hebben, want langen tijd waren zij zonder bestuur. Laten wij thans dien vorst benoemen en moge dit worden mijn vader, die den naam draagt van Mandjau Ari!” Niemand van de menigte gaf antwoord en met algemeene stemmen werd zijn vader tot vorst verheven. Ieder ging nu naar huis terug. Zoo moet de toegenegenheid zijn van hen, die ouders bezitten.

Na verloop van eenigen tijd zeide Rangin Pamenan: „mijn vader, Mandjau Ari! ik ben toch nog niet te vreden; en zal dit eerst zijn, indien de schuld aan ons voldaan en onze schande uitgewischt is, als vader dien onderwijzer om het leven brengt, dan eerst zal ik vrede hebben.” Hoe kunt ge er van spreken hem te vermoorden antwoordde Mandjau Ari; een onderwijzer mogen wij niet weerstreven, noch hem dooden; want een onderwijzer blijft altijd onderwijzer. „Wat dat betreft hervatte Rangin Pamenan, 't is waar, wat vader zegt; maar de wetten onzer voorouders zeggen: tegen onrechtvaardige vorsten mag men zich verzetten, rechtvaardigen moeten geeerbiedigd worden. Hoeveel te meer is dit dus met onzen onderwijzer, dien wij mogen dooden, omdat hij geen waarheid leerde en geen onderwijs gaf in het geen goed is. Hij mag vermoord worden, want zijn onderwijs deugde niet. Die van nu tot in eenwigheid den naam van onderwijzer mag dragen, is alleen hij wiens lessen ten eenemale goed zijn en die leert wat deugdzaam is en zulk een mogen wij niet ongehoorzaam zijn. Wil daarom luisteren naar mijn verzoek om hem te dooden.” Hoe kan ik toch bevelen, hem om het leven te brengen!” „Indien gij bevreesd zijt, hem te dooden hernam Rangin Pamenan, geef ons dan de vrijheid daarvoor.” Hierop antwoordde Mandjau Ari: „Verbieden doe ik het u niet, doch gelasten evenmin, handel naar uw eigen goeddunken.”

Nu sprak Rangin Pamenan: „Radjō Njojō, wij zullen den toankoe om het leven gaan brengen; vader heeft er geen zin in en daarom zullen wij het doen, opdat daardoor onze schande uitgewischt worde.” „Als gij er zoo over denkt, antwoordde Radjō Njojō, dan zal ik u volgen.”

Op een vrijdag gingen zij naar de moskee. De lieden hadden reeds gedaan met bidden en zouden den tempel verlaten. „Zegt gij allen, die hier vergaderd zijt!” sprak Rangin Pamenan, is siã Labai Pandjang op dit oogenblik in de soerau? Ik ben iets van plan met hem. De menigte werd vertoornd, toen zij zulke woorden hoorden; sommigen sloegen met het geen zij in de hand hadden, anderen staken met hun dolken; Toen de menigte zoo deed, zeide Rangin Pamenan; „ik ga geen stap uit den weg, ik wijk geen schrede achteruit; als ik er door wil, zal ik er toch door.” Hij begon rechts en links te slaan, zoodat de menigte uit elkander stoof en toen nu toankoe Labai Pandjang alleen over bleef, begaf hij zich naar de soerau. „Wel siã Labai Pandjang!” sprak Rangin Pamenan „wat doet gij in de soerau, wat onderwijst gij hier?” Er volgde geen antwoord. Rangin Pamenan vervolgde: „Radjo Njajo! kom hier!” Radjo Njajo kwam aanloopen (en zeide): ik zal hooren naar het geen gij te zeggen hebt.” „Wij zullen den Toankoe ieder bij een been nemen, want zijn zonden zijn vele; hij was boosaardig tegen over zijn leerlingen en dit zal nu het loon voor zijn slechtheid, de vergelding voor zijn misdaden zijn.” Zij grepen hem vast bij beide beenen, zonder dat de toankoe zich verdedigde, zij sleepten hem naar het erf en van daar naar hun woning. Hij schreuwde en smeekte om vergiffenis, doch zij gaven hem geen vergeving. Toen zij eenigen tijd onderweg waren, had hij een onuitsprekelijke pijn. Dit was de straf voor den toankoe. Op het erf

aangekomen smeten zij hem daar neer. Nu kwam prinses Boengsoe aansnellen zeggende: „mijn zoon Rangin Pamenan! een onderwijzer durft gij zoo te behandelen, hem die imam in de moskee is! Indien men ons eens komt aanvallen, indien men eens onderzoek komt doen, en er dan twist en strijd ontstaan!” Rangin Pamenan antwoordde: „maak u daarover niet ongerust moeder! Mocht er iemand schaamte over gevoelen en mocht men opheldering verlangen, wel nu laat men dan hier komen. Ik ben aan niemand verantwoording verschuldigd, want ik ben hier de baas.” Zij plaatsten den toankoe in een kuil, zijn schouders dienden om op te stappen en zijn hoofd om de voeten af te vegen. Zoo is de straf voor hen die zondigen en nimmer waarheid spreken; zoo is hun loon.

Eenigen tijd nadat zij den toankoe in den kuil geplaatst hadden, zeide Rangin Pamenan: „daar hij niet oprecht jegens de menschen was en geen vertrouwen in God stelde, was dit zijn loon, en moest hij dit ondervinden. Nadat nu gedurende een paar weken zijn schouders gediend hadden om er op te trappen en zijn hoofd om er de voeten aan af te vegen, was de toankoe dood en sprak Rangin Pamenan: „wij hebben geen zonde jegens God bedreven, zijn dood is niet aan ons te wijten, doch aan zijn eigen verkeerdheden en zonden.” Daarna begroeven zij hem.

Eenigen tijd later zeide Rangin Pamenan: „moeder luister eens naar dezen pantoen (de bloemen van den haroboom en allerlei andere bloemen, zijn door elkander gekronkeld achter de beschutting; de bloemen van de langkoeas en kinanga worden gesteund door een peperstruik) al breng ik de wereld in opschudding, al maak ik er kalamai van, ik zal er toch wel een plaatsje van over laten, zoo groot dat er deze kampoeng op staan kan (welke opschudding ik ook veroorzaak, ik zal wel zorgen dat deze kampoeng geen gevaar loopt). Hoor nu, waarom ik die pantoen aanhaalde: Ik wil de sehande van mijn voorhoofd wegwischen, ik wil op vroeger gedane zaken terugkomen, ik wil een oude schuld terug eischen en daarom al de zusters kinderen van den toankoe hier halen. Wij kunnen hen tot slaven maken, die onze paarden zullen vasthouden en onze regenschermen dragen, daar voor zal ik ze gebruiken. Wat de vrouwen betreft, die zullen dienen om water te halen, den waaijer rechts van mij te houden, de waterkruik op de andjoeng te brengen en het vuil weg te vegen! Prinses Boengsoe begon te schreien (en zeide) „Rangin Pamenan, mijn kind! daarvoor moge God u bewaren; ik raad u dit af daar uw vader immers vorst is. Indien gij daarheen gaat, zal ik mij met een Atjehsche dolk doodsteken, want als mijn kind het leven verliest, dan sterf ik ook.” Rangin Pamenan antwoordde: „(ik verlang Koeah en Kandji en zal de bilang-bilang als lepel gebruiken) mocht ik onkwetsbaar zijn, laat dit dan overal bekend worden en zoo niet laat ik dan sterven.”

Hij ging heen en op het erf gekomen (sprak hij): „wel aan, moeder! leven en dood zijn onafscheidelijk verbonden; wien een lang leven toegedacht is, zal dit ook hebben; maak u dus niet bekommerd of bedroefd over ons. Hierop gingen zij met hun tweeën broeders op weg.

Toen zij in Ranah, de kampoeng van den toankoe, aangekomen en zijn

woning binnengetreden waren, zeide Rangin Pamenan: „Wel aan, gij allen gij moet terstond met mij meegaan!” De menigte antwoordde „vergifenis jonge meester, welk kwaad toch hebben wij gedaan! Wij zijn aan niemand iets verschuldigd, en hebben van anderen niets te vorderen!” Maak maar niet zooveel praatjes, „hernam Rangin Pamenan; gij zult thans voldoen, het geen gij schuldig zijt, dit is geen goud of zilver, want een menschenleven kan slechts met een menschenleven betaald en schande slechts met schande vergolden worden. Gaat nu allen naar buiten!” Zij schreiden zonder te durven tegenspreken. Met uitgetrokken sabel werden zij door Rangin Pamenan gevolgd. Na eenigen tijd kwamen zij in de kampoeng van Moerai Randin en toen Rangin Pamenan in huis was, zeide hij: „prinses Boengsoe, mijn moeder! en prinses Kasoembö mijn tante, thans kunnen wij te vreden zijn en met smaak eten en als wij voortaan ons nederliggen, zullen wij ook inslapen, want de schande is door mij gewroken. Zoo moeten lieden handelen, die schande hebben ondervonden. Mijn tante zal nu voortaan slaven bezitten; zij zijn daar op het erf; het zijn de neven en nichten van den toankoe, gij kunt ze onder elkander verdeelen en aanwijzen wat zij te verrichten hebben. Twee kunnen er in de keuken werken, twee water halen, drie rijst stampen en vier als volgelingen dienen.”

Prinses Boengsoe weeklaagde luid, terwijl prinses Kasoembö, onbeschrijfelijk bedroefd toen zij het gedrag van haar kind zag, zeide: „indien dit een aanleiding geeft tot krakeelen en vechten, wat zullen wij dan doen, wij die in een vreemde kampoeng zijn!”

Prinses Boengsoe antwoordde: „als hij (de vijand) in den hemel is, laat hij dan naar beneden komen, en is hij in de aarde laat hij dan te voorschijn treden; laten wij alles maar aan boejoeng overlaten.” Er waren al eenige dagen en weken verloop, zonder dat er onderzoek naar de zaak gedaan werd, en toen het nu reeds maanden geleden was, zeide prinses Boengsoe. „Zijt gij nu tevreden! zoo ja, dan heb ik een verzoek aan u; daar ik nu reeds zoo langen tijd hier ben, begin ik naar mijn tante te verlangen en 't is mij als of zij voor mij staat, ik zou daarom eerst naar huis willen.”

Nauwelijks had Moerai Randin deze woorden vernomen, nauwelijks had zij hooren spreken van huiswaarts keeren of zij werd bedroefd, omdat zij alleen zou achterblijven. „Prinses Boengsoe.” antwoordde zij „zoodra gij er van spreekt naar huis te gaan, ben ik niet gerust meer; indien gij hier een paar jaren zijt dan eerst zal ik tevreden zijn.” Nadat zij hierover geredetwist hadden, gaf Moerai haar toestemming om tegaan (zeggende): „U laat ik wel vertrekken, maar laat onze kinderen bij mij blijven; kan het niet beiden, laat er dan maar één achter; neem dan Radjö Njajö mede en laat Rangin Pamenan hier, ter verlichting mijner smart; Indien Rangin Pamenan mag blijven, dan zal hij uw plaats bij mij innemen. Prinses Boengsoe antwoordde, dat zij dezen zoon zou achterlaten, en den jongsten zou meenemen naar huis.

Hierop liep Moerai Randin hard naar de andjoeng, uitroepende: „Rangin Pamenan kom hier!” Rangin Pamenan ging op de andjoeng, waar hij zich verlustigde

met het tjongka^f, en als hem dat begon tegen te staan, met het tjatoerspel. Dit was om hem afleiding te geven. Moerai Randin sprak: „ik wil u een pantoen laten hooren: (de poepoet en saloeng bantoe klinken achter het woud van Kötö Tengah), de zee kunnen wij zien en waar bergen leggen weten wij, doch waarmede zullen wij onze droefheid verdrijven.” Hierop antwoordde Rangin Pamenan „onze kommer kan verdreven worden door naar moeder tegaan.” Kom laten wij ons dan op weg begeven „hernam Moerai Randin.

Zij gingen heen en kwamen na eenigen tijd daar weer aan. Zij waren nauwelijks voor prinses Boengsoe zichtbaar, of deze zeide: „zeg, prinses Kasoembö! Mocrai Randin komt daar aan!” zij liepen haar op het erf te gemoet en brachten haar in huis. Zij zetten zich met hun drieën neder en terwijl zij zich aan alle kanten bewaarden, praatten zij wat te zamen. „Wij waren al ongerust of er misschien verschil of oneenigheden ontstaan waren,” sprak prinses Boengsoe. „Noch het een noch het ander „antwoordde Rangin Pamenan;” doch hoe zou tante Moerai, zoo lang zij verlaten was, des nachts hebben kunnen slapen. In geen weken heeft zij met smaak gegeten. Nu zijn wij hier gekomen, omdat wij een onuitsprekelijk verlangen naar u hadden en tante Mocrai Randin bedroefd was, omdat zij gescheiden was van u, die zij zoo lief heeft.”

Na verloop van eenige dagen wilde zij (Mocrai Randin) haar (Boengsoe en Kasoembö) weer mee terugnemen. „Zoo lang wij gescheiden zijn” sprak zij, „kan ik u niet zeggen, wat er in mij om gaat.” „Ik kan u dat niet weigeren, 't is goed, wij zullen gaan.” Hun moeder bleef nu alleen achter. Na verloop van een paar weken zeide prinses Boengsoe: „Datoeä. Bandaharö, mijn vader! en prinses, Lindoeng Boelan, mijn moeder! luister eens goed naar hetgeen ik zeggen wil: laat, wie alleen is, met zijn tweeen zijn! Ik zeg dat zoo met het oog op Moerai Randin; want wat de ouderdom van deze aangaat, zij heeft een geschikten leeftijd bereikt en het zou dus goed zijn haar uit te huwelijken.” Lindoeng Boelan antwoorde: „ik weet het niet, ik heb er geen verstand van; wat gij doet is goed, doch welken Soetan of vorst zullen wij voor haar vinden?”

„Wat die vraag betreft,” hernam prinses Boengsoe, „Moerai Randin had reeds een verloofde toen zij nog jong was; hij draagt den galar van Soetan di Kinali en is de zoon van den vorst aldaar; hij is een vorst uit den bloede in rechte linie afstammende.” „Indien dat in uw bedoeling ligt, prinses Boengsoe”, hernam Lindoeng Boelan, hoe zullen wij dat dan aanleggen? Wij wonen zoover van elkander, wie zal men daarheen medenemen.” „Maak u daar niet ongerust over” hernam prinses Boengsoe; „als vader en moeder er genoeg mee nemen, dan is er niets te ver voor ons. Indien er geen water is, wordt er een put gegraven en is er geen hout, dan wordt de trap aan stukken geslagen (men moet van den nood een deugd maken), zoo is de gewoonte van hen, die de adat volgen; maar er is niemand, die niet zou willen en prinsessen om mij behulpzaam te zijn, kan ik wel vinden.”

Nu werd de taboeh larangan geslagen, waarop de gewone taboeh's antwoordden

en toen nu ook die in de Kotö weerklonken, waren alle bewoners in het land verschrikt en kwam de geheele bevolking, in het gebied van Datoë^s Bandaharö, toestroomen. De menigte prinsessen, vrouwen en maagden was zoo groot en er klonken zooveel muziek instrumenten, dat het was alsof de kampoeng van Moerai in elkander zou storten!

Toen de panghoeloes gekomen waren vroegen zij om opheldering zeggende: „de reden, dat wij bevreesd zijn, is omdat er op de taboeh larangan geslagen is en de andere taboehs weerklonken hebben. Is er een graeht gegraven, is de kampoeng in staat van verdediging gesteld, zijn er vrouwen beleedigd geworden of hebben er panghoeloe's smaad moeten verduren?”

Prinses Boengsoe antwoordde: „panghoeloes en radja's, wat de opheldering daartrent betreft, zulks is in de negorij niet gebeurd. Er is echter een goed werk te verriichten; wij willen n. l. een galanggang oprichten en Moerai Raudin uithuwelijken. Haar bruidegom is echter niet door haar ouders gezocht en 't is ook niet de gedaechte van mij, maar zij zelve heeft hem gekozen. Het is geen vorsten zoon van hier, maar 't is het kind van den vorst van Kinali, Soetan di Kinali geheeten, de jongste broer van prinses Taroeih Matö, de jongste broer van zes prinsessen. Deze is het, dien wij zullen afhaken. Ik vraag nu drie dagen beraad en als die voorbij zijn, zullen wij bij elkander komen.”

Op den derden dag kwamen alle jongelingen, vrouwen en maagden, bij elkander. Allen hadden hun werkzaamheden. De prinsessen brachten de sieraden in orde en de jongelingen maakten bloemkransen. Er was een groote versecheidenheid van van kleederdraehten en wat de soorten van gebak betreft, zij waren zonder wederga. Binnen drie dagen waren al de gordijnen en tabirs in de woning opgehangen, de koelamboe's hadden gouden en de gordijnen zilveren franjes, terwijl de slaapstede sehitterde van edelgesteenten en met bloemenwater en allerlei reukoliën was besprenkeld. Toen alles gereed was, versehenen op den bepaalden tijd de inwoners van het land. Nu sprak prinses Boengsoe: „Zoekt nu voor mij bekwame en verstandige menschen om met mij mee tegaan naar Ranaah, de kampoeng van Kinali.” Toen er zes knappe personen gevonden waren, begaf prinses Boengsoe zich met spoed naar de woonplaats van prinses Taroeih Matö. Daar zij flink liep, kwam zij daar spoedig aan. Op het erf gekomen (vroeg zij): „Zijt gij thuis prinses Taroeih Matö?” „Waarom zou ik niet thuis zijn, 't is pas twaalf uur” antwoorde prinses Taroeih Matö. („De tapoeng op het erf zal ik nemen om hanesporen te slijpen,) doch blijf daar niet zoolang op het erf staan; hier is water om uw voeten te reinigen.” Nadat zij haar voeten gewassehen had, trad zij de woning binnen, gevolgd door al de anderen. Toen prinses Boengsoe en de zes anderen gezeten waren, werd er een zilveren betelsehaal neergezet en prinses Boengsoe sprak nu: „hoor goed naar het geen ik zal zeggen, doeh ga eerst bij ons zitten om op ons gemak wat sirih te eten.” Prinses Taroeih Matö zette zich en men ging over tot het gebruiken van de sirih.

Toen ieder een betelpruimpje gebruikt had, zeide prinses Boengsoe: „(lieden

van Boekit Tinggi willen naar kampoeng Pira^s gaan). Terwijl het nog niet laat is, zou het goed zijn, dat wij de zaak begonnen te bespreken." Prinses Taroeih Matö antwoordde "prinses Boengsoe, wees niet zoo haastig, laten wij eerst wat keuvelen opdat het wat lang dure." Nadat zij druk gepraat hadden, had Kambang Mangih koffie en rijst klaar gemaakt en het eten opgediend; waarna prinses Taroeih Matö sprak: "prinses Boengsoe! laten wij nu de handen reinigen". Prinses Boengsoe antwoordde hierop: "indien wij eten moeten, haal dan de twee andere prinsessen". "Goed"! hernam prinses Taroeih Mato. Zij haalde haar twee jongere zusters tot wie zij zeide: "prinses Ranggö Inai en prinses Lenggang Laoei^s komt hier! wij zullen te samen aan zitten". Toen zij van de andjoeng kwam en prinses Boengsoe zag, was prinses Lenggang Laoei^s verwonderd, terwijl prinses Boengsoe verbaasd was, toen zij prinses Lenggang Laoei^s zag. Prinses Lenggang Laoei^s zeide: "laten wij nu gaan eten" waarop zij te zamen gingen aanzitten. Toen men met eten en drinken gedaan had, zeide prinses Lenggang Laoei^s: "(iemand van Batavia wil naar Boekit Tinggi gaan) wat is nu het doel van uw komst hier"? Hierop antwoordde prinses Boengsoe; (niet alleen de kinariboom, de kinari en de piladang) ik ben hier niet voor niemendal gekomen, maar met een belangrijk doel. Ik ben van huis gegaan, gezonden door Moerai Randin, die reeds lang geleden een plan had, welk plan wij thans volvoeren door n. l. Soetan di Kinali als bruidegom af te halen. Dit alleen heb ik maar te zeggen" "Spreek niet over Soetan di Kinali" hernam prinses Taroeih Matö; "niet omdat wij hem weerstreven willen, maar omdat hij van zeden en gewoonten nog niets afweet, wijl hij nog jong is; doch als wij hem vergunning geven, zoudt gij hem dan met genoeg aannemen? Er kan smaad en schande uit voortkomen en dan moet gij dat niet aan ons wijten" "Maak u daarover niet ongerust" hernam prinses Boengsoe, "van de zeden en gewoonten zijn wij op de hoogte, en wat vernedering en schande is, zal Soetan wel weten. Laten wij dus de panden wisselen".

Toen dit gedaan was, snelde prinses Taroeih Matö weg (en zeide tegen Soetan di Kinali) "Broeder, wat hebben wij kunnen zeggen? Prinses Boengsoe is u komen afhalen en wilde u meenemen naar Ranah, de kampoeng van Moerai en wel naar haar woning. Gij zult met de prinses moeten meegaan. Wij hebben dit niet kunnen weigeren, doch wat ons bezorgd maakt is, dat gij alleen zult moeten gaan, want welken Soetan zult gij meenemen, welke jongelingen zullen u vergezellen"? "Maak u daarover niet ongerust, mijn zuster!" sprak Soetan di Kinali "in een oogenblik heb ik reisgezellen". Toen nu de taboeh larangan geslagen werd en de gewone taboehs weerklonken, staken alle Soetans, jongelingen, vrouwen en maagden zich in feestgewaad en langzamerhand was het erf vol menschen. Mijn God, wat een groote menigte! In de ruimte zouden zij niet kunnen, ook de holten zouden er mee gevuld zijn. (Zij was ontelbaar)? Prinses Taroeih Matö zeide nu: "volgt Soetan di Kinali naar de Kampoeng van Moerai Randin!" Kambang Manjih had het druk met de kleederen van Soetan te brengen. Sommigen brachten bloemen, nog anderen waaiers; terwijl eenige aanzienlijken zijn kris vast hielden. De slaaf Sa-

lam Salame^s kwam aanloopen en opende het groote, gele scherm, met gouden franjes, het waardigheidsteeken der vorsten.

Nu begaven zij zich op weg; nu eens sehreeuwden zij allen te gelijk, dan weder weerklonk hun schaterlachen; verseheidene pantoens werden er gezongen, de poepoet en saroenai, de rabab en koetjapi lieten zich, ter begeleiding van Soetan di Kinali, hooren.

Op dien dag verscheen er aan prinses Kasoembö een teeken, waaruit zij begreep dat er menschen zouden komen; en toen zij kennis in de kampoeng gegeven had, kwamen er een menigte Soetan's, om Soetan di Kinali af te wachten. Toen deze dicht bij kwam, knetterde het geweervuur, terwijl er tussehenbeide ook een kanon gelost werd. Het was alsof de kampoeng van Moerai zou instorten. Op het erf gekomen, kwam Salam Salame^s aanloopen, om het paard van Soetan di Kinali vast te houden, er snelde er ook een doebalang toe om water in den schenkketel te halen en nadat hij (Soetan di Kinali) zijn voeten gewasschen had, trad hij de woning binnen, waar hij op het staatsiekussen ging zitten. Wat een menigte jongelieden waren daar! sommigen om betel klaar te maken, anderen om sigaartjes te rollen, nog anderen om het vuur vast te houden en daarenboven was er een' die hem de borst met een waaier afkoelde.

Nadat zij eenigen tijd gezeten hadden, werd de rijst opgediend en toen deze klaar gezet was, begonnen zij den maaltijd. Langzamerhand werd het avond en toen werden alle lampen aangestoken; de kali met de Soetans, benevens de vier getuigen, de toankoe en de malim's verschenen er en, nadat de ouders (van Moerai) toestemming gegeven hadden, vroeg hij (Soetan di Kinali) of men hem trouwen wilde, waarop de toankoe hem in het huwelijk verbond. De naecht ging voorbij zonder dat men een oog look, en den volgenden dag laat hield men zich nog met versehillende spelen bezig. De Soetans reden paard, de vorsten speelden tjatoer en de groote menigte maakte zich vroolijk. Gedurende drie dagen werden er allerlei spelen uitgevoerd. Op den derden dag gingen sommigen naar huis, terwijl anderen zich naar den galanggang begaven, die drie maanden aanhield.

Eindelijk zeide prinses Boengsoe: „zoo gij nu tevreden zijt, omdat uw wenschen vervuld zijn en gij uw doel bereikt hebt, laat ons dan naar huis gaan”. Moerai Randin antwoordde: „wacht nog een maand, naar huis gaan doet er nu nog niets toe!” „Het is moeielijk daarop te antwoorden,” hernam prinses Boengsoe, „wij gij toch niet naar ons luistert; doch wij hebben moeder al dien tijd alleen gelaten en thans beginnen wij naar haar te verlaugen. Als wij dus gaan mogen, dan zullen wij niet lang van u wégblijven, doch spoedig terug keeren”.

„Indien dat uw verzoek is, dan zal ik u toestaan huiswaarts te keeren” antwoordde Moerai Randin.

Allen gingen nu haar huis, doch Moerai Randin bleef met haar echtgenoot aachter. Wat Moerai Randin betreft, toen zij zeven dagen van hen geseheden was, zeide zij: „heer, Soetan di Kinali! laten wij ons kind, Rangin Pamenan, gaan afhalen!”

Soetan di Kinali antwoordde: „Als gij zoo spreekt, kom aan, dan zullen wij gaan!” Zij gingen op weg en kwamen weer aan de woning van Prinses Boengsoe. Toen zij biunen traden, was moeder Roebiah zeer verheugd haar kind en schoonzoon te zien. Nu zeide prinses Boengsoe: „moeder Roebiah! blijf gij nu hier wonen, dan zullen wij met Moerai meegaan, want vroeg of laat zullen er toch onaangenaamheden ontstaan en daarom willen wij maar voor goed dáár blijven.” Moeder Roebiah antwoordde: „Als mijn kind daar gaat wonen, dan zullen wij er allen te zamen heen gaan, laat dan dit huis maar ledig blijven.” Toen de meubelen uit het huis waren genomen en de woning ledig was, gingen allen te zamen op weg. Toen zij aan de woning van Moerai gekomen waren, was de meeder van Mandjau verwonderd, lieden te zien, die goederen brachten en inwendig was zij er een weinig verschrikt door. Prinses Boengsoe liep echter hard naar haar heen (roepende) „om Moerai te vreden te stellen, hebben wij alles hierheen gebracht.” De moeder van Moerai antwoordde hierop: „prinses Boengsoe, dat lag ook geheel in mijn plan, opdat wij genoegelijk samen zouden leven!” Moeder Roebiah vervoegde zich tot prinses Lindoeng Boelan en nadat zij te zamen eenigen tijd gesproken hadden, zeide de moeder van Mandjau „Ach, moeder Roebiah! als ik prinses Boengsoe aanzie, ben ik verwonderd over haar bekwaamheid en overleg; wat niet te krijgen was, heeft zij gevonden; hoeveel twisten en vershillen heeft zij niet uit den weg geruimd; wat troebel was, heeft zij helder, wat kwaad was, heeft zij goed gemaakt; wat ver was heeft zij nabij gebracht. Daaruit blijkt het verstand van prinses Boengsoe; wat volgens de adat verpliechting was, is zij nagekomen, geledene sehande heeft zij vergolden; dat is alles haar werk geweest.”

Tot dus ver luidt het verhaal. Heeft men leugens verteld, dan was dat buiten onzen wil; heeft men onwaarheid gesproken, dan wisten wij dat niet.

WOORDEN MET EEN KLANK BEGINNENDE.

- aboeä^s hoofdhaar, *ba^s hajam tamakan di aboea^s* zegt men van iemand, die er hoe langer hoe slechter gaat uitzien.
- atö uitspraak van *harta*.
- atjie^s aan de strandplaatsen en in sommige negorijen hier, in de betekenis van moeder, oudere vrouw.
- ara^s (Zie v. d. W.) *mangara^s* in den tekst genomen in den zin van wegstoomen, meevoeren.
- asö uitspraak van *asa* en *esa* (zie v. d. W. I) ook om iets geven, zich om iets bekreunen; meenen, zich voorstellen, zich verbeelden, vooruitweten. *Djan toean aso lai*, bekommer u daarom niet meer; *inda^s den asö kaba^s nangkö* = ik dacht niet, dat het zoo zou zijn.
- asa^s *maasa^s* verplaatsen, overplaatsen, verhuizen (tr), van zijn plaats laten nemen,
barasa^s verhuizen (intr); verplaatst, enz. worden.
maasa^s kadji = overgaan tot de behandeling van een ander onderwerp of eene andere les.
asa^s taga^s van houding veranderen; op een andere wijs probeeren.
baasa^s asa^s onstandvastig.
asa^s ketjē^s het gesprek zoolang staken om bv. koffie te drinken of een weinig te eten; *diasa^s lajoeä*, *diboeboei^s mati* overgeplaatst wordende, verwelken en uitgetrokken wordende, sterven fig: wordt een afspraak of overeenkomst gewijzigd of veranderd, dan komt het verkeerd uit; 't is niet goed een afspraak of gezegde te veranderen.
- angö^s *maangö^s* adem halen, hijgen;
loena^s angö^s zwakke ademhaling, *nan loena^s angö^s* voor een vrouw, die er goed uitziet;
inda^s maangö^s niet naar boven of beneden gaan, niet veranderen bv. van prijzen; ook zonder zich te bedenken, oogenblikkelijk bv. iets doen of zeggen.
- oengkai in 't algemeen openen, losmaken, losknoopen, afdoen, ontdoen van kleederen, wapenen en andere voorwerpen. *Maoengkai roemah*, een woning afbreken of openbreken, op eene plaats waar reparatie noodig is; *maoengkai lamari* een kast uit elkander nemen, enz.

- angga^f onwillig; *maangga^f* niet willen, beletten, weigeren, neen schudden.
- oenggoen hoop, stapel; *maoenggoen* zich als een stapel voor doen, op een hoop brengen of leggen, bv. *maoenggoen sarò^f*, *tanah*, *batoe* enz.
saoenggoen pitihnò voor veel geld bezitten.
- aka luchtwortels, ranken zoals bv. van den wingerd; *aka tjinò* een soort van snijwerk.
- agiëh *maagiëh* geven, uitdeelen;
soearang baragiëh sarikē^f babalah wat gemeenschappelijk is, wordt verdeeld, wat in compagnonschap is, in tweeën gesplitst.
paragiëh mild, vrijgevig; geschenk, gift.
- alintang het zelfde als *lintang*.
- aloeran *aloeran mandé (mandèh)* benaming voor: eigen tante; aangetrouwde tante n. l. de vrouw van den broer des vaders; de zusters en nichten van die tante heeten ook zoo.
aloeran bapa^s twee of meer zusters hebben zoons en deze laatsten hebben kinderen, nu zijn de zoons van de eene zuster *aloeran bapa^s* van de kleinzoons der anderen.
- aledjō } een soort van gckleurde stof (men zegt ook saledjō); het laatste
barawatji } woord is waarschijnlijk *berotji*. (zie v d. W.)
- aga^s overwegen, nadenken, gissen, probeeren, beproeven.
taraga^s verlangende, begeerende zijn, *aga^skan* naar goedviuden verdeelen; *aga^s maaga^s* met goede zoowel als booze bedoclingen tegenover elkander bezielid zijn.
- aga^s wordt ook gebruikt bij een beleefd verzoekende wijs van spreken bv. *aga^s pai kaken*, ga daar eens even heen; *aga^s kabawah* een weinig meer naar beneden.
baraga^s klarigheid maken, zich voorbereiden tot iets; *inda^s taaga aga^s* niet te gissen, niet te zeggen.
- amba *maamba* door aanvoeging of bijvoeging iets een grooteren, stevigcr vorm geven bv. een dijk door cr natte aarde aan vast te plakken of als de wortels van een boom bloot raken, nieuwe aarde er op leggen.
gadang ba^s diamba-amba fig. welig opgeschoten, buitengewoon snel groot geworden.
- amboeäng amboeäng ook in de hoogte werpen; opspingcu; grassoort met scherpe zaden, punten van eenig wapen.
- oemboeă^s *maoemboeă^s* trachten over te halen, op bedriegelijke wijze zijn plan willen bereiken; *oemboeă^s-oembi* zoete praatjes, vleierijen.
- ama^s een beleefd uitvloodigen, of gebieden in zinnen waar wij achter aan "ja" of "goed" of niet waar gebruiken; ook ja, goed, niet waar, bv.

- pai ang kasoerau ama* ge gaat naar de soerau, niet waar?— ook ik wil wel, ik stem er mee in; ik dank u. *Angkoe doedoeä!* *Ama* toean. Ga zitten angkoe! Als ik zoo vrij mag zijn, mijnheer.
- amoea* *maamoea* steken; *baramoea* elkander steken.
- amoeäh* willen, begeeren, wenschen.
baamoeäh-amoeäh beraadslagen, overleggen.
saamoeäh het eens zijn;
hati amoeäh-amoeäh angga het met zich zelf niet eens zijn.
bakaamoeäh het omtrent zeker punt met elkander eens zijn; van weerszijden durven b. v. van twee hanen.
- amai* moeder.
- anö* = hanja.
- ana* *sasian* leerling.
- antau* *maantau-antan* een weemoedig neuriën van den Maleier.
 II *maantaukan* vogels lokken voornamelijk door hun geluid na te bootsen; eten neerzetten voor de booze geesten op de plaats, waar zij iemand ziek gemaakt hebben.
- andjoeäng* een soort van opkamer, die men aan één of ook wel aan beide zijden van een Maleische woning vindt; zij bestaat uit drie treden, die dikwijls ook *andjoeng* genoemd worden.
- andoea* *maandoea* borgen, op krediet koopen; *parandoea* wat op krediet gekocht wordt.
maandoea *kan* voor iemand op krediet koopen, *mamparandoeä* *kan* iets op krediet verkoopen.
mamparandoeä *i* aan iemand op krediet verkoopen.
maandoea *i* allerlei waren op krediet koopen.
inda *takamèhi parandoea* fig. te veel werk om eenmaal af te doen.
inda *takatòkan parandoea* *lai* fig. niet kunnen zeggen, welke zorgen men heeft.
- ana* *baië* en *oerang patoei* voor hen die van zuiver Maleischen oorsprong zijn. (Zie v. d. W.) ook het te kort komende er bij geven, vermeerderen, helpen, bijstaan.
maoeboeäng iets bijvoegen bij iets anders.
oeboeäng njaö in de beteekenis van lieveling, schat, verlenger mijns levens.
singkë *nan kamaoeboeäng koerang nan kamanambah*, fig. voor iemand die ons helpt, tot steun verstrekt.
- oerë* aardwortels, ader, zenuw, vezel,
hambòlah mandanga dioerë *nö* ik heb het gehoord uit de eerste hand.
oerë *ilemoe* vlijt, ijver, *lah nan oerë* *nö* zoo is het, dat het is ware.
- oesa* aangebroken, aangesneden, niet meer in zijn geheel zijnde.

- oengau ledig, niet gevuld, luchtig in elkander; van hem, wiens kracht niet veel te beteekenen heeft.
- oekoeă *oekoeă djangkö* vastgestelden tijd, de tijd waarop iets moet plaats hebben.
- oeloeă *maeloeăkan* iets wegbrengen, vervoeren, aangeven, aanreiken.
oeloeă maeloeăkan aan elkander wederkeerig toereiken, teruggeven; elkander, wederkeerig thuis brengen.
maeloeări tandö ook het pand of teken overhandigen van iemand, die kwaad gedaan heeft.
taeloeă zichtbaar van iets, dat behoort gedekt of verborgen te blijven.
taeloeă oeloeă lidah fig. voor iemand, die weer terugvraagt, wat hij eerst gegeven heeft.
- oela^s (vergelijk v. d. W.) *maela^s* terugvloeien, terugkeeren van het water; het laten terugstroomen bv. door het plaatsen van een dam, plank of eenig ander voorwerp.
maela^s djandji van een gezegde, belofte terugkomen;
oela^s ook gebezigd voor landstreek; voornamelijk het lager gelegene tusschen hoogere deelen.
oela^s alai katönö om op het gesprek terug te komen.
oela^s oela^s bahoe holte boven het sleutelbeen.
- awě^s *maawě^s* grijpen, reiken, vatten naar iets.
aloen awě^s-awě^s nö lai 't is nog zoover niet, daar zijn wij nog niet.
awě^s awě^si vruchteloze pogingen doende om iets te krijgen.
awě^s-awě^s sampai bijna genoeg, op een klein weinig na.
- awèh voor *poeèh*
- oelam *poetjoeă^s dijintö oelam tibö* jonge uitspruitsels verlangen en eetbare blaadjes krijgen fig. uog beter, meer dan men verlangt, des te beter.
- e ten zooveel als: Kijk daar, daar is.
- iroei^s *mairoei^s* gewoonlijk met een *h*. uitgesproken, opzwellen, inzwelgen, opslorpen, den adem inhalen wanneer men pijn heeft.
inda^s loekö nan ta^s iroei^s er wordt geen leed ons aangedaan, of men is er gevoelig voor.
- iri^s zie *mengeret* v. d. W.
- iroen *mairoen* verminderen, afnemen, afsnijden, uitsnijden, uitknippen, afknippen van kleedingstukken.
barang ta iroen na^s tadagiäng als het toch te veel afgesneden, wordt, laat het dan maar tot in het vleesch afgesneden worden; fig. 't komt er niet op aan, al moet ik er nog zoo onder lijden. (*)
- isö voor = *sisö (sisa.)*

(*) Gewoonlijk zegt men *na^s tadaoen*.

isoeă ^s	te eeniger tijd, eenmaal, later; <i>barisoea^s</i> morgen, <i>barisoea^s tjakō</i> of <i>tadi barisoea^s</i> van morgen; <i>saisoea^s</i> eens, vroeger, vroeger eens, te eeniger tijd in het verledene.
ingō	omkijken; links of rechts kijken bv. als men iemand hoort roepen. <i>maingōkan</i> nog eens bij anderen zien of hooren, wat hun denkwijze is, als men die van anderen reeds gehoord heeft.
ipa	zwager, zwagerin, de broer of zuster van een getrouwd man ten opzichte zijner vrouw (als de eersten met dien man van één vader zijn); <i>ipa kandoeŋg</i> zoo zij van één vader en moeder zijn.
ipoeăh	vergif, waarmee men wapens bestrijkt.
anjoea ^s	<i>maanjoea^s</i> overbuigen, het bovenlichaam van de eene naar de andere zijde overbuigen, wijze van loopen waar bij zulks plaats heeft.
ingō ^s	nauwelijks zichtbaar, van heel uit de verte te voorschijn komen, opdoemen,

B.

batoe tapa ^s an.	een groote steen in den grond voor de deur van een Maleische woning, waarop gewoonlijk de voeten schoon gewasschen worden.
badjō	Zie v. d. W. I en III.
badō	(Zie bade v. d. W.) <i>tida^s tabadō</i> niet te zeggen, niet te tellen, niet te gissen.
basoeăh	= <i>basoh</i> ; ook <i>mambasoeăh moekō</i> fig. zich van schuld vrijpleiten; <i>pambasoeăh moekō</i> wat daartoe dient bv. een presentje, flink spreken; <i>den basoeăh djadja^s nō</i> ik wil hem volstrekt niet bij mij zien.
bakèh	spoor, indruk, aan, naar, van, om te, voor of dienende tot; <i>di bakeh</i> bij of op de plaats van, gevolg van iets, uitvloeijsel, <i>mambari bakèh nan baiè^s</i> nut, dienst geven, <i>mambari bakèh nan djahè^s</i> het tegenovergestelde; <i>bakèh basoeăh</i> wantrouwen.
bagō	ofschoon, immers, hoewel, al is 't maar <i>bagō hari hoedjan bā a ang badjalan djoeō</i> het regent immers, waarom gaat ge nu toch? <i>barilah bagō nasi rasan</i> geeft me, al is het maar wat zure rijst.
baga ^s	stout, moedig, onverschrokken, dapper.
bagai	(Zie v. d. W.) dit woord wordt ook gebruikt in de beteekenis van: ook, nog, er bij, daarenboven; <i>andji^s nō bagai</i> = voor hem ook; <i>hambō saki^s djō ana^s ana^s bagai</i> ik ben ziek en de kinderen ook. <i>mampabagai-bagaikan</i> allerlei verwijtingen doen. <i>bagaiikan soengoei^s</i> als of zij boos wil worden.
babaloea ^s	elkander denzelfden dienst bewijzen; wederkeerig doen; <i>babaloea^s tandō</i> de huwelijksbanden wisselen.
balam	soort van boschduif; <i>kajoe balam</i> een houtsoort; <i>gatak balam</i> de gom

uit dien boom; *balam tambagō* een koperkleurige duif met een soort van drieslag; *balam adoean* een voorvechter, woordvoerder, ijsbreker; *ba^s ana^s balam* voor één broertje en één zusje.

- banang *banang boelang* draad, waarmede de hanesporen worden vastgemaakt; *taboelang di indoea^s hajam*, bij vergissing een hen een spoor aangebonden hebben fig. zieh in het kiezen van een persoon of zaak vergist hebben bv. als men denkt, dat hij knap is en hij is het niet.
- sibajau bajau. met de *raljū babandiëng* de grootste onder de padischuren.
- barabih = *merbah* een soort van zangvogel met witten kop en bruin liehaan.
- barauari een woord, dikwijls aan het hoofd van zinnen voorkomende in den zin van *maka*.
- bangkah de bles op 't hoofd van een dier; ongelukkig; *bangkah kanjiëng roeutiëng tandoea^s* fig. bekend staan als niet te vertrouwen.
- bilobō^s *mambilobo^s* het geluid van apen vooral; ook de korte, zware blaf van een hond; ook driftig of knorrig uitvallen van iemand.
- bamban een soort van riet, een koel vocht bevattende, dat als geneesmiddel gebruikt wordt.
- bantang *mambantang* spreiden, uitspreiden.
- bantiëng (Zie v. d. W.) algemeene naam voor koe; *mambantiëng toelang* zich uitsloven; met ijver of inspanning zich op iets toeleggen.
- bantoea^s gebogen; vorm, gestalte; *mambantoeä den* juiste vorm of gestalte geven; *mambantoeä^skan* buigen; *inda^s tabantoeä* koppig, eigenwijs.
- bandoeä kozijn, dorpel. (*bendoel* v. d. W.)
- bendang helder, verlicht, glanzend; *bendang sampai kalangi^s* overal bekend, klaar en duidelijk voor iedereen; *tarang bendang* klaar als de dag.
- boeboëang vol tot aan den rand; *boeboengan* nok van een dak; *mamboeboëang* al hooger en hooger stijgen.
- bora^s een groote, heilige vogel, die volgens het bijgeloof de zielen van afgestorvenen naar den hemel brengt; de beschrijving er van doet eenigzins aan den pauw denken.
- boenoëäh *mamboenoëäh inda^s mambangoen, mantjantjang inda^s mamampèh* een uitdrukking voor willekeurig, onbepakt regeeren.
- bōjong *babōjong* met velen tegelijk, *in massa's*.
babōjong oerang kapakan de menschen stroomen naar de markt.
- bidai een grof gevlochten mat, gebruikt om er rijst, koffie, enz: op te droogen.
- biōpari zie *biapari* v. d. W. geleerden, reehtsgeleerden ook van personen, die veel overleg hebben.
- berang boos, kwaad; *mamberang* zich zoo voor doen; *pamberang* een driftkop.
- bisan mannen, die met zusters getrouwd zijn.
- bcga *babéga* in de rondte draaien, springen of wenden; *pabégaran* plaats, waar men paarden in 't rond laat loopen; manege; *mambegari* fig. er

om heen draaien, niet rechtstreeks voor zijn gevoelen willen uitkomen, langs omwegen tot zijn doel trachten te komen.

babéga-béga in kringen voortbewegen.

T.

- taban** naar beneden vallen, ineenzakken (zie v. d. W.); ook *taban ana^s kō di pakaiian*, dat kind is overladen met kleederen.
- taboeäh** een uitgehold gedeelte van een boomstam, waarvan een der openingen met huid bespannen is en waarop bij verschillende gelegenheden geslagen wordt b. v. om het uur aan te geven, als er bezoek komt, als er brand is; om in de poeasa het begin en einde van den etenstijd te melden; — de *taboeäh larangan* is die, waarop slechts bij buitengewone gelegenheden geslagen wordt in tegenoverstelling van de *taboeäh nan banja^s*
- tatiěng** *manatiěng* optillen, met de vlakke hand oplichten, ook op die wijze dragen, brengen; bv. het eten opbrengen.
manatiěng sidakah, aalmoezen uitdeelen; *manatiěng-natiěng hati oerang* iemand vleien, lekker maken.
ba^s manatiěng minja^s panoeäh heel voorzichtig behandelen.
manatiěng sapandjang adat (plaatselijk voor het geven van zekere geldsom aan den gastheer, bij wien men uitgenoodigd is, ter bijwoning van een feest).
- tadoeäng** een slangensoort; naam voor een haan met zwarte pooten en rood achtige vederen.
- tarang** = *terang* zie v. d. W.
manarangi behalve verlichten ook schoonmaken; nog eens vragen.
manarang om opheldering, inlichting vragen.
tarang didadö het goed weten.
iarang hati vlug van begrip.
bakatarangan ook voor iets geen verhindering of beletsel zijnde bv. *dikatökannö bakatarangan samiěng* hij zegt het maar op den man af: *tarang hari* helder maanlicht.
tarang larèh heldere avond zonder maanlicht.
- taroeä^s** knop, eerste uitspruitsel (zie v. d. W.)
bataroeä^s knoppen krijgen, uitschieten.
- tarie^s** (zie v. d. W.) *manariè^s* nemen; uit, van iets nemen; plukken; — ook van de panghoeloe's een stuk vee of andere bezitting weghalen van hem, die den hem opgelegden plicht niet nakomt;
manariè^s oerang kabinantoe iemand tot schoonzoon nemen.
manariè^s njaö den laatsten snik geven.
tariè^san een werktuig, voorzien van openingen, die opvolgend kleiner worden, om gouddraad te trekken.

boeang daoen, tariè^h boeah fig. kort en bondig.

taroë^h (zie taroh v. d. W.) *manaroë^h* komt gewoonlijk voor in de beteekenis van hebben, bezitten, er op na houden.

manaroë^hkan in bewaring geven; *pitaroë^h* last, lastgeving, opdracht, *panaroë^hhan* hetgeen bewaard wordt, bewaarplaats, ook fig. kunde, gedrag, geheim; *bapitaroë^h atah ditikoeih* fig. zijn goederen aan niet te vertrouwen personen in bewaring geven.

tapat ook *tapè^s* uitgesproken (zie tapat v. d. W.) recht, precies, juist, ook dicht bij, bv: *roemah hambö inda^s djaoë^h ditapè^s djalan gadang nangkonö*; *bakatapatan roendiëng* overeenstemmen, ook overeenkomstig hetgeen er gezegd of gedacht is.

bakatapatan djandji overeenkomstig de belofte.

bakatapèan roèh djö boekoe fig. overeenkomende met elkander.

manapati djandji zijn woord houden.

tapoeäng I tepoeng.

II *manapoeäng* slaan met de vuist of eenig voorwerp.

batapoeäng vechten.

tapoeäng bij verschillende werkzaamheden als versterking gebruikt bv.

tapoeäng makan; *tapoeäng badjalan*;

inai tatapoeäng koekoe tangga nadat de *inai* fijn gemalen is, valt de nagel af fig. ongelukkig zijn door b. v. iets te hebben, waarvan men geen gebruik meer maken kan; *sitapoeäng* een boomsoort.

tapoeä^s (vergelijk tepok v. d. W.) *manapoeä^s* met de vlakke hand slaan.

batapoeä^s in de handen klappen.

batapoeä^s oerang datang van alle kanten bij elkander komen.

takoeä bukken, vooroverbuigen.

takö^s gissen, raden, op 't oog iets bepalen.

talö^s (telap zie v. d. W.) *manalö^s* kwetsen, verwonden door steken, slaan, vallen, branden enz. bv. *talö^s kaki den di api*; *pisau inda^s manalö^s* fig. het verstand is niet groot.

inda^s talö^s [diadja niet luisteren of niet vatbaar zijn voor goeden raad.

talö^s ook een donkerbruine verfstof.

tali (zie v. d. W.) ook *tali tali* een vischsoort.

tali talian pijn in de gewrichten, *tali katajō* het koord of touw voor de borst van den buffel;

tali aroeäng halster, *tali kaloean* touw door den neus van een koe of buffel;

tali djoeè-djoeè de lijnen als vogelverschrikkers in de sawah's gebruikt;

batali-tali lang, uitgebreid gemaakt van een zaak, vermaagschapt, aan elkander verbonden; *aka batali tali* zeer uitgeslagen, listig zijn;

tali boeboetan koord waarmede een kist aan den zolder verbonden is,

of tusschen het deksel en de kist; *tali saro* een koord tusschen de borst en het gebit van een paard om het te dwingen het hoofd niet gedurig naar boven te lichten; *talinö* verbond, ook in de beteekenis van *kapalö bajaran*; — *tagantoeäng inda^s batali* zonder reden aanhangig blijven van eene zaak; ook van een vrouw, wier man niet voor haar zorgt en ook niet bij haar komt en toch niet van haar wil scheiden; *tali lioeäng* een buikband van gouddraad vervaardigd; *makan tali* arm, behoefstig; *lah dapè^s talinö* reeds op het spoor zijn van iets, reeds in zeker opzicht zekerheid gekregen hebben; *kai^san djan patak*, *tali djan poetoek* fig. ge moet niet oneenig worden.

- tanai *mananai* op de handen dragen.
mananai hati oerang het iemand naar den zin maken; zorgen dat een ander zich niet onaangenaam over ons gevoelt.
- tawan krijgsgesvangene; *tatawan* ook in de netten verlokt zijn van een schoone; met de gedachte aan iets vervuld zijn; *tatawan matö* de oogen van iets niet kunnen afhouden.
- tajö^s ontelbaar veel, *manajö^s* in ontelbare menigte bij elkander zijn; met veelheid overdekken.
- taië^s plaatselijke uitspraak voor *tarie^s* (zie aldaar).
- tabarau een soort van riet (zie teberau v. d. W.).
- tibarau zie het vorige, men zegt ook *timbarau*.
- tingadah *maningadah (tengx^slah)* naar den hemel blikken, naar boven kijken, ook brutaal zijn, *maningalah mat^sahari* zich verzetten tegen een verbod, bevel enz van hooger hand.
tatingadah recht, overeind, opgericht.
- tingaran hoorbaar, te hooren, *maningaran* gehoor hebben, kunaen hooren als tegenoverstelling van doof.
- tangkoei^s *manangkoei^s* met het hoofd voorover liggen bv. bij 't bidden, als eerbewijzing, als men hoofdpijn heeft of bedroefd is.
manangkoei^s bakara.ljö vlijtig werken.
batangkoei^s voorovervallen.
manangkoei^skan oentoeängnö in den zin van zich zelve trachten te helpen; zelf raad schaffen.
- tingkè^s (zie tingkat v. d. W.) sport, trede,
maningkè^s klimmen, stijgen in aanzien.
tingkè^s-tingkè^s stijgbeugel; *tingkè^s* ook mank.
- tangka eigenzinnig, koppig, bij zijn stuk blijvend, *batangka* redetwisten, twisten.
- toengkoe drie steenen, zoodanig geplaatst dat zij aan de voorzijde een opening vormen, aanwezig in de Mal. keukens en dienende om er boven te koken; treeft (zie v. d. W.)
- toenggang I bereid zijn, lust hebben tot iets.

II steil.

III *manoenggangkan* uitgieten, uitstorten, overgieten; *mampa toenggang* ten onderste boven plaatsen, omkeeren; *bapatoenggang* zich in omgekeerden toestand bevinden; *toenggang langgung* tuimelend, buitlend; *toenggang hati* verdenken.

toenggang tenggang hobbelig; *tatoenggang hati* voorliefde, genegenheid voor iemand of iets gevoelende; *bakatoenggangan* het op iemand gemunt hebben, voordurend vitten; *toenggang tarah* loodreeht; steil naar beneden; *oere^s toenggang* penwortel; *basitoenggung* met het hoofd of den kop naar beneden, *basitoenggung roeroeäk* alles uitstorten, ook alles uitgeven; *pitoenggung* endeldarm *toenggung hilang baranji mati* bereid zijn heen te gaan en durven sterven fig. voor moedig zijn om zich in gevaar te begeven.

tinggang

middel, *batinggang* op middelen bedacht zijn, raad weten.

tonggö^s

(zie v. d. W.) met opgetrokken beenen zitten op een hoog voorwerp; bv. het zitten van vogels op een tak of hoogte; *manonggö^skan* op iets anders plaatsen, gewoonlijk een klein voorwerp op een hoog; fig. als onderpand geven; *manonggö^si* voor iets tot pand geven; *oeäng tonggö^s* geld, bijeengebracht door de familieleden van iemand, die gestorven is; (voor stapel of hoeveelheid voorwerpen op elkander gezet zegt men hier *onggö^s) tonggö^s* uit den tekst is hoogstwaarschijnlijk een vergissing en beter door *onggö^s* te vervangen.

tanggoeä^s

een werktuig om visch te vangen, bestaande uit een rondgebogen rotan, waartusschen een netwerk en voorzien van een steel; *tanggoeä^s rapë^s karandjang boeboeh* fig. even gauw verliezen als ontvangen; even gauw vergeten als hooren; *poerö tanggoeä^s* beurs; *ditanggoeä^s mambali* alles opkopen.

toenggoe

manoenggoe wordt anders hier gebruikt in de beteekenis van manen, de betaling eener schuld vorderen of eischen.

(de beteekenis van wachten of waken is zeldzaam.)

tanggoeäh

batanggoeäh onwillig, weerbastig zijn, weigeren.

talempong

een muziekinstrument bestaande uit eenige aan elkander verbonden koperen bordjes.

timba

timbal; ook *timba balië^s* aan weers zijden, aan beide zijden; *batimba* tegen over elkander bv. *doedoea^s batimba* tegenover elkander zitten.

batimba djalan aan beide zijden van den weg.

tambagö

een soort van koperkleurige woudduif.

tampä^s

(zie v. d. W.) en *nampä^s* beide gebruikelijk, ook *tampä^s tampä^s apoeäng* heel in de verte eventjes zichtbaar worden; ook van een zaak: er begint een klein weinig licht te komen; *katampä^san* en *kanampä^san* wat zichtbaar of aan den dag gekomen is. *Kapai tampä^s poeng-*

- goëung*, *kapoelang tampä^s moekö* vaarwel zeggen, en welkom heeten; handelen volgens de regelen der welvoegelijkheid *dipanampä^skan banai koeroeih ta^s babadjoe* hij laat goed zien, dat hij van de smalle gemeente is.
- toempä^s gedeelte, afdeeling, groep, als onderdeel van een geheel; *batoempä^s toempä^s* bij groepen, afdeelingen enz.
- tampan (zie v. d. W.) welgemaakt, flink, ferm; voorkomen, aanzien; er uit zien als, zich voordoen als, het voorkomen hebben van; *tampau katjarai* alsof zal men gaan scheiden b. v. van een echtpaar, dat altijd kibbelt; *tampan kamati* er uit zien als of men zal sterven; *tampan koedö batä^s koedö Agam kö* dit Agampaard ziet er uit als een Bataker. *tampan kaboeroëä^s oerangtoe* het laat zich aanzien dat hij een slecht mensch zal worden. *tampan soedah langgam tabaö* op zijn voorkomen valt niets af te dingen en de kleeren zitten hem netjes aan het lijf (*langgam* = orde, regelmaat); *tampan tampani* iets goed opnemen, naar het wezen der zaak onderzoeken; *manampan* zich zelf bekijken bv. of de kleeren goed zitten; geschikt zijn voor iets of iemand.
- tampoeng = *tampoeng* zie v. d. W. (*manampoeüng* is echter in het Min. iets opvangen in eenig voorwerp; en ook de handen vouwen bij het bidden zooals de Mal. dit doen). *manampoeüng rodi* bevelen ontvangen; onder bestuur zijn.
- tampoeäh (zie v. d. W.) inloopen tegen iets bv. tegen den brand, tegen de menigte, begaan, belooopen, loopen over iets bv. *manampoeäh halaman* over het erf loopen, het erf begaan; *manampoeähki* inzetten tegen een anderen inzet. *manampoeähkan* ook ergens heen geleiden bv. *kabau lia ditampoeähkan kadjalan rajö*.
- tintiëng (zie vdw) *manintiëng* wannen door tegen de zijden van het werktuig daarvoor te kloppen; ook de snelle beweging van vogels in de lucht als zij op hun prooi willen toeschieten; stuiptrek-kend slaan met de vleugels, bv. van een kip, wie de hals is afgesneden. *tintiëngan* toestel om de fijne van de grove goudkorrels te scheiden; *tintiëng angin* soort van roofvogel; *tatintiëng darak* van het hart opspringen, kloppen; *manintiëng* wijze van garen maken, waarbij de afzonderlijke draden door een snel rond draaiende beweging ineen gestrengeld worden; *satiniëngan* een streng garen.
- toentoen *manoentoen* blinddoeken, inwikkelen van vruchten aan den boom bv. om te voorkomen dat de dieren ze opeten.

mambali kabau batoentoen iets koopen wat men nog niet gezien heeft
tabali dikabau batoentoen een kat in den zak gekocht hebben.

tindjau (zie v. d. W.) *manindjau* met uitgestreken hals naar iets zien, van uit de hoogte naar iets zien, uitkijken; uitvisseken om van een zaak op de hoogte te komen; *manindjau paham* zoeken op de hoogte te komen van iemands gedrag, inborst, karakter; *katindjawan* geheel bekend zijn wat betreft gedrag, zienswijze; *djarah bapanindjau* voorhoede, verkenner; *katindjau lawei* een soort padischuur, zoo genoemd omdat zij zoo hoog is.

toendö (zie v. d. W.) een plank met een steel of trektouw er aan om den bovengrond te sehuiven naar plaatsen, waar de grond met gaten of oneffenheden is; *manoendö* dat werk doen; *manandökan* duwen, voortsehuiven; *bä* *ditoendö* geheel op, weg; *batoendölah ang sikö* maak je weg van hier; somtijds ook veehten, *batoendö* tegen den grond geslagen met velen of in groote hoeveelheid b.v. padi door den wind, boeloe ajam *batoendö-toendö* van de kippenveeren in hoopen opgenomen worden.

tandèh op, weg, uit, verbruikt, 't komt er niet op aan, 't is me onverschillig b.v. *nä* *tandèh nölak indä* *ka didèn* 't komt er niet op aan ik heb er niets aan; *batandèh* opmaken, verkwisten.

toundèh of kemiri wordt als knikker gebruikt.

tindièh (zie tindèh v. d. W.) *manindièh* drukken op iets, iets zwaars op iets anders zetten, in het nauw brengen, zorg veroorzaken; *tindièh-manindièhi* b.v. bij het kaartspelen een hoogere kaart opleggen; ook al meer en meer doen worden; *sitindièh* balk of onderlegger.

sapoeloeäh batang batindièh nan dibawah djoë nan takimpi fig. zij, die de mindere functiën bekleeden, dragen den last en de moeite ten gevolge der bevelen van hooger geplaatzen.

tandiëng gebruikt voor *sandiëng* kant, kantlijn; zijde,
tandan stengel met bloemen of vruchten er aan; tros; ook dat gedeelte waaruit de staart voorkomt bij viervoetige dieren en kippen, vooral het bovenste gedeelte van den neus.

ikoeä poetièh satandannö een geheel witte staart.

tindin de zwaardere toon op trom of dergelijke, die tussehen de andere lichtere tonen, somtijds voortgebracht wordt; *manindin* dien toon voortbrengen, slaan met de vuisten.

batindin veehten.

tö de ontkenning.

toeri^s zienskunst, tooveren.

toekoei^s deksel, kleed ter overdekking.

toka^s *batoka* twisten, krakeelen.

toekië ^s	inkeping, kerf; <i>manoekoei</i> een kerf of inkeping maken; <i>manoekoei^s api</i> vuurslaan.
toeankoe	zie achteraan.
töjong	<i>manöjong</i> bijgieten, bijdoen; <i>batöjong</i> van dat geen waar bijgegoten is, door bijgieten vermeerderd; <i>manöjongkan</i> iets bijgieten, bij iets anders (in den tekst), zonder te letten of dit in genoegzame hoeveelheid is; in het wilde bijgieten; zonder nadenken of in 't wilde het werk van bijgieten verrichten; <i>manöjongi</i> door bijgieten vermeerderen.
tibö	(zie v. d. W.) aankomen, gebeuren <i>kös bäs itoe tibönö</i> als dat het geval is; <i>katiböan</i> krijgen, overvallen of getroffen worden, bv. <i>katiböan panjaki^s</i> , <i>satibö</i> bv. <i>satibö hambö diroemah</i> , pas was ik thuis. <i>tibö diparoei^s dihampekkkan</i> , <i>tibö dimatö dipitjièngkan</i> onrechtvaardig zijn, waar 't familie of vrienden betreft.
titi ^f	kloppen, hameren, smeden, ook: ranselen en bij sommige uitdrukkingen ter verstrekking gebruikt b.v. <i>maniti^s makan</i> enz.
tere ^f	plaatselijk voor tarië ^s (nemen).
tipa ^s	aan den kant van en in dien zin ook: beurt b.v. <i>sipa^s hambö bakatö</i> 't is nu aan mij om te spreken, <i>batipa^s sipa^s</i> om de beurt, <i>tipa^s disia padja toe</i> van wien is dat kind familie; zoo ook voor deel, aandeel b.v. <i>ambie^s nan tipa^s diang</i> neem u aandeel (wat van u is).
tepö	veelal gebruikt in vereeniging met <i>tipoe</i> ter verstrekking; vleierijen bedriegelijke praatjes.
tilie ^s	naast <i>tjalie^s</i> voor zien, aanschouwen; <i>ditilie^s</i> wat betreft, wat aangaat.

Dj.

djadjö ^s	afkeer, verachting, <i>mandjadjö^s</i> een afkeer hebben, afkeerig zijn van.
djadjau	<i>mandjadjau</i> overal heenloopen; alles beginnen zonder te slagen. <i>sadjadjau</i> een rij, gewoonlijk zegt men hiervoor <i>sadjadja^s</i> .
djariëh	vermoeid, vermoeidheid, moeite, inspanning, aamborstig; <i>padjariëhan</i> vrucht van den arbeid; <i>madjariëhkan</i> vermoeid maken, inspannen zorg, moeite veroorzaken <i>mampadjariëhkan</i> zich moeite of inspanning geven voor iets, <i>djariëh tantang boeliëh</i> zich moeite geven om iets te krijgen, of te verdienen <i>oebè^s</i> , <i>djariëh palarai damam</i> een geneesmiddel voor de vermoeidheid en een middel om de koorts te verdrijven fig. benaming voor een kind van wien men veel houdt (vergelijk <i>djereh</i> v. d. W.)
djaradja ^s	(zie <i>djeredjak</i> v. d. W.), ook borstribben.
djapoei ^s	voor <i>djempoet</i> ; <i>mandjapoei^s</i> halen; <i>mandjapoei^s djapoei^s</i> tegemoet gaan, inhalen, afhalen; <i>mandjapoei^s djapoei^s katö</i> uitlokken een of ander gezegde. <i>mandjapoei^s</i> ook een echtgenoot nemen voor zijn dochter, zuster, of

andere vrouwelijke bloedverwant; *maoesoë patang mandjapoei^s pagi* van de paughoeloe's of andere aanzienlijke personen, bij hen den vorigen avond onderzoeken, of zij den volgenden dag een feest willen bijwonen en ze dan dien dag afhalen.

djalang (zie *djalang of djelang* v. d. W.) ook vloeibaar, *mandjzlangkan* vloeibaar maken; *mandjalang* richten, doen toekomen aan hogere personen; *badjalangan* bezoeken bij elkander afleggen; *mandjalang kandang* (plaatselijke feestelijke formaliteit, waarbij de vrouwelijke bloedverwanten van den jong getrouwden man, eenigen tijd na het huwelijk, het een en ander naar het huis zijner vrouw brengen; *mandjalang pasakaran* een feestelijke formaliteit, waarbij de echtgenoot de vrouwelijke familieleden zijner vrouw, op het einde der poesa, onthaalt.

djanö = djanja; *djanö den* ik zeg; *djanö ang* gij zegt; *djanö* hij zegt.

djawe^s (vergelijk djabat) *mandjawè^s* ontvangen, aannemen, vervangen; *mandjawè^s poesakö* erven; *pandjawè^s* vervanger, opvolger; *mandjawè^s aië* van het wassen der lichaamsdeelen voor het gebed; *badjawè^s salam* elkander de hand geven; *sandjö badjawè^s djö malam* de schemering wordt door den nacht vervangen.

djarami (zie djerami) hier bekend voor de droge padi halmen zonder korrels er in, stroo; *basasö^s badjarami bapandam bapakoëboëöran* om uit te drukken, dat iemand geen vreemdeling maar inboorling van 't land is. *sasasö^s sadjarami* van dezelfde afkomst.

djoengkang *mandjoengkang* met de pooten naar boven liggen; op den rug of achterover liggen, in zijn gansche lengte op den grond liggen, b.v. van boomen, pagers; ten onderste boven vallen; *djoengkang djoengkè^s an* ongelijk of afgesleten van het onderste gedeelte eens voorwerps, waardoor het opwipt of waggelt b.v. van een stoel, oude bruggen enz.; ook ongelijk en in verschillende richting door elkander b.v. van de tanden.

djangkau *mandjangkau* halen, met uitgestrekte armen grijpen *sapandjangkauan* als maat zoover als men reiken kan, *pandjapoei^s nan djaoëäh pandjangkau nan hampiang* fig. voor de rechterhand van iemand of voor hem, die een ander in alles van dienst is.

djalintèh *djali djalintèh* gezocht voor de lagoe.

djaliö^s een blik waarin zekere bedoeling ligt uitgedrukt; *mandjaliö^s* wulpsch kijken van vrouwen naar mannen; *djaliö^s dama kapadam* zoo kijken als de damar die op het punt is van uit te gaan, voor de smachtende blikken van een schoone.

djiloeang voor *andjiloeang* een plant met roode bladeren.

djamboeä franje, kwast.

djandjië^s dit is met het volgende woord de benaming van een pas bij het

- schermen; de eerste van den rechtervoet die, naar voren gebracht, niet met den hiel op den grond komt; en de *djandjiloe* van den linkervoet die naar achteren gebracht wordt en niet met de teenen den grond raakt.
- djö dengan.
- djoearö (zie v. d. W.) een persoon, die bij alle feestelijke gelegenheden de zaken regelt; eeremoniemeester; ook voorspraak.
boedjang djoearö de god of besehermgeest bij de hanengevechten.
- djoga^s wedijveren met elkander b.v. in kleeding enz. (plaatselijk)
- djolong pas, kortelings, begin, aanleiding, oorzaak, rede, bv. *djolong tibö* pas gekomen.
djölong gadang nog niet lang groot, *djolong baboeah* voor de eerste maal vruchten dragen; *oerang djölong* iemand die voor de eerste maal getrouwd is.
manggih djolong bamosin de manggis beginnen druk te worden; *a djolongnö moengko ang batjakä^s* wat was het begin, de aanleiding voor uw vechten.
- djoelai *mandjoelai* zieh vasthechten; van de uiteinden der takken slingeren om, overkruipen naar een andere plant.
- djöh toch, dan.
- dji^s voor *andji^s* deel, aandeel.
- djérong krom, bochtig, slingerend.
- djélö *tadjélö* op den grond liggen van lange voorwerpen; afhangen, zoodat het onderste gedeelte over den grond sleept.
- djinih I voor djinis.
II rein, schoon.
- Tj.**
- tjatoeä = *tjatoer* ook een spel op de wijze van een belegeringspel, waarbij de stukken tijgers en geiten voorstellen.
mantjatoeä stikken, met zijde of gouddraad doorstikken b.v. van matrassen.
patjatoeäran schaakbord of bord bij dergelijke spelen.
- tjatjē^s likteeken; *mantjatjē^s* sehimpen.
- tjatja^s voor *tjetjak*; *mantjatja^s* knijpen, aangrijpen of beetpakken b.v. van den tijger; zakkerollen; *pantjatja^s* zakkenroller; *mantjatja^s toengga* een begin maken met het hakken van gaten in balken.
- tjatjau haastig, snel, vluchtig in zijn handelingen, veranderlijk, ongestadig bij het geen men doet.
- tjatjah (zie v. d. W.) *tjatjah* en *tjetah*; *mantjatjah* even aanraken b.v. met de vingertoppen, als men iets proeven wil.

tjatjah aangeraakt; *satjatjah* een oogenblik, een klein weinig; *tjatjah nangkö* zoo even; *tjatjah lai* zoo aanstands, nog een oogenblik; *indü^s boeliëh mantjatjahkan ikoeü* men kan geen oogenblik gaan zitten; fig. overladen zijn met werk; *hati koeman samö ditjatjah hati gadjah samö dilapah* als er weinig is om te verdeelen, krijgt ieder maar een klein stukje, maar is er veel, dan krijgt men een groot deel.

- tjadië^s pandai voor hen, die als raadsman, raadgever optreden.
- tjadai *mantjadai* onverschillig zijn omtrent iets, achteloos, met gering-schatting behandelen, niet tellen.
- tjangoei^s *mantjangoei^s* wachten; verlaten achterblijven; met de armen over el-kander zitten, toekijken; *tatjangoei^s* teleurgesteld; *sitjangoei^s* een le-dig looper; ook van vruchten, die lang zijn blijven hangen en beursch geworden zijn.
- tjangang (zie *tjengang* v. d. W.) *mantjangang* wezenloos zitten; gedachteloos zitten, suffen *si tjangang* een suffer, *tjangang tjangangi* heele maal in de war zijn, in 't geheel niet weten wat te doen (men heeft ook *tjengang* wezenloos, verschrikt op kijken, b. v. *tjatjengang kaban takadjoei^s di badie*).
- tjapö een boompje.
- tjapai (zie v. d. W.) *mantjapai* reiken naar iets, grijpen naar iets, trachten iets te verkrijgen, b. v. kunde, eene betrekking; trachten bij iemand te komen; *inda^s tatjapai* niet gelukt, niet kunnen, geen gelegenheid hebben; *sapantjapaian* zoover men reiken kan.
- tjaka^s gevecht, *batjaka^s* vechten.
- tjalie^s *mantjalie^s* kijken, zien.
- tjameh *tjemas*; nevens dit woord wordt ook *tjamiëh* gebruikt voor bijna, op het punt van (zie v. d. W.).
- tjarede^s goed geproportioneerd, van personen die kort en stevig gebouw zijn; bevallig, aangenaam van vorm.
- tjongka^s (zie v. d. W.) in de benedenlanden wordt dit spel dikwijls gespeeld door de jonggehuwden op het eind der feestelijkheden; hier doen het de mannen of kinderen.
- tjanggal koekoe (zie v. d. W.) gouden of zilveren verlengstuk aan de nagels.
- tjampoeäng *mantjampoeäng*, verdwijnen in iets; *mantjampoeängkan* indompelen; *tatjampoeäng* fig. ondergegaan van de zon; *mantjampoeängi* zich indompelen, zich bemoeien met eens anders zaken.
- tjintö-tjintö de naam van een tooverring, door welks bezit men alles kan krijgen, wat men wenscht.
- tjantjang (zie *tjentjang* v. d. W.) *mantjantjang* ook draven van een paard; *tjan-tjang tadadë^s madjadi oekië* (*tadadë^s* noemt men o. a. uitglijden of uit de richting springen van een werktuig, dat men gebruikt om te

beitelen of uit te snijden) fig. voor datgeen, wat men dacht verkeerd gedaan te hebben en dat juist goed uitvalt; *tangan mantjantjang*, *bahoe mamikoeä* de handen hakken, de schouders dragen het weg, fig. die iets doet moet de gevolgen wachten.

mantjantjang inda^s mamampeh, *mamboenoeäh inda^s mambangoen*, fig. straffeloos, willekeurig handelen.

tjandö = *tjenda*; *ba^s tjandö* zooals, gelijk; *ba^stjandö aië* als van een leien dakje.

batjandö-tjandö stoeien, gekheid maken, schertsen, dikwijls door het zinspelen op woorden die tweeelei beteekenis hebben; zoo zegt men b. v. *harang lakë^s dibah hidoeäng* hij die 't hoort en niet zoo gauw begrijpt, dat men hem voor 't lapje houdt, begint zich onder den neus te wrijven, denkende dat het daar zwart is; *harang* beteekent hier echter mond.

tjindai (zie v. d. W.) de buikgordels voor lieden van hoogen stand worden ook zoo genoemd; *sitjindai* ook een spook, dat zich in eene vrouwelijke gedaante vertoont.

tjiboeä^s eenige bamboezen bij elkander in den grond voor het huis van den Maleier staande, waarin water tot reiniging van de voeten wordt bewaard.

mantjiboeä^si aië wateruitscheppen, uithoozen.

tjië^s voor *atjië^s* aan strandplaatsen en in sommige negorijen in de bovenlanden gebruikt voor een vrouw, die men als moeder beschouwt, oude vrouw.

tjië^s één.

tjéla^s *tatjéla^s* glinsterend, glimmend, glanzend; uitkomend of afstekend, beroemd van personen *mampatjéla^skan* poetsen; glimmend maken van: *nan tatjéla^s nampa^s djaoeäh*, *nantabarombong nampa^s hampiëng* dat glinstert van uit de verte gezien en zich als een groote massa voordoeft, als men dicht bij is; gebezigd in de beteekenis van beroemd zijn; zoo ook *nan dakò^s djolong basoeö*; *tasaboei^s kaloearan* en dergelijke.

D.

daba^s (zie debak v. d. W.). geluid van een menigte vallende voorwerpen b. v. groote regendroppels, kleinere vruchten enz.

hoedjan badaba^s als er groote regendroppels beginnen te vallen; *mandaba^s* plotseling komen, onverwachts komen.

dara^s = *derak* krak! *mandara^s* kraken ook flink, ferm spreken of opzeggen.

darai (zie *derai* v. d. W.). uit elkander, in stukken, rul, van voorwerpen die niet aan elkander willen kleven, korrelen, *badarai-darai* in druppels neervallen, biggelen van tranen, vallen van kleine voorwerpen b. v. kralen; *gala^s badarai* schaterlachen; *salerö badarai* eetlustig; *koekoeä^s*

ajam badarai-darai van een haan zuiver kraaien, ook achtereenvolgend geluid van verscheidene hanen.

- dasö verdienste, waarde; *badasö* verdienstelijk op prijs gesteld, welkom zijn (zie *djasa* v. d. W.).
- dakoea^s krakend geluid van de gewrichten.
- dalang idioot.
- dajoeäng *mandajoeäng* roeien; *dajoeäng* ook bij andere werken gebruikt om het voortduren der handeling aan te duiden b. v. *mandajoeäng badjalan* langzaam voortgaan b. v. van personen, die vermoed zijn doch niet willen ophouden; *sakali mærangkoeah dajoeäng doeö tigö poelan talampau*, twee of meer zaken tegelijk verrichten, twee vliegen in een klap.
- dajoeäh ook wel *daoëäh*; *tadajoeäh hati* aangedaan, met medelijden vervuld, bewogen.
- dè^s redegevend of oorzaak aanduidend voegwoord of voorzetsel met de beteekenis van omdat, dewijl, daar, vermits, b. v. *de^s awa^s nõ maleh* omdat hij lui is; het komt ook voor in de beteekenis van aangaande, wat betreft; (zie den tekst) *dè^s hambö, inda^s ba^s itoe dö*, wat mij betreft, ik denk er niet zoo over; *dè^s lamö bakalamöan* reeds lang geleden.
- doebalang is een persoon, die de bevelen van den panghoeloe aan de bevolking overbrengt en voor de orde in de negorij zorgt; men koos daarvoor vroeger den dapperste. Het woord zou afkomstig zijn van *oedoe* aandurven, opgewassen zijn tegen, en *balang* tijger (men zie echter hoeloebalang).
- dentjè^s of *dontjè^s mandontjè^s* springen; *badontjè^san* in alle richtingen rollende of vallende b. v. geldstukken; *tüdontjè^s katö* outvallen van een woord.
- pantjiëng een klinkend geluid zooals b. v. dat van glasscherven.
- daudang *pidandang* zie *pedendang* (v. d. W.).
- dansana^s en *rangsana^s* of *oerang sana^s* (zie *doesanak* en *sanak* v. d. W.) gebruikt men ook hier voor bloedverwant, naastbestaande b. v. alle personen uit de zelfde soekoe zijn *dansana^s* van elkander, *dansana^s saiboe* broeders en zusters van een moeder, *dansana^s sabapa^s* van één vader, *dansana^s kandoeäng* van één vader en één moeder, *dansana^s diloea* in tegenstelling daarvan gewoonlijk alleen *dansana^s*.
pasana^san of *dansana^s* behalve voor bloedverwant, familielid ook voor dingen waarvan het een de weerga, het evenbeeld is van het andere, ook van twee personen, die met elkander overeenkomen in karakter, gevoelen, betrekking enz. bv. *kain nangkö inda^s badansana^s sikö*; *pasana^san* benaming voor de pokken, als liefkozing gegeven om minder kans te hebben ze te krijgen of er aan te sterven.

doelang *mandoelang* zich als een doelang voordoen; in den tekst van den rook gezegd die kronkelend opstijgt.

R.

rabö (zie *raba* v. d. W.) *marabö* tasten, opstuiven, uit zijn humeur geraken; *marabö marabö djalan* stokjes of stekjes zetten bij een gat in den weg, versperren; *marabö badjalan* den weg tastende zoeken; onbesuisd doorloopen, boos weggaan; *rabö-raböi* overal rondtasten, overal om hulp vragen; onbesuisd te werk gaan, tegen velen boos worden; *parabö* iemand, die gauw boos wordt of onbesuisd te werk gaat; *lita^s tarabö haeih takatja* uit nood doen wat het eerst voor de hand ligt, van den noord een deugd maken.

rato^s (ratap zie vdw) weeklagen, jammeren; *ratö^s baboeah-boeah* luide weeklagen (zie *ratap berbidji-bidji*); *ratö^s mai^s katoeroen* het weeklagen als het lijk weggedragen wordt.

boeah ratö^s datgeen wat men weeklagende uitroept.

radjah zegt men van een paard, bij wien het onderste gedeelte der beenen of enkels een andere kleur, doorgaans een witte, heeft; ook *radjah* (zie v. d. W.); *maradjah* iemand strepen in 't gezicht geven, om hem belachelijk te maken.

rarö^s *mararö^s* opensnijden van geslachte dieren om er de ingewanden uit te halen, opensnijden, lostornen van kleeren.

tararö^s opengehaald aan iets scherps,

rasan bedorven, zuur, tot bederf overgaande van spijzen; *rasan-rasan* het overblijfsel van eten en drinken, restantje op schalen en in flesschen; menschenlucht in een kamer; slaaplucht; *rasan-rasan oelandö* iemand wiens uiterlijk doet vermoeden dat er Europeesch bloed in hem zit; *asiëng toe moeah rasan katö-katö toe* voor: daar schuilt wat achter.

leven, drukte, opschudding, twist; *baranga^s* twisten, kijven.

ranga^s (zie *rapoh* v. d. W.). komt ook voor in de beteekenis van zwak van wil; zijn begeerte niet kunnen beteugelen; *rapoeäh pagangan* onstandvastig; *paroei^s rapoeäh* zwak in den buik, van personen die sommige spijzen niet kunnen verdragen.

parapoeäh hati weemoedig, weekhartig.

ragö (zie *raga* v. d. W.). een van rotting gevlochten bal; tusschentijd, intusschen, terwijl, (waarvoor ook *taragö-ragö*); *ragö-ragö* mand, korf, het gevlochten gedeelte aan de halsketting der vrouwen.

baragö balspelen; *paragö* een liefhebber daarvan; *ragö badiëng nasi masa^s* fig op twee wijzen tegelijk profiteeren, het mes van twee kanten laten snijden; *indä^s baragö rägö mätinö oerang toe* dat mensch is plotseling doodgebleven.

ragö manjoeroeä^s ikoeä habih terwijl hij zich verschuilt, gaat het

aechtereinde weg zooals b.v. de naald onder het naaien; fig. terwijl men iets nieuws leert, het oude weer vergeten.

- ragoe in de war, onzeker, niet weten wat te doen.
- ragi. (zie v. d. W. II en III) teekening, patroon; het metaal, dat dient om het met een ander te vermengen b.v. zilver met goud.
- ramang (zie *remang* v. d. W.) *maramang* overeind gaan staan, te berge rijzen; *boeloe ramang* dons, de fijne haartjes op het lichaam; *maramang koe-doeä*^f zeer bang, huiverig voor iets.
- rani^f zeer klein, fijn.
- raõ uitspraak van *rawa* moeras, poel, plas, soort van duif.
- rongkèh met geweld afgebroken, uitgerukt, gebarsten, opengebrouwen; in 't algemeen een los, weg, stuk zijn van de deelen eens gheels; *rongkèh saõ pintoe diangin* van een deur die, ten gevolge van wind, uit haar hengsels valt.
- rangkiang een soort van rijstschuur; ook wel de algemeene naam daarvoor.
- rangkoeäh komt voor in de beteekenis van *raižh*, doch zelden voor in 't groot opkopen.
- rangkai (zie v. d. W.) *barangkai* tot één verbonden zijn; ook van de inwendige lichaamsdeelen; *rangkai hati* fig. voor lieveling.
- rintang druk, bezig met iets, verslaafd zijn.
marintang met zorg vervuld zijn omtrent iets; ook plagen, storen b.v. *djan dirintang djoeö oerang toe karadjö*; *marintang ana*^f een kind stil doen zijn door het 't een of ander in de hand te geven of te laten zien; *marintangkan* zijn best doen om eenig doel te bereiken; *rintangan* drukte, werk, bezigheid; *rintang di main* verslaafd zijn aan het spelen; *marintang-rintang hati* afleiding zoeken.
parintang matö wat dient om het oog te bekoren; *parintang hati* wat dient om het hart te verblijden; *rintang dibaroeä*^f *barajoen* zich niet kunnen verzadigen met het zien naar iets, dat wij toch niet krijgen kunnen.
- rantau de landstreek langs de kust, het land waar men als vreemdeling is; *marantau*, reizen, naar een vreemd land gaan; *marantau pandjang* ver weggaan, voor lang weggaan; *sarintau pahimbauan* op een afstand zoo ver, als men, hard schreeuwende, beroepen kan.
- roentoen afrukken, met geweld ergens aan trekken, met geweld naar zich toetrekken.
- rantai *rantai Kandië* zou een ringvormig gebogen stukje staal zijn, uit twee schalmen bestaande; het bevindt zich in den kop van hoogst enkelen dezer dieren en brengt den vinder geluk aan.
- rëndjäng *marendjeng* optillen, oplichten, zoodat het voorwerp hangt, de eerste beweging bij het 'schermen, plaatselijk ook voor oververtellen; *marend-*

	<i>djeng kain</i> de kain optillen b.v. als men door het water loopt; <i>ma-rendjeng lidak</i> spreken, praten, zeggen.
rentjong	soort van tweesnijderd zwaard.
randö	een vrouw die van haar man gescheiden is; weduw, ook weduwnaar.
randam	<i>marandam</i> in het water zetten; weken, <i>tarandam</i> fig. verborgen gehouden, in den doofpot gedaan, in het vergeetboek geraakt; <i>tabangki^s batang tarandam</i> oude zaken oprakelen, oude geschillen nog eens beginnen.
roesoeäh	bedroefd, bekommerd; <i>maroesoeähkan</i> zich bekommerd of bezorgd maken over iets of iemand.
roeang	heet de open ruimte tusschen ieder viertal palen in een Maleisehe woning, ook in 't algemeen tussehen ruimte, dal.
rono	voor <i>warna</i> .
retai	dun, afgesleten, vergaan, versleten, gekerfd door langdurig gebruik: geringe ontvelling.
riri ^s	voor <i>lirit</i> .
ririëng	voor <i>iriëng</i> .
renö	is volgens sommigen de geheimzinnige glans, die er o. a. uitgaat van plaatsen, waar zich dingen bevinden waarvoor de Maleier grooten eerbied heeft; men ontwaart dien glans b.v. op plaatsen waar veel goud in den grond zit, ook daar waar zich tijgers ophouden. Volgens anderen is het bij goud een zeer glinsterend gedeelte en bij den tijger een stukje been in het voorhoofd; in beide gevallen bezit het bovennatuurlijke kraecht.

S.

sarang	(zie v. d. W.) uitspraak voor <i>sarang</i> en <i>serang</i> ; <i>basarang</i> ook naderen, al nader en nader komen en nevens <i>sarang</i> gebruikt voor <i>makin</i> of <i>tambah</i> b. v. <i>sarang</i> of <i>basarang lama sarang gadang</i> hoe langer hoe grooter, <i>basarang toeö basarang hampiëng</i> . <i>manjarang</i> aanvallen, bestormen; <i>manjarang hari</i> den regen bezweren door het prevelen eener tooverformule. <i>sarang oenggèh</i> vogelnest; <i>sarang nanah</i> een verhard gedeelte van een zweer. <i>basarang</i> een nest maken of hebben; <i>sarang manjarang</i> elkander trachten vast te zetten bij damspel en dergelijke; <i>inda^s tampoeö basarang randah, kö^s ta^s baadö-adö</i> ; de <i>tampoeö</i> (een vogel) maakt zijn nest niet laag als er geen reden voor is, n.l. als er geen bijen in de nabijheid zijn, fig. voor 't geen men doet een doel hebben.
saroe	(<i>seroe</i> v. d. W.) aanroepen, een schietgebed doen; bezweren van geesten.

- sarau ongelukkig, tegenspoed hebbende; *oerang sarau* ongeluksvogel; *dipa-saraunö hidoei^snö* hij verwoest zijn leven.
- sasě^s (zie *sesat* v. d. W.) van den rechten weg af, verdwaald, afgedwaald; *sasě^s laloe* een verkeerden weg gevolgd, ook in fig. zin; *sasě^s manjoerě^s* verkeerd geschreven; *sasě^s aka* gek zijn; *sasě^s poesě^s* iets verkeerd doende, in de war zijn.
maloe batanjö sasě^s didjalan als men beschaamd is te vragen verdwaalt men; als men beschaamd is om raad te vragen, komt men slecht terecht; *sasě^s soeroei^s talangkah koembali* in fig. zin vergiffenis vragen voor hetgeen men misdään heeft; zijn verkeerdheden inzien.
- sasö^s I *manjasö^s* ook wel *manasö^s* opslurpen, achter elkander lecgdrinken; het drinken van paarden, koeien en dergelijken.
II *sasö^s* verlaten plaats, overblijfselen, sporen van vroegere bevolking; gevolg; uitvloeisel.
- sapiěh bijaar, bijstengel; kleine tros aan een groote zittende, een deel of stuk van iets afgescheurd; *manjapiěh* van elkander scheuren of trekken b.v. de *bamboe* nadat er eerst een kap in gegeven is.
sapiěh balahan een gedeelte van iets, dat uit onderscheidene deelen bestaat; fig. voor de nakomelingen van een familie, die zich op een andere plaats vestigt.
basapiěh-sapiěh paratian alles willen maar niets uitvoeren.
- sakah afgeseheurd, afgebroken van een tak.
manjakah afscheuren, afbreken (zie *sekah* v. d. W.).
- sagan (zie *segan* v. d. W.) verlegen, bedeesd, onwillig, afkeerig van iets.
- salö (zie v. d. W.) tusschenruimte, plaats tusschen andere voorwerpen in; *salö djari* tusschenruimte van de vingers.
manjalö tusschen geplaatst zijn, zich bevinden tusschen andere voorwerpen.
manjalö ketjě^s in de rede vallen; *basalö* vermengd, van twee of meer voorwerpen van verschillende kleur of teekening.
doedoeä^s basalö doorcen zitten b.v. geringen en aanzienlijken.
- salang I *manjalang* leenen van; *manjalangkan* leenen voor een ander; *manjalangi* leenen van velen of veel voorwerpen leenen van; *salang tenggang* hulp vragen.
II naast *sarang* en *sadang* gebruikt voor zelfs, doorgaans in vereeniging met *koenoen* b.v. *salang dinö tä dapě^s kö^s koenoen diden* zelfs hij kent het niet, des te minder ik.
- saloeä^s van twee voorwerpen over elkander geslagen b.v. van de beenen, van haken, die in elkander grijpen; *basaloeä^s* gekruisd ook van brieven, gearmd; in verschillende richtingen over elkander liggende, verschillende richtingen uitgaande; aan elkander verplichting hebben;

- aan elkander geparenteerd zijn; *tasaloëä^s bakeh nan boeroëü^s* overgegaan tot, zich overgegeven hebben aan het kwade: *manjaloeë^s kan hoetang* de schuld die men heeft bij een ander betaalbaar stellen, als deze ons een dergelijke som schuldig is.
- salah *sa* de verkorting van *asa* (*asal*) indien slechts, zoo maar enz. b. v. *asa inda^s hoedjan hambö pai* als 't maar niet regent dan ga ik; *asa dikatökan samiëng* als 't maar gezegd wordt.
- salah silah is hier ook bekend voor oorzaak, reden, aanleiding gewoonlijk van twist (zie *sala sila* v. d. W). (men hoort hier *h* achter de tweede lettergreep).
- samiëng slechts, alleen, maar, niets anders dan.
- saoci^s (zie v. d. W. *sahoet*) *manjaoei^s*
I antwoorden; *manjaoei^si* beantwoorden; *basaoei^san katö* disputeeren, redetwisten, twisten; *mampasaoei^skan* geluk of ongeluk over een ander afbidden b. v. *den pasaoei^skan djoeö awü^s nō nü roegi*.
II glad maken en uit elkander kammen van garen, draden, vezels enz. b. v. *manjaoei^s pandan* de bladeren van de pandan glad en buigzaam maken door ze met een stukje bamboe te schuren.
- sawang (zie v. d. W.) onafzienbare ruimte rondom ons b. v. op zee, op een vlakte enz.
sawang padjalanan een eenzame weg of reis zonder rustplaats.
pasawang onherbergzame streek, woestenij.
sawang pikiran denkbeelden waarop men niet vertrouwen kan; onbestemde gedachte.
munampoëäh pasawangan fig. voor in zeer benarde omstandigheden verkeerende; moeielijke zaken te doorstaan hebben b.v. examen doen, gevaarlijk ziek liggen.
sawang tida^s pagantoeängan (waarin het laatste een versterking van het eerste is) een woestenij waar volstrekt geen hulp te verwachten is. Men heeft meer zulke vormen b.v. *bodoh nan tida^s baraku; mikin nan tida^s baeang*.
- saoëä^s uitscheppen, een gedeelte van iets nemen, ontleenen aan, uitvissen van een zaak.
- sangkö *si sangkö gadiëng* naam als loftuiting van een aanzienlijke woning. Tegenwoordig minder bekend.
- soengkoei^s (zie *soengkoeb* v. d. W.) deksel.
manjoengkoei^s dicht doen, sluiten, overdekken; *inda^s tasoengkoei^s kamaloean* hij is zoo arm als Job; *mantjarikan kapalö nan tabasengkoei^s poenggoëäng nan ta^s basaö*, zoeken voor 't hoofd dat niet gedekt en den rug, die naakt is, fig. zijn levensonderhoud zoeken.

- singkö^s (zie *singkap* v. d. W.) *manjingkö^s* openmaken, ontblooten, ontdekken, ontsluiëren, bekend maken; voor den dag brengen.
hati tasingko^s openhartig, opgeruimd, blijmoedig; *tasingkö^s hati ba-goeroe* vlug in het leeren; *inda^s basingkö^s kaloemoen* guur, koud, somber van het weder; *singkö^s daoen ambië^s boeah* ronduit, zonder omwegen zeggen, er geen doekjes om winden.
- singgan = *singga*.
- singoeloeäng een blad, doek of iets dergelijks, opgerold op het hoofd gelegd, bij het dragen van zware vrachten; *kököh- kököh singgoeloeäng* alles gereed maken, niets vergeten bij het klaar maken; *baban barē^s singgoeloeäng batoe* fig. in zeer moeilijke omstandigheden verkeeren, zoodat men bezwaarlijk doen kan wat plicht of volgens bevel is (voor *senygoeloeng* zie v. d. W). gebruikt men hier gewoonlijk *boengka-boengka*).
- sangguh *manjanggal* zich verzetten, tegenstribbelen; zich onwillig toonen.
- silajoe een plantje.
- salindi^s naam van een vogeltje serindit.
- salendang (zie v. d. W.) *mampasalendang* als *salendang* gebruiken; *mampasalendang doenia* aan alle wereldsche genoegens meedoen.
- alödang (*seloedang* zie v. d. W.) hulsel van den bloesem der palmgewassen en sommige bloemen; ook een vaartuigje.
manjalödang fig. oppervlakkig of in algemeene trekken iets meedeelen.
- salérö (zie v. d. W.) trek, eetlust, lust tot iets.
manjalérö makan met smaak of lekker eten; *manjalérö tidoeü* lekker slapen; *patah salérö* geen lust of trek hebben; *aia salérö* slijm of speeksel uit den mond loopende, ten gevolge van otenstrek; *tabi^s salérö dèn* ik watertand.
- salisië de vezels in de schil van een pisangbast, die tot binden gebruikt worden; *manjalisië* van versleten kleeren alleen nog de draden overgebleven zijnde (sommigen spreken *salisiëh* uit).
- samboei^s (zie v. d. W.) aangrijpen, aannemen, opvangen met de handen.
panjamboei^s alē^s ceremoniemeester.
katō badjawab, gajoeäng basamboei^s een gepast antwoord geven, met gelijke munt betalen.
manjamboei^s katō in de rede vallen; *mampasamboei^s kan* koopwaren door een ander laten verkoopen en hem daarvoor een gedeelte van de winst geven, ook op die wijs in leen geven of op krediet verkoopen; *mampasamboei^s i* aan iemand goederen op krediet verkoopen om daarmede handel te drijven of ze verder om te zetten; *manjamboei^s* ook ontvangen of leenen van iemand, of bovengemelde wijze; *manjamboei^s kan* leenen of ontvangen van een ander.
- semba (zie *sambar* v. d. W.).

- simboeă (zie v. d. W.) *manjimboeă* met de holle hand naar de hoogte werpen van vloeistoffen, losse aarde enz., zoodat deze in druppels of korrels uit elkander vallen; *manjimboeăi* met water op die wijs begieten; *tasimboeă darah* plotseling opstijgen van het bloed naar 't hart b. v. als men schrikt.
- samboerani naam van een heilig paard veel in de Minangkab. verhalen voorkomende.
- samboeăng gigi een gouden verlengstuk aan de tanden.
- sambiëng voor *sambil* ook plaatselijk gebruikt voor *samiëng*.
- sambië I *sambil*; *manjambië* een kind dragen, terwijl men tegelijkertijd iets anders doet.
II richting kant, zijde b.v. *sambië kamantari mati roemah hambö goedang* aan de westzijde van mijn huis staat het pakhuis.
- simpong (zie *sempong* v. d. W).
- simpoeăh *basimpoeăh* knielen; *sambah simpoeăh* in knielende houding, de *sembah* maken fig. smeeiken; *tasimpoeăh* op de knieën gevallen; gestort b. v. van een paard.
- scemirö^s darah het zelfde als *tasirö^s darah*.
- santö tabak; *santö-santöi* tot vermoeid wordens toe; onder iets ten zeerste lijden; snakken, smachten, reikhalzen naar iets.
- sinta^s (zie v. d. W.) *manjinta^s* rukken, uit de schede halen van een wapen; *basinta^s pisau* van een uitgetrokken mes voorzien; *tasinta^s* ontwaakt, wakker uit den slaap; *tasinta^s hati* tot andere gedachten gekomen, driftig; *manjinta^s gadang* ook *manjinta^s roeëh* spoedig groot worden, welig opschieten; *tasinta^s-sinta^s lalö^s* iedermaal wakker worden.
- santan (zie v. d. W.) kokosmelk, ook in de beteekenis van het ware; het beste, voornaamste enz. b. v. *lah satannö nan hambö katökkan nantoen* wat ik daar zeide is 't ware.
basantan rijk aan middelen; *kö^s santannö basajö^s tabang hambö kakioen*, als ik vleugels had, zou ik daarheen vliegen.
- soendoei^s *soendoei^s basandoei^s* van geslacht tot geslacht, erfelijk.
- sanda (zie v. d. W.) *basanda* leunen.
manjanda steunen, ondersteunen, medehelpen; gewoonte onder de maleische vrouwen om bij den dood van een vriendin gedurende zeven dagen in het huis van den overledene te helpen, en onder de mannen om, als er een man sterft, gedurende drie jaren van tijd tot tijd iets aan zijn kinderen te geven; *panjandaran* stel kleeren dat de nabestaanden van den overledene geven aan hen, die op bovenbedoelde wijze helpen; *doedoea^s sandaran tanggoeli* zitten met de beenen opgetrokken over elkander gekruist en de armen om de knieën geslagen; *sanda manjanda ba^s aoeü djö tabiëng* elkander helpen (even-

als de bamboe en de kant waarop zij groeit); *sanda lamang* (de bamboezen kokers waarin de kleefrijst gekookt wordt staan schuin tegen een soort van galg of dwarshout en daaronder ligt het vuur) fig. van alle voorwerpen, die schuin staan of liggen b. v. zooals een stok tegen den wand; in zeer gemakkelijke houding zitten met de beenen recht uit en den rug gesteund.

sandang (zie v. d. W.) *manjandang* over de sehouders dragen b. v. een doek, sarong, koord enz. op zich nemen; *manjandang lamang ange^s oerang* fig. de kastanjes voor een ander uit het vuur halen.

soearō in den tekst ter wille van de *lagoe* voor mond gebruikt,

soebang (zie v. d. W.) schijfvormig oorversiersel; *soebang-soebang* het binnenste van een boompje *basoeāng* genaamd, waarvan versierselen aan de bedgordijnen gemaakt worden.

soedi (vergelijk v. d. W.) *manjoedi* nauwkeurig onderzoeken, nadrukkelijk ondervragen.

soeroei^s (zie v. d. W.) terug, verminderd, gezakt, gevallen b.v. van het water; zijn vorige gedaante terugnemen; *basisoeroei^s* achteruitloopen b.v. van paarden; *damam soeroei^s* afnemende in ook terugkomende koorts; *hati soeroei^s* niet meer boos zijn; teruggekomen van vroegere plannen enz.; *inda^s mangana pasang soeroei^s* fig. niet denken aan de gevolgen van iets of aan het geen later gebeuren kan; *soeroei^s didjalan* een plan waaraan reeds begin van uitvoering gegeven is, weer laten varen; *tasoeroei^s kalamboeai* teruggetrokken zooals een zeeslak in zijn huisje fig. van personen, die eerst graag iets willen doch zich daarna terugtrekken.

sōrong (zie v. d. W.) *manjōrong* schuiven, voortduwen, aanbieden van geld en dergelijke ter omkoopung; *tasōrong* onwillekeurig, te veel, te veel vooruit, voorbij, bij vergissing terecht komen op een plaats, die niet in onze bedoeling lag; *tasōrong katō-katō* zich voorbij praten, zich vergeten bij het praten; *ba^s galèh tasōrong ka Tikoe* alsof men op Tikoe is terecht gekomen om handel te drijven fig. iets beneden de waarde of met verlies moeten verkoopen; *kanai sōrong* omgekocht zijn; *manjōrongkan tangan kabadjoe* de handen door de mouwen van een badjoe steken.

soerau bijgebouw van de moskee; bidkapel; school voor godsdienstig onderwijs.

soeri het raam bij het weeftoestel om de draden vast aan te schuiven en gelijk te maken.

soesoë^s *manjoesoë^s* begin maken met iets, aanleggen; *basoesoe^s kajō* beginnen rijk te worden. Knoopsgat is hier *sasō^s an* of *sasapan* en schuif *talingō* (zie v. d. W.).

soesoen (zie v. d. W.) *manjoesoen* op, naast, in elkander zetten of leggen van

- voorwerpen, bijeenbrengen, verzamelen van personen, bijeen of in rust brengen van twistende personen; *soesoen pakoe* opeenvolgend in grootte of leeftijd.
- soeke^s een inhoudsmaat van 4 gantang's.
- soegi (zie v. d. W.) alles wat gebruikt wordt om de tanden schoon te wrijven, doch hoofdzakelijk een soort van hout (*kajoe soegi*) en tabak; pruimpje; *basoegi* de tanden schuieren; *soegi-soegi* een boompje welks bladeren als geneesmiddel gebruikt worden; *soegilanda^s* pennen van een stekelvarken; men zegt ook *sigoelanda^s* en *sagalanda^s*; (voor uitpeuteren van de tanden, zie Pijnap., zegt men hier *tjoekië*).
- soelocäh (zie v. d. W.) toorts, fakkel, *manjoeloeäh* met een fakkel bijlichten; *manjoeloeäh njoeloeähi* onderzoeken, trachten opheldering te krijgen; *inda^s basoeloeäh batang pisang bagalanggung matö rang banja^s* in de beteekenis van: deze zaak is geen geheim, iedereen heeft het gezien of weet het.
- siba (zie v. d. W.) baan, geër, zijstuk onder den arm van een *badjoe* (in 't kruis heet het hier *pisa^s*).
- sibië klein stukje of brokje van iets; partijdig; *manjibië* den een boven den ander verkiezen; *sibiëran toelang* deel van mijn gebeente.
- basiboei^s het druk hebben (zie *sebok* v. d. W.).
- sidang (zie v. d. W.) een vergadering van minstens 44 personen in de moskee; in *sidang toean* door N. (zie v. d. W.) opgegeven komt het mij voor, dat men te doen heeft met *dang* een woordje in de Min. verhalen dikwijls als stopwoord en ook uit eerbied gebruikt.
- serü^s (zie v. d. W.) verstoid, uit elkander, van elkander verspreid; *manjerä^skan* uitstrooien, iets strooien, verspreiden, van elkander of uit elkander doen; *taserä^s boenjinö* rondverteld, openbaar gemaakt; *baséra^s-séra^s* overal verspreid, verspreid door elkander; *mampaséra^skan* iets verstrooien, wegwerpen, versmaden fig. niet willen, zich niet storen aan; *baséra^s lari* naar alle kanten uit elkander loopen; *taséra^s barèh kan* fig. tegen een vrouw, van wie zeker lichaamsdeel onbedekt is; *manjera^si* bestrooien, *taséra^s ramboei^s* loshangen van het hoofdhaar, waarvoor men gewoonlijk *tagérai* gebruikt
- sisö (zie v. d. W.) overschot, restantje; *oepeh ratjoen sisö mamakan* er heeft werkelijk vergiftiging plaats gehad, als de overblijfselen doodelijk werken; *sisö omba^s mahampehkan* voor datgeen wat niet meer gebruikt kan worden; voor personen, die nergens toe deugen; voor ontuchtige lieden; voor hen, die pas van eene zware ziekte zijn hersteld; *inda^s basisö atah dimantji^s* fig. het is schoon op gegeten.
- sipe^s *manjipe^skan* iets snel in zijwaartsche of achterwaartsche richting brengen b. v. *manjipe^skan koelamboe* een gordijn openschuiven; *manjipe^skan*

badjoe een badjoe openslaan b. v. als men het warm heeft; *manjipe^skan kain kabahoe* een kain of doek over een der sehouders slaan; *sasipē^s* een oogenblik.

sigap ook *sigō^s* uitgesproken (zie v. d. W. *sikap* en *sigab*) welgemaakt, goed gevormd, vlug, flink, vaardig; *basigap* zich in postuur stellen, op zijn hoede zijn, zich gereed maken, *basigō^s makan* eten klaar maken; *sigō^s katō* vaardig in 't spreken, *manjigō^si* uitrusten, zich in postuur stellen tegen over iemand, zich gereed houden om te beletten, dat iemand iets doet wat in ons nadeel is, bespieden, beloeren.

silē^s (zie v. d. W.) *basilē^s* sehermen; *basilē^s katō* toespelingen maken op elkander, elkander steken onder water geven; *manjilē^s* met overleg of nadenken iets verriichten; *mampasilē^skan* te doen werk verlichten, b. v. *mampasilē^skan karadjō djō hati saba* om het werk te verlichten, moet men geduldig zijn.

silang gekruist, oneenig, twist, oneerigheid.

siliē^s met *iliē^s*; *tjiliē^s*; *tjaliē^s*; gebruikt voor zien, kijken *manjiliē^si* waarzeggen.

silau (zie v. d. W.) *manjilan* zien, *silau palihatan* verblind door het zonlicht (zie *siloe* Pijn.); *manjilau* waarzeggen.

NG.

ngamoeāh dikwijls gebezigd voor *amoeāh*

ngangam *mangangam* de lippen op elkander sluiten, nadat men iets in den mond heeft genomen, oplappen.

ngiang *mangiang* weerschijn, gloed afwerpen of verspreiden, glanzen, weerkaatsen.

tangiang ngiang van geluid niet duidelijk meer hoorbaar door den verren afstand; ook van nieuwsberichten uitgelekt, eenigszins bekend geworden.

mangiang-ngiang saki^snō steken, kloppen van pijn, vooral bij wonden. *oela mangiang* regenboog; *ngiang ngiang rimbō* meestal vergezeld van *bintjatja^s bintjatjan* gebruikt als seheldwoord in de betekenis van gemeen, laag mensch.

(Men vertelt dat de geest van kinderen, die buiten den eelt geboren, in een of ander woud neergelegd en aīdaar omgekomen zijnde, blijft rond waren en voortdurend om hulp sehreeuwt).

P.

patji^s *mamatji^s* persen, in de hand vasthouden; *mamatji^s pataroeāh* in bewaring nemen; *mamatji^s gadai* een pand bewaren.

patjah *bapatjah* bespreken.

padang tarō^s nan *limō kōtō* enz. is een landstreek op de grenzen van oud-Agam en Pajakoemboeh.

- padi djintan voor *djintan*; *padi loemoei*^s een padisoort met kleine, bonte korrels.
 paroei^s (zie v. d. W.) buik, pens, maag, ingewand; *gadang paroei*^s zwanger; *inda*^s *baparoei*^s geen verstand, geen nagedachte, geen besef van iets hebben; *asa*^s *paroei*^s of *taparoei*^s alleen om eten denken, eetzak; *padi baparoei*^s de gevulde padi-aren; *tibö diparoei*^s *dikampihkan tibö dimatö dipitjiëngkan* fig. verschoonen hen, die ons na aan het hart liggen en hard zijn, voor wie ons onverschillig zijn; partijdig zijn; *saki*^s *paroei*^s of *paroei*^s *madoe* groote behoefte gevoelen; *soetö saparoei*^s een streng zijde; *lai diparoei*^s *pangoeloe* fig. dat weten we al (voor *paroei*^s *kaki* en *paroei*^s *tangan* zegt men hier *djantoeäng kaki* en *tangan*).
- para^s tuin; *para*^s *siang* het aanbreken van den dag, *bapara*^s *para*^s één voor één.
- pasië^s gewoonlijk voor zinneloos, niet recht wijs, idioot.
 pasan (zie v. d. W. en P.) opdracht, boodschap, bestelling; *bapasan* een boodschap meegeven aan; *mamasankan* iemand door tusschenkomst van een ander bij ons laten komen; iets bestellen aan iemand om toe te zenden of mee te geven aan een ander; *mamasani* iemand opdragen een bestelling of boodschap te doen; een last door een ander doen volvoeren.
- pasah *tapasah* uit eenig gevaar ontkomen, aangeland, heengeraakt, ergens aangekomen.
- pakoeä^s *mamakoeä*^s houwen, hakken; *haroeä*^s *pakoeä*^s lawaai, rumoer, leven.
 pakië^s (zie Pijnap.) *mamakië*^s schreeuwen, *padiëh sampai katoelang pakië*^s *sampai kalangi*^s fig. in zeer ongelukkige omstandigheden verkeeren; *mamakië*^s *pandjang* hard en lang gillen uit verdriet.
- sipali^s gilö een toovermiddel om liefde op te wekken.
 paloeä^s *mamaloeä*^s op de schoot laten zitten; *bapaloeä*^s op de schoot zitten.
 panë^s (zie v. d. W.) het vermoeide, pijnlijke gevoel in de ledematen, ook vervelend; *panë*^s *mandanga* vervelend om te hooren en in dergelijke uitdrukkingen: een tegenzin hebben, zat zijn van iets; *tapanë*^s in gunstige beteekenis: ten zeerste met iets ingenomen zijn; in ongunstige beteekenis: geraakt of getroffen zijn; *inda*^s *panë*^s *panë*^s *nö hari hoedjan*, het houdt maar niet op met regenen.
- paoeäh een soort van *mangga*.
 pajoeäng (zie v. d. W.) ook *pajoeäng pakoe* de kop van een spijker; *saboeah pajoeäng* denzelfden panghoeloe hebbende; *pajoeäng pandji* het vorstelijk regenscherf als rijkssieraad; fig. beschermer, de voornaamste.
- pitoea les, raadgeving, dat geen wat nuttig is onthouden of herinnerd te worden.
 pitoelö = petola (zie v. d. W.).
 pitoenang geest, geheimzinnige kracht vooral bij het voortbrengen van geluid, waardoor iemand meegesleept, betooverd wordt; *piloeroe bapitoenang* een kogel, die altijd raakt.

- padaŋgan wordt plaatselijk gebruikt in de beteekenis van *kir'ön'ö* (men zegt ook *padahkan*).
- poegagö kruipplantje met ronde blaadjes.
- pamatang dijke tusschen de *sawah's*; *pamatang laboeäh* dijken aan den kant van den weg; *pmatang hidoeäng* neusbeen; *katö-katö inda^s bapamatang* zonder eind spreken, een vloed van woorden, razen, tieren.
- pantö vlammen in het hout, ook ringen daarin gebrand.
- pantang (zie v. d. W.) verboden, ontzegd, wat niet mag, wat verboden is, verbod; *pantang na^s iö* wat hij voorgeeft, dat hem verboden is wil hij juist graag; de druiven zijn zuur, zei de vos; *pantang si Ramö maminta^s tolong* ik houd er niet van om hulp te vragen (si Ramö was volgens de overlevering iemand, die steeds verkoos zich zelf te helpen); *inda^s mamantang* voor alles geschikt zijn, van alle markten thuis wezen.
- pant'oen *sapantoen* zooals, evenals, bij voorbeeld.
- pandjoei^s streep of teeken op het lemmet van een wapen, vlam in het staal.
- pantjös gekruisd, kruiseling in elkander, van de vingers der eene hand in die van de andere; *bapantjös* kruiscu; (zie *pantja* v. d. W.) *pantjös-pantjös* is plaatselijk bekend als de naam van kleine hutten op de *ladangs*, waarin overdag verblijf gehouden wordt.
- pantjoeäng (zie v. d. W.) scheef afgesneden; afgehouden, punt van een *kalam saga*; *pantjoeäng hidoeäng* arendsneus; *mamantjoeäng* afhouden, iets scheef afsnijden fig. beschaamd maken.
- pantjoeran = pantjoeran (zie v. d. W.).
- pandan (zie v. d. W.) een heester, waarvan de bladeren gebruikt worden om er matten en zakjes van te vlechten.
- poetiëh (zie v. d. W.) wit, blank, *bapoetiëh matö* iets graag willen maar niet kunnen krijgen; ook de toestand van hem, die lang op iemand wacht of met verlangen naar iets uitziet; *mahitam moemoetiëhkan* heerschen, heerschappij voeren; *poetiëh taloeä* het wit van het ei; wit zooals eieren, waarvoor ook *poetiëh diloea koenjiëng didalam* van iemand, die mooi weet te praten, maar 't niet meent; *mamoetiëh* zich wit voordoen of zooals wij zeggen: het is wit van de enz.; *poetiëh hati* oprecht; *nan badarak poetiëh* de aanzienlijkste; *aloen tantoe hitam poetiëhnö* nog niet bepaald hoe het zal afloopen, in onzekerheid omtrent iets verkeeren.
- poediëng (zie v. d. W.).
- poepoeä op, weg, verdwenen, uitgeveegd, uitgestorven, kaal van boomen, uitgebloeid van planten.
- poepoea^s mest, bemesting, *mamoepoeä^s* bemesten; doen smeulen van het vuur; zorgen dat het niet uitgaat door er bv. spaanders, zaagsel, enz. bij te leggen; *api mamoepeä^s* het vuur smeult; *mamoepoeä^s* is fig. op-

stoken, opruilen; *mamoepoeŭ ba^s api dalam dadö* fig. hoe langer hoe erger van ziekte, toenemen van wrok.

pérai los uit elkander, verspreid, verstrooid.

K.

- Kaboeäng een lengte van 4 hesta, doch alleen bij stukgoederen; *sakaboeäng* be- teekent anders een stuk, onbepaald hoe lang; b. v. *sakaboeäng taboe* een stuk suikerriet; *mangaboengi* bij *kaboengs* meten; *mangaboëäng* in stukken slaan, b. v. *bamboe*, suikerriet enz.; *mangaboëäng kain* een stuk linnen of katoen afsnijden, zooals de kooplieden doen, nadat het gemeten is; fig. voor het geven van een stuk kain enz. van leerlin- gen aan den onderwijzer, als zij bij hem onderwijs willen ontvangen.
- katö djantan een gezegde waarop te rekenen valt; een flinke, onbewimpelde uit- drukking.
- kasab amboen een soort van fijn neteldock.
- kasau spoor; *kasannö* waarschijnlijk, volgens vermoedens of gegevens; *ma- ngasan* sporen, teekens hebben, merkbaar zijn; *inda^s bakasan* onzicht- baar, inwendig, in stilte.
- kasai rijstpoeder; *mangasai* met rijstpoeder inwrijven.
- kapan *pangapan hari kini* hoe laat is het? *pangapan roemah kini* hoe staat het met dat huis?
- kalö^s *mangalö^s* dicht vallen, dicht gaan van de oogen; *mangalö^skan* dieht doen; *takalö^s* in slaap gevallen, ingedommeld; *tidoëä sakalö^s* een dutje doen.
- kanai = *kena* getroffen, geraakt, gevangen, er in geloopt zijn, doelmatig, passend; *dalam kanai* diep geraakt, gewond, in 't ongeluk geraakt; *djarë^s manganai* de list gelukt; *tä^s tahoe kanai manganai* onverschillig, on- wetend zijn; *kanai katö* beknord zijn; *gali kanai* huiverig, bang ge- raakt te worden; *manganai* treffen, raken, winst, of voordeel heb- ben bij het ruilen of verkoopen, *manganaikan* beetnemen in dat ge- val; *manganai-i* iets of iemand treffen.
- katari een plant met lange, tongvormige bladeren, veel gebruikt om er het een of ander in te wikkelen.
- katitiran een soort van duif, bij de Maleiers in een reuk van heiligheid staan- de; zij kan volgens hen voorspoed en ongeluk voorspellen.
- katidiëng een groote mand; *mangatidiëng* zich zoo voor doen, een dikken buik hebben; *mangatidiëngi* met *katidiëngs* meten.
- koerapèh blik, 't knippen met de oogen; *mangoerapèh* iets met spoed ver- riechten.
- koerambi^s een wapen in den vorm van een sikkels en aan twee kanten snijdend.
- karandö doodkist, ook een kast of kist om levende of opgezette dieren in te

bewaren, bv. *karandō harimau* een kist, dienende om tijgers in te vervoeren.

- kironō duidt een toestand of handeling aan, die in tegenstelling van een andere ontstaat of geschiedt, doch waarop men te voren niet rekende; b. v. van iemand, die erg ziek is en tegen verwachting beter wordt, zegt men b v. *den asō awa^snō kamati*, *kironō sanang soeroei^s*; zoo zegt men ook *aga^s hati den inda^s kadjadi dō*, *kironō djadi djoeō*. (Men gebruikt ook dikwijls voor *kironō*, *tapě^s* of *apě^s*).
- kalamai een soort van pap.
- kaloesoë^s *mangaloesoë^s* dooreen wrijven, in elkander frommelen; *mangaloesoë^s api* vuur uitmaken door wrijven met de handen, voeten enz. *kaloesoë^s soeroe* zich heen en weer wringen van pijn.
- koembang *djanti* een fraai gekleurde tor, waarvan de schilden onder het glas in ringen, spelden, enz. gelegd worden; men gebruikt dit dier ook als doekspeld of ander sieraad.
- kamoerantang in groote hoeveelheid neervallen b.v. van vruchten, tranen; kletteren van den regen; knetteren van geweervuur.
- kandoeä slap, los, gerimpeld, kwabberig; b.v. *kandoeä djangě^snō* zijn huid is gerimpeld; *kandoeä hati* zacht van aard.
- koendoeä zie *koendoer* (v. d. W.).
- kandoeäng *mangandoeäng* in den gordel of tusschen den buikband dragen; zwanger zijn; *kandoeängan* dat geen, wat men in den buikband draagt; baarmoeder; *dansana^s kandoeäng* echte broers of zusters, kinderen van één vader en moeder, ook in andere familiebetrekkingen b.v. *kaka^s kandoeäng* enz.
- kandiē^s wild varken.
- koendiē^s uitspraak van het zelfde.
- kansō blik en klokkenmetaal.
- koebiē^s *mangoebiē^s* een voor een ontbolsteren; *sakoebiē^s* een heel klein beetje; *pangoebiē^san* gebolsterde rijst; *mintas^s dadas^s dirang mangoebiē^s* padischillen vragen aan hen, die de padi ontbolsteren, fig. vragen aan hen, die zelf niets hebben; *ba^s rasō koebiē^s* heel lekker.
- kōrōng I halskraag bij duiven; *boeloe matō kōrōng* samengegroeide wenkbrauwen; *kōrōng kampoeäng* omtrek, grens van de kampong.
II kajuit, afgeschoten gedeelte in het achterste van een vaartuig.
- koesoei^s in de war, verward; *oerang koesoei^s* lieden, die met elkander in tweespalt leven of het niet eens zijn; *ko^s bakoesei^s gondjong* fig. uitdrukking voor: er mocht eens verdriet worden aangedaan, men mocht eens verdriet krijgen.
- koesoeh nadere verklaring, opheldering, uitlegging; *mangoesoeh* om nadere verklaring of opheldering vragen, nogmaals onderzoeken.

- koesoëä *bakoesoëä*^s reinigen, het vuil van het lichaam wasschen, afwrijven (wordt nevens *goesoëä*^s gebruikt (zie v. d. W.).
- koeli^s vel, bast, schil, omkleedsel enz; oppervlakkig, in enkele trekken, schema; *koeli^s hari* opperhuid; *bakoeli^s koeli^s* langdurig op eene plaats blijven; *ba^s koeli^s dasoen* zeer dun; *hari panek alang bakoeli^s* weemoedig aangedaan zijn (*bakoeli^s* het geluid van een kiekendief.)
- koenoen indien, wat betreft, aangaande; in vereeniging met *ko^s* wordt het gebruikt in de beteekenis van *apa lagi* b. v. *sadang awa^s no ta^s tahoe ko^s koenoen awa^s den* als hij het zelfs niet weet, hoeveel te minder ik dan.
- kidjō^s het open en dicht gaan van de oogen; *mangidjō^s* de oogen open en dicht doen, een teeken met de oogen geven, knipoogen, *boelan bakidjō^s* of *hari bakidjō^s* het afnemen der maan; *takidjō^s kidjō^s* flonkeren, tintelen van de sterren; *sakidjō^s* eventjes.
- kitjoeäh bedrog, list, streek; *bakitjoeäh* dubbelhartig, veinzende zijn; *mangitjoeäh taga^s taga^s* op brutale wijze bedriegen.
- ketjai *baketjai ketjai* verspreid; aan flarden, uit elkander.
- kida links; *tjape^s kida* of *mangida* voor iemand, die gewoon is de linkerhand te gebruiken; *samō djō kida* om het verachtelijke van iets uit te drukken; *hetongan kakida* gemeene praatjes voeren; *langkah kida* fig. een noodlottige stap, een poging met een onaangenamen uitslag; op een ongunstig oogenblik iets doen; *mangidakan* of *mangkakidakan* slechte beteekenis aan iets geven; of iemand met verachting behandelen, links laten liggen.
- kiro^s *mangiro^s* of *mangirap* uitschudden; *mangiro^s kan* door uitschudden verwijderen, uitschudden, afschudden; *mangiro^s* ook weggaan of wegvliegen gewoonlijk om niet meer terug te komen; verwijderen, zonder dat men weet wat er van het voorwerp geworden is.
- kisai *mangisai* door uitschudden verwijderen b. v. stof uit een kleed; korels uit de padihalmen, ook lossen maken b.v. *mangisai roempoei^s*; *mangisai aboeä^s* ontwarren van het hoofdhaar, uitschudden; *kisaian* rijstzeef.
- kini thaus, nu, tegenwoordig; *kini-kini* op ditzelfde oogenblik; onmiddelijk, zonder verwijl.

G.

- gabai *mangabai* grijpen, reiken, naar iets; in fig. zin: om hulp vragen.
- gato^s *manggato^s* doorbreken, in stukken doen, van de huid ontdoen, het zij met de tanden, de handen, een mes enz; *singgahlah makan siriëh sagatō^s* kom een beetje siriëh eten.

- gadoeäng = *gedoeäng* een huis van Europeesch maakel; *oerang gadoeäng* zijn zij die op een hoofdplaats wonen; *gadoeäng* een soort van aardvrucht als geneesmiddel gebruikt; *pelo gadoeäng* of *oebi gadoeäng* aardappelen.
- garoeäng I. een koker van een of meer bamboe geledingen om er water mee te scheppen of in te bewaren.
II. *manggaroeäng* met groote stem huilen, een groote keel opzetten, hard weeklagen.
- gara^s (zie v. d. W, *gera^s*) het trillen van de oogleden, lippen, neusvleugels, vingertoppen enz. door den Maleier beschouwd als een voorteken beweging brengen; van een voornemen afbrengen, teweegbrengen; *bagara^s* zich bewegen, verroeren, werken; ook goud bewerken; *tagara^s dihati* op de gedachte gekomen; *pagara^san* werk, bezigheid.
- garan een woord om twijfel uit te drukken in de beteekenis van wellicht, misschien, waarschijnlijk, niet zeker; b. v. *lai si anoe disenan* was N, daar? *Inda^s garan* ik weet het niet, ik betwijfel het: of dat is niet met zekerheid te zeggen.
- gasang haastig, gauw, met spoed.
- gagèh gauw, haastig, snel.
- galang = *gelang*; *galang-galang* ingewandswormen; *toedjoe galang-galang* een toovermiddel om die wormen te bezweren.
- gamang bang, bevreesd, huiverig voor.
- ganang vol met een vloeistof, overdekt met een vloeistof b. v. *sawah lah ganang di aië*.
- gawa abuis, verkeerd, beteuterd, in de war.
- gajoeäng uitvallende beweging bij het schermen; *manggajoeäng* uitvallen; *bagajoeäng* wederkeerig uitvallen; door redeneering het van elkander trachten te winnen.
- garondong een soort van vlechtwerk, zooals b. v. dat, waarin het gras verkocht wordt.
- garedö pedö een booze geest of duivel.
- galanggang een stellige als kampplaats voor hanen, en waarbij de toeschouwers in een kring om heen staan.
- galömat rumoer, hevige ontsteltenis, opschudning.
- goemanta = gementar.
- ganta bang, bevreesd, huiverig; *takoei^s ganta* versterking voor zeer bevreesd; *pi^sganta* middel om iemand bang, huiverig te maken (zie v. d. W.)
- gantiëh = *ganteh*.
- gandjō onkruid met onaangenaam riekende bladeren.
- gandjoeä *manggandjoeä* weggaan, zich verwijderen van iemand, ruimte maken, achteruitgaan, achteruittrekken; met een ruk trekken b.v. aan het touw van een vlieger.

gandoeäh	datgeen wat bij het ruilen op een der voorwerpen wordt toegegeven; <i>kanai gandoeäh</i> bij het ruilen beetgenomen zijn; <i>bagandoeäh</i> komt ook plaatselijk voor in de beteekenis van door elkander, vermengd b.v. <i>bagandoeäh samiëng roepiah djö oeang soekoe</i> .
goeloei ^s	gauw, haastig, vlug, met spoed, (vergelijk <i>golot</i> v. d. W.).
goelië ^s	<i>manggoeliä^s</i> omkantelen, omrollen fig. plagen, lastig vallen, oneenigheid voortbrengen; <i>bagoeelië^s</i> om en om vallen; om en om rollen.
gola ^s golai	voor öla ^s -ölai praatjes houden, met elkander schertsen, kouten.
goemi	plaatselijk voor <i>boemi</i> .
géra ^s	gewoonlijk <i>gérai</i> , los, uit elkander; <i>manggera^s</i> losafhangen van de haren, kleederen enz. <i>manggera^skan</i> loslaten afhangen; <i>manggera^s gera^s</i> zegt men van hen, die druk op straat loopen om te pronken met hun mooie kleeren.
gigiëh	koppig, vasthoudend aan eigen idées; <i>gigiëh bakaradjö</i> zonder ophouden werken; <i>bagigiëh</i> ruzie maken, redetwisten.
gégé	zenuwachtig beven b.v. zooals het hoofd of de handen van sommige menschen.
gilö	gek, zinneloos, verzot op iets; <i>manggilö</i> gek, verzot of zinneloos maken; <i>manggilokan</i> zich bezig houden met iets; <i>bagilö-gilö</i> om niets anders denken, dan om datgeen wat men doen wil; zich geheel toewijden aan iets.

L.

laboeä ^s	I los van den grond. II <i>malaboeä^skan</i> laten vallen; <i>balaboeä^s</i> vallen; <i>talaboeä^s moeloei^s</i> onbedacht iets zeggen; <i>balaboeä^s laboeä^s mati</i> in menigte sterven, <i>pala'oeä^s</i> datgeen waardoor de aarde los wordt, mest.
laboe	een soort van pompoen of kalebas.
latö	vuil, gemeen, laag, stinkend; <i>malatö</i> de indigo in het water zetten, ten einde de verfstof er van te krijgen; wriemelen, krioelen; <i>binatang malatö</i> kruipend gedierte; <i>malatökan</i> bekladden, een gemeenen naam geven, vuil maken, doen stinken.
ladoeäng	gebogen, omgekruld; <i>maladoeängkan</i> iets buigen.
larè ^s	ver, verwijderd, afgedwaald van de gedachte, <i>balarè^s larè^s</i> ver weg gaan, zwerven; <i>oerang larè^s</i> zwerveling; <i>larè^s hati</i> met de gedachte steeds op verwijderde plaatsen zijn, denken aan hen, die heengegaan of achtergebleven zijn.
laroei ^s	ook lang van tijd; <i>balaroei^s laroei^s</i> zeer lang, langwijlig.
larië ^s	<i>malarië^s</i> draaien van meubels en dergelijke; van een opening hoe langer hoe dieper worden; b. v. van een wond, invreten, een gat maken.

- lapoeä^s *malapoeä^s* geluidnabootsing zoo als *lapa^s* doch doffer; met de vlakke hand slaan; *lapoeä^s* versleten, vergaan, verrot; *maljō lapoeä^s* droge visch, die door het lange liggen tot bederf is overgegaan, fig. oude vrijster; *lapoeä^s dibanaman* verrotten; terwijl het in het water gelegd was, fig. van iets, wat men heeft, geen gebruik maken zoodat het intusschen bederft of vergeten wordt.
- lakoeäng holte, holligheid, kuil (zie *lekoeng*).
- lala *malala* gedurig heen en weer loopen; slenteren, straitslijpen, sullen, wanhopig op en neer loopen; *silala-silalaï* wordt gezegd van iemand die, door groote droefheid overmeesterd, niets doet, dan op en neer loopen of zich heen en weer wentelen.
- lalō^s slapen, *talalō^s* in slaap gevallen, ingedommeld, zich verslapen, *lalō^s* van olie verstijven; *lalō^s lalō^s ajdm* een dutje doen, sluimeren.
- lalin voor thalim.
- lalah *malalah* toeschieten, toesnellen, ergens opafkomen, nazetten, achternajagen.
- lama^s vet, lekker, aangenaam; *nasi lama^s* met klappermelk gekookte kleefrijst; *nan lama^s dinō* wat hij goed vindt, waar hij van houdt; *inda^s tahoe dinan lama^s* dom zijn.
- lamoen *malamoen* op een hoop doen b. v. van kleeren; *balamoen batindjoe* hevig vechten; *malamoen* verbergen gewoonlijk door er iets anders op te leggen, onder iets anders leggen, of zetten; *malamoen dihati* in het verbergen; *malamoen tanah* den grond in groote stukken omkeeren.
- lamah zwak, buigbaar, lenig, licht, jong; *lamah hati* met tegenzin; *lamah pangoeih* bedeesd, er slecht uitziende; *lamah paloeoeï^s matō* de oogen niet durven opslaan, iemand niet durven aankijken.
- lawa^s lawa^s ruif; etensbakje van een vogel; *tinggi lawa^s lawa^s* van hem, die niet gauw zijn doel bereikt; van iemand, die niet vlug van begrip is, ook hij, die een trotsche houding aanneemt.
- lai zijn, wezen, bestaan', b.v. *lai ang bapitih* hebt gij geld; *lambo lai poelō kaken* ik ben ook daar geweest; *balai* zeggen dat er is; beken- nen; *malaikan* zeggen dat iets er is; *lai samō dimakan inda^s samō bahanti* als er is 't samen opeten, en als er niet is samen vasten, fig. trouwe vrienden zijn; *salai sainda^s* hetzelfde.
- lajoeä^s *malajoea^s* heen en weer buigen zooals b.v. de takken door de wind, een zwevende wijze van loopen, waarbij de lendenen en armen sterk heen en weer bewogen worden.
- lingka = *lengkar*.
- lingkoeäng (zie *lengkong* v. d. W.).
- langkoeèh een soort van kurkema (*lungkoeas*).

- lingga voor *tingga* ter wille van de *lagoe*.
- liuggajoeran slank en hoog van boomen.
- lantă^f (zie P.) *malanta^s* ook steken van wonden of zweeren, stompen of slaan met de vuist; *malanta^skan* steken met iets.
- lantie^f uitspraak voor *lentik*, hier niet buigzaam maar gebogen, want het voorwerp moet in den toestand gebracht zijn; van de tanden door uitvijlen, in dien toestand gebracht; *malantie^s* buigen, naar achteren ombuigen.
II. klapwiekende komen toepikken b.v. van kippen, wier jongen geplaagd worden.
- landjoei^s (komt hier gewoonlijk voor bij *pikiran* en *aka*) lang; *landjoei^s kêtjè^f* een lang gesprek; *malandjoei^s* ook hoog worden, welig opgroeien.
- lörong wat aangaat, wat betreft.
- loeă^f minder dan 't geweest is, aangebroken.
- loeloëă^f *maloeloëă^f* inzwelgen, inslikken, doorslikken; *inda^f taloeloëă^f* zich niet tevreden stellen met hetgeen anderen omtrent ons willen.
- loeloeh ergens doorheen kunnen, doorheen gaan; *maloeloeh badjoe* een *badjoe* uittrekken; *maloeloehkan* er doorheen laten gaan of vallen; *kain maloeloeh* verschieten, verkleuren; *kadja diloeloehkan sapakan* het werk werd in één week afgemaakt; *dansana^f saloeloeh* broers en zusters van de zelfde ouders; *kaloeloehan* miskraam hebben.
- balola^slolai gewoonlijk *balalai lalai* den tijd met kout, scherts door brengen.
- loeli *maloeli* is de kapas in kleine hoeveelheden om een stukje bamboe rollen, alvorens het door middel van de *kintjir*, tot draden te maken; men gebruikt het ook somtijds voor het rollen van weeke zelfstandigheden tusschen de vlakke handen.
- loemoei^f mos, de groene, draadachtige zelfstandigheid in het water; (schimmel is hier *tjendawan* of *tendawan*; kroos is *kiambang*).
- lé (de *é* zooals in heer) andere uitspraak van *lai*; *lé ba^fa ang kini?* hoe gaat het tegenwoordig? *lé bakaa* het begint al (beter te worden); *lè hamba paï kaken awa^s nõ saki^f* toen ik daarheen ging, was hij ziek.
- lita^f honger, uitgeput, zeer vermoeid.
- léga *baléga* om de beurt; *maléga mandjapoei^s* om de beurt of den een na den ander uitnoodigen; *malégai djö aka* op alle mogelijke wijzen probeeren; *légaran* beurt.
- limau limoen; *baliman* met limauwater reinigen, fig. beschaamd gemaakt.
- lewang in *lewang gadiëng* voor *géwang* gebruikt, het woord komt meermalen voor in vereeniging met *langi^f* en schijnt dan de hemelruimte te beteekenen of wel het blauw des hemels; *peti lewang langi^s* zou dus ook kunnen zijn een kist zoo schoon of zoo groot als de hemelruimte. Sommigen geven voor *léwang* deur op.

lioë^ä *lioë^ä lioë^ä pinggang* tusschen de lendenen; *malioë^ä* de lendenen heen en weer bewegen.

M.

- marëh plaatselijk voor *marah*.
- malah heeft de beteekenis van wanneer, als, indien, b.v. *malah ba^s nan toen*, *kaba^sa poelö lai*, als dat zoo is, wat is er dan nog aan te doen; dan, toch, maar in beleefd vragenden of gebiedenden vorm b.v. *tolong malah sakèlè^s* help mij toch een weinig; in sommige zinnen beteekent het zooveel als immers; *hari hoehjan*, *basah malah awa^s* het regent, ik zou immers nat worden.
- malin of malim (zie achteraan.)
- manö wel! wel aan! zeg!
- manoeäng *bamanoeäng* in gedachte verzonken, peinzen; *tamanoeäng* stil van verwondering, door verbazing getroffen zijn; *mamanoeängkan* overdenken, nadenken over iets.
- maoëih voor *maif*.
- marawa een Maleische vlag.
- maham *mamaham* een handvol te gelijk naar den mond brengen.
- mangkö of *moengka* voor *maka*.
- mangkoedoe een boomsoort met onaangenaam riekende vruchten (zie *bengkoedoe*).
- moenggoe verhevenheden van den grond, zandheuvel.
- mandjö naast *andjö* gebruikt: voor den zin gegeven, toegegeven, doen kunnen wat men wil, bedorven van kinderen; *maandjökän* en *mamandjökän* toegeven, door de vingers zien.
- mandé moeder (é zooals in heer).
- mandoeäng een boomsoort.
- moram dof, treurig, zonder glans.
- mora^s het tegenovergestelde van *moram*, glinsterend, glanzend, vriendelijk, vroolijk van het gelaat.
- moh in de beteekenis van toch, dan, dan toch, zoo, gewoonlijk in uitroepende zinnen of waar verwondering of blijdschap uitgedrukt wordt. b.v. *ba^stjandö ikömoh* o, ziet het er zoo uit! *laï moh pitih den* ik heb toch geld!; ook ter aansporing, kom, komaan; *mohlah kitö pai*, kom laten wij gaan; *pai moh kapakan* ga toch naar de markt!
- merang = *berang*.

N.

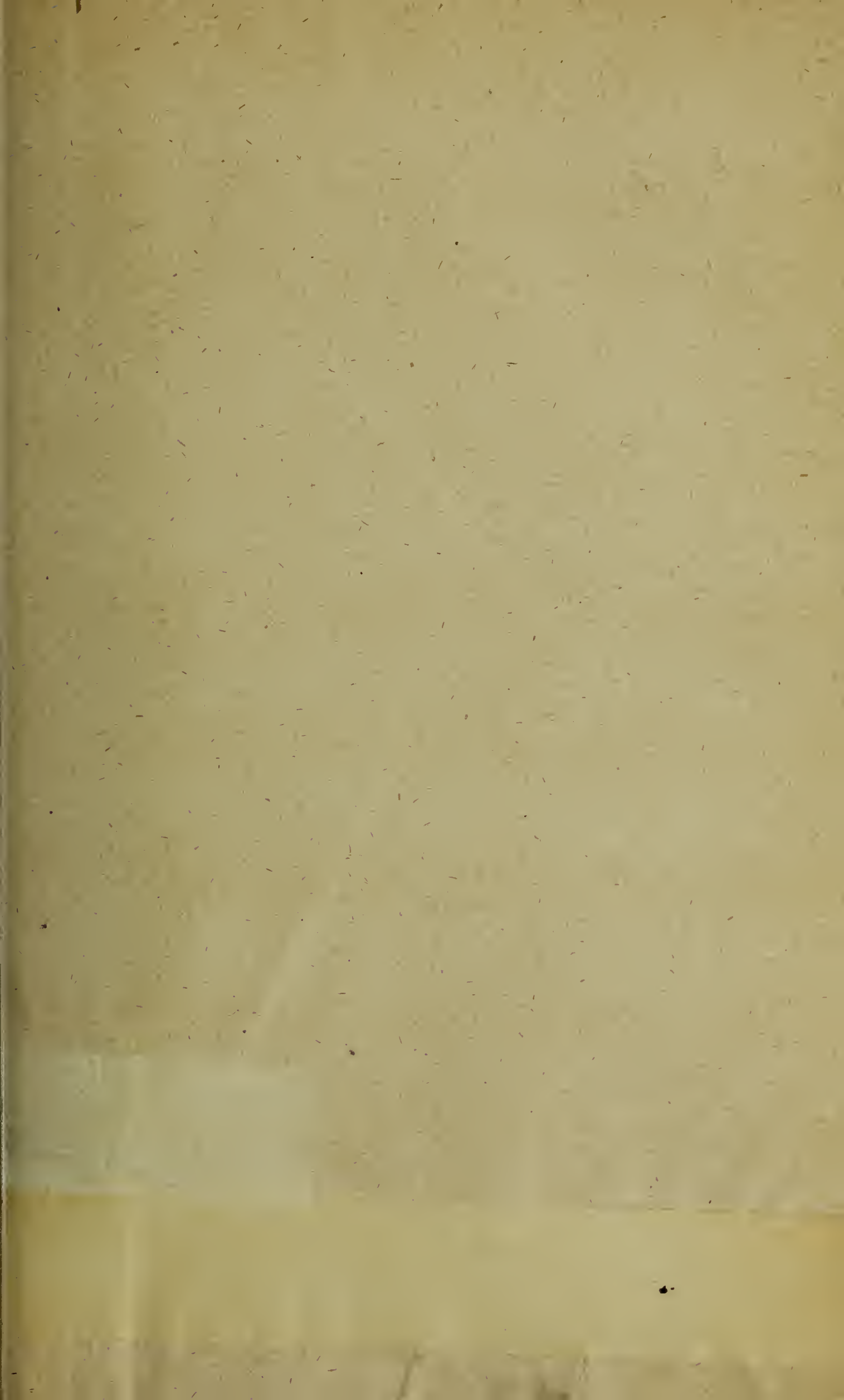
- nambë^s geduld! wacht! niet zoo haastig; *basinambé^s* telkens wacht zeggen.
- manonsong naast *manjonsong*.

H.

haroengoeih	<i>maharoengoeih</i> brieschen, brommen.
halimboeboe	wervelwind, hoos.
hōjong	ook <i>ōjong</i> uitgesproken, waggelen, b.v. van een beschonkene; met het hoofd heen en weer bewegen; <i>mahojongkan</i> van de <i>tanngozã</i> op tastende wijze dit vischgereedschap in het water steken.

Nj.

njanjang	ondeugend, lastig, hinderlijk.
nja ^s	voor <i>na^s</i> of <i>handã^s</i> .
nja ^s sajõ	men gebruikt ook <i>nji^s sajõ</i> vruchteloos, te vergeefs, ook van personen zich verslingerd, bedorven hebben, tot niets dienende.
<i>Toeankoe</i>	is een geestelijke titel voor hem, die aan het hoofd van het onderwijs in den godsdienst staat. Lieden van hoogen leeftijd, die trouw hun godsdienstplichten waarnemen, worden ook <i>toeankoe</i> genoemd.
<i>Imam</i>	is de voorganger in het gebed (<i>imam sambuljang</i>); de <i>imam nageri</i> is de voorganger bij het gebed in de moskee; de <i>imam hadat</i> staat in aanzien gelijk met den <i>panghoeloe andikõ</i> .
<i>Malin (m)</i>	zijn in het algemeen personen, die een geestelijke functie waarnemen zocals: de <i>toeankoe</i> , <i>pakir</i> , <i>imam</i> , <i>chatib</i> , enz. Meer in het bijzonder is het de titel van hem, die de <i>zakat</i> int, tegenwoordig is bij sterfgevallen en huwelijken, en zorgt voor het in orde houden der sawah's en waterleidingen. <i>Lah malin</i> is een veelvuldig gebruikte uitdrukking voor knap, velleerd zijn in iets.

VERHANDELINGEN
VAN HET
BATAVIAASCH GENOOTSCHAP
VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

Deel XLV.

AFLEVERING 2.

BATAVIA,
ALBRECHT & Co.

'S HAGE,
M. NIJHOFF.

1888.

TJINDOER MATO

MINANGKABAUSCH-MALEISCHE LEGENDE

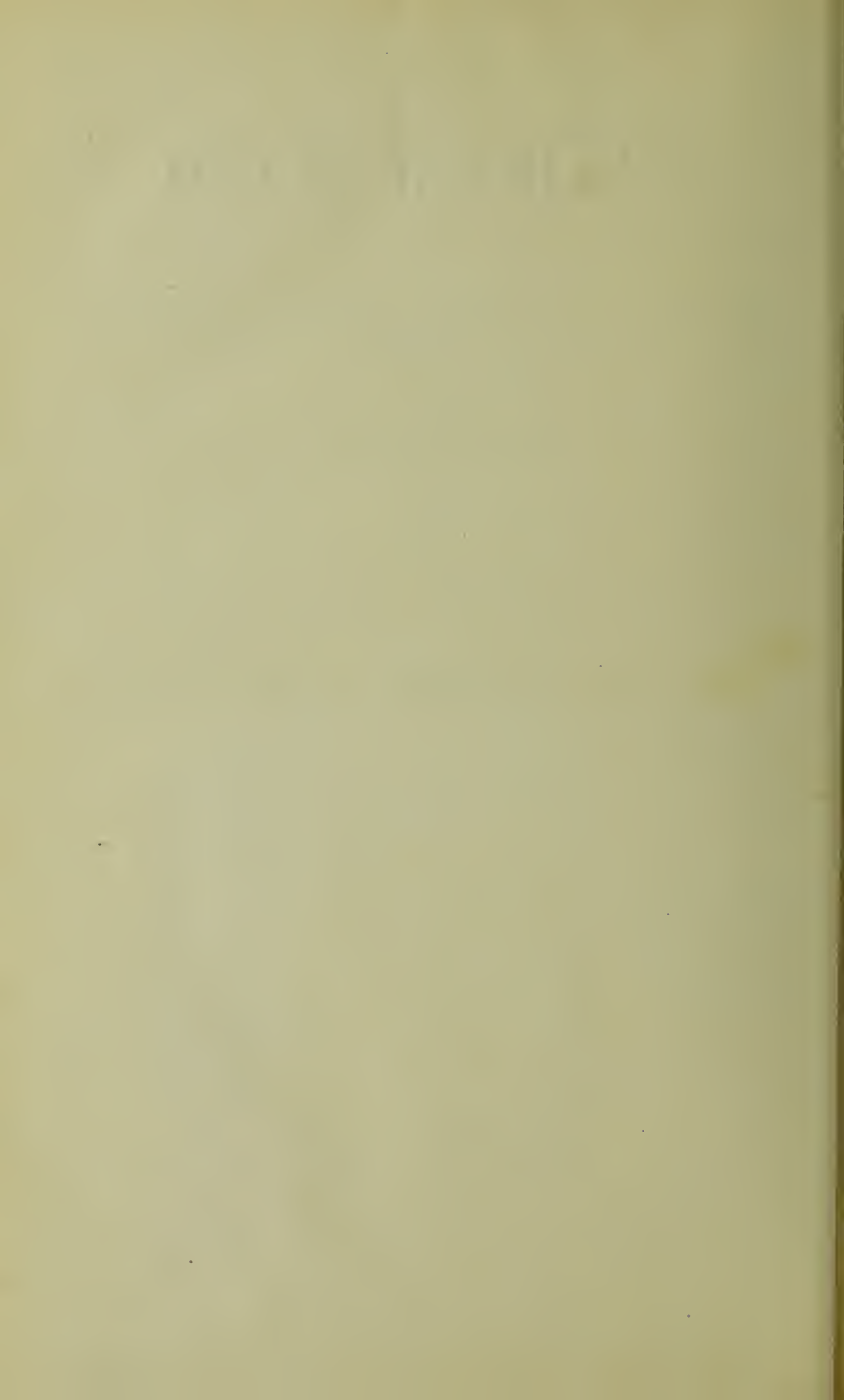
VERTAALD

DOOR

J. L. VAN DER TOORN.

BATAVIA,
ALBRECHT & Co.
1886.

V O O R W O O R D.

In de Minangkabausch-Maleische letterkunde neemt de „Tjindoer Matö” of de Geschiedenis van Toeankoe Rang Moedö een der voornaamste plaatsen in.

Wie de samensteller van deze legende, die men onder de Maleische heldendichten zou kunnen rangschikken, is, waar en wanneer zij werd opgesteld, valt moeielijk na te gaan.

Te oordeelen echter naar het groot aantal woorden, die er in voorkomen en die meer aan de kusten dan in de Bovenlanden bekend zijn, zou men tot de meening komen, dat zij in de Benedenlanden haren oorsprong vond.

Hier en daar stuit men in 't handschrift op uitdrukkingen, die verouderd of in onbruik zijn geraakt, zoodat het dikwijls moeielijk viel er goede verklaringen voor te vinden.

Ofschoon 't handschrift gewoonlijk in brokstukken voorkomt, ben ik toch in de gelegenheid geweest er enkele te krijgen, die òf ongeschonden òf op een paar bladzijden na compleet waren. Zij verschillen over het algemeen zeer weinig, en waar zij niet geheel hetzelfde zijn, betreft dit toch slechts ondergeschikte punten zooals de beschrijving van eenig persoon of diens kleederdracht, enz.

De spelling is, behoudens een hoogst enkele wijziging, onveranderd teruggegeven.

Wat de aantekingen betreft, vele daarvan vindt men ook opgegeven in 't woordenboek van wijlen den heer v. D. WALL, doch daar de heer NIX dikwijls zoo onjuist gespeld en verklaard heeft, was 't m. i. niet overbodig, die woorden nogmaals op te nemen.

Het verhaal beslaat ruim vijf honderd bladzijden Arabisch schrift, waarvan ik hier ± de eerste honderd vijftig laat volgen met het voornemen zoo spoedig mogelijk een tweede gedeelte te bewerken.

FORT DE KOCK, 30 September 1885.

J. L. VAN DER TOORN.

TJINDOER MATO.

~~~~~

Wij vragen duizendmaal om vergiffenis, daar wij slechts verhaald hebben wat de menschen vertellen. Hebben dezen nu gelogen, dan hebben wij daar geen schuld aan.

Reeds langen tijd geleden was er een vorstin in Tandjoeng Boengö in 't rijk van Minangkabau en wel te Pagar Roejoeng, ook Parit-Kotö Dalam geheeten. Zij was niet door aankoop vorstin geworden, zij was ook niet cijnsbaar, ook geen afstammeling van een *marah* of *soetan*, maar had zich zelve tot vorstin verheven, in den zelfden tijd dat haar rijk ontstaan was. Zij was de evenboortige van den vorst van Roem en van China, zoowel als van den *Radjö laoet*, zoodat haar rijk een der vier deelen uitmaakte, waarin het groote geheel verdeeld was. Zij torschte de kroon, die *Koelah Kamar* heette en was de bezitster van de veelkleurige *kain si Gandoem-gandoem*, die, uitgespreid zoo groot was als het geheele rijk en opgerold, zoo groot als een nagel. Zij was geweven door een nimph, die jaarlijks slechts een slag op het weeftoestel deed, terwijl de kain zich zelve inspoelde. Zij bezat ook een heilige kris, *Madang Geri* genaamd, waarvan 't gevest van khamathout gemaakt was en dat thans in drie stukken is verdeeld. Een daarvan bevindt zich in Roem, het tweede in China en het derde hier op Poelau Amas; en bij hunne hereeniging zal het einde der wereld dáár zijn. — Zij had ook een bovennatuurlijk baadje met allerlei schoone kleuren, een erfstuk van den propheet Adam en geweven door engelen. — Zij was in 't bezit van wondergoud, waaronder de draagstok brak, als men het op de schouders droeg. Zij bezat ook een *lambing lamboeran*, den baard van een *djanggi*, een lausstang van *idjoek* en een schild van luizenhuid gemaakt. De pilaren van haar woning waren vervaardigd uit het binnenste van de *djilatang* en de dwarsbalken van *loendangwortel*. Zij had een *taboek* van *poeloet-poeloet* en een *gandang* van *saligoeri*; de kozijnen in haar huis waren van *bajamstammen* en haar zitmatje van *hilalang*.

Op zekeren middag, — op den tijd, dat de zon in het zenith staat en de honden hongerig zijn, als het in de kampoeng rustig en op de markt druk is; op het uur, dat het weven begint te vermoeien; terwijl het warm en winderig was en er een droge donder rolde, — gebeurde het door Gods beschikking, dat de vorstin op een denkbeeld kwam (en sprak) „welaan *Kambang Bandahari!* mijn steun, sleutel van mijn sehatkist! en gij *Kambang Boengö Tjinö!* Anggoen *tjanlai nan goerawan*, *Tjatjau barayoe hati*, *Anggoeng gajö djalan basimpang*, *dang Lelo ragam sigandö, si Langkai mambang di-*

hawan, si Rindoe batjintö baik, Kasoembö hambalan pegoe, si Kasah salendang dajang, Haning djanih soemoer dinapar, Tjarmin tjintö bakilatan, si Kasih anggan batjarai, si Marasah goenoeng Marapi, Djaroem perak koelindan sjetö, Tulipoek poelang panggilan, Hamping taserak hari hoedjan! "Weest zoo goed si Boejoeng te wekken, die sluimert op de andjoeng. Laat hem naar beneden komen, ik zal hem hier in de gaanderij wachten." Dit was het wat Boendö Kandoeng beval.

Toen zij hoorde, wat er gezegd was, zeide Kambang Bandahari "vergifenis gebiedster! doch indien dat uw bevel is, dan sehromen wij er gevolg aan te geven, want wellicht zouden wij daarmede iets onwelvoegelijks doen. Immers, als men een schrede te ver doet, dan brengt hij ongeluk aan en als men voor hem heenloopt verlamt hij de ledematen, en dat zouden wij dus ook te lijden hebben. Men kan hem volstrekt niet aanschouwen, daar hij schittert gelijk de zon. Indien men slechts aan hem denkt, dan wordt men reeds aangedaan; door zijn naam uit te spreken verstijft de tong, en door hem aan te staren wordt men blind. Hoe kunnen wij hem dus wekken! Vergeef het ons daarom Boendö Kandoeng, al zijt gij er ook ontstemd over!"

Toen zij die woorden vernam, stond Boendö Kandoeng op; zij ging naar het vóórvertrek en beklom vervolgens de trappen van de andjoeng, waarvan zij de zijden gordijnen openschoof, zeggende: "word wakker Boejoeng! ontwaak mijn vader; mijn eenige woudduif; voorwerp mijner zorgen; enkelvoudige strik die, brekende, niet hersteld kan worden; verlenger mijns levens; pees van mijn hart, middel tegen vermoeienis; verdrijver van de koorts; sidingin als verkoeling op het hoofd gelegd; bovengedeelte van mijn hart, ingesloten milt; gij aan wien het geheele Minangkabausche rijk zijn hulde brengt; opperste van de vier rijksgrouten; kroon van Tandjoeng Boengö; gij die het genoeg uitmaakt van Boeö en Sampoe Koedoes; de lieveling van uw moeder; troetelkind van uw tante Lindoeng Boelan!"

Op het hooren dezer woorden werd de vorst wakker; hij zat op, staarde rechts en links om zich heen en, zijn moeder ontwarende, ontstelde hij. Vervolgens daalde hij af en ging naar het oppereinde van de zaal, omringd door een drukke stoet van hofjuffers, die hem van beide zijden als om strijd bewaaiden. Zijn volgelingen droegen de sirihdoos, waarover een kleedje van geel lijnwaad lag; zij, die daarvoor aangewezen waren droegen zijn kris, anderen zijn hoofdband, nog anderen zijn zwaard; de *tandil mandjahil* droegen zijn spiegel; men omringde hem met lanssen, waaraan lange haarbundels hingen; acht voorname hofdames droegen zijn kleederen, die met gond versierd en met bloemen van goudwater beschilderd waren, terwijl een slavin in een zilveren kruik water bracht, om het gelaat van den vorst te reinigen. Hij nam plaats op een klein matras afkomstig uit Bengkalis en Tahata Madjoen Alam geheeten; het lag onder gordijnen en hemelen met een zeer fijn gewerkt matje er op en daarover een kleed met passement, waarop edelgesteenten en diamanten schitterden. Allen, vrouwen zoowel als mannen, stonden opgetogen in de aanschouwing er van; en toen de schare van menschen den Toeankoc zagen zitten, geraakte elkeen buiten zich zelve, want hij schitterde met vershillende kleuren zoodat, als men dacht rood te

over het gcheele Minangkabausche rijk, dat zich uitstrekt tusschen den berg Malintang, de zec, Doerian ditakoeä^s radjō, si Kalang balantä^s basi en si Loeloeä^s poenai mati. Dit alles behoort tot ons gebied. Wat de rijks grooten betreft er zijn er vier, in vier verschillende landstreken; n: l: de Bandaharō van Socngai Tarab, de Kadli van Padang Gantiēng, de Mangchoedoem van Soemaniē^s en de Toeān Pandjang van Soeroasō, die den naam dragen van Datoek Pamoentjak en aan wie de beslissing van alle zaken is opgedragen. Zij hebben de meest moeilijke betrekking, daar zij van U de bevelen ontvangen en dag en nacht de kust moeten bezoeken, om bij de geheele bevolking de belasting te innen, zoowel wat betreft de opbrengsten der gronden als de inkomende en uitgaande rechten, die alle ons toekomen. Die vier rijks grooten zijn als de rijkgevederde vleugelen van Pagar-Roejoeng; zij hebben hun macht aan ons te danken, en kunnen in de benedenlanden geheel naar goedvinden handelen, daar zij aan niemand verantwoording schuldig; zij mogen de rijkskleuren en de groote pajoeng dragen alsmede het *lapië sorong* gebruiken; dit alles echter met onze toestemming. Behalve dezen is er nog een ander, mijn kind! n: l: de groote heer van Batipoeh, die zich van ieder onafhankelijk beschouwt en de kracht zoekt in zijn eigen persoon. Hij mag doen wat anderen niet doen, behoeft zich nimmer in 't spreken te ontzien en heeft een afkeer van op nederigen toon iets te zeggen. Wij noemen hem dan ook den tijger van Kotō Piliang. Wij zullen hier eens even bij blijven stilstaan.

Als er verschil onstaat tusschen de adat en limbagō in dit rijk, dan is dit overgelaten aan den Bandaharō van Soengai Tarab. Wordt er echter, aan hetgeen hij vordert, niet voldaan, ofschoon de uitspraak volgens algemeen gevoelen rechtvaardig is, dan kan de Bandaharō zich er niet verder mede bemoeiën, maar verschijnt dan op de gebruikelijke wijze voor den vorst van Boeō. Kan ook deze niet beslissen, dan begeeft hij zich volgens de voorgeschreven vormen naar hier om voor U te verschijnen, mijn zoon, en aan ons is dan het eindoordeel overgelaten. Aldus zijn de voorschriften en wettelijke bepalingen. Bovendien mijn kind is er nog iemand anders, n. l. wanneer er geschillen omtrent zaken, den godsdienst betreffende, onder de geestelijken onstaan zijn, dan verschijnen dezen, van hun boeken voorzien, voor den Kadli van Padang Gantiēng, ten einde ze te vergelijken met het voornaamste boek; en mochten zij het dan niet eens worden, dan gaat de Kadli met hen en al de imam's, Chatib's en 44 moekim's naar den vorst van Soempoe Koedoes, om het oordeel van dezen te hooren. Kan men ook daar tot geen beslissing komen, dan verschijnt de vorst van Soempoe Koedoes voor U en hier wordt dan de zaak uitgemaakt.

Ook dit is volgens voorschriften en bepalingen.

Eindelijk, mijn kind, indien er twist ontstaat in 't rijk van Minangkabau; als men de wapenen wil opvatten en men tot geen bevrediging kan komen, dan moet de zaak voor den Mangchoedoem van Soemaniē^s gebracht worden, opdat deze ze bespreken en onderzoeken kan. Na 't einde der beraadslagingen verschijnt de Mangchoedoem met alle raadsheeren volgens de bepaalde formaliteiten hier voor U,

waarna gij de zaak uitmaakt. Ook dit is voorschrift en wet en daarom noemt men U den grooten haard, en het middelpunt van het vischnet, waarin alle visschen van het Minangkabausehe rijk zich verzamelen.

Er is echter nog iets anders, waarom ik U gewekt heb, mijn zoon! — Ik heb n. l. reeds sedert lang vernomen, dat de Bandaharö van Soengai Tarab een galanggang heeft opgericht in Koerimbang Batang Halang. Die galanggang is geheel met goud behangen en versierd met hemels en gordijnen met gele franjes. Er moet daar een zeer groote drukte heerschen; de hanenveeren vliegen er in hoopen over den grond, men hoort er voortdurend het gerammel van dukaten, realen en klein zilvergeld, terwijl het kopergeld in goenizakken staat opgepakt en er kati's goud en stapels koopwaren liggen. Zijn dochter, n. l. Langgö Gani geheeten is reeds volwassen en nu wordt er reeds drie maanden lang een bruidegom voor haar gezocht. Men heeft al drie sehuren padi verbruikt, reeds drie djemat's goud uitgegeven en drie pakhuizen ledig gemaakt ten behoeve van de prinsen, die daar bijeen zijn. Geen vorst of hij is er, geen soetan of men kan hem daar vinden. Drie kemoening's, die dienden om er de paarden aan vast te binden van hen, die naar haar hand kwamen dingen, zijn reeds doorgesleten zonder dat zij een geschikte partij kan doen en het schijnt dus, dat zij onder den invloed van de *Santoeng-pilalai* is. Weet gij, wat gij nu volgens mijn gedachte doen moet? Gij moet aan den galanggang van den Bandaharö een bezoek brengen. Uw verplichtingen toch bepalen zich niet tot een enkele, maar van af dat gij den troon beklommen hebt, moest gij er naar streven de gevoelens en gewoonten van de inwoners te leeren kennen en U van hun adat en limbago op de hoogte te stellen. De voorschriften van de adat en rechtspleging zijn velerlei en 't is ons niet bekend of zij daar tot op heden nog onveranderd zijn. De vormen van hen, die vorst zijn, brengen mede, dat zij weten dat, hoe hooger men geplaatst is, hoe nederiger men moet wezen, en daarbij wordt van ons, vorsten, gevorderd, dat wij onze onderdanen in stilte eerbiedigen, zooals zij ons dit in het openbaar doen. Indien dit nageleefd wordt, dan komt alles tot stand en rust er zegen op hetgeen er gedaan wordt. De verplichtingen die op de raadlieden rusten zijn, dat zij op den dag slapen maar des naechts waken en geen gebrek aan wapens hebben; dat zij standvastig zijn in hun handelen, onpartijdig in het opleggen van straffen, dat zij altijd bezig zijn en immer een oog in het zeil houden. Verstandige lieden moeten weten te verbeteren, wat niet goed is en in alle moeielijke omstandigheden te voorzien. Macht uit te oefenen is niet gemakkelijk en men heeft daaromtrent wel acht verschillende gevallen. De vorsten, de parapatih's, de kooplieden, de biopari's, de adat, de vergaderingen, het verstand en de boeken hebben daaromtrent ieder hun eigen verklaringen. Ge moogt ze niet met elkander verwarren en ze ook niet gelijkstellen als gij ze met den Bandaharö behandelt. Luister daarom goed, mijn zoon! en onthoud daarbij dat de oorzaken van de misdrijven der onderdanen vijfderlei zijn: ten eerste worden er verkeerdheden begaan met de handen, ten tweede met de voeten, ten derde met den mond, ten vierde met de oogen en ten vijfde door het

gedrag. Ziedaar waaraan de verschillende feilen der onderdanen zijn toeteschrijven. De rechtspleging nu van den vorst is tweërlei: ten eerste zij is *hidoep* en ten tweede zij is *mati*. *Hidoep* wil zeggen: zijn uitspraak kan niet door anderen voor ongeldig verklaard worden; *mati*, beteekend dat dit wel kan geschieden.

Die van de parapatih's bepaalt zich tot drie gevallen: ten eerste geven zij bepalingen omtrent de betaling van schulden; ten tweede voor het innen van schuld-vorderingen; ten derde voor het verdeelen van de gemeenschappelijke bezittingen. De voorschriften der kooplieden zijn van vierderlei aard: zij mogen niet afwijken van het vroeger door hen bepaalde of in het later door hen vastgestelde; wat voor anderen geheim is, mogen zij niet vertellen, doch wat bekend gemaakt mag worden, dienen zij aan anderen mede te deelen. De verplichtingen van de rechtsgeleerden bepalen zich tot drie zaken, ten eerste zij zien, ten tweede zij hooren en ten derde moeten zij het bewijs van de overtreding hebben. Voor de adat bestaan er drie voorschriften; ten eerste moet de misdaad duidelijk zijn, ten tweede moet zij door getuigen gestaafd kunnen worden, en ten derde dienen de bewijzen in handen van den rechter te zijn. De vergaderingen houden zich aan twee bepalingen n: l: wat het eerst afgesproken is, moet nagekomen en wat er voor het gevolg te bepalen valt, later behandeld worden. Het oordeelen volgens het verstand geschiedt op drieërlei wijzen: ten eerste iets kan noodig of plichtmatig; ten tweede het kan geoorloofd, ten derde het kan ongerijmd of onmogelijk bevonden worden. Wat de boeken betreft, die hebben hoofdstukken en artikelen, waarvan de eerste den inhoud aangeven en de laatste dien nader toelichten.

De wijze waarop de menschen zich uitdrukken draagt het kenmerk van misleiding zooals in Atjeh, of het zijn zinspelingen zooals bij de Maleiers of het is gebloemde taal zooals bij de bewoners van Baroes.

Verder, mijn zoon! indien gij in Soengai Tarab zijt aangekomen en de Bandaharo doet iets, wat hij niet doen mag, of indien hij wat te ver gaat in het spreken en maar zegt wat hem voor den mond komt, dan moet gij er U ditmaal maar niet aan storen, wijl het voor de eerste keer is. Gij zult zodoende verstandig handelen mijn kind! en hij zal U vreezen en liefhebben; afgescheiden hiervan is het niet goed, te zijn zooals een *haroean*, die kinderen opeet.

Wat gij daarenboven ook vooral onthouden moet, mijn kind! is dat er voor hen, die op den vorstelijken zetel zitten nog zeven zaken zijn nateleven; n: l: zij moeten rechtvaardig zijn, voorzichtig en moedig, in hooge mate milddadig, behoedzaam in het spreken, geduldig, niet zorgeloos en maar niet alleen aan genoegen denken.

Verder wensch ik mijn kind, dat gij zonder schande of onheilen van daar moogt terugkeeren en gij, zoo God mijn gebeden verhoort, een lang en kalm leven moogt leiden, waarin gij al uw verlangens bevredigd ziet!

Verder brengen de voorschriften mede, dat, indien gij door die oorden heentrekt en te Soeroasö aangekomen zijt, gij met den Indomo van daar beraadslaagt en tracht het met hem eens te worden. Te Padang Ganting gekomen moet gij met den Kadli in overleg komen en trachten ook met hem tot dezelfde zienswijze te geraken. Komt ge

van daar te Soemanië⁵ dan handelt ge insgelijks zoo ten opzichte van den Mangehoedoem en zijt gij later in Batipoeh dan doet ge ook zoo omtrent den Grooten heer daar. Als ge dan niet meer met de grooten der vier balai's in gevoelen versehilt, dan zijn de twisten de wereld uit; doeh is er nog iets, waarover gij het niet eens kunt worden, dan brengt ge de zaak tot haar einde; daarna brengt gij de rijksbestuurders met den Toeau Gadang van Batipoeh bij elkander en versehijnt met hem voor de vorsten van Boeö en Soempoe Koedoes; wat de adat en limbago betreft, daaromtrent mag men niet van gevoelen versehillen; men moet wat tot de sjara' behoort ook volgens deze en wat adat is, volgens de adat behandelen. Niettegenstaande dit, moeten die twee zaken elkander steunen, dewijl zij elkanders grondslag uitmaken. Tracht het daarom met elkander eens te worden en onthoudt dat, als gij met de vorsten van Boeö en Soempoe Koedoes en de rijksgrooten eendrachtig samenwerkt, de harten van Uw onderdanen gerust zullen zijn. Als men weet, dat de rechtspleging van het begin tot het einde reechtvaardig is, dan zal uw naam immer het toppunt van roem zijn en het zal overal bekend worden dat de vorsten dezelfde denkbeelden hebben van hun hooge waardigheid, de rijksgrooten één zijn in hunne bevelen, de oerang toeö dezelfde begrippen hebben omtrent het naleven der wetten, de panghoeloe's op de zelfde wijze reecht uitoefenen; de manteris eendrachtig samen werken en de hoeloe-balangs dezelfde denkbeelden hebben omtrent datgeen wat sehaude voor hen is. Dat nu zou ik gaarne wenschen, opdat het land in vrede zij, zoodat de ongetrouwde vrouwen zonder geleide over den weg kunnen gaan en de kooplieden uit verre oorden naar hier komen, om hun waren te verkoopen.

Indien ge Soengai Tarab zonder ongelukken moogt bereiken, hoe verheugd zullen dan de Bandaharo en de rijksgrooten, de panghoeloe's met alle manteri's, de bantaro's en jongelieden, groot en klein, oud en jong, geringen en aanzienlijken, armen en rijken zijn!

„Als gij op reis gaat, neem dan ook uw jongsten broer, Katjindoean, mijn oogappel, mede; want deze is zeer verstandig, spreekt vriendelijk en boezemt anderen ontzag in; hij is gelijk de vlugste haan op den galanggang, of zooals de *limpapeh* in onze woning; hij is de vertrouweling van alle inwoners in het rijk van Minangkabau. Het zal voldoende zijn dat gij met U zessen gaat.”

„Als gij op reis gaat” zoo vervolgde zij „moet gij ook den haan meenemen, den haan Kinantan met zijn langen staart, die over dag met uitgespreide vlengels neerstrijkt en des naechts zieh verbergt (?) die uit de holte van de hand eet en uit de *boengö koekoe* drinkt. Het is de vlugste haan van het paleis en uit één ei gekomen met Biring Sanggoenani, den haan, die op den berg Marapi woont, die hoog in het hemelruim kraait, die van zepijrs leeft en bloemenwater drinkt en die nestelt op den talang *parinloe*, daar, waar de wilde vogels sterven en waar het nest is van de zwarte eivetkatten.

Neem ook Goemarang mede. Goemarang heeft een dikken, vollen staart een zwart streepje in de hoeven, een sterk gevormde boest, zwarte lippen en onder de

tong een LJ-vormig teeken; zijn beenderen zijn zwaar gebouwd en hij heeft een snellen loop; hij wordt gerekend tot de Tedji-paarden en is een afstammeling van het paard *Samboerani*. Wat den haan Kinantan aangaat, deze is voor hanesporen onkwetsbaar.

Laat U tevens vergezellen van djoearö Medan Labiëh met een koker hanesporen en een streng bindgaren bij zich. 't Is niet noodig, dat ge er met U velen heen gaat; want het geheele rijk behoeft er niet mee bekend te zijn; Uw onderdanen behoeven niet te weten, dat gij het zijt en daarom behoeft ge slechts met uw zessen te gaan en kunnen si Barakat, si Baroeliëh en si Tambahi U volgen.

Zijt ge op de plaats van Uw bestemming aangekomen, mijn kind, tracht dan in overleg te treden met den Bandaharo; onderhoud U ernstig en in het geheim over alles met hem en laat Datoek zcgggen, of het hem behaagt om mijn lieveling, Tjindoer Matö tot schoonzoon te nemen. In geval hij niet wil zou ik gaarne zien, dat niemand er iets van te weten kwam, opdat er voor U geen sehande uit voortvloeie. Mocht hij daarentegen er wel toe bereid zijn, dan zal hij in hem slechts een zwakken steun vinden, want Tjindoer Matö is doodarm. Bespreek vooral ook de hoedanigheden en het karakter van uw jongeren broeder. Deze toch stoort zich aan niemand en als er iets is, dat hem niet aanstaat, dan gaat hij met zijn achterste naar boven staan, en spuwt, onder het uiten van allerlei brutale woorden, op den grond; hij is zeer driftig en in plaats van zich tot bedaren te laten brengen, wordt hij hoe langer hoe erger; hij heeft daarenboven een ongestadig humeur, spreekt anders dan een gewoon mensch, en zegt gewoonlijk iets, dat voor tweeërlei uitlegging vatbaar is of waarop niet te rekenen valt. Ik zeg dat zoo, omdat, indien er later iets met hem gebeurt, gij daardoor schande zoudt ondervinden en het dan zijn zou alsof ik aan anderen om hulp gevraagd had, maar daarbij toch mijn eigen zin heb gevolgd, en toch zou ik voor mij hem altijd bij mij willen houden."

"Ja, (antwoordde de Toeankoe)" als gij uw zin hadt, zoudt U gelukkig zijn, indien wij thuis mochten sterven, wij zouden allcen van huis naar de *tapien* mogen gaan en ons mogen verlustigen met balwerpen, paardrijden en vlieger oplaten. Nu dit echter niet zoo zijn kan, is uw hart niet tevreden. Als gij drukte en gejoel hoort, als gij verneemt, dat er vreugde is onder de jongelieden van mijn leeftijd en het te lang duurt, voordat ge weet wat er gaande is, dan gunt ge U den tijd niet den trap af te gaan, maar ge springt, zonder aan iets te denken, naar beneden. Daarom zal ik, om niet verder te gaan dan ik mag, maar alles aan U overlaten." Toen Boendo Kandoeng dit hoorde, begon ze te glimlachen zeggende: welaan mijn jongen! mijn eenige woudduif, voorwerp mijner zorgen, als ge zoo spreekt bevalt mij dit des te meer. Er is echter nog iets, u: 1: morgen ochtend wil ik alles klaar maken en djoearo Medan Labieh, die in Solok dalam woont, ontbieden. Daarenboven is Katjindoean ook niet hier."

Het was zodoende reeds achtermiddag, schemering en eindelijk avond geworden, zoodat men de damar aanstak. In dien nacht werd er geen oog geloken maar leerde de moeder aan haar kind allerlei wetenschappen, die betrekking hadden

op het tegenwoordige zoowel als op de toekomst. Zoo leerde hij de *pindoedoek*, de *pilajah*, de *pigaring*, de *pigantar* en de *tjoetjo karakoetö*. Behalve deze werd hij ook onderricht in de kunst om zich in 't licht onzichtbaar te maken, tegenover een groote menigte vijanden plotseling te verdwijnen, zich te verbergen voor de punt van een vijandelijk wapen door juist en net zijn passen te maken en heel hoog op te springen; hij verkreeg de kennis om anderen in hun begeerten tegen te werken, booze harten tot bedaren en in zichzelf gekeerden tot spreken te brengen.

God vergunde hem kennis te krijgen van alles, wat er onder de zon is.

Daarna sprak Boendö Kandoeng: kom aan, mijn kind! luister nu goed hoe uw moeder aan al die kundigheden gekomen is. In vroeger jaren, toen ik U onder het hart droeg, had ik allerlei sterke begeerten, zoodat ik zelfs het hart van een krokodil verlangde te eten; doch waar ik den meesten trek naar had, was een *gading* klapper. Het behaagde God, dat ik alles kreeg en wel door toedoen van Salamat Pandjang Gombä*, een trouwen bediende van mij. Eenigen tijd daarna viel ik, zoo wat om vier uur in slaap en begon te droomen. Ik droomde dat er een Wali, de bezitter van de kabat te Mekkah, kwam. Zijn baard was een hesta lang, de schoonheid van zijn gelaat kan ik U niet beschrijven, doch de kleur ervan was fraai en geelwit; hij was van een middelmatige, uiterst bevallige gestalte en schitterde als een Chineesche spiegel, zoodat men den glans niet verdragen kon; zijn kleed en tulband waren wit en verspreidden een zeer aangename geur van zich evenals amber en muskus, even als kurkema en spijknardus. Hij stond aan 't hoofdeinde en sprak aldus: „Vorstin! Gij draagt een kostbaar kleinnood onder het hart, dat den naam heeft van Goemala Sati, dat in het vuur niet verbranden, in het water niet vochtig worden kan en bestand zal zijn tegen knijpen en knippen, knuisigen en steenigen. Zoodra het ter wereld gekomen is, zal het daar de plaats van God innemen; reeds gedurende zijn leven zal het een oerang Kiramat zijn, vorsten zullen er elken dag voor verschijnen; als men er te dicht bij komt, zal het met ongeluk treffen en wie het in den weg treedt, zal het met lamheid slaan; het zal de heerscher worden van dit rijk en over de inwoners van Poelau Pertjö zal het onbeperkt regeeren. Voorts, vorstin! als 't kind geboren wordt en in het leven blijft, is 't uw plicht er goed voor te zorgen. De naam en galar er van zullen dezelfde wezen en wel Oerang Moedö Soetan Roemandoeng; het zal een vorst zijn even aanzienlijk als die van Reem, van China en de Radjö Laoetan.”

Toen mijn droom uit was, onwaakte ik. Ik keek rechts en links, doch bespeurde niets; wellicht was het dus een geest geweest, die een menschelijke gedaante had aangenomen of een duivel, die spreken kon. Ik was verwonderd en dacht dat het niet anders kon, of de droom had een beteekenis; het scheen mij toe alsof het een gunstbewijs was van God, die mij iemand gezonden had om mij te onderrichten, en dat het dus de woorden van een vriend Gods waren.”

De Toeankoe glimlachte, toen hij die woorden hoorde.

Dien ganschen nacht deed men geen oog meer dicht en toen het zoowat acht

uur in den morgen was, zeide Boendö Kandoeng: „kom aan, Barakat! ga nu djoearö Medan Labieh halen in de kampong Solok Dalam. Hij is opgegroeid in het hanenkloppen; het is hem een verbod om bij 't partuur maken van hauen, bedrogen te worden en hij geeft geen draadje toe. Zeg hem, dat ik bevolen heb, dat hij hier komt en hij niet talmen mag. Laat hem ook een koker met hanesporen en een kluwen garen meebrengen.”

Toen si Barakat dit bevel ontvangen had, ging hij naar beneden en liep op een drafje weg. Zodoende kwam hij eindelijk in de kampoeng, waar djoearö Medan Labieh woonde, dien hij toevallig op het erf aantrof, bezig zijnde met het slijpen van hanesporen en het uitpluizen van bindgaren. Toen de djoearö zag, dat er iemand gekomen was en hij si Barakat bespeurde, viel de hanespoor hem van schrik en verbazing uit de handen, terwijl het bindgaren in de war raakte.

Vervolgens zeide hij: „waar gaat gij heen Barakat, wat heeft Boendo Kandoeng bevolen? Heeft wellicht mijn laatste uur geslagen?”

Si Barakat glimlachte op deze woorden en zeide: „wees niet bevreesd Datoeä, zoo iets is volstrekt het geval niet, maar er is iets anders, wat onze gebiedster heeft gelast n. l. of ge zoo goed wilt zijn U oogenblikkelijk naar haar heen te begeven?”

Bovendien heeft Boendö Kandoeng bevolen, dat gij een koker met hanesporen en een kluwen garen zoudt meebrengen. Gij moogt ditmaal niet talmen.”

Djoearö Medan Labieh, dit vernomen hebbende, ging de toebereidselen voor zijn vertrek maken; hij pakte zijn kleederen bij elkander en begaf zich op weg, gevolgd door si Barakat. Beurtelings voor elkander loopende, naderden zij al meer en meer en kwamen eindelijk bij den hoofdingang, waar zij den weg naar de vorstelijke woonplaats insloegen. Nadat zij op het erf gekomen waren, ging djoearö Medan Labieh, gevolgd door si Barakat naar boven en, Boendö Kandoeng gewaar wordende, zei hij nederig: „duizendmaal vergiffenis! ik ben zeer beangst, wat U te gebieden moogt hebben!”

Dit hoorende sprak de moeder: „wel djoearö Medan Labieh! waecht een oogenblik, ik wensechte U te spreken;” waarop zij vervolgde: „gij Baroelieh! moet den jongen gaan zoeken, Kantjindoean, mijn oogappel. Ik heb zoowat drie dagen geteld, dat hij dit erf niet betreden heeft; en het schijnt nu eenmaal mijn lot te zijn, dat mijn kind van een geheel buitengewoon gedrag is. Er gaan dagen en zelfs maanden voorbij, dat hij deze woning niet ziet; het is alsof hij geen rust in het paleis heeft, hij maakt het iedereen lastig, weet niet wat hij wil, denkt niet aan de omstandigheden, waarin hij verkeert en doet niets dan spelen en alle woningen, de een voor de andere na, binnenloopen.”

Hierop zeide Kambang Bandahari: „'t is wel waar, dat moeder te ver gaat in haar liefde voor Katjindoean en hem geheel bederft. Wat mij betreft, reeds sedert lang doe ik niets anders dan voor en na rijst koken en de bijspijsen wegnemen en weer door andere vervangen; de kommen breken in de *hidangan*, omdat zij zoolang staan moeten, wachtende op dien grooten mijnheer; en toch, als ik maar een weinig

nalatig ben, kijkt U reeds donker. Ik voor mij zou, indien het U niet hinderde, liever niets met hem te maken willen hebben; en ik zou zelfs de sirih in de beteldoos klaarmaken en naar de balai brengen, om Katjindoean wegens zijn slecht gedrag uit de negorij te verwijderen.

Natuurlijk zal, zoo moeder lang in het leven blijft, alles gebeuren, wat hij doen wil, hij zal al zijn plannen ten uitvoer brengen en ongestoord zijn gang gaan; hij zal telkens nieuwe kleeren willen hebben en niet dulden kunnen, dat er maar een zoompje gekreukt is of dat zijn baadje slechts een weinig naar zweet ruikt; en als er maar het geringste aan ontbreekt, zult gij er ander voor in de plaats geven. Het gevolg daarvan zal zijn, dat Tjindoer Matö, klein zijnde verwend geworden, op lateren leeftijd zich door zijn luimen laat regeeren en als Boendö Kandoeng dan komt te sterven zal er niets van hem te recht komen en niemand zal van hem willen weten."

De moeder zeide daarop: „Kom, Kambang Bandahari zoo moet gij niet spreken, want hij mocht het eens hooren. Hij is, zooals gij zelf bespeurd hebt, zeer trotsch en daar hij sterk en gezond is, zou hij wellicht wegloopen en ons vergeten. Bemoei er U dus liever niet mede!"

Hierop zweeg Bandahari stil.

Vervolgens hernam Boendö Kandoeng: „Kom Baroeliëh! ga nu mijn kind!" Si Baroeliëh sprak nu: „vergiffenis Boendö Kandoeng! waar toch moet ik hem zoeken, het zal mij onmogelijk zijn hem te vinden, wijl wij niet weten of hij stroomop of afwaarts gegaan is. Men kan immers nooit met zekerheid zeggen waar hij is; hij is evenals een sprinkhaan op de katjang, en heeft veel van de vogels op de eilanden, die overnachten, waar zij tegen den avond aankomen; steeds allerlei plannen vormende, brengt hij er nooit een ten einde; want hij is te onrustig.

Toen de moeder dit hoorde, zeide zij: „welaan Baroeliëh, wat dat aangaat, kan ik U op de hoogte stellen. Tjindoer Matö zal wel dààr zijn, waar de *hadap* klinkt; daar waar veel jongelieden bijeen zijn en op de *rabaß* gespeeld wordt. Zoo ge hem echter daar niet vindt, mijn kind! dan moet ge eens zoeken op de plaats, waar men zich bezighoudt met balspelen, of waar vliegers opgelaten worden; daar waar men schijfschiet of de schermmeesters zich vermeien in het wapenspel; daar, waar gejoel en getier is. Mocht hij echter ook daar niet zijn, loop dan door naar de vlakte van Sariboelan, de plaats, waar men zich oefent in het toebrengen van steken met lanssen, waar men balanceert en schilden kruist. Zoo gij hem ook daar niet aantreft, zoek dan verder te Padang Pandjang rechts van Periangan, want daar houdt de jeugd zich bezig met paardrijden."

De Toeankoe voegde erbij: „zeg Baroeliëh! ga eerst zien op de vlakte van Kajoe Tanam, waar hij volgens mijn gedachte zal heen gegaan zijn om bal te spelen en vliegers op te laten; want van daag is het Maandag en dan komen daar velen uit den gegoeden en adellijken stand bijeen. Indien hij daar niet is, zoek dan op de markt te Manggojang en vindt ge hem ook dààr niet, ga dan maar ergens anders kijken."

Na dit bevel ontvangen te hebben liep si Baroeliëh op een drafje weg en kwam hij eindelijk in den onttrek van Kajoe Tanam's vlakte, waar men zich, terwijl er een zacht windje waaide, verlustigde in het balspel en het oplaten van vliegers.

Eenige oogenblikken later hoorde hij het gegons der vliegers en toen hij nu naar de hoogte keek, zag hij ze daar als vleermuizen in de schemering, rond-dwarrelen. Baroeliëh liep door, het begin der vliegerkoorden zoekende en na een oogenblik gaans kwam hij bij de menigte, die onder het geboomte bij Kajoe Tanam aan het schreeuwen en joelen was. Dit kon wel niet anders, want de jongelieden uit den gegoeden en aanzienlijken stand waren er aan het pret maken; natuurlijk omdat zij rijk waren, uitgedoseht in allerlei kleeding.

Toen Tjindoer Matö si Baroeliëh gewaar werd schrikte hij zoo hevig, dat hij het koord van zijn vlieger onwillekeurig liet vieren. Van angst hikkende zeide hij: „waar gaat gij heen Baroeliëh? Wat mag er met moeder gebeurd zijn? Wordt zij door zware hoofdpijn geplaagd of is de Toeankoe onwel geworden? want deze drie nachten heb ik onrustige droomen gehad.”

Deze woorden hoorende sprak si Baroeliëh eerbiedig: „vergiffenis mijn jeugdige meester, er is niets van dat alles! Onze oude gebiedster heeft alleen maar bevolen, dat wij huiswaarts zouden keeren en wij niet mochten talmen en dit bevel kom ik U overbrengen.”

Toen hij dit hoorde liet Tjindoer Matö zijn vliegerkoord los en nadat Baroeliëh het opgenomen had ging hij, gevolgd van dezen naar huis. Met onrust in het hart zich voortspoedende, naderde hij allengs het pad, dat naar het vorstelijk verblijf leidde en nadat hij op het erf voor de woning gekomen was, klom hij naar boven. Op dit oogenblik begonnen de dieren, die hij er uit liefhebberij op nahield allerlei leven te maken; zijn aap bootste de luit, zijn moesang de trom na; zijn beo begon op weemoedige wijs te neuriën, zijn pauw zat op het dak de vleugels uit te schudden, en de haan Kinantan met zijn langen staart begon te kraaien, zoodat het geluid door het luehtruim weergalmde.

Daar keek Boendö Kandoeng op wie er was en Tjindoer Matö bemerkende, zeide zij, „verlenger mijns levens, pees van mijn hart, geneesmiddel tegen vermoeienis; verdrijver van de koorts; *sidingin* ter verkoeling op het hoofd gelegd; bovenste deel van mijn hart; ingesloten milt, gij die geslepen, kundig en bekwaam zijt, wiens lippen steeds zoete taal uiteten; gij die gelijk zijt aan den vlugsten haan van den galanggang, de limpapèh in onze groote woning, de vertrouwde van iedereen; mijn vadertje, zijt gij eindelijk toch gekomen!”

Hierop sprak Tjindoer Matö, „vergiffenis moeder; vergiffenis Toeankoe Duizendmaal smee ik vergiffenis aan den verheven gebiedster van het rijk, wiens bevelen ik met nederigheid zal ontvangen.”

„Wel aan mijn jongen” hernam de moeder, „ik heb U door Baroeliëh laten roepen omdat ik, volgens mijn gedaachte, een goede tijding vernomen heb. In Soengai Tarab, en wel in de Kampoeng Koerimbang Batoe Alang heeft de Banda-

harõ reeds sedert drie maanden een galanggang opgeriecht, ter eere van zijne dochter, prinses Lenggö-Geni, met het doel zich een schoonzoon te zoeken. Geen vorst of hij is er, geen soetan of hij kwam er heen; en van daar dat ik op het denkbeeld gekomen ben, dat het goed zou zijn, indien mijn kinderen een blijk van belangstelling gaven met er ingelijks te gaan kijken. Ofschoon ge niet uitgenoodigd zijt, is het toch goed, dat ge er uit U zelven heen gaat, want de Bandaharõ zal daar nog meer over in zijn sehik zijn. Neem djoearõ Medan Labiëh mede, benevens mijn haan, een koker met hanesporen en een kluwen garen."

Op het hooren dezer woorden begon Tjindoer Matõ te sehaterlachen, terwijl hij zeide: „Wat heeft U toch gedroomd, dat gij zoo in uw sehik zijt! Gelieve echter eerst eens goed over uw plan na te denken. Vertrouwt gij het werkelijk ons daarheen te zenden of is 't u onbekend, dat het gewoonte in Soengai Tarab is, dat de vorsten van den morgen tot den avond bedriegerijen en onrechtvaardigheden plegen, dat zij tuk zijn op allerlei zwendelarijen en men er niets doet dan vechten en krakeelen. De vreemdelingen, die er komen, wie ook, ontzien zij niet doch verkoopen zij op staanden voet, den koopprijs uitmakende in hun tegenwoordigheid, ja zelfs hun eigen vrienden bedriegen zij, en daarom vertrouw het toch niet moeder! want als er personen zooals wij in Soengai Tarab komen, dan loopt dit altijd slecht voor hen af, (dan worden zij, slim zijnde, gedood en dom zijnde verkoekt, terwijl men ze als betaalmiddel bezigt, indien zij zich de eene of andere vrijheid veroorloven). Heeft moeder ons dan niet meer lief, moeder, die dag en naecht bezorgd voor ons was, toen wij dood-arm waren, en die ons behoedde voor het minste leed? (als maar een enkele mug ons hinderde, joeg moeder deze weg.) Wij voor ons denken er anders over en hopen dat gij de liefde voor ons, die gij van jongs af hebt grootgebracht, volmaken moogt door, indien zulks kan, overal bevel te geven om een groote hoeveelheid padi te koopen die wij, op ons gemak levende, kunnen opeten; benevens zes of zeven potten met olie als voorraad voor dit paleis. Laat ons niet weggaan, doch na een kalm en rustig leven hier in uw woning sterven. Dan eerst zal ook uw wensh vervuld zijn." (*)

Toen de Toeankoe dit hoorde, begon hij te glimlachen en zeide: „vergifenis moeder! doch over hetgeen si Boejoeng gezegd heeft, moogt u eerst wel goed nadenken, opdat gij later geen berouw zult hebben; want moeder heeft nu zelf gehoord, wat hij verklaard heeft, en hij is vroeger reeds naar Soengai Tarab geweest. De bewoners daar zijn zeer slecht, zij houden zich bezig met plunderen, sluipmoorden en vergiften en iedereen door mooie praatjes en vleierijen te bedriegen. Moeder koestert toch nog liefde voor ons, die zij van jongs af heeft grootgebracht, en mag daarom niet zoo roekeloos wezen!"

(*) De wensh van Tjindoer Matõ is naar Soengai Tarab te gaan; daarom maakt hij gebruik van het zoogenaamde *kias*.

Het gelaat van Boendö Kandoeng betrok op 't hooren van deze woorden." „Mijn lichaam, zoowel als mijn mond zijn voor het ongeluk geboren," zeide zij „en toeh kan ik mijn gevoelens niet uitdooven. Soetan Roemandoeng en Tjindoer Matö hebben, hetgeen ik welgemeend zeide, kwalijk opgenomen en oprecht gesproken woorden hebben twist uitgelokt. Tot nu toe had ik meer vertrouwen, dat gij den naam van mensch waardig waart. Luistert eens goed, doet de ooren goed open en neemt ter harte, wat ik zeggen zal. Er zijn zesderlei menschen: ten eerste zij, die den naam van mensch hebben, ten tweede nage- maakte menschen, ten derde zij, die het voorkomen van menschen hebben, ten vierde zij, die op menschen gelijken, ten vijfde zij, die menschen en ten zesde zij, die werkelijk mensch zijn. Hoort nu goed toe, nage- maakte menschen zijn b. v. afgodsbeelden; het uiterlijk voorkomen van een mensch heeft b. v. datgeen, wat van verre zichtbaar is, maar nog niet onder bepaalde vormen kan gebracht worden; schijn- mensch zijn zij, die zich voordoen als bewegelijke beelden, die zich alleen bewegen wanneer zij in beweging gebracht worden; menschen zijn zij, die slechts van gewone zaken op de hoogte zijn; doch werkelijk menschen kan men eerst hen noemen, die verstand hebben van hetgeen openbaar of geheim is; die het onderscheid kennen tusschen den dienstbare en den gebieder; die weten waar begin en eind van iets is; die het wettige van het onwettige onderscheiden; die verschil maken tussehen het verdienstelijke en noodzakelijke; die grondstellingen van voorschriften kunnen onderscheiden. Dat zijn eerst ware menschen!"

Beiden glimlachten toen zij bemerkten, dat Boendö Kandoeng uit haar humeur was en zeiden: „vergeef 't ons moeder! wat U beveelt willen wij ten uitvoer- brengen; wat gij ook gebieden moogt, wij zullen gehoorzamen!"

De moeder zweeg nu een oogenblik stil en djoearö Medan Labiëh, die dien woordenstrijd gehoord had, sprak ook niets, daar hij ten zeerste bevreesd was.

„Komaan, Kambang Bandahari!" hernam de moeder, „gij mijn steun, sleutel van mijn schatkist, gij, die alles in dit paleis bestiert! en ook gij Kambang Boengö Tjinö, Anggoen Tjandai nan Goerawan en Tjatjau bangai hati, haast U alles in gereedheid te brengen, daar de zon nog niet hoog aan den hemel staat.

Kambang Bandahari n. l. moet naar het binnenvertrek gaan, den sleutel van mijn schatkist nemen, de doos van paarlemoer openmaken en daar de kris Madang Geri uitnemen. Wees er echter hoogstvoorzichtig mede, want als gij er over henen stapt, dan brengt zij ongeluk aan en als gij voorbij haar heen loopt, dan maakt zij de beenen krachteloos. Zij is ingewikkeld in een stuk geel lijnwaad. Neem er ook de andere uit n. l. de Samponö gandjöh erah, die omwonden is met een blauw stuk doek en waarschijnlijk in de ivoeren doos ligt. Haal dan ook de *tjintjin tjanago* in welks edelgesteente zich alles scheef afspiegelt en waarop de aarde en hemel afgebeeld staan. Men weet niet of zij van goud of van zilver, van rood dan wel van geel koper is; zij schittert met allerlei kleuren en is tot dus ver nog nooit gebruikt geworden. Deze ring is een erfenis van den vorst van Roem en door hem achter-

gelaten, toen hij mij is komen bezoeken. Neem dan ook nog het donkergekleurde sandelhouten kistje, dat aan het bovineinde van de bewaarplaats onder de legerstede staat en haal daaruit twee stel kleeders, die volgens uw gedachte voor deze gelegenheid geschikt zijn!”

Kambang Baudahari dit hoorende, legde vuur op de rookpan, ging naar het middenvak van de woning en trad in het binnenvertrek, dat zij met benzoë be-rookte en met geel gemaakte rijst bestrooide; waarna zij, onder het doen van een sehietgebedje, den sleutel omdraaide en vervolgens de uitrustingen van hare plaats nam. Toen zij alles had, daalde zij af naar de soerambi om ze Boendö Kandoeng aan te bieden met de woorden: „vergiffenis Boendö Kandoeng! hier zijn al de kleeders!”

Hierop zeide de moeder: „Goed! Komaan nu Kambang Bandahari, Kambang Boengö Tjinö en Anggoen Tjandai nau Goerawan, maak nu verder alles in orde, terwijl het nog niet laat is; want mijn kinderen zullen op reis gaan en vreemde, oorden bezoeken, waar zij geen hulp te verwachten hebben.

Kambang Boengö Tjinö dit hoorende, antwoordde; „vergiffenis moeder! de rijst is reeds in de hedang en de *goelai* al klaar, zoodat men slechts behoeft op te dienen.”

De Toeankoe zette zich nu aan tafel, daarin gevolgd door Tjindoer Matö, djoearö Medan Labiëh, si Barakat, si Baroeliëh en si Tambahi, die allen met hem meegaan zouden. Nadat men gegeten en gedronken en ook een betelpruimpje genuttigd had, sprak Boendö Kandoeng: „Welaan Barakat en Baroeliëh! haalt nu Goemarang, (Goemarang met zijn dikken staart, gestreepte hoeven, breede borst, wiens lippen zwart en wiens tong van een IJvormig teeken is voorzien; wiens beenderen uit één stuk bestaande, gelijk zijn aan ivoren *pintjoeran's*, die dik in het vleesch zit en snel kan loopen, die gerekend wordt tot de Tedjö paarden en een afstamming is van Samboerani) en breng dan ook te gelijker tijd zijn tuig mede. En gij si Barakat kunt daarna Balang Kandai halen.”

Op dit bevel ging si Barakat heen en braecht Balang Kandai op het erf; hij had tevens olie en een kam bij zich en begon Goemarang en Balang Kandai in te wrijven en te kammen. Toen hij hiermede klaar was, sprak Boendö Kandoeng: „Welaan, Goemarang! zij gaan allen op reis en ge zult nu voor de eerste maal in den vreemde gaan; ge zult als gast de kampoengs binnentreden en Soengai Tarab n. l. Koerimbang Batoe Alang, bezoeken. Ge moogt nu niet buiten het spoor gaan en de planten vertrappen, noeh volgens eigen begeerten handelen; want gij zijt daar in een vreemd land en zoudt mij, als ge zoo deedt, besehaamd maken.”

Bij 't hooren dezer woorden begon Goemarang te hinniken. „Balang Kandai!” hernam de moeder weder, „luister goed toe en wees voorzichtig in uw loopen; als ge meegaat, dan moet gij steeds achterblijven, ge moogt geen stap vooruit gaan en Goemarang niet voor de voeten komen, maar altijd blijven volgen!”

Dit hoorende, begon ook Balang Kandai te hinniken. Nu ging de moeder

naar boven en zeide: „Komaan, mijn jongen! mijn eenige woudduif, voorwerp mijner zorgen, mijn eenigste strik die, stuk gaande, niet meer hersteld kan worden, mijn eenig kind dat geen weerga heeft en van vlekkelooze afkomst is! Kom, trek uw kleederen aan, mijn lieveling, hier zijn ze!”

De Toeankoe richtte zich bij deze woorden op en stond zoo recht als een kaars. Vervolgens begon hij zich te kleeden. Hij trok een lange broek aan van Halahansch naaisel en Manangkabansch snit; het waren geen valsche edelgesteenten, die er aan waren, maar echte, die bij honderden aan de pijpen zaten, terwijl de band met duizenden brillanten schitterde, Dalama^s Makah geheeten; juweelen en saffieren fonkelden er op als gloeiende kolen in de duisternis, zoodat men er de blikken voor moest neerslaan, evenals voor het zonlicht. In vroeger tijd had Boendö Kandoeng deze broek geweven met het stille voornemen ze aan den vorst van Roem ten geschenke te geven.

Nadat de vorst zijn broek aangetrokken had, deed hij zijn kain aan. Deze had een goudgele kleur en een fraai bewerkten zoom van een span breedte; het patroon er van was een hesta groot en doorwerkt met gouddraad; zij was van een onschatbare waarde, een handbreedte er van kostte wel tien *amas* en een span wel vijf thail, terwijl men voor haar geheel wellicht een heele negorij had kunnen kopen. Het was een nabootsing van de kains in den hemel, die den naam van Sandoesin dragen en het had in moeders bedoeling gelegen haar cadeau te doen aan den vorst van China.

Na de kain trok de vorst zijn baadje aan, dat een fraaien weerschijn had en uit veelkleurige driehoekige stukjes fluweel was vervaardigd, terwijl de opgezette zijstukken onder de armen van gouddraad waren; het was een maaksel van Djambak Djamboe Erang, en afgezet met bloedkoralen, waartusschen saffieren en katoogen; het was onvergelykelyk schoon en vroeger door Boendö Kandoeng bestemd geweest als geschenk voor den vorst van Atjeh.

Toen de Toeankoe zijn baadje aangetrokken had, deed hij zijn gordel om van zeven hestas lengte met passement en gele franjes en van Arabisch maaksel. De stof ervan was gesponnen door *oerang barparoeh*, uitgeplozen door *oerang barisang* en geweven door de *garagasi*; in het water was er de eerste hand aan gelegd en in het vuur was hij afgewerkt; als men hem oprolde, was hij zoo groot als een nagel en uitgerold besloeg hij een koninkrijk; het was een oud familiestuk, oorspronkelyk van Roem afkomstig en meegebracht door de zwaluwen.

Daarna zette de Toeankoe een destar op met diamanten ingelegd, en deed daarom een doek met gekleurde strepen van zeven hesta's lengte, schitterende van loovertjes, waartusschen saffieren en katoogen en omzoomd met gouden boorlint; als zij door den wind in beweging gebracht werden, veroorzaakten zij een zacht koeltje; als de kwasten zich bewogen, boog zich de groote menigte, die opgetogen stond, waar de destar slechts even zichtbaar werd.

De Toeankoe deed een ring aan, die den naam had van *Tjinagò taroeahan* en

waarin een edelgesteente zat, dat alles scheef terugkaatste, en bij welks flonkering de onderdanen op de knieën vielen.

Tusschen den buikband stak hij de heilige kris, *Madang Geri* geheeten, die hinnikte als hij in de schede gestoken en bromde als hij er nitgetrokken werd; zij was overdekt met vlammen en vlekken, waartusschen kleine spatjes; haar lemmet en *gandjõ* bestonden uit één stuk, terwijl de punt ervan zich zelve gedraaid had, en vol vergif zat; als dit lemmet een weinig van de *gandjõ* afweek, dan was er een jaar onafgebroken droogte, zoodat alle planten stierven; in geen enkele maand viel er een drupje regen, zoodat de kikvorsehen en schildpadden omkwamen en de garnalen dood bleven tusschen de steenen; dan droogden de beekjes uit, de *poejoeüh's* en de *pikau's* kwamen om en de *bilalang's* sprongen zich dood. Het vergif, dat er aan zat, was van den hemel afkomstig en als iemands schaduw daarmede slechts in aanraking kwam, moest hij dit reeds met zijn leven boeten; als het spoor van iemand er door getroffen werd, dan had dit reeds den dood ten gevolge. Zij behoefde nooit tweemaal in het lichaam te dringen; zij was gelijk aan het ijzer *koeroesani* en klonk uit zich zelve.

Toen de Toeankoe zich eindelijk gekleed had sprak Boendõ Kandoeng: „kom-aan, Katjindoean! kleed U nu ook vadertje! terwijl het nog niet laat is. Hier zijn al uw kleederen; ik wil eens zien, hoe gij er uit ziet!”

Op deze woorden maakte Tjindoer Matõ zijn sembah en ging zich kleeden.

Hij trok een lange broek aan met driehoekige stukjes aan den binnenkant der pijpen, die van af den zoom tot aan den band met een groote menigte glaasjes versierd waren; het patroon ervan bestond uit driehoeken; het naaisel was Boegineesch en het snit Mangkasaarseh; terwijl de stof ervan geweven was door prinses Dandani, de dochter van den vorst aldaar, die het, toen hij vernomen had, dat de Toeankoe den rijkszetel had beklommen, ten geschenke gezonden had. Dit was de afkomst ervan. (1)

Vervolgens deed Tjindoer Matõ een kain aan, vervaardigd van effen zijde, afkomstig uit Atjeh en in de breedte doorweven met goud en zilverdraad en zijde van Patani. Zij was gemaakt door bewoners van Balati en kon verschillende kleuren aannemen, zoodat zij blauw scheen, als zij rood en geel, als zij blauw was. De stof ervan was geweven door Maädjib, de dochter van den vorst van Djohor, die hem den Toeankoe had toegezonden, toen hij vernomen had, dat deze rijksbestierder geworden was.

Hierna trok Tjindoer Matõ een baadje aan doorweven met gouddraad en met lange mouwen; de zijstukken onder de armen waren van een afstekende kleur en afgezet met bloedkoralen. Als 't slechts even door de zon beschenen werd, dan schitterde het met zeven kleuren, en was dan sehoon zooals de glans op de vleugelen van de *koembang djati*. Nu eens had het een kleur als purper dan weder was het donkerrood. Het was geweven door prinses Gaudam Saerah, de dochter van den vorst van

(1) Deze laatste zinsnede is, in de vertaling in 't vervolg weggelaten.

Bangkalis en door deze ten geschenke gezonden, toen hij vernomen had, dat de Toeankoe als vorst gehuldigd was.

Hierover deed hij een tweede baadje, terwijl hij om de lendenen een zijden band bond van zeven hesta's lengte en met schitterenden glans. Hij zette een destar op, doorstikt met bloemen en met figuren van goudwater beschilderd, waardoor zilveren strepen liepen. Het was het maaksel van prinses Dandani de dochter van den vorst van Moehamad Bandar, die hem aan den Toeankoe had geschonken op de tijding, dat deze tot vorst verheven was.

Vervolgens zette Tjindoer Matö nog een destar op, welks purperkleur verkregen was door hem eerst in *kasoembö*, die tweemaal overgehaald was, en daarna in Atjehsche indigo te dompelen. Als hij in het water gestoken werd, dan werd hij niet nat; in het vuur kon hij niet verbranden en door het dragen niet verslijten; hoe langer men hem gebruikte, hoe meer hij waard werd; het stiksel ervan stelde tjangkasbloemen voor, waartusschen jonge loten van de pandanbloem geteekend waren. Kambang Moelia, de dochter van den koning van Siam, had hem geweven en deze laatste had hem, op de tijding dat de Toeankoe den troon beklommen had, toegezonden.

Na zich gekleed te hebben, stak hij een kris, *Samponö gandjö erah* geheeten, tusschen den gordel. Als men haar dwars droeg, dan geleek zij een woudduif, die naar beneden schoot; zij was gepolijst op Malaka en had twee en een halve kromming. De punt ervan had zich zelve gedraaid en tusschen de pangoer's waren kleine scheurtjes. Zij maakte twee dooden tegelijk, omdat het een verbod voor haar was slechts één mensch om het leven te brengen. Zij stak uit zich zelve; bloed was het middel om er de roestvlekken van te verdrijven en vleesch om haar schoon te maken; beenderen werden door haar vermorzeld en in het vleesch drong zij zachtjes door. Zij was als geschenk gezonden door den sultan van Malaka, toen deze hoorde, dat de Toeankoe den rijkszetel beklommen had.

Eindelijk stak hij een ring aan den vinger met een juweel *Hakik Soeleman* er in, *Goemala Sati*, geheeten.

Toen nu de Toeankoe en Tjindoer Matö gereed waren met zich te kleeden, zeide Boendö Kandoeng glimlachende: „Welaan Kambang Bandahari en Kambang Boengö Tjinö, hofjuffers en verdere bewoners van dit paleis! komt nu allen hier en laten wij ons verlustigen in het aanschouwen van den hemel op aarde!”

Op het hooren van deze woorden verschenen alle paleisbewoners, en nu sprak Boendö Kandoeng: „Welaan, mijn jongen, mijn eenige woudduif, voorwerp mijner zorgen! en ook gij mijn jongste, mijn lieveling, vertrouweling in het paleis, *sirih gadang* van uw moeder! Een uwer is de maan en een de zon en indien ik niet dacht verkeerd te handelen, hoe weinig ook, dan zou ik geen voetstap van u scheiden willen, daar gij 't dierbaarste zijt, wat ik bezit.”

Toen Kambang Bandahari dit hoorde, zeide zij: „Vergiffenis Boendö Kandoeng! doch spreck toch niet zoo, want gij zult Tjindoer Matö nog meer bederven.”

„Kambang Bandahari!” hernam de moeder, „laat hem maar stil zijn gang gaan en bemoeien wij ons niet met hem. Het zou kunnen zijn, dat ik sterf als de Toeankoe op reis is naar Soengai Tarab (en daarom wil ik u nu maar alles zeggen.) Als gij in Soengai Tarab zijt aangekomen en de *adat limbagö* nauwkeurig onderzoekt hebt, dan moet blijken, dat de vorsten van hetzelfde gevoelen zijn omtrent hun hooge waardigheid, de aanzienlijken het eens zijn in hunne bevelen, de oerang toeö omtrent de uitvoering der wetten, want als dat niet meer zoo was mijn vader-tje! dan zou dit rijk in groote ongelegenheid komen. Neem gij dus en allen, die met U meegaan zullen, ook deze les nog ter harte.

Wat de hoedanigheden der vorsten betreft, die zijn van tienderlei aard: ten eerste moeten zij flink en dapper zijn; ten tweede aangenaam van voorkomen; ten derde verstandig; ten vierde kundig; ten vijfde voorzichtig in het spreken; ten zesde niet ahteloos; ten zevende standvastig in hun denkwijze; ten achtste geduldig; ten negende niet te veel, doch ook niet te weinig verlangen en ten tiende het maatschappelijk standpunt van hun onderdanen in het oog houden. Indien een vorst hieraan voldoet, dan bestaat zijn geluk voor eeuwig.”

Hierop vervolgde zij: „en ook gij Katjindoean, zult op reis gaan en dan dienst doen a's panghoeloe. Daarvoor hebt gij zes zaken te onthouden: een panghoeloe moet verstandig, rechtvaardig en edelmoedig zijn; niet te toegevend, maar ook niet te streng; hij moet vriendelijk in zijn spreken, behoedzaam in zijn raadgevingen en geduldig zijn. Panghoeloe's die zoo zijn, zijn voor immer gelukkig.”

„Wat U betreft, djoearö Medan Labiëh!” zoo vervolgde zij, „van hen, die mee op reis gaan, zijt gij gelijk een hoeloebalang in 't gevolg van mijn zoon en zulk een moet vierderlei hoedanigheden bezitten: hij moet moed hebben, voorzichtig zijn in het spreken, de gevolgen weten van hetgeen hij doet en inselkkelijk wezen. Wie op deze wijze hoeloebalang is, is voor immer gelukkig.”

„Verder djoearö Medan Labiëh, en gij met U drieën si Barakat, si Baroeliëh en Tambahi! gij zult zijn even als zijn speelgenooten en die moeten op zes zaken letten: zij moeten getrouw zijn aan hun beloften en in hun daden tegenover hun kameraden en vrienden; zindelijk op hun kleeding en lichaam; vriendelijk in hun spreken; aangenaam van voorkomen, verstandig en oprecht. Zulke jonge lieden zullen voor immer gezegend zijn. Daarenboven, mijn kinderen! brengt de waardigheid van een man mede, dat hij overdag slaapt en des nachts waakt; dat hij altijd van wapenen voorzien is; dat hij krachtig is in hetgeen hij doet; rechtvaardig in het oordeelen en voorzichtig met zijn tong; want deze is gelijk aan een tijger, daar er gevaar op huisvest. Bij het loopen moet hij goed letten, waar hij de voeten zet; want daar deze ons overal heen brengen, kunnen zij onze vijanden worden. Zoolang ik leef zal ik u omtrent dit alles op de hoogte brengen.”

Gelijk gekleed zijnde hadden de Toeankoe en Tjindoer Matö bijna hetzelfde voorkomen, en toen Boendö Kandoeng zich verdiepte in de beshouwing van hen,

gevoelde zij een mengeling van vreugde en droefheid en geraakte zij geheel in twijfel, wat zij doen zoude.

Boendö Kandoeng stond op en liep hevig suikkende en steeds bedroefder wordende van het midden naar den wand en van daar naar het oppereinde van de zaal, om vervolgens weer in de Soerambi terug te keeren en, zich afkoelende met haar waaier, sprak zij in zich zelve: „ik zal er een eindeloos berouw van hebben en te midden daarvan sterven en toeh, hoe langer ik er over denk, hoe meer ik talmen zal hen van mij te zenden en doe ik dit niet, hoe kunnen zij dan gaan!”

Toen dit eenige oogenblikken geduurd had, sprak zij: „komt mijn kinderen! gaat nu! daar het nog niet laat op den dag is. Het vreemde land, dat gij bezoeken zult, is ver en de weg er heen zeer onherbergzaam.”

Dit hoorende stonden de Toeankoe, Tjindoer Matö, djoearö Medan Labiëh, Barakat, Baroeliëh en Tambahi op en zeiden: „vergiffenis Boendö Kandoeng! wij zullen thans gaan.”

De Toeankoe ging nu naar beneden en toen hij de trap afklom, begonnen zijn lievelingsdieren hun kunstjes te vertoonen. Op de eerste sport zijnde, begon zijn moesang met het *biloeari*; bij de tweede begon de aap de luit na te bootsen; bij de derde liet de beo een weemoedig lied hooren; bij de vierde zat de papegaai de Klingaleezen na te praten; bij de vijfde zat de *salindi djantan* te roepen, de gespikkelde *tanan* zat met den snavel te knappen, de koperkleurige woudduif kirde, de bruine kwartel schreeuwde en de katitiran met den kraag koerde. Toen de Toeankoe op het voorplein was, bogen zich alle gewassen op het veld; de rand van het dak-boog zich naar boven om en de steenen neuten vershoven van hun plaats. Eensklaps liet zich een enkele donderslag hooren en werd het zwerk door den bliksem verlicht; de glans weerkaatste aan de overzijde der rivier tot Goedam Balai Djangga en vervolgens tot aan Boekĩ^s Gomba^s, zoodat de menigte God begon aan te roepen.

De Tocankoe besteede si Goemarang en ging zitten op een gouden zadel, ingelegd met socasö, geschakeerd met zilver en rondom afgezet met edelgesteenten; de leidsels waren van gevlochten zilverdraad, de buikriem van zijde afkomstig van Patani; de *tatah koendai* was van uitgeslagen goud en vervaardigd door de bewoners van Sianok Kotö Gadang; de riemen aan de stijgbeugels waren voorzien van kwasten en van Siameesehe stof met gekleurde strepen; de staatriem was van fluweel, doorwerkt met gouddraad en de schellen waren van uitgeboord metaal, een maaksel van Agam Balai Goerah.

Vervolgens steeg ook Tjindoer Matö te paard en de Toeankoe benevens Tjindoer Matö reden weg. Wat djoearo Medan Labiëh betreft, hij had den haan Kinantan onder den arm, Barakat hield de lans, Baroeliëh droeg het regenseherm en Tambahi het goud, dat op den haan moest ingezet worden.

Nadat de Toeankoe Goemarang aangespoord had, begon hij eerst te galoppeeren om later in telgang over te gaan. Als men het paard hoorde loopen, dacht men aan het geluid, dat vechtende krabben maken of aan dat van klapperdoppen, die met

hun zessen tegen elkander stootende, drie aan drie gelijkmatig naar boven vliegen. Nu eens ging het in gestrekten draf, dan weer in een sierlijk trippelen voorwaarts; het eene oogenblik was het alsof er een hevige orkaan loeide, het andere weer alsof men het neuriën van de bewoners van Priaman hoorde en dikwijls schenen de schellen te zullen bersten.

Toen zij de kampoeng verlaten hadden, kwamen zij eerst op den grooten weg en van daar op een bebouwd stuk grond, vervolgens staken zij de vlakte van Kajoe Tanam over, waar de jeugd balspeelt en vliegers oplaat en daarna trokken zij al verder en verder. Eenigen tijd later kregen zij een landstreek in het gezicht met schoone kampoeng's die eenigszins hooggelegen waren op een terrein, vlak alsof het gehamerd was.

De Toeankoe vroeg nu: „zeg Tjindoer Matö! welke negorij doet zich daar voor ons op?”

Tjindoer Matö antwoordde: „met uw welmeenen 'Toeankoe! dat is Simpoeroei^f Kotö Badampiëng waar twee panghoeloe's, beiden strikt rechtvaardig, het bestuur hebben. Een van hen heet Datoeä^f Menggojang Boemi en de andere Datoeä^f Menggojang Langi^s. Zij hebben een groot aantal onderdanen die, zoowel vrouwen als mannen, allen eensgezind zijn.

Op deze woorden nam Tjindoer Matö een betelpruimpje en herinnerde zich zijn tooverformule omtrent de schellen. Goemarang begon nu allerlei kunstjes te verkoopen ⁽¹⁾ en trippelde en danste lustig voort, waarbij het geluid zijner schellen, schoon als dat van de *sangkadoe* en *bangsi Tjinö*, het hart in beweging bracht.

Zoodoende naderden zij de kampoeng's waar iedereen, man en vrouw, groot en klein, oud en jong en aanzienlijken, de deur uitvloog, vol onrust en verlangen.

„Wat kan dat toch zijn vrienden!” riepen zij. „Nu eens is het voor ons gehoor alsof die toonen uit de aarde komen, dan weder alsof zij in het hooge hemelruim weerklinken, zoodat zij ons alle rust en kalnite ontnemen!”

Intussehen trok de Toeankoe met Tjindoer Matö voorbij; de menigte gaapte hen aan, zich zelve geheel vergetende. Sommigen klommen tegen den wand op, anderen braken het dak open; zij, die om het rijstblok stonden, deden de rijst over den grond stuiven en stampten in gedachte op de zeef, toen zij den 'Toeankoe en Tjindoer Matö zagen. Niemand durfde hen aanspreken; 't was hen alsof er hun iets zwaars op het hart lag en hun mond met een sleutel gesloten was.

Intussehen was de Toeankoe verder gereisd en op een groote vlakte gekomen van waar hij, door kleine kampoengs trekkende, op een open veld kwam. Een eind verder kregen zij een stad in 't gezicht, die omringd was door een gracht en met hooge pinang en sehnin groeiende tjoebadakboomen.

De Toeankoe vroeg nu: „zeg djoearo Medan Labiëh, welke stad ligt daar voor ons?”

(1) Om niet in herhalingen te vervallen, heb ik deze beschrijving weggelaten.

Medan Labiëh antwoordde: „met uw welmeenen Toeankoe! dat is si Djongë en Kotö nan pandjang, twee negorijen, die naast elkander liggen en die bestuurd worden door twee panghoeloe's n. l. Datoeï Panghoeloe Alam en Datoeä Panghoeloe Labiëh. Wat die twee panghoeloe's aangaat, zij hebben nooit twist. Hun gebied bevat honderden woningen met een groot aantal inwoners, waaronder vele zeer verstandige manteri's. De onderdanen zijn er rijk en vertrouwen ten zeerste op u.

Tjindoer Mato dit hoorende, dacht aan de tooverformulen en trok, na het nemen van een betelpruimpje, weer verder. Goemarang begon dartzel te worden, in welk voorbeeld hij door Balang Kandai gevolgd werd. Na het maken van eenige juist afgepaste sprongen, schoten zij nu eens in gestrekten draf, dan weder in sierlijken telgang in een rechte lijn vooruit en dit veroorzaakte een geluid gelijk aan het geroep van de *moerai kandang*.

De huppelende tonen der schellen, deden daarbij denken aan vechtende krabben en smolten geheel in elkander: Zij, die dit hoorden, werden er geheel door ontroerd en meegesleept. Toen de dorpelingen ze hoorden, werden zij aangedaan en met weemoed vervuld, zoodat zij begonnen te snikken en te zuchten. Zij vlogen de deur uit, maar als zij naar den hemel blikten, hoorden zij ze weer in de aarde. De hofjuffers en jonge vrouwen maakten wel een dozijn mesjes onbruikbaar, met ze tusschen de openingen in den wand te steken.

„Nog nimmer hoorden wij van mensehen, die zulk een voorkomen hebben als deze, die glinsteren als Chineesche spiegels en geheel op elkander gelijken;” zeide de een.

„Waar toeh, vrienden, zagen wij ooit vorsten zoo schoon als deze en zulke fraaie paarden!” sprak een ander. „Ziet mijn nagels eens: zij zijn van de vingers geseheurd, omdat ik aan niets anders daecht dan aan kijken!”

Een derde zeide weer: „mij is het eveneens gegaan! Wellicht zal ik bezwijken, want ik heb mij, zonder het te weten, het voorhoofd gestooten, zoodat mij het bloed uit den neus sprong.”

Een volgende sprak: „volgens mijn gedaechte, moet het de vorst van Pagar Roejong, de beheerseher van 't Minangkabausehe rijk zijn.”

„Indien het de opperbestuurder uit Tandjoeng Boengö was, dan zou hij niet zoo op reis gaan,” liet zich een ander weer hooren. Hij zou dan een groot gevolg bij zich hebben en kennis gegeven hebben, dat hij hier langs kwam en wij met hem mee zouden gaan.”

Intussehen was de Toeankoe voorbij getrokken en over uitgestrekte sawah's gekomen, waarop geen druppel water stond en waar de buffels, die er liepen te grazen, bang werden en de koeien begonnen te loeien. Van hier kwamen zij weer door kleine kampoengs. Goemarang galoppeerde met korte sprongen voort, door Balang Kandai steeds op den voet gevolgd. Zodoende naderden zij al meer en meer en toen zij eindelijk Soengai Tarab in 't gezicht kregen, vroeg de Toeankoe: „zeg djoearö Medan Labiëh! welke negorij is dat, mijn vriend? Zij ziet er zeer schoon

uit; het schijnt, dat zij eeuigszins hooger gelegen is en men er sehuiu groeiende klapperboomen vindt, terwijl er een graecht en een omheining van *uoë koeniëng* om heen is.

„Met uw welmeenen Toeankoe!” antwoordde Medan Labiëh, „die negorij is Soengai Tarab, het gebied van Datoeä^s Bandaharö, waarheen het doel onzer reis is.”

Hierop zeide Tjindoer Mato: „vergifenis Toeankoe, doch laten wij eerst even uitrusten!”

Op deze woorden steeg de Toeankoe van zijn paard, daarin gevolgd door Tjindoer Matö, terwijl ook djocarö Medan Labiëh en de anderen stil hielden. Zij rustten nu geheel uit onder een waringinboom, terwijl de Toeankoe en Tjindoer Matö een betelpruimpje nuttigden, waarop zij driemaal kouwden en waarvan zij het sap driemaal doorslikten om vervolgens het overblijvende links en rechts om zich heen te spuwen. Daarop blikten zij eerst naar den hemel, bogen zich toen ter aarde en brachten naar alle zijden hun salam. Terzelfder tijd kwamen hun nu allerlei tooverkunsten te binnen; zooals het bezweren van ziekten; het middel om iemand te belleten zijn voornemen ten uitvoer te brengen; het middel om zich voor anderen onzichtbaar te maken; de kunst om anderen voor zich te doen buigen, vrees in te boezemen en te verstommen. Hiermede gereed zijnde, deed men het paard si Goemarang, behalve de schellen ook nog de *siranjang* en de *siradiö bangang* om, waarna Tjindoer Mato zeide: „vergifenis Toeankoe! doch laten wij nu weer verder gaan, terwijl het nog niet laat is, want wij hebben nog een heel eind te rijden en zullen nergens een pleisterplaats aantreffen.”

Toen de Toeankoe deze woorden hoorde, stond hij op, hij veegde zijn paard wat af, zette de voeten in de stijgbeugels en ging te paard zitten, waarna ook Tjindoer opsteeg.

„Komaan Goemarang!” sprak nu de Tocankoe, loop nu eens zooals het behoort!”

Goemarang begon eerst voor en achter uit te trippelen, sprong daarna in een korten galop over en snelde toen in bevalligen telgang voorwaarts. Het was alsof zijn schellen barsten zouden; men meende een hevige aardbeving te gevoelen, terwijl het geklingel al op en neer ging. Balang Kandai volgde Goemarang steeds op den voet. Soms meende men het geluid in de aarde dan weder in 't hooge luchtruim te hooren; men kreeg er een gevoel van verlangen en weemoed door, want die tonen waren schoon als die van de *rabab* en *koetjapi*, van de *salempong*, de *saroenai* en *sangkalo*.

Diechterbij gekomen drongen door Gods beschikking de klank der schellen door in de ooren van hen, die bij den galanggang waren. Het hanenkloppen was hier reeds in vollen gang. Hier was men bezig met hanen te laten vechten; daar met ze met elkander portuur te stellen; ginds met ze tegen elkander op te hitsen; elders weer met het aangaan van weddenschappen. Overal hoorde men het gerammel van dukaten, realen en klein zilvergeld; de guldens konden bij soekat's afgemeten worden en het kopergeld was niet te tellen. Allerlei koopwaren stonden in hoopen opgestapeld; het goud lag er bij kati's afgewogen en de sommen, als inzet gesteld, beliepen een zeer hoog bedrag.

De menigte keek verbaasd op en geraakte in opschudding; „Stil toeh, vrienden!” hoorde men hier zeggen. „Welk geluid kan dat toch zijn? Nog nooit, zelfs van af den tijd onzer voorouders heeft men iets dergelijks gehoord.”

„Laten wij toeh eens hooren! zeiden weer anderen, want het sehijnt van het hooge luchtruim te komen!”

Zoodoende ontstond er twist en gesehreeuw bij den galanggang. Sommigen werden boos, anderen seheiden; allen werden door weemoed en verlangen overmeesterd. Sommige djoearo's zagen geheel rood van het bloed, daar zij zieh gewond hadden aan de hanesporen. Zij daekten niet meer aan de hanen, die zij op den arm droegen, en deze dieren begonnen elkander te vermoorden. Zoodra het geluid der sehellen gehoord werd, was men opgehouden met hanenkloppen en in troepen bij elkander gaan staan.

Intussehen werden die tonen ook vernomen door de dorpelingen, vrouwen zoowel als mannen, en drongen zij door Gods besehikking ook door tot prinses Langgö Geni, die zieh met haar stoet hofjuffers en vrouwelijke volgelingen op den zilveren *andjoeng* bevond. De tonen, nu eens hooger dan weer lager, vervulden ook haar met weemoed en verlangen. Nog slechts even van uit de verte hoorbaar, zoodat zij nog niet duidelijk te onderseheiden waren, sehenen zij van uit den hemel te komen en verwekten zij onrust en gejaagdheid in het hart.

Prinses Langgö Geni nam haar zakmesje en daalde naar de galerij of, om zieh zelve te doorsteken, ten gevolge waarvan er een groote opsehudding onder de hovelingen ontstond; terwijl haar moeder, ziende dat haar onderhoorigen deden als kranzinnigen, lieden liet halen, die verstand van geneesmiddelen hadden.

Allen hadden door de *pitoea* het verstand verloren. Daar sommigen beweerden, dat het geluid van verre en anderen, dat het van nabij kwam, ontstond er aan den galanggang een hevig leven; men begon er te twisten en weldra te veehten. Wat ouden van jaren zeiden, werd niet aangenomen; naar goede raadgevingen werd niet geluisterd; de straffen der panghoeloe's hielpen niet; ieder deed, wat hij goed vond en niemand van die groote menigte was het met een ander eens.

Het geklingel der sehellen hoorende, beweerden sommigen dat het geluid boven hen, anderen, dat het beneden hen was; terwijl er ook zeiden, dat het van uit de aarde kwam. Zoodoende kregen zelfs echtgenooten ongenoegen met elkander en werd de liefde tussehen verloofden verbroken, en terwijl men bij den galanggang aan het twisten was, begon men op de markt elkander op te ruien, zoodat zij, die gemeensheppelijk handel dreven, daarmede eindigden en afrekenden.

De schellen van het paard waren tevens oorzaak, dat bloedverwanten tegen elkander begonnen te zweren en oneinig werden. Zij, die elkander haat toedroegen, verzoenden zieh met elkander en beloofden, God tot getuige roepende, elkander niet te beledigen; droevig gestemden begonnen te laehen; verstandeloozen kregen hun denkvermogen terug; vijanden gaven elkander de hand en vrouwen van denzelfden man sloten vrede met elkander. Omtrent het geluid van Goemarang's sehel-

len was niemand het met een ander eens, en God alleen weet welk een toestand er op dat oogenblik bij den galanggang heerschte! Zoo scheen de galanggang een plaats van ellende te zullen worden en over de kampoeng onheil te zullen komen en omdat niemand er meer aan God noch aan den profet dacht, kwam men er ook niet toe Gods hulp in te roepen.

Tjindoer Matō kwam nu op het gelukkige denkbeeld, om de tooverformule, die het bovenstaande had veroorzaakt, kraachteloos te maken; en toen de vorstelijke pajoeng open ging, knalde er een enkele donderslag, het begon zaechtjes te regenen en aan den hemel verscheen de regenboog.

Zoodra de menigte dit zag, ging zij in groepen bij elkander staan; men keek den Toeankoe en Tjindoer Matō aan en volgde hen op den voet; men fluisterde onder elkander, keek met schuwe blikken om, gaf elkander onophoudelijk oogjes en kon zich in het aanschouwen van hen maar niet verzadigen.

Intussehen daecht Tjindoer Matō bij zich zelf: „als er zoo gedaan wordt, en wij niemand aanspreken, met wien zal de Toeankoe dan het een en ander kunnen overleggen. Niemand zal zich met hem bemoeien en het eind zal zijn, dat wij onvoorzichtig gehandeld hebben. Hoe kan men weten wie wij zijn, als wij het niet vertellen! En toch zal Toeankoe aanstonds een boos gezicht zetten en dan loopt het zeker slecht af, terwijl Boendō Kandoeng het wellicht ook nog te weten komt. Als wij dus de zaak te erg maken, kan zij niet zonder onaangenaamheden afloopen.

Terwijl de menschen intussehen aan elkander vroegen, welke vorsten of soetans het konden zijn, die daar aangekomen waren, kwam door Gods beschikking de oude vertrouweling van den vorst aanloopen. Hij was geheel buiten adem, zijn neusvleugels gingen op en neer en zijn hart klopte. In zijn spreken niet verlegen uitgevallen zijnde, riep hij onder het opzetten van een paar groote oogen op luiden toon: „zegt gij allen! waarom zijt gij zoo onverschillig. Weet gij dan niet, dat dit de Toeankoe uit Pagar Roejoeng, onze vorst, is. Hij is niet door aankoop vorst geworden, hij is ook niet eijnsbaar, maar vorst van den bloede. Komaan! haalt Datoeă^s Bandaharō hier opdat hij, het wetende, begrijpen zal, wat hij doen moet. Ge moet hem eeliter maar niet zoo gaan afhalen maar tevens de twee vorstelijke schermes met de rijkssicraden en wapenen, zwaarden en *goelawang's*, pieken en lansen naar den galanggang laten mede nemen. Laat hem den vorst tegemoet komen met al zijn onderdanen, met lauwerkrausen om het hoofd en onder begeleiding van de feesttrommen. De gewoonten van de vorsten vorderen, dat niemand achterblijft maar allen, vrouwen zoowel als mannen, zich bij den optocht aansluiten.”

Toen de eereoniemeester dit hoorde, spoedde hij zich heen, en in de kampoeng aangekomen zeide hij tot Datoeă^f Bandaharō: „vergiffenis Toeankoe! kom onverwijld mede, want de Grootte Heer uit Pagar Roejoeng bevindt zich in eigen persoon op dit oogenblik bij den galanggang. Gelieve daarenboven bevel te geven om alles in gereedheid te brengen, wat noodig is om den vorst in te halen!”

Datoeã^s Bandaharö, een bekwaam man en geheel op de hoogte van de vorstelijke gebruiken, liet alles, wat noodig was, bijeen brengen, en ging toen op weg, gevolgd door al zijn onderdanen, groot en klein, oud en jong, aanzienlijken en geringen, vrouwen zoowel als mannen. God wat een menigte menschen! Het geleek wel een troep witte mieren, die uitgevlogen waren! Met lauwerkransen om het hoofd en onder het slaan op de feesttrommen gingen zij den vorst afhaken. De Bandaharö, die aan het hoofd van den optocht was, legde reeds van uit de verte de handen op het voorhoofd en naderbij gekomen boog hij zich diep voorover, waarna hij zich voor de voeten van den vorst op de knieën werpende, sprak: „vergifenis, gebieder der wereld! duizendmaal smeek ik om vergiffenis aan U, die onze ziel en onze steun zijt; die over ons leven en onzen dood kunt beschikken; van wien wij alles moeten verdragen; gij die de zegen zijt van Uw onderdanen en aan wien zij in den nood om hulp roepen!”

Hierop vielen allen op de knieën. Vervolgens nam Datoeã^s het woord weer zeggende: „vergifenis, machtige vorst! Gelieve thans met mij mee te gaan en laten Uw onderdanen U mogen volgen, verlangende als zij zijn om voor U te verschijnen!”

De Toeankoe antwoordde: „zoo God wil, is dit goed!” Nu begaf de vorst zich, gevolgd door de groote menigte, op weg. Het gele rijks scherm was opengespreid, rechts er van werd een groen en links een rood gedragen; aan weerskanten liep men met uitgetrokken zwaarden; zij, die daarvoor aangesteld waren, droegen den hoofdband, anderen de kris; de *tauljil mandjahil* hielden den vorstelijken spiegel vast en daarachter kwam de dichte drom van Soengai Tarab's inwoners.

De volksmenigte was opgetogen van verwondering, iedereen keek met snelle blikken over de schouders, men fluisterde en wenkte elkander toe.

Om den Toeankoe te kunnen zien, klommen sommigen op elkanders rug; anderen hadden een hoogte opgezocht om van daar op hun gemak te kunnen kijken; elders weer zag men er, die op handen en voeten zelfs op de ellebogen voortkropen, zoodat hun kin den grond raakte. Het gevolg daarvan was, dat men alles om zich heen vergat.

Toen de optocht in de kampoeng was aangekomen, klommen de ongetrouwde vrouwen op de zolders en de atappen niet kunnende uittrekken, braken zij ze maar open, ten einde den Toeankoe te kunnen aanschouwen.

Anderen klommen op de vensterbanken, die zij te vergeefs getracht hadden uit te breken; en zoo verzonnen, vrouwen zoowel als mannen, allerlei listen om toch maar te kunnen zien.

Intusschen was men op het voorplein gekomen, waar de Toeankoe, gevolgd door Tjindoer Matö en de anderen, de woning van den Bandahara binnentrad, terwijl de paarden werden vastgebonden. Thans klonken de zware tonen van de *taboeh* in Soengai Tarab door het luchtruim en daartusschen hoorde men de lichtere van die van het benedeneinde der negorij; ook de *taboeh djoemaät* liet zich hooren, er werd op de *tjanang*, *sipaneh miang* genaamd, geslagen en een geweerschot gelost.

Een oogenblik later waren al de inwoners van Koerimbang Batang Alang aangekomen om den vorst hun hulde te brengen. Dezen boden een buffel, genen een koe, anderen een geit aan; doch men braecht ook kleinigheden zooals sirih en pinang; want die weinig missen kon, gaf weinig en die over veel te beschikken had, bood veel aan.

Toen nu langzamerhand de avond begon in te vallen, werden de damarpijpen aangestoken en ging men rijst en goelai koken die, toen zij gaar waren in de *elungan's* gedaan en opgediend werden.

De Toeankoe zette zich nu aan den maaltijd, hierin door Tjindoer Matö en de anderen gevolgd en toen zij klaar waren met eten, bracht de Bandahara de betel-schaal met sirih, die hij onder het maken van een sambah neerzette, zeggende „gelieve nu wat sirih te gebruiken, Toeankoe!”

„Zoo God wil, is 't goed!” was 't antwoord van den Toeankoe.

Terwijl nu ieder een betelpruimpje nuttigde, nam de Toeankoe aldus het woord: „welaan Rankajö Bandaharö, gij, die de eerste zijt in Kotö Piliang! wees zoo goed naar mij te luisteren. Wij zijn hier gekomen op bevel van Boendö Kandoeng ten einde met U te beraadslagen, of er ook zaken zijn, die in orde gebracht moeten worden. Wij hebben elkander slechts zelden ontmoet en ten opzichte van de maatschappelijke instellingen zou er dus licht het een of ander veranderd kunnen worden.”

Op het hooren dezer woorden bracht de Bandaharö de beide handen naar het voorhoofd, hij wierp zich op de knieën en zeide met het hoofd ter aarde gebogen: „vergifenis! In datgeen, waarvan gij gesproken hebt, is nog niets veranderd. Van af 't begin der eerste stichting van deze negorij bestaan bij ons de gewoonten en gebruiken van het Minangkabausche rijk, waarboven zich deze hemel uitstrekt en dat gebouwd is op dit gedeelte der aarde en wel rondom den berg Marapi tot aan Pintoe rajó hilié en Selo kandi moedié en die wij ontvangen hebben van Katoemanggoengan en Parapatiéh sabatang en die tot zes artikelen te brengen zijn:

1ste de *tjoepä's oesali*, de gewoonten en gebruiken, die van de vroegste tijden af bestaan, waarin geen verandering mag gebracht worden en die den grondslag voor alle nieuwere instellingen uitmaken;

2de de *tjoepä's boeatan*, die, welke in overeenstemming met de eerste in den loop der tijden in het leven geroepen zijn;

3de de *katö poesakö*, de stelregels, spreuken en zegswijzen van de voorvaderen afkomstig, dikwijls in tegenspraak met de *sjarä's*;

4de de *katö moepakat*, de overeenkomsten en bepalingen na onderlinge beraadslaging door de schrandersten en aanzienlijksten ingesteld;

5de de *katö dahoeloe batapati*, de voorschriften, die uit de onde adat en *sjarä's* zijn voortgevloeid, doch die niet in toepassing gebracht mogen worden dan wanneer zij na gezamenlijk overleg van kraecht blijken te zijn;

6de de *kamoedian batjari*, besluiten en voorschriften van latere dagteekening, waarin door de eene of andere omstandigheid wijziging kan gebracht worden.

Al deze instellingen hebben eerlijkheid en rechtvaardigheid tot grondslag en de toepassing ervan geschiedt zonder afwijking volgens eenmaal aangenomen bepalingen.

Verder houdt men zich aan de volgende voorschriften:

1^e *Salah tarië mangoembalikan*, die zich wederrechterlijk iets toeigent, moet het teruggeven;

2^d *Sasë soeroei talangkah koembali*, die op den verkeerden weg of te vergegaan is, moet terugkeeren;

Salah padō Allah tobat, die tegen God gezondigd heeft, moet daarvan belijdenis afleggen;

djokō gawa injō maisi, die iets verkeerd doet, moet daarvoor boeten;

alië dipakai, wat rechtvaardig is, mag men in toepassing brengen;

babatoelan babajaran, erkende schuld moet betaald worden;

basalahan bapatoëi, geschillen moeten bijgelegd worden;

gai bakalamoelah, wat duister is, moet met een eed bekrachtigd worden;

djaoëh bahambatan hampiëng batoenggoean, wanneer een schuldenaar de plaats zijner inwoning verlaat zonder zijn schuld te voldoen en hij laat verder niets van zich hooren, dan heeft de schuldeischer het recht daarvoor aan te houden elk inwoner van die nieuwe woonplaats, als hij dezen bij de eene of andere gelegenheid in zijn stad ontmoet; is de schuldenaar echter in de nabijheid of op dezelfde plaats woonachtig, dan wordt de betaling van hem op de gewone wijze gevorderd;

katō baraboëi dikatangahkan, waar niet duidelijk uit te maken is, wie gelijk heeft, wordt de tusschenkomst van een rechter of van een derden persoon ingeroepen;

soearang diagiëh, wat gemeenschappelijk eigendom is, moet verdeeld worden;

djokō majalang mamolangken, wat men geleend heeft, moet men teruggeven.

oetang dibajar piotang ditarimō, schulden moeten betaald en schuldvorderingen geïnd worden.

Ook houdt men zich aan het volgende:

katō radjō malimpahkan, de vorst vaardigt de bevelen uit;

katō panghoeloe manjalasaikan, de panghoeloes beslissen de zaken;

katō malim katō hahikat, wat de godgeleerden zeggen is waarheid;

katō pagawai katō bahoeboeng, de pagawai's zijn gewoon 's vorsten bevelen te overdrijven;

hoeloebalang katō mandareh, de hoeloebalang is streng of ruw in 't geen hij zegt;

oerang banja katō balaloë, de groote menigte uit verschillende denkbeelden;

katō dagang katō mamatjah, de vreemdelingen veroorzaken, door 'tgeen zij zeggen, oncenigheid.

katō parampoean marandahken dirinjō manoeroei katō soeaminjō, de vrouwen spreken van zich zelve op nederigen toon en zijn onderdanig aan haar echtgenooten.

Daarenboven Toeankoe heeft Boendö Kandoeng ons geleerd dat de verplielingen van den fiskaal vier in getal zijn: ten eerste moeten zij aan de tegenpartij bekend maken, wat de beschuldiger zegt, ten tweede het antwoord daarop weer aan den eerste mededeelen, ten derde de onderpanden der beide partijen in ontvangst nemen en ten vierde aan den rechter de zaak in handen stellen.

Voor hen, die rechter zijn, bestaan er vijfderlei voorschriften: ten eerste den beklager, ten tweede den beklagde te hooren; ten derde beide partijen nauwkeurig in 't verhoor nemen; ten vierde uitspraak te doen; ten vijfde hij moet zijn vonnis aan de toets durven onderwerpen.

Wat betreft het rijststampen dit geschiedt in het rijstblok en even zoo het koken in een pot; geiten blaten, koeien loeien, buffels *mangoeë*, paarden hinneken, hanen kraaien, de moerai fluit, de panghoeloe's beslissen in zaken die de adat en de godgeleerden in die welke de godsdienst betreffen; de hoeloebalang is gewoon te overvallen, de djoearö aan te hitsen en draden om te winden; de kooplieden met schaal en gewicht te gaan, de vrouwen katoen en garen te pluizen; verstandigen kunnen over veel spreken, dommen zijn gemakkelijk te bedriegen; de godgeleerden oordeelen alleen volgens de zaak, het oordeel van de panghoeloe's geschiedt langs omwegen; de hoeloebalang's maken korte metten, de manteri's trachten door redeneeren de zaak te beslechten; het oordeel der groote menigte veroorzaakt verdeeldheid; wat lieden van geringe afkomst zeggen leidt tot onheil en listigen zijn steeds op bedrog uit.

Verder Toeankoe heeft Boendö Kandoeng gezegd, dat de verstandige acht zaken in 't oog heeft te houden:

Sonsong roenoëi^s (het spoor volgen in tegenovergestelde richting), uit het spreken van iemand nagaan, welke bedoeling hij heeft, of wat hem bewogen kan hebben aldus te spreken of te handelen;

balië^s *tilantang* (zieh omkeeren, met op den rug te gaan liggen), zieh aan een of ander feit onschuldig willen houden, door te zeggen, dat men zieh geheel onderwerpt aan 'tgeen de rechter goedvindt te doen;

badjalan roesoeä^s (ter zijde loopen), ook volgens omwegen tot zijn doel trachten te komen;

lapoeä^s *dalam saroeäng* (in de sehede of in het omhulsel vergaan of vermolmd zijn), zieh dom voor doen, maar niet zijn;

manggäti tagä^s (van stand veranderen), zijn houding of zienswijze veranderen naar de omstandigheden;

balindoeäng tangah tarang, de kunst verstaan om zijn bedoelingen of de omstandigheden, waarin men verkeert, voor anderen verborgen te houden;

balindoeäng tangah kotö, zijn stenn zoeken in datgeen, wat volgens onderlinge overeenkomst of volgens de adat of sjarä^s is vastgesteld;

tjantjang äië tida poetoeh (het water, dat gescheiden wordt, gaat toeh niet van elkander), niet ophouden het welzijn van zieh en de zijnen te vermeerderen.

In het rijk van Minangkabau zijn de vorsten van hetzelfde begrip hunne hooge waardigheid; de grooten zijn dit omtrent het geven van bevelen; de oudsten in hun opvatting van de wetten; de panghoeloe's in die van de rechtspleging. Dit is zoo de gewone weg van zaken en daaraan zal ik immer de hand blijven houden.

Dit was het wat Boendö Kandong mij op het hart drukte, toen ik bij haar was in den tijd dat U als vorst gehuldigd werd."

Toen de Toeankoe deze woorden hoorde, begon hij te glimlaehen en sprak: „nu Rangkejö Bandaharö! de reden van onze komst hier is, omdat wij vernomen hebben, dat er hier een galanggang is opgericht en daarmee hebt u een goed werk gedaan. Hier is nu een haan en een kleinigheid als inzet op hem; zoek nu een tegenpartij voor hem die er even onbeduidend uitziet, al zouden we 't nu alleen maar doen om het vleesch; en laten wij dan met de hanengevechten een begin maken.

De Bandaharö hernam: „vergiffenis Toeankoe mocht dat U behagen, mij doet het nog meer genoegen, dat gij mij met U wilt meenemen. Het zij dus zoo als U het gelieft, ik heb uw bevelen slechts op te volgen en zoo God wil, is het dus goed!"

„Zeg Datoeä^f Bandaharö", hernam de Toeankoe, „tot in Tandjoeng Boengö zijn er van hier goede berichten doorgedrongen. Sedert langen tijd hebt ge daarmee nu al heel wat geld uitgegeven, doeh hebt gij daarmee nu ook al Uw doel bereikt en zijn dus de panden al in ontvangst genomen of de ringen al verwisseld!"

Datoeä^f Bandaharö antwoordde: „vergiffenis Toeankoe, ik ben er verlegen mede U mijne omstandigheden te vertellen. Mijn kind toeh legt een vreemd gedrag aan den dag en veroorzaakt mij daardoor reeds sedert lang zorgen, terwijl ik al mijn geld voor niemendal uitgeef en het zieh laat aanzien, dat ook U er last van krijgen zult. Tot op heden wilde zij van al de vorsten noeh van de soetan's, die haar ten huwelijk gevraagd hebben, iemand hebben; en 't sehijnt dus haar lot te zijn, een oude vrijster te moeten worden met grijze haren en een vijzeltje, waarin zij haar sirih fijn maakt Zoo is nu het lot mij beschoren; gelukkig dus, dat gij hier gekomen zijt!"

De Toeankoe begon hierop te glimlaehen en zeide: „zie eens hier Datoeä^f Bandaharö, Boendö Kandoeng heeft gezegd, dat zij het aangenaam vinden zou, indien U voor Lenggö Geni, zoo zij nog niet verloofd en het naar Uw genoegen was, een eechtgenoot onder ons zoekt. Gij zoudt dan echter een behoeftig mensch, van wien zij weinig steun te verwaekten heeft, als schoonzoon krijgen, want men heeft Tjindoer Matö op 't oog. Ik moet U hierbij ook nog opmerkzaam maken, dat Boendö Kandoeng omtrent het gedrag van Tjindoer Matö gezegd heet, en U zoowel als ik hebben ons daarvan ook kunnen overtuigen, dat hij zeer driftig van aard is en hij in plaats van te bedaren hoe langer hoe erger wordt. Hij is in zijn spreken zeer onbeschaamd en heeft een wispelturig karakter; hij is iemand vol eigenwaan die, als hem iets niet bevalt, zijn achterste naar boven keert en op den grond spuwt; de onbeschaamdheid in zijn uitdrukkingen doet zien, dat het hem een verbod is de nederigheid in 't oog te houden. Hij spreekt niet zooals een gewoon mensch, maar wat hij zegt is nu eens voor tweeërlei uitlegging vatbaar, dan weer met een verborgen bedoeling; terwijl hij een andermaal

van alles door elkander praat, zoodat men niet weet, waaraan zich te moeten houden. Moge het U dus later nooit berouwen!"

Hierop antwoordde de Bandaharö: „met uw wehneenen gebieder der wereld! van zijn gedrag ben ik reeds op de hoogte en het is juist zijn karakter, dat mij het meest bevalt, daar ik niet zie naar groote rijkdommen. Waarom dus zouden wij het beletten, als zij voor elkander bestemd zijn. Wij zullen er maar niet verder over denken, maar handelen volgens uw inzichten, daar wij dan, omdat gij het best weet of het goed of kwaad is, er nooit berouw over kunnen hebben. De zaak alzoo voor afgesproken houdende, zullen wij het huwelijk in Tandjoeng Boengö doen sluiten, dan kan Boendö Kandoeng er getuige van wezen. Ik voor mij heb er niet lang over te denken; U kunt over beiden beschikken.”

Van slapen kwam er dien nacht niet; men besteedde hem geheel aan het afdoen van de zaak. De Toeankoe gaf als onderpand een *rentjong batatak mandi angin*, terwijl de Datoeä een stel ringen gaf, als teeken dat Tjindoer Matö en Linggö Geni met elkander zouden trouwen. Zoo brak langzamerhand de morgenstond aan en was de bevolking om acht uur reeds op de been, om zes à zeven stuks buffels te slachten, die dienen zouden voor het feestmaal ter eere van den Toeankoe.

Kom aan Bandaharö!" sprak toen de Toeankoe „laten wij nu naar den galanggang gaan, terwijl het nog vroeg is, dan kunnen wij het hanenkloppen bijwonen!"

De Bandaharö ontbood op deze woorden de djoearo's Medan Labieh en Mambang Pileh benevens den ouden rijksbestierder en zei: „kom laat de ceremoniemeester nu de lieden naar den galanggang geleiden, want de Toeankoe wenseht daarheen te gaan.

De Toeankoe en Datoeä Bandaharö, gevolgd door de groote menigte begaven zich onder het slaan op de *taboeh's* op weg, terwijl si Baroeliëh Goemarang en Balangkandai aan de teugels voortleidde. Aan den galanggang gekomen, nam de Toeankoe plaats op de balai, waarop de beide djoearo's ieder met hun haan en wel de laatste met een Pileh hanau toeö versehenen. De twee hanen werden met elkander portuur gemaakt en de djoearo's het met elkander eens zijnde, dat zij tegen elkander opgewassen waren, werden hun de sporen op gelijke hoogte aan den rechterpoot vastgebonden, waarop het inzetten begon. Daar djoearö Medan Labieh zelfs de geringste sommen aannam, bedroeg de inzet op den haan Kinantan een soekat met de holte onderaan ervan geheel vol benevens nog een *koendi* en een tiende deel daarvan. Toen nu ook het hanenkloppen onder de groote menigte en daarmee het inzetten begonnen was, hoorde men niets dan het rammelen der realen en kleine zilverstukken, terwijl het kopergeld niet te tellen was. Het goud lag er bij kati's bij elkander, de koopwaren waren er bij hoopen opgestapeld en er heerschte een onbeschrijfelijke drukte.

Op dat tijdstip had Tjindoer Matö zich verwijderd en liep hij de markt rond den eenen weg voor, den anderen na inslaande, totdat hij eindelijk aan het pad kwam, waar de kooplieden hun lijnwaadkraampjes opgesteld hadden. Zoo voortlopende werd hij, bovenstrooms ziende, door Gods beschikking een paar rondreizende kooplieden met hanen bij zich gewaar. Het waren twee broeders van wie de een Lang kanas

en de andere Lalat Toeah heette. Men kon zeggen, dat zij de onruststokers van de negorij waren en als zoodanig elkander getrouw hielpen. Een lange tong hebbende, was 't alsof er voor hen een vloek op rustte om een geheim te bewaren; hun dagelijksch werk bestond in het rondstrooien van allerlei laster en leugens.

Tjindoer Matö vroeg hun: „zegt kooplieden! van waar komt gij en met welke oogmerken zijt gij hierheen gereisd?”

Daarop antwoordden de kooplieden: „mijnheer! wij hebben zulk een langen tocht gemaakt om te zien of wij, arme stumperds, hier iets verdienen kunnen. Wij zijn van Tandjoeng Soengai Ngiang in Kalawi uit de negorij si Malidi aan deze zijde van Rantau si Malintang.”

Dit hoorende hernam Tjindoer Matö: „maar kooplieden seheelt het U dan welliecht in het hoofd! want om van zulke verre oorden hierheen te reizen is niet anders dan vruehtelooze moeite doen. Welke hanenklopperijen toeh zouden er in Tandjoeng Soengai Ngiang niet bestaan en welke markt zou daar niet gehouden worden, dat gij zoover kondet heengaan!”

Nu hernamen de kooplieden: „luister eens naar ons jongeheer! In Tandjoeng Soengai Ngiang doet men in de laatste drie maanden niets anders (dan hetgeen gij hooren zult). De vorst daar nl. Toeankoe Imbang Djajö zal zich in den eelt begeven met prinses Bongsoe, de dochter van Toeankoe Radjö Moedö. Zij zijn reeds lang verloofd, maar het huwelijk zal nu toeh de volgende maand voltrokken worden. De reden van die lange verloving is omdat Toeankoe Radjö Moedö iedermaal te kennen geeft, dat de regeerende vorst van Tandjoeng Boengö, die in Pagar Roejoeng resideert, reeds sedert haar geboorte aan de prinses was toegezegd, maar hij (R. M.) niettegenstaande dit, Imbang Djajö^u toeh als selhoonzoon wil aannemen, omdat zijn dochter al groot is en hij vreest, dat zij een oude vrijster zal worden. Daarbij komt nu nog, dat hij iets gehoord heeft dat zeer gunstig is voor zijn plannen, ofsehoon het hem inwendig grieft.

Zijn neef nl. (de Toeankoe) zou uit de negorij gezet zijn, omdat hij door allerlei besmettelijke ziekten is aangetast. Daar hij niet in de kampoeng mocht blijven wonen, heeft hij een huisje aan den waterkant gebouwd, waar hij nu leeft, bedekt met groote groene vliegen en verafschuwd door al zijn onderdanen. Zoo luidt de tijding door Toeankoe Radjö vernomen. Wat nu Imbang Djajö aangaat, deze doet niets anders dan dag en nacht personen zoeken, die bij hem dienen willen. Aan allerlei gemeene lieden en sehelmen sehent hij kleederen, terwijl hij hun schulden, hoe groot ook, nog bovendien betaalt; hij heeft de uitgezoeltste en dapperste doebalangs; lieden, die tegen alles bestand zijn en dezen geeft hij elk oogenblik geld voor hun uitgaven. Zoo zijn er nu, de minderen niet mee gerekend, zeventig beruchte personen bij elkander, die hij onder aanvoering van hun opperhoofden naar Boeki' Tamboen Toelang heeft gezonden om daar te rooven; terwijl al wie in de kampoeng achterbleven, gebruikt worden om dijken op te werpen, *randjan's* te planten, de grenzen te versterken en hier en daar verbetering aan te brengen. Elk een is van een geweer voor-

zien; men giet er kogels en is er druk bezig met het maken van kruit en krijgsgereedschappen. Dit nu is de arbeid, waarmede de vorst zich dag en naelit bezig houdt."

Zoo vertelden de kooplieden.

Toen Tjindoer Matö dat hoorde, ontroerde hij zeer; hij beet zich op de lippen, knarste op de tanden en kneep zich in de ooren; zijn gelaat werd zoo rood als een djamboe, zijn oogen waren geheel beloopt en de tranen biggelden hem langs de wangen. Op een draffe keerde hij naar den galanggang terug, waar iedereen hem met verbazing en schrik zag aankomen.

Djoearö Medan Labiëh was juist bezig met het uitroepen van de bovennatuurlijke eigenschappen van den haan Kinantan, terwijl het koord reeds lang uit op den grond lag; (Kinantan barantan antan zit op een *balai* van een *roeang*; als kinantan getroffen wordt, dan schreit men; hij heeft tweeërlei kleur, zijn vederen zijn als die van de *tadoeng* die door een *alang* in den bek wordt meegenomen en die *tadoeng moerai kentjä*^s wordt genoemd. Aan de riviermonding wordt op de *hadap* geslagen; de lieden van Gantiëng vangen poejoeh's en als zij deze niet krijgen kunnen, vangen ze balam's) de haan Kinantan kan niet anders dan overwinnen."

Dit riep djoearö Medan Labiëh.

Toen Mambang Pileh dit hoorde, begon ook hij de eigenschappen van den haan Pileh hanau toeö uit te roepen, wiens koord insgelijks op den grond lag. Hij zeide: "(de haan Pileh basidjampileh heeft vederen als de draaibijtel van de jonge lieden van Bangkinang) als de haan Pileh het verliest dan komt Soengai Ngiang in ongelegenheid; want hij is een gesehek van Imbang Djajo en de beste veeht-haan uit het oosten, die nimmer gekwetst kan worden."

Dit riep djoearö Mambang Pileh."

Intusseken was Tjindoer Matö bij de losgelaten hanen gekomen, doch hij bekommerde zich om deze niet en ging op den Toeankoe af, tot wien hij zeide: "vergifpenis Toeankoe voor 't geen ik zeggen zal. Kom laten wij naar huis terugkeeren, hoezeer gij hier ook op Uw gemak sehijnt te zijn, leunende tegen groote kussens met fraaie matrassen en tapijten onder U en op dien vorstelijken zetel gehuldigd door Uw onderdanen. Indien gij het echter aangenaam vindt hier te blijven, dan ga ik alleen naar huis, want er is ons een groote schande aangedaan en wij zijn het voorwerp van verachting in geheel Tandjoeng Soengai Ngiang geworden. Onze moeder heeft nu haar zin!" Toen nu Tjindoer Matö opstond en Balangkandai besteeg, zeide de Toeankoe: "maar Boejoeng, mijn broeder! 't is mij niet duidelijk wat ge meent. Ik gevoel wel, dat er iets gaande is; maar het ware van de zaak begrijp ik niet; het is dus beter, dat ge 't geen openbaar gemaakt mag worden, niet verborgen houdt."

Tjindoer Matö luisterde echter niet naar hetgeen de Toeankoe zeide en toen deze begreep, dat hij alleen zou achter blijven, gaf ook hij zijn paard de sporen en sloeg eveneens den weg naar huis in. Woest als de orkaan en snel als de bliksem jogen zij steeds voort, totdat zij eindelijk weer aan den baringinboom gekomen waren-

Djoearö Medan Labiëh, si Barakat, si Baroeliëh en si Tambahi volgden hen verbaasd en vershrikt zieh niet meer bekommerende om de veehtende hanen en toen nu de menigte zag wat er gebeurde, ontstond er bij den galauggang een groote opsehudding, en was iedereen er als door den donder getroffen.

„Wat zullen wij nu aanvangen,“ zeide men; „de sehrik is ons om het hart geslagen, want het heeft er op het oogenblik al den sehijn van, alsof het land in ongelegenheid zal komen, alsof de dag des oordeels aangebroken en ons laatste uur geslagen is. Te oordeelen naar de handelwijze van onzen heer, die toeh niets deed, dan hij doen mag, zullen wij allen ongelukkig, onze kampoengs en erven verlaten, onze kinderen verkoeht en onze neven verpand worden!”

Het duurde niet lang of het gebeurde kwam ook ter oore van de lieden in de kampoeng en ook onder hen ontstond er een groote ontsteltenis. Sommigen vertelden, dat de Toeankoe reeds een begin gemaakt had met onthoofden en anderen, dat Tjindoer Matö reeds bezig was met iedereen over hoop te steken. Zoo waren er allerlei verhalen in omloop en was het in de kampoeng als op den dag der opstanding.

Mijn God welk een tijd! Allen liepen met loshangende haren over het erf; men wist niet meer wie vriend of vijand was en vloog overal als radeloos binnen. De angst die er heersehte, was onbeschrijfelijk.

Intussehen was de haan Kinantan twee malen opgevlogen en weer neergekomen en de haan Pileh hanau toeö door hem gedood en toen nu de eerste bemerkte dat de Toenkoe er niet meer was, vloog hij naar huis met zijn spoor en bindgaren om de pooten.

Nu sprak Rangkajö: „wat zal er toeh met ous gebeuren, ingezetenen van deze negorij! Volgens hetgeen er voorgevallen is, lijdt het geen twijfel of ons land zal in groote moeilijkheden komen. De omstandigheden zijn zorgvol en welliecht is er ons leven mede gemoeid, zonder dat wij een middel van uitkomst weten.” De menigte antwoordde hierop „ja wij zijn geheel terneergeslagen!”

„Houdt U eehter voorloopig stil! (hernam hij) en spreek geen woord van 't geen er voorgevallen is, daar ik U wilde voorstellen om over twee of drie dagen naar den Toeankoe in Tandjoeng Boengö te gaan en hem nederig te vragen, welke verkeerdheden wij begaan hebben en wat den inzet op den haan Kinantan betreft, als hij dat goedvindt, zullen wij dien zeventvoudig teruggeven. Moeht hij het vergunnen, dan zullen wij de zaken goeü bespreken, maar dan mag ook geen van allen eenige vrees aan den dag leggen; want die bang is, bekent sehuld, terwijl onversehrokkenheid het teeken is, dat men het reeht op zijn zijde heeft. Boendö Kandoeng heeft ons geleerd, dat wij reehtvaardige vorsten moeten gehoorzamen; doeh hen, die willekeurig regeeren, weerstreven mogen.”

Toen de menigte deze woorden hoorde, was zij gerustgesteld.

Intussehen was de Toeankoe verder gereisd en bij si Djongë^s in Kotö nan Pandjang gekomen, vanwaar hij, over een onvruehtbare vlakke getrokken zijnde, een eind verder aan de grenzen van Tandjoeng Boengö kwam.

Hij ging gevolgd van Tjindoer Matö de kotö binnen, waar zij het erf overstekende hun woning betraden en zich regelrecht naar de *andjoeng* begaven, de Toeankoe op de eene en na hem Tjindoer Matö op de andere plaats nemende.

Eenige oogenblikken later verschenen ook djoearö Medan Labiëh, Barakat, Baroe-liëh en Tambahi benevens de haan Kinantan, die met zijn spoor en bindgaren om de pooten op de vensterbank nederstreek en daar begon te kraaien. Boendö Kandoeng, haar blikken naar de gaanderij wendende, bemerkte hem. Zij ging hem halen, ontdeed hem van zijn koord en zeide: „zeg djoearö Medan Labiëh wat heeft dat te beteekenen! Heeft mijn haan het nu gewonnen of verloren, dat hij teruggekeerd is met zijn spoor aan!”

Djoearö Medan Labiëh antwoordde hierop: „vergiffenis Boendö Kandoeng! dat is mij niet bekend. De haan was wel reeds losgelaten, doch ik weet niet of hij al dan niet overwinnaar was, want de Toeankoe en onze jonge meester zijn boos geworden; zij hebben hun paarden de teugels gegeven en zijn weggereden, waarop wij hen gevolgd zijn. Zoo Boendö Kandoeng dus opheldering verlangt, dan gelieve zij het aan den Toeankoe te vragen.”

Dit hoorende stond Boendö Kandoeng op; zij beklom de andjoeng, schoof de zijden gordijnen open en, den Toeankoe in gepeins verzonken ziende, sprak zij: „wel mijn jongen! mijn eenige woudduif; voorwerp mijner zorgen; eenige strik uwer moeder; beschermer van Tandjoeng Boengö! kroon van Pagar Roejoeng! hoofd der rijks grooten; middelpunt van het werpnet, waarin al de visseken van het Minangkabausehe rijk zich verzamelen! hoe komt het, dat gij zoo gehandeld hebt! Wat heeft de Bandaharö van Soengai Tarab misdaan, of waarin is hij nalatig geweest! Is hij te kort geschoten in zijn bewijzen van eerbetoon of heeft hij U oneerbiedig toegesproken! Zijn de manteri's niet nederig geweest, of heeft men U geen hulde gebracht, dat ge zoo gehandeld hebt! Hoor mijn zoon! Als de Bandaharö ditmaal verkeerd gedaan heeft, dan zal ik U daarvoor voldoening geven; indien hij U beledigd heeft, zal ik de daarvoor vastgestelde boete betalen. Ik verzoek U daarmede genoeg te willen nemen, vadertje!”

„Dat is er niet gebeurd”, antwoordde de Toeankoe, „doeh er is iets anders en wanneer moeder dat weten wil, vraag er dan Katjindoean naar, wellicht is hij ervan op de hoogte.”

Op dit antwoord zette Boendö Kandoeng een ontevreden gezicht en zeide: „zoo word ik, oude vrouw nu behandeld; men gaat altijd met draaijerijen tegenover mij om en zendt mij van den een naar den ander, zoodat ik in werkelijkheid nooit vol-
daan kan zijn!”

Hierop ging Boendö Kandoeng naar beneden en de andere andjoeng beklommen hebbende, maakte zij Tjindoer Matö wakker, roepende: „sta op Boejoeng! sta op vadertje! ik wil U iets vragen, doch kom eerst naar beneden!”

Toen Tjindoer Matö haar hoorde daalde hij af en sprak: „vergiffenis Boendö Kandoeng! Wat verlangt U van mij!”

„Hoe komt het toch jongen! dat gij allen zoo ontstemd teruggekeerd zijt! Ik ben daarover niet op mijn gemak. Vertel mij dus de waarheid, opdat ik gerust kan zijn!”

Op deze woorden hernam hij: „vergifenis Boendö Kandoeng! gelieve dan met ernst te luisteren. Toen wij op weg waren naar Soengai Tarab en in kampoeng Koerimbang Batoe Alang gekomen waren, heerschte daar bij onze aankomst een groote drukte op den galanggang en waren de hanenkloppers, waaronder verscheidene kinderen van vorsten, reeds in groote getale bijeen. Men was verbaasd den Toeankoe te zien verschijnen, die anders nooit uitgaat en allen bogen zich met eerbied ter aarde. Een oogenblik later kwam Datoeä' Bandaharö met zijn grooten, panghoeloe's en herauten uit de vier soekoe's, die allen den vorst omringden. Mijn God wat een menigte menschen waren daar bij elkander! Het geleeke wel een zwerm witte mieren, die uitgebroken waren of vleermuizen, die in den vooravond uitvlogen. De Bandaharö, een sehrander en verstandig man, zeer vriendelijk in zijn spreken en voor zijn hooge betrekking wel berekend, was aan het hoofd van den optocht en werd gevolgd door al de onderdanen met de noodig eere teekenen bij zich. Die daarvoor aangewezen waren droegen spiegels, anderen zonneschermen, nog anderen krissen en zoo kwam men onder begeleiding van de feesttrommen den vorst hulde brengen. Toen men een oogenblik bij den galanggang getoefd had, werd de Toeankoe in optocht naar de kampoeng gebrach, waar hij onder een aanhoudend slaan op de *taboeh's* het paleis binnen trad. Sommige inwoners kwamen hem eenden, anderen kippen aanbieden, terwijl er ook sirih en pinang brachten; die weinig kon missen, gaf weinig, die veel bezat bood groote geschenken aan. Toen wij aangekomen waren, was de duisternis reeds ingevallen. Er werd dien nacht geen oog dieht gedaan, maar de Toeankoe bleef met den Bandaharö alleen en er mocht niemand bij hem toegelaten worden. Dewijl ook ik teruggezonden werd, ging ik naar buiten en begaf mij naar de woning van den ouden rijksbestierder, verwonderd wat de Toeankoe toch wel met den Bandaharö kon te bespreken hebben. Toen eindelijk de dag aangebroken was en de menigte naar de *balai* ging, gebod de Toeankoe mij, mij te verwijderen, zonder te zeggen wat ik moest gaan doen en alzoo heb ik van het hanenkloppen of van het portuur stellen der hanen niets gezien. Een ding echter bevreemde mij: de *rentjong batatak mandi angin* seheen verkocht of verpand of wie weet waar gebleven te zijn. Met een vol gemoed en niemand hebbende aan wien ik mijn nood kon klagen, dwaalde ik de geheele markt over, en die mij gezien heeft, heeft moeten denken, dat ik beschonken was. Door Gods beschikking hoorde ik weer iets goeds, dat mij wat rustiger stemde en een teeken was, dat ik goede ooren heb. Naar alle kanten heen ziende, ontwaarde ik nl. twee personen, die hanen te koop hadden en van het oosten uit si Malidö nl. van Tandjoeng Soengai Ngiang in Kalawi kwamen. Hun negorij is in benarde omstandigheden, want het schijnt, dat men er ongenoegen gekregen heeft, zonder dat men de reden weet of het moest zijn omdat oom zijn dochter wil laten trouwen met den vorst van daar, Toeankoe Imbang Djajö; wijl hij gehoord heeft, dat de Toeankoe

uit de negorij gezet is, wegens besmettelijke ziekten. In de kampoeng niet mogende blijven, zou hij zich een hutje gebouwd hebben aan den waterkant. U zal nu wel in Uw sehik zijn, daar Uw toestand nu erger is dan vroeger en ge U daaruit moeielijk zult kunnen redden. Mocht U het echter onaangenaam vinden, ik lijd er niet miuder onder.”

Toen hij zoo alles naar waarheid aan Boendö Kandoeng verteld had, werd deze zoo boos, dat zij het zakje, dat zij aan de hand droeg neersmeet, waardoor het zilveren kalkdoosje in stukken viel en de kalk op den grond stoof. Zij sloeg met de hand op de vensterbank, zoodat haar gouden armband in stukken vloog en het groote paleis waggelde. De toorn van Boendö Kandoeng veroorzaakte een doodsehe stilte in de woning; niemand durfde een woord te spreken, ieder was door verbazing getroffen.

„Radjö Moedö handelt zeer onbetamelijk en denkt, dat hij maar doen mag wat hij wil. Welke vader of moeder heeft hem dat geleerd en welke adat houdt hij er toeh op na, dat hij de verloofde van een ander zoo maar uithuwt. Was zijn moeder een andere dan de mijne of had hij de zelfde ouders als ik? Ik zal ook doen wat deze pantoen zegt (een vloer van batang Sitakö en een kapokboom, die in een gat groeit) ik zal ditmaal Soengai Ngiang geheel verwoesten.”

Hierop hernam Tjindoer Matö: „wanneer U daartoe bevel wilt geven, dan moogt U er eerst wel een oogenblik over nadenken en het goede en kwade ervan overwegen. Laat U niet door wrevel of toorn vervoeren; want de toornige verliest zijn vertrouwen op God en die wrevelig is zijn verstand, terwijl hij die ruw te werk gaat zelf de grootste schade lijdt. U dient zich te houden aan de gewoonten der ouden van dagen en dezen moeten van alles verdragen kunnen, daar zij de vraagbaak voor iedereen zijn. Ik zeg U dat het niet de nalatigheid van oom, maar die van U is; U zijt voor alles verantwoordelijk, daar U die zaak van het huwelijk op den langen baan geschoven hebt en geen reden hadt om zoolang daarmee te wachten.”

Boendö Kandoeng, die reeds hevig vertoornd was, werd het nu nog erger. „Radjö Moedö is een lastig man, die zeer eigendunkelijk handelt. De gewoonten, die de vorsten onder elkander volgen, brengen mede dat zij van hun vrouw niet scheiden, dan na vooraf kennis gegeven te hebben. Mocht de echtgenoot op reis zijn, dan wordt er op hem gewacht, totdat hij teruggekeerd is. De voorschriften voor verloofden vorderen, dat er, zoo hun negorijen ver van elkander gelegen zijn, brieven gezonden worden om de zaak tot een einde te brengen, terwijl zij daarenboven voor den vorst met zijn panghoeloe's en alle overheidspersonen vershijnen met een *kati limo* bij zich, benevens een betelschaal met sirih op een stuk geel lijnwaad. Als nu de termijn is, bepaald, binnen welken de zaak moet beslist zijn en de vastgestelde geldsom voldaan is, dan eerst is alles afgehandeld. Laat er nu van komen wat er wil, doe ik er verkeerd aan, dan zal ik mijn straf er voor krijgen, maar ditmaal zal ik Soengai Ngiang tot een puinhoop maken; ik zal het geheel laten afbranden, de wallen slechten, de kruinen der klapperboomen doen

sehudden, de grondvesten verplaatsen, van de palen der woningen zal ik bruggen laten maken en de grenssteen zal ik laten verleggen; want wat hij gedaan heeft is mij onmogelijk te verdragen. Wij zullen onze namen verwisselen; hij zal Poeti Toeö en ik Radjō Moedö heeten en dan zullen wij voortaan ieder onzen eigen weg gaan; dan moge hij ondervinden, wat het zeggen wil mij weerstreefd te hebben. Zoo Radjō Moedö zich ongenaakbaar acht voor ongelukken, laat hij dan Soengai Boengö verwoesten en onze woningen leegplunderen; laat hij vorst worden van dit rijk tot aan Bocö en Soempoe Koedocih, Goedam, Balai Djanggö en Ranah Bockĩ's Gombä's, dan zal niets mij aangenamer zijn!"

Intusschen was de Toeankoe, die het kijven gehoord had, naar beneden gekomen en naar de soerambi gegaan om zijn moeder te ontmoeten, tot wie hij zeide: „vergiffenis Boendö Kandoeng! wat is dit toch voor een onaangenaam gesprek? Deel het mij mede, want voor zoover ik zien kan, verkeert U in moeilijkheden.”

Dit hoorende, keek Boendö Kandoeng boos en zeide: „gij zijt een schaamteloos en dom kind; ge hebt nogal veel verstand om raad te geven; gij die rijk zoudt willen worden zonder een hand uit te steken; die moedig zoudt willen heeten met de gevaren te ontloopen; die den naam van geleerd zoudt willen hebben met niets anders te doen dan naapen; ge hebt er immers geen besef van wat in uw belang of in uw nadeel is. In gewichtige zaken als deze kunt ge wel uw buik vol eten en lekker slapen, maar nadenken, dat kunt ge niet. Gij zijt beiden ongevoelige en domme wezens, en als dat altijd zoo blijven moet, dan valt dit rijk in handen van een ander en zullen uwe onderdanen zich overal heen verspreiden, om zich onder het bestuur van een ander vorst te stellen. Stel u dus maar zoo wijs niet aan, met naar zaken te vragen, die ge zelf reeds weet. Geen van u beiden zal mensch worden; zoowel de een als de ander moest aan zijn lot worden overgelaten!”

Deze woorden hoorende keerde de Toeankoe zich om, om zijn lachen te verbergen, terwijl ook Tjindoer Matö een glimlach op het gelaat kreeg.

De Toeankoe sprak nu: „vergeef het ons moeder, doch al mocht oom ook zoo handelen, denk dan toch eerst goed na, opdat het u later niet berouwe. Zoo is mijn gevoelen over de zaak. Als ge den oorlog beginnen wilt, dan dienen wij een groote hoeveelheid geweren, kruit en kogels bijeen te brengen; wij zullen de kampoengs moeten versterken en van wallen voorzien en er zullen voorvechters en zwaarden gezocht moeten worden; en is men met dit alles klaar, dan dienen de grenzen van ons gebied nauwkeurig bepaald te worden. Het laat zich aanzien, dat U den oorlog wilt ondernemen, maar dan moogt ge ook niet onvoorzichtig te werk gaan (als men slaapt, kan men bestolen worden; als men iets vergeet raakt men het gewoonlijk kwijt en als men niet ernstig onderzoekt, handelt men onbedacht) want ge zoudt daar zelf het slachtoffer van worden. Geef er daarom dus eerst kennis van aan de rijks-grooten nl. aan den Bandaharö van Soengai Tarab, den Kali van Pandang Ganting, den Mangchoedoen van Soemanië, den Indomö van Soeroasö en ook aan den Toean Gadang van Batipoeh; daar dezen het zijn die door u tot aanzien in dit rijk gebracht

werden. Laat hen ontbieden, bespreek deze zaak met hen en hoor dan, hoe zij er over denken."

Hierop hernam Boendö Kandoeng: "wel mijn zoon! daarin hebt ge zeker gelijk; doch wat het oorlogvoeren betreft, ik weet zelf wel wat daarvoor noodig is en ben er niet bang voor. Luister naar mij, dan zal ik U zeggen, wat ik wil. Wat de onkosten aangaat, voor ditmaal zie ik daar niet tegen op, en 't was dus niet noodig mij daarop te wijzen. Wat zijt ge toch een vreemd mensch, en wat doet ge U toch dom voor, (daar ge moest weten) dat ik in dit geval met geen duit geholpen zou willen worden. Zijt ge dus niet verstandig genoeg om te spreken, dan is het beter dat ge maar stilzwijgt."

De Toeankoe antwoordde hierop: "vergiffenis Boendö Kandoeng! al mocht ik ook ronduit zeggen hoe 't is. Zoo ge den oorlog begint, zal dit veel geld kosten en er mag dus geen gebrek aan de noodige middelen zijn; en als ge die nu niet bezit, wat moct ge dan aanvangen; want uw plannen dan niet voort te zetten, zou schande over ons brengen. Wat de bezittingen van dit paleis betreft, wij hebben een weinig geld, klederen, en slaven, benevens buffels, geiten, eenden en ganzen en daarenboven ook nog wat goud, zilver, en sawah's en eens in de maand zeilt er een *adjoeng* uit, zoodat men niet zeggen kan, dat wij slechts kleinhandel drijven. Wij allen, bewoners van dit paleis, zijn gelukkig dit te mogen aanschouwen, en dit slechts heb ik u willen zeggen."

Hierop hernam Boendö Kandoeng: "luister eens mijn zoon en ook gij Tjindoer Matö, hoe wij in onze tegenwoordige omstandigheden zijn gekomen. In vroegere tijden was ik wijd en zijd beroemd, doch tegenwoordig ben ik maar een arme stumperd. Toen ik nog jong was en pas twee *kain's* begon te dragen, werd ik zorgvuldig in huis gehouden; ik mocht niemand zien en ging slechts eenmaal in de week uit en dat nog wel alleen bij goed weder. Ik werd bewaakt door hofjuffers en hield me alleen bezig met stikken en borduren. Als om strijd koelde men mij aan alle kanten met waaiers af, terwijl er een ivoren waaier voor de aanzienlijke bezoekers steeds in gereedheid lag. Wanneer ik bezweet was, baadde men mij met water uit zilveren kruiken. Ik deed niets anders dan bij me zelve nagaan, wat er noodig was om een wijs en verstandig mensch te worden; want die dat zijn wil, moet van alles weten. (Een schrander mensch toch weet op allerlei wijzen naar iets te onderzoeken; een geslepen kan alles tot een einde brengen; een slimme is alleen op eigen voordeel uit ten koste van anderen; terwijl een listige ook toelaat, dat men hem bedriegt; de achterdochtige krijgt dikwijls twist; de verstandige weet te overleggen en een geleerd mensch steeds met goede denkbeelden voor den dag te komen.) Ik wenschte dit, omdat ik toegenegenheid voor het rijk en liefde voor zijn onderdanen koesterde. Na verloop van eenigen tijd hoorde door Gods beschikking de vorst van Roem over mij spreken, en deze stevende nu naar Poelau Amèh. Hij braecht een schip met lading mede, want, daar hij van Roem kwam, was hij, zooals van zelf spreekt, zeer rijk. Hij had pikoels goud, zakken realen en hoopen koopwaren in ontelbare soorten bij zich.

Hier gekomen zijnde, had elk een er drukte door. Toen zijn verblijf zoowat een maand geduurd had, was hij verlangend om mij te huwen en zond hij iemand om mij te vragen en te zeggen, dat hij Uw moeder tot echtgenoot begeerde. Na beraadslaagd te hebben was de afloop der zaak, dat vader en moeder benevens de rijksgrootten er genoeg mede namen en daarop kwamen de inwoners bijeen en werden de huwelijks panden gewisseld. Wijn de echtverbintenis drie jaren werd uitgesteld, keerde hij naar Roem terug, zijn schip van welks lading niet het minst werd afgenomen, achterlatende. Na verloop van anderhalf jaar gebeurde er evenwel iets, dat voor anderen een ongeluk doch voor ons een geluk te noemen was; want terwijl het schip als onderpand in onze bewaring was, stierf de vorst en alles werd ons eigendom. Men had twee maanden noodig om het leeg te dragen. Dit is de oorsprong van onzen rijkdom.

Door Gods beschikking kwam volgens mijn berekening zoowat drie jaren later de vorst van China met een volgeladen *pélang* hierheen; daar hij zeer rijk was, kon hij een groote hoeveelheid koopwaren meebrengen. Toen hij hier aangekomen was, had iedereen het er druk door.

Ook deze vorst zond iemand om te zeggen, dat hij met mij in het huwelijk wilde treden en mijn ouders zoowel als de rijksgrootten waren er mede ingenomen. De inwoners kwamen bijeen en de panden werden gewisseld, waarbij hij zijn groote vaartuig met de gansehe lading als onderpand stelde. Ook nu echter werd de voltrekking van het huwelijk twee jaar uitgesteld en keerde de vorst daarom naar China terug.

Ik reken dat er zoowat een jaar voorbij gegaan zal zijn, toen het lot voor anderen een ramp doch voor ons een groot fortuin bereidde; want terwijl het vaartuig nog in onze bewaring was, stierf de vorst en wij kwamen in het bezit van alles. Dit was dus ook een oorzaak van onzen rijkdom. Na verloop van zoowat drie jaren kwam weer de vorst van Atjeh met een *goerab*, waarin natuurlijk, daar hij van Atjeh kwam, een lading van allerlei goederen was. Hij was gevolgd door inwoners van drie *sagi's* aldaar en hier zijnde, liet hij aan moeder weten, dat hij mij tot gade begeerde, hetgeen geheel naar den zin mijner ouders en dien der rijksgrootten was. Nogmaals werd tot drie jaar uitstel besloten en keerde de vorst, nadat hij de geheele lading tot pand gegeven had, naar Atjeh terug. Toen er echter volgens mijn berekening zoowat twee jaar verlopen waren, moest het ongeluk dat anderen trof ons weer voorspoed aanbrenge; want terwijl wij het schip nog als onderpand bezaten, overleed de vorst en werd het alzoo ons eigendom. Ziedaar nog een oorzaak van onzen rijkdom."

Toen de Toeankoe deze woorden gehoord had, zeide hij: „vergiffenis moeder! zooals blijkt wilt ge dan toch den oorlog beginnen, maar waar toch zult gij voorvechters vinden, zooals ge vroeger hadt in den jongsten Permatö Alam en den oudsten Mambang Doebalang, in wien ge vroeger Uw steun vondt. Waar zult ge tegenwoordig hulp en bijstand vinden en tot hoever strekt zich Uw gebied uit, welks onderdanen U onder alle omstandigheden getrouw zullen blijven, zoodat wij gerust kunnen zijn."

(Wat samen verloren gaat en voor den dag komt; wie zich houdt aan de zeden en gewoonten; wie de bevelen van U opvolgt; wat niet verrot door den regen en niet barst door de warmte; wat is als de groote weg, waar men over steenen loopt; wie geen stap voor- of achteruit gaat en voor wien wijken een verbod is.)

Hierop hernam Boendö Kandoeng: „welaan mijn zoon! ik zal U weder het een of ander verklaren, dat even goed is als de oendang oendang, want als ik onder- nam om U de geheele tambö te vertellen, dan zou ik daarvan geen regel, zelfs geen stip vergeten mogen.

In het rijk van Minangkabau, waar ik onbeperkt regeer en dat een erfenis is van Katoemangoengan, behoort ook de soekoe Kotö Piliang, waarvan Priangan Padang Pandjang het handvat genoemd wordt, tot ons gebied. Verder hebben wij het bestuur over *Soengai Tarab* het groote vaandel, *Sing karä* en *Samiëng baka* den spiegel, *Tandjoeäng Bali* en *Soeli* aïë de zweep, *Laboetan* en *Soengai Djamboe* den spijker, *Boeki* *Bataboik* den tijger, *Simawang* en *Boeki* *Kandoeäng* de vredeplaats, *Soeroeasö* den sleutel, benevens *Talawing* en *Padang Ganting* de fakkel van *Kotö Piliang*. Verder behooren tot ons rijk *Laboeäh* en *Parambahan*, *Tabë* en *Sawah Tengah*, *Rambatan* en *Padang Magë*, *Tjoepä* en *Gantoeäng tjiri*; *Babaloetan* en *Sawah Kareh*; *Goegoeü* en *si Kaladi*; *si Mabaëä* en *si Alahan*; *Talagö Goenoëäng* en *Padang Halai*; *Masadji Galö Gandang*, welk laatste een zeer beroemde streek is. Het rijk strekt zich aan die zijde verder uit over *Toerawan*, *Padang Loea*, *Balimbiëng Kötö Baroe*, *Katoe Basa*, *Boeki* *Tamoese*, *Sawah Tengah* tot aan *Mampang Gadang hilië* en *Boeki* *Basi*, *Limö Kaoen*, *Doeö Baleh Kotö Saboe*, *Handaleh*, *Pitalah*, *Boengö Tandjoeäng*, *Kasie*, *Soemni*, *Paningjahan* en *Moearö Pingai*. (1)

Hoor verder mijn kind: bovenstrooms, in het gebied van Agam vindt men *Koerai*, *Banoëü Hampoz*, *Lasi*, *Boeki* *Bataboeäh*, *Tabë* *Pandjang*, *Soengai Djanieh*, *Salö*, *Galanggang Mage*, *Kamang*, *Boeki* *Gadoei*, *Filatang*, *Agam*, *Balai Goerah*, *si Ano*. *Kotö Gadang*, *Matoea Panta*, *Sarie* *Soengai Poea*, *Kotö Laweh*, *Panda Sike* *Goenoëäng*, *Panindjawan*, *Gantieng*, *Koto Laweh*, *Soeliki* *Soengai Rimbang Aie Tabi* *Soengai Kamoenieng*, *Si Toedjaëh*, *Banda Dalam*, *Gadoei*, *Tabieng Tinggi*, *Tjandoeng*, *Iasi Djao Tambangan*. In *Tanah Data*: *Rao-Rao*, *Koemango*, *Toengka*, *Tandjoeang Alam*, *Limboeakan*, *Padang Karambie* *si Tjintjin* en *Aoea Koeniëng*. In *Paja Koemboeüh*: *Koto nan Gadang*, *Piabang*, *Soengai Baringin*, *Tareh*, *Si Moelanggang*, *Goeroen* en *Loeboeü* *Batingko*, die alle tot ons rijk behooren. Benedenstrooms n. l. in de landstreek *Koeboëäng tigo baleh* bezitten wij *Solo* *Salajo*, *Goegoeü*, *Koto Hanau*, *Tjoepa*, *Gantoeäng Tjiri*, *Taroeäng-Turoëäng*, de vier *Kotö*'s, *Simatidoe*, *Hampang Poelai*, *Kinari*, *Moearo Paneh*, en deze dertien noemen wij den olifant van *Kotö Piliang*. (2)

Luister goed toe vadertje! Tot aan het landsehap *Limö Poelocäh*, tot aan *Soengai Pague* aan de grenzen van *Banda nan Sapoeloeäh* kunt ge, wanneer ge er heen reist, doen wat ge goedvindt.

(1) Volgens andere handschriften zijn er overgeslagen.

(2) Alleen deze 12 werden opgegeven.

Hoort allen toeh goed toe! Zet oogen, ooren en neusgaten goed open. Moecht de hulp van die streken niet voldoende zijn, dan kunt ge U nog wenden tot de benedenlanden aan de westzijde tot aan de grenzen van Atjeh; want *Kinawi, Pandalian, Tapoeih, Tarieng, Pantai Tjamin, Padang Reknø Moearo Djati, de 44 moekin's, Taloea^s Rengawan, Tulang Soeri, Tarakih, Batoe Bonai, Pilihan Simajam, Saboeäh Poelau Kajoe, Laboeäh Haaji, Maje^s Tampé^s Toeon* tot aan *Pintoe Rajo* beneden en *Sëlø Kendi* stroomopwaarts en zoo verder tot aan *Si Loeloeä Poenai Mati* behooren alle tot mijn gebied. Daarenboven mijn kind! brengen de wetten omtrent de oostelijke landen mede, dat *Koeantan, Batang Hari, Siak, Indagiri, Si Kulawi*, bijgenaamd *Tandjoeng Soengai Ngiang, Galanta, Goenoeng Malelo Kandiali, Djamboe aël, Boeki^s Tandjoeäng, Djati Batoe Baro, Koealø Patapahan, Kampa Keri en Kampa Kanan, Tapoeäng Keri en Tapoeäng Kanan* ons op bepaalde tijden hun schatting brengen, bestaande in een maat die tot aan den rand en in de holte onderaan met stofgoud is gevuld als uit- en inkomende reeften. Nu heb ik vroeger besloten, dat hij (Imbang Djajö) daar zou regeeren en vorstelijk aanzien genieten, omdat Radjo Moedo daar woonde en ik heb hem daarom die landen afgestaan, iets waarover ik thans spijt gevoel; want hij maakt misbruik van mijn goedheid; (nu ik hem een nagel gegeven heb, wil hij mij knijpen; nu ik hem een pinang schonk, zou hij een gekauwde sirihprium willen; nu ik hem op de schouders heb genomen, wil hij op mijn hoofd gaan zitten; nu hem macht gegeven is, zou hij alles ten onderste boven willen smijten; waar hij een span gekregen heeft, wil hij een hesta hebben; waar hem één kain gegeven werd, zou hij er twee willen; nu hij sehadow kreeg, zou hij een heel dak boven zich begeeren; als hij leent, zou hij wel een heelen haröboom willen leenen en hij zou doen als de Hollanders, wanneer zij om grond vragen; het gaat hem als de geringe man, die tot aanzien gebræht is). Zoo is zijn bestaan en daarom brengt hij sehande over mij. Hij houdt zich niet meer aan de oude instellingen der vorsten; die vorsten toeh waren het eens in hun denkbeelden omtrent hunne hooge waardigheid; de aanzienlijken hadden dezelfde begrippen in het geven van bevelen; de oerang toeö volgden één richting bij 't handhaven der wetten; de panghoeloe's kenden slechts één rechtspleging; de manteri's waren het eens in zienswijze en de doebalang's koesterden dezelfde gedachten omtrent dat, wat sehande voor hen was, maar hij houdt zich thans daar niet meer aan. Voorheen was er hier op Poelau Ameh slechts vierderlei grondgebied n. l. *tarata^s, doesoen, kotö en nagari*, waarin aelt verschillende klassen van personen het gezag hadden n. l. de panghoeloe's, de kali's, de manteri's, de oerang kajö, de kooplieden, de afgezanten en de geestelijken, de voorveeften en de andikö's. Ieder had in de kampoeng zijn kinderen en magen, die er allen over peinsden het algemeen welzijn te bevorderen. Zoo was toen de toestand.

Verder mijn kind! wil ik er U op wijzen dat ge, zoo ik onverwachts kwam te sterven, vooral goed toezien moet, dat er drie klassen van menschen nimmer het bestuur over een landstreek of over een stad in handen krijgen; nl. zij, die niet van aanzienlijke afkomst zijn; zij, die weinig verstandelijke vermogens hebben en armoedigen.

Vestig op geen dezer uwe keuze; want domme lieden, dietot aanzien gebraeht zijn, weten het goede niet van het kwade, de leugen niet van de waarheid te onderscheiden en, geen begrip hebbende van 't geen bij de adat als voorschrift is aangenomen, zou er door hen onheil over stad en land gebracht worden. Zij, die van onaanzienlijke geboorte zijnde, tot grootheid komen, doen niets dan wawelen en houden geen rekenshap met de gevoelens van anderen, zoodat ook onder hen stad en land te gronde gaan.

Verheft men nooddruftigen tot aanzien, dan is geld hun hoofdgedaechte en dorstende naar goud, worden zeden en gewoonten door hen verkocht; iets wat natuurlijk is, daar zij pas tot rijkdom beginnen te komen. Stad en land worden zodoende ook onder hen ongelukkig. Vergeet dus deze lessen niet mijn zoon! Ik wil U echter ook nog zeggen, dat ik, dezen nacht weinig slapende, door ernstig nadenken er toegekomen ben, om niet aan Imbang Djajö, maar aan Radjö Moedö de schuld te geven. (De padi is van de bėras geseheden en de zuivere korrels zijn nog eens gewand; omdat er toen nog zemelen in de zeef achterbleven, zijn de gebolsterde korrels nogmaals geschud; de onzuivere, die er nog in waren, er een voor een uitgezoekt, en na de rijst nu nog eens gezeefd te hebben, is het achterblijvende vuile stof eruit weggeblazen. — Wanneer men in het ruwe iets verdeelt, dan rekent men naar de stammoeder; bij een nauwkeuriger scheiding naar de soekoe en moet er stuk voor stuk geteld worden, dan doet men dit naar het aantal personen.)"

Toen hij deze woorden vernomen had, sprak de Toeankoe: „vergifffenis moeder! als u zoo spreekt, dan kunnen wij gerust zijn, maar die rust is als van iemand, die met katang-katang wordt ingewreven of zooals van hem, die transpireert en nog een baadje aantrekt. — Uw woorden zullen voor ons tweeën broeders zijn als een talisman; mocht ik onverwaehts komen te vallen, dan kan hij die onthouden; of sterft hij plotseling, dan zal ik dat doen.”

Intusschen was het reeds laat geworden en daarom zeide de vorstin: „sla op de taboeh!”

Het geluid van deze was alsof men een enkelen donderslag hoorde; het geleck op dat, wat een zeebeving vergezelt of op een onweder, waarbij het regent, en het was alsof de wereld verging; de hulsels van de jonge knoppen vielen er door van de boomen. Hierop weerklonk het gedreun van de taboeh van Priangan Padang Pandjang, *Mambang Soelaiman* genaamd, benevens die van Soengai Tarab, *Goeroeh di Langi*^s geheeten en de *Awung Labieh* van Soeroasö en tusschen die alle door klonken de liehtere tonen van de *Pantja Roembö* in Soemanië^s, de *Takoei* ^s*Sajang* van Padang Gantieng en de *Maboeä*^s *Berang* van Batipoeäh en toen nu ook de statige tonen van de taboeh djoemaät door het luchtruim rolden en het geluid van al de taboeh's in de negorij zich daarmede vermengden, was het alsof Gods aardrijk zou ten ondergaan.

„Kom aan Magë^s Pandapatan!” (vervolgde Boendö Kandoeng) „sla nu ook op de heilige agoeng *Ganta Alam!* Gij, Ganggö Aman laat het bekken *si Panéh*

Miang hooren, terwijl gij Ielö Mandjö het geweer *Allah Oerabi* kunt afschieten!"
(Vergiffenis verheven vorstin! Wij zijn Uwe nederige dienaren.)

Op dat tijdstip raakte geheel Pagar Roejoeng in opsehudding, het water in Soengai Boengö zwol hoog op, de dakranden der woningen bewogen zich naar boven, de grondsteen verplaatsten zich, de planten bogen, de heilige klapperboomen wuifden heen en weder en de geheele bevolking kwam in rep en roer.

De rijks grooten met hunne herauten vernamen het; de Bandaharö van Soengai Tarab, de Kali van Padang Ganting, de Indomö van Soeroasö, de Mangehoedoen van Soemanië^s, benevens de Groote heer van Batipoeh; de geheele landstreck van de Batang Bangkoeëh, die zich kronkelt om den Berapi hoorde het en onder de bewoners van het Minangkabausche rijk heerschte er een groote ontsteltenis.—

De Bandaharö van Soengai Tarab, de Kali van Padang Ganting, de Indomö van Soeroasö, de Mangchoedoen van Soemanië^s en de Groote Heer van Batipoeäh togen op, ieder gevolgd door den dichten drom hunner onderdanen.

Terwijl de rijks grooten zich voortspoedden, zeiden zij tegen elkander: „wat zou er toch gebeuren moeten, want de wereld schijnt aan haar eind te raken; wat zou ons rijk te verduren krijgen, want het is alsof het met het geluk der vier balai's voorbij is; welk gevaar zou Boeö en Soempoe Koedoeih overkomen moeten? Na de troonsbeklimming van den vorst toch, heeft men zulk een onafgebroken slaan op de taboeh's niet gehoord.”

Hevig ontsteld en met een bekommerd hart liepen de rijks grooten op een sukkel-draffje voort. De onderdanen, van welke niemand achtergebleven was en die eveneens niet weinig bevreesd waren, spoedden zich insgelijks voort zonder te rusten, doch onder die allen waren de bewoners van Soengai Tarab met het oog op de hanengevechten, het meest bezorgd.

Zoo naderde men al meer en meer. De menigte deed denken aan een zwerm vliegende mieren, die uitgebroken waren, of aan kaloeang's, die in den vooravond rondfladderden.

De gebrekkigen kwamen op krukken en de blinden werden voortgetrokken. Er zou geen ruimte geweest zijn groot genoeg om al die mensehen groot en klein, oud en jong, gering en aanzienlijk, arm en rijk te bergen. Zij spoedden zich voort evenals sebutjes, die door den wind worden voortgedreven. Nog naderbij gekomen, had men eindelijk de grens van de kampoeng bereikt, maar dewijl allen daar geen plaats konden vinden, verspreidde men zich over het veld. Reeds op grooten afstand braecht de Bandaharö de handen boven het hoofd en dichtbij zijnde, maakte hij voor den vorst het teeken van hulde. Hij braecht de beide handen naar het voorhoofd, ging eerst, met de beenen gekruist en vervolgens met de hielen onder het achterlichaam zitten, liet zich op de knieën vallen en boog het hoofd ter aarde. De menigte volgde dit voorbeeld en allen deden hun groet.

„Vergeving heer, gebiedder der wereld, ziel en bloed, handen en voeten, zegen en toevlucht van al Uw onderdanen! Met diepen eerbied willen wij al Uw bevelen

voldoen. Wij zijn vol onrust en vreezen, dat er wellicht een vijand van over zee of land gekomen is, of dat de randjan's vergaan of wellicht ongetrouwde vrouwen kwaad bejegend zijn geworden!"

Dit was 't geen de rijksbestierders zeiden.

Deze woorden hoorende sprak Boendö Kandoeng: „luistert goed! Er is geen vijand noch van over zee noch van over land aangekomen; ook heeft zich geen vorst verzet of zijn er geen manteri's buiten hun bevoegdheid gegaan; de badplaats is men niet op onkiesche wijze binnengedrongen; de onwalling is niet omvergeworpen en de randjau's zijn niet vergaan. Niets van dien aard is er gebeurd, maar wel iets anders en gij allen, rijks grooten, inwoners van de acht kota's, dient dit te weten. Ik heb een broeder, Radjō Moedö geheeten, die, omdat hij tot grootheid gekomen is, mij wil tegenstreven; die zijn slimheid wil aanwenden om mij te onderdrukken; die heerschen wil over adat en limbago en daarom geheel buiten de voorgescreven wetten handelt. Zijn wij allen onveranderlijk van dezelfde gevoelens, dan wensch ik, dat gij mij zult helpen; gij kunt, omdat hij zoo gehandeld heeft, met hem doen, wat gij goedvindt (ik wensch, dat gij mij de sporen aanbindt en mij tegen hem aanhitst; gij kunt alles opmaken of iets overlaten; gij kunt voor goed doen verloren gaan of weer te voorschijn laten komen.) Wat de uitgaven betreft, die daaraan verbonden zullen zijn, mochten mijn goud en zilver daarvoor niet genoegzaam wezen, dan geef ik er ook dit paleis aan en is ook dat nog niet voldoende, dan offer ik er mijn geheele rijk voor op; als wij voor de sehande, mij aangedaan, maar voldoening eischen, want liever dan onder de gedurige herinnering daaraan voort te leven, zou ik wenschen dood te zijn."

Dit hoorende zeiden de rijks grooten: „vergifenis Boendö Kandoeng, doeh stel de zaak nog wat uit, opdat wij, Uw onderdanen, eerst beraadslagen kunnen!"

Vervolgens stond de vergadering op; zij ging naar buiten en begaf zich naar de vergaderzaal, waar de Bandaharö tegen den Kali van Padang Gantiéng zeide: „wat staat ons nu te doen, want naar aanleiding van hetgeen Boendö Kandoeng ons heeft verteld, rust er een zeer zware last op ons, (nemen wij den last op het hoofd dan breekt dit en leggen wij hem op de schouders, dan zakken deze in elkander) en welk bescheid zullen wij haar daaromtrent geven. 't Schijnt, dat het met ons rijk wellicht gedaan zal zijn en daarom zullen wij over de zaak maar niet lang praten; wij zullen gehoorzamen aan het geen zij bevolen heeft en daarom huiswaarts keeren om de noodige toebereidselen te maken."

Dit hoorende wederlegde de Kali van Padang Gantiéng: „er valt voor ons op dat besluit niet af te dingen, maar toch zou er volgens mijn gedachte, nog wel wat anders kunnen gebeuren. God zou kunnen geven dat door de heiligheid van den Toeankoe, die onafhankelijk vorst en even roemrijk is als dit rijk en wiens naam is Ana^s Indodjati, de vorstin betere gedachte kreeg en dit rijk dan niet zou verwoest worden; laten wij daarop onze hoop vestigen. Wij rijks grooten echter, die het onder alle omstandigheden eens zijn, zullen ons, wat Boendö Kandoeng ook gebiedt, gereed

maken. Blijft Boendö Kandoeng in leven, dan zullen wij Soengai Ngiang een bezoek brengen en even beproeven wat het vermög. Met Boendö Kandoeng zullen wij leven en sterven. Wij zullen ons aan God overgeven; want die verkeerd gedaan heeft, zal zijn straf toch niet ontgaan." Hiermede was de raadsvergadering afgelopen.

Nu spraken de rijks grooten tot den Toeankoe: „vergiftenis Toeankoe, gebied der wereld! aldus is het bevel van Boendö Kandoeng en dat is zoo moeilijk uit te voeren. Geef ons dus raad!”

Hierop hernam de Toeankoe: „welaan Bandaharö! laat Boendö Kandoeng hier komen, want ik heb haar daaromtrent eerst iets te zeggen, dat mij van het hart moet; is het goed wat ik zeg, dan zullen wij het volvoeren, doch is het verkeerd, dan verwerpen wij het; als moeder het niet kan toestaan, dan zien wij er maar voor goed van af; zodoende behoeven wij er later niet meer over te spreken, noeh U noeh ik.”

De Toeankoe wendde zich nu tot de vorstin met deze woorden: „vergiftenis Boendö Kandoeng, doch gelieve goed te luisteren naar hetgeen ik gedacht heb en zelve daarover na te denken. Gij hebt slechts een eenigen broeder en reeds op leeftijd zijnde, zou het kunnen zijn, dat gij kwaamt te sterven en tot wien zouden wij dan onze toevlucht moeten nemen. Bij de gewoonte, die wij mannen volgen om overal heen te trekken (zou de woning geheel verlaten zijn). Nu heeft het God behaagd oom, door Uw groote heiligheid, een dochter te schenken, bij wie Tjindoer Matö en ik steeds hulp zullen kunnen krijgen. Staat gij er nu echter op een schoondochter te hebben, spreek er dan over met de rijks grooten, onder wier onderdanen, naar ik hoor, personen uit allerlei stand zijn zoowel prinsessen als andere aanzienlijke jonkvrouwen, zoodat gij in dat opzicht onbezorgd kunt wezen. Verlangt gij dus een schoondochter laat mij dan met een van haar trouwen en hebt ge geen geld, vraag dan hulp aan de rijks grooten. Daarenboven Boendö Kandoeng is het beter dat oom daar zijn zetel blijft houden, wijl hij er gehoorzaamd wordt. De Minangkabauers zijn immers niet gewoon rustig thuis te blijven, maar trekken overal heen om een kleinigheid te verdienen, wijl zij het niet breed hebben. Indien wij nu in hun land komen, dan doen of zeggen zij wellicht iets, dat verkeerd is en komt oom dat te weten, dan zal hij hen beschermen, omdat het Minangkabauers zijn.

Wat deze zaak (die van prinses Bongsoe) betreft, die doet er niets toe. De prinses is voor ons verloren, maar wanneer dat ons lot moet zijn, wat kunnen wij er dan aan doen. Mocht God haar echter toch voor ons beschikken, welk sehpsel zou dat dan kunnen beletten. Wij mogen in dit geval van geluk spreken, daar zij door Gods voorzienigheid op het punt staat een echtgenoot te krijgen en, als het waar is wat men vertelt, huwen zal met den vorst van Soengai Ngiang, die tot in deze streken beroemd is; een flink man zijnde, heeft elkeen hem lief, ook omdat hij hoogst rechtvaardig is. Zijn naam is Toeankoe Imbang Djajö. Wat zou moeder dus verder zoeken of verlangen! Zoo God geeft, dat zij zijn echtgenoot wordt, dan zult gij van het Oosten tot het Westen den seepter zwaaien, daar de grootheid van oom ook die van U is. Wij denken dus anders over de zaak dan U en beschouwen haar

als en stuk trasi, dat in tweeën verdeeld wordt. Ik smeek U daarom er niet langer over te tobben; want gij maakt er U zelve door te schande. Daarenboven Boendö Kandoeng schijnt de fortuin ons zeer genegen te zijn, daar wij een vorst van geboorte van wien wij alle mogelijke bescherming zullen erlangen, tot familielid krijgen. (Wij kunnen onder hem in de schaduw zitten, wij kunnen tegen zijn stam leunen en op zijn wortels ons nedervleien. Is hij verstandig, dan kan hij ons onderwijzen; is hij rijk, dan kan men hulp van hem krijgen; is hij vlytig, dan kan hij voor ons werken; is hij sterk, dan kan hij den zwaren arbeid volvoeren en is hij dapper den vijand bestrijden; want zoo is de adat van den aangehuwde.) Wij zijn daarom zeer tevreden en in alle opzichte blijde. 't Is ons net als met hem die met *katang-katang* wordt ingewreven; evenals dat men transpireert en toch nog een baadje aantrekt; evenals dat men het koud heeft en nog naar het bad gebracht wordt; evenals dat men verzadigd zijnde, aan het eten wordt gezet; evenals dat men gestoken wordt door een kali^s-kali^s; evenals dat men met een zwaren stamper wordt gestooten; evenals dat men bij ongeluk moeraswater drinkt of rauwe *lamang* eet; evenals dat men met het hoofd naar beneden gekeerd iets inslikt of op den rug liggende in het water duikt; evenals dat men tot *oelam* de jonge bladeren van de *birah* gebruikt; evenals dat men bedrogen wordt door domkoppen; evenals dat een blinde groote oogen tegen ons opzet, een stomme tegen ons schreeuwt of iemand die geen vingers heeft ons iets aanwijst; evenals dat men katjang sibajau-bajau te eten krijgt; evenals iemand, die een krekkel in den neus krijgt of aan gebranden peper ruikt; evenals dat men wacht op lieden, die al vooruit zijn of personen naloopt, die nog komen moeten. Zoo blij zijn wij!" (*)

Toen Boendö Kandoeng deze woorden hoorde, begon zij te glimlaehen, terwijl de rijks grooten zeiden: „vergifenis Toeankoe! gelieve ons slechts op te dragen wat U, betreffende de zaak, goedvindt en wij zullen er ons aan onderwerpen.”

Hierop antwoordde de Toeankoe: „vergifenis moeder! zoo gij mijn verzoek benevens dat der rijks grooten en alle anderen hier vergaderd verhooren wilt, zouden wij oom, nu hij, zooals gij vernomen hebt, zijn dochter prinses Bongsoe met Imbang Djajö wenseht uit te huwen, iets dienen aan te bieden. Als hij een kleinigheid (een bilalang, een weinig rijst met wat sirih en pinang) ontvangt zal dat een bewijs zijn, dat gij zijn zuster zijt; het zal geheel naar den vorm wezen en tot teeken strekken, dat moeder het oprecht meent. Gij hebt slechts rekening te houden met de gevoelens van tante; want wat Uw verhouding tegenover oom betreft, hoe kunnen anderen daarover oordeelen, wijl ge U na elke kleine twist toch weer met elkander verzoent.

Indien het U behaagt, kom oom dan tegemoet als bewijs dat gij niet van gevoelens zijt veranderd. Wijl hij op zoo grooten afstand van U is, moet ge aan elkander blijven denken; want bij een toegenegenheid van uit de verte elkander toegedragen, is he alsof men in elkander's nabijheid is. Zoo moet 't zijn.”

(*) De Toeankoe geeft door deze wijze van spreken zijn groote ontevredenheid te kennen, zeer gezind zijnde den oorlog te beginnen.

Boendö Kandoeng keek boos, toen zij dit hoorde en sprak: „gij zijt waarlijk slim en geheel op de hoogte van onze zeden en gebruiken en goed bekend met de vormen. Door niet te volgen wat voorgesehreven is, zult ge echter nimmer mensch worden; maar gij vindt dit zeker mooi en zijt ongetwijfeld gewoon zoo te doen. Gij wilt het immers nog erger maken dan het reeds is en Radjö Moedö nog meer bederven, daar ge hem, niettegenstaande het kwaad door hem bedreven, nog onderdanigheid zoudt willen bewijzen!”

De Toeankoe antwoordde: „met Uw welmeenen moeder! ik heb zoo gesproken, omdat gij een buitengewoon mensch zijt. Gij weet immers reeds over een zaak te oordeelen, zonder haar vooraf te kennen en overal is Uw naam beroemd, omdat gij ten uitvoer kunt brengen, wat voor anderen niet mogelijk is. Wat moet er echter van worden, indien gij U houdt aan de vastgestelde gebruiken en daarin verschilt met oom! Wees dus niet onvoorzichtig moeder! de rijksgrooten en ik smeeken U dit. Laat U door geen toorn vervoeren of door drift overmeesteren; want de toornige verliest zijn vertrouwen op God en de driftige zijn overleg. Beter is het geduldig te zijn, daar de geduldige door God bemind wordt en de geloovige de lieveling is van den propheet. Ik zeg dat zoo, omdat moeder niet is zooals andere menschen, gij toeh zijt voor iedereen de vraagbaak en moet als bejaard mensch van alles verdragen kunnen.”

De Bandaharö, dit hoorende, zeide aldus: „duid het mij niet ten kwade Boendö Kandoeng, maar wat de Toeankoe zeide is waar; het zou dus raadzaam zijn, dat U zich daaraan hieldt, wijl daardoor Uw roem zal stijgen. Daarenboven Boendö Kandoeng hebben wij volgens onze meening ook altijd gezien en gehoord, dat broers en zusters, van elkander verwijderd zijnde, naar elkander verlangen en, in elkander's nabijheid levende, bezoeken bij elkander afleggen, terwijl zij elkander bijstaan als er gebrek is; en dit verheerlijkt immers Uwen naam!”

Nu sprak Boendö Kandoeng: „welaan Datoea^s Bandaharö als de rijksgrooten het dan goedvinden, heb ik er vrede mee. Wat zullen wij dan zoeken, dat behoorlijk is, zoodat er geen veraechting of sehande over ons kome!”

Op deze woorden sprak de Toean Kali van Padang Gantiëng: „vergiffenis Boendö Kandoeng! maar wij laten dit geheel aan U over. Wat U goedvindt, zal ook naar den zin van uwe onderdanen zijn.”

Hierop hernam Boendö Kandoeng: „ik zal er dan een buffel voor bestemmen, benevens wat rijst, sirih, pinang, gambir en tabak. Ik heb een buffel, die grooter is dan de gewone en buitengewoon mak; hij likt ons de handen en baadt zich elken achemiddag in een poel in roode aarde. Dezen zullen wij zenden.”

Toen de Toeankoe dat hoorde begon hij te glimlaehen en sprak: „Dat is wel moeder; U denkt in 't geheel niet na; want ge stelt meel met kalk gelijk en hoe kan men dat, wijl hun wit geheel verschillend is. Luister daarom nog eens goed. Moeder is in 't geheele Minangkabausehe rijk beroemd; waartoe zou 't nu dienen, dat men over U ging praten en vertellen, dat gij een vorstin even aanzienlijk als ande-

re, zulk een buffel als feestgeschenk hebt toegezonden naar een negorij, waar men overvloed van buffels heeft. Indien ge dus dat dier zendt, zult ge u aan verachting blootgeven en men zal zeggen, dat gij niet weet hoe het hoort en dat ge geen duit kunt missen en overal zullen de Minangkabauers voor gierig worden uitgemaakt. Die laster zal dus Uw deel zijn; want de gebruiken brengen mede, dat men elkander op fatsoenlijke wijze helpt. Moeder bezit immers si Binoeang, djantan Gadang, zooals gij hem noemt; hij onderscheidt zich van alle anderen in het veld en is niet zoo heel mak, daar hij in geen jaar thuis geweest is. Dien behoort U te zenden en dan zult ge, denk ik, geen schande inoogsten; want nergens op aarde is er iemand te vinden, die er zulk een grooten buffel op na houdt. Hij toch is grooter dan een olifant en maar weinig kleiner dan de stier die den aardbol draagt. Wanneer hij in si Kalawi verschijnt, dan zal tante zeggen, dat ge haar een oprecht hart toedraagt!"

Dit hoorende sprak de Mangelhoedem van Soemanie: „vergiffenis Boendö Kandoeng, maar het is volkomen juist zooals de Toeankoe daar gezegd heeft!"

Hierop sprak Boendö Kandoeng; „indien dit het gevoelen van den raad is, dan wil ik zelfs nog meer ervoor bestemmen; er is echter een voorwaarde n. l. dat gij U eenige moeite zult moeten geven om si Binoeang te gaan vangen. Gaat dus met U allen heen en gelieve hem hier te brengen!"

De rijks grooten antwoordden nu: „met Uw welmeenen Boendö Kandoeng, wij zullen allen gaan, doch een ding slechts; wij weten n. l. niet op welk veld ergens hij graast, noeh in welk dal hij zijn poel heeft of op welken berg hij zijn rustplaats koos!"

„Wat dat aangaat," hernam Boendö Kandoeng „dan moet gij maar op alle mogelijke plaatsen zoeken!"

Op deze woorden sprak de Toeankoe: „welaan rijks grooten! indien het er op aankomt om si Binoeang te vangen dan zijn er wel personen, die wij daarvoor zenden kunnen en wel si Barakat, si Baroeliëh en si Tambahi. Werden er veel lieden gezonden, dan zouden deze, als zij bij hem kwamen de grootste moeite hebben, daar er voor hem niet veel noodig is om woedend te worden; en mochten er dan gewonden of dooden komen, dan zou moeder daarvan de verantwoordelijkheid dragen. Wat nu si Baroeliëh betreft, deze weet hoe hij behandeld moet worden, daar hij hem vroeger heeft opgepast en den ganschen dag gelegenheid had, zijn karakter te leeren kennen."

Dit hoorende hernoemen de rijks grooten: „als dat Uw bevel is, dan onderwerpen wij ons daaraan en zullen wij voorloopig hier blijven."

Nu hernam de Toeankoe: „zeg Barakat, Baroeliëh en Tambahi! morgen ochtend vroeg laat gij eten koken en gaat gij met u drieën si Binoeang halen, zonder wien gij niet moogt terug keeren!"

Daarop antwoordden zij: „vergiffenis Toeankoe! als het er op aan komt si Binoeang te vangen, dit is gemakkelijk te doen; een van ons zal hem tegenhouden en de anderen hem opjagen en als wij hem dan drie rottings om de pooten geslagen hebben, zullen wij hem wel hier brengen!"

Intusschen was het nacht geworden en toen het derde hanengekraai het aanbreeken van den dageraad aankondigde, ontwaakte Boendö Kandoeng die zich eerst naar de achtergalerij begaf en daarna in het binnenvertrek kwam zitten, waar zij aldus sprak: „rijks grooten! toen ik dezen nacht was ingeslapen, begon ik te droomen. Ik droomde, dat mijn zeven rangkiang's met de *sibajau-bajau* en de *sitindjau laoei* door een orkaan geheel vernield werden. Daarenboven voelde ik de steenen neuten versehuiven, heen en weer geschud door een aardbeving. Verder was het mij alsof de dakrand op en neer bewogen werd en door een verwelwind wegwoei, gevolgd door mijn zitmatje van hilalang; en eindelijk droomde ik nog dat de Soengai Boengö buiten hare oevers trad, waarbij het schuim bovenstrooms kwam afdrijven en het geheele land onder water gezet werd. Toen mijn droom uit was, werd ik wakker en keek ik links en rechts zonder echter iets te ontdekken. Weest nu zoo goed eens na tegaan of dat nu ook een droom geweest is, die beteekenis heeft!”

De rijks grooten begonnen nu, na het hooren dezer woorden, na te denken, doch het mocht hun niet gelukken de beteekenis van den droom te verklaren. Zij werden onrustig en het zweet brak hun uit van angst en schrik. Ieder keek zijn bock na over verklaringen van droomen, maar de uitlegging van den droom te geven vermochten zij niet.

Eindelijk zeide de Toean Kali: „vergeef het ons Boendö Kandoeng, dat wij geen kans zien den droom uit te leggen; geen van ons vieren weet daar raad op en wij dienen het dus aan U over te laten.”

Toen hernam Boendö Kandoeng: „welaan Barakat, ga mijn zoon Katjindoean zoeken: den vlugsten haan op den galanggang; de groote vlinder dezer woning; den vertrouweling van de landstreek; hem, die schrandere en verstandig is, die vriendelijk spreekt en wien iedereen vreest.” Si Barakat ging hierop Tjindoer Matö halen en toen hij verschenen was, herhaalde Boendö Kandoeng hetgeen zij gezegd had.

Nadat Tjindoer Matö haar had aangehoord, sprak hij: „ik vraag vergiffenis aan moeder, aan Toeankoe en aan de rijks grooten. Wat de droom omtrent de zeven rijtschuren betreft, die met de *si bajau-bajau* en de *sitindjau laoei* door een orkaan vernield werden, dit beteekent dat er eenmaal een groot aantal gasten van verschillende natiën naar dit rijk zullen komen. Dat Boendö Kandoeng de steenen neuten voelde verplaatsen wil zeggen, dat zij in onafgebroken zorg en onrust zal verkeeren. De droom van het zitmatje, dat wegvloog duidt aan, dat alle vorsten met hunne legerhoofden en onderdanen ons in het verderf willende storten, hierheen zullen komen en de stad belegeren. Het overstroomen van de Soengai Boengö wijst er op, dat dit rijk in groote ellende zal geraken en het schijnen zal, alsof het zijn ondergang nabij is.”

Op het vernemen dezer woorden bleef Boendö Kandoeng het stilzwijgen bewaren, doch daar het al later en later op den dag werd, zeide zij eindelijk: „welaan Barakat, Baroeliëh en Tambahi, gaat nu maar op weg, wijl de dag nog niet ver gevorderd is.”

De drie mannen spoedden zich hierop voort, beurtelings vooraanloopende. Zoo kwamen zij van de kampoeng op den grooten weg, daarna op een veld, waar men het vee liet grazen, vervolgens in kampoeng Medan Saba en eindelijk op een vlakte, die tot droogplaats gebruikt werd en waar men bezig was rijst te drogen.

Barakat riep hier reeds van uit de verte: „zegt lieden, wat ik U smeeken mag, neemt Uw rijst zoo spoedig mogelijk weg, opdat wij geen onvoorzichtigheid begaan zullen met den buffel, dien wij meebrengen moeten, hierlangs te voeren. Vervolgens kwamen zij op Padang si Katoetoeih, daarna op Padang Lakè^s kandji en eindelijk op Padang Randjanö matö mamandang, waar si Binoeang graasde. Zij liepen nog eenige oogenblikken door en bevonden zich toen in de vallei van Boeki^s Rimbö bigau, waar een van stekels voorziene *bambansoort*, de *mandu malanteh banië* en de *karoemboei^s nan batarëh* groeiden en dat gelegen was aan deze zijde van Boeki^s si Goentang-goentang, waar men gewoon is vogels te gaan vangen.

Eenige oogenblikken later ontdekten zij diepe sporen, die naar beneden liepen en toen het hun duidelijk was, dat die van Binoeang waren, bleven zij bleek van schrik en met een kloppend hart stilstaan. Een hunner zeide nu „wat is dat nu hier vrienden? De grond is hier vol diepe kuilen (om erin af te dalen zijn zij te klein en er overheen springen kunnen wij niet.)”

Barakat antwoordde hierop: „ja Baroeliëh! wat nu te doen daar het zich laat aanzien, dat wij hier het leven zullen verliezen!”

Baroeliëh zeide hierop: „gij zijt geheel van gedachten veranderd en wat zullen wij er dus nog verder over spreken; maar als wij een buffel niet kunnen bestrijden, hoe zullen wij het dan den vijand doen! Maar genoeg; ik zal hem zelf wel vangen; en wanneer hem dan de drie strikken om de pooten zijn geslagen, zou ik niet weten wat er nog verder noodig was.”

Zij daalden nu, beurtelings vooraanloopende, af en kwamen een oogenblik later bij den boom, waaraan de buffel gewoon was zich te schuren. De modder lag daar bij hoopen en kleefde zelfs aan de takken der haröboomen.

Baroeliëh zeide hier ziet eens vrienden! dit is waarschijnlijk de boom, waar aan Binoeang zich schuurt. Indien ik geweten had, dat het er hier zoo uitzag, dan zou ik niet gekomen zijn!”

Tambahan spande nu de strikken en beefde over zijn geheele lichaam, toen hij zag, dat de sporen naar verschillende richtingen uitliepen. Nadat de eerste drie strikken gespannen waren, gingen zij weer verder, totdat zij kwamen aan den rand van een moeras in het woud Rimbö bigau, waar zich een groot aantal bidaislangen ophielden en ook hier werd een strik uitgezet. De modder lag er hoog omgewoeld en in de roode aarde onder een madang dja^tiboom bevond zich een poel. Daar groeide een batoeng met slechts een stam, een papaja met roode bloemen, een paroe^{poeä}^s met gekleurde strepen en pimpinggras dat overal even hoog was. Rechts ervan bevond zich een heilige put, waarin een bezoarsteen en links een beschreven talang en daar nu hield zich si Binoeang op.—

Si Barakat naderde zeer dicht en bemerkte si Binoeang, die bezig was zich in den poel om te wentelen, waardoor het water zich kabbelend voortbewoog totdat het in groote golven naar den overkant rolde, waar zij een geluid veroorzaakten als baren, die op de rotsen breken.

Zoodra zij Binoeang in 't oog gekregen hadden, begonnen zij alle drie te schreeuwen en hard te lachen en Binoeang in den modderpoel ziende, riep si Barakat: „rol U toch niet zoo lang, schaamt gij U niet in den modder te baden?”

Toen si Binoeang si Barakat hoorde schreeuwen, richtte hij zich op en keek naar alle kanten om zich heen. Nu schreeuwde Barakat nog eens, waarop zij met hun drieën riepen: „wees nu niet koppig en laat U vangen, opdat gij ook eens moogt ondervinden, hoe het thuis voor U is!”

Binoeang, dit hoorende, keek schuw rondom zich; hij stak den staart tusschen de pooten, schudde de horens, schreeuwde eens zachtjes, zette zich in postuur en vloog op zijn vijanden af. Hij rende voort zoo snel als de wervelwind; de aarde dreunde ervan, de hemel verduisterde door de opgeworpen aarde, de steile kanten van den poel stortten naar beneden en zelfs de gele ondergrond werd zichtbaar. Alle dieren, die hij bij zich had, vlogen van hem weg; de bijen, die op zijn buik nestelden, de gele wespen op zijn staart, de *sitjoetjoeä* in zijn ooren en de *panah liang* in zijn neus, begonnen hun zoo vergiftige beten uit te deelen. Barakat en Baroeliëh liepen wat zij loopen konden, waarbij zij allerlei luchtsprongen deden, maar si Tambahi deed nog het ergste en gedroeg zich als een krankzinnige.

Alle drie hadden bijna hun bewustzijn verloren; vol angst kropen zij overal rond, daar de ziel moeielijk het lichaam verlaten kon.

Si Barakat had een wond aan het oog gekregen, si Baroeliëh aan 't hoofd en terwijl si Tambahi in een roekamboom klom, verschool si Baroeliëh zich in een salak. Alles werd rood geverfd door hun bloed; bovendien hadden zij nog veel te verduren van de vergiftige steken. zoodat zij niets deden dan kreunen.

Dewijl si Binoeang niemand meer zag, keerde hij weer in den poel terug. Langzamerhand kwamen de drie personen weer tot hun bewustzijn, doch zoodra zij bijgekomen waren, gevoelden zij plotseling weer pijn en merkten zij, dat zij gewond waren.

Si Tambahi begon nu in den salak hard te schreeuwen, roepende: „zegt vrienden; hoe zal dat met mij afloopen; ik ben gewond en lijd daarenboven door de vergiftige beten onbeschrijfelijke pijnen; 't is alsof het inwendig bij mij brandt, terwijl ook mijn oog ter groote van een kippenei is opgezwollen!”

Dit hoorende schreeuwde si Barakat van uit den dadap en si Baroeliëh van uit den roekamboom; „het is met ons nog veel erger; onze ooren zijn geheel door-gescheurd; onze neus is zoo gezwollen, dat er geen gaten meer in zijn en onze oogen doen een pijn alsof zij verbrand zijn.”

Si Tambahi voegde er nog bij: „ach vrienden, hoe zal dat toch afloopen; mijn voeten zijn één wond en al!”

Daarop sprong hij naar beneden en kroop op handen en voeten verder.

Si Barakat riep nu: „maak een ladder voor ons, dan kunnen wij afdalen.”

Tambahi hakte nu een ladder en plaatste dien tegen den boom, waarop eerst Barakat en daarna Baroeliëh naar beneden klom.

Hier nu zeiden zij tegen elkander: „wanneer wij vooruit geweten hadden, dat dit gebeuren zou, waarom zouden wij dan hier gekomen zijn! Wat toch kan ons die buffel schelen, om voor hem bijna het leven te verliezen. Wij zijn hierheen gekomen omdat wij dachten, dat het een gewone buffel zijn zou; en al hadden wij daarenboven si Binoeang gevangen, dan zou dat toch niet gegeven hebben. Onze vorstin is al zeer onverstandig met doelloos schade te willen lijden, omdat een vreemde gaat trouwen, terwijl wij daarenboven hier nog veel pijn hebben door te staan. Liever echter dan op deze plaats om te komen, sterven wij op weg naar hnis.”

Zij keerden nu, badende in hun bloed, langs den vroegeren weg naar huis terug, nu eens schreiende dan weer lachende bij de gedachte aan hetgeen zij ondervonden hadden.

Zodoende legden zij een eind wegs af, totdat zij weer langzamerhand de kampoeng Medan Saba genaderd waren, waar de lieden die vroeger rijst te drogen gelegd hadden hen, toen zij het erf overstaken, toeriepen: „wij hebben onze rijst al opgenomen, maar langs welken kant hebt gij den buffel gebracht, waarvoor wij in ons werk gestoord zijn geworden?”

Si Berakat antwoordde: „maakt maar niet zooveel praatjes, als gij er niet van houdt iemand te krenken; ge hebt immers niet gezien, wat er gebeurd is. Kijkt maar eens wat wij moesten verduren; het bloed loopt ons uit voorhoofd, neus en voeten. Dat is gekomen, omdat wij bang waren het leven te verliezen, toen wij door dien verwenschten buffel achterna gezeten werden.”

Zij gingen weer verder, naderden al meer en meer en kwamen aan de vorstelijke woning, die zij, het voorplein overstekende, binnentraden.

„Vergiffenis Boendö Kandoeng, vergiffenis Toenkoe,” zeiden zij schreiende, „wij hebben si Binoeang niet kunnen grijpen en zie eens wat wij ondervonden hebben; wij hebben met den dood geworsteld en gebaad in ons bloed; doch dit is niet het eenige, waaronder wij lijden, maar wij hebben ook wonden en vergiftige beten en als daar nu wellicht koudvuur bij komt, dan zouden wij eindeloos berouw hebben (gegaan te zijn).

Dit hoorende, begon de Toeankoe te glimlachen en zeide hij: „met Uw welmeenen Boendö Kandoeng; wien denkt gij, dat wij nu tegen loon zullen uitzenden om si Binoeang te vangen. Door si Barakat te zenden hadden wij bijna dubbele schade geleden en reeds dadelijk heb ik gezegd, dat hij een hoog woord voert, veel te onnadenkend handelt en niet op God vertrouwt.

Op deze woorden sprak Boendö Kandoeng: „komaan Mage^s Pandapatan, haal mijn zoon Tjindoer Matö maar. Hij is naar de kampoeng Solo^f dalam, in de woning van djoearö Medan Labiëh. Zeg hem, dat hij onmiddellijk thuis komt.”

Op dat bevel ging Mage^s Pandapantan op weg; hij liep op een sukkeldrafje en kwam na eenigen tijd aan de kampoeng van Djoearö Medan Labiëh.

Tjindoer Matö ontstelde; hij wierp zijn damarnoten weg en zeide: Zeg Mage^s Pandapatan is Boendö Kandoeng wellicht ziek of maakt de Toeankoe zich over het een of ander ongerust, dat ge zoo hard loopt!”

Mage^s Pandapatan antwoordde hierop: „luister jongeheer, onze meesteres heeft bevolen, dat gij terstond naar huis moet komen en dit bevel breng ik U over!”

Tjindoer Matö kwam nu naar beneden en beiden sloegen op een drafje den weg naar huis in. Na eenigen tijd kwamen zij aan het vorstelijk verblijf en, het voorplein overgaande, traden zij het paleis binnen.

Nu sprak Tiindoer Matö; „vergifenis Toeankoe, wat U te bevelen hebt, zal ik eerbiedig op mij nemen.”

„Wel mijn kind!” sprak toen Boendö Kandoeng, de reden, dat ik U heb laten roepen is, omdat ik ten einde raad ben omtrent iets, dat niet twijfelachtig blijven mag (tusschen rijp en onrijp; over dag dicht en 's nachts geopend zijnde); het is mij onmogelijk terug te komen van hetgeen mij in de raadsvergadering is ontvallen; liever nog zou ik sterven. Welk middel weet ge nu voor me om si Binoeang te vangen, opdat die zaak een goed einde hebbe en ik er niet meer zoo over behoef te tobben. Niemand anders dan gij zult hem kunnen vangen.”

Tjindoer Matö, dit hoorende, sprak: „vergifenis Boendö Kandoeng, vergiffenis Toeankoe! Waartoe zou mijn leven anders kunnen dienen! Moeder heeft mij van jongs af opgevoed en mij uit gevoel van liefde de teederste zorgen bewezen. Al zou ik dan ook tot aan den hemel of tot in het diepste van de zee moeten gaan, als daardoor Uw schande maar uitgewischt wordt.

Indien ik in 't leven blijf, zal ik het moeilijkste voor U ten uitvoer brengen, mits het voor mij bereikbaar is, (ik zal het in den mond nemen en er mee weg vliegen, tenzij het verdwijnt en in wolken verandert; maar blijft het op de aarde, dan zal ik het tot gruis maken). Heb dus maar geen zorg meer moeder; zoo God wil, ga ik morgen op reis.”

Intusschen was de achtermiddag verstreken en de duisternis ingevallen, zoodat men de damarpijpen aanstak. Dien ganschen nacht deed men geen oog dicht, daar Boendö Kandoeng, de Toeankoe en Tjindoer Matö druk bezig bleven met elkander te onderrichten en samen te beraadslagen; en toen nu de morgen aangebroken en het zoowat zeven uur geworden was, sprak Boendö Kandoeng: „komaan Boengö Tjinö, kook nu wat rijst en *goelai*; want mijn kind zal naar het woud gaan om si Binoeang te vangen, wijl ik te veel gezegd heb en daarover thans in het nauw zit.”

Boengö Tjinö, dit hoorende, antwoordde; „met Uw welmeenen meesteres, de rijst is reeds in de *hedangan* en de *goelai* al klaar; zij behoeven slechts opgediend te worden!”

Hierna zette Tjindoer Matö zich aan den maaltijd en toen hij gegeten en

gedronken had, nam hij een betelpruimpje van den voorraad, die in zijn zakdoek klaar gemaakt lag, om op reis te dienen.—

Boendö Kandoeng sprak nu: „ga nu mijn kind! terwijl het nog niet laat is, want het oord, waar ge heen trekt, is ver en zeer onherbergzaam.”

Toen Tjindoer Mato gereed stond om te vertrekken, zeide hij: „vergiffenis Boendö Kandoeng, vergiffenis Toeankoe, duizendmaal vergiffenis, machtig gebieder van dit rijk, moge Boendö Kandoeng aan God en den propheet en de 44 *wali's* voor mij bidden; dan zal ik, zoo Boendö Kandoeng, Toeankoe en onze landstreek heilig zijn, si Binoeang meebrengen; dan zal ik geen vergeefsche moeite doen en Boendö Kandoeng niet beschaamd gemaakt worden.”

Hierop vervolgde hij: „dan ga ik nu heen.”

„Zoo God wil is dat goed! antwoordde Boendö Kandoeng. „Wees gelukkig en leef lang; moogt gij bevrijd blijven van alle onheil en gelukkig met si Binoeang thuis terugkeeren!”

Thans ging Tjindoer Matö op weg. Nadat hij het paleis verlaten had, volgde hij de voetpaden, die naar den grooten weg geleidden; hij stak de vlakte si Kadoedoeä en daarna die van si Katoetoeih over en kwam toen op die van si Raudjanö matö mamandang, de plaats, waar si Binoeang zich ophield. Nadat hij nu nog een eind verder had geloopt, bereikte hij de vallei van Boeki^sRimbö bigau, waar de bamban met dorens, de manau malanteh boenië en de karoemboei^snan batareh groeit, aan deze zijde van den berg si Goentang-goentang, daar waar men gewoon is vogels te vangen. Na eenige oogenblikken ontdekte hij diepe sporen, die naar beneden gingen en toen het hem bleek, dat het die van Binoeang waren, begon hij te glimlachen. Er waren vrij diepe kuilen in den grond, waar Tjindoer Matö over heen sprong. Een oogenblik later kwam hij bij den boom, waaraan de buffel gewoon was zich te schuren, en waar de modder tot aan de takken van de haröboomen opgehoopt lag. Tjindoer Matö liep nog verder en kwam eindelijk aan het moeras van Boeki^sBimbö bigau. Daar nestelden bidai slangen en groeide de papaja met roode bloesems; rechts ervan was een waterput, waarin een bezoar steen en links een beschreven talang; men trof er een paroepoekboom met gekleurde strepen aan; pimpinggras, dat overal even hoog was en een batoeng, die slechts uit een stam bestond. Daar nu lag Binoeang in een poel in bruine aarde; het water bewoog zich kabbelend voorwaarts en bereikte als groote golven den oever, waar zij onder een hevig geweld tegenaan sloegen.

Tjindoer Matö stond aan den rand van den poel stil, deed zijn kain wat steviger om de lendenen, bond hem nog vaster met zijn buikband, trok de mouwen van zijn baadje en de pijpen van zijn broek naar de hoogte, nam zijn *destar* van het hoofd en stak een betelpruimpje in den mond. Daarna blikte hij ten hemel, boog het hoofd ter aarde, maakte rechts en links een sambah en riep de hulp van God in (waarna hij zeide) „zeg Binoeang! kom er nu eerst uit, dan zullen wij samen wat keuvelen en zal ik U verklaren wat er gebeuren moet.”

Toen Binoeang dit hoorde, stond hij stil; zijn oogen draaiden in zijn hoofd;

zijn ooren werden rood; hij stak den staart tussehen de pooten, sehudde zijn horens, liet een zacht gekreun hooren, kromde zich en holde toen vooruit.

Het was alsof er een orkaan loeide; de grond sehudde als bij een zware aardbeving, het zand verduisterde de lucht, de steile oeverwanden stortten in, het gele zand van den ondergrond vloog naar de hoogte en bedekte het veld met een stoflaag. Vervolgens vloog hij op Tjindoer Matō af, maar juist toen hij bij hem was, sprong deze ter zijde, slechts even bijtijds om niet door zijn horens geraakt te worden.

Tjindoer Matō sprak nu: „wat voert ge toch uit Binoeang; ge lijkt wel mal, doch grapjes maken komt van daag niet te pas!”

Binoeang, dit hoorende, werd zeer boos, zoodat het seheen alsof de duivel en andere booze geesten in hem gevaren waren. Met alle kracht rende hij op Tjindoer Matō af en nu vlogen al de dieren, die op zijn liehaam zaten, van hem weg; de bijen van zijn buik, de wesen van zijn kin, de *kararawai* uit zijn ooren, de *panah liang* uit zijn neusgaten; de *piangi's* uit de hoeken van zijn oogen, allen vlogen van hem.

Tjindoer Matō nam den destar van het hoofd en daarmede rechts en links van zich slaande, zeide hij lachende: „maar venijnige dieren, wat bemoeit ge U met ons; wij willen samen wat pret maken, keert dus naar Uw plaats terug; want anders loopt het verkeerd af!”

Binoeang holde nu zoo verwoed op hem af, dat modder en zand vermengd met het drabbige water van den poel naar omhoog spatten, maar Tjindoer Matō sprong naar de rechter zijde (zeggende): „wat zijt ge toch ondeugend Binoeang! Wees toch niet zoo eigenzinnig en geef U liever aan de voorzienigheid over; want te doen zooals ge nu doet, is een hopeloos werk!”

Hierop nam hij zijn geborduurd zakdoek en stak een betelpruimpje in den mond.

Toen nu si Binoeang al weder op hem afkwam, sprong Tjindoer Matō ter linkerzijde en hem een klap met de vlakke hand gevende, sprak hij, terwijl hij hem bespuwde: „stil broertje, ge moogt aan kwade ingevingen geen gevolg geven; de booze toch verliest zijn denkvermogen en die haastig te werk gaat, wordt daar zelf het slaachtoffer van!”

Daarop klopte hij si Binoeang eens op den rug, waardoor het dier wat kalmer en rustiger werd.

„Luister nu eens!” hernam Tjindoer Matō, „ik bid U, denk er nu niet langer over U te verzetten, want ge zoudt slechts vergeefsehe moeite doen en alleen U zelve leed berokkenen. Wees dus stil Boejoeng, handel niet eigenzinnig en word niet iedermaal boos, want een boos mensch is altijd onvoorzichtig. Hoor nu goed naar hetgeen ik zeg; ik ben hier niet gekomen uit eigen beweging, maar ik ben gezonden door Boendō Kandoeng en op last van den Toeankoe van Tandjoeng Boengō en de rijksgrooten. Zoo God wil, zullen wij door onze meesteres naar de landstreek Kalawi en wel naar Soengai Ngiang gezonden worden, waar wij geheel vreemd zijn!”

Toen Binoeang dit hoorde, likte hij de handen van Tjindoer Matō; hij lichtte den staart op, bewoog de ooren heen en weer en kreeg tranen in de oogen.

Tjindoer Matō begon hem nu schoon te wrijven en nam een rotting, waarmede hij Binoeang vastbond. Hierop stak hij een betelpruimpje in den mond, hij bespuwde Binoeang en hem driemaal op den rug kloppende (sprak hij) „nu moet gij U niet meer verzetten en mij maar volgen; gebruik nu uw verstand en volg niet uw eigen hoofd, opdat wij niet in gevaar komen!”

Binoeang hield zich stil en Tjindoer Matō leidde hem uit den bruinen modderpoel in het moeras van rimbō bigau en klom met hem van uit het dal naar boven. Van daar kwam hij eerst op de vlakte si Randjanō vervolgens op die van si Katoe-toeih en daarna op die van Koeni Tamoe. Bij de kampoeng Medan Saba gekomen waren de mensehen daar verwonderd en Tjindoer Matō met si Binoeang ziende verschijnen, begonnen mannen zoowel als vrouwen, luidkeels te sehreeuwen. Alles geraakte er in opsehudding; de eekhoren (*toepai djandjang*) keek naar beneden; de simpa-aap begon te sehreeuwen; de kippen begonnen te kakelen en de menigte riep: „wat is dat vrienden, nog nooit hebben wij zulk een grooten buffel gezien! Waartoe zou die wel dienen moeten? Onz: kinderen zullen er van sehrikken en velen ten gevolge daarvan de koorts krijgen en sterven, waardoor wij in leed gedompeld zullen worden.” Een ander zeide: „dit geval zou oorzaak kunnen zijn, dat mijn kind plotseling dood bleef, hetgeen mij een eindeloos verdriet zou veroorzaken.” Zij droegen hun kinderen weg, maar niemand had zijn eigen kind; zonder het te weten had men dat van een ander genomen.

Van die kampoeng bewoners liepen er sommigen naar den zolder, anderen kroopen langs de wanden op; dezen klommen boven in de klapperboomen, genen weer in de palen van hun huis, nieuwsgierig als zij waren om te kijken. Tjindoer Matō glimachte, toen hij dat alles zag en vervolgde zijn weg, si Binoeang achter zich voorttrekkende.

Vervolgens kwam hij op de vlakte Pangimpauan en, de vlakte Pandjamoeau overstekende, bereikte hij den grooten weg, van waar hij eindelijk op het pad kwam, dat naar de vorstelijke verblijven leidde. Op het voorplein verseheneu, bond hij si Binoeang vast en ging naar boven.

Boendō Kandoeng keek op en Tjindoer Matō met si Binoeang gewaar wordende, zeide zij: „wel mijn jongen, mijn Tjindoer Matō, vlinder van deze groote woning, vlugste haan van den galanggang, vertrouweling in de negorij; gij, die wijs en slim zijt, die inneemt door Uw spreken en immer bereid zijt te sterven, waar het geldt de sehande van Uw moeder weg te wissehen, ge zijt dus weer geslaagd in hetgeen ge ten uitvoer zoudt brengen!”

Dit hoorende zeide Tjindoer Matō: „met Uw welmeenen Boendō Kandoeng en Toeankoe, wat si Binoeang betreft, ik heb hem vastgebonden op het voorplein aan den heiligen kamoeningboom!”

Op deze woorden ging Boendō Kandoeng met al haar hofjuffers naar beneden, waar zij zeide: „wel Binoeang, wat zijn wij lang van elkander gescheiden geweest, wel volle twaalf jaren, en wat zijt ge groot geworden in dien tijd!”

Hierop smeerde zij den buffel met olie en begon zij hem te wrijven, totdat hij geheel schoon was. „Nu glimt ge goed Binoeang, ” vervolgde zij, „en bestond er geen reden voor, ik mag vervloekt zijn als ik een voetstap van U zou scheiden, daar ik U onuitsprekelijk lief heb. Verander nu voortaan Uw gedrag een weinig, dan komt alles wel in orde.

Was er sprake van U te verkoopen, al kon ik dan Uw zwaarte in goud krijgen, ik zou U toeh niet willen missen; maar er is iets anders. Gij zult namelijk met Katjindoean en Goemarang op reis gaan en welliecht zal ik U nimmer wederzien. Dat komt, omdat ik in de vergadering te veel gezegd heb en ik mijn woorden niet kan intrekken, wil ik geen sehande op mij laden.”

Si Binoeang bewoog de ooren, terwijl Boendö Kandoeng vervolgde „komaan jongen geef nu bevel om, terwijl het nog vroeg is, het noodige bijeen te brengen.”

De Toeankoe beval nu; „Barakat, begin met *limau poeroet* te zoeken, die bij den grooten steen groeit aan de bron en die, met hun zevenen aan één tak zittende, naar het oosten overhangen. Wanneer ge er bijkomt, dan moet ge niet terstond in den stam klimmen, maar eerst drie maal daarop schoppen, vervolgens den adem inhouden en dan pas naar boven gaan. Ge moet de vruchten ook niet met de handen aanraken, maar in den mond naar beneden brengen, waarom gij ook geen antwoord moet geven, als er iemand in dien tijd iets aan U komt vragen. Zijt gij erin geslaagd, die *limau's* te vinden, breng ze dan regelrecht naar huis, zonder achter U te kijken. Ge kunt er dagelijks vinden stroomopwaarts in Pariangan.”

Op deze woorden spoedde Barakat zich heen en al meer en meer naderende, kwam hij eindelijk stroomopwaarts in Pariangan, waar hij rondom zich ziende, door Gods beschikking en door de heiligheid van den Toeankoe de bedoelde *limau's* ontdekte. Zeer verheugd hierover schopte hij driemaal tegen den stam, en nadat hij den adem met kracht had ingehouden, beklom hij den boom welks vruchten hij in den mond naar beneden braecht, om vervolgens zonder om te kijken den terugweg in te slaan.

Uitgelaten van vreugde thuis gekomen, sprak hij: „met Uw welmeenen Toeankoe! zie hier de bedoelde *limau's*.”

De toeankoe gaf ze aan Boendö Kandoeng en sprak toen: „kom aan Barakat, ga nu ook *pinang tongga* zoeken, aan welks alleen staanden stam de vruchten geheel op zich zelve zitten en naar de oostzijde groeien. De werking ervan is als van de *pinang djamba*, die erge duizelingen veroorzaakt; op zijn stengel nestelen vergiftige wespen; hij staat naast den *ramangboom*, die ook *kilingan hantoe rajö* genoemd wordt. Men kan hem dagelijks vinden aan de steile oevers van de Soengai Boengö; zijn wortels reiken tot in het water en hij steekt boven alle andere *pinang-boomen* uit. Gij moet hem op dezelfde wijze halen.”

Toen si Barakat deze woorden gehoord had, begaf hij zich op weg om die *pinang* te zoeken en daarin door Gods beschikking en de heiligheid van den Toeankoe eveneens geslaagd zijnde, braecht hij ze naar huis, waar ze aan Boendö Kandoeng ter hand gesteld werden. —

Toen alzoo gevonden was, wat er gezocht moest worden, sprak de Toeankoe: „met Uw welmeenende moeder, weet ge wat U nu doen moest? Laat, terwijl het nog licht is, een spierwit bord vol kleine scheurtjes halen; laat het met zorg afwasselen en op de andjoeng leggen; laat men Uw stalen mesje nemen en het goed seherp slijpen benevens wat Barosbenzoë uit Uw bewaarplaats en ook deze op de andjoeng brengen: vervolgens nog wat soelah-peper, drie zuiver witte pennen van een stekelvarken, drie naalden die in de hand gebroken zijn, een gemberwortel, zeven klapperpernerven, zeven kaarsen en den spiegel (*tjamin taroeh*) uit het gouden kastje. Laat men dit echter doen, nu het nog dag is, want in de duisternis moet men zich te veel haasten.”

Boendö Kandoeng liet op deze woorden alles op de andjoeng brengen en toen nu de avond begon te vallen, werden de damarpijpen aangestoken. Nadat men gegeten en gedronken had, sprak de Toeankoe: „paleisbewoners, dezen nacht wensch ik met (mijn broeder) nog het een en ander te overleggen!” en zich tot zijn moeder keerende vervolgde hij: „vergiffenis moeder, ik verzoek U laat de lieden nu stil zijn en verbied hen leven te maken of te stoeien, want wij hebben een gewichtig werk te verriichten.”

Het gelaat van Boendö Kandoeng betrok bij dit gezegde, terwijl zij zeide: „spreek toch niet zoo onbedacht; als ge niet weest, hoe ge spreken moet, zwijg dan liever stil; ik ben toch immers geen slavine! Komt aan lieden,” vervolgde zij, „laat uw muziekinstrumenten nu maar eens hooren!”

De paleisbewoners echter durfden geen van allen iets te zeggen, geen haan kraaide, geen kat miauwde, geen plank kraakte er.

„Kom Katjindoean! hernam de Toeankoe, „laten wij nu op de andjoeng gaan!”

Hierop beklom hij, gevolgd door Tjindoer Matö, de andjoeng, waar zij eenige oogenblikken later als leeuwen tegen over elkander gezeten waren.

De Toeankoe zeide nu: „Kom Katjindoean zie nu goed toe, en”, vervolgde hij, „Tjandai nan Goerawan, maak nu vuur in de rookpan!”

Toen Goerawan dit gedaan had, braecht zij de rookpan naar de andjoeng, waar Kantjindoean ze aannam om daarna de deur af te sluiten. Hierna legde de Toeankoe wat benzoë op het vuur en, de *limau's* in den rook houdende, deed hij zijn heilgroet aan den propheet en vroeg God om hulp; vervolgens strooide hij tarwarpoeder met gele rijst vermengd over den grond, begon met een bundel klapperpernerven om zich heen te slaan, blikte ten hemel, boog zich ter aarde, prevelde nogmaals zijn heilgroet, nam daarop een flesch en sprenkelde daaruit dauwwater om zich heen. Vervolgens ontblootte hij den spiegel *tjamin taroeh*; hij nam het mesje en sneed daarmee, onder het uiten van den *salam*, drie limauvruchten in stukken. De tampoek's vereenigden zich, doch gingen daarna weer van elkander om vervolgens in het bord rond te draaien en eindelijk in den vorm van een driehoek in het midden stil te blijven liggen. Nadat dit afgeloopen was, kneep hij de limau's uit en begon te bidden, waarin hij zich zoo zeer verdiepte, dat zijn blik door een zwar-

ten steen tot in den zevenden hemel en de zevende aardschijf heen drong. Daarna verdiepte hij zich in de bewegingen van de *limau* en zeide: „maak het licht wat helderder, opdat ik goed zien kunne, wat er met de *limau*'s gebeurt.”

Het *limausap* bruischte en kookte, er scheidde zich schuim af, dat eerst lijmerig en daarna helder zijnde den *Toeankoe* een zucht en vervolgens een glimlach ontlokte. Toen ook deze werkzaamheden afgelopen waren, borg hij (*Tjindoer Matö*) de benoedigdheden zorgvuldig op, waarna hij zeide: „vergifenis *Toeankoe*, maar wat hebt ge nu gezien en wat duiden de bewegingen van de *limau*'s nu aan; want zoolang ik niet weet of zij voorspoed dan wel ongeluk voorspellen, kan ik mij niet op mijn gemak gevoelen!”

De *Toeankoe* antwoordde hierop: wel *Katjindoean*! in de bewegingen van de *limau*, wordt zoowel kwaad als goed voorspeld. Luister nu waar het een en ander op neerkomt. Dat de *hulsels* (*tampoek*'s) zich eerst vereenigden, toen scheidden en daarna op het bord begonnen te draaien, beteekent dat gij op reis zult gaan en een onherbergzaam oord zult betreden, *Padang si Ani* genoemd. Gij zult daar alleen staan tegenover een groote overmacht; het verraad zal er U ten verderve willen voeren; Uw leven zal er elk oogenblik in groot gevaar zijn, zoodat gij er rust noch duur zult hebben. Toen de *tampoek*'s van de *limau* in den vorm van een driehoek bleven liggen, toen zij begonnen te borrelen en te koken, totdat er schuim op kwam en er zich een lijmerig vocht afscheidde, gaf dit te kennen, dat Gij door Gods beschikking hulp ontvangen zult, niet van menschen maar van si *Binoeangen* en wel van de giftige dieren, die van hem afvliegen en die U, zooals de teekens mij leeren, bijstaan zullen. Dat het *limausap* schoon en helder werd geeft te kennen, dat door Gods hulp alle verraders uit den weg geruimd zullen worden.

Verder mijn broeder maken wij, om te weten of iemand slechte bedoelingen omtrent ons heeft, gebruik van den *gementwortel*, die den aard der trillingen van 't lichaam aanduidt. Doen deze zich n.l. rechts gevoelen, dan is dit een teeken, dat voorname lieden ons leed brokkenen willen; krijgt men ze links, dan willen menschen van den laagsten stand ons dit doen en heeft men ze in het middengedeelte, dan komt het gevaar van personen uit de gewone volksklasse. De pennen van een *stekelvarken* gebruiken wij om de *tjoetjō karkoeto* en de *toedjoe paramaiō* van ons te weeren en het vergif te ontdekken, dat als God wil helpen dan niet meer voor ons verborgen kan blijven. De *sipadeh ladō soeläh* dient om de onverschrokkenheid op te wekken en de angst te verbannen. De klappernerven en het garen waren om ons te beschermen tegen bedrog, wangunst en verraad. De zeven waskaarzen moeten dienen om U Gods wil en door de heiligheid van onzen voorvader, die dit rijk regeerde en van *Roem* kwam en die als een van de vier groote vorsten bezitter was van den berg *Merapi* en den si *Goentang-goentang*, waar men netten spant, dag en nacht even helder te doen wezen. Wat verder den spiegel betreft, dien wij genomen hebben, die dient om U door Gods beschikking hulp te verschaffen; want als U op

reis het een of ander overkomt, dan kan ik, door er oplettend in te zien, weten of het goed of kwaad is en alzoo gerust zijn.

Luister verder naar mij: al zoudt ge U elken dag door de punten der wapenen omringd zien, ge zoudt voor het staal toeh onkwetsbaar wezen; al gingt gij ook naar het oorlogsveld, gij zoudt, wijl uw tijd nog niet daar is, toeh niet sneuvelen. Maak U dus daaromtrent niet ongerust en wees in dit geval niet wankeelmoedig; want ge behoeft voor niets te vreezen. Wie sehrikachtig is, heeft kans dood te vallen; hij die het altijd koud heeft, vindt gewoonlijk den dood in het water; die weemoedig van hart is, is voorbeschikt ver van de zijnen te gaan; die veel van stoeien houdt, is dikwijls oorzaak van twist, terwijl een oprecht mensch dikwijls het slaettoffer van bedriegerijen wordt. Deze limau's, zoo vervolgde hij, verdrijven vooral de gevaren der wereld. Als ge nu op reis zult gaan, dan zal het zijn alsof gij ten strijde trekt en voor het geval dat gij dan hinderpalen mocht ontmoeten, wil ik U in vertronwen mededeelen, dat gij dan niet moogt wijfelen en geen voetstap terug treden; want dat is den jongeling van Tandjoeng Boengö een verbod. Deedt gij het, dan zouden er thuis zemelen in een klapperdop voor U gereed staan en een *sangka* ^s *omin* te broeien, want het zou alle sehijn hebben, dat ge een leghen geworden waart. Indien honger en dorst U dan plaagden, zoudt ge wat asch in een kopje kunnen nemen; ge zoudt U aan *sirih karako* ^s moeten vergasten en U daarbij bedienen van oude *pinang*, die door de eekhorentjes weggesmeten is, terwijl de oude bladeren van den kandoengboom U tot *gambir* zouden strekken. Pagar Roejoeng zou U vervloeken en Soengai Boengö voor eeuwig U van ziel stooten.''

Dit hoorende zeide Tjindoer Matö: „met Uw welmeenen Toeankoe! Gij behoeft mij dat niet onder het oog te brengen. Waart ge een ander persoon, dan zou ik U wat anders zeggen; iedereen toeh weet, wie ik ben. Het voor een tweedemaal van U te hooren, zou ik niet kunnen dulden. Hoe zouden wij op dit oogenblik al iets kunnen uitmaken. God is machtig en wij hebben nog niets ondervonden, wat wij goed of kwaad kunnen noemen. Volgens mijn gedachten ook zijn wij menschen allen gelijk en kan zoowel de een als de andere sterven. Gij behoeft mij dat niet te leeren!”

Toen de Toeankoe hem zoo hoorde spraken, begon hij te glimlachen en zeide: „als gij behouden in Tandjoeng Soengai Ngiang zijt aangekomen, overleg dan goed bij U zelven, om een middel te vinden prinses Bongsoe alleen te spreken en vertel haar dan al onze omstandigheden. Als si Bongsoe 't hebben wil, dan zou ik begeeren haar te ontmoeten. Boendö Kandoeng toeh is al oud en kan spoedig sterven. Kwam zij nu te overlijden, dan zou er niemand zijn geschikt om in dit paleis het bestuur op zich te nemen. Ook het verlangen van de rijks grooten is daarom (dat zij mijn echtgenoot wordt), daar de onderdanen anders slecht zouden worden en de vorsten van Boeö en Soempoe Koedoeih zich aan onrechtvaardigheden zouden sehuldig maken, waaronder het geheele rijk zou lijden. Mijn eenigste streven is daarom prinses Bongsoe te spreken, al moest zij er ook het leven om verliezen. Als ge haar dus

niet meebrengt, verbied ik U terug te keeren; dit is zoo goed als een doodsbevel voor U. Bespreek de zaken dus goed met haar en zeg haar, dat als zij niet hier verschijnt, ik tot haar komen zal. Mocht het echter zoo ver komen, dan zou er in het geheele rijk opschudding ontstaan, maar dewijl oom zich niet zou kunnen verantwoorden, zou hij er alleen het onaangename van ondervinden; allerlei beslommeringen zouden zijn deel zijn en misschien zou het hem wel het leven kosten, terwijl ook Bongsoe, verteerd door inwendig verdriet, geen rustig uurtje meer zou hebben. Brengt ge haar echter mede, dan zal de zaak gemakkelijker voor ons afloopen; want mocht men den oorlog willen, dan zal de justitie, na gedaan onderzoek, niet anders kunnen zeggen, als dat zij door een tijger verscheurd of door den bliksem getroffen is en dan zal oom zoowel als Imbang Djajö het moeten opgeven. Dit zal de afloop zijn, en wij zullen alzoo, zoo God geeft, aan het langste einde trekken. In geval ge echter niet slaagt, dan zullen wij een groote schande te verduren hebben. Zoo de prinses echter niet mocht willen, dring er dan maar niet te veel op aan; want alleen als het met wederzijdsch goedvinden gaat, worden wij voor naberouw bewaard; daarom moet ge trachten de toegenegenheid bij haar voor oom en tante uit te dooven; gij moet haar op den toestand van ons en onze kampoeng wijzen en zeggen, dat het land zonder bestuur is, de godsdienstige wetten zonder kracht, de vorsten onrechtvaardig, de onderdanen ongehoorzaam, de kampoengs verlaten, de markten onbezocht zijn en zeden en gewoonten niet nageleefd worden."

Dit hoorende sprak Tjindoer Matö: „vergifenis Toeankoe! maar dit is een moeilijke opdracht aan mij; want als 't waar is wat men zegt, dan is men bezig met de voorbereidselen voor het huwelijksfeest van prinses Bongsoe te maken en mijn gevoel van schaamte doet er mij ten zeerste tegen opzien, daar wij mannen verlegen zijn in de nabijheid van een anders vrouw te komen en daarenboven staat de prinses als bruid immers onder een sterke bewaking."

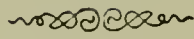
Hierop hernam de Toeankoe: „kom Boejoeng laat U dat niet verontrusten. Als ge Gods hulp inroept, is het immers gemakkelijk de prinses te ontmoeten. Wanneer ge daar zijt, wacht ge slechts tot het werk bijna afgelopen is, dan wendt ge U tot oom en tante en vraagt hun eenig voorwerp van waarde ter leen. Is het in Uw bezit, dan maakt ge U uit de voeten en verbergt ge U ergens. Men zal zich dan alle moeite geven om U te zoeken en ofschoon men U niet vinden kan, zal men uit spijt toch doorgaan met U op te sporen. Mocht er iemand U ontmoeten, houd U dan alsof gij krankzinnig zijt en wil men U naar huis brengen, verzet U daar dan tegen zolang, totdat Bongsoe zelf komt; want zij zal ongetwijfeld daartoe aangedreven worden. Als Bongsoe dan bij U is, zegt ge haar, dat zij van deze talisman gebruik moet maken en laat haar die bewaren in heur haarwring. De *pitanggang* en *ilemoenan* zitten er in en al is zij ook maar zoo klein als een spinaziezaadje, er is niets of zij bevat het. Maak U dus niet ongerust, want verlaten zal ik U niet. Door Gods hulp en de heiligheid van onze voorvaderen zullen wij, al ontmoeten wij

elkander in geen jaar, toch niet van elkander gescheiden zijn; want mocht Uw lichaam verre van hier gaan, Uw geest zal mij blijven omzweven!”

چيندور ماتوه

ورنان سيفو ران ۲	1	امفون ۲ امفون بريدو کلي امفون
ديکميغ سليبر علم		امفونله کامي بندا کندوغ
ديبلون سبلون کوکو		امفونله کامي د توانکو
9 امفون تانون سغسيتا		خبر اوراغ کامي خبرکن
10 لشکغ سکلي داغ سناھون		دوستا اوراغ بوھوغلہ کامي
ممنئا ۲ کنديرين		بوھوغ اوراغ کامي تاسرت
نن مناروہ کريس کستين		دي لہما برکلمان
نن براھولو کايو کامت		سدائله راج فرامفوان
نن برانما مداغ کيري	2	ديدالم اولق تذجوغ بوغا
ديبھگي تيگ بھگي		ديدالم علم مينغ کرابواک
سکارات کبنور روھم		ديدالم کوت فگر رويوغ
سکارات کبنور چينا		نن برانما فريت کوت دالم
نن سکارات فدا فولو امسک	3	بوکنله راج داغ مھبلي
جک برانمو کمدين		بوکنله راج داغ مھينئا
بيلغن دنيا سو داہ سمفلي	5-4	ماراہ بوکن سلطن فون بوکن
نن براباجو کستين		راج براديري سنديرين
ورنان سيفو ران ۲		سما تراديري جن علمک
تنکلا ماس داھولون		تيمبلن راج بنور روھم
فوسک داري نبي ادم		تيمبلن راج بنور چينا
11 ديتانون انق بيداداري	6	تيمبلن راج ديلاوتن
12 نن مناروہ امس جتاجتي	7	سفيدہ بلھن امفت جورلي
13 فته ديوليو فندا کفن		نن منجوجوغ داغ مھکوت
14 نن مناروہ لمبيغ لمبوران		نن برانما کوله قمر
15 نن مناروہ جھگوت جھگي	8	نن براکايين سيکندون ۲

- 17-18 نون مزاروه تقراران سگر جنتن
 نون برافريسي جغت توما
 نون براتيغ تراس جيلانغ
 نون برافران اكر لوندانغ
 نون براتابوه فولوت^۲
 نون براگندغ سليگوري
 18 نون برابندور باتغ بايم
 نون مزاروه لافي^۲ هيلانغ
 دي^۲ حتي تقديرالله
 اونتوغ فون سوده ماس ايت
 هارين سداغ تغه هاري
 سداغ فون بونتا^۲ بايغ^۲
 سداغن ليتا^۲ انجيج^۲
 سداغن لاغغ اوراغ ديكمفوغ
 سداغن رامي اوراغ ديفكن
 19 اولغ براولغ ديتندين
 هارين فانس برائين^۲
 برابول داغن گوروه توهور
 سداغله راج فرمفوان
 دانغ فيكيران بندا كندوغ
 منا سيكمبغ بندهاري
 ككي تاغن بندا كندوغ
 20 انق كونچي امين فورو^۲
 منا كمبغ بوئا چينا
 21-22 اشگون چندلي نون گوراون
 23 سيجچو براگو هاني
 24 اشگوغ گامي جلن براسيمفغ
 داغ ليلا راگم سيگندا
 25-26 سيلغكي ممبغ ديهوان
- سيريبدو براچينغا بايك
 27 كسومبا همبلوا فيگو
 28 سيكاسه سلينداغ داينغ
 هانديغ چرانيه سومور ديناقر
 چرامين چينا براكيلتن
 سيكاسيه اشگن براچراي
 29 سموراسه گونوغ مرافي
 چروم فيراق كوليندان سوترا
 30 تليفو^۲ فولغ فغكيلن
 31 همفيغ تراسيراق هاري هوجن
 اگا^۲ باغونكن جو سيدويوغ
 سداغ برادو اتس ازجوغ
 سوروه تروون اين كماري
 دينلي مننتي دسورامبي
 نون كن تيته بندا كندوغ
 منداغر كات نون بكمين
 اله ميمبه انپلاي.
 32 ادوه سيكمبغ بندهاري
 امفونله كامي توان توا
 جك ايت تيته بندا
 تكوتله كامي تنذغ ايت
 ممباغونكن داغ توانكو
 اف سببن داميكين.
 33 انته ترانچه با^۲مپابوغ
 34 جك ترالغكه اين منواه
 نمون ترالينتس اين ملومفود
 كامي جوا منغغوغكن
 35 تيداق نيان بوليه دتنذغ
 بگي^۲ چهاي متاهاري

- لاوله دودو داغ توانکو
د فنداغ کیري دغن کانن
اله تمفاه بندا کندوڅ
تراسمبور داراه دیدادا 39
اله تورو انپلاي
اله دودو لالو کالوچوڅ
براگلو داغ ۲ باپق 40
کیفس براسابوڅ کیري کانن
فغینڅ مملکو فوهن
براهلس دغن کاین کونڅ
براغ نن فانوت مڅغ کریس
براغ نن فانوت مڅغ ایکت 41
براغ نن فانوت مڅغ فداغ
تذیل منجهیل مڅغ چرامین 42
تومبق برهوبو براکولیلڅ
سلافن فغینڅ کبیلڅن
مماکڅ فکاین کامسن
برانولیس داشن ایر امس
دیباوا ایر د سیکمبڅ
سداغ دیدالم کیندی فیراق
فمباسوه موک داغ نوانکو 43
برواری داغ توانکو
دودو داتس تیلیم فنداغ
بواتن اوراغ دیدغکلی
برانما تحت ماچون علم 44
دیباواه تیرلی لاغیت ۲
برانمفیس تیکر سنذیامن 45
داتس دواغکما نن برامیسیر 46
هینتن دان فودی براکیلتن
- جک دیکزل هاتی لینتوه
نمون دسبوت لیداه کالو
جک د نندڅ مات بوتنا
بااف جو کامی ممبراونکن
امفرله کامی بندا کندوڅ
امفون بریدو کلي امفون
بگیکن سوغوت بندا کندوڅ 36
منداغر کات نن بکین
انه تکما بندا کندوڅ
مڅکه کرواڅ تغه
لالو دنیغکت تڅگ انجوڅ
د سیمبیکن کولمبوچندی
انه منیته بندا کندوڅ
باغون بوپوڅ باغون بغاه
بلم توغکل ججتن بندا 37
جرات سمات بندا کندوڅ
فرتس جن اف اکن داولس
هوبوڅ پاوا راغکلی هانیکو
اوبت جریه فلاری دامم
سیدینڅین تمفل دیکغلا
هولو جنندوڅ لیمغا براکوروڅ
سمبهن علم مینڅ کرابو
مروهیم بسر امفت بلی
مڅکوت اولق تذجوڅ بوغا
فرمینن بوا سمغو کودوس
یواه هاتی د بندا کندوڅ 38
تیمخن ۲ لیندوڅ بولن
منداغر کات نن بکین
اله باغون داغ توانکو

سرات جن اروس جن فاسغن،
 54 تمفن سوداه لئگم ترا باوا
 بگي دي لوکيس ديگم برکن
 سفنتون هيئتن اتس امس
 ادا سبنتر اين دودو
 اله منيته داغ توانکو
 امفونله ساي بزدا کندوغ
 افله تيته بزدا کندوغ
 ممبري تيته بزدا کندوغ
 منا جوا لي هغ بويوغ
 سبب بغا دينلي باغونکن
 بدان دينلي سوداهله توا
 انترا لاي حايث بزدا کندوغ.
 55-56 بايک کيت برافدو فدان
 ايا براتراؤ جن براندي
 اماء دينلي چوري دينلي ففرکن
 سورات سبگي اونداغ
 57-58 کو ديياجون سيتمبا لما
 داغ سباريس تيداق هيلغ
 کو ستيئي برافنتغ لوبا
 ديدالم علم ميذغ کرابواک
 نن سلراس باتغ بگواس
 سئيدران گونوغ برافي
 59 توشگو نن تيگ سجاراشن
 راج براتيگ ذیک نوبت
 سؤراغ راج دالم بوا
 سؤراغ راج سمفوکودوس
 سؤراغ راج فگر رويوغ
 بگي تلي ديفيلين تيگ

حيران ممنداغ سمهان
 لکلاکي فرامفوان
 بزاري اوراغ نن بايق
 تيداق تراکذل اف
 47 دي ممنداغ داغ تونکو
 ورنان برابگي ا
 د فنداغ ميراه ورنان کونيغ
 د فنداغ هيچوا ورنان بيرو
 رومنن برالين
 گيلغ گميلغ چهيان
 سفنتون بولن امفت بلس
 ورنان امس سفواوه متو
 48 رمبوتن چينچين تروهن
 49 داهين سهاري بولن
 کنديغن بنتو تاجين
 50 فيفين فاوه ديلايغ
 مات نن بگي بيذغ تيمور
 هيدوغ نن بگي داسون توشگل
 تليغا تليفو لايور
 51 بيديرن لونتر ديلاري
 گيگي براکيلت چرامين چينا
 ايداهن همفالم ماسق
 داگون هاوان تراکنتوغ
 52 ليديرن ميدان خيالي
 بوني کاتن لمام مانيس
 53 لارائه فوتي کبنديشن
 جک بوليه روف بکين
 لاکو فراغي تاء برالاوان
 لارائه فرتي کجودون

- سبکي فولا انقکندوځ
 ماسيځ ۲ فرينتهين
 داغرکن بذر بفا ۲ کڼدوځ
 لوروځ راج دالم بوا 60
 مميځغ عاده جن ليمبگ 61
 مميځغ بوځکل تا ۲ براتولو 62
 مميځغ تراجو تيداق کانن
 ايت جبتن راج بوا
 کيت نماکن راج عاده
 سبکيفولا انقکندوځ
 لوروځ د راج سمفوکودوس
 ايله راج نن د سنن
 مميځغ حکم کتاب الله
 مميځغ کلام سيځ مالم 63
 داغ منجوجوځ تيته الله
 مفراجکن سوروه نبي
 شرع کرس عبادت بيان
 عمل طاعة حکم براديري
 راج عادل بوکن کفالغ
 ايت جبتن راج ننتون
 سداغ ديدالم سمفوکودوس
 کيت نماکن راج عبادت
 سبکيفولا انقکندوځ
 لوروځ فد نکريک
 نن برانما فکر رويوځک
 ايله بفا ۲ نايک نوبت
 مميځغ جبتن محکمکن
 ايله راج سعلمن
 ديدالم علم ميځغ کرابوک
- لالو کڼوځ مهليڼتغ
 لالو کريق نن برادابور 64
 کدورين ديتاکو ۲ راج
 لالو فولانه کاسنن
 سيهاغ براننتق بسي
 کسيلولو ۲ فوني ماتي
 ايت فيځغن کيت جوا
 سبکيفولا انقکندوځ
 لوروځ دي ۲ بسر امفت بلي
 امفت بوا ۲ نگرين
 امفت اوراغ اکن بسرن
 بندهار د سوغي تراب
 توان قضي دفا داغ گنتيغ
 توان منجودم دسوماني ۲
 توان فذجغ د سرواس 65
 نن براگلر دانو ۲ فمونچق
 اين مميځغ گنتيغ فوتوس 66
 اين مميځغ بيغ تابو 67
 اين نن لايده سوسه فايه
 نن منجوجوځ فنيتين
 نن دسوروه سيځ مالم
 منجلمني فاسيسير علم نغک
 ممينتاک عاده تيف نگرين
 امس مانه توځکوب بوبوځ 68
 حق دنچيغ فغلواران
 اوبور ۲ گڼدوځ کمودي 69
 فولغن فد کيت جوا
 ايت بسر امفت بلي
 کفا ۲ ريمبون فگر رويوځک

جک حکمن سوداه جاتوه
 ستهیل گانوب سوداه برچوب
 حکم بفر سوداه ترابندیغ
 هابیس بیچارا بنداهارا
 عاده لیمبگ تاء براتوروت
 براجلن دانو بنداهارا
 کدالم بوا سمفوکودوس 75
 جالغله راج نن د سنن
 دغن ترانیدب مجلیسن
 جک تاهابیس بیچاراتو
 مک براجلن راج بوا
 رافت فافت مغیریفکن 76
 منجالغ بفا نن کماری
 د سیک بیچارا مک سوداه
 فولغن فدا کیت جوا
 باءایت تاته باریسن
 باءایت اونداغ ۲ نن
 سبگیفولا انقکندوغ
 لوروغ فد نن سورغ لای 77
 جک تومبوه سیلغ سلیمیه
 برابنته علیم جن فندیتا
 لوروغ کفد کتاب الله
 دیباوا کتاب سوراغ ۲
 ایا منجالغ توان قضي
 کدالم نگرې فداغ گنئیغ
 امائن لیمت کتاب بسر
 جک تاهابیس بیچاراتو
 مک براجلن توان قضي
 منجالغ راج سمفوکودوس

70 این نن گداغ کیت لمبوه
 این نن تومبوه کیت تانم
 مهراج لایلا تو فکندوغ
 دالم علم فاسیسیر نغک
 جک ملیغکغ تاه ترانفس
 جک تکم تیداق تراسونداق
 71 بولیه ممکی سچوریغ کونیغ
 جادی ممکی فایوغ گداغ
 72 بولیه ممکی لایلی سوروغ
 تفي فراگیهن کیت جوا
 سبگیفولا انقکندوغ
 لوروغ فد سورغ لای
 توان گداغ دیبانیفوه
 اوراغ براج دیپاتین
 اوراغ براسوتن دیمانن
 اوراغ براکوات دیتوانغن
 73 اوراغ منمفوه روسو جلن
 74 برکات تیداق براسنتاهو
 براتورتور فنتغ امبیل باواه
 کیت نماکن تو فاکندوغ
 هاریمو کوت فیلیغ
 تنافی فولا انقکندوغ
 اولق الین کات ننتون
 جک تومبوه سیلغ سلیمیه
 لوروغ دعاده جن لیمبگ
 دیدالم علم سچوریغ نغک
 فولغ کفد بنداهارا
 دالم نگرې سوغی تراب
 جک عادتن تیداق برتوروت

باء ایت تاته باریسن
 باء ایت اوندغ^۲ ن
 80 بقاء برانما هافر بسر
 81 فوست جلا فومفونن ایکن
 دیدالم علم میدغ کرابوک
 سبکیفولا اونقکندوغ
 سبب بقاء دینلی باغونکن
 سوداه اما همب منداعر
 دیدالم نگرې سوغلی ترب
 بنداهارا ممذجغ گلغکغ
 دالم کوریمبغ بائو هلغ
 کلغکغ برالیلیمت داغن امس
 براتیرلی برالاعییت^۲
 لاگی برکولمبو کاین کونیدغ
 رامین سابوغ مهارابو^۲
 82 تولق برانونددا بولو هایم
 83 بونی کاتون براناری^۲
 بونی ریل براناریغ^۲
 اواغ کچیل برانچدیغ^۲
 دی^۲ فیتیس براکونی^۲
 دی^۲ امس براکاتی^۲
 داگائن براتمبون^۲
 انقن سوداهله گداغ
 برانما فوتی لگنکایدنی
 این منچاری بیننتون
 اله تیگ بولنله لمان
 تیگ رشکیغ ن تراساین
 تیگ چامت امس ن هابیس
 تیگ بواه گوداغ ن له روسق

رافت فافت سمهان
 سگلا ایمام داغن خطیب
 موقیم ن اافت فولوه امفت
 ممینتا حکم کسمفوکودوس
 جک تاهابیس بیچارا تو
 برجلن راج سمفوکودوس
 منجائغ بقاء ن کماري
 دسیک بیچارا مک سوداه
 فولغن فدا بقاء جوا
 باء ایت تاته باریسن
 باء ایت اوندغ^۲ ن
 سبکیفولا انقکندوغ
 جک تومبوه سیلغ سلیدیه
 دیدالم علم میدغ کرابوک
 78 جک مهاجق توهو فراغ
 جک کوسوت تیداق سلاسی
 جک کاروه تیداق جرانیه
 فولغ بیچارا دمخودم
 دالم نگرې داغ سومانی^۲
 امائن روندیغ دبندیغن
 جک له هابیس بیچارانو
 مک براجلنله مخودم
 منجائغ بقاء ن کماري
 رافت فافت مغیریفکن
 سگلا ممیگغ بیچارانو
 داغن ترانیدب مجلسن
 79 جک این سمفی کماري
 دسیک بیچارا مک سوداه
 فولغن فدا بقاء جوا

باء ایت کراج مک جدي
 باء ایت کراج مک سلامت
 باء ایت مقصود مک سمفلي
 لیمبگ اوراغ ممیگ بیچارا
 تیدر سیغ براجگ ملم
 جاعن کوراغ سنجنتاناجم
 جگ میگ تگوه ۲
 جگ برانپیل سما برت
 88 جگ دودو مراوت رانجوا
 89 جگ تکا منینجو جراه
 باء ایت اوراغ بر اعقل
 براغ نن تیغگی دیدانورکن
 90 براغ نن فذدق دیهوبوغي
 ملبوتکن براغ نن کرس
 میندورکن براغ نن تکغ
 مرافتکن براغ نن گغغ
 منجینکن براغ نن لیر
 91 ممانوهی براغ نن لوهق
 باء ایت اوراغ بر اعقل
 بوکن مرراه ممیگ حکم
 حکم سلافن فراکاران
 92 جگ راج لاین حکمن
 فرافانیه لاین حکمن
 سوداگر لاین حکمن
 بیافری لاین حکمن
 جگ عادة لاین حکمن
 موفقة لاین حکمن
 جگ عقل لاین حکمن
 جگ کتاب لاین حکمن

کسالیمن انق راج ۲
 راج نن منا نن تاداتغ
 سوتن نن منا نن تاسنن
 اله تیگ کمونیغ گنتیغ
 فا اوتن کودا اوراغ منونغ
 سوراغ- فون تیداق داموهکن
 84 اوراغ اموه این تاسوک
 اوراغ سوک این تاهوه
 85 اغکوه ۲ نن تو فکندغ
 86 بگی اکانی سنووغ فیلالی
 ایک باء ایت انپلاي
 بایکله بفاء فای کاسنن
 فد فیکیران بندا کندوغ
 منجالغ گلغغ بنداهارا
 بوکن سبواه کراج بفاء
 سمولا بفاء نایک نوبت
 87 اماء تپو دیراسم اوراغ
 اماء فندی دیلغکم سنن
 اماء تپو عادة جن لیمیگ
 باپق عادة فراکارا عادة
 باپق حکم فراکارا حکم
 انته بروبه له توکینی
 انته براتوکر له توکینی
 لیمبگ اوراغ جدي راج
 علمو فدی نن دیفکی
 کین بریسی کین توندو
 عادة اوراغ براهمب رعیه
 دالم بطن کیت مپمبه
 دالم ظاهر این مپمبه

کتیگ مستحیل فد عقل
جک عاده تیگ حکمن
فرانما بیان سلهن
کدوا براسقسي سلهن
کتیگ تراگنم داغ تندان
جک کتاب دوا حکمن
فرانما تندو فصلت
کدوا براتفتو بابن
فصل ایت معني جلن
باب ایت معني فیدتو
اسارت براکات ۲،

95 تیفو اچس تکی ملایو
کنیگ گوریندام باروس
سبکیفولا انقکندوغ
جک سمفلی بفاء کاسنن
کنگری سوغلی تراب
لوروغ دیداتو بنداهار
جک ککین نن ترالفکه
جک کاتن نن ترادوروغ
جک مولوتن لالو لالغ
جائن ایت دیتوروتکن
نمون این سکلی نغک
باء ایت اوراغ براعقل
تکوت سایغ این دبفاء
تیدات ایلو ایت فکندوغ
96 بگی هروان مکن انق
سبکیفولا انقکندوغ
نن کن د فکغ تگوه ۲
کذایکن اوزغ جدي راج

جائله ایت دچمفورکن
جائله ایت دسماکن
بیلع دیداتو بنداهارا
داغرکن بذر تو فکندوغ
تروهکن دیدالم هانی
فغکل سایمن همب رعیه
انس لیما داغ بکین
مولا ۲ سله تاغتن
کدوا سله ککین
کتیگ سله کاتن
کامفت سله ماتن
کلیمه سله لاکون
ایتله سله همب رعیه
نن کن تینه بنداکندوغ
حکم راج دوا فراکارا
اسا هیدوف کدوا ماتن
باس هیدوف مانغ حکمن
باس ماتن اله حکمن
[کات اول ۲ جوا
کات اخر ۲ جوا
کات بطن ۲ جوا
کات ظامر ۲ جوا] 93
94 بیافری تیگ حکمن
فرانما دیلیهتن
کدوا دیداعرن
کتیگ تراگنم داغ تندان
جک عقل تیگ حکمن
فرانما وجیب فد عقل
کدوا جایز فد عقل

- 102 داغن توان منخودم د سوماني
مک لالو بفا کاسنن
سداغ کدالم داغ باتيفوه
کومفولکن ستو بيدچارا تو
داغن توان گداغ ديباتيفوه
- 103 جک تيداق لاي براتوفغ
104 بولت له بوليه د يگولتکن
فيديه له بوليه د يلايگن
داغن بسر نن امفت بلي
- 105 هابيس بيدچارا سيلغ سلوه
جک کاتن نن تيداق سواده
سوداهکن مله د بفا
جک له هابيس بيدچارا تو
رافتکن بسر امفت بلي
جاغن توان گداغ ديباتيفوه
لالو فولا بفا کاسنن
- 106 کدالم بوا سمفوکودوس
هدابله راج دوا سيلا
لوروغ عادة جن ليمبگ
107 جاغن د يباري سيلغ سالو
حکم سرع ۲ جوا
حکم عادة ۲ جوا
تتافي فولا انقکندوغ
اولق الين بيدچارا تو
سرات کدوا مک جدي
ديء عادة براسندي شرع
ديء شرع براسندي عادة
باءايت سکاراغ کيني نهک
کومفولکن ستو بيدچارا تو
- توجوه فولا داغ بگين
فرانما عادل فدا حکم
کدوا ايغت دان براني
97 کتيگ سوکه داغن جگ
کامفت جگ د بيدچارا
کليما اوفا بومي داغن لاغيت
کانم تيدا لالي
کتوجوه تيداق براسوک
98 سبگيفولا انقکندوغ
برابلي بفا داري سنن
99 جاغن چچت مرا ملينتغ
برالاکو فيننا فدا الله
عمر فذجغ رزقي موراه
براغ مقصود سمفلي جوا
100 براغ داغن چدي جوا
سبگيفولا اونداغ ۲
جک بفا لالو کاسنن
سداغ کدالم سرواس
101 براتولو براندي بفا سنن
جاغن ايندوم سرواس
کومفولکن ستو بيدچارا تو
مک لالو بفا کاسنن
سداغ کدالم فدغ گنتيغ
براتولو براندي بفا سنن
داغن توان قضي فدغ گنتيغ
کومفولکن ستو بيدچارا تو
مک لالو بفا کاسنن
سداغ کدالم داغ سوماني
کومفولکن ستو بيدچارا تو

- تروهکن ديدالم هاتي
 چک له فدو بيچارا
 دغن راج نن دواسيلا
 دبو جاغن سمفو کودوس
 بوات له بوليه ديگولتکن
 فيغيه له بوليه ديلايگن
 سرات بسر امت بلي
 سوکله هاتي علم نغک
 سانغله هاتي همب رعيه
 منداعر حکم ساعت عادل
 داري اول سمفلي کاخر
 لابيہ مشهور نما بفاء
 ترا مشهور کسان سيئي
 کبيلغن کمان
 ايله راج سدوات
 108 ادوه بسر سهنديک
 اوراغ توا سا اونداغ
 فغولو سبواه حکم
 دي منتي سما سکات
 هلوبلغ سما سملو
 باءايت کهنداغ بنذا کندوغ
 اماء سانغ نگرپک
 انق راند براجن سوراغ
 109 داگج جاوه دانغ مگکالس
 سبکيفولا انقکندوغ
 سلامت بفاء فولغ فاي
 جاغن چچت مرا ملينتغ
 کزگري سوغلي تراب
 اغ کسوک بنداهارا
 ميلهت بفاء له کماري
 ايا بسر نن امفت بلي
 سرات بسر جن فغولو
 سگلا منتي بنديران
 سگلا انق مودا
 سرات نن رافت سمهان
 گدغ کچيل توا مودا
 هيئا موليا ميسکين کاي
 بيراهي هاتي همب رعيه
 نن کن تينه بنذا کندوغ
 سبکيفولا انقکندوغ
 چک بفاء فاي کاسنن
 باواله اديق کندوغ بفاء
 ايله بوجغ کچيندون
 چيندور مات بنذا کندوغ
 110 اوراغ نن چراديق چنداکیا
 لاي جواري بيدجقسان
 مانيس مولوت براكات
 ديملوي اوراغ نن بايق
 هايمن نن نغکس ديگلاگج
 111 داغ ليمفانس رومه گداغ
 112 اچغ دالم نگرپ
 دالم علم ميذغ کرابواک
 اگا برانم بفاء فاي
 سبکيفولا بفاء کندوغ
 چک بفاء فاي کاسنن
 باواله هايمن اگا سیکور
 113 هايمن کيننتن فنجغ ايکور
 سيغ مراهب ملن مراهي

- 121 جاشن دیکنل همب رعیه
اگآ برانم بفاء فاي
سيبر اکت سيبروليه
نن کتيگت جو سيتمهي
سبگيفولا انقکندوڄ
جک سمفلي بفاء کاسنن
چوبا فرانواؤ فراندايکن
ايا جو دانو بندهارا
بيبلغن بذر سوڄگوه۲
روسيدکن بذر سما ساوراڄ
بيبلغ ديداتوؤ بندهارا
جک اين لاي سوک
مذريما کچيندون
چيندور مات بندا کندوڄ
جک اين تيداق سوک
اصل جاشن اوراڄ تهور
122 تيداق تومبوه سونن د بفاء
سبگيفولا انقکندوڄ
جک اين لاي سوک
مذريما اوراڄ ميدسکين
123 براگندوڄ داکر لافوؤ
سوکر نن بوکن الڄ۲
124 کاین د تڄکب مک دودوؤ
سمفيڄ د فڄڄڄ تاء براباون
سبگيفولا انقکندوڄ
ففرکن بذر سوڄگوه۲
بيبلغن بذر هابيس۲
لاکو فرائي اديق بفاء
ايله بوجڄ کچيندون
- نن مکن د يهاني تاغن
114 نن مپاسف د بوغا کوکو
هايم نن تڄکس داوستازک
115 هايم نن بندوڄ ايت بووڄ
ستو تلور دوا پوان
جاشن بيدريڄ سڄگوناني
نن ديم اتس گونوڄ مرافي
116 نن براکوکو د يهاواڄ۲
117 نن مکن بوغا اغين
118 نن ممينوم اير بوغا
نن ديم اتس تلغ فريندو
تمفت بوروڄ نير ماني
سنن سراڄ تيڄگالوڄ هيتم
سما۲ جن سيڄماراڄ
سيڄماراڄ ريمبون ايکور
فاسق کوکو توڄڄڄ هروان
هيتم بيبيير ليداه براتونڄ
توڄ توڄڄکل فينچوران گاديڄ
تمبون داگيڄ فنتس لارين
فيهق۲ نن کودا تيجي
فرانقکن کودا سمبوراني
جک هايم نن کينندن
119 برافنتڄ دمیکن بنتوؤ
باواله جوارا ميدان لابه
جاشن تاجين سبرومبوڄ
120 داغن بنغن ستيڄتيڄن
سبگيفولا انقکندوڄ
جاشنله بايق بفاء فاي
جاشن تهور لاراس نن فڄڄڄ

- 134 داري رومه کتافين
 135 فاي براهمبوغ سيفاء لاگ
 فاي براماین ۲ کودا
 فاي ملفس لايغ ۲
 کاتفه فداغ لاواس ننتون
 ساراغ فون تيداق دامیکين
 هاني بندا تيداقله سانغ
 نمون دیداعر سوک رامی
 136 منداعر سور داغن سورای
 منداعر اوراغ سوک رامی
 سئلا انق مودا ۲
 نن سما ۲ جن همب
 جک لمبت بولیه ننتون
 بندا کندوغ تاجون داهولو
 سمفلي تورو تيداق برانگگ
 تيداق تهو ديلوان کاوان
 ايک باء ايت انپلاي
 جاعن همب توادوروغ جوا
 فنچغ فنذاقن لي دبندا
 نن کن کات داغ توانکو
 منداعر کات نن بکين
 گللق سپم بندا کندوغ
 اله منيته بندا کندوغ
 منا جوا لي هغ بويوغ
 بلم نوکل ججتن بندا
 جک ايت کات بفاء
 لايه سوکن بندا کندوغ
 اتو انن اکن سبواه
 ايسو هاري دينلي براحصل

- چيندور مات بندا کندوغ
 125 اوراغ براج ديپاتين
 اوراغ براسوتن ديپاتن
 اوراغ ملايه دفنداين
 اوراغ براكوات ديتولغت
 اوراغ منمفوه روه و چان
 جک تاء کاني ديپاتين
 126 تکاء مپوليع اين ملوداه
 127 براكات سيغره ۲ لذچغ
 هاتين پلا ۲ رومن
 128 اوسپکن فدام تمبه گلب
 129 باء اوراغ بوهق ۲ کن
 بيدچاران لاین داري اوراغ
 کاتن دوا سبغس
 اداغ ۲ دوا سبونلي
 130 اداغ ۲ کات براغگ
 131 دالم دو تغه تيدگ
 اف سببن دامیکين
 جک ادا نن بروبه
 جک لي ادا نن برانوکر
 بوکن بفاء بوليه ملو
 مباراه براكهندا هاني
 132 داغ برافسن برانوروتکن
 جک سلوروغ بدان دينلي
 تيداق جدي مهبوغ لنگکه
 133 بگلي انق دائم سوسوان
 جک لاي بوليه فينتا بندا
 مکن سانغ دالم هاتي
 اماء ماتني برافايوغ رومه

لومفت نن سمفلي كالودار
 سنمئوڭ فيلاللي علميمو
 نن منوتوفي هاتي نن امراه
 ممبروگگن هاتي نن سوني
 نمون د يواوه لائيت نئوگ
 143 هابيسله ايت سمهان
 اله منيته بندا كندوڭ
 منا جوالي بويوڭ
 سبب دافت د بندا كندوڭ
 فغتهوان سبابق ايت
 داغرکن بذر سوغگوه
 تئكللا ماس داهولون
 ماس بقاء ديدالم رحيم
 ديدالم تيان بندا كندوڭ
 هاوا نفسو برباڭگي
 هاتي بوايا د هنداكن
 144 بواه كلاف نيور كاديغ
 ايت نن لاييه بندا هنداكن
 سماس الله اكن ممباري
 دافنله ايت سمهان
 ديچاري سلامت فذجغ گومبء
 ايتله انق سיתי هاوان
 سلما لمبت نن بئكين
 اداله گاران فوكول امفت
 تراكلب لالو براسين
 جدي براميمفي انپلاي
 دائغ والي داري مکه
 نن ممفوپاي كعبه الله
 سهيتا فذجغ جئگوتن

ما ديزلي فئگئيل جوار ميدان لاييه
 ديم ديكمفوغ سولو دالم
 نئتي فئي هاري سيغ
 سبگيفولا انقكندوڭ
 اديق بقاء تيداق ديسك
 ايله بوجغ كچيندوان
 چيندور مات بندا كندوڭ
 نمون سهاري ننتون
 هاريله فئغ انپلاي
 فئغ براجاوات داغن سنجا
 سنجا براجاوات داغن مالم
 اله لالو ترافاسغ دامر
 نمون سملم ننتون
 سكلب تيداق دنيدورکن
 دنونجوو داجر بندا كندوڭ
 علميمو دنيا داجرکن
 علميمو اخره داجرکن
 هابيسله ايت سمهان
 137 لوروغ فدا فکايين دنيا
 ديدالم علم ميذغ کرابواک
 دافنله ايت سمهان
 139-138 داغ فيتونديو دان فيلايه
 140 کوو فيگريغ دان فيگنتر
 141 سرات چوچا کراکوت
 هابيسله ايت سمهان
 براليندوڭ دتغه تراغ
 براکيلت سمبيل براهدان
 براتادوه همبوڭ
 214 چذجغ اير تيداق فوتوس

جدي ن توغكوت تيلنتنگن
 سبگيفولا ن دي فوتي
 چك سمفلي ظاهر كدنيا
 سلامت عمرن فنجق
 فليهركن بذر بايك ۲
 سبگيفولا له دي فوتي
 نما سنن گلرن سنن
 اوراغ مودا سلطن رومندوغ
 تيمبلن راج بذر روهم
 تيمبلن راج بذر چينا
 تيمبلن راج ديلاوتن
 ميمفي سمفلي بندا تراباغون
 همب فنداغ كيري دان كانن
 ستو فون تيداغ كليهنن
 انتهن جيپين ميروفا
 انتهن سيطان براسوارا
 حيرانله بندا ماس ايت
 فيكير فنداغ بندا كندوغ
 تيداغله لاین تيداغ بوكن
 ايتله ممفي سبزنن
 اغكوه ۲ هديتة الله
 ايله اوراغ ن مهاجر
 اوروغ كغد بندا كندوغ
 ايتله كات والي ننتون
 ن كن نيته بندا كندوغ
 منداعر كات ن بئكين
 گللق سپم له توانكو
 نمون مسلم ۲ ننتون
 سكلب تيداغ تيدوركن

اينداه روفات تاء منغكوغ
 145 فوتيه كونينغ ورنان فيغلي
 سدرهان سمفون بييسي
 توبوه براكيلت چرامين چينا
 تيداغ بوليه فنداغ پات
 جوبه فوتيه سرورن فوتيه
 هارومن بوكن الغ ۲
 باون همبر باون كستوري
 147-146 باون كومكوما نيروانو
 براديري ديكلمغ هواو
 باء ايت بوني كاتن
 148 اوسه فوتي برادو جوا
 149 فوتي مغندوغ داغ مونتديك
 150 ن برانما كمالا ستي
 چك فنگكغ تيداغ هاغوس
 چك ديراندم تيداغ باسه
 مناهن سفيت داغن گونتيغ
 مناهن سولا داغن راجم
 چك سمفلي ظاهر كدنيا
 ككنتي الله اتس دنيا
 اوراغ كيرامت هيدوف ۲
 راج سمپهن فتح فكي
 چك ترانگكه اين منوله
 نمون ترالينتس اين منومفوه
 ايتله راج سعلمن
 دائم علم مينغ كوابواك
 ديدالم علم فولوا فراچك
 رعيه ايت سمپهان
 جدي دهيتم دفوتيهكن

ملبهت اوراغ له داتغ
 اله تمفاه سیدراکت
 اله لفس تاجي دیتاغ
 سوداهله کوسوت بانغ بولغ
 تراسمبور داراه دیدادا
 تراکاجوت تراچغغ دیري
 ایا جوارا میدان لاییه
 لالو براکات انپلاي
 151 هنداق کمنا هغ براکت
 افکه تینه بندا کندوغ
 اتوکه سمفلی اجل دینلی
 سمفلی بیلغن سهاریک
 منداعر کات بئکین
 گلق سپم انپلاي
 ایله فولا سیدراکت
 جاعن داتوغ تکوت سنن
 152 حرملیله نن بئکین
 153 اتو هان اکن سبوه
 نن تینه توان توا
 داری کوت کمفوغ دالم
 154 فرانیه کیت کاسنن
 ایا سبنتر کینی نهگت
 سبکیفولا دلی داتوغ
 نن تیتهن توان توا
 باواله تاجي سبرومبوغ
 داغن بانغن ستینتیغن
 تیداق ادا جدي برانگوه
 نمون این سکای نهگت
 فن کن کات سیدراکت

دوا کلي هایم براکوکو
 سمفلی کتیگت هاری سیغ
 سفنگله منتری نایک
 کیوا فوکول سلافن
 اله منینه بندا کندوغ
 منا جوا هغ براکت
 براجلن جوا له داهولو
 جانوت جوارا میدان لاییه
 سداغ دیکمفوغ سولو دالم
 اوراغ نن گداغ اتس بلی
 برافنتغ کانلی دقدان
 تیداق اوندور سبانغ بولغ
 کاتکن دینلی منینه
 سوروه داتغ این کماری
 تیداق جدي برانگوه
 سوروه باوا ایت بوپوغ
 جاعن تاجین سبرومبوغ
 ایا بانغن ستینتیغن
 منداعر کات نن بئکین
 اله نرون سیدراکت
 داری اتس رومه کداغ
 براجلن لاری الغ
 سلما لمبت نن بئکین
 لما براسراغ داکت جوا
 داکتله کمفوغ جوارا میدان لاییه
 سوداه تیباه تغه هلامن
 کیران جوارا میدان لاییه
 سداغ مالمفس تاجي
 سداغ مالوسلی بانغ بولغ

ایا دینلی بیلغ کن ۲ جوا
 سمفیله گاران تیگ هاری
 نن تیداق منججاجق هلامنک
 سوداهله اونتوغ بدان دینلی
 انق سوراغ لاین لاکون
 157 هابیس هاری براگنتی هاری
 هابیس بولن براگنتی بولن
 تیداق فانه ملیهت رومه
 158 فانس میغ دالم اوستانک
 انق مپلق اوراغ نن باپق
 159 انق ماپیسو علم نغک
 تیداق کتوان نن دیچاری
 160 انق تانهو د اونتوغن
 تیداق نن لاین کهذاقن
 ایبا براماین ۲ سجا
 ذیک رومه تورون سرومه
 ممبیلغ تفگ نن باپقک
 مندغر کات نن بکین
 براکات سکمیغ بنداهاری
 ایبا بنر بندا کندوغک
 کاسیه سایغ تراروروغ لالو
 سداغ کفد کچیندون
 161 توغکغ ۲ بولوه سروس
 162 سفنتون اگیه ۲ فوکغ
 163 بگی براتنق دیکوالی
 ایک له مواه داغ لمان
 لوروغ فدا بدان همب
 هابیس ناسی براگنتی ناسی
 هابیس گولی براگنتی گولی

برواری جوارا میدان لاییه
 منداعر کات نن بکین
 لالو براگکوه انپلاي
 دامبیل فکاین سمهان
 لالو براجلن انپلاي
 سیدراکت مغیریغ د یبلاکغ
 لالو براجلن کدوان
 گنتی داهولو منداهولوی
 کین لاما براسراغ داکت
 اله سمفلی کافینتو گابغ
 155 ماسو کجیروغ کمفوغ دالم
 سوداه تیب تغه هلامن
 اله نایک جوارا میدان لاییه
 نایکه فولا سیدراکت
 انه تمفا بندا کندوغ
 امفون بریبو کلی امفون
 چمس بنر بدان همب
 افله تینه بندا کندوغ
 سمبه جوارا میدان لاییه
 منداعرکات نن بکین
 اله مینته بندا کندوغ
 منا جوارا میدان لاییه
 نننی سساعت سکتیک
 ایبا دینلی هنداق برابچارا
 اله مینته بندا کندوغ
 156 منا فولا هغ براکت
 چاری جواله سیدوبوغ
 انق دینلی کچیندون
 چیندور مات بندا کندوغ

تراواغ ن اوراغ نن باپقك
 انه منيته بندا كندوغ
 منا سيكمبغ بندا هري
 جاغن دسبوت تو دي كندوغ
 جك منداعرن سيديووغ
 گداغ هاتين بوكن كفلغ
 سما ديليهت ننداعغي
 جك هان سكاراغ كيني
 تولغ گداغ توبوه لي صيحت
 جك اين مهوراي لگكه
 سفاتوه بواغ بلاكغ
 168 جاغله ايت نوردونيكن
 انه منيته بندا كندوغ
 منا جواهغ بروليه
 براجلن جوا انككندوغ
 انه ميمبه سيبروليه
 امفون ساي بندا كندوغ
 كمنا اين اكن ديچاراي
 بگي كوتو ديدالم هيچو
 انده هيلير انتهن مودئي
 تيداتا كتوان لي تمفتن
 باء بيلاغ اتس كاچغ
 169 اين اوفما بوروغ فولو
 ديمنا فتح سنن براملم
 170 لگكهن بايق اغكوغ گاهي
 بگي بلوت ديكاتر ايكور
 منداعر كات نن بگين
 انه منيته بندا كندوغ
 منا جوهغ بروليه

چاوان فچه دالم هيداعن
 دي لما ترالئا جوا
 164 فننتي انق مكيغ ننتون
 جك تراللي اگا سديكيت
 سواداهله سوغوت بندا كندوغ
 جك هات ن همب سوراغ
 كو جاغن سله سديكيت
 بيرله جاغن برافنداعن
 سبگيفولا بندا كندوغ
 جك هات ن همب سوراغ
 165 ديچاراي سيويه ديچران
 ديباوا كتغه بلي رامي
 كچيندون ديواغ هوتغ
 ايك باء ايت انپلاي
 جك لاي حاييت عمر بندا
 براغ كراج جدي جوا
 براغ مقصود سمفلي جوا
 براغ لگكهن لالو جوا
 براكاين سيليه سوميليه
 تيداتا ديباري فچه تفي
 باجو تا بوليه كانلي فلووه
 جك كوراغ بندا گنتي جوا
 اخر كلقتن كمدين
 جك اين چيندور مات
 166 لاي كچيل ترانجا
 لالو گداغ تراواوا
 جك بندا هيلغ باء كيني
 167 تراغ مهبوبوغ جدي هابو
 هيلغ لولوس كغوست تاسي

منداعر کات نن بئکین
 اله منیته داغ توانکو
 مذا جوا هغ برولیه
 لیپتی جواله داهرلو
 کیرا ۲ هانی دینیا
 فای براهمبوغ سیفء راک
 فای ملفس لایغ ۲
 سداغ کفداغ کایو تانم
 هاری اسنین سهاریک
 فرا دامین تو د سنن
 سگلا انق مودا ۲
 سگلا انق مولیا ۲
 173 سگلا انق فراتیافن
 جک تیداق این د سنن
 چاری کفکن سیمغکو بیغ
 جک تیداق این د سنن
 مک چاری کسان سینیا
 منداعر کات نن بئکین
 اله بواجن سیدرولیه
 بواجن لاری ۲ الغ
 کین جاوه برسراغ داکت
 انه تیبا گارن د سنن
 سداغ د فداغ کایو تانم
 تمفت براهمبوغ سیفء راک
 بکس ملفس لایغ ۲
 اعینن تیوف ۲ الغ
 ادا سساعت سکتیک
 ادا ستاری سفیتانق
 کداغرن بونی داغوغ ۲

جک سلوروغ تذتغ ایت
 بولیه فولا دینلی تونجووکن
 لوروغ کفد کچیندوان
 171 دیمنه هدا ب نن براتلون
 اداله سنن چیندور مات
 172 دیمنه انق مودا ۲
 اداله سنن چیندور مات
 دیمنه رابب نن برابونی
 اداله سنن چیندور مات
 سبکیفولا انقکندوغ
 جک این تیداق د سنن
 چاری فو لله دبفا
 کاتمفت براهمبوغ سیفء راک
 بکس ملفس لایغ ۲
 تمفت علامت ماین بدیل
 سنن فندیکر ماین فداغ
 د سنن سورء داغن سواری
 جک تیداق این د سنن
 لالو فولا بفا کاسنن
 سداغ کفداغ سریدولن
 تمفت براسیکب فراموکن
 د سنن نمبیغ نن براتیمغ
 د سنن فریسی نن براسلو
 جک تیداق این د سنن
 چاری فولا کفداغ فذجغ
 سمبیل دیکانن فریاغن
 د سنن انق مودا ۲
 تمفت مماغ ماین کودا
 نن کن تیته بندا کندوغ

امفونله همب تون بوجغ
 تیداقله ادا دمیکن
 اتو هان اکن سبواه
 نن تیتهن توان توا
 فولغ کیت کینی نغک
 تیداق ادا جدی برانغره
 ایتله تیته سای جوجوغ
 منداعر کات نن بکین
 175 دیلافسکن تلی لایغ ۲
 لالو دیتارچی سیدرولیه
 لالو براجان جوا فولغ
 انه مذوروت سیدرولیه
 جلنن لاری ۲ الغ
 صزاره سوسه دالم هاتی
 سلما لمبت نن بکین
 کین لما براسراغ داکت
 داکت کجیروغ کمفوغ دالم
 انه تیبیا تغه هلامن
 176 انه دتیغکت نغک انجوغ
 اله برابونی فرامینن
 بروئن فذدی براکوجفی
 177 موسغن فذدی بیلواری
 178-179 تیوغن فذدی دینداغ راندو
 180 مور مغیکیر دیوبوغن
 براکوکو هایم نن کیننن
 نن کیننن فذجغ ایکور
 بونین دیباواغ ۲
 اله مذجاعوه بزدا کندوغ
 اله تمفا کجیندوان

برواری سیدرولیه
 ممنداغ این کاتس
 سیداهله تمفا لایغ ۲
 فدنن کلواغ بیدرفاتغ
 لالو جوا سیدرولیه
 لالو دیتارچی فغکل تلی
 اد سچوروس فراجلن
 اداله اوراغ نن باپقت
 سداع دفوهون کایو تانم
 برابونی سور دغن سوری
 نمان اوراغ سوک رامی
 سگلا انق مودا ۲
 سرات انق مولیا ۲
 برابنکی ۲ فکاینن
 174 نمان اوراغ کالی ۲
 برواری چیندور مات
 کلپهن سیدرولیه داتغ
 ترسمبور داره دیدادا
 ترالفس تلی لایغ ۲
 اله براکات دغن چمس
 سمبیل برابول سله سدان
 هنداق کمان هغ برولیه
 مغاف گارن بزدا کندوغ
 اتوکه سکیت غلو فانیغ
 اتوکه گاریغ داغ توانکو
 میمنی دینلی بورو سجا
 دالم نن تیگ هاری نغک
 منداعر کات نن بکین
 اله مدمبه سیدرولیه

- عاده ليمبگ سوغي تراب
 183 راج نيبي فاتح فگي
 حکمن ظلم سيغ مللم
 184 گيلا برامين کيجوه کينچغ
 اوراغ فچکاء فکدوهن
 تيداق مليهت داگغ لالو
 هنداقن جوال تکماء
 برفاي سمبيل براهدان
 185 مگئونتيغ دالم ليفتن
 جاشن فراچبهاي بنذا کندوغ
 جگ باء بغس کامي نغک
 سمفلي کدالم سوغي تراب
 چراديق ماتي بيغوغ تراجوال
 اولوء فمباير هوتغ
 تيداقله بنذا کاسيه سايع
 سداغ کغد بدان کامي
 بنذاله سوسه سيغ مللم
 براسليموت اعين داغن امبون
 186 ديهيدوفکن فکو دان کومبغغ
 پاموؤ سئیکور بنذا هلوا
 دي کامي تيداق باء ايت
 اماء سمفلي کاسيه سايع بنذا
 داري کچيل بنذا گداغن
 فدا فيکيران هاتي کامي
 نن سهيغگ ايک نايک
 جگ ادا جدي باء ايت
 منيتهله بنذا سنا سيني
 بليله فدي بايق
 نن کن ديمکن لالاب تيدور
 ايسي تمفارين انم توجه
 جدي تمفارين اوسنازک
 تيداقله کامي تورون
 بايک ماتي برفايوغ رومه
 دالم اوسنان بنذا نغک
 187 گيلا دي دودوء تيدور
 بوليه برالاکو فينتاء بنذا
 منداغر کات نن بکين
 گللق سپمله توانکو
 لالو منيته انپلاي
 امفونله ساي بنذا کندوغ
 جگ ايت کات سيمبووغ
 فيکيرله بنذا هابيس
 جاشن مپسل کمدين
 ايت برنين بنذا داغر
 ايله کات داغ سيمبووغ
 اين سوده فاي کاسفن
 کنکري سوغي تراب
 لاييه جاهتن اوراغ دنن
 گيلا مپامون دان مپکل
 گيلا مالوفس دان مراچون
 188 گيلا مالومبوؤ دان مالومبي
 تيداقله بنذا سايع ديكامي
 داري کچيل بنذا گداغن
 189 جاشنله بنذا سپاء
 منداغر کات نن بکين
 سودهله سرغوت بنذا کندوغ
 بدان ملغ مواوت چيلاک
 تيداق تراونوه فراتين

تپو این د تیځگي رانداه
 معني سبڼر۲ اوراغ
 تپو د ظاهر داغن بطن
 تپو د هډمب داغن توهن
 تپو د اول داغن اخر
 تپو د صح داغن بطل
 تپو د حلل داغن حرم
 تپو د سنډه دان فرض
 مځتهوي روکن دان اشاره
 ایتو سبڼر۲ اوراغ
 فن کن تینه بنذا کندوځ
 گللق سپم کدوان
 د یلیهت بنذا سوده سوروت
 لالو مپمبه انپلاي
 امفونله کامي بنذا کندوځ
 براغ کات ناء کامي جوجوځ
 براغ کات ناء کامي توروت
 برواري بنذا کندوځ
 دیمله فولا سکیتیک
 برواري جوارا میدان لایه
 193 کداغران تیځکه براتیځکه
 اله برادیم دیري سجا
 اله تکوت۲ الغ
 برواري بنذا کندوځ
 اله منینه انپلاي
 مذا کمبغ بنذا هري
 ککي تاغن بنذا کندوځ
 انق کونچي امبن فورو
 اوراغ ممیځ کځکافن

جکټ این سوتن رومندوځ
 جاغن سیدوځ چیندور مات
 کات دیني بذر جدي سله
 کات دیني سوځکوه جدي سلیسیه
 سلاوت سلما نځکټ
 لایه هرین بدان دیني
 جکټ ادا برانما اوراغ
 داغرکن بذر دیکلین
 اگا۲ پاریځکن جو تلیغا
 اگا۲ ماسوکن دالم هاتي
 اداغون اوراغ انم جینیسین
 190 فرانما برانما اوراغ
 کدوا اوراغ۲
 کتیځکټ نمفن۲ اوراغ
 کامفت اځکوه۲ اوراغ
 گلیما برانما اوراغ
 کازم سبڼر۲ اوراغ
 داغرکن بذر سوځکوه۲
 اداغون معني اوراغ۲
 191 اوفا گمبران براهلا
 معني تمفن۲ اوراغ
 اوفا تمفا۲ داري جاوه
 بلوم ادا تننو روفان
 معني اځکوه۲ اوراغ
 192 اوفا هیوان داغن گر
 دیگر این براگر
 دیتاهن این براهنتي
 معني اوراغ
 تپو این دیبایکټ جاهت

تتلا این کماري
 براتیغگل فدا بندا کندوغ
 تریله فیتی سبواه لای
 سمبیل د هوجوغ امین فورو
 تراس چندان کایو ایراغ
 کلورکن فکاین دوا سلین
 براغ نن بایک فدا هاتی
 نن کن تیتته بندا کندوغ
 برواری سیکمبغ بنداهری
 مذاغر کات بکین
 سوداه د یبکر فراسفن
 ملغکه کزواغ تغه
 اله لالو کبیلغی دالم
 د یماسف داغن کوماین بروس
 داوراس داغن براس کونیت
 لالو مپارو ماس ایت
 د فوتر کونجی امین فورو
 لالو د امبیل کلغکافن
 سوداه تراباوا سمهان
 د یباوا تورون کسورمبی
 د یباوا فد بندا کندوغ
 مپمبه سیکمبغ بنداهری
 امفون سای بندا کندوغ
 ایک فکاین سمهان
 انشا الله بایکله ایت
 اله منیتته بندا کندوغ
 منا کمبغ بندا هری
 منا سیکمبغ بوغا چینا
 اشگون چندای نن کوراون

دالم اوستان بسرنهک
 منا کمبغ بوغا چینا
 اشگون چندی نن کوراون
 سیچاچو براگو هاتی
 194-195 براگس ملغکهله کلین
 انترا هاری بلوم تیغگی
 ادوه سیکمبغ بندا هری
 اله ماسو کبیلغی دالم
 د یباوا کونجی امین فورو
 196 د یبوکا فیتی گویاغ کاج
 تویله فولا کریس نفتون
 197 نن برانما مداغ گیری
 ایمتکن بنر سوغکوه
 جک ترالغکه این مذواه
 جک ترالینتس این ملومفوه
 نن برافلوت فرچ کونیغ
 198 تری فولا سهلی لای
 داغ سمفون گنجا ایرس
 نن برافلوت فرچ هیجوا
 کو دیدالم جمور گادیغ
 199 تری فولا چینچین تروهن
 فرامات بوهی ترانلیغ
 گمبران سروگ جن نراک
 انته امس انتهن فیرق
 انته لوبغ انته تمبگ
 ورنان برابگی
 تیداق فنه اکن د یفکی
 200 سلوات سلما نهک
 چینچین فوسک راج روهم

201 فیهق ۳ کودا تیجی
 فرانقن کودا سمبورانی
 سرات الت فکاینن
 منا فولا هغ براکت
 جافوت جواله بلغ کندای
 207 منداعز کات نن بکین
 انه براجن سیدراکت
 سوداه تراباوا بلغ کندای
 انه سمفلی تغه هلامن
 د یباوا مییق داغن سیکت
 د مییقکی سیگماراغ
 د مییقکی بلغ کندای
 سوداه برامییق دان براسیکت
 اله منیته بندا کندوغ
 منا کونون هغ گماراغ
 ایا کلین اکن براجن
 فای مرانتو سکلی نغک
 ماسوؤ جمو ککمفوغ اوراغ
 کنگری سوغلی تراب
 ککو ریمبغ باتو هغ
 جاعن مهورای ۲ لنگه
 جاعن تر فیدجق تینامن اوراغ
 جاعن هاتی دفراتوروتکن
 اوفا داگغ انپلاي
 چک تراسوا دامیکین
 دینلی جوا بولیه ملو
 منداعز کات بکین
 اله مهوریغیس سیگماراغ
 منیته فولا بندا کندوغ

201 براسوجی مله کلین
 انترا هاری بلوم تیغگی
 انق دینلی اکن براجن
 رانتو جاوه اکن دیجائغ
 202 ساواغ تیداق فراگنتوغن
 203 منداعز کات بکین
 مپمبه سیکمبغ بوغا چینا
 امفونله سایی توان توا
 ایک ناسی له تراهداغ
 ادوه گولی له تراسوجی
 اکن منانئغ انپلاي
 انه مپنتف داغ توانکو
 مکله فولا چیندور مات
 مکن جوارا میدان لایه
 سیدراکت جو سیدرولیه
 نن کتیگ جو سیتیمبھی
 ایتمه اوراغ اکن براجن
 مغیریفکن داغ توانکو
 اله سوداه مینوم دان مکن
 دیمکن سیریه سکافور
 اله منیته بند کندوغ
 منا هغ فولا داغ براکت
 سداغکه فولا سیدرولیه
 جافوت جواله نن گماراغ
 نن گماراغ ریمبون ایکور
 205-20 فاسق کوکو توغکغ هراوان
 206 هیتم بییدر لیداه برانوفغ
 تولغ توغکل فیذچوران گادیغ
 تمبون داگیغ فنتس لارین

- 208 فرامات نيزم براگينديشن
 بگي بارا دسيغكب ملم
 تيداق بوليە دنداغ پات
 دنداغ ۲ ترانودر
 بگي چهاي منتري
 تنكلا ماس داهوان
 مولا ۲ بندا برانان
 مقصود سغاج دالم هاتي
 هنداق فپلين راج روهم
 سوداه توانكو برسروال
 له براكايين داغ توانكو
 كايين وارن چمفور فراداه
 209 سجغكل بركنايكن
 210 سهيتا فوجو رابوغن
 211 سلا مپلا كاسب رومين
 ديهرگاي تيداق تراهرگاي
 ستمفو سفولو امس
 212 سجغكل سكاني ليما
 انته ستمبغ جو نكري
 تيروان كايين دالم سروگ
 213 كايين برانما سندوسين
 مقصود سغاج دالم هاتي
 هنداق فپلين راج چينا
 سوداه توانكو براكايين
 هنداق براباجو انپلاي
 214 براباجو ادون تومدون
 215-216 تور توراغ بيلودو گندون
 217 سيبر براننتي كدوان
 بواتن جمبا جمبو ايراغ

- داغرکن مله بلغ کنداي
 ايغت ۲ ديغکه ديري
 جگ سليغ مغودين
 ستفا جاعن تراداهولو
 سيگمراغ جاعن ترالينتس
 مغديغ جوا ديلاکغ
 منداعر کات بکين
 مبريغيس بلغ کندي
 اله نايک بندا کندوغ
 سرات نايک اين منيته
 منا جوالي هغ بويوغ
 بلم توغکل ججتن بندا
 جرات سمات بندا کندوغ
 فوتوس جن اف کديهولس
 توغکل نن تيداق مندواي
 هانيغ نن تيداق براچمفوران
 براكايين براباجو مله
 ايک نکايين سمهان
 منداعر کات بکين
 اله تکا داغ توانكو
 براديري سفنتون اليف
 لالو ممکلي انپلاي
 ديسروغن سراول فذجغ
 جاهيتن چارا سيهلين
 گونديغن چارا مينغ کرابو
 تيداق ممکلي بغس چرامين
 مرانوس اينتن ديککي
 مريبو فودي دفيغکغ
 برانما دلما مکه

- 218 براتنه فولم فسپروکم
 براچمفور نیضم بیداداري
 اينداهن بوکن الف^۲
 مقصود سغاچ دالم هاتي
 هذدات فپلين راج اچس
 سوداه توانکو براباجو
 لاور دايکت فولا فيشکغ
 داتن چنداي فذجغ توجه
 براميسير براچمفور کونيغ
- 219 بوآن داري تانه بسر
 220 ديگننیه اوراغ برافروه
 221-222 دجوجوت اوراغ برايغ
 223 ديتانون انق گراگاسي
 ديمولاي ديدالم اير
 دسوداهي کدالم افی
 ديبلون سبلون کوکو
 دیکمبغ سلبير علم
 تنکلا ماس داهولوت
 فوسک داري اوراغ توا
 داتن داري بذور روهم
 سما^۲ جن لاغ^۲
 مک این سمفلي کماري
 کعلم مينغ کرابوک
 ایت اسلن چنداي ننتون
 اله براديستر داغ توانکو
 براديستر اينتن تراکاراغ
 ايکت فلغلي فذجغ توجه
 براکيلت برافي^۲
 براچمفور نیضم بیداداري
- ريزدا براميسير کيري کائن
 برافوسيغ دتيوف اغين
 اوفما سلانن جولوغ جدي
 224 جک براگزر جومبلي الي
 مليو^۲ مليمبلي اوراغ بايق
 225 نمون ترسيغديت ديستر تو
 226 تراغو^۲ اوراغ بايق
 اله براچينچين داغ توانکو
 برانما چينچين چذک تروهن
 فرامات بومي تراتيلغ
 جک تراکيلت فراماتن
 هابيس سوجود همب رعیه
 ديفکلي فولا مداغ کيرغ
 ادوه کريس کستين
 ديساروغکن مهریغيس
 227 جک دسينتا^۲ مهروغوس
 228 کوراي براچمفور داتن فاعور
 فاعور براچمفور فذجوت فوتيه
 مات سپاوا جو کنگنجا
 فونچا برافيلين کنديرين
 بيسان بوکن الف^۲
 نمون تراگنجا^۲ ديگنجان
 ستاهون گماراو فذجغ
 تانم تينامن هابيس ماني
 سبلون برافنتغ هوجن
 ماني کتا^۲ ماتيله کاتم
 ماني اوداغ ديدالم باتو
 کارغ^۲ انق سوغلي
 229 ماني فويوه ماتيله فيکو

باء ايت اسل مولان
 اله براکاين چيندور مات
 براکاين فيدانداغ اچس
 کاين برافکن بنغ امس
 کاسب رومين سوترا فتاني
 بوانن اوراغ ملاتي
 وارنان برالين ۲
 ديفنداغ هيچو وارنان ميراه
 ديفنداغ کونيق وارنان بيرو
 ديتانون فوتي مشجيب
 انق راج ديتانه جوهر
 منداغر توانکو نايک نوبت
 کيريمن راج نن د سنن
 باء ايت اسل مولان
 اله براباجو چيندور مات
 233 باجو سمبوران فذجغ لاشن
 سيبير براتنتي کدوان
 براتنه قولم فسيروکم
 جک سدیکيت کاني فانس
 بئکيت وارن کتوجوهن
 منداهي سايف کومبغ جنتي
 234 اداع ۲ وارنان ليمبايوغ
 اداع ۲ وارنان همبلوا
 ديتانون فوتي گندام سيراہ
 انق راج داري بئکلي
 ترادغر توانکو نايک نوبت
 کيريمن راج نن د سنن
 باء ايت اسل مولان
 اله براباجو چيندور مات

ماني بيدلاغ براجنتيکن
 230 گماراو لکغ سناھون
 231 ايفوه ستيتي داري لاغيت
 نمون تراسينتوه بايغ ۲
 پاوا جن بدان کگنتين
 تيداق بوليه دستف دوا
 تيمبلان باسي کوروساني
 مندنجيغ ۲ کنديرين
 سلما لمبت بکين
 نه سوده توانکو داغ ممکي
 اله منيته بزدا کندوغ
 منا بفسو کچيندوان
 براکاين براباجو مله بفاء
 ايک فکاين سمهان
 انقرا هاري لاي مودا
 اماء ديني ليھت ديني فنداغي
 منداغر کات نن بکين
 اله ميمبه چيندور مات
 لانو ممکي انډلاي
 ديساروغکن سراوان فذجغ
 232 فيسق کچيل توراغ مذوراغ
 سريبو چرمين ديککي
 مرانوس سمغلي کافيغکغ
 فوجو رابوغ سيکو مپيکو
 جاهيت بوکيس گونتيغ مغماسر
 ديتانون فوتي دتنداني
 انق راج نن د سنن
 ترادغر توانکو نايک نوبت
 کيريمن راج نن د سنن

همفغ لابه بلم كايغكف
 چلق لوبو بذر ملاك
 براليفكو تغه تيگ ليغكو
 فونچا برافينين كنديرين
 رانا سديكيت دالم فغور
 مائت زن دوا سهوسوشن
 برافنتغ ماتي سما سـوراغ
 تپو منيكم كنديرين
 240 هاسم داراه فوگرن داگيغ
 تيبا ديتولغ لمام مانيس
 241 تيبا ديداگيغ راموء
 كيريمن سوتن ديملاك
 242 منداغر توانكو نايك نوبت
 ديفكي فولامله چينچين
 چينچين فرامات حقيق سليمان
 برازما كملا ستي
 سلما لمبت زن بـكين
 سوداه ممكي كدوان
 توانكو داشن چيندور مات
 اله منيته بزدا كندوغ
 سمبيل تراناوا گلتي سپم
 منا كمبغ بزدا هري
 منا كمبغ بوغا چينا
 مري كلين سمهان
 سگلا سيتي سيداغ توان
 سگلا انق اوستنك
 اماء كيت سما مليهت
 اماء كيت سما ممنداغ
 ممنداغ سرورگ اتس دنپا

لالو دايتك فولامفغكغ
 داشن چنداي فذغغ توجه
 كيتت براكيتت چهاين
 براسوجي ديستر بوغا كمبغ
 براتوليس داشن اير امس
 235 براسلام اير فير
 بوان فوتي دانداني
 236 انق راج محمد بذر
 منداغر توانكو نايك نوبت
 كيريمن راج زن دسنن
 باءايت اسل مولان
 اله براديستر چيندور مات
 براديستر كسومبا ماسق
 دوا كلي منولق فتتي
 237 ماسق سجالوت منسي اچيه
 جك ديراندم تيدات باسه
 جك دفغكغ تيدات هاعوس
 238 ديفكي برافنتغ لوسوه
 هراگان براكنايكن
 اوكير كمبران بوغا چغكس
 توليس سيلايو بوغا فندان
 ديتانور فوتي كمبغ موليا
 انق راج دبذور سپم
 ترادغر توانكو نايك نوبت
 كيريمن راج زن دسنن
 باءايت اسل مولان
 اله سوداه اين ممكي
 دتمباكن فولاموگغ كيريدغ
 239 كريس سمفون گنچا ايراس

جک سمفلي کسوعلي تراب
 لوروغ د عاډاۍ جن ليمبگ
 246 براهينداغ براتمفي تراس
 247 باء داداق تيغگل د نيرو
 248 براهيليه برانري اته
 249 براتينتيغ براهمبوس کلم
 ايله راج سدولت
 ادوه بسر سهنديک
 اوراغ تو سالونداغ
 جک بروبه تو فاء کزدوغ
 هابيس بيناس علم نغک
 سبگيفولا انق کزدوغ
 ايا کلين اکن براجلن
 فيگغ فيتاروه ديني سمهان
 لوروغ مرانابت راج
 اتس سفولوۍ داغ بگين
 فراتما گگه دان براني
 کدوا بایک روفن
 کتيگ براقل
 کامفت براعليمو
 کليما ايشت دبيچارا
 کازم تيارا لالي
 کتوجوه تانب عقلن
 کسلافن صبر هاتين
 کسمبيلن ممنوهي کهنداغ هاتين
 انترا لمبوت داغن کراس
 کسفلوه تپو اکن فغکت همب رعيۍ
 باء ايت اوراغ جدي راج
 سلامت دنيا اخرۍ

منداغر کات نن بکين
 اله دانغ سمهان
 سگلا انق اوستانک
 اله منيته بندا کزدوغ
 منا بويوغ جان ديني
 بلم توغگل ججتن بندا
 منا بغسو کچيندوان
 اچغ اوستانک
 243 سيربه گداغ د بندا کزدوغ
 سـورغ بولن سـورغ منتري
 جک جاغن سله سديکيت
 ستفاه ديني اغگن چري
 کگنتي سوبغ داغن گلغ
 244 کگنتي فريفيه فوهن تاغن
 کگنتي چغگلي دیکليغکيغ
 منداغر کات نن بکين
 ايا سيکمبغ بنداهري
 امفونله ساي بندا کزدوغ
 جاغله ايت ديکاتکن
 براتمبه مزجا چيندور مات
 اله منيته بندا کزدوغ
 منا کمبغ بندا هري
 انترا ديني لاي هيدوف
 براهگن اوله ماء اولهن
 براهگن ليو ماء ليمبين
 براهگن لالو ماء لکچين
 245 جاغله ايت ديفروليدکن
 جک بندا هيلغ باء کيني
 ايا بغاه اکن براجلن

منا کلین کتیگن
 سیدراکت جن سیدرولیه
 250 نن کتیگت جو سیتمیبهی
 ایا کلین اکن براجلن
 مڱیریفکن داغ سیدویوڱ
 ایا کلین نن برانیگت
 اوفما انق مودا
 اتس انم فراکاران
 فراتما تڱوه ستیا دان بواندن
 فدا ٺولن دان صحبتن
 کدو سوچی فکاینن دان توبوهن
 کتیگت مانیس مولوتن
 کامفت بایک روفن
 کلیمنا مناروه علیمو
 کانم بذر هاتین
 فدا ٺولن دان صحبتن
 باءایت اوراغ مودا
 سلامت دنیا اخره
 سبڱیفولا انفکندوڱ
 مراتابت علیمو لکلاکی
 تیدور سیغ براجگت مله
 جاعن کوراغ سذجات تاجم
 جگت ممیگت تڱوه
 جگت براتھیل سما برات
 براکات فلیهراکن لیداه
 لیداه ایت بڱی هریموا
 سبب بیناس اتس لیداه
 جگت براجلن فلیهراکن ککی
 ککی ایت منجدي موسوه

فن کن تیتھ بنذا کندوڱ
 منا جواي بویوڱ
 ایلھ بوجغ کچیدوان
 ایا بفاء اکن براجلن
 ایا بفاء صیفه فغھولو
 انم فولا فراکاران
 فراتما مناروه علیمو
 کدوا عادل فدا حکم
 کتیگت کای
 کامفت انترا موراه دغن مهل
 براکات ۲ لماً مانیس
 کلیمنا جگت دبیچارا
 کانم صبر هاتین
 باءایت اوراغ جدي فغھولو
 سلامت دنیا اخره
 فن کن تیتھ بنذا کندوڱ
 منا جوارا میدان لایه
 ایا کلین اکن براجلن
 بفاء اوفما هلوبلغ
 مڱیریفکن داغ سیدویوڱ
 امفت فولا مراتابتن
 فراتما برانی
 کدوا جگت دبیچارا
 کتیگت تھو داخر فکرچان
 کامفت موراه کلاکوان
 باءایت اوراغ جدي هلوبلغ
 سلامت دنیا اخره
 فن کن تیتھ بنذا کندوڱ
 منا جوارا میدان لایه

252 ديمنا اين اكن براجلن

سلما لمبت نڻ بڪين

انه منيته بندا ڪندوڻ

براجلن مله انق ڪندوڻ

انترا هاري بلوم تيڻگي

رانتو جاوه اڪن ديڄالغ

ساواغ تيداق فراڳندوڻ

منداغر کات نڻ بڪين

انه تڪا داغ توانكو

داغن بوجغ چيندور مات

سرات جوارا ميدان لايه

سيدراکت جو سيبروليه

نڻ کتيڳ جو سيتمبي

لاو ميمبه سمهان

امفونله کامي بندا ڪندوڻ

کامي براجلن انپلاي

انه تورون داغ توانكو

تورون ستڻگ انق چنڄغ

انه براگم فرامينن

موسخن فندي بيلواري

تورون ڪدوا انق چنڄغ

بروئن فندي براکوچي

تورون کتيڳ انق چنڄغ

تيوڻ فندي دينداغ رانتاو

تورون کامفت انق چنڄغ

کيکيڻ فندي بڻس کليغ

تورون کليما انق چنڄغ

253 منداريغ سلينديت چنڄن

254-255 براکوڊيت تانوا بلغ چنڄغ

سڊب ممباوا سان سيني

انترا ديني لاي هيڊوف

اما ديني تونجو ديني اجري

نڻ ڪن تيته بندا ڪندوڻ

سوداه ممڪي ڪدوان

توانکو داغن چيندور مات

اگا سروف ڪدوان

برواري بندا ڪندوڻ

دنداغ ۲ ديتمفني

ديلهيت ۲ ديروفاي

ديلهيت انق ڪدوان

هاتي روسوه برچمفور سوک

راڳوله هاتي بندا ڪندوڻ

251 سفندون براسيغ سڪواي

جک دسيغ انته فدي

تيداق دسيغ انته رومفوت

راڳوله بندا تنڻغ ايت

اله براديري بندا ڪندوڻ

براکات سمبيل سلمه سادان

لايه سوسهن دالم هاتي

داري تڦه اين کتفي

داري تفي اين کالوجوڻ

داري اوجوڻ لالو ڪسورمبي

سمبيل براڳيفس کيري کانن

لالو براکات سما سوواغ

سسل تيداق برڪسوداهن

هيلغ بدان دتڦه ۲

کين لما براسراغ لالي

جک تيداق ديني سوروهڪن

- 256 براسيفوتو بلم تمبگ
 257 منداعوت فويوه بريغ
 مرانتوا کتيتيرن کوروغ
 تونکو سمفلي کپلامن
 اله سوجود تانم تينامن
 اله معيراب فنوتوران
 اله مگکنجاء باتر سندي
 اله برادانتوغ فتوس توغکل
 براکيلت مغلیمباج
 براکيلو لالو کسوبراغ
 لالو کتودام بلي جغگ
 سمفلي کرانه بوکيت گومبائ
 258 معوچف اوراغ سمهان
 برواري داغ توانکو
 لالوه نايک انپلاي
 داغ کاتس سيگماراغ
 دودوه داتس فلان امس
 برانوراب داغن سواس
 براغگ ۲ داغن فير
 براتنه فرامات کيري کانن
 259 تلي ککغ فير برالافيه
 امبن فروت سوترا فتني
 260-261 تته کندي امس براندر
 بواتن سيانب کوت گداغ
 262 تلي ککي براکندي ۲
 فالغ فلاغلي داري سيم
 امبن ايکور چنداي بيلودر
 براچمفور دغن کاسب رومين
 دغ گننا کنسا برالارئي
 بواتن اگم بلي گوراه
 اله نايک فولا چيندور مات
 داغ کاتس بلغ کندي
 263 اولق اليان بوئا الي
 اله براجلن داغ توانکو
 سرت بوجغ کچيندوان
 چيندور مات بندا کنذوغ
 لوروغ جوار ميدان لابه
 ممشکو هايمن نن کيننتن
 سيدراکت مميگغ تومبائ
 سيدروليه مميگغ فايوغ
 سيممبيهي مندوکوغ امس
 تاروه هايمن نن کيننتن
 برواري داغ توانکو
 264 اله ديفاجو سيگماراغ
 اله مندوا ۲ کتاء
 اله دچنچغ گراتيهکن
 باء بوني سيراغکاء لاگ
 باء تمفوروغ لاگ انم
 فاي تيگ تيگکل تيگ
 265 بيلغن سکيتو جوا
 باء بيلغن فاء کوريمبغ
 امفت گنجيل ليما گانف
 اداغ ۲ گلورو فنچغ
 اداغ ۲ گرانیه لونق
 266 بگي ريبوت سيکافو
 باء بوني دينداغ اوراغ فيامن
 باءکن بله گننا کودا
 کلوار داري دالم کمفوغ

لکلاکي فرامفوان
 اوراغ سکات سمهان
 منداعر کات بکين
 پرواري داغ توانکو
 ديمکن سيريه سکانور
 271 اله تراکنل دالم هاتي
 اله براگم سيگماراغ
 سيگماراغ ريمبون ايکور
 فاسق کوکو توغکغ هراوان
 هيتم بيدير ليداه براتوفغ
 تولغ توغکل فينچوران گاديغ
 تمبون داگيغ فنتس لارين
 فيهق^۲ کودا تيجي
 فرانقن کودا سمبوراني
 272-273 اله ديرانچه له ديرانچم
 274-275 سيگوديدي بيلواري
 276 براسيرينق رينوا هاتي
 277-278 براسيمادو مايغ هاتي
 بوني گنتان باکن بله
 279 باء سکاندو بغسي چينا
 کين لما براسراغ داکت
 اله سمفلي ديلوار کمفوغ
 منداعر اوراغ نن باپقت
 لکلاکي فرمفوان
 گداغ کچيل توا مودا
 براف انق موليا
 لالو تراجون تيداق براتغک
 دي منداغر گنتا ننتون
 ديباروا دودو تيداق سانغ

267-268 منمفوه لابه نن فنجغت
 لفسله فولا داري سنن
 269 منمفوه فداغ گورون تفس
 لفسله فولا داري سنن
 منمفوه فداغ کايو تانم
 تمفت براهمبوغ سيفاراک
 بکس ملس لايف^۲
 سگلا انق مودا^۲
 لفسله فولا داري سنن
 270 مراندو فنجغ انپلاي
 سلما لمبت بکين
 تمفا نگرني کن سبواه
 اينده کمفوغن کتيعگين
 تانن داتر باء ديتمفو
 اله منيته داغ توانکو
 منله بوجغ چيندور مات
 ايا نگرني تمفا ننتون
 نگرني سيف تو دي کندوغ
 منداعر کات بکين
 اله ميمبه انپلاي
 امفونله ساي دتوانکو
 ايا نگرني تمفا ننتون
 چمفوروت کوت بدمفيغ
 دوا فغهلو ميگغ حکم
 ساعت عادل کدوان
 سوراغ داتو مگکويف بومي
 نن سوراغ داتو مگکويف لاغيت
 اينله نما فغهلون
 اوراغ نن باپق انق بواه

- مڙمڙوه فداغ لاواس نڙتون
 لفس فولا ڌاري سڙن
 مڙمڙوه ڪمڙوڻ ڪڇيل^۲
 لفس فولا ڌاري سڙن
 مڙمڙوه فداغ انڊلاي
 سلما لمبت بڪين
 تمڙا نڙي ڪن سڙواڻ
 فرپت زانڙن براڪوليلينڻ
 روف فينڙن ليڙڪاڙوران²⁸⁵
 چنڊا چوڊاڻ چوندوڻ^۲
 اله منيتا داغ توانڪو
 منا جوار ميدان لايه
 ايا نڙي تمڙا نڙتون
 نڙي سياف ايت داغلي
 مڙمڙوه جوارا ميدان لايه
 امڙونله ساي ڏي توانڪو
 ايا نڙي نڙن تمڙا تو
 سيدجائت ڪوت نڙن فنڙجڻ
 نڙي دوا سسايڻ²⁸⁶
 دوا فڙهولو نايڪ بسر
 سڙواڻ ڏاڻو فڙهولو علم
 نڙن سڙواڻ ڏاڻو فڙهولو لايه
 لوروڻ فڙهولو نڙن دوا تو
 تيداڻ فڙه سيليڻ سليسيه
 رومه مرانوس ڏيدالمن
 اواڻ نڙن باڙق انڻ بواڻ
 منڙين باڙق چراڻيڻ^۲
 اواڻ ڏسڻ ڪاڻي^۲
 لايه يڪينن ڏتونڪو
- ديڙو ٽڪا ڪلهه ڪاسه
 280 اف ايڪ اونڊيه ڪاوان
 اداغ^۲ ديڊاڻرڪن
 باءِ بوني ڏيدالم تانه
 اداغ^۲ ديڊاڻرڪن
 باءِ بوني ڏاواڻ^۲
 برسيريڻ فانس ميڻ²⁸¹
 باءِ ديڙانڊغ باءِ ديڙڪر
 باءِ ديڙيمبلي افي پلا
 282 ڪاڻن اواڻ نڙن باڙقت
 سلما لمبت بڪين
 اله لالو داغ توانڪو
 داغن بوڙج ڪچنڊوان
 اله تراچڙغ اواڻ باڙق
 لوڻڪن ديڙي سڙواڻ^۲
 سڙهه مانينڙڪت ڏينڊيڻ
 سڙهه منڙوهه هاتب
 برواري اواڻ منومبو
 هابيسله فڙي ڏسيراڻڪن
 283 فڙاهن نيرو نڙن تراڻومبو
 ڏي مڙنداڻ موهه توانڪو
 284 ڏي مليهت چينڊور مات
 سڙواڻ فون تيداڻ نڙن مڙاف
 ڏي اواڻ سڙاڻق ايتو
 بڙي ڏينڪن ڏالم هاتي
 بڙي ديڪونچي چنڊا مولوت
 سلما لمبت بڪين
 اله براڄلن داغ توانڪو
 لفسله فولا ڌاري سڙن

سگلا سیتی سیداع توان
 سگلا انق راند گادیس
 اله هابیس سکین سلوسین
 290 دئی فپوئکیت لوبغ دیندیغ
 براكات سما دیري
 تیداق فنه کیت ملیهت
 تیداق فنه کیت منداعر
 روفان اوراغ نن بکین
 توبوه براكیلمت چرامین چینا
 سما سروف کدوان
 براكات فولاً سـورغ لای
 منا کیت اوزدییه کاوان
 دیمنا کیت ملیهت
 ایبا راج سـینداه ایرک
 کودان نن بایک سوغکوه
 لیهت فولله کوکو همب
 سوداهله تغکل داری تاغن
 تیداق تراکنل ایت داعی
 دئی ممندغ ۲ جوا
 براكات فولاً سـوراغ لای
 دئی همب باء ایت فولاً
 انته کماتی انپلای
 291 کانیغ ترالفتوغ تیداق تهر
 سمغلی کلوار داراه هیدوغ
 براكات فولاً سـوراغ لای
 فیکیر فندافت هاتی همب
 ایکله راج فگرروپوغ
 دیدالم علم مینغ کرابو
 نن منجوجوغ داغ مگکوت

سمبه جوارا میدان لابییه
 برواری چیندور مات
 منداعر کات بکین
 اله تراکنل دالم هاتی
 دیمکن سیرییه سکافور
 سوداه این مکن سیرییه
 لالو براجلم انپلای
 اله براگم سیگماراغ
 سوداهله سوک بلغ کندای
 287 اله داگه داجونکن
 اداغ ۲ گلورو فنجغ
 اداغ ۲ گرانیه لونق
 288 دیمپلا سوروت باء براتانم
 دجمبا باء براسیغ
 براسیکدیچوا مورای کندغ
 براسیرینق رینوا هاتی
 براسیمادو مایغ هاتی
 بونی گننا تیغکه براتیغکه
 289 باء بونی سیرغکاء لاگ
 امفت گنجیل ایما گانف
 اله منداعر اوراغ دالم کمفوغ
 تراهیبا دالم هاتی
 ترادایوه ۲ فراتین
 اله منداعوس ۲ سجا
 لوروغ اوراغ نن باپقت
 اله مغلوه ۲ سجا
 لالو تراجون تیداق براتغک
 اله ممنداغ این کلاشیت
 کداغران دیدالم تانه

نگرې منا ايت کاوان
 اينداه نگرې تاء منغکوغ
 ائکوه ۳ن گنديگين
 293 چندا نيورن فنټي
 فریت رانتغن برکوليلیغ
 برانگر سسق اول کونییغ
 نن کن تیتته داغ توانکو
 منداغر کات بکین
 میمبه جوارا میدان لاییه
 امفونله ساي د توانکو
 اوروغ نگرې تمفا ننتون
 ایا نگرې سوغلي تراب
 نگرې دائو بنداهارا
 نن کن کیت توروت نهک
 سمبهن جوارا میدان لاییه
 294 منداغر کات بکین
 اله میمبه چیندور مات
 امفونله ساي د توانکو
 کیت برهنتیله داهولو
 منداغر کات بکین
 اله تورون داغ توانکو
 داري اتس سیگماراغ
 تورونله فولاً چیندور مات
 داري اتس بلغ کنداي
 براهنتي جوارا میدان لاییه
 سیدراکت جو سیدرولیه
 نن کتیگت جو سیتهمبهي
 سلما لمبت بکین
 سفواس ۲ براهنتي

براكات فولاً سورغ لاي
 جک توانکو ساه علم
 نن د اولق تنجوغ بوغا
 تیداقله ادا دمیگین
 جک این اکن براجلن
 مغیریگن لارس نن فنجگک
 ممبري تیتته این کماری
 کیت فون سما مغیریگن
 نن کاتن اوراغ نن بايق
 سلما لمبت نن بکین
 براجلن جوا داغ توانکو
 سوداه سمفلي د ایکور کمفوغ
 لفسله فولاً داري سنن
 منمفوه ساواه لوس ننتون
 ستیتی تیداق لی برابیر
 براكجوتن کربو مکن
 292 برالاغوهن بوني بنتیغ
 لفسله فولاً داري سنن
 منمفوه کمفوغ کچیل ۲
 برواري سیگماراغ
 اله مندوا ۲ کتا
 کمنا لغکه نن گماراغ
 کاسنن لغکه بلغ کندي
 سلما لمبت بکین
 کین لما براسراغ داکت
 اله تمفا رانه سوغلي تراب
 اله منیتته داغ توانکو
 منا جوارا میدان لاییه
 ایا نگرې تمفا ننتون

لالو دتيغمت تلي کاکي
 اله نايک انپلاي
 نايک فولا چيندور مات
 داغ کانس بلغ کنداي
 اله منيته داغ توانکو
 منا جوا هغ گماراغ
 نن گماراغ ريمبون ايکور
 فاسق کوکو توغنگ هر اوان
 هيتم بيدير ليداه براتوفغ
 تولغ توغنگل فينچوران گاديغ
 تمبون داگيغ فنتس لارين
 فيهق ۲۳ کودا تيجي
 فرانتکن کودا سمبوراني
 296 اگا کورائکن د نن لايده
 اگا لايهکن د نن کوراغ
 امائن سما بايق
 اگا اگيه فاء کلندوت
 ايک امبيل ايت جاعن
 برواري سيگماراغ
 اله ديرانتا گراتيهکن
 ديهيلا سوروت با برانام
 دجمبا با براسيغ
 اله مغدوا ۲ کتا
 اله ديچنچغ گراتيهکن
 بگيکن بله گنتا کودا
 بگي گرا گمفا راي
 297 بونين گنتا با براتيمغ
 کما لگه سيگماراغ
 کاسن لگه بلغ کنداي

سداغ ديباواه بريغين تو
 مکن سيريه داغ توانکو
 مکن سيريه چيندور مات
 لالو ديكوپه تيگت کوپه
 لالو ديراکو تيگت راگو
 لايهين دسمبورکن کيري کانن
 منيغاداه اين کلاغيت
 لالو مذکور اين کبومي
 ممبري سلام کيري کانن
 سوده تراکنل دالم هاتي
 ايله چوچا کراکوت
 ايا فيتنگغ علمونن
 ايا فيتونديو دان فيلايه
 دان فيگريغ دان فيگنتر
 توتوب مولوت تاکنکن ليداه
 اله سوده دمیکين
 ديلاکتکن فولا گنتا کودا
 سودهله فولا ديلاکتکن
 295 سيرايغ سيراج باغ
 اله ميمبه چيندور مات
 امغونله ساي ديتوانکو
 با ايت مله دتوانکو
 بايکله کيت کن براجلن
 انترا هاري بلوم تيغگي
 رنتو جاوه اکن ديجالغ
 ساواغ تيدات فراگنغوغن
 منداغر کات بکين
 اله نئا داغ توانکو
 لالو ديگوسو سيگماراغ

هانب ۲ جواله کاوان
ایک اف بونین کاوان
تیداق فنه کیت منداعر
داری اسل نینغی موپغ کیت
ایله بونی بکین
299 اله براکات ستوبوه لای
داغرکن جواله دی کیت
دانغن داری اتس لاغیت
اله منجدي فرابنتهن
هیرو بیرو دیکلغکغ
ستغههن ادا نن بیراغ
ستغههن ادا نن باغیس
دالم اوراغ سباق ننتون
تراهیبا ۲ دالم هاتی
300 ترادایوه ۲ فراتین
ستغه جوارا نن دسنن
اله مپیراه کانلی تاجی
301 هایم دفغکو تیداق دکنل
جدیله لالو برابونوهن
دی منداعر گننا ننتون
تیداقله اوراغ رینتغ مپابوغ
اله براتوبوه ۲ سجا
همب الله دیکلغکغ
دی منداعر گننا کودا
سلما لمبت بکین
منداعر اوراغ دالم کمفوغ
لکلاکی فرامفوان
دی حتی تقدیر الله
منداعر فوتی اشکاگینی

اداغ ۲ دیداغرکن
باء بونی دیدالم تازه
اداغ ۲ دیداغرکن
باء بونی دانس لاغیت
براسیرینق رینوا هاتی
براسیمادو مایغ هاتی
سفنتون رابب دان کوچفی
بگی تلیمفوغ راج جاوا
باء سرونلی باء سفکادو
باء سفکادو بغسی چینا
سلما لمبت بکین
کین لما برسراغ داکت
سوداه اونتوغ تقدیر الله
منداعر اورغ دیکلغکغ
سابوغ جدی بوکن کفلغ
ستغه سداغ مپابوغ
ستغه سداغ برافدان
ستغه سداغ برالوجا
298 ستغه براتمغین تاروه
بونی کاتون براداری ۲
دی اواغ برادورو ۲
روفیه براسوکت ۲
اواغ کچیل برانچیغ ۲
دی کیفیغ تیداق ترابیلغ
داگن براتمبون ۲
دی امس براکاتی ۲
چندا تاروه براسوکت ۲
اله تراچغغ اوراغ باپق
هیرو بیرو سمهان

برهاني مابو سمهان
 ستغه مغانکن جاوه
 ستغه مغانکن همفير
 بايق سوغکوه اوراغ برگادوه
 دالم گلغنگ رامي ننتون
 لالو منجدي سيلغ سلو
 لالو منجدي فرابنتهن
 کات نن توا تاء براتوروت
 اجران نن فانوت تاء براداعر
 حکم فقهولو تاء برامکن
 براغ کينداق سوراغ
 تيداقله اوراغ نن سکات
 دالم اوراغ سبايق ايت
 دالم گلغنگ رامي ننتون
 لکلاکي فرامفوان
 گداغ کچيل توا مودا
 دي منداعر گنتا ننتون
 ستغهن مغانکن تيشگي
 ستغهن مغانکن رانده
 ستغهن مغانکن دالم تانه
 305 مغانکادوه اوراغ کدوا
 مموتوسکن کاسيه اوراغ منونغ
 براگادوه اوراغ ديگلغنگ
 مهاسوغ اوراغ دالم فکن
 منچري اوراغ براکانن
 لالو دهيتوغ روگي لاب
 سبب کران گنتا کودا
 جدي براسومغه دان براسدير
 براکاسم اوراغ برادونسائق

سگلا سيني سيداغ تون
 302 سگلا انق فرانيانن
 سگلا انق راندا گاديس
 سداغ دانس انجوغ فيراق
 بوني گنتا باء برانيمغ
 تراهييب دالم هاتي
 ترادايوه فراتين
 سايوف کداغران
 بلوم تفتو ادا بواهن
 راس دسيسي لاوغ لاغيت
 باء ديرانداغ باء دييکر
 باء ديلمبيل افي پلا
 بگي ديگونتيغ راغکي هاتي
 راس دلنئا اوبون
 ديباو دودو تيداق سانغ
 ديباوا تکئا کله کاسه
 ديباوا تيدور فانس ميغ
 سداغ کفوتي لگناکيني
 303 دامبيل سکين فغيدام
 لالوه تورون انپلاي
 هنداغ مغامو بدان ديري
 سگلا انق موليا
 هيرو بيرو دالم اوستان
 برواري له بندان
 مليهت انق داميكين
 سگلا انق مودا
 باء اوراغ گيلا سمهان
 دسوروه اورغ فندي اوبت
 304 دي فيتوا اوراغ دسنن

اله براتوبوه ۲ سجا
 همب الله ديگلهگه
 دي ممداع داغ توانكو
 داغن بوجغ چيندور مات
 كمنا لگه داغ توانكو
 اله كاسنن اوراغ بايق
 بوني بيسغ براداسوس ۲
 چندا ليغوغ برافي ۲
 311 كريجور برتيمفا
 بلوم فواس مات ممداع
 سلما لمبت بگين
 اله دانغ فيكييران بايك
 ايا بوجغ كچيندوان
 جك سلاكو دميكين
 جك تيداق كيت مپاف
 جوسيان توانكو براتولو جن برانداي
 جك دودو سدودو او
 جك تكاء سنكاه او
 سياه مله سوداهن
 ديمنا اوراغ نن كانهو
 جك تيداق ديچوري ديفافركن
 سوغوت توانكو كمدين
 ادوه منجدي مرا بسر
 جك ممداعر بندا كندوغ
 سمفلي كا اولق تذجوغ بوغا
 جك ملابيه ۲ سوغكوه
 312 ديمنا فذجغ تيداق فته
 ديمنا ليبر تيداق چري
 با ايت فيكييران چيندور مات

برالوجف اوراغ براخسومت
 سما مپابوت نما الله
 نن تيداق چند منچنداكن
 گلتي سپم اوراغ نن روسوه
 اله چراديق اوراغ نن بيغوغ
 برجاوات تاغن اوراغ براموسوه
 306 سوداه برادامي اوراغ برامدو
 سبب ممداعر گننا سيگماراغ
 تيداقله اوراغ نن سكات
 دالم اوراغ سبايق ايت
 دالم گلهگه راملي ننتون
 الله رابي نن گن تهو
 سلما لمبت بگين
 راس كمولات ديگلهگه
 تمفن بيناس دالم كمفوغ
 تيداق تراكنل فدا الله
 لوفكن نبي سمهان
 سوراغ فون تيداق نن مئوجف
 لوروغ مپابوت نما الله
 برواري چيندور مات
 سوداه دانغ فيكييران بايك
 308-307 دفولگن مينتا تادي
 فدا ماس ديواس ايت
 309 سوداه تراكمبغ فايوغ كونيج
 اله مندنتوغ فتوس توشكل
 داغ منديروس هوجن فانس
 310 اله ممبائون اولر مغيغ
 برواري اوراغ نن بايق
 سوداه مليهت داميكين

باواله فداغ دان گليواغ
 باواله تومباغ داغن لمبيغ
 319 سونسوغ جن گنداغ فلاراكن
 320 نيكواو فوجو سمهان
 سگلا گنگمن بندهارا
 دالم نكري سوغلي تراب
 عادة ليمبگ راج^۲
 جاعن تيغكل سوراع جوا
 رافت فافت سمهان
 لكلاكي فرامفوان
 كات فرادانا منتي توا
 پرواري راج جنغ
 منداعر كات بگين
 لالو براجلن انپلاي
 جلنن لاري^۲ الغ
 ايه سمفلي ديدالم كمفوغ
 لالو براكات انپلاي
 كغد داتو بندهارا
 امفونله ساي ديداتو
 باغت^۲ مله داتغ
 توانكو براغكت كنديرين
 داري اولق تذجوغ بوغا
 دنكري فگر رويوغ
 ديگلكغغ بلياو كيني
 سبگيفولا ديداتو
 سوروه اسيلكن كلغكانن
 ايا فپونسوغ داغ توانكو
 پرواري داتو بندهارا
 اوراغ نن فندي مخرچكن

313 اله براكات سما ديرلي
 راج ديمنا ايت كاوان
 سوتن ديمنا ايت داغلي
 سلما لمبت بگين
 سوداه اونتوغ تقدير الله
 اله داتغ فرادانا منتي توا
 دانغن برالاري^۲
 314 چندا اغون گداغ كچيل
 315 روف هيدوغن كمبغ كوچوت
 داراه ديدادا تورون نايك
 316 اوراغ نن گيلا^۲ باس
 براكات فرادانا منتي توا
 317-318 سرات هرئي بولانغن
 منا كلين سمهان
 مغان مك لالي جوا
 تيداق كلين تهو فندي
 ايت توانكو راج كيت
 ايتله توانكو ساه علم
 ديدالم كوت فگر رويوغ
 بوكنله راج داغ ممبلي
 بوكنله راج داغ ممينتا
 راج اوسلي د علمك
 منا كلين نن بايقك
 جافوت داتو بندهارا
 اماء اين تهو فندي
 جاعن ديچافوت^۲ سجا
 سوروه باوا كلكغكغ
 باواله فايوغ دوا بواه
 باواله الت دان سنجات

324 رعیة بیراهی هنداق مغادف

اله منیته داغ توانکو

انشاء الله بایکله ایت

اله براجلن داغ توانکو

دایریغکن رعیة باپق

سوداه تراکمبغ فایوغ کونیغ

دیکانن فایوغ نن هیجوا

دیکییری فایوغ نن میره

فداغ برآچابوت کییری کانن

براغ نن فاتوت مئغ ایکت

براغ نن فاتوت مئغ کریس

تذیل مجهیل مئغ چرمین

رافت مئیریغ سمهان

دالم دایرآه سوغلی تراب

برواری اوراغ نن باپق

تراچغغ دیری سمهان

325 چندا لیغوغ برافی ۲

چندا بیسغی براداسوس ۲

کریجوغ برانیمفا ۲

دی ممداغ موه توانکو

سنغه اوراغ نن باپقت

تیغکت منیغکت فوغکوغ کاوان

دیلیهت فولا ستوبوه لای

سنغه منچاری تانه نن تیغکی

بولیه سانغ این ممداغ

دیلیهت فولا ستوبوه لای

مراکما براککی امفت

منجولور ۲ کن دیری

سیکوت سجا نن برآجلن

تهو دعاده فراتونن

اله داسیلکن سمهان

اله برآجلن بنداهارا

مئیریغ رعیة سمهان

گداغ کچیل توا مودا

هیئا مولیا میدسکین کای

لکلاکی فرامفون

الله رابی همب الله

سغذتون انی ۲ بوبوس

تیکولو فوجوغ سمهان

دسونسوغ جن گندغ فلراکن

بنداهارا کفلا سمبه

داری جاوه منجوجوغ تاغن

سوداه داکت منجوجوغ ککی

دیتکورکن باتو کفلا

دیهنونجمکن اوتوت نن دوا

321 امفون توانکو ساه علم

امفون بریدو کالی امفون

پاوا داراه ککی تاغن

322 جک دیجوال جاوه ۲

جک دیگندوغ تیغکی ۲

323 منهن سولا داغن راجم

دولت سروان رعیة باپق

سوجود مپمبه سمهان

سلما لمبت بکین

مپمبه داتوغ بنداهارا

امفون توانکو ساه علم

برهور سیلاله توانکو

دایریغکن همب رعیة

326 نڻ برانما سيفانيس ميغ
 ديلفس بدیل سلاتوس
 اله سساعت سکتیک
 براهیمفون رعیة سمهان
 دالم نگرې کوریمبغ بانو هلغ
 سوچون مپمبه سمهان
 ستغه ممفراسمبهن کراباو
 ستغه ممفراسمبهن جاوي
 ستغه ممفراسمبهن کمبیغ
 ادا ممباوا اف
 ادا ممباوا سیدیه فیذغ
 کچیل کایو کچیل بهنن
 گداغ کایو گداغ بهنن
 نمون سهارې ننتون
 هاریله فتح انپلاي
 فتح برجوات داغن سنجا
 سنجا براجوات داغن مالم
 اله لالو ترافاسغ دامر
 برانانق مئگولي نڻ باپقن
 ماسقله ناسي داغن گولي
 لالو مهیداغ انپلاي
 اله سوداه این مهیداغ
 جمبر براتانیغ انپلاي
 اله مینتف داغ توانکو
 مکله فولاً چیندور مات
 مکله اوراغ سمهان
 اله سوداه مینوم دان مکن
 برزاري بنداهارا
 دیباوا سیریه دیچران

هابیس داگورن کانې تانه
 اسل لي بولیه این ملیهت
 لاب روگي تیداق دیکزل
 اوله اولهن اوراغ باپق
 سلما لمبت بکین
 اله سمفلي کدالم کمفوغ
 براواري انق راندا گدیس
 ستغه این نایک فکو
 لالو دیتوتوه بغکاولان هاتب
 دیچابوت تیداق ماو
 دي مات ممنداغ جوا
 سداغ کفدا داغ توانکو
 ستغه مپوشکیت بندور
 دیبوکاء تیداق ماو
 دي مات هنداق ملیهت
 براجینیس بگي
 کللوان همب اله
 لکلاکي فرامفوان
 سلما لمبت بکین
 اله سمفلي تغه هلامن
 انه نایک داغ توانکو
 نایکله فولاً چیندور مات
 نایکله اوراغ سمهان
 کون ترافوات کدوان
 برابرې تابوه انپلاي
 دالم نگرې سوغلي تراب
 منیغکه تابوه دیهیلیر
 ممبالس تابوه جمعیت
 دیگوگوه چنغ نڻ فمئگیل

لوروغ کفدا بیچارا تو
 بلوم ادا نن بروبه
 بلوم ادا نن براتوکر
 تنکلا ماس داهولو
 مولا^۲ سومور براکلی
 328 نگرې بهارو براچاچق
 عادة لیمبگ مینغ کراباو
 329 نن دسوغکوت لاثیت نغک
 نن دیتانی بومی نغک
 سهدران گونوغ برافی
 نن سهیغگ فینتو رایلی هیلییر
 لالو کاسیلو کندی مودی
 حکم عادة نن دیتربما
 درفدا کتمغکوئن
 جاعن فرافاتیه نن سباتغ
 ایله انم فرکاران
 330 فراتما چوفاء اصلی
 کدوا چوفاء بواتن
 کتیغ کات فوسک
 کامفت کات دهولو براتفنی
 کمدین کات براچاری
 کلیما کات موفقت
 331 کانم بوغکل نن بتول
 تراجو نن تیداق کانن
 نراچا نن تیداق فلیغن
 نن براچوفاء نن براگنتغ
 نن براتیرو براتولدان
 نن براجذجع نایک
 براتفگ تورون

سیریه ترالتا^۲ سمبه تیبنا
 سنغله سیریه دتوانکو
 نن کن سمبهین بنداهارا
 انشاء^۲ الله بایکله ایت
 اله سوداه میدوم دان ماکن
 ماکن سیریه سکافور سورغ
 لالو براکات انپلای
 منا راغکای بنداهارا
 فایوغ فذجی کوت فیلغ
 داغرکن مله دئی داتو^۲
 ایا کماری نغک
 دیتیتهنک بندا کندوغ
 هنداقت براتولو^۲ جن برندی
 327 اوسغ^۲ دبهاروی
 لافو^۲ دیکنتی
 لما لوف باپق لاگو
 کیت نغک لراغ براسوا
 لوروغ دعادة جن لیمبگ
 انته بروبهله توکینی
 انته برانوکرله توکینی
 منداغر کات نن بکین
 سوچود مپمبه بنداهارا
 دسوسون جاری نن سفولو
 داونجمکن لوتوت نن دوا
 دیتکورکن کفلا ستو
 امفون توانکو ساه علم
 امفون دولت توان کیت
 سروان رعیه باپق
 امفون بریدو کلی امفون

- فراڻما مڀمفيڪن دعوا
 ڪڍوا مڀمفيڪن جاوب
 333 ڪٽيڱ مڀمفساوهڪن ٽڏا
 ڪامفت مڀباوا ڪڦڊ حڪيم
 334 ليمبڱ اوراڱ جڊي حڪيم
 اٽس ليما داغ بڱين
 فراڻما منڊاغر دعوا
 ڪڍوا منڊاغر جاوب
 335-336 ڪٽيڱ مڱانقڪن سوڊي ڊان سياست
 ڪامفت مڀمڀري حڪم
 ڪنلما منهن بنڊيغ
 جڪ منومبوءُ ڊيلاسوڱ
 جڪ براتانق ڊيفريوءُ
 ڪمبيغ بياس مڀمبيئي
 بنڊيغ بياس ملاڻو
 337 ڪرابار بياس مڱوئي
 ڪوڊا بياس مهريغيس
 هائم بياس براكوڪو
 موراي بياس براكيجو
 فڱهولو بياس محڪمڪن عاده
 جڪ حڪيم بياس محڪمڪن شرع
 338 هلوبلغ بياس منڊجراه
 339 جوارا بياس براوجا ڊان مڀبولغ
 سوڊاگر بياس مابين بوڱڪل ڊان ترجو
 340 فرمفون بياس مڀمفروسينڪن
 ڪافس ڊان بنغ
 اوراڱ چراڊيق باڀق ٽوٽورن
 341-342 اوراڱ بيغوڱ راجن تراڪيچو
 343 حڪم فنڊيتا نيتيس بائغ

- 332 سله ٽري مڱومبليڪن
 سله مڪن مڱوتڱڪن
 سست سوزوت ٽرالڱڪه ڪمبلي
 سله فڏا الله ٽوبت
 جڪ گاڙل اين مايسي
 جڪ عادل اڪن ڊيفڪي
 برابٽولن برابيران
 براسلهن برافاٽوت
 عايب برڪلام الله
 جاوه براهمباتن
 همفيغ براتوڱڪوان
 ڪات راج مليمفڪن
 ڪات برابوت ڪٽفڪن
 جڪ سواراڱ اڪن ڊاڱيه
 بونٽر ڊيڪافيغ
 جڪ مڀلغ مڱولڱڪن
 هوٽغ ڊيڊاير فيهوٽغ ڊيٽريما
 ڪات فڱهولو مڀلاسيڪن
 ڪات معليم ڪات حقيقت
 ڪات فڱاواي ڪات براهوبوڱ
 اوراڱ باڀق ڪات برابلو
 هلوبلغ ڪات منڊاراس
 ڪات ڊاڱغ ڪات مڱچه
 ڪات فرامفوان ڪات مرانڊهڪن ڊيرين
 منوزوت ڪات سوامين
 سبڱيفولا ڊٽوانڪو
 نن فيناروه بنڊا ڪنڊوڱ
 ليمبڱ اوراڱ جڊي منٽي
 امفت فولا داغ بڱين

نن دینلی هیلیبر دینلی مودیقکن
 نن دینلی هیدوف دینلی ماتیکن
 ایت فیتاروه بند کندوغ
 فدا ماس دیواس ایتو
 همب مغادف فراتوانن
 تنکلا توانکو نایک نوبت
 نن کن سمبهن بندهاها
 منداعر کات بکین
 گلق سپم داغ توانکو
 اله منیتته اندلاي
 منا راغکاي بندهاها
 ایا کامی کماری نغک
 تراداعر گلغکغ رامی
 دانو ممبوات کراج بایک
 ایکله هایم لی سیکور
 جانن تروهن لی سکوفغ
 بگو کو سما تروه لوه
 چریکن لوان سما بورو
 کیت مولای گلغکغک
 نن کن تیتته داغ توانکو
 اله ممببه بندهاها
 امفونله سای دتوانکو
 جک لای سوک فراتوانن
 لایه سوکان بدان همب
 اکن دیباوا دودو تکا
 فولغ معلوم دتوانکو
 دیجوووغ انس کفلا
 انشاء الله بایکله ایت
 داغ سمبهن بندهاها

حکم فغبولو روسو باتغ
 حکم هلوبلغ فغکل باتغ
 حکم منتی هوبوغ باتغ
 اوراغ بایق حکم مماغه
 نن کچیل حکم ممبیناسکن
 اوراغ چرادیق هنداق نیای
 سبکیغولا دتوانکو
 نن فیتاروه بندا کندوغ
 344 جک عقل سلانن فراکاران
 فراتما سونسوغ رونوت
 کدوا بلغ تیلنتغ
 کنیگ براجلن روسو
 کامفت لافو دالم سروغ
 کلیما مگننتی تکا
 کانم برالیندوغ دتغه تراغ
 کتوجوه برالیندوغ دتغه کوت
 کسلانن چنچغ ایر تیداق فوتوس
 نن تیداق لافو دیهوجن
 نن تیداق لاکغ دیفانس
 نن ستفا تیداق لالو
 نن ستفا تیداق سوروت
 نن دیفغغ تکوه
 دالم عالم میغ کراباوک
 ایله راج سدولت
 ادوه بسر سهندیگ
 اوراغ توا سالونداغ
 345 فغبولو سبواه حکم
 346 جلن راجی تیتیهن باتو
 هیدوف نن دیغلیهراکن

اونتوغ سورتن دبدانن
 اکن منجدي توا راندا
 سمفلي توا منجوجوغ اوبن
 تمفن مغونچغ کيرئي ۲
 ايک باء ايت انپلاي
 تواد تيبا دبدان همب
 توانکو براسيلا سيک
 ايتله لاکو اونتوغ همب
 نن کن سمبه بنداهارا
 منداعر کات بکين
 گلتي سپم داغ توانکو
 لالو منيته انپلاي
 باء ايت مله ديداتو
 تيتهن گاران بندا کندوغ
 لوروغ سيهوني لغناکيني
 جک بلوم دتونغ اوراغ
 جک دانو لاي سوک
 بايکله سما او
 منريما اوراغ ميسکين
 براگنتوغ داکر لافو
 ايا سيديوغ چيندور مات
 سبکيفولا دي دانو
 اولق الين کات ننتون
 فنيتهن بندا کندوغ
 لوروغ لاکون چيندور مات
 سما ديليهت ديفنداغي
 هاتين پ ۲ رومن
 اوسهکن فدام تمبه کلب
 348 کاتن سيغر ۲ لچغ

انه منيته داغ توانکو
 منله داتو بنداهارا
 کامي منداعر خبر بايک
 ترامشهور کاتنجوغ بوغا
 ايکله مراه له لمان
 بلنکا سبايق ايت
 اداکه براللو نن کهنداغ
 اداکه بوليه نن ديچاري
 اداکه سمفلي نن دمقصود
 اداکه تندا نن ديفکغ
 اداکه چينچين نن برانيمبغ
 نن کن تيتهن داغ توانکو
 منداعر کات نن بکين
 ايله داتو بنداهارا
 لالو ميمبه انپلاي
 امفونله ساي دتوانکو
 تيداغ ايلو ساي کتکن
 اونتوغ سورتن بدان ساي
 انق سوراغ لاین لاکون
 لاي مروسوه هاتي فولا
 ايکله مراه له لمان
 347 هابيس بلنکا تيداغ براداس
 تمفن ممبرات دتوانکو
 سلاوت سلما نغک
 براف راج نن مپوروه
 براف سوتن ناء سمندا
 سوراغ فون تيداغ داموهکن
 اوراغ اموه اين تاء سوک
 اوراغ سوک اين تاء اموه

جک ماتي تيداق مپيو
 داغ کات اوفما کات
 جک ادا جدي باء ايت
 کاسن کيت کاوينکن
 سداغ کاولق تفرغ بوغا
 اماء ديليهت بندا کندوغ
 دهمب تيداق باء ايت
 لکلاکي دتوانکو
 فرامفون دتوانکو
 نن کن سمبه بندهاها
 نمون سملم ننتون
 سکلب تيداق دتيدورکن
 بيدچارا فوتوس انپلاي
 برواري داغ توانکو
 دلتهکن نندا ماس ايت
 ريذچوغ برانته مندياغين
 لوروغ ديداتو بندهاها
 ديلتا چينچين سلدهون
 فغاوينکن چيندور مات
 داغن فوتي لغما کيني
 نمون سملم ننتون
 سکلب تيداق دتيدورکن
 توانکو داغن بندهاها
 دوا کلي هاييم براکوکو
 سمفي کتيگ هاري سيغ
 سفغماله منتاري نايک
 کيراء فوکل سلافن
 جگله اوراغ نن بايقمت
 دسمبله کراباو انم توجه

باء اوراغ بوهق کن
 اوراغ براسوتن ديماتن
 اوراغ براکوت ديتولغن
 اوراغ براج د هاتين
 جک تيداق کاني د هاتين
 تگما مپولغ اين ملوداه
 براکات تيداق براسنتاوا
 براتوتور فنتغ امبيل باوه
 کاتن لاین داري اوراغ
 کاتن دوا سبغس
 داغ ۲ دوا سبگي
 داغ ۲ کات براليفت
 داغ ۲ کات براغک
 ديدالم دوا تغه تيگ
 جاشن مپسل کمدين
 اله ميمبه بندهاها
 امفون توانکو ساه علم
 جک اين بيدچارا ايت
 تهوله همب ديلاکون
 لوروغ لاکون چيندور مات
 لاييه سوکان هاني همب
 تيداق ممنداغ امس فيرق
 تيداق ممنداغ کاین باجو
 باء اف جن کيت ملاراگن
 جک سوداه فراتموانن
 تيداق ممنداغ کيري کانن
 معلوم فولغ دتوانکو
 بورو بايکن دتوانکو
 جک ماتي تيداق مپسل

سوداه ترسوا داغ فدانه
 کچیل سلی گداغ سلی
 سما دیلیلیت دیدانه
 دیدولغ سما کان
 سوداه جوارا کن ممدولغ
 تروه براتمغین انپلاي
 برواري جوارا میدان لاییه
 براغ ن تیتغی دتمغوغن
 براغ ن میریس دیفلیتن
 هاییدسله امس دیتروهکن
 فپابوغ هایم ن کیننتن
 سسوکت سااولغ الیغ
 داغ سکوندي سکونديا
 مک مپابوغ اوراغ ن بايق
 تروه براتمغین تیمبل بلی
 بونی ریل براداري
 اوغ کچیل برانچيغ
 دي کيفيغ تيداق تربيلغ
 جینیس امس براکاتي
 داگن براتیمبون
 الله رايي ماس ایت
 امغون توانکو ساه علم
 349 امغون بریبو کلي امغون
 فدا ماس دیواس ایت
 نوروغ کغد چیندور مات
 الله براجلن ماس ایت
 هیلیر فاسر موديق فاسر
 کلوار جیروغ ماسو جیروغ
 لالو کچیروغ براکدي کاین

فمبيري مکن داغ توانکو
 الله منيته انپلاي
 منا راغکاي بنداهارا
 کیت براجلن کنگلغکغ
 انترا هاري بلوم تیغکي
 کیت ملیهت اوراغ مپابوغ
 برواري بنداهارا
 منداعر کات بکین
 دفعکيل جوارا میدان لاییه
 دفعکيل جوارا ممدغ فیلس
 سرات فرادانا منتي توا
 منا این راج جنغ
 باواله اوراغ کنگلغکغ
 توانکو هنداغ براغکت
 الله تورون داغ توانکو
 تورونله دانو بنداهارا
 مشیريغکن اوراغ ن بايق
 برابوني تابوه سگلوگوس
 برواري سیدرولیه
 الله دیباوا سیگماراغ
 الله دیباوا بلغ کنداي
 الله سمغلي توانکو کنگلغکغ
 الله دودو دانس بلی
 الله داتغ جوارا میدان لاییه
 داتغ جوارا ممدغ فیلس
 ممباوا هایم سیکور سورغ
 ایله فیلس هانوا توا
 الله دیفدان سکیننتن
 سداغ جو فیلس هانوا توا

داري تذجوڻ سوڻي غيڻ
 داري تذجوڻ سيمليدا
 اري ماري رانڌاو سيملينڻ
 منداثر ڪات نن بڪين
 پرواري چيندور مات
 منا ڪڪاءُ اوراڻ مڱلس
 گيلا بفر گاران ڪڪاءُ
 دي رانڌاو سجاره نڱڪ
 هنڌاق ميمبونه ۲ ڏيري
 دالم نڱري سوڻي غيڻ
 سابوڻ باءِ اف نن تا سنن
 فڪن باءِ اف نن تا سنن
 مڪ بدن ڏيدواڻ ۲
 انه براكات اوراڻ مڱلس
 داثرڪن منله دتوان ڪچيل
 نن سڪاراڻ ڪيني نڱڪ
 دالم تذجوڻ سوڻي غيڻ
 تيڱ بولن له لمان
 تيداق نن لائن ڏيڪرڄڪن
 راج سنن هنڌاق براكاوين
 ايا توانڪو ايمبغ جاي
 جاشن توان فوتي بڱسو
 352 انق توانڪو راج مودا
 لمانه اين براتونڻ
 بولن دانڻ اين سروضه
 سبگيفولا له دتوان
 سببن لمان براتونڻ
 ادا تراسبوت ۲ جوا
 دي توانڪو راج مودا

براجلن ۲ دالم فڪن
 سوده اونڌوڻ تقدير الله
 مڪ ممنداڻ سمبيل موديق
 انه تمفء اوراڻ مڱلس
 اين بزاوا برانسانق
 ممباوا هايم اڪن ڏيجول
 سوڙاڻ برانما سيلڱمانس
 نن سوڙاڻ برانما لمت توا
 جيلانڻ دالم نڱري
 350 اوراڻ تو تومفو مذومفون
 فذجڻ ليداه بوڪن ڪفلڻ
 حرامليله مميڱ روسي
 بينچان بايق ڏيباوان
 نن تيداق داداڪنڻ
 نن ادا دتيداقڪنڻ
 ايت بوانن سيڱ ملم
 لالو برانان چيندور مات
 منا ڪڪاءُ اوراڻ مڱلس
 داري منا دانڻ ڪيت
 اف مقصود دسڱاڻ
 انه براكات اوراڻ مڱلس
 منله توان نن برانان
 جاوه سوڱڱوه دانڻن ڪامي
 منچريڪن فوڱڱوڻ نن تا براساهب
 ڪفلا نن تيداق براتوڪوت
 351 منچاري بوسو دانڻ ڪوفڻ
 منچاري فته دانڻ فتي
 ايا ڪامي ڪماري نڱڪ
 داري رانه سيڪلاوي

اين سوسهڪن سيغ مله
 دتوانكو ايمبغ جاي
 منچري اوراغ ڪن ديگاجي
 سگلا اوراغ بهست ۲
 سگلا اوراغ ريساو ۲
 ديبري سلين فڪاينن
 براف هوتغ ديبايرن
 منچري دوبلغ نن فيلپين
 منهن سفيت داغن گونتيغ
 منهن سولا داغن راجم
 354 منهن گودام ڪراگاجي
 ديبرين بلنجا سيغ مله
 ڪتيڪ فتغ داغن فگي
 بايقن توجه فولوه اوراغ
 اوراغ ترامگه ترامسهور
 نن بايق جاغن دسبوت
 لغڪف فغليما هلوبلغ
 دسوروهن فيل مپامون
 سداغ ڪبوڪيت تمبون تولغ
 براغ نن تيگنل دينگري
 داغ ديڪمفوغ سوراغ ۲
 اڪن ممریت دان مرانجاو
 ديفرانگو ڪوروغ جو ڪمفوغ
 ڪوراغ الت ديفرالت
 ڪوراغ نگوه ديفرنگوه
 355 چندا بديل ملاراس تاغن
 مگمليغ ۲ فيلورو
 356-357 گيلا مهيتم ۲ لاسوغ
 الت سذجات داسيلڪن

ديدالم اولق تذجوغ بوغا
 دالم نگري فگر رويوغ
 راج ديدالم ڪراچن
 ايا بگيندا ساه علم
 ديدالم اوسان ايت ڪيني
 تونغن توان فوتي بهسو
 سجا الت سمولا جدي
 نن سڪاراغ ڪيني نغڪ
 مڪ منجدي ايمبغ جاي
 ديتريما راج مودا
 انقن سوناهله گداغ
 جاغن منجدي توا راندا
 سبگيفولا دتوان
 اين منداعر خبر بايڪ
 تنافي جاهت ديهائين
 ڪمنگن سوداه تراواغ
 353 اله ڪاني فپڪيت بورو
 اله ديتوڪاه له دتيڪوغ
 اله ديفورو نمبي بيداي
 اله ديلاس فورو هابو
 اله ديڪوڪوت فانوا بسي
 تيداق جدي ديم ديڪمفوغ
 اله برافوندو نفي اير
 اله ديهوروشي لاغاو هيچاو
 رعيت له بنچي سمهان
 ايتله خبر برينان
 ديداعر توانكو راج مودا
 نن سڪاراغ ڪيني نغڪ
 تيداق فرادولي اف ۲

- ايت بواتن سيغ مالم
 ايله راج نن دسنن
 کاتن اوراغ مغلکلس
 منداعر کات بکين
 برواري چيندور مات
 ترسيمبور دارة ديدادا
 358 مغلکاتب ۲ چندا بيدير
 359 براداري بوني گرامن
 360 اله دفييري داغ تليغا
 ميراه موکان بگلي جمبو
 ميراه ماتن فنتون سگ
 اير مات گيرغ گميرغ
 لالو برابرلي کگلغکغ
 براجان لاري ۲ الغ
 هاييس تراچغغ اوراغ بايق
 ترکجوت اوراغ سمهان
 برواري جوارا ميدان لاييه
 دسروکن تواه هاييم نن کيننتن
 361 تلين سوداه ديرنتگن
 سيکيننتن برانتن ۲
 دودو ديبلي نن سرواغ
 جگ ديماکن سيکيننتن
 اير مات هاييس ترابواغ
 روفان دوا سبغس
 بولو تدوغ ديگوغکوغ هلغ
 برانما تدوغ مورلي کينچا
 هداد برانيديت دیکوالا
 اوراغ گنتيغ برانیکت فويوه
 تيداق فويوه بلم نن کانلي
- اله نن تيداق بلوي تيداق
 کات جوارا ميدان لاييه
 منداعر کات بکين
 داغ جوارا مبع فيلس
 دسروکن تواه هاييم
 362 ايله فيلس هانوا توا
 تلين سوداه ديرنتگن
 هاييم فيلس براسيدجمفيلس
 فاهت فوتران بوجغ بگکينغ
 جگ اله هاييم فيلس
 سوسه نگري سوعلي غيغ
 هاييمک داغ داري سنن
 کيريمن توانکو ايمبغ جايي
 هندالن داغ داري تيمور
 برافنتغ ديمکن بنتو
 کات جوارا مبع فيلس
 سلما لمبت بکين
 اله سمفلي چيندور مات
 کدافتن هاييم برالغس
 تيداق فرادولي چيندور مات
 لالو ديچالغ داغ توانکو
 امفون توانکو سمبه ساي
 مري کيت کمبلي فولغ
 سانغ بنوله توکيني
 براسندار بنتل گداغ
 داتس کاسور مغلکلا
 داتس لافي فرامداني
 ديباواه تحت ماجون علم
 هداد همب رعيت

سيبراكت جو سيبروليه
 نن کٽيڱ جو سيٽمبهي
 تراڪجوت تراچغڻ ڊيري
 منوروت فولا ڊيٺلاڪڻ
 هايڻ لاڱ ٽيڊاڪ ڊيڪنل
 برواري اوراڻ نن بايق
 مليهت روف بڪين
 هيرو بيرو ڊيڪلڪڻ
 365 بگي ڊيٽومبو فاتوس توغڪل
 مليهت روف بڪين
 366 اف تيغڪڻ بيچارا ڪيت
 کاتن اوراڻ نن بايق
 ڊاره ڊيڊادا هيلغ
 سلاڪو ستمفن ايڪ
 علامت نڪري نن ڪن سوسه
 سوداه ٽيٻا ٽنڊا قيامت
 ڊسيڪ ڪيت مڪ هابيس
 ايڪ لاکون فراتوانن
 ايڪ جينيسن فراتوانن
 367 اوراڻ براتانم نن ممبروت
 هابيس تيغڪل ڪمفوغ هلامن
 هابيس تراچوال فجا
 تراگڊي انق ڪمنڪن
 سلما لمبت بڪين
 اله منداغر اوراڻ ڊالم ڪمفوغ
 چابوهنه اوراڻ سمهان
 لڪلاڪي فرمفوان
 ستهه اوراڻ مٿاڪن
 368 توانڪو سوداه ممنجوغ

جڪ لي سانغ دودو جوا
 ماء همب براجلن فولغ
 363 ملو ترفوفو فد ڪنيغ
 هراغ تراچوريغ فد موڪ
 سمفي منجوجوغ سغڪاء هايڻ
 ڪيت له سوداه ڪاني بينچان
 ڊاري تڙجوغ سوغلي غيغ
 اماء فواس هاتي بنڊا ڪندوغ
 ٽڪاء براديري چيندور مات
 نايڪ ڪانس بلغ ڪنڊاي
 اله منيته داغ توانڪو
 منا بويوغ اديق ڊيني
 ڪات ترالاغ تو ڊي ڪندوغ
 باء سبيسو براسين
 364 بگي سيفونتوغ برالغڪيٽغ
 تراس ادا دافت ٽيڊاڪ
 ڪات ظاهر منجڊي بطن
 نن ڪن تيته داغ توانڪو
 ٽيڊاڪ ڊيڊاغر چيندور مات
 برواري داغ توانڪو
 راسڪن تيغڪل انڀلاي
 لالو ڊيفاجو سيگماراغ
 براجلن فولغ انڀلاي
 مرانداو فڙجغ ڪڊوان
 سفنتون ريٻوت ڪاف
 بگي ڪيلت يغ مها تغڪس
 اله سمفي اين ڪاسنن
 سداغ ڪافوهون بريغيدت
 برواري جوارا ميدان لابه

لوروغ دیکامي نن باپقک
 369 ایر دمیزوم فاهیت
 ناسی دیمکن راس سکم
 سمبهن اوراغ نن رافتتو
 دالم نگرې سوغې تراب
 370 هازب ۲ له داهولو
 جاعن براكات بورو باپک
 ایا سبواه داغ فینتا همب
 ایا کلین نن باپقک
 دوا هاری گانز کتیگ
 رافت ففت کیت سمهان
 فی منجالغ داغ توانکو
 ایا کاولق تدروغ بوغا
 کیت ممینتا سله سیلیت
 کیت جوجوغ دولی توانکو
 لوروغ تروهن سیکیندن
 جک اسا فولغن توجوه
 کولی معلوم دتوانکو
 جک ادا لی معلوم
 کیت چاری بیچارا باپک
 جاعن کلین تکوت سنن
 دئی تکوت کران سله
 برانی کران بنر
 لیمبگ اوراغ براج ۲
 جک عادل کیت سمبه
 371-372 جک ظالم کیت سگه
 باء ایتو فیتاروه بندا کندوغ
 منداغر کات بکین
 سنغله هاتی نن باپقت

ستغه اوراغ مغانکن
 چیندور مات سوداه مغامو
 بریتا برابگی ۲
 بگی قیامت دالم کمفوغ
 الله رابی ماس ایت
 سما تراوری ربوت فذجغ
 براجیلا ۲ دیپلامن
 تیداق کتوان لوان کاوان
 رابای سنا سینی
 روسوه نن بوکن الغ ۲
 سلما لمبت بکین
 برواری سیکیندن
 دوا کلی برامبوغ نایک
 دوا کلی برامبوغ تورون
 ماتیله هایم بندهارا
 ایله فیلس هانوا توا
 برواری سیکیندن
 دیلیهت توانکو تیداق لای
 ترابغ ممبروغ این فولغ
 داغن تاجین دان بولغن
 براروی راغکالی بندهارا
 باء منا اونتوغ کیت نغک
 نن سالیسی نگریک
 سلاکو ستمغن ایک
 علامت نگرې سوسه سوغکوه
 برات نن بوکن الغ ۲
 سفنتون بومی داغن لاغیت
 اننه ایک هوتغ پاوا
 تیداق ترانیغکغ ترابچارا

لالو دامبيل انپلاي
 اله ديهوراق بنڄ بولڄ
 اله منيته بندا ڪندوڄ
 مڙا جوارا ميدان لابيہ
 باءِ اف ايڪ مڪ دميكين
 اتاوڪه منڄ هايم ديني
 اتاوڪه اله هايم ديني
 مڪ اين فولڄ براتاجي
 منداثر کات بڪين
 مپمبه جوارا ميدان لابيہ
 امفونله ساي بندا ڪندوڄ
 تيدافله تنڌو فدا همب
 هايم سوڌاه برالفس
 انڌه اله انڌه منڄ
 توانڪو باءِ چندا سوڌوت
 توان ڪچيل باءِ چندا بيرايڄ
 لالو ديفاجو سيگمارايڄ
 براجن بلياو ڪڍوان
 ڪامي مغيريڄ ديبلانڄ
 جڪ بندا هنڌاق تراڻن
 چوب ٽپڪن ڌتوانڪو
 سمبه جوارا ميدان لابيہ
 منداثر کات بڪين
 اله تڪاءُ بندا ڪندوڄ
 لالو ڌتيفڪت تڄڪ انجوڄ
 دسيمبهن ڪولمبو چنڊي
 ديليهت توانڪو برامنوڄ
 اله منيته بندا ڪندوڄ
 مڙا جوالي بويوڄ

سلما لمبت بڪين
 اله براجن داڄ توانڪو
 لغسله فولا ڌاري سنن
 اله سمڦي اين ڪاسن
 سڄائت ڪوت نن فڄجڄ
 لغسله فولا ڌاري سنن
 منمفوه فداڄ ڳورون ٽنڊس
 اڌا سرانڌاو فراجلنن
 اله سمڦي اين ڪاسن
 ديلور ڪمفوڄ ٽنڄوڄ بوڄا
 اله ماسو ڪڍالم ڪوت
 ماسوئه فولا چينڌور مات
 اله تيڊا تڄه هلامن
 نايڪله فولا ڪڍوان
 لالو سڪلي ڪاٿس انجوڄ
 اله ڌوڌو داڄ توانڪو
 نايڪله فولا چينڌور مات
 ڪاٿس انجوڄ سڌوه لي
 اڌا سبنتر ڌوا بنتر
 اله ڌاتڄ جوارا ميدان لابيہ
 سيڊراڪت جو سيڊروليہ
 نن ڪٿيگ جو سيتمبهي
 ڌانڄله هايم نن ڪينڌنن
 373 اله هيڄڪف اٿس فڄاڌان
 سرات تيڊا اين براكوڪو
 سرت تاجي جن بولڄن
 لوروڄ ڪڍا بندا ڪندوڄ
 لالو منڄاڄوه ڪسورمبي
 اله تمڦا سيڪينڌنن

چوب تپکن دسیدویوځ
 سداځ کبوجځ چیندور مات
 چک این لای تپو
 چک این لای فندی
 برواری بندا کندوځ
 منداعر کات بکین
 اله سوځوت بندا کندوځ
 سوداهله اونځوځ سیتواک
 کلیکی سفنچځ ایر هیلیر 375
 داری نن سوراځ کان سوراع
 تیداق بولیه براسانځ هاتی
 اله تورو بندا کندوځ
 لالو دتیځکت تځک انجورځ
 ایله انجورځ سبواه لای
 دیباځونکن چیندور مات
 باځون بویوځ باځون فکندوځ
 ایا دینلی هنداق براتان
 تورو جواله داهولو
 برواری چیندور مات
 منداعر کات بکین
 اله تورو انپلای
 لالو مپمبه چیندور مات
 امفونله سای بندا کندوځ
 اف کهنداق بندا کندوځ
 منا جوالی بویوځ
 ایا کلین نن فولځک
 باء اوراع براکچیل هاتی
 تیداقله سانځ هاتی بندا
 کاتکن جوا سوځوځه ۲

بلم توځکل ججتن بندا
 جرت سمات بندا کندوځ
 374 فایوځ فنجی اولق تځجورځ بوځا
 مځکوت دالم فکیر رویوځ
 مروهم بسر امفت بللی
 فوست جلا فومفونن ایکن
 دالم علم مینځ کراباوک
 اف سببن دامیکین
 مک بفاء سلاکو ایک
 اف سلهن بندهارا
 دالم نگرې سوځلی تراب
 اف تیځکلن بندهارا
 اتاوکه این سله سمبه
 اتاوکه این سله کات
 اتاوکه منتی تیداق موهن
 اتاو دولت تیداق برادیری
 ایک باء ایت انپلای
 داځرکن مله دیفاء کندوځ
 نمون این سکلی نځک
 چک این سله بندهارا
 دینلی له ایت برانیمبځ
 چک گاول این بندهارا
 دینلی له ایتو مالیسی
 مینتاء دینلی بفاء کندوځ
 منداعر کات بکین
 اله براکات داځ توانکو
 تیداقله ادا دمیکن
 اتو هان اکن سبواه
 چک بندا هنداق تراځن

فاتوتله این اوراغ بسر
 رعیتة مئیکوت سمهان
 سرات ممباوا کلغکافن
 براغ نن فاتوت مئغ چرمین
 براغ نن فاتوت مئغ فایوغ
 براغ نن فاتوت مئغ کریس
 مائغکت دولی سمهان
 دسونسوغ جن گنداغ فلاراکن
 تیکولو فوجو سمهان
 سداغ دیدالم سوغلی تراب
 ادا سبندر دیگلهگه
 توانکو دارق ماسو کمفوغ
 نایک اوستان انپلاي
 378 برابونی تابوه سگلوکوه
 برورای اوراغ دسنن
 ستغهن ممفراسمبهکن ایقی
 ستغهن ممفراسمبهکن هایم
 ادا ممباوا سیریه فیذغ
 کچیل کایو کچیل باهنن
 گداغ کایو گداغ باهنن
 کامی تیبیا هاریفون ملم
 نمون مسلم ننتون
 سگلب تیداغ دتیدورکن
 توانکو داغن بنداهارا
 اوراغ بایق تیداغ بولیه همفیر
 همب سوراغ براتولق فول
 تورونله همب ملم ننتون
 کرومه فرادانا منتی توا
 حیرنله همب بندا کندوغ

376 اماء سائغ هاتی نن روسوه
 منداعر کات بکین
 امفونله سایی بندا کندوغ
 داغرکن بذر سوغکوه
 ننگه کامی براجان
 منجائغ نگرئی سوغلی تراب
 ککمفوغ کوریمبغ بانو هلغ
 انه سمقلی کامی کاسنن
 کیرون گلغکغ سداغ رامی
 سداغ رافت اوراغ مپابوغ
 براف انق راج
 اگام تراچمس اوراغ دسنن
 سبب براتمو جن توانکو
 دی تیداغ فزه برائغکت
 سوچود مپمبه سمهان
 منجوجوغ دولی ساه علم
 ادا سبندر سکتیک
 دانغله داتو بنداهارا
 سرات جن بسر فغبولون
 سگلا اوراغ توا
 جاعن منتی بنتران
 377 امفت سوکو ممشکو راج
 الله رابی همب الله
 سفنتون انی بوبوس
 بگی کلواغ بیبر فتغ
 بنداهارا کفلا سمبه
 اورغ چرادیق چنداکیا
 لای جوارئی بیجقسان
 مانیس مولوت براکات

ممبراوا هاپم اکن دیجول
 دانغن داري سبله تیمور
 داري رانقاو سیمیلیدو
 داري رانه سیکلاوي
 داري تذجوغ سوغی شیغ
 نگرین ساعت سوسه
 اشکوه ۳ن گادوه الغ
 تیداق کتون دیکادوهکن
 انو هان اکن سبواه
 داغ کرجان اوراغ دسندن
 ماء توان هنداق بکوجا
 مغاروبدن داغ انقن
 داشن راج نن دسندن
 برانما توانکو ایمبغ جاجی
 سبب ماء توان له منداعر
 توانکو سوداه تربواغ
 انه کانلی فیکیت بورو
 انه دیتوکاه له دتیکوغ
 انه دیلاس فورو هابو
 انه دیکوکوت فانو بسی
 انه دیهوروغي لاغاو هیدجاو
 تیداق جدي دیم دیکمقوغ
 انه برافوندو تفي ایر
 نن سکاراغ کیني نهک
 سانهله هاتي بزدا کذدوغ
 381 باء براهوراس کاتف ۲
 باء فلق براباجو فولاً
 باء دیکاپغ کذجي ایر
 نن سکاراغ کیني نهک

انته اف ۲ بیچارا انو
 توانکو داشن بزداهارا
 دي نما براکلماان
 هاریله سیغ انپلاي
 براجلنله اوراغ کبلی
 توانکو منیته فدا همب
 مپوروه براجلن ۲ سجا
 تیداق کتون نن دیچاري
 تیداق ملیهت اوراغ مپابوغ
 تیداق ملیهت اوراغ برافدان
 سبواه هان اکن اوپین
 ریذچوغ براتته مندیاغین
 انته ترجول له توکیني
 انته تراگدی له توکیني
 انته هیلغ کلاوت لفس
 379 هیبله راسان فراتین
 فدا سیاف دیکانکن
 براجلنله همب بزدا کذدوغ
 380 ماسو جمبور کلوار جمبور
 ماسو فکن کلوار فکن
 جک همب دیلیهت اوراغ
 سروف اوراغ گیلا مابو
 دي حتی تقدیر الله
 منداعر فولاً خبر بایک
 برانمبه سانغ دالم هاتي
 علامت تلیغا پاریغ جوا
 ممنداغ همب کیری کانن
 ممنداغ همب سبیل مودیق
 اله تمفا اوراغ برادوا

- 385 بفرسوا ميکن ملو اوراغ
اسيڻڪه گاران لي بندان
تيداق سهيدو داغن ديني
تيداق سبغا داغن ديني
386 سمغي باء کات جان اوراغ
فلوفوه بائغ سينکو
کافس فنجي توعبوه ديلوبغ
387 ستمفوه سباهي نغک
388 ديني کنجي ديني کلامي
ايا نگرې سوغې شيغ
نن کن کاتن بندا کندوغ
منداغر کات بکين
انه مپمبه چيندور مات
جک ايت تينه بندا
فيکير داهولو سکتيدک
بيچاراکن بورو داغن بايک
جاغن ديپاوا هاتي باغيس
جاغن ديپاوا هاتي بيراغ
اوراغ فمبيراغ تشگل ايمان
اوراغ فمباغيس هيلغ عقل
اوراغ فنداراس گداغ کانلي
ايمبگت بند اوراغ توا
عاده توا منغکوغ راگم
389 عاده تلو تيمبونن کافل
سبب باء ايت سمبه همب
تيداقله تيغگل ديماء توان
تيغگلن فدا بندا جوا
فنجغ فنداغن لي دبندا
ايکله مواه داغ لمان

- باء بواکمفوه تيگ هيتا
بگلي مپنداغ لوکه تيگ
فواسله هاتي بندا کندوغ
382 بندا کندوغ برېمبغ هاتي
بدانک جوا منغکوغکن
دسمبهکن بذر هابيس
داغ کفد بندا کندوغ
دي حتي تقدير الله
منداغر کات بکين
بيراغ باغيس انپلاي
383 دهمفسکن کمفيل دناغن
384 بله دوا کدام فيراق
فيجهله فولانچغ امس
اله مموويه چندا کافور
دهمفسکن تاغن دفاغان
فشگل فريغيه فوهن تاغن
مليغکغ اوسقان بسر نذتون
سوداهله سوغوت بندا کندوغ
اله هانزب هانغ سجا
دالم اوسقان بسر نذتون
سوراغ فون تيداق نن برابوني
هابيسله حيران سمعان
بلا بذر سيراغ مودا
ايپله اوراغ نن راجان
ايپله اوراغ نن مگتن
ايپله اوراغ نن موليان
ايپن منا مذونجوکي
بوندان منا مهاجري
عاده ديما اين بوليه

- 390 اوراغ دفاوت تاء برانلي
اوراغ دفتكغ تاء جو افني
باء اف جو اوراغ مندنديكن
برواري بندا كندوغ
هاتيله پلا رومن
اوسهكن فدام تمبه گلب
بلا بنر سيراچ مودا
ايدله اوراغ تاء برانان
عادة ليمبگ راج
- 391 تيداق بوليه براچرلي لاري
جك اين براجلن جاوه
بلوم فونغ دننتي جوا
عادة ليمبگ براتونهن
جك نكري براجاوهن
فربوت سورت ديكيريمكن
كاتكن هندق گنتيغ فوتوس
كاتكن هنداق بيغ تابو
سبكيفولا نن بكيين
جك هنداق گنتيغ فوتوسن
جك هنداق بيغ تابون
جلغله راج جو فغبولو
سگلا اوراغ مئغ حكم
- 392 باوانه امس سكاني ليمما
سيريه برالينگر ديچران
برانس داغن كايين كونيج
393 تكو كايو تهيلله امس
باء ايت بيچارا مك سوداه
ستمفوه سباهي نكغ
- 394 براغ ترايريس ماء تراداگيغ
- براغ ترابلو ماء كجاوا
براغ نن لافو مائن سكه
براغ براهوتغ ماء تراكوروغ
395 نن بوغكو ديمكن سروغ
جك اين سكلي نكغ
ديني كنجي ديني كلامي
ايا نكري سوغلي شيغ
- 396 ماء ديني سونو جدي برا
ماء ديني فغكغ جدي هابو
ماء ديني رونقوه فريت فنجغ
ماء ديني كونيج فوجو نيمور
ماء ديني انجاء بانو سندي
397 ماء ديني تيديس تيغ فنجغ
398 ماء ديني انجاء فاسو فدان
اينله فنتغ سيتواك
اماء كامي براتوكر نما
اين برانما فوتي توا
ديني برانما راج مودا
اگييله هوتغ سوراغ
اماء تيو سماسين گارام
اماء تيو دفداس لادا
جك براتواه راج مودا
تراهابو ترهراغ سوغلي بوغك
399 براسفو براليلوغ لالم رومه
اماء حكمن علم نكغ
لاو كدوا سمفو كودوس
سمفلي ككونام بلي جكغ
لاو كرانه بوكيت گومبء
لايه سوكن بدان ديني

چک باء ایت سمفلی ایسو
 علم نغک دحکم اوراغ
 رعیه باپق منچاری راج
 تابور بیدر کسان سینی
 اوسه برانندی ۲ دیری
 سوداه تهور براتان فولا
 انقک تیداق جدی اوراغ
 سمفلی ترابواغ کدوان
 منداغر کات بکین
 403 گللق برالیه داغ توانکو
 گللق سپم چیندور مات
 اله مپمبه داغ توانکو
 امفونله کامی بندا کندوغ
 چک باء ایت تیتته ماء توان
 فیکیراه بندا هابیس ۲
 جاعن مپسل کمین
 ایتو فیکیران هاتی همب
 چک مغاچق توهو فراع
 بدیل باپق اکن دیچاری
 ایا منسیو اکن دیچاری
 کو فیلورو اکن دیچاری
 ادوه گمفوغ اکن دیفرتگوه
 فریت رانتغ براکولیلیغ
 هلوبلغ اکن دیچاری
 کو فداغ اکن دیچاری
 سوداهله اسیل سمهان
 کو فداغ رانتغله مانوا
 سبکیفولا بندا کندوغ
 سلاکو ستنن ایک

نن کن تیتته بندا کندوغ
 سلما لمبت بکین
 کداغران تیغکه برانیدغکه
 اله تورون داغ توانکو
 داری اوستان بسر نذون
 لالو تورون کسورمبی
 دیدافتکن بندا کندوغ
 لالو مپمبه انپلای
 امفونله سایی بندا کندوغ
 اف بیچارا نن براسکیت
 فرالیبتکن مله بندا کندوغ
 نمون فرالیبتن بدان همب
 لابییه سوسهین بندا کندوغ
 منداغر کات بکین
 اله سوغوت بندا کندوغ
 ایکله انق تیداق براملو
 ایکله انق تیداق براسوفن
 تیداق تهور دامفت لیما
 فندی سوغکوه بفاء برانیدغکغ
 همداق کای داغن تیلنتغ
 همداق برانی داغن لاری
 همداق معلیم داغن تولدان
 400 بلوم فندی کانی مغانی
 ایک جیندیس گداغ بیچار
 401 مکن کایغ تیدورن لالب
 بلوم تهور دیکیرا ۲
 نن سوراغ تیداق براهاتی
 نن سوراغ تیداق براجنتوغ
 402 هاتی تراسیدسیت باء فلافه

ماٺ ڏيندي چوري ڏيندي ففرڪن
 جڪ ائين اڪن بلنجا
 ستمفوه سباهي نڪت
 406 تيداقله بندا گمغ سنن
 جاشن ڊيتونجور تننغ ايت
 اسينغ بنر انق اوراڪ
 407 باء اوراغ برافندير
 باء روف اوراغ بيغوغ سوغڪوه
 جڪ انن سڪلي نڪت
 سڪيفيغ ڏيندي جاشن ڊيتولوغ
 جڪ تيداق فندي براكات
 بايڪله ڊيم سجا
 نن کن تينه بندا ڪندوغ
 408 بگيا لوروس سمبه ساي
 منداغر کات بڪين
 اله ميمبه داغ توانکو
 امفونله ساي بندا ڪندوغ
 بگيا لوروس سمبه ساي
 بگيا بنر کات همب
 جڪ مهاچق توهو فراغ
 اگا بايق بلنجان
 امس جن فيراق جاشن ڪوراغ
 جڪ تيداق بند مناروه
 ڪمنا بندا برانديغڪغ
 تيداق ڊيتوروت تومبوه ملو
 سبگيفولا بندا ڪندوغ
 ايڪ جينيسن ڪلغڪفن
 دالم اوسنان بندا نڪت
 ڊي ڪيفيغ لي سڪيفيغ

بندا مهاچق توهو فراغ
 404 جاشنله بندا سياه
 جڪ لالب ڪمليغن
 جڪ لوف ڪنديغڪلن
 ڪوراغ فريقسا سياه
 بري تيو ائين داهولو
 ايله بسر امفت بلي
 دالم علم ميذغ ڪراباوڪ
 بنداهارا دسوعلي تراب
 توان قضي دفداغ گنديغ
 توان مخودم د سوماني
 توان ايندام د سراس
 405 توان گداغ د بانديفوه
 ائين نن تومبوه بندا تانم
 ائين نن گداغ بندا لمبو
 دالم علم ميذغ ڪراباوڪ
 سوروه جانوت ائين ڊبندا
 براتولو براندي بندا ڪندوغ
 فولڪن بيچارا نڪت
 سداغ ڪابسر امفت بلي
 منداغر کات بڪين
 اله منيته بندا ڪندوغ
 منا جوالي بويوغ انق ڏيندي
 ايلو سوغڪوه ايت فڪندوغ
 جڪ انن تننغان ايت
 لوروغ مهاچق توهو فراغ
 سما ادا ڏيندي فڪيڪن
 نا ڏيندي تڪوت ڏيندي گنتر
 داغرڪن بنر سوغڪوه

- کاین دیتغکف مک دودو
سمفیغ دیفغکغ تا برابون
بندا کندوغ سداغ کچیل ۲
- 412 مولا ۲ براکاین دوا
دیتاروه دسیمفن بندا کندوغ
دیم داتس انجوغ سجا
تیداق بولیه ملیهت اوراغ
تورون سکلی سجمعت
سداغ کتیک هاری بایک
413-414 دکاوال دکمفیس دایغ
گیلا منکت منراوغ
کیفس براسابوغ کیوی کانن
کیفس گدیغ ترالتا جوا
براغ نن فانوت نا براکیفس
جک فلق دیباوا مندی
ایر دیدالم کیندی فیراق
تیداق نن لاین دیکراجکن
415-416 گیلا ممبیلغ صدیق میدیق -
ایا چرادیق چنداکیا
417 تمبین عریف بیجقسان
اوراغ صدیق منچاری ۲
اوراغ میدیق مبابیسی
اوراغ چرادیق هنداق مغانلی
چنداکیا ماوا تراکانلی
اوراغ عریف فرابنتهن
بودیمن تهو دکیرا ۲
418 جواری مندانغکن بیچارا
بیجقسان سمفرن عقل
سببن سایغ دعلمک
- جک کاین لی سچابغ
دی کاوان ای سوراغ
409 کراباو کمبیغ لی سچولی
ایتی اغسو لی سفاسغ
410 امس جن فیراق لی سمیغ
ایک جینیسن دالم رومه
جنجغ ساواه لی سفیریغ
تیف بولن ملفس اجوغ برالیبر
بوکن براجمبور دان براکدی
ایا ملفس اوراغ برنیگ
سانغله هاتی مندای
سکلا انق ۲ بندا
دالم اوستان بسر نغک
ایتله هان سمبه همب
بندا کندوغ سوداهله سوغوت
نن کن سمبه داغ توانکو
منداعر کات بکین
اله منیته بندا کندوغ
داغرکن مله دبغا
منا بوجغ چیندور مات
اسل مولان کیت نغک
مک سروف دمیکن
با ایت اسل مولان
تکلا ماس داهولون
بندا ترامکه ترامشهور
کبیلغن کسان سیندی
تراسبوت خبر بریتان
تربمان کمن ۲
411 تکه کو ایک دی اوندوغ

تيدڭكلمه كفل سايسين
 سديكيت تيداق لوهق سومبيغ
 دي لما براكلمان
 ادانه تغه دوا موسيم
 اله تومبوه صلغ داوراغ
 براتلويغ موجور ندا كيت
 كغد تراندا راج ماتي
 دافت ديكيت سمهان
 دوا بولن لما براكوت
 ايتله مولا اسل كيت كاي
 نن كن تيته بندا كندوغ
 سلما لهبت بكيين
 سوداه اوندوغ تقدير الله
 دي بند ممبيلغ كن جوا
 اداله گاران تيدڭ موسيم
 دانغله فول راج چينا
 ممباوا فيلغ سايسين
 كاي نن بوكن الغ
 براف بايق فرانيكمان
 اوليه كايين راج ننتون
 سوداه سمفلي اين كماري
 سوسهله اوراغ سمهان
 مپوروه فول راج ننتون
 سداغ كفدا بندا كندوغ
 مڭتكن هندق سمندا
 سوكله ايه داغن بندا
 سرات بسر امفت بلي
 رافتله ايسي علم نڭك
 اله جدي برانيمبغ تندا
 420 ديلا بوه جنجي تيدڭ موسيم
 فولغ كه بلي اين كروهوم

سبن كاسيه ههمب رعيه
 دي لما براكلمان
 سوداه اوندوغ تقدير الله
 منداعر فول راج روهم
 جدي برالايير كفواو امس نڭك
 ديباوان كفل سدواه
 سرات داغن مواندن
 كاي نن بوكن الغ
 نمن دانغ داري روهم
 چندا امس برافيكول
 چندا ريل براگونني
 داڭغن برانمبون
 بكلي ماچمن تاء ترابيلغ
 اله سمفلي اين كماري
 سوسهله اوراغ سعلمن
 سبولن لما دسيك
 419 تراڭاء فولا ديراج ننتون
 هنداغ سمندا فد دينلي
 لالو مپوروه مڭپكن
 مڭتكن هنداغ سمندا
 سداغ كفدا بندا كندوغ
 دي رافت برافت جوا
 فوتوس بيدچارا ماس ايت
 سوكله ايه داغن بندا
 سرات بسر امفت بلي
 رافتله ايسي علم نڭك
 اله جدي برانيمبغ تندا
 420 ديلا بوه جنجي تيدڭ موسيم
 فولغ كه بلي اين كروهوم

دتندا کنڻ فيلڻ نڻ بسرت
 لڳڪب جو ايسي موئنڻن
 براجڙجي فولاً دوا موسيم
 ڪمبلي فولڻ اين ڪاچينا
 بنڊا مميبلڻ ڪن جو
 اداله گاران ستو موسيم
 اونٿوڻ فون سوڊاه ماس ايت
 اله صلڻ تيبا داوراڻ
 برانولڻ موجور فدا ڪيت
 فيلڻ تراٽندا راج ماتي
 دافت ڊڪيت سمهان
 ايتله مولا ڪيت ڪاي
 نڻ ڪن تيته بنڊا ڪندوڻ
 ديٰ لهما براڪلمائن
 ادانه گاران تيڪ موسيم
 دانڻه فولاً راج اچس
 ممباوا گورب ساليسين
 برابرڻي فولاً موئنڻن
 نمڻ دانڻ داري اچس
 رافت ففت نڻ تيڱ سڱي
 دانم نڱري اچس نڱتون
 انه سمفلي اين ڪماري
 مپوروه فولاً راج نڱتون
 سداڻ ڪفدا بنڊا ڪندوڻ
 مڱٽڪن هنڊاق سمندا
 سوڪله ايه داڻن بنڊا
 سرات بسر امفت بلي
 براجڙجي فولاً تيڱ موسيم
 دتندا ڪن گورب ساليسين

ڪمبلي فولڻ اين ڪاچس
 اداله گاران دوا موسيم
 بنڊا مميبلڻ ڪن جو
 اله تيبا صلڻ داوراڻ
 برانولڻ موجور فدا ڪيت
 گورب تراٽندا راج ماتي
 دافت ڊڪيت سمهان
 ايتله مولا ڪيت ڪاي
 نڻ ڪن تيته بنڊا ڪندوڻ
 منڊاڻر ڪات نڻ بئڪين
 اله ميمبه داڻ توانڪو
 امفونله ساي بنڊا ڪندوڻ
 سلاڪو ستمفن ايڪ
 بنڊ مڱاچق توهو فراڻ
 منا دوپلڻ اڪن ڊچاري
 دوپلڻ اوراڻ توآ
 تون بڱسو فرامات علم
 نڻ توآ مميڻ دوپلڻ
 تٽڪلا ماس داهولو
 ايتله اوراڻ بنڊاھارا
 نڻ سڪاراڻ ڪيني نڱڪ
 ڪمنا بنڊ منڇاري بنڱو
 ڪمنا بنڊا مينڱا تولوڻ
 هيڱڱ منا حڪمن بنڊا
 هيڱڱ منا گڱمن بنڊا
 سمفلي ڪمنا گله بنڊا
 نڻ سما هيڱ سما تيمبول
 نڻ مميڻ عاده جن ليمبڱ
 نڻ منڱرورت تيته بنڊا

فرباعن فداغ فذجغ
 ايا تفکی کوت فیلیغ
 ایت سیتوجوه بذدر دالم
 لالو ککادوت تابیع تیغکی
 دالم حکمن کیت جوا
 لالو فولو کچذوغ لاسی
 سمفلی کجاوا کتمبغن
 دالم حکمن کیت جوا
 لالو کلوهق تانه دانر
 راو جن کومغا
 لالو کتوغکر تذجوغ علم
 دالم حکمن کیت جوا
 لیمبوکن فداغ کرمبیل
 ایا سیچینجین هاول کونیغ
 فیکمبوه کوت نن گداغ
 فیدایغ سوغلی بریغین
 ایت تاراس سملغکغ
 ایا گورون لوبو براتیغکب
 دالم حکمن کیت جوا
 دائرکن بذر تو فکذدوغ
 لوروغ فد سمبیل هیلمیر نغک
 یله کوبوغ تیگت بلس
 ایتو سولو جن سلاي
 لالو ککوگو کوت هانوا
 ایا چوفاء گنتوغ چیری
 تروغ کوت نن امفت
 سیملیدو همفغ فولی
 ایا کیرناری موارا فانس
 ایت نن تیگت بلس کوت

نن تیداق لافو دیهوجن
 نن تیداق لکغ دیفانس
 جلن رای تیتیهن باتو
 نن ستفاه تیداق لالو
 نن ستفاه تیداق سوروت
 نن اوندور فنتغ سکلی
 امائن سنغ هاتی کامی
 برواری بزدا کذدوغ
 منداغر کات بکین
 اله منیته بزدا کذدوغ
 منا لی بوبوغ انق دینلی
 بولیه فولو دینلی چورایکن
 بولیه فولو دینلی ففرکن
 سورات سبگی اونداغ
 کو دیهاجون ستمبا لما
 نن سباریس تیداق هیلیغ
 نن ستیتغ برافنتغ لوف
 دالم علم میبغ کراباوک
 نن دینلی فکغ تگوه
 421 نن دینلی هیتم دینلی فوتیپکن
 نن دینلی هیلیغ دینلی تیمبولکن
 نن دینلی هابیس دینلی سیدساکن
 نن دینلی توغکوت تیلنتفکن
 نن دینلی هیلمیر دینلی مودیقکن
 نن دینلی همفیغ فیدچاه
 نن دینلی گیلیغ بولت
 فوسک کتمغگوئن
 لوروغ سوکو کوت فیلیغ
 دالم حکمن کیت جوا

سهيدڳڻ فيڏتو راي هليڊر
 لالو ڪسيلو ڪنڊي مويڊيڻ
 ڪسيلولو فونلي ماني
 فريڏته ڊينلي سمهان
 سيڳيفولا انڪنڊوڻ
 الق امين ڪات نڏتون
 لوروڻ سبله تيمور نڳڻ
 باءِ ايت اوندائڻ
 نڳري ڪوانتن بائڻ هاري
 لالو ڪاسيا اينڊگيري
 لالو ڪرانه سيڪلاوي
 برانما تڏجوڻ سوڻلي ڻيڻ
 ڪڻلنڏر گونڊوڻ مڻيلا
 سمڻلي ڪنڊياي جمبو اير
 ايا بوڪيت تڏجوڻ جاني
 بانو بارا ڪوالا فٽافين
 ڪمڻر ڪيري ڪمڻر ڪانن
 تافوڻ ڪيري تافوڻ ڪانن
 دالم ڪمڻر ڪيت جوا
 ايا نڳري سوڻلي تراب
 فايوڻ فڏجي ڪوت فيليڻ
 دالم ڪمڻر ڪيت جوا
 ايا سيڳڪار سنيڳڪر
 چرامين ڪوت فيليڻ
 دالم ڪمڻر ڪيت جوا
 تڏجوڻ بليڏت سوليڏت اير
 چوماني ڪوت فيليڻ
 دالم ڪمڻر ڪيت جوا
 هولو بوانن سوڻلي جمبور

دالم نڳري ڪوبوڻ نڏتون
 ڪيت نمڻ تو فڪنڊوڻ
 ايا گاجه ڪوت فيليڻ
 دالم ڪمڻر ڪيت جوا
 داڻرڪن بنڊر تو فڪنڊوڻ
 لالو ڪرانه ليما فولوه
 سمڻلي ڪا علم سوڻلي نڳو
 ڊسيسي بنڊر نن سفولوه
 جڪ بڻاءِ فاي ڪاسنن
 422 جڪ مڻيڳڻ تاءِ ترافانس
 جڪ تڪاءِ تيداق ترافانس
 داڻرڪن بنڊر ڊيڪلين
 اڳاءِ تراڪن جواله مات
 اڳاءِ پويڪن جواله تليڻا
 چوب باڻهڪن لوبڻ هيڏوڻ
 جڪ تيداق سمڻلي ڊي ايت
 چوب ۲ مهينڻا تولوڻ
 لالو فوله ڪاسنن
 سمڻيل ڪيڏيوڻ نڳڻ
 لالو فوله بڻاءِ ڪاسنن
 ڪفسيسير برات نڳڻ
 سهيدڳڻ اچس ڪماري
 تلو ڪيڏاوي جاعن فڏالين
 تافوس تريڻ فڏتي چرامين
 فڏاڻ ريڪنا موارا جتي
 موڪيم نن امڏت فولوه امڏت
 تلو ريڻاوان تلغ سوري
 تفڪيس جو باٽو بونلي
 لاهون حجتي ايا مڪت تمڏت توان

ڪوت بهارو بانو بسر
 بوڪيت تموسو ساواہ تڱه
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 سهيڱڱ همفغ گداغ هيٺير
 لالو ڪبوڪيت بانو بسي
 ليما ڪاوم دوا بلس ڪوت
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايت سابو جن هندالس
 فيتلہ جن بوغا تڱجوغ
 ايا ڪاسڻي جن سوماني
 فيڀيڱهن موارا فيڀي
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 داغرن بذر انڱڪندوغ
 لوروغ سمبيل موديق نڱڪ
 دالم سفاهو لوهق اڱم
 ايا ڪوراي بنو همغو
 ايا لاسي بوڪيت برانابوه
 تابي فڱجغ سوئي جرانپه
 ايت سلو گلڱڱ مڱي
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 لالو فولا ڪمغ بوڪيت
 ايت گادوت جن تيلاتغ
 ايلہ اڱم بني گوراه
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 سبھانب جن ڪوت گدغ
 لالو فولا ڪماتور فنتر
 لالو ڪسري سوئي فوار
 ڪوت لاواس جن فندان سيڪت
 لالو ڪڱونوغ فڱينجاون

ايت فاسق ڪوت فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايلہ بوڪيت جن برتابوه
 هرپماو ڪوت فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايت سيماوغ بوڪيت ڪندوغ
 فرادامين ڪوت فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايتو نڱري سراس
 انق ڪونچي ڪوت فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايت تلاوي فداغ ڪنڱيغ
 ايلہ ساواہ ڪوت فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايت لابوه فرمبهن
 ايا تابي ساواہ تڱه
 ايت رامبتن فداغ مڱي
 ايا چوفق ڪنڱوغ چيري
 فربلوئن ساواہ ڪراس
 ايتو گوگو سیکلاوي
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 سيمابور جن سيپهن
 تلاڱ ڪونوغ فداغ هلي
 ايا مسجد ڪلا ڪنداغ
 ايت تانه يڱ مها موليا
 لالو فوله ڪاسنن
 ڪاتوراون فداغ لوار
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايا بليمبيغ جن ڪيناوي

ايگله لاکو بواتنن
 ممبري ملو بدهان ديني
 تيداق اين فيگنچ لپي فوسک
 ايا فوسک راج^۲
 ايا راج سدولت
 ادوه بسر سهنديک
 اوراغ تورا ساونديغ^۲
 فغولو سبواه حکم
 دي منتي سما سگات
 هلوبلغ سما سملو
 نن سکاراغ کيني نغک
 تيدق اين تورت اونداغ
 تنکلا ماس داهولو
 نگري امفت بواه سجا
 دالم فولو امس نغک
 فراتما تراتا داغ نمان
 کدوا دوسون داغ نمان
 کتيگ کورت داغ نمان
 کامفت نگري داغ نمان
 اوراغ سلافن ممرينته
 فرتما فغولو داغ نمان
 کدوا قضي داغ نمان
 کتيگ منتي داغ نمان
 کامفت اوراغ کاي داغ نمان
 کليما اوراغ سوداگر داغ نمان
 کانم اوتوسن جن فنديقا
 کتوجوه هلوبلغ نن براني
 کسلافن هنديک دیکمفوغ
 برانتي براکمنکن

دالم حکمن کيت جوا
 داغرکن بفر انق کندوغ
 ايتو گنديغ کورت لاواس
 سولیکي جن سوغلي ريمبغ
 اير تابيت سوغلي کمونديغ
 جگ سمفلي موسيم^۲
 423 مهندرکن اوفتي فدا کيت
 امس مانه توغکوب بوبوغن
 هق دنچيغ فغلواران
 اوبور^۲ گنتوغ کمودي
 دیدالم هاتي بندا کندوغ
 اما بوليه اين محکم
 اما بوليه اين معاداة
 اما بوليه اين ليمبگ
 سبب کران راج مودا
 دي اين ديم دسنن
 ايت نن ديني بربکن
 سکاراغ کيني ديني مپسل
 لوروغ فدا ايمبغ جايي
 ديني بري کوکو نا منچاچق
 ديني بري فينغ هنداق سفه
 دتيمغ ديپاهو هنداق ککفلا
 دبري کورت مهمفسکن
 بوليه سجهکل نا سهيتا
 بوليه کاین هنداق براکمفوه
 بوليه تادوه هنداق براکاجغ
 سلغ^۲ کايو هارا
 با اولندا مينتا تانه
 با ترانري داوراغ کوراغ

انو ديدالم كوروغ كمفوغ
 جك اوراغ ميسكين دبسركن
 لايه ترافنداغ اين داواغ
 طمع بنر اين دامس
 عادة ليمبگ ديچوالن
 425 نمان اوراغ جولوغ كاي
 جدي بيناسله نكري
 انو ديدالم كوروغ كمفوغ
 سبين مك دميكين
 باء ايت اونداغ ۲ن
 جاشله لوف تو فئكندوغ
 تداقي فولا انقكندوغ
 دينلي فيكديركن هابيس ۲
 براهينداغ براتمفي تراس
 باء دادات تيغكل دنيرو
 براهيق برانري اته
 براتينتيغ براهمبوس كلم
 426 برغكوت برانري هيندو
 براييلغ برانري اوراغ
 427 ملام سملم دينلي فراتيگ
 تيداقله سله ايمبغ جاي
 سلهن فدا راج مودا
 نن كن تيته بندا كندوغ
 منداعر كات بئگين
 برواري داغ توانكو
 اله ميمبه انپلاي
 امفونله كامي بندا كندوغ
 جك ايت تيته بندا
 سنغله راس هاتي كامي

دودو فدا كيراء
 منجلنكن كهنداغ هاتي
 ملاوكن مقصود ديهاتي
 باء ايت اونداغ ۲ن
 نن كن تيته بندا كندوغ
 سبكيغفولا انقكندوغ
 ما دينلي تونجور دينلي اجركن
 جك دينلي ماني باء كيتي
 ليهت ۲ فنداغ ۲غي
 نن تيداغ جدي مئغ نكري
 انو ديدالم كوروغ كمفوغ
 اتس تيگ فركاران
 فرتما اوراغ تيداغ برېغس
 جاشن دامبيل تو فئكندوغ
 كدوا اوراغ بيغوغ
 جاشن دامبيل تو فئكندوغ
 كتيگ اوراغ ميسكين
 جاشن دامبيل تو فئكندوغ
 جك اوراغ بيغوغ دبسركن
 تيداغ تېو ديپورو بايك
 تيداغ منداغر سله بنر
 تيداغ تېو ديچوفاء گنتغ
 لوزوغ ديعادة جن ليمبگ
 جدي بيناسله نكري
 انو ديدالم كوروغ كمفوغ
 جك اوراغ تيداغ برېغس دبسركن
 424 لالو كاتن لافو لافق
 تيدق منيغكغ هاتي اوراغ
 جدي بيناسله نكري

مەمبەلس تابوۋە ئىبائىتىفۇرە
 نىن برانما سىمابوۋ بىراغ
 428 مەندۇندوۋغ تابوۋە جىمەت
 429 مەيمىبىي تابوۋە دىپەللىر
 مېپاھوت تابوۋە دىمۇدېق
 سىمىبىي مەيمىبىي تابوۋە نىن باپق
 راساكن لولوس بومىي اللە
 مەنا ھىغ مەكت فەنداقتن
 گوگۈۋە جواله اگوۋغ نىن سىتى
 نىن برانما سىگنتر علم
 مەنا بوچغ گەگنا امن
 430 چىچرلە چىغ فەمگىل
 نىن برانما سىفانس مېغ
 مەنا بوچغ لىلا مەنجا
 لفس جواله بىدىل نەنتون
 نىن برانما اللە رېي
 امفون دولت تون كىت
 دىباۋە دولى ساه علم
 فدا ماس دىواس ايت
 انه براگىر فگر روىوۋغ
 431 مەيمىبور سوغى بوغا
 انه مەغىرب فزوتوران
 انه مەنجا باتو سەندى
 لىرە لىمىبىي تانم تىننامن
 مەيمىبىي كلاف نىور بلىي
 تراگمفر رىعە سەمەان
 مەنداغر كات بىكىن
 انه مەنداغر بىسر امفت بلىي
 سرات مەنتى بىنتران

باۋ براھورس كاتغى
 باۋ فلىق بىراباجو فولا
 جدى جوسن جدى عدىمەت
 تودىكامى
 كامى برادوا برادونساق
 جىك ھەمب مەتى باۋ كىنى
 اماۋ تىغىكل دىكچىندوان
 كچىندوان مەتى باۋ كىنى
 اماۋ تىغىكل دىدان ھەمب
 نىن كىن تىتە داغ تۈانكو
 مەنداغر كات بىكىن
 ھارى بىرسراغ تىغىكى جوا
 لالو مەنیتە بىندا كەندوۋغ
 فلولە جوا تابوۋە نەنتون
 بونىن سەفەنتون فانوس تۈغىكل
 سما جن گىگر دىلاوتن
 سما جن گۈرۈۋە تۈرون ھوجن
 بىكىن ھەنچور علم نەگىك
 گوگۈر سىلارا فوچوۋ بولت
 مەنجواب تابوۋە فرىاغىن فداغ فەنچغ
 نىن برانما مەمبغ سلىمان
 بىرابونى تابوۋە سوغى تراب
 نىن برانما گۈرۈۋە دىلاغىت
 مەنجواب تابوۋە سىرواس
 نىن برانما سىماواغ لىبىد
 مەنەككە تابوۋە سوسمانىغى
 نىن برانما سىفەنچىروب
 مەمبەلس تابوۋە فداغ گەنتىغ
 نىن برانما سىتەكوت ساىغ

دائم نگرې داغ سوماني
 رافت ففت سمهان
 سگلا انق ۲ کمفوغ
 نن گځگمن توان مخوډم
 رافت مغيريغ سمهان
 کلوار فولا توان گداغ
 دالم نگرې داغ باتيفوه
 رافت ففت سمهان
 سگلا انق ۲ کمفوغ
 نن گځگمن توان گدغ
 برواري بسر امفت بلي
 براكات سمبيل برالاري
 اف ايک نن کداغ
 اله سمفلي بيلغن دنيا
 اف تځوځن علم نځک
 سوداهله اونوځ امفت بلي
 اف بهاي نن کداغ
 فدا بوا جن سمفو کودوس
 مولا ۲ توانکو نايک نوبت
 تيداقله ادا دمیکين
 تيداق ديداعرله ديداعر
 بونين بگيکن لولوس
 چمسله بسر امفت بلي
 براجلن سمبيل داغن روسوه
 براجلن لاري ۲ الغ
 سلما لمبت بکين
 اوراغ براجلن تيداق بزهندي
 رعيه نن تکوت ۲ هلغ
 سوراغ فون تيداق لي نن تيدگمل

بزداهارا دسوغي تراب
 توان قضي دفاغ گنديغ
 توان ايندم دسرواس
 توان مخوډم دسوماني
 توان گداغ دباتيفوه
 مذاعر لاراس نن فذجغ
 نن سلاراس باتغ بځکواس
 سیدران گونوغ برافي
 ديدالم علم مينغ کراباوک
 تراگمفر اوراغ سمهان
 اله کلوار بزداهارا
 دائم نگرې سوغي تراب
 رافت ففت سمهان
 سگلا انق ۲ کمفوغ
 نن گځگمن بزداهارا
 رافت مغيريغ سمهان
 کلوار فولا توان قضي
 دالم نگرې فداغ گنديغ
 رافت ففت سمهان
 سگلا انق ۲ کمفوغ
 نن گځگمن توان قضي
 رافت مغيريغ سمهان
 کلوار فولا توان ايندم
 دالم نگرې سرواس
 رافت ففت سمهان
 سگلا انق ۲ کمفوغ
 نن گځگمن توان ايندم
 رافت مغيريغ سمهان
 کلوار فولا توان مخوډم

برادانغ سمبه سمهان
 امفون تونکو ساه علم
 پاوا داراه ککي تاغن
 دولت سروان رعیه باپق
 اف تینه ماء کامي جوجوغ
 چمس بذر بدان کامي
 اداله موسوه داري لوت
 اداله موسوه داري دارات
 432 اتوکه رانجاو نن له لافو
 ديمنا راند بوليه ملو
 سمبهن بسر امفت بللي
 مذاعر کات بکين
 انه منيته بندا کندوغ
 داغرکن مله سوغکوه
 بوکن تو موسوه داري لوت
 بوکن تو موسوه داري دارات
 بوکن تو راج نن مزدوگغ
 بوکن منتي لذجر حکم
 بوکن تفين نن ترانچه
 بوکن فریت نن ترهمفر
 بوکن رانجاو نن له لافو
 تيداقله ادا دمیکين
 انو هان اکن سبواه
 433 منا بسر نن امفت بللي
 اوراغ سلافن کوت بنور
 تيداقله ادا دمیکين
 انو هان اکن سبواه
 اماء تبو داغ کلين
 لوروغ فدا کامي نغک

دائم راعیه نن باپقت
 سگلا اوراغ سوغلي تراب
 ایت نن لایه سوسه بذر
 سبب کران دي ميابوغ
 کين لما براسراغ داکت
 بگلي سموت باپقن اوراغ
 سفنتون اني ۲ بودوس
 بگلي کلواغ بيبر فته
 نن فته دانغ برانوغکت
 نن بوئا دانغ براهيريت
 تيداق تراموات د نن لاوس
 گداغ کچيل توا مودا
 هينا موليا ميسکن کاي
 دي گوراب ديپاوا اغين
 باپق رعیه تيداق منيغکغ
 سمفلي بريبو جن براتوس
 مغيريگن بسر امفت بللي
 کين لما براسراغ داکت
 انه سمفلي ديلوار کمفغ
 تيداق تراموات دائم کمفوغ
 مليمغه کتغه فداغ
 برواري بزداهارا
 داري جاوه منجوجوغ تاغن
 سواده داکت منجوجوغ دوي
 دوسون جاري نن سفولو
 برسيله برسيمفوه کتاء
 دهونجمن لوتوت نن دوا
 ديتکورکن کفلا ستو
 اوراغ باپق با ایت فول

امفون بندا کزدوغ
 نفتي سساعت سکتیک
 اماء رافت کامي داهولو
 سگل انق ۲ بندا
 لالو براهیلله موفقت
 تورون کباواہ انپلاي
 لالو کبلي فرا حکمن
 مپمبه راٹکاي بنداهارا
 فدا توان قضي فداغ گنتیغ
 باء اف ایک دیکیت
 لوروغ تیتھن بندا کزدوغ
 برت نن بوکن انق ۲
 سفنتون بومبي داغن لاغیت
 دیجوجوغ فچه کفلا
 دفیکول رنتوه جن باهو
 باء اف جو کیت منجوابن
 سوداهله اونتوغ علم نغک
 ایا علامت نن کن هابیس
 انته ایک تندا کیامت
 بیچاراک جاغله فذجغ
 کیت جوجوغ براغ تیتھن
 کیت فولغ مله داهولو
 براحیل مله کیت
 منداغر کات بکین
 ایا توان قضي فداغ گنتیغ
 اف اوپهن بیچارا تو
 لوروغ دیکیت نن امفت بلی
 انو هان اکن سبواہ
 لوروغ فیکیران همب سءوراغ

کامی برادوا برادسانق
 داغن سیدویوغ راج مودا
 این گدغ هنداق ملیندا
 این چرادیق هنداق منیای
 هنداق منداقت عاده جن لیمبگ
 تان توروت اونداغ ۲
 لوروغ فدا بدان دینی
 سببن مک دامیکین
 اداکه کیت نن سملو
 اداکه کیت نن سسون
 نن تیداق لاکغ دیفانس
 نن تیداق لافو دیهوجن
 لوروغ فدا بدان دینی
 هنداق دیلیلیت دیبولغکن
 هنداق دسابوغ داوجاکن
 ایکله لاکو بوتنن
 هنداق دیبابیس دسیسوکن
 هنداق دیهیلغ دتیمبولکن
 لوروغ بلنجا فدا دینی
 تیداق سداغ امس جن فیرق
 هابیسکن اوسدان نغک
 تیداق سداغ اوسدان نغک
 هابیسکن لاراس نن فذجغ
 اسل لی ملو کیت توننتوت
 434 فد هیدونف براچرمین بگکی
 بایک ماتی براکلغ تنه
 نن کن تیتھ بندا کزدوغ
 منداغر کات بکین
 مپمبه بيسر امفت بلی

منداغر کات بکین
 اله منیده داغ توانکو
 منا راغکای بنداهارا
 سوروه کماری بنذا کندوغ
 436 ادا ترالینتس فدا هاتی
 ادا تراکلغ فدا مات
 بء راس رمبوت مهلینتغ
 جک بایک کیت فکی
 جک بورو کیت بواغ
 جک تیداق راس براکانن
 کیت هاپوتکن هیلیر ایر
 ناء هیلغ کلوت لفس
 تیداق منجدي فنجغ فذدات
 437 ماری دئی بسر امفت بللی
 امفون بریبو کلی امفون
 دیباواه دولی ساه علم
 امفونله سای بنذا کندوغ
 داغرکن بنزله د بنذا
 نن دیدلم هاتی همب
 فیکیرکن جواله د بنذا
 بند برادوا برانسانق
 438 جاوه تیداق همفیر فون تیداق
 بنذا کندوغ سوداهله توا
 جک بنذا هیلغ با کینی
 لوروغ فدا تنغن کامی
 اوس کمنا مینتا ایر
 لفر کمنا مینتا ناسی
 لیمبگ انق لکلاکی
 انقه براجان سان سینی

جک اوندوغ فمبری الله
 برکت کیرامت داغ توانکو
 این برادیری سنذیرین
 435 سما تراجدي جن علمک
 برانما انق ایندا جاتی
 بولیمله این فیکیرن بایک
 ترابلیق هاتی بنذا کندوغ
 جاغذله هنچور علم نغک
 دسنزله کیت برافینگ
 لوروغ دبسر امفت بللی
 بوات هرات کراغن تگوه
 نن تیداق لافو دیهوجن
 نن تیداق لکغ دیفانس
 براغ کمنا بنذا سوروه
 براحسیل جواله کامی دهواو
 کیت تیغکت کیت سیگی
 ایا نگیری سوغلی غیغ
 ماء دچوب اگا سجامغ
 انترا لی حایت بنذا کندوغ
 بند مایت کامی کافن
 سما مپراه فدا الله
 براغ نن بوغکو دیمکن سروغ
 بیچارا فوتوس انپلاي
 مپمبه بسر امفت بللی
 امفون توانکو ساه علم
 ایت تیتهن بنذا کندوغ
 برات نن بوکن انغ
 بری حسیلله کامی دتوانکو
 برواری داغ توانکو

جگ این فی کاسن
 انته ککین نن ترالهکه
 انته مولوتن نن ترادوروغ
 جگ ادا تپو ماء توان
 باء راس بولیه فلیهارا
 ترسبوت انق مینغ کراباو
 سبگفولا بندا کندوغ
 جگ این بیچارا نثک
 تیداق مغان ایت بندا
 ایا این سوداه مغیراب
 تیداق اوندوغ اف کن دای
 تنافی فولا بندا کندوغ
 سماس الله منجدیکن
 440 مخلو منا منهنی
 ایک باء ایت انپلائی
 اندوغ تواه سوداهله دانغ
 الله تعلی کاجلی سوغکوه
 همفیرله این براسوامی
 جگ سوغکوه باء خبر اوراغ
 منریمما راج سوغلی شیغ
 ترامشهور سمغلی کماری
 441 لای گومبغ فمین سوداه
 عادل نن بوکن انغ
 برانما توانکو ایمبغ جاجلی
 نن منا فولا بند چاری
 نن منا فولا بندا چیدننا
 جگ اوندوغ فمبری الله
 سلامت فولغ کرومپهن
 داری تیمور سمغلی کبارات

برالو فینتاء فدا الله
 ساءت براتواه بندا کندوغ
 ماء توان لای برفترا
 ماء اداکن انق فرامفوان
 تمفت منومفغ تو دکامی
 جاعن سیدویوغ چیندور مات
 سبگیدفولا بندا
 جگ بیراهی برامیندتو
 چوب منیته بندا کندوغ
 کفد بسر امفت بللی
 اوراغ باء اف نن تاء سنن
 براف فوتی همب دائر
 براف انق مولیاء
 براف انق بایک
 ماء سانغ هاتی بندا کندوغ
 اماء بولیه بندا بیدنتو
 439 چوب کارینکن همب کاسن
 جگ تیداق ادا بلذجا
 چوب مینتاء تواروغ
 کفدا بسر امفت بللی
 سبگیدفولا بندا کندوغ
 ایلو ماء توان دیم سنن
 کاتن سداغ برادائر
 لیمبگ انق مینغ کراباو
 تیداق فنه دیم دیرومه
 گیل براجلن سان سینی
 منچاری فته دائن فتی
 منچاری بوسو دائن کوفغ
 سببن اوندوغن سوکر

باء دیتومبوء هلو اونچوڭ
 ترامینوم د ایر راواغ
 باء ترامکن دلمغ مته
 باء ملولور براسیتوڭکغ
 باء مپلم منیلنتغ
 باء براهولم فوچوء بیراه
 باء دکیچوه اوراغ بیغوغ
 باء دبولاغ اوراغ بوتنا
 باء دهاریق اوراغ بیسو
 باء دتونجور اوراغ کوکوت
 باء ترامکن کاجغ سیدایوا 445
 باء کولیریق ماسوء هیدوغ
 باء منچدیوم لادا برافغکغ
 باء منذتی اوراغ داهولو
 باء مچچر اوراغ کودین
 باء ایت سازغ هاتی نغک
 نن کن تیتته داغ توانکو
 منذاغر کات بکین
 گلق سپم بنذا کندوغ
 مپمبه بسر امفت بللی
 امفونله کامی دتوانکو
 جک انن تذغن ایت
 اف نن بایک دتوانکو
 تیتته کن کامی جوجوغ جوا
 منذاغر کات بکین
 اله منیتته داغ توانکو
 امفون سایی بنذا کندوغ
 جک لی بولیه فینتئا همب
 داغر بسر امفت بللی

تعلق د بند سمیان
 مولیا ماء توان بوککده مولیا بنذا جوا
 دئی کامی تیداق باء ایت
 442 بلاچن دیکارات دوا
 کمبایک بنر بنذا کندوغ
 جک لای بولیه فینتئا همب
 جاشن برسوء هاتی
 443 منچاییق باجو دیدادا
 سبکیغولا بنذا کندوغ
 لاییه موجورن بدان کیت
 اغکوءن فذافتن
 منریما اوراغ سمندا
 راج اوسلی دینگری
 بولیه برالیندوغ دیداهن
 بولیه براسندر دیباتغن
 بولیه براسیلا داوراتن
 جک چرادیق تمفت براگورو
 جک کامی تمفت براتیغکغ
 جک راجن دسوروء
 جک کوات فمیکول بابن
 برانی فلاوان موسوء
 باء ایت عاده اوراغ سمندا
 لاییه سازغن هاتی نغک
 سوک راجن سوغکوء
 باء براهورس کاتغ
 باء فلقن براباجو فولا
 باء دیغین دیباوا مذدی
 باء کایغ دیباوا مکن
 444 بگی دفتئا کلیمت

تھو ديعادة جو ايمبگ
 فندي بذر ديباس ۲
 تيداق منيرو مذولادان
 انقک تيداق جدي اوراغ
 ايلو بزره تو کيني
 کتوجو بزره تو کيني
 448 بياس بذر سوغکوه ۲
 لي جاتوه دتيمفا جذغ
 لي مندي لي کهوجن
 کماين مهتر ناسي
 براتمه منجا راج مودا
 اين سله کسمبه فولا
 کتوجو بزره توکيني
 فن کن کات بندا کندوغ
 اله ميمبه داغ توانکو
 امفونله سالي بندا کندوغ
 سببن مک داميکين
 اسيع بندا لين اوراغ
 بلوم ادا بندا مليهت
 بندا له تھو دروفان
 بگيا بلوم بندا مکن
 بنداله تھو د راسان
 بگيا بلوم بند بلي
 بنداله تھو ديهرگان
 بندا ترامکھ ترمسهور
 کبيلغن کمناء
 ميبيلغ بينتغ اتس لاعتيت
 مپوکت اير دالم لوت
 مکنذغ کاسيق دفتلي

سرات نن رافت سبهان
 ايک بونين بندا داشر
 ماء توان هندا بکراج
 مئاوينکن داغ انقن
 ايا سيوفيق فوتي بغسو
 داغن رگماي ايمبغ جاي
 افله ايت اکن ديباوا
 جک دافت بيدلاغ سئیکور
 سرت براس اگا سچوفاء
 داغن سيريه اگا سهلي
 446 داغن فينغ اگا سبواه
 تندان بندا براندسانق
 نن برتمفن نن بروف
 تندان بندا فوتيه هاني
 نمون بندا داغن ماء توان
 باء اف جن ارغ محلمکن
 447 چابغ بولو هاييم
 جک بندا لاي سوک
 اکن مذولوغ داغ ماء توان
 نمون برانما تاء براتوکر
 نمون برانما تاء بروبه
 دي جاوه چينغا منچينغا
 دي جاوه ديمن همغير
 کاسيه جاوه ديمن داکت
 باء ايتو سکاراغ کيني نغک
 فن کن تيته داغ توانکو
 منداغر کات بئکين
 اله سوغوت بندا کندوغ
 چراديق بذر موه کيران

جک ایت نیتہ توانکو
 ایت بیچارا سبزی
 بایکله ایت بندا تورو
 ایلو له ایت بندا ایکوت
 لایه مشهور نما بندا
 سبکیفولا بندا کندوغ
 کیرا هاتی کامی
 باء ایت جوا نن دیداثر
 باء ایت جوا نن دیلیهت
 لیمبگ اوراغ برانسانق
 جک جاوه چینتا منچینتا
 450 جک همفیر جلع منجلع
 ککوراغن ترکو منوکو
 کو سمفیت لافغ ملفغی
 بوکن مولیا بندا جوا
 انه منیتہ بندا کندوغ
 منا داتو بنداهارا
 مله باء ایت کن بایکن
 کرافتن نن امفت بللی
 سانغله ایت هاتی دینلی
 افله جوا کیت چاری
 نن برانمفن نن بروف
 جاعن تومبوه عایب جن هینا
 جاعن تومبوه ملو جن سرفن
 منداغر کات بکین
 اله مپمبه انپلاي
 توان قضي دیفداغ گنتیغ
 امفونله ساي بندا کندوغ
 فولغ معلوم فدا بندا

براکلم دیهوجوغ کوکو
 براکتاب دیتافق تاغن
 مہباج منتیغ جو معنی
 لوروغ دعاده جو لیمبگ
 جک ایت بندا کراجن
 اگا سلیسیه جو ماء توان
 دیمنا ایت کن منجدي
 جاعنله بقد سیا
 مهینتا کامی بندا کندوغ
 داغن بسر امفت بللی
 نن کن سمبه داغ توانکو
 449 که بایک بذر بندا کندوغ
 جاعن دیباوا هاتی بیراغ
 جاعن دیکنل هاتی باغیس
 اوراغ فمبیراغ تغکل ایمان
 اوراغ فمباغیس هیلغ عقل
 لایه بایک برهاتی صبر
 اوراغ صبر کسین الله
 اوراغ مومین کسین نبی
 اف سببن دامیکین
 اسیغ بندا لاین اوراغ
 ایا بندا اوفا تلو
 عاده تلو تیمبون کفل
 عاده توا منغکوغ راگم
 نن کن سمبه داغ توانکو
 بزوری بنداهارا
 منداغر کات بکین
 اله مپمبه انپلاي
 امفونله ساي بندا کندوغ

اف گون دسبوت ۲ اوراغ بندا کندوغ

ایله راج سدوات

ایک باء ایته دبندا

ایک جینیسن تمفن کراباو

نن کن دیه نترکن ماسو۲ جمو

کدالم نگرې اوراغ

کراباو باء اف نن تا۲ سنن

جک دهتر کن نن بکین

کینان تیب دبندا

دسبوت اوراغ بندا کندوغ

452 دیم دیلاوت ماسین تیداغ

دیم دبندار تا۲ منبرو

اغما۲ مروگی لی سکیفیغ

ترپنا کمنا۲

453 چیکې کولیکې میدغ کراباو

ایت اوفت تیب دبندا

عاده لیمبک اوراغ برتولوشن

جانن ترتیب مجیلین

سرات جن تمفن جن روفان

باء ایت اوراغ برتولوشن

بوکن بندا لای براسیبیدواغ

جنتن گداغ بندا نمکن

این نن فاتوت ترامکه

محراج ایلا تغه فداغ

این نن جینق ۲ الغ

اله ستاهون تیداغ فولغ

ایت نن فاتوت بندا هنترکن

تیداغله بندا بولیه ملو

ایت فیکیران هاتی همب

منا نن بایک فدا مات بندا

بایکله فول فدا کامی

سگلا انق ۲ بندا

منداعر کات بکین

انه منیته بندا کندوغ

اماء دینلی چاری کراباو اگا۲ سیکور

سرات براس اگا۲ سچوفق

سرات سیریه جن فینغت

سرات گمبیر جن تیه بکاو

لای کراباو دینلی سیکور

لابیه گداغ داری نن باپق

جینق نن بوکن الغ ۲

اموه منجیلیمت ۲ تاغن

هاری فتح این براکوبغ

دالم کوبغن تنه میراه

کیت سوروه مله هنترکن

نن کن تینه بندا کندوغ

منداعر کات بکین

451 گللق سپم داغ توانکو

ایا بنر بندا کندوغک

تیداغ داگا۲ دفیکیرکن

دسمکن تافوغ داغن کافور

دیمنا ایت کن سروف

سبب فوتیه روف برالین

داغرکن مله سوغکوره۲

بندا ترامکه ترامشهور

کبیلغن کسان سینلی

تیف ۲ نگرې نهک

دالم علم میدغ کراباوک

تيداقله تنډو فدا کامي
 ديمنا اين تمفتن
 ديفداغ منا اين مکن
 ديلوراه منا اين براكوبغ
 ديگورون منا اين برانډغ
 انه منيته بندا کندوغ
 منله بسر امفت بلي
 جگ سلوروغ تنډغ ايت
 چريله کسان سيني
 منداعر کات بکين
 انه منيته داغ توانکو
 منا بسر امفت بلي
 جگ سلوروغ تنډغ ايت
 داغ منچاري سيبيذواغ
 اداله اوراغ کيت سوروه
 في منځکف سيبيذواغ
 سيدراکت سيدروليه
 نن کډيگ جو سيمبهي
 نمون دسوروه اوراغ بايق
 جگ برانمو سيبيذواغ
 دسنن مک لاييه سوسه
 سيبيذواغ موراه برسيطان
 کو سمفلي اوراغ لوک ماتي
 براتن فدا بندا جوا
 لوزوغ کفد سيدروليه
 اوراغ نن تهر ديباس^۲
 تنکلا ماس داهولون
 تنکلا ماس گوبلا فډغ فڅي
 اين بياس ديلاکون

جگ انن ديډاوه لاثيت نڅک
 تيداقله ادا اوراغ مناروه
 ايا کراباو سځداغ ايت
 گداغ سديکيت داري گاجه
 کچيل، سديکيت داري لمبو
 جگ سمفلي اين کاسنن
 سداغ کرانه سيگلوي
 دسبوت ميندوانن دسنن
 سمفيله بندا فوتيه هاتي
 منداعر کات بکين
 ميمبه مخودم دسوماني
 امفون ساي^۱ بندا کندوغ
 جگ ايت تيته توانکو
 ايت بيچارا سبزنن
 منداعر کات بکين
 انه منيته بندا کندوغ
 جگ ايت کات کرافتن
 لاييه د ايت دينلي چاري
 اتو هان اکن سبواه
 براحبريه برافايه داغ کلين
 ادوه بسر امفت بلي
 في منځکف سيبيذواغ
 نن کن تيته بندا کندوغ
 بواجلن کلين رافت^۲
 اماء ترباوا سيبيذواغ
 برواري بسر امفت بلي
 امفونله کامي بندا کندوغ
 بواجلن کامي رافت^۲
 اتو هان اکن سبواه

انه بائون بندا كندوڻ
 انه دودو ڪسورمبي
 انه دودو دتغه ۲
 انه منيته بندا كندوڻ
 منا بسر امفت بلي
 تيدورله ديزي مله نڙڪ
 تراڪلب لالو براسين
 جدي براميمفي انپلاي
 راڻڪيڻ توجوه سجاچر
 سلافن سيدايوا ۲
 سميلن سينيڻجاو لوت
 455 چيمفي بيري دهمبوس توفن
 سبگيفولا ميمفي ديزي
 راس تراڳڻجا باٿو سندي
 دڪونچڻ گڙ گمفا راي
 سبگيفولا ميمفي ديزي
 راس مغيراب فزوتوران
 ترابع دهمبوس هليمبوسو
 لافڻ هيلالڻ راس تربڻ
 سبگيفولا ميمفي ديزي
 همفوهله اير سوئي بوئا
 456 هاپوتله بويده داري هولو
 گداغله اير همفوه فداغ
 ميمفي سمفي ديزي تراباڻون
 ديزي ليهت ڪيري دان کانن
 ستوفون تيداق ڪليهن
 فيڪيرڪن جوا ن ڪلين
 457 اداڪه ميمفي سبذرن
 نن ڪن تينه بندا كندوڻ

مذاعر ڪات بڪين
 ميمبه بسر امفت بلي
 امفونله ڪامي دتوانڪو
 جڪ ايت فنيتين
 ڪامي جوجوڻ بگي مڙڪوت
 ڪامي دسيڪله داهولو
 انه منيته داغ توانڪو
 جڪ ايت تنڻغ بيدچارا
 منا هڻ براكٽ داغ بروليه
 نن ڪٽيڱ جو سنيتمبي
 فڻي ۲ سوروه برانانق
 براجلن ڪلين ڪٽيڱن
 فيل منڇافوت سيدينواڻ
 دافت ۲ مڪ برابرڻي
 جڪ تا دافت جاڻن فولڻ
 نن ڪن تينه داغ توانڪو
 مذاعر ڪات بڪين
 انه ميمبه ڪٽيڱن
 امفونله ڪامي دي توانڪو
 جڪ سلوروڻ سيدينواڻ
 موراهله ايت منڇڪفن
 ڪامي همبت ڪامي ڪجري
 454 نيڱ باڻغ ساول نن لاکت
 ڪامي باوا فولڻ ڪماري
 داغ کاتن سيدراڪت
 سلما لمبت بڪين
 هاريله مله انپلاي
 دوا ڪلي هايم براكوڪو
 سمفي ڪٽيڱ هاري سيڻ

اچغ ۲ دالم نگرې
 اوراغ چراديق چندا کيا
 لي جواري بيدجقسان
 مانيس مولوت براكات ۲
 ديملوي اوراغ نن بايق
 برواري سيدبراکت
 لالو ديچانوت چيندور مات
 اله داتغ ماس ايت
 اله منيته بندا کندوغ
 هابيسله کات دکاتکن
 منداعثر کات بکين
 اله ميمبه چيندور مات
 امفون ساي بندا کندوغ
 امفون ساي دتوانکو
 امفون دبسر امفت بلي
 اوروغ کفدا ميمفي بندا
 راغکيغ توجه سجاجر
 سلافن سيدباوا ۲
 سمبيلن سيتينجاو لوت
 چيمفي بيري دهمبوس نون
 اخير کلقرن کمدين
 جمو بايق نن کن داتغ
 برابگي ۲ بغس اوراغ
 ماسو کدالم نگرېک
 ايتله تندا علامتن
 سبگيفولا ميمفي بندا
 راس تراکذجا بانو سندي
 بندا کندوغ تيداق سانغ ديم
 براهاتي مابو سيغ ملام

منداعثر کات بکين
 فيکيرنه بسر امفت بلي
 تيداقله دافت تاويهن
 ايله ميمفي بندا کندوغ
 گيلا دودو ۲ تکاء
 سمفي کلورمله فلو
 نکوت براچمفور داتن چمس
 ديليهت سورت ماسيغ ۲
 تيداق جوا دافت ۲ن
 ايا تاويه ميمفي ننتون
 برواري توان قضي
 اله ميمبه انپلاي
 امفونله ساي بندا کندوغ
 تيداقله دافت فدا کامي
 ايا تاويه ميمفي ننتون
 تيداق تراغيغکغ بيدچارا
 اويده دکامي نن برامفت
 معلوم فولغ فدا بندا
 تيداقله دافت علامتن
 ايا تاويه ميمفي ننتون
 امفون دولت توان کيت
 فدا ماس ديواس ايت
 اله منيته بندا کندوغ
 منله کونون هغ براكات
 چري جواله انق ديني
 ايله بوجغ کچيندون
 چيندور مات بندا کندوغ
 هيم تغکس دگگغکغ
 داغ ليمغافس رومه گداغ

منمفوه لابوه نن فذجغ
 لفس فولا داري سنن
 458 منمفوه فداغ فغيمفوان
 لفس فولا داري سنن
 منمفوه كمفوغ ميدان صبر
 لفس فولا داري سنن
 منمفوه فداغ فذجموران
 دي اوراغ هابيس منجمور
 برواري سيدراكت
 داري جاوه اين ميه باو
 منا كلين نن منجمور
 كمبايک بنرله كلين
 بگيكتله جامور باغت ۲
 جگ تراباو کراباو کاهي
 جاجن منجدي سيا ۲
 منجدي تده لدمفوهن
 نن کن کات سيدراکت
 لفسله فولا داري سنن
 منمفوه فداغ سيکاتوتوس
 لفسله فولا داري سنن
 منمفوه فداغ لکينکذجي
 لفسله فولا داري سنن
 459 منمفوه فداغ سيرنجان
 سيرنجان مات ممنداغ
 ايتله فداغ سيبيذواغ
 لفسله فولا داري سنن
 ادا سبنتر دوا بنتر
 براجلن جوا کتيگن
 اله تيبا اين دسنن

ايتله تندا علامتن
 سبگيفولا ميمفي بندا
 لافي هيلاغ راس تراغ
 براهيمفون سگلا راج ۲
 ممبرا راعية هولوبلغ
 مقصودن هندا ق منيبي
 مپراغ داغ کماري
 ايتله تندا علامتن
 سبگيفولا ميمفي بندا
 امفوه تفين سوغلي بوغا
 لايه سوسين علم ذغک
 راس کيامت امفت بلي
 نن کن کات چيندور مات
 منداغر کات بکين
 لاوله ديم بندا کندوغ
 سلما لمبت بکين
 هاري براسراغ تيغکي جوا
 اله منيته بندا کندوغ
 منا هغ براکت
 منا فولا هغ بروليه
 نن کتيگت جو سيمبهي
 براجلن مله کلين
 انترا هاري بلوم تيغکي
 منداغر کات بکين
 لاوله براجلن کتيگت
 جلنن لاري ۲ الغ
 گنتي داهولو مندهولوي
 لفس فولا داري سنن
 ديلوار کوت کمفوغ دالم

بپراڻه ديني منڱڪن
 جڪ لاکت ساول نن تيڱ
 465 تيداقلمه ديني تاهو فندي
 لالو منورون کتيڱن
 براڱنتي داهولو منداهولوي
 ادا سبنتر ايت جوا
 سوداه براتمو گيسيرنن
 466 چندا لولو براتمبون
 سمفلي كداهن كايو هارا
 اله براكات سيبرولييه
 ليهت فولا ايڪ كاوان
 ايكله گاران گيسيرنن
 سلاكو ستمفن ايڪ
 جڪ ديني تھو نن بڪين
 ايا ديني كمري نڱڪ
 بروري سيتمبهي
 اله ديتاهن ساول ننتون
 اله گمنتر چندا تولڻ
 ايكله بڱڪل براسيمفڻ
 ديتاهن ساول کتيڱن
 اله سوداه ساول ديتاهن
 براجان جوا کتيڱن
 اله سمفلي اين كاسن
 کانفين راواڻ ريمبا بيڱاو
 دسنن راندامن اولر بيدلي
 ديتاهن ساول سباتڻ
 چندا لولو برڱڪاران
 سنن كوبڻ تنه ميرا
 ديپاواه كير مداغ جاتي

ديلمبه بوڪيت ريمبا بيڱاو
 دسنن بمين نن برادوري
 460 سنن ماناو ملنتس بنير
 سنن كروبوت نن براتراس
 461 ارت ماري بوڪيت سيڱونتن
 فنجرپڻ ايت دسنن
 بروري سيبراڪت جو سيبرولييه
 نن کتيڱ جو سيتمبهي
 ادا سبنتر دوا بنتر
 462 اله براسوا بڱڪل گدڻ
 اشڪوه منورون انپلاي
 اله براكاسن داغ ججڻ
 اله براهنتي کتيڱن
 اله فوجت چندا موڪ
 داراه ديدادا تورون نايڪ
 لمبڻ چندان تنه
 463 ديتوروني الف
 ديگومفتي تيداق سمفلي
 اله براكات سيبراڪت
 منا فولا هڻ برولييه
 باء اف ايڪ بيچارا ڪيت
 باء ايڪ جينيس تمفنن
 اڪن هيلڻ مله سوداهن
 464 سمفلي دتيمبڻ داغن پاوا
 اله براكات سيبرولييه
 ايڪ ڪاء تو لاین سوڱڪوه
 اف فولا نن ديڪانڪن
 سداغ ڪراباو تيداق ترالوان
 ڪو ڪونون ملاوان موسوه

اله تمغاه سيبيذواغ
 اله براكات كتيگن
 469 جاشن براتغكر ۲ ديري
 تمفوهه ساول نن تيگك
 اماء ديراس رومه تيغكي
 برواري سيبيذواغ
 منداعر كات بكيين
 ديفراير بذر فذچليكن
 470 اله براكوچوت ۲ ايكور
 اله مگكيليغ ۲ تندو
 اله مغوٲ ۲ كچيل
 مهيدا سوروت اين مهاجر
 بگي ترفن هليمبوبو
 سفنتون گر گمفا راي
 اله براكابوت چندا تنه
 رونده ۲ چندا تابيغ
 اله بگكيت تنه كونيغ
 برواري سيبيذواغ
 اله ترابغ بيذاتغن
 لابه براسراغ ديفاروتن
 نانيغ تبوهن دايكورن
 471 سيچوچور دالم تليغان
 فانه ليغ دالم هيدوغن
 هابيس مگكيت سمان
 بيسان بوكن الغ ۲
 برواري سيبراكت
 472 اله براكاجر ۲ لوقوت
 سيبروليه باء ايت فول
 اله مغمبوغ ۲ ديري

دسنن نومبوهن باتوغ توغكل
 سنن كلديكيس ميراه بوغا
 دسنن فروغ برافلاغي
 467 دسنن فيمفيغ سما تيغكي
 دكانن سومور برامونتيك
 دكيري تلغ براسورت
 اله دسنن سيبيذواغ
 برواري سيبراكت
 دهمفيري بذر سوغكوه ۲
 ديليهٲ دالم كوبغن
 سيبيذواغ اين براكوبغ
 مهاچه مهلون گونتوغ
 مهلون گونتوغ كسوبراغ
 باء بوني اومباء اتس كراغ
 اله تمغاه سيبيذواغ
 جدي براسوراق كتيگن
 468 سمبيل تراناوا سله سدان
 تمغاه اين سيبيذواغ
 دالم كوبغن تنه ميراه
 اله براكات سيبراكت
 جاشن براكوبغ ۲ جوا
 تيداق ملو مندي ۲ لولو
 برواري سيبيذواغ
 منداعر كات بكيين
 منداعر سوراق سيبراكت
 اله تكاء اين منچلي
 اله ممداغ اين ككيري
 برواري سيبراكت
 دسوراي سكلي لي

- سکیت نڻ بوکن الخ ۲
478 اومايغ ددالم هاتي
فديه ۲ د اوجوغ جندوغ
ايڪ مات له بشڪاء فول
ايا سڪداغ تلور هائم
منداغر کات بڪين
له براكات کدوان
سيدراکت دانس داداب
نڻ سوراغ دانس روکم
ممکيق ۲ کدوان
دي کامي ترلايه سوغکوه
479 تليغا له هابيس تابو ۲
لوبغ هيديوغ تيداق برليغ
مات سکيت بکي دفغکغ
له براكات سيتمبهي
باک اف ايڪ اونديه کاوان
ککيله هابيس لوک ۲
له ملومفت اين کباواه
مراغما براكکي امفت
له براكات سيدراکت
481-480 تابغکن جوا کامي سيگلي
اماء کامي تورون کباواه
برواري سيتمبهي
ديتابغ سيگلي دسندرکن
له تورون سيدراکت
تورونله فول سيدرونيه
براکات سما ديري
جک ديني اسا نڻ بڪين
دگيلا اف ديني کماري
- سيتمبهي نڻ لايه سوغکوه
سغنتون اوراغ گيلا مابو
برواري نڻ براتيگ
له هيلغ ۲ داغن پاوا
473 راسکن هيلغ داغن اروح
474 رباي سان سيني
475 دي ستي پاوا کهيلغ
سيدراکت لوک ماتن
476 سيدرويه لوک کانينغ
سيتمبهي ممانجت روکم
سيدرويه کرومغون سلق
چندان داراه له مپيراه
براتمبه فولا کبيسان
له مهاراغ ۲ سجا
برواري سيبنواغ
دي اوراغ تيداق تمغاه
له سوروت ماسو کوبغن
سلما لمبت بڪين
له تراکذل دبدانن
ادوه اوراغ نڻ برتيگ
بهارو تراکذل له ترسکيت
کيرات بدان سوداه لوک
سلما لمبت بڪين
له ميهباو سيتمبهي
477 ممکي مغکروغ فنجغ
ايا درومغون سلق نذتون
منا کاء توا جو کاء تنه
باک اف ايڪ اوندوغ ديني
لي لوک کبيسان فولا

بوات کامي اله تراهمبت	تيداق فرادولي کراباوک
اله براكات سيدراکت	بدان ديني همفير ماتي
جاغنه بايق ۲ کات	مک ديني دانغ کماري
482 جک سکن ممکن اوراغ	کوء لي باء کراباو نن بايقک
483 بگو کلين تيداق مليهت	دافت سکلي فون دکيت
ايکله جينيس اونتوغ کامي	تيداقله اداکن گورن
کلوار داراه داري کانغ	راج کيت نن بيغوغ سوغکوه
سوداه ترسمبور داراه داري هيدوغ	اسيغ اوراغ نن سرومه
مغيلير داراه داري ککي	اين نن روگي ديم سجا
دئي تکوت پاوا کن هيلغ	بدان کيت بوليه فپکيت
ديکجري سيدينواغ	فدا کيت ماتي دسيک
ايا کراباو چيلاک نذتون	بايکله ماتي براجلن فولغ
براجلن جوا کتيگن	اله فولغ کتيگن
کين لما براسراغ داکت	لالو دتوروت جلن لما
اله سمفلي ککمفوغ دالم	توبوهله مندي ۲ داراه
اله تيبا تغه هلامن	سمنترا سفنجغ جنن
زايک کروه انپلاي	داغ ۲ سما مناعيس
اله ميمبه کتيگن	داغ ۲ سما گلغ
امفونله کامي بندا کندوغ	سبب کران فراسين
امفونله کامي دتوانکو	سلما لمبت بکين
هابيس مناعيس کتيگن	ادا سرانتاو فراجلن
تيداق دافت سيدينواغ	کين لما براسراغ داکت
ايک جينيسن اونتوغ کامي	اله سمفلي اين کاسن
دئي ستي پاوا کن هيلغ	داغ ککمفوغ ميدان صبر
سمفيله مندي ۲ داراه	اله لالو اين دهلامن
بوکن سبواه دتغکوشکن	اله براكات اوراغ منجامور
لي لوک کبيسان فولا	جامور کامي اله ترابغکيت
جک دانغ فپکيت لاین	ديمنا اين کراباوتو
484 انته دتيمفا اومغ لوک	کمنا فولا دلالوکن

جلنن لاري ۲ الغ
 سلما لمبت دجلن
 اله سمفلي مکت فذدافتن
 ايا ککمفوغ جوارا ميدان لابه
 برواري چيندور مات
 تراسيمبور داراه دادا
 اله تراچمفا بوه چاتور
 لالو براكات انڀلاي
 مئا مکت فذدافتن
 485 سکيت که گاران بندا کندوغ
 486 اناوکه گاريغ داغ توانکو
 مکت بفا سلاکو ايک
 منداعر کات بکين
 اله مپهبه مکت فذدافتن
 داغرکن مله دتون کچيل
 فذيتهن توان توا
 کيت فواغ داهولو کيني نغک
 تيداق جدي براتنگوه ۲
 باء ايت تيته همب باوا
 منداعر کات بکين
 اله تورون چيندور مات
 لالو براجن کدوان
 جلنن لاري ۲ الغ
 سلما لمبت دجلن
 اله سمفلي ککمفوغ دالم
 اله تيبا تغه هلامن
 نايک کرومه انڀلاي
 اله مپهبه چيندور مات
 امفونله ساي دتوانکو

سسل ن تيداق براكسوداهن
 منداعر کات بکين
 گلغ سپمله توانکو
 لالو منيته انڀلاي
 امفون ساي بندا کندوغ
 باء اف بيچارا بندا
 سياف اوراغ کيت سوروه
 سياف اوراغ کيت اوفه
 اکن منغکف سيدينواغ
 کيت سوروهکن سيدبراکت
 چمس مذوکو کندا سجا
 سجا سمولا ديني کاتکن
 مواوت ترادوروغ ۲ جوا
 کات ترالو ۲ سجا
 بدانن ترابورو ۲
 تيداق براگنتوغ فدا الله
 منداعر کات بکين
 اله منيته بندا کندوغ
 مئا کونون مکت فذدافتن
 چاري جواله انق ديني
 ايله بوجغ کچيندوان
 چيندور مات بندا کندوغ
 داغ ککمفوغ سولو دالم
 درومه جوارا ميدان لابه
 سوروه فواغ اين داهولو
 تيداق جدي براتنگوه ۲
 منداعر کات بکين
 برواري مکت فذدافتن
 اله برجلن انڀلاي

امفونله ساي دتوانكو
 جك سلوروغ تنغ ايت
 اف گونن بدان نغك
 داري كچيل بندا گداغن
 پامو سئيكور بندا هلاو
 سبب دي كاسيه سايع بندا
 بيله سمفلي كلايت هيچاو
 اماء لالو كفوست تاسيق
 اسل لي فوفوس ملو بندا
 نمون لي حايث سيدويوئك
 اماء دينلي گوغكوغ دباوا ترابع
 انته كو ترابع جدي هاوان
 نمون دبومي هنچور جوا
 جاغله سوسه بندا كندوغ
 جك ادا نمبري الله
 فكي ۲ همب براجلن
 نن كن سمبهن چيندور مات
 سلما لمبت بئكين
 هاريله فتغ انپلاي
 فتغ براجاوات داغن سنجا
 سنجا براجاوات داغن ملم
 انه لالو ترافاسغ دامر
 نمون سملم ۲ ننتون
 سكلب تيداق دتيدوركن
 گيلا برانوجو دان بلاجر
 منچاري بورو داغن بايك
 چيندور مات داغن توانكو
 برانديگ داغن بندا كندوغ
 دوا كلي هاييم براكوكو

افله تيته ساي جوجوغ
 انه ميمبه داغ توانكو
 كلوار جواله بندا كندوغ
 سوداهله داغ داغ سيدويوغ
 منداغر كات بئكين
 برواري بندا كندوغ
 منا جوالي بويوغ دينلي
 سبب بفا دينلي سوروه جافوت
 لوروغ فدا بيچاراك
 هابيسله عقل داغن بودي
 جاغن جدي ماسق متين
 سيغ رافت ملم تراگشغ
 برافنتغ سوروت دجلن
 كات ترادوروغ تغه ميدان
 فدا سوروت بايكلمه ماتي
 نن كن كات بندا كندوغ
 اف تيدغشغ بيچارا بفا
 لوروغ منغشغ سيدينواغ
 اماء سلامت كراج نغك
 جاغن تراس ۲ جوا
 487 باء تولغ دالم راکوغن
 باء دوري ددالم داگيغ
 باء گارام دالم گرامن
 جك نن لاین فد بفا
 تيداقله ادا اكن دافت
 برواري چيندور مات
 منداغر كات بئكين
 انه ميمبه چيندور مات
 امفونله ساي بندا كندوغ

بروراري چيندور مات
 اله براسيكنف اكن براجلن
 لالو مپه به انپلاي
 امفونله ساي بندا كندوغ
 امفونله ساي دتوانكو
 امفون برپيرو كلي امفون
 دباوه دولي ساه علم
 مميقتا جوا بندا كندوغ
 كفدا الله داغن نبي
 جك لي بوليه فيقتا بندا
 جك براتواه بندا كندوغ
 جك كيرامت داغ توانكو
 جك لي ستي نكريك
 تراباوا سيبينواغ
 جاعن جريه تيداق برداس
 جاعنله ملو بندا كندوغ
 اله مپه به چيندور مات
 همب براجلن انپلاي
 اله منيته بندا كندوغ
 انشاء الله بايكله ايت
 سلامت عمر بفا فذجع
 جاعن چچت مرا ملينتغ
 سلامت بفا فولغ في
 تراباوا جوا سيبينواغ
 لالو براجلن چيندور مات
 كلوار داري كمفوغ دالم
 منمفوه جبروغ لابوه فذجع
 لفسله فولا داري سنن
 منمفوه فداع سيكانودو

سمفلي كتيگ هاري سيغ
 سفغكله منتري نايك
 كيراء فوكول سلافن
 اله منيته بندا كندوغ
 منا كمبغ بوغا چينا
 برانغ مئكولي مله كلين
 انق دينلي اكن براجلن
 ماسو هوتن ريمبا راي
 اكن منچاري سيبينواغ
 سبب كات دينلي له ترامفاو
 مك سوسه ستمفن ايك
 بروراري سيكمبغ چينا
 منداعر كات بكيين
 امفون ساي توان توا
 ايك ناسي له تراهيده
 488 ادوه گولي له تراسوجي
 اكن مناتيغ انپلاي
 سلما لمبتا بكيين
 اله مكن چيندور مات
 اله سوداه مينوم دان مكن
 دمكن سيربه سكافور
 سيربه له حسيل سمهان
 ايا دالم سفوتاعن
 نن كن بكر چيندور مات
 اله منيته بندا كندوغ
 براجلن مله انق كندوغ
 انترا هاري بلوم تيغكي
 رانداو جاوه اكن دجلغ
 ساواغ نن تيداق فراگنتوغن

انه سمفلي اين کاسن
 کراواغ بوکیت ريمبا بيگوا
 سنن راندامن اولر بيدجي
 سنن کليکيس ميره بوغا
 دکانن سومور برامونتيک
 سنن فرورؤ برافلائي
 دسنن فيمفيغ سما تيغکي
 دسنن تومبوه باتوغ توغکل
 دکيري تلغ براسورت
 انه دسنن سيبيذواغ
 ددالم کوبغن تده ميراه
 مچه مريغ فذجغ
 مهاون گونتوغ کسوبراغ
 سفنتون اومبا اتس کراغ
 برواري چيندور مات
 انه تکما تفي کوبغن
 دفرهرات کابن دفيغکغ
 لالو دايکت دامن چندي
 د سينسيغکن لائن باجو
 د سينسيغکن سراول فذجغ
 د تکف ديستر دکفلا
 د مکن سيرييه سکافور
 برواري چيندور مات
 انه ممدواغ اين کلاشيت
 انه مکور اين کبوعه
 ممبري سلام کيري کانن
 لالو برامينتا ماس ايت
 منا فولاهغ بيذواغ
 کلورجواله داهولو

لفسله فولاداري سنن
 مدمفوه فداغ سيکاتوتوس
 لفسله فولاداري سنن
 مدمفوه فداغ سيرانجان
 سيرانجان مات ممدواغ
 ايتله فداغ سيبيذواغ
 سلما لمبت بکين
 براجلن سرانداو لي
 انه سمفلي چيندور مات
 دامبه بوکيت ريمبا بيگوا
 دسنن بمبن نن برادوري
 دسنن ماناو ملنتس بنير
 دسنن کروبوت نن براتراس
 اري ماري بوکيت سيگونتغ
 فذجريغن ايغا دسنن
 ادا سبنتر دوا بنتر
 انه براسوا بکل گداغ
 انکوه مذورون انپلاي
 انه برکاسن داغ ججغن
 گللق سپم چيندور مات
 لمبغ چندان تده
 دنوروني الغ
 دلومفتي تيداق سمفلي
 لالو ملومفت چيندور مات
 انه براجلن سبنتر لي
 سوداه ترسوا گيسيرنن
 چندا لولو براتمبون
 سمفلي کداهن کايو هارا
 براجلن جوا چيندور مات

بيدراغ باغييس سوغكووه ۲
 اله ماسوؤ جيپين فراماي
 دسلف سييطان جن ابيديس
 دفيرئي بنر سوغكووه ۲
 اله ترابع بينانغن
 لابه سيچوچور ديفاروتن
 نانيغ تبوهن ديذاگون
 كراوي ددالم تليغان
 فذه ليغ داوبغ هيدوشن
 فپاشت دسودوت ماتن
 هابيس ترابع سمهان
 برواري چيندور مات
 دامبيل ديستر دكفلا
 لالو دكيفس كييري كانن
 سمبيل تراناوا گللق سپم
 منا بيناتغ سگلا بيسا ۲
 مغاف ايت دفروليكن
 كامي براگوراو سما كامي
 سوروت اشكو كتهفت اشكاو
 تمفن برامرا ايت باء ايك
 برواري سيبيذواغ
 دفيرئي بنر سوغكووه ۲
 492 براكينچا لولو داشن تذه
 براچمفور داشن اير كوبغن
 اله ملومفت اين ككانن
 بلا بنر سيبيذواغك
 جاشن هاني ديفورتورتكن
 ممينتا تواع فدا الله
 493 گيلا مابوؤ منجاربيغ اشين

489 اماء كيت برايذچغ ۲
 ايا براتولو دان براندي
 اماء ديني چوري ديني ففركن
 بورو بايكن سمهان
 برواري سيبيذواغ
 منداعر كات بكنين
 اله تكاء سيبيذواغ
 اله دفليغ فذچليكن
 اله ميرا تليغان
 اله براكوچوت ۲ ايكور
 اله مگكيليع ۲ تزدو
 اله مغوت ۲ كچيل
 مهپلا سوروت اين مشاجر
 بگلي توفن هليمبوبو
 سفنتون گره كمفا راي
 409 اله براكابت چندا تذه
 رونقوه ۲ داشن تابيع
 اله بگكيت تذه كونيع
 براهابو چندان فداغ
 لالو دفيرئي چيندور مات
 راس كن سمفلي اين ملومفت
 491 باء كيمت دهوجوغ تزدو
 اله بركات چيندور مات
 مغاف فولا هغ بينواغ
 گيلا گاران هغ بينواغ
 هنداق براسندا جن براگوراو
 تيداق سفنچغ هاري نغك
 برواري سيبيذواغ
 منداعر كات بكنين

اوراغ فماراه سیا
 داغرکن بذر کات دیني
 داغرکن چواله بینواغ
 ایا همب کماری ننگ
 تیداقله گنگه کواس همب
 همب دسورزه بندا کندوغ
 سرات تیتنه داغ توانکو
 ددالم اولق تذجوغ بوغا
 سرات بسر امفت بلی
 جگ اونتوغ فمبری الله
 ایا کیت اکن براجلن
 ایا دسوروه توان کیت
 فی کرانه سیکالوی
 کندگری سوغلی غیغ
 منجدي داگغ انپلاي
 برواري سیبیزواغ
 منداغر کات بکین
 اله منجیلت ۲ تاغن
 اله منجوشکت ۲ ایکور
 اله براکیفس ۲ تلیغان
 لالوله چوچور ایر ماتن
 برواري چیندور مات
 اله دگوسوکی سیبیزواغ
 دامبیل روتن اکر بولو
 نن تلین سیبیزواغ
 مکن سیریه چیندور مات
 لالو د سمبور سیبیزواغ
 لالو د یتاغی تیگ کلي
 جاغن براتفکر ۲ دیری

تراس ادا دافت تیداق
 494 دامبیل بوغکوس برترواغ
 مکن سیریه چیندور مات
 برواري سیبیزواغ
 دفیری سکلي لی
 اله ملومفت این ککیری
 اله دتمفر سیبیزواغ
 تمفر لاکت سمبورن تیبا
 دیم بویوغ ادیق کندوغ
 جاغن هاتی دیفرتوروتکن
 تیداق ایلو اوراغ فمبیراغ
 اوراغ فمبیراغ هیغ عقل
 اوراغ فندارس گداغ کانلی
 495 اله دتاغی سیبیزواغ
 اگا دیمله سدیکیت
 سونیده فولا دالم هاتی
 اله براکات چیندور مات
 داغرکن چواله بینواغ
 کمبایک بذر سوغکوه ۲
 495 جاغن دمات ۲ جوا
 بدان جریه براجاس تیداق
 497 هاراغ هابیس بسی بیناس
 اوراغ منینیت جریه سجا
 اوراغ مهمبوس سیا
 فیغیهن هیتم کانلی هاراغ
 ماتن فدیله کانلی هابو
 دیم بویوغ ادیق دیني
 جاغن هاتی دیفرتوروتکن
 جاغن هاتی ماراه ۲ جوا

اله براكوتت بوني هابم
 اله براكات اوراغ بايق
 اف ايک اونديه کاوان
 تيداق فنه کيت مليهت
 ايا کرباو سگدغ ايک
 اف گونن ايک کاوان
 698 هابيس ترکجوت فجا
 جک ترکجوت ترالو دامم
 جک دامم ترالو ماني
 منجدي سسل کمدين
 اله براكات نن سوراغ لي
 جک سلاکو لميکين
 499 جدي ترامس انق ديني
 تيداق سسل برکسوداهن
 دوکوغ انق دلاريکن
 کيرن بوکن انق ديرري
 انق برتيمبغ تيداق تپو
 تيداق دکذل انق ديرري
 سنغه لاري کفگو
 سنغه ممججت دينديغ
 سنغه کانس نيور
 سنغه ممججت توغما
 دي مات هنداق مليهت جوا
 گلق سپم چيندور مات
 مليهت لاکو لميکين
 لالو براجان انپلاي
 ديهيريت جوا سيدينواغ
 لغسله فولا داري سنن
 منمغوه فداغ فقيمغوان

توروتکن ديني براجان
 تيغگغ ۲ ايت بيدواغ
 جاشن هاتي ديفرتوروتکن
 جاشن منجدي بلا بسر
 برواري سيدينواغ
 اله براديم ديرري
 برواري له تو کونون
 ايله فولا چيندور مات
 اله دهيريت سيدينواغ
 داري کوبغن تذه ميراہ
 دالم راواغ ريمبا بيگوا
 اگا منداکي له سديکيت
 دلنبه بوکيت ريمبا بيگوا
 لغس فولا داري سنن
 منمغوه فداغ سيرنجان
 لغسله فولا داري سنن
 منمغوه فداغ سيکاتوتوس
 لغسله فولا داري سنن
 منمغوه فداغ کونيت تمو
 اله سمفلي ککمغوغ ميدان صبر
 حيرانله اوراغ دالم کمغوغ
 برواري اوراغ دکمغوغ
 اله تمفا چيندور مات
 تمفاله فولا سيدينواغ
 براكروغن برافکيککن
 لکلاکي فرامغوان
 هيزو بيرو سمجان
 اله منکور توفلي جذجغ
 اله منچريچيه بوني سيمفلي

همب فاوتکن دهلامن
 دفوهن کمونیغ ستي
 برواري بندا کندوغ
 منداعر کات بکین
 لالوله تورون انډلاي
 تورون سيکمیغ بنداهري
 تورون سيکمیغ بوغا چينا
 تورون چندي نڻ گوروان
 سيچاچوا براگو هاني
 ائکوغ گايي جلن برسیمغ
 تورونله اين سمهان
 انه منيته بندا کندوغ
 منا فوله هغ بينواغ
 سوداه لما کيت براچري
 گانفله دوابلس موسيم
 گداغ فذجغ کيران بغا
 سلما کيت براچري
 دمپکي سيبيذواغ
 لالو د اورس دگوسو کي
 سوداه ترابواغ لولو تزه
 ليچين سوغکوره هغ بينواغ
 جک تيداق سبب دي ايک
 حرمليله ديني چرايکن
 سايغ نڻ بوکن الغ
 ستفا ائکن ديني چوري
 نڻ سهيغک ايک نايک
 کلاکوان اکاء اوبهي
 لالو فراغي نڻ داهولو
 با ايک فوله مک جدي

لفسله فوله داري سنڻ
 مذمفوه فداغ فذجمورن
 برواري چيندور مات
 انه لالو کلابوه فذجغ
 کين لما براسراغ داکت
 انه سمفلي کجیروغ کمفوغ دالم
 سوداه تيبا تغه هلامن
 دفاوتکن سيبيذواغ
 انه نايک چيندور مات
 لالو منچلي بندا کندوغ
 انه تمفا سيبيذواغ
 تمفا فوله چيندور مات
 انه منيته انډلاي
 منا بويوغ چيندور مات
 چيندور مات بندا کندوغ
 داغ ليمفانس رومه گداغ
 هايمن نڻ تگکس دگلغکغ
 اچغ دالم نگرې
 اوراغ چراديق چندا کيا
 ني جواري بيجه سان
 مانيس مولوت براکات
 500 توغکغ هيلغ براني ماني
 اما ن فواس هاتي بندا
 انه بوليه فوله نڻ دچاري
 منداعر کات بکين
 انه ميمبه چيندور مات
 امفون بندا کندوغ
 امفونله ساي دتوانکو
 لووغ فد سيبيذواغ

501 جک سنننن جول بلي
 بگو ستمبغ داغن امس
 تیداقله سوک بندا کندوغ
 اتو هان اکن سبوا
 ایا بفا اکن براجلن
 جاغن سیدوبوغ کچیندوان
 براتیگ داغن سیگماراغ
 انته کمبلي انته تیداق
 سبب با ایت کات دینلي
 کات ترادوروغ تغه میدان
 تیداق بولیه سوروت لي
 دي سوروت مک دافت ملو
 برواري سیدینواغ
 اله مغیفس تلیغان
 اله منیته بندا کندوغ
 منا جواللي بویوغ انق دینلي
 داغ منیته ۱۱ مله بفا
 سوروه چاري براغ نن تیداق
 جک اف ۲ نن کوراغ
 انترا هاري لي مودا
 امفون بریدو کلي امفون
 اله منیته داغ توانکو
 منا کونون هغ براکت
 برجلن جواله داهولو
 في مذچاري ایماو فوروت
 نن تومبوه دباتو گداغ
 نن براچمین مات ایر
 ایماو نن توجوه سراغکي
 نن مغادف منتری هیدوف

جک تراسوا دمیکین
 جاغن دیفنجت ۲ سجا
 هنتمکن باتهن توجوه کلي
 تاهن نفس مک دیفنجت
 502 جاغن دککو داغن تاغن
 گوغکوغ جو گیکي باو تورون
 جک داغ اوراغ براتاپ
 جاغن بفا برابروني ۲
 سبکیفولانه براکت
 جک سمفي دافت ایماو ننتون
 جاغن ممنداغ سوروت
 باو جوا فولغ کماري
 لي دسنن تیف ۲ هاري
 سمبیل دمودیق فریاغن
 نن کن تینه داغ توانکو
 منداعر کات بکین
 برواري سیدراکت
 اله براجلن انپلاي
 جلنن لاري ۲ الغ
 کین لما براسراغ داکت
 اله سمفي سیدراکت
 داغ کمودیق فریاغن
 دنداغ کیری داغن کانن
 سوداه اونتوغ تقدیرالله
 براکت کیرامت داغ توانکو
 اله برانمو ایماو ننتون
 انه کتوجو دالم هاتي
 لالو دهنتمکن باتهن تیگ کلي
 دتاهن نفس سوغکووه ۲

براجان منچاري فينغ ننتون
 سوده ارنټوڠ تقديرالله
 براكټ كيرمت داغ توانكو
 بوايله فولا فينغ ننتون
 ديوا فواغ انپلاي
 دباريكن فدا بندا كندوڠ
 براغ نن فانوت اكن دچاري
 هابيسله دافت سمپان
 انه مپمبه انپلاي
 امفونله ساي بندا كندوڠ
 باء ايت فولاله دبندا
 انتارا هاري لي سيغ
 چاريله فينغن اگا سبوه
 براغ نن سابون فوتيه سوڠكوه
 نن رانق سريبو
 سوروه باسوه سوچي
 لتقن فولا اتس انجوڠ
 سكين مليله اكن دامبيل
 سوروه اسه تاجم
 تربيله فولا كومين بروس
 سداغ دالم امين فورو
 لتقن فولا اتس انجوڠ
 چاريله فولا لاد سوله
 سوڠي لنداڠ اگا تينگ بانغ
 براغ نن سبون كفوتيهن
 چاريله جروم تينگ بواه
 نن فته دتاغن
 تربيق فولا سيفادس فدي
 بايقن اگا سريمفغ

لار دنججت ليماو ننتون
 دگوڠوڠ ديواو تورون
 انه براجان انپلاي
 تيداڠ ممنداڠ سوروت
 برواري سيبراكت
 هاتيله سوڠ باس
 انه سمفي اين كاسنن
 لار مپمبه انپلاي
 امفونله ساي دتوانكو
 ايكله اين ليماو ننتون
 نن كن سمپهن سيبراكت
 برواري داغ توانكو
 دباريكن بندا كندوڠ
 انه منيته انپلاي
 منا فولا هغ براكټ
 في چاري جوازه فينغ توڠكل
 بانغن توڠكل بواهن توڠكل
 نن مڠادف منتري هيدوف
 503 ايا فينغ جمبا ساعث فملن
 504-505 برسراغ تبوهن دتندن
 براسنتير داغن كايو رامغ
 كايو كيلغن هنتو راي
 دسنن ادا تيف هاري
 تومبوه دتابيغ سوغي بوغا
 اورتن سمفي كدالم اير
 لايه تينگي داري نن بايقن
 باء ايت فولا مغمبيلن
 برواري سيبراكت
 منداعر كات بكمين

ليديس کره بيل توجوه هلي
 تريق ليلين توجوه باثغ
 506 تريقله چرامين تروس
 ايت ددالم گمبر فيراق
 انترا هاري بلوم ملم
 کلو ملم براگولوت ۲
 منداعر کات بکين
 پرواري بنذا کندوغ
 لسوروه حسيلکن سهپان
 دلنقکن دانس انجوغ
 هاريله فتغ انپلاي
 فتغ براجاوات داغن ملم
 اله لالو ترافاسغ دامر
 اله سوداه ميذوم دان مکن
 اله منيته انپلاي
 ايله فولا داغ توانکو
 منا فولا داغ کلين
 فجا ۲ دالم اوستانک
 نمون سملم ۲ نغک
 ديني هنداغ برابيجارا
 اله ميمبه داغ توانکو
 امقون ساي بنذا کندوغ
 کمبايک بئر بنذا کندوغ
 سوروه هانف ۲ فجا ۲
 دالم اوستان بنذا نغک
 507 جاعن براكات گراغ ۲
 جاعن برسندا جن براگورار
 کامي نغک گداغ کرج
 منداعر کات بکين

اله سوغوت بنذا کندوغ
 جاعن براكات لالو لالغ
 جک تيداق فندي براكات
 بايکله ديم ۲ سجا
 تيداق ديني بوداق اوراغ
 تيداق ديني جوالن اوراغ
 جکلن جاوه سکلي
 نن کن کات بنذا کندوغ
 منا کلين سهپان
 سداغ ددالم اوستانک
 فربونديکن بوني بونين
 ايا هداب دان کوچفي
 508 فلوله گنداغ جن کتنديت
 فلوله اگوغ جن موموغن
 500 فاتيقله رابب دان کوچفي
 فاتيق شکادو بغسي جينا
 منداعر کات بکين
 پرواري انق اوستان
 دالم رومه بسر نغتون
 510 اله هانف هانف سجا
 لکلاکي فرامفوان
 گداغ کچيل توا مودا
 هيم فون تيداق نن براکوکو
 کوچيغ فون تيداق نن مشيوغ
 لغتلي فون تيداق نن براداتيغ
 اله منيته داغ توانکو
 منا بويوغ کچيندوان
 ماري نايک کانس انجوغ
 اله مذوروت چيندور مات

اله دفيگڻ مله سکين
 ممبري سلام کيري کانن
 اله دساهيت ليماو نغتون
 تيگ بواه ليمو ديساهيت
 تمفن براکومفول تمفو ليماو
 سوده براکومفول اين براچاري
 لينوغ براييگر دائم فيگڻ
 سوده براييگر اين تانب
 ديم دتغه انور توغکو
 سوده دساهيت ليماو نغتون
 لالو درامس دتوانکو
 لالو برميقتا ماس ايت
 تيداق ممنداغ کيري کانن
 حمل تروس بوکن کفلغ
 بوليه دبله باتو هيتم
 تروس کلاشيت توجه فغکت
 تروس کبومي توجه لمفيس
 سلما لمبت بکين
 توانکو برامانوغ ماس ايت
 صليهدت لاکو گر ليماو
 اله منيده داغ توانکو
 مذا بوجغ کچيندوان
 اگا تراغن جواه دامر
 اما ديني فذغ پات
 ايله گر ليماو نغکت
 اله مرهوه مغکلاگق
 511 لالو برابرويد اين براجنتغ
 سوده براجنتغ اين جرانیه
 اله مغلوه داغ توانکو

سلما لمبت بکين
 انه دودو کدوان
 بگي سيغا مننتغ لاون
 اله منيده داغ توانکو
 منا ديق کندوغ کچيندوان
 ايغت ۲ جگ ۲
 اله منيده داغ توانکو
 منا چندي نن گوراوان
 فغکغ جواه فراسفن
 برواري نن گوراوان
 لالو دغکغ فراسفن
 دباوا کانس انجوغ
 اله دجاوت کچيندوان
 اله دفاستق فينتو انجوغ
 سلما لمبت بکين
 برواري داغ توانکو
 لالو ديپکرله کومارين
 لالو ديهاسف ليماو نغتون
 ممبري سلام فدا نبي
 ممينتا تولوغ فدا الله
 دسيراگن تافوغ سيتاوال
 دتابور داغن برس کونيت
 ليديس کرمبيل دچاموکن
 اله ممنداغ اين کلاشيت
 اله مذکور اين کبومي
 ممبري سلام کيري کانن
 دتاريق فولله سوراھي
 دچوچورکن فولا اير امبون
 لالو دبوکا چرامين تروس

مڪ ليماوتو داميكين
 ديم دتغه انور توغكو
 سوداه مروهو مڱلاگق
 سوداه برابويه اين برجنتغ
 سماس الله اكن ممبري
 ادايه اديق بوليه تونغ
 تيداقن اد ميانسي
 دانقن داري سيديندواغ
 اين براجلن داودارا
 بيدانغ سڱلا بيس^۲
 ايتله تولوغ داشن بندو
 ايتله تندا علامتن
 باء اين دالم فڱگوروان
 سبگيفولا اديق کندوغ
 مڪ ليماوتو داميكين
 سببن سوچي هانديغ جرانديه
 مميندئا تولوغ فدا الله
 سيف اوراغ نن كيانت
 توء ايت سمهان
 514 بگلي گورون تاء براموڱگف
 دانرله فداغ سمهان
 باء ايت دالم فڱگوروان
 سبگيفولا اديق کندوغ
 515 سبب براجراري اين براكومفرل
 جگ اوواغ برچيندئا جاهت
 ايتله گونان سيفداس
 فننتوکن گڙ راس
 جگ تيبا سمبيل دکانن
 علامت اوراغ بايڪ^۲

سوداه مغلوه اين توسپم
 سلما لمبت بڪين
 انه سوداه مراسم^۱ ليماو
 لالو دسيمفن بايڪ^۲
 لالو مپمبه انڀلاي
 امفون ساي دتوانكو
 باء اف روف فراليهتن
 باء اف لاکو گڙ ليماو
 اگاء مراسم دالم هاتي
 بلوم تفتو بورو بايڪن
 انه منيته داغ توانكو
 منا بوجغ کچيندوان
 لوروغ فدا گڙ ليماو
 بورو ادا بايڪ فون ادا
 داغرکن مله تو فڱگندوغ
 بورو بايڪن گڙ ليماو نڱگ
 سبب براكمفول اين براجراري
 لينوغ برابيدگر دالم فيڱگن
 ايله اديق اکن براجلن
 منمفوه رانئاو تاء برافولاو
 برنما فداغ سيانيت
 512 مذچيت سڱيکور گدا سراتوس
 كيانت هنداق منديايي
 برايوا داوجوغ کوکو
 براگندوغ درمبوت سهلي
 ايتله تندا علامتن
 هاتي سوسه بدان تاء سانغ
 513 مکن هاتي براولم چنتوغ
 سبگيفولا اديق کندوغ

سفيده بلهن امفت جورې
 نن فون گونوځ مرافي
 نن ممفوپاي بوکيت سيگونډغ ۲
 فنجريښن ايت دسڼن
 سروف سيځ داڼن مله
 تراڼن سما دښدغې
 باء ايت دالم فغگوروان
 سبگيفولا اديق کښدوځ
 گونن چرامين تروس کيت چاري
 جگ اونډوځ فمبيري الله
 اداله اديق بوليده تولوځ
 ايا اديق اکن براجلن
 517 جگ براتمو بورو بايک
 ليهت مله پات ۲
 518 بوليده ديښلي فښدغ فيتا ۲
 اماء تنډو بورو بايکن
 اماء سانغ دالم هاني
 ايتو گونن چرامين تروس
 سبگيفولا اديق کښدوځ
 داغرگن مله گر بايک
 519 سهاري مندي ايقوه
 تيداق لوک دسکن بسي
 اوراځ مودا منمفوه فراځ
 تيداق اجل برافنډغ ماتي
 تيداق مڅاف نو دښکښدوځ
 ستمفوه سباهي نڅک
 520 جاڼن دتاهن ۲ تونجوځ
 جاڼن دگڼگم ۲ بارا
 دتوفن جاڼنله څري

جگ تيبا سمبيل دکيري
 علامت اوراځ تيداق برابځس
 جگ تيبا سمبيل دتغه
 علامت اوراځ کډاپکن
 سبگيفولا اديق کښدوځ
 سبښ سوگي نښداق کيت چاري
 فتاهن چوچا کراکوت
 سرات توجو فراماي
 فمښداع اوفس داڼن راجون
 سماس الله اکن ممبري
 تيداقله ادا ترابونينکن
 سبگيفولا اديق کښدوځ
 گونان سيفاداس لادا سوله
 516 فمبغکينکن بورنښغ دنيا
 تيداق مناره تکتوت گنډر
 باء ايت دالم فغگوروان
 سبگيفولا اديق کښدوځ
 گونن ليديس داڼن ښغ
 جگ اوراځ هنډاق نيبي
 مناره دڅکي دان کياتت
 تيداقله لالو فدا کيت
 باء ايت دالم فغگوروان
 سبگيفولا اديق کښدوځ
 گونن ليلين توجوه بتغ
 اديق کښدوځ براجلن جاوه
 جگ برالاکو فينتا فدا الله
 براکت کيرامت نينغي مويغ
 نن ممفوپاي تلوه رانډاو نڅک
 نن داتغ داري بنور روهم

تاق تيگ تذجوڭ سوڭلي بوڭك
 منداغر كات بئكين
 اله ميمبه چيندور مات
 امفونله ساي دتوانكو
 چاغن دتونجور تفتغ ايت
 چك سنننن اوراغ لاي
 523 سوكر بيبي مئگن
 دخبر بايق اوراغ تهور
 چاغن دسبوت تفتغ ايت
 چاغن دسبوت دوا كلي
 ايتله فنتغ سيديوڭك
 چك انن سكاراغ كيني
 دمنا فوتوس بيچاراك
 الله تعلي كاي سوڭكوه
 بلوم برتمو بورو بايك
 لوروغ فيكيران هاتي همب
 چك انن سما همب الله
 تيداقله لايه تيداق كوراغ
 هايله سما ماتي جوا
 چاغن دتونجور تفتغ ايت
 نن كن كات چيندور مات
 منداغر كات بئكين
 گلنق سپم داغ توانكو
 سبگيفولا اديقكندوغ
 سلامت اديق كاسنن
 سمفي كتذجوڭ سوڭلي شيغ
 فيكيران دالم هاتي
 چريله نيغكغ جن بيچارا
 لوروغ سيوفغي فوتي بغسو

دبسي چاغنده تكوت
 اوراغ فغكاشغ ماني چانوه
 اوراغ فنديغين ماني هاپوت
 اوراغ فهيبا راجن جاوه
 اوراغ فراگوت فرچككغ
 اوراغ لوروس راجن تراكيچوه
 نن كن تينه داغ توانكو
 ايكله ليمامو تولق مارا
 ايا بيبي ددنياك
 سبگيفولا اديق كندوغ
 ايا اديق اكن براجن
 سفنتون مئمفوه ففراغن
 چك تراههبت ترابلينتغ
 ماء ديني بري كات روسيا
 موك نن چاغن دفليغك
 سئفا چاغن نموه سوروت
 فنتغن انق لكلاكي
 فنتغن اوراغ تذجوڭ بوغا
 اولق الين بيچارا تو
 521 چك اديق بواغ بلاكغ
 دادق مننتي دتمفوروغ
 سغما باتوغ تمفت مهارم
 تمفن منجدي ايندو هائم
 چك تراكنل اوس لفر
 امبيل سچاوان تيمبا هابو
 مكن سيري كراكف تنه
 522 امبيل فينغ كلاف توفيا
 امبيل كمبير سيلارا كندوغ
 حرمكن نگرني فگررويوڭك

سماس الله اكن ممبري
 سمفلي براگرء علم نك
 گونوغ تيغكي منجدي رانداه
 ماء توان جوا نن كن سوسه
 ماء توان تراهمفيت ديچارا
 سوسه نن بوكن الغ^۲
 انته ترلاو هيلغ پاوا
 سيغسو تيداق سانغ ديم
 مكن هاتي براولم فروت
 الق الدين بيچارا تو
 جك تراباوان سيغسو
 بيچارا فوتوس انپلاي
 بيچارا ريغن لي سديكيت
 اف سبين داميكين
 جك دكچاء توهو فراع
 دچاري^۱ اوراغ كبنران
 نن مميگ عاده جن ايمبگ
 انته هریمانو نن منگكف
 ايله فانوس نن منومبوو
 ماء توان سما كهيلغن
 جاشن راشكاي ايمبغ جاي
 باء ايت بنر بورو بايكن
 باء ايت كسوداهنن
 جك اونتوغ فمبدي الله
 526 كيت تراگنكم دهولون
 اوراغ تراگنكم سماتن
 جك تيداق ادا باء ايت
 ملو سونن تيبا دكيت
 سبگيفولا اديكندوغ

لالوكن بيچارا سما سورغ
 كاتكن فولا بورو بايكن
 جك سيغسو^۱ لي سوک
 524 دينلي منيذه داري سيك
 هنداقت براتمو جن سيغسو
 بزدا كندوغ سوداهله توا
 525 انته برالاكو فرق سيغ
 انته برالاكو فرق سنجما
 جك بزدا هيلغ باء كيني
 تيداق نن فانوت ممرينته
 ايا مميگ كلگكفن
 دالم اوستان بزدا نك
 فينتاء دبسر امفت بلي
 هيتمله اوراغ سعلمن
 ظالمه راج دوا سيل
 دباوا جاشن سمفوكودوس
 سمفلي گنودم بلي جگك
 لالو کرانه بوكيت گومبا
 لوروغ سيوفغي فوتي بغسو
 بگو پاوان نن كن هيلغ
 بگو سفنچوغ ايپير فوتوس
 ملم مسلم دينلي فرتيگ
 دينلي هنداقت براتمو جوا
 جاشن سيوفغي فوتي بغسو
 تيداق تراباوا جاشن فولغ
 سورت ساتي سكلي نك
 چوري ففرکن سوغكوه^۲
 جك تيداق اين سوک
 توانكو براعت كنديرين

منذاغر کات بکین
 اله براكات داغ توانکو
 مذا جوانلي هغ بويوغ
 جاغذله ايت دروسوهکن
 جاغذله ايت دمابوکن
 مميندئا اديق فدا الله
 جگ سلوروغ نذغ ايت
 موراهله ايت اديقکندوغ
 هذدق براتمو جن سيدغسو
 جگ اديق سمفلي کاسن
 نذتيکن کراجن اکن فوتوس
 جلع ماء توان جن ميندوا
 529 سلغ هرت درومين
 براغ ۲ اف ۲ ن فاتوت
 جگ سمفلي کتاشن اديق
 مک براجن سان سيني
 چوبله هذدق سمبونينکن
 فواسله اوراغ دي منچاري
 جگ اديق تيداق کلبهتن
 سوسپله هاتي اوراغ بايق
 530 ماسکن تيداق دچارين
 جگ براتمو داشن اوراغ
 531 فوراق ۲ براگيلا
 جگ اوراغ ممباوا فولغ
 جاغذله اديق فردوليکن
 نذتيکن سيدغسو مائن داغ
 532 اموه جن اشکاء داغ جوا
 سبگيفولا اديقکندوغ
 جگ براتمو سيدغسو تو

اولق الين بيچارا تو
 جگ سيدغسو تيداق سوک
 527 جاغن دکايي سوغکوه
 سما سوک مکن جدي
 جاغن مپسل کمدين
 هابيسکن سايغ دماء توان
 فوتوسکن کاسيه دميندوا
 بري ايشت دکوروغ کمفوغ
 ايک جينيس تمغن کيت
 نذري تيداق مئغ حکم
 سرع لمه راجن طالم
 انق بواه تيداق مغيکوت
 کمفوغ لغغ فکمن سوني
 عادة ليمبگ تيداق برانوروت
 ن کن تيته داغ توانکو
 منذاغر کات بکين
 اله ميمبه چيندور مات
 امفون کامي دتوانکو
 ادا ن سوسه بيچاراک
 اوروغ فدا توان بغسو
 جگ سوغکوه با خبر اوراغ
 نمان اوراغ دالم کراج
 بوکن ترسبوت تکوت گنتر
 مناروه ملو داشن سوفن
 نيمبگ کيت لکلاکي
 528 ملو منمفوه فرامفوان
 دي اوراغ سبابق ايت
 مغاول مغمفيس فوتي بغسو
 نمان جدي انق دارا

مميڻڻا تولوڻ فدا الله
 برکت کيرامت نيڻي مويغ
 سڻاهون کيت تيداق براتمو
 ستافق فنڻغ براچراي
 توبوه اديق براجلن جاوه
 پاوا اديق تيڻگل فدا ديني
 نن کن تيڻه داغ توانکو

ايڪله عذيمت سوروه فڪي
 دسيمفن ددالم سڻگور
 ايا فيڻڻڻڻ عليمونن
 سونه براميڻڻا کڻديرين
 کچيل منڊامي بيجا بايم
 بومي جن لاشيت دکڻدوڻن
 جاڻڻه ايت دمابوکن
 تيداقله اديق ديني چرايکن

A A N T E E K E N I N G E N .

1. Een ander handschrift begint: *ampoen-ampoen, ampoen bariboe kali ampoen, ampoenlah saja dang toekoe, chabar oerang kami chabarkau* of *ampoen-ampoen ampoen bariboe kali ampoen, chabar oerang kami chabarkau, bohong oerang kami ta^s satö.*

Onder de bezittingen van de vorsten vindt men in een ander nog: *nan manaroeäh paroeäh nagö, nan manaroeäh Goenoëäng Marapi, barapi-api kaudirinjö, nan manaroeäh boekis Gomba^s, nan manaroeäh goenoëäng Bongsoe, tampè^s aulia toe di sanan, nan manaroeäh sari, moedjari, baoen saboelan padjalanan, nan mamaoei^s hajam si Kinantan, nan bakabau si Binocäng, nan bakoedö si Goemarang, nan manaroeäh goelinang nan pitoean. (*)*

(*Sari moedjari* is een welriekend, doch zeer zeldzaam voorkomend plantje).

2. *oela^s* landschap, landstreek; *oela^s alainjò katö nan toen* om op het gezegde terug te komen; *maoela^s* terugstroomen van het water b. v. door afdamming; *maoela^s djandji* afzeggen, uitstellen van een belofte.

3. *dang* is een praedicaat, gewoonlijk als titel voor personen gebruikt; ook voor andere namen of woorden, vooral als dit noodig is voor de lagoe in stukken zooals dit verhaal. De beteekenis door Nix opgegeven is onjuist.

4. *marah* de zoon van een *soetan* met een gewone vrouw of met een *siti* getrouwd. In 't eerste geval heet hij eenvoudig *marah*, in 't laatste *marah karèh soekoe*. Wanneer een *marah* met een *siti* trouwt, dan krijgen de zoons ook den naam van *marah* en de dochters dien van *siti*, doch de kinderen van een gewone vrouw niet. De kinderen van een *marah karèh soekoe* krijgen bedoelden naam in beide gevallen.

5. *soetan* is in 't algemeen de zoon van een *poetäri* onverschillig van welke geboorte de vader is: *soetan, marah, bayindö* of *saidi*. De dochter uit het huwelijk van een *poetäri* met een *soetan* wordt ook *poetäri* genoemd. *Soetan* en *poetäri* zijn de hoogste titels. Den titel van *soetan* krijgt ook de zoon die geboren is, tijdens de regeering van zijn vader als vorst, doch niet vóór de troonsbeklimming van deze, tenzij de moeder *poetäri* is.

6. *radjö laoei^s* zou de vorst zijn die over het land van de overzijde van den oceaan regeert.

7. *sapièh balahan ampè^s djoerai* (zie *sërpìh* en *djoerai* bij vdW.) een der vier deelen, waarin de hoofdtros verdeeld is.

(*) Deze aantekening had later moeten volgen.

Sapiëh bijaar, bijstengel, kleinere tros aan een grootere zittende, afgescheurd stuk of deel van iets; *djoerai* bundel, tros van voorwerpen van uit een gemeenschappelijk punt naar beneden hangende, ook elk deel wordt zoo genoemd. De verklaring, die Nix geeft kan niet goed zijn, daar zij zou aanwijzen, dat het Min. rijk in vier deelen verdeeld was, hetgeen zooals blijkt uit 't voorgaande de bedoeling niet zijn kan.

8. *si Gandoen-gandoen* de naam van een stof, welks kleuren naarmate het licht er op valt, telkens veranderen, hetgeen aangeduid wordt door *siporan-poran*. Deze benaming komt slechts een enkel maal in handschriften voor; de Maleiers weten er geen andere verklaring van te geven.

9. *Sangsetö* luchtgeest, nimph.

10. *malangkang* slaan met eenig voorwerp, slaan bij het weven.

11. Bij andere leest men nog *ditanoen dalam saroeğö*.

12. Sommigen geven *amèh djatö djati*, anderen *sidjatö-djati* nog andere *djatah djati* bovennatuurlijk goud in het bezit van den vorst van Minangkabau.

13. *patah dilioëä*^s *pandagangjö*; *malioëä*^s ombuigen, zich tot bochten vormen.

14. *lambiëng-lamboeran* de naam van een werpspies met een haarbos er aan.

15. *djanggi* een fabelachtig dier, dat zich in de bosschen ophoudt en volgens de legende het bloed van menschen en dieren uitzuigt (zie vdW.).

16. *tataran* stang, lansstang.

17. *saga djantan* de houtachtige stengels van de idjoek zonder gleuf over haar lengte (alleen in geschriften voorkomende); als de gleuf zeer oppervlakkig is, wil men dien naam ook wel eens bezigen.

18. *bandoeä* (zie *bëndoel* vdW.) onderlegger, onderste plank of balk van een kozijn, dorpel, leuning, hékwerk van een gaanderij.

19. *tandajan* Nix (zie vdW.) heeft de beteekenis van grooten weg, waarschijnlijk uit den zin opgemaakt; gewoonlijk echter is het op den middag alles behalve druk op den weg; het is de naam van een gedeelte van het weefgestoelte waarover de draden hangen; ook de zitplaats en het geheele toestel wordt zoo genoemd.

Baroelang-oelang di tandajan doelt op het voortdurend opstaan en heenloopen naar dat gedeelte, omdat men zich op dat uur vermoeid gevoelt en het zitten begint te vervelen.

20. *amban poeroëä*^s een ruime, groote kist onder de slaapstede ter opberging van een en ander.

21. *tjandai* soort van zijden buikband door lieden van hoogen stand gedragen (zie *tjindai* vdW.).

22. *goerawan* kleurenmengsel, kleurschakeering.

23. *tjatjau* vlug, bewegelijk b. v. zooals een eekhoorn.

24. *anggoëng gajö* verward, verbijsterd zijn, het spoor kwijt zijn (*anggoëng* = onvoldoende, *gajö* iedere uithaal bij het koeren van een balam; de laatste is onzeker, weifelend).

25. *langkai* welgemaakt, sierlijk, slank, bevallig van voorkomen.

26. *mambang* avondtint.

27. *Pegoe* de provincie in Britsch Birma.

28. Ik heb ook gevonden *sitoengga salendang*.

29. *samoerasah* (gewoonlijk *sarasah*) bergstroom.

30. *talipoeä's poelang pangilan* (zie vdW.). *Talipoeä's* een waterplant met groote ronde bladeren, die door den wind gemakkelijk heen en weer bewogen worden. Het zinspeelt op den zwakken, loomen gang van vrouwen, die door den Maleier als bevallig beschouwd wordt.

31. Men vindt ook nog bijgevoegd *ragö dipiliëh bambang djoeö* uitzettende onder het oprapen. Sommigen willen al deze uitdrukkingen als loftuitingen op de vorige slavinnen verklaren; men zou dan krijgen: *Kambang Boengö tjinö*, die schoon zijt als het kleurenmengsel van de *tjandai* en vlug, zoodat men er verbijsterd door wordt, evenals iemand op een kruisweg; gij die even dartel zijt als *si Gandö*, fraai als de tinten aan den hemel bij het ondergaan der zon, steeds verlangende naar al wat goed is, schitterend als de *kasoembö*, die uit *hambalau pegoe* gekomen is, schoon als de stof, waarvan de *salendang* der hofjuffers is gemaakt, stil en helder als een waterput in *napar* aarde, glanzend als een elineesehe spiegel; beminde van wie ik niet kan scheiden; gij, die gelijk zijt aan een bergstroom van den *Marapi*, evenals een zilveren naald met zijden draad, schoon als een maagd, die huiswaarts keert van een feest of als de ongebolsterde rijstkorrels, die in den regen verspreid op den grond liggen. In den loop van het verhaal blijkt echter dat 't namen zijn, die ieder voor zich die beteekenis hebben.

32. *adoeäh* een woord ter aanvulling en verfraaiing om iets sehoons of liefs aan te duiden, het gebruik er van is zooals van *dang*, dat in andere er voor gevonden wordt.

33. *tarantjah ba's manjaboeäng* overtreden zooals bij het hanenkloppen. Tusschen de beide partijen wordt een koord op den grond uitgestrekt in de richting van de hanenkloppers; men mag de uiteinden er van niet voorbij komen.

34. *manoelah* (zie vdW.) onheil, ongeluk aanbrengen, een eigenschap, die volgens den Maleier sommige voorwerpen hebben als men ze aanraakt of nadert; de uitdrukking beteekent: als men hem niet met den noodigen eerbied behandelt, dan enz.

35. *nian* werkelijk, zeker; *tida's nian* volstrekt niet, *clö's nian* zeer schoon, ontegenzeggelijk schoon (zie vdW.).

36. *bagaikan soengoei's boendö kandoeäng* zou zijn: alsof moeder boos is of zal worden; het moet zijn *bagiö kan soengoei's*, *bagiö* = ofsehoon, hoewel, al. . . . ook.

37. *djadjatan* hoort men hoogst zelden gebruiken; men zegt meer *njanjatan* iets waarmede men zich veel of uitsluitend bezig houdt, voorwerp van zorgen, bemoeiingen.

38. In sommige wordt *timang-timangan Lindoeäng Boelan* niet gevonden

(*timbang* op de handen dragen, wiegelen, spelend op en neer werpen b. v. kleine kinderen om ze te sussen). 't Beteekent zooveel als troetelkind, lieveling van Lindoeng Boelan.

39. *tasimboeč darah di dadö* opspringen, opbruisen van het bloed, terug dringen naar het hart, waarmede de Maleier het pijnlijke gevoel bedoelt, dat men krijgt als men sehrikt of plotseling aan iets onaangenaams denkt.

40. *galau* drukte, *bagalau* drukte, beweging maken, het woelen of door elkander loopen van de menigte.

41. *ikè^s* een hoofdversiersel, gewoonlijk van hout en verguld, bij wijze van band over den hoofddoek gedragen.

42. *tandil mandjahil* hovelingen, die den spiegel van den vorst dragen.

43. In andere nog bijgevoegd *baraboei^s tangan dajang-dajang, manampoeäng aïë basoeäh moekö* hofjuffers vingen in hun handen om strijd het water op, waarmede de toankoe zich het gelaat gewasschen had.

44. *tahata* = *tachta*.

45. *sandiaman* een soort van fraai gewerkt matjes.

46. *doangga* = *dewangga*.

47. *dang* is bij andere door *mö* vervangen. Zoo vindt men ook bij dezen *dangan* en bij genen *djangan*, hier *djö*, daar weer *djan* enz., wat ligt aan de streek, van waar de schrijver afkomstig is. Soms ook zoowel het een als het ander gebruikt.

38. *tjintjin taroeäh* een ring, die alleen bij feestelijke gelegenheden wordt aangedaan.

49. *dahi* het gedeelte van het voorhoofd langs het haar, terwijl *kanjiëng* dan het daaronder lager gelegen gedeelte is, anderen zeggen *dahi* voor het voorhoofd en *kanjiëng* voor wenkbrauw, welk laatste algemeen *alih* genoemd wordt.

50. *malajang* in dunne schijven snijden, langs de oppervlakte van iets afsnijden (men zegt ook *malahiëng*).

51. Men leest *lonta ditjarië^s* en *lonta dilari^s* (*maliarië^s* draaien, uitdraaien, uitboren). Sommigen houden *lonta* voor een oorversiersel, anderen voor den soort van palmlhout, de uitdrukking doelt op het glanzende van de lippen (men is meer gewoon te bezigen *bibiëñö limau saolèh*).

52. *Medan Chiali* de eigenaam voor den verloofde van zekere prinses *Boengsoe* en een denkbeeldig wezen in den hemel levende.

53. Anderen geven *laranglah radjö mandoegangnjö*.

54. *tampan* ook voorkomen, er uitzien als, zich voordoen als, zich laten aanzien b. v. *tampan kamati* (zie vdW.).

langgam manier, wijze, voorkomen, *salanggam* van dezelfde manieren of gewoonten, doelende op de bewoners van dezelfde landstreek (wellicht is dit hetgeen Nix bedoelt met *si langgam*): *tampan soedah langgam tabao* en *saratö haroeih djö pasangnjö* zijn uitdrukkingen, die beteekenen zijn voorkomen en manieren lieten voltrekt niets te wenschen over.

55. Men leest ook *baië^s kitō barhadapan, batoeloeä^s barandai bapa^s*.

56. *mamadoe* (zie vdW.) uit verschillende bestanddeelen een geheel maken, beslag, deeg maken, *bapadoe-padan* overleggen, bespreken om tot dezelfde zienswijze te komen.

mantjoeraikan uitleggen, verklaren, ophelderen.

papa vlak effen, *mamapakan* het duistere van iets ophelderen, de reden opgeven, waarom iets zoo is, *tjoerai papakan* zeer dikwijls samen gebruikt (zie *papar* vdW.).

57. *adjoen* plan, voornemen, *maadjoen* willen, ondernemen, een plan opvatten, in orde brengen, regelen, traechten, ook de voorwaartsehe beweging aan het lichaam geven, als men een sprong wil doen.

58. *tambo* een verhaal handelende over de oude zeden, gewoonten, vorsten enz.

59. *toengkoe* drie staande steenen in een driehoek naast elkander geplaatst, waartusschen het vuur gelegd wordt; ook elke steen afzonderlijk; *toengkoe nan tigō sadjarangan* er op doelende dat zij even aanzienlijk of machtig zijn.

60. *lörōng* aangaande, betreffende;

barauari in den zin van *maka*; *namoen* als, indien, wat betreft.

61. *limbagō* ook wel *adat limbagō* die, waarnaar de andere zeden en gebruiken (de *adat*) gevormd zijn; men gebruikt in het verhaal dikwijls *adat djan limbagō*, waar alleen de *adat limbagō* bedoeld is.

62. *boengka ta^s batoeloeä^s* het goudgewicht, dat door geen ander geevenaard wordt of waarmede geen ander te vergelijken is, het zuivere, onvervalschte goudgewicht.

63. In andere staat *oegamō*.

64. *daboeä* in het algemeen een dof geluid, het bonzen van een deur, het klotsen der golven, enz.

65. in andere *toean Indōmō*, waardoor men ook, zooals iets verder blijkt *toean pandjang* verstaat.

66. *gantiēng* het dunnere gedeelte van iets, keep, kerf b. v. door sterk binden ontstaan.

67. *biang* doorschijnend, zeer dun, op het punt van door te breken; *taboeä^s = tēbok* recht door, recht er op af, door en door van een gat; *gantiēng poetoeih biang taboeäh* = 't is op de keep gebroken en het dunne doorgebroken, 't is gedaan, afgedaan, beslist.

68. *amēh manah* oorspronkelijke, erfelijke bezitting, als gronden enz.; de belasting daarvoor opgebracht.

toengkoei^s boeboeāngan geheel tot aan den rond gevuld, volle maat, zoodat er niets meer bij kan; *taloengkoei^s* liggen op den buik of de voorzijde (zie vdW.) *mamboeboeāngkan* iets tot aan den rand vullen, opstapelen; *toengkoei^s boeboeāng oerang pai kapakan*, iedereen, de geheele bevolking gaat naar de markt.

69. *oeboeä-oeboeä gantoeāng kamoedi* een verouderde benaming voor de be-

lasting, die de schepen moesten betalen voor het liggen in een haven; ook door personen, die zich elders vestigden.

70. *injö nan gadang kitö lamboeä^s, injö nan toembocäh kitö tanam* hij is groot geworden, omdat wij den grond voor hem losgemaakt, en gegroeid, omdat wij hem geplant hebben (*malamboeä^s* los maken van den grond, om de plant meer lucht te geven).

71. *tjoreng koeniëng* doelende op de rijkskleur, volgens andere handschriften mochten zij er ook hofdames op nahouden.

72. *lapië^s sorong* een zitmatje op stoelen, matrassen enz.; vroeger alleen door aanzienlijken gebruikt, vorstelijk zitmatje.

73. *manampocäh roesoeä^s djalan* langs den kant van den weg loopen; fig. doen wat men gewoonlijk niet doet of niet iedereen doen mag.

74. *santaö* bedeesd, schroomvallig, bedachtzaam; *inda^s basantaö* op schaamteloze wijze spreken, brutaal in het spreken.

75. In de meeste handschriften komt *Boeö Sampoe Koedoes* voor en wordt echter alleen *Boeö* bedoeld. Men leest ook *hiri^s bantang kadalam Boeö* met geweld naar *Boeö* brengen.

76. *rapè^s papè^s* allen zonder uitzondering, Jan en alleman (*papè^s* plat, effen, stomp, afgeplat).

77. anderen geven *sabocah*, wat beter is.

78. *mangalja^s* gissen omtrent groote of zwaarte, bij gissing bepalen door het voorwerp te betasten; probeeren, of men iets doen kan; *toehoeä^s* steken, *toehoeä^s tahan* niet opzien tegen de onaangename gevolgen, staan voor hetgeen men op zich nemen wil.

79. in andere *sampai kamari moengkö soedah*.

80. *hapa* vuurhaard, smederij.

81. *poempoen* of *poepoen* verzamelen.

82. *toendö* een plank met een steel er aan om den lossen bovengrond te schuiven op plaatsen, waar gaten zijn; *manoendö* dit werk doen (vergelijk vdW.).

83. Anderen geven *boeni katoen badörö-dörö* of *badarau-darau*, *boeni ria badarai-darai*, *oeng katji^s badantjiëng-dantjiëng*.

84. *amoeäh* willen, begeeren, wenschen; *saamoeäh* het eens zijn *baamoeäh-amoeäh* beraadslagen, overleggen; *oerang amoeäh* enz. wil zeggen dat, als zij iemand tot echtgenoot begeert, deze niet wil en omgekeerd; dit is ten gevolge van de *santoeäng pilalai*.

85. *angkoeäh* (zie vdW.) ook gelijkende op, zwemende naar, -achtig, *salah angkoeäh* ongemanierd, onbeschott, onwelvoegelijk, *angkoeäh sirah* roodachtig.

86. In andere vindt men nog *kanai ikamat bodi oerang, hidoei^s kadjadi toe randö*, *mandjoedjoeäng oeban di kapalö*, *sampai mangoentjang girië^s*. Zij is onder den invloed van iemands tooverkunsten en leeft slechts om een oude vrijster te worden met grijze haren en een sirihvijzeltje schuddende (de *girië^s-girië^s* is een kokertje, waarin de oudjes hun betel fijn maken).

manjantoeäng sluiten, vastbinden, stevig aanhalen, omknellen; *santoeäng pilalai* een toovermiddel een vrouw toegediend door den man, dien zij afwees en waardoor zij een afkeer krijgt van ieder, die haar ten huwelijk vraagt, terwijl de man, dien zij hebben wil, haar niet begeert.

87. *ama^s* opdat, teneinde, goed, ik wil wel, ik dank u.

88. *maraoei^s randjau* randjau's aanpunten, aanscherpen, ook voor: tenminste met iets bezig zijn, niet stil zitten.

89. *manindjau djarah* opletten, een oog in 't zeil houden, een waakzaam oog houden op hen, die met verraderlijke plannen bij ons komen.

90. *maoeboeäng* het tekortkomende er bijvoegen, vermeerderen helpen, bijstaan (vergelijk vdW.).

91. *loeha^s* of *loea^s* minder dan het geweest is, aangebroken, aangesneden.

92. In andere *hoekoen radjò lain tarië^s njò*, wat dezelfde beteekenis heeft. In geen der door mij gebruikte handschriften, heb ik alle acht gevonden. Zooals blijkt is de verklaring van *parapatih*, *soedagar* en *moefakat* in het vertaalde handschrift weggelaten.

93. Men leest dan nog in andere: *parapatiëh tigö hoekoemjò*, *hoetang baië^s pihoetang tarimö*, *soearang diagiëh poelö* (*parapatiëh* wetgever; *soedagar ampè^s hoekoemjò*; *katö awal-awal djoeö hitö achir djoeö*, *katö batin-batin djoeö katö lahië-lahië djoeö*, *moefakat docö hoekoemjò partamö katö dahocloe batapati*, *kadoeö katö kamoedian katö batjari*. In den Hollandsehen tekst heb ik alle artikelen opgenomen.

(De tussehen boogjes geschreven woorden bij de meesten niet gevonden doch later bij het artikel over de kooplieden opgenomen).

94. *biopari* rechtsgeleerde, iemand die buitengewoon verstandig is, handelaar.

95. Het *taki-taki* bij de Maleiers is een zinspelende wijze van spreken, waarvan zij zich somtijds bedienen. Iemand zal b. v. zeggen: er zijn tegenwoordig veel *oerang patah* (ouden van dagen), doelende op de gewoonte van veel jonge Maleiers, om een wandelstok te dragen; of hij spreekt van *oerang loempoeëh* (lammen) zinspelende op yelen, die zich van een rijtuig bedienen.

96. *haroean* een verseheurende vischsoort.

97. Sommigen hebben *soekö*, anderen *soesah*, nog anderen *sokah oepamö lungi^s*, in groote mate, overvloedig, *sokah mambari* mild, vrijgevig, gul.

98. Anderen geven *ona^s*.

99. *tjatjè^s* (zie *tjatjat* vdW.) litteken, *mantjatjè^s* schimpen, op de gebreken van iemand wijzen, aanmerkingen maken.

100. *angan* ook voornemen, doel, plan; *maangan* een plan beramen, bij zich zelf overleggen (zie vdW.).

101. *batoeloeë^s barandai* beraadslagen, van gedachten wisselen, samen overleggen; *barandai* samen spreken, praten, scherpen.

102. In andere leest men niet *dangan mangchoedozm di Soemanië^s moenglö laloe bapa^s kasanan sedang kadalam dang Batipoeëh*, *koempoelkan satoe bitjarö toe da-*

ngan toean Gadang di Batipocäh. Men vindt ook *dangan mangehoedoem di Soemanië^s batoelocä^s barandai bapa^s sanan djangan mangehoedoem di Soemanië^s, koempoełkan sa-toe bitjarö toe.*

103. *toepang* (zie vdW.) stut; *manoe pang*, steunen, stutten, ook tegenhouden, tegenwerken b. v. *manoe pang parentah*, *batoe pang* het niet eens zijn, verschil van meening hebben.

104. *boelè^s lah boelèh digolè^skan*, *pipièh lah boelèh dilajangkan* als het zoo rond is, dat men het rollen kan, of zoo plat dat men het door de lucht kan laten vliegen (zie *lajang*).

105. *silang salocä^s* dispuut, onderling verschil; *salocä^s* van twee voorwerpen over elkander geslagen b. v. van de beenen, van haken, die in elkander grijpen, *basalocä^s* gekruisd, gearmd, *basalocä^s tandö* de huwelijksbanden wisselen *basalocä^s pai* komen van en gaan naar (van de menigte), *basalocä^s katö* spreken van, velen tegelijk, disputeeren, in de rede vallen.

106. *selö* fig. voor onderdeel van een land, zetel, gebied.

107. Anderen hebben *sabagai poelö oendaug-oendaug*.

108. *hoendikö*, *handikö*, *andikö*, *andaikö* een erfelijke titel voor de *pang-hoeloe's adat*.

109. *galèh* koopwaren in het klein, *manggalèh* op den schouder dragen, rondventen, met een marsje loopen (zie vdW.).

110. *tjandö kio* komt hier voor in de beteekenis van buitengewoon slim (zie vdW.).

111. *limpapèh* een groote vlindersoort.

112. *atjang-atjang* de vertrouwde persoon in de negorij, de algemeene raadgever.

113. *hajam kinantan* de naam van een wonderhaan in 't bezit der Min. vorsten, thans een witte veehthaan (in alle handschriften vond ik *marahi*, een woord waarvan men mij de beteekenis niet wist te zeggen, waarschijnlijk is het *rahi^s*).

114. *boengö koekoe* volgens sommigen het gedeelte tusschen den vingertop en nagelrand, anderen zeggen het witte vlekje vooral op den nagel der duim zichtbaar (in vdW. vindt men nagelbed).

115. *hajam nan bandocäng* een tweelinghaan met een anderen n. l. *biring sanggoenani*, die 's morgens 't eerst kraait, uit een ei gekomen.

116. *awang-awang* nitspansel, hemelruimte, liehtruim.

117. *boengö angin* zuchtje, koeltje, pasopkomend windje, zephyr.

118. *talang parindoe* een denkbeeldige *talang* (bamboe) soort op heilige plaatsen voorkomende en die aan den vinder er van de voldoening van al zijn wenschen verzekert.

119. In andere leest men nog: *baölah amèh akan tarocähnjö sasoekè^s sae-lang-alièng*, *dang sakoendi sakoendiö*, *itoelah tarocäh si kinantan*.

120. *tintiëgan* toestel om de fijne van de grove goudkorrels te scheiden, zeef; ook streng garen of touw.

121. Men vindt ook bijgevoegd, *djōkō^s tahoe larèh nan pandjang, banja^s manoeroei^s di balakang, banja^s oerang banjū^s pandainjō djaililah soesah Bandaharō, djokō^s hinō Bandaharō kitō djoeō poenjō hinō djokō^snjō maloe Bandaharō, kitō djoeō boeližh maloe.*

122. *sopan* zegt men gewoonlijk meer van vrouwen dan van mannen (men zegt *padoesi sasopan laki-laki samaloe*); in handschriften komt 't echter ook van mannen voor.

123. *bagantocäng di aka lapoeä^s* aan een verganen wortel hangen, een zwak steunpunt hebben, van iemand, van wien men niet veel hulp kan verwachten, van een zaak, waarop niet met zekerheid valt te rekenen.

124. *kain ditangkō^s moengkō doedoeä^s sampiëng dipanggang ta^s babaoen* de kain bij elkander houden, vóór dat men gaat zitten (uit vrees dat er anders sommige deelen zichtbaar worden) en daarover een lapje dat, wegens zijn kleinte niet eens stinkt, als het verbrand wordt, fig. doodarm.

125. *oerang baradjō dihatinjō* en de volgende uitdrukkingen gebruikt van iemand die zich niet aan anderen stoort en denkt, dat hij alles doen mag.

126. *manjoeližng* met het achterste naar boven gaan staan, *manjoeližng* iemand uit verachting zijn achterste toesteken.

127. *singa* = *sinar* van kleuren sterk afstekend, *manjinga* uitstralen, glans, stank verspreiden; *manjinga-njinga*, kloppen, steken, tintelen van een wond *kasingaran* als dwaas, idioot handelende, onbetamelijke dingen doende, *lantjang* een hoog woord voerende, veel praats hebbende, *bakatō-katō singa lantjang* zich op zeer onwielvoegelijke wijze uitdrukken en gedragen.

128. Anderen hebben *garang* en men vindt ook *njalō (oesah = djangan, oesahkan = djangankan)*.

129. *boea^s* (zie ook P.) zat, verzadigd, vervelend, *boea^s-boea^skan*, wispelturig, ongestadig.

130. *baranggō* vermengd, door elkander, verschillend van elkander.

131. *dalam doeō tangah tigō* niet rondnit, zwendelachtig, dubbelzinnig.

132. *manjarah bakahandu^s hati dang bapasan batoeroei^skan* zich oogenschijnlijk op iemand verlaten, hem naar eigen goedvinden laten handelen, maar toch volgens eigen inzichten te werk gaan, doen als of men de zaken geheel aan iemand overlaat, doch zelf toekijken hoe er gedaan wordt.

133. Duidelijkheidshalve zou deze zin moeten beginnen met *barauari dang toankoe* of met *mandanga katō nan ba^skian*, daar het de toankoe is, die gaat spreken. De vorige zou ook kunnen sluiten met *nan kan titah boendō kandoeäng*.

134. *tapian* badplaats.

135. *maamboeäng* (zie vdW.) in de hoogte werpen, opspringen, terugspringen van voorwerpen, die neergeworpen worden, *hati taamboeäng-amboeäng*, vroolijk, opgeruimd, *amboeäng-amboeäng* de scherpe punt van eenig wapen, een grassoort met scherpe punt.

136. *sorai* vroolijkheid, luidruchtigheid, gewoonlijk met *sora^s* gebruikt.

137. *pakaian doenia* alles wat ons als wereldburger te pas komt; ook wereldsche genoegens.

138. *pitoendoeä* een toovermiddel waardoor men iemand voor zich doet buigen of mahteloos tegenover zich maakt.

139. *pilajah* hetzelfde als het vorige.

140. *pigariëng* en *piganta* zijn toovermiddelen waardoor men iemand bevreesd of huiverig voor iets maakt.

141. *tjoetjō karakoetō* een tooverspreuk prevelen, een wijze van belemen ter verdrijving van een booze ziekte, die overeenkomt met lepra (zie *tjoetja*).

142. *tjantjang aiē tida* *poetoeih* als men het water klieft, scheiden de deelen toch niet, fig. voor immer aan elkander verbonden zijn, niet gescheiden kunnen worden, gewoonlijk gebezigd van familieleden al zijn zij door twist ook van elkander gescheiden, zij blijven zich toch bloedverwant gevoelen; ook 'in de beteekenis van onveranderlijk.

143. Bij andere leest men nog *Allah taala maizinkan*.

144. *kalapō nioeä gadiëng* (of *balai* zooals andere geven) is blijkens het andere gedeelte van het verhaal een bovennatuurlijke klapper.

145. *pingai* licht van kleur, geelwit, blank.

146. *koemkoema* ook wel *koekoeman* — *koengkoema* of *kamkoema*.

147. *nirawatoe* = *narwastoe* een welriekende vloeibare stof, spijknardus, lavendel (zie P.).

148. In andere vindt men *oesah poeti badjoedoe djoëö*, *tjintoi bahagian baiē* of *oesah poeti badoeö tjinto*.

149. *moentikō* (*mantika*) de bezoarsteen in het lichaam van enkele dieren en ook op de plaatsen, waar goud of andere kostbaarheden verborgen zijn, aangetroffen; hij behoedt den vinder tegen ziekten en gevaren, en voorspelt groot geluk.

150. *goemalō sati* een bovennatuurlijke kostbare steen, kleinood, volgens den Maleier in het lichaam van sommige dieren te vinden en ook op plaatsen waar kostbaarheden verborgen zijn; hij verspreidt een sterken glans van zich, ook als eigennaam van den vorigen gebruikt.

151. In andere leest men *handa* *kamanō ang Barakat*, *apō bitjarō ditanjōkan*, *apōlah titah Boendō Kandoeäng*, *moengkö bapa* *salakoe ikō*, *apōlah titah patoecanan*, *sampai adja denai saharikō*. Waar gaat gij heen, wat hebt gij te vragen, wat heeft Boendō Kandoeäng u opgedragen, dat gij zóó hier komt? Wat heeft de vorstin bevolen? Is dezen dag mijn laatste uur geslagen?

152. *haram allah* of *haram lilah* zooals men in andere vindt *haram lilahi*.

153. *atō hanjō akan saboeah* veel malen voorkomende om aan te duiden, dat met het besprokene bedoeld is, dat er behalve het besprokene, nog iets anders is, dat dan tevens bij wijze van bedenking kan aangeroerd worden.

154. *parenai* zoo goed willen zijn, met welmeenen, gelieve, in 't algemeen een beleefde wijze van verzoeken.

155. *djerong* slingerpad, binnenweg, kleine weg in de kampong.
156. In andere vindt men niet: *manölah poelö ang Bavakat, tjari djoeölah si Boejoeäng, ana^s denai Katjindoean* (anderen hebben Baroeliëh, wat gevolgd is).
157. In andere vindt men alleen het laatste.
158. *pauas miang* branderige jeukte, waardoor men niet stil kan zitten (zie *miaug P.*); fig. geen rust in het lichaam hebben.
159. *sesö* = *seksa*.
160. *inda^s tahoe di oentoeängnjö* zegt men bv. van arme lieden, die groote uitgaven doen of van iemand die iets doet, wat tegen zijn welzijn is; zijn eigen welzijn niet kennen.
161. *ba^s toenggang-toenggang boeloeäh saroeëh* evenals een bamboe van een geleding, ten onderste boven gekeerd (de geheele inhoud loopt er in eens uit).
162. *sapantoen agiëh-agiëh poekang* zooals het deelen van een spookdiertje (hij werpt n. l. al zijn eten weg, als er iemand te dieht bij hem komt).
163. *bagai butana^s di koeali*, zooals het geval is, wanneer men in een koeali kookt (bij het omroeren n. l. stort alles over den rand). Deze drie uitdrukkingen worden gebruikt voor in hoogen graad iemand bederven, hem geheel en al zijn zin laten doen.
164. *magè^s* titel, zoowat gelijk staande met *soetan* of *bagindö*, *ana^s magè*, groote mijnheer, seigneur (zie vdW.).
165. *ditjabië^s sivi di tjavanö, dibaö ka tengah balai* doelt op een gewoonte, die gevolgd werd, als een Maleier een zijner bloedverwanten wilde verbannen.
166. *tarandjö* bedorven, te veel toegegeven zijn, men gebruikt ook *tanandjö*.
167. *tabang maunboeoeäng djadi aboe* en *hilang loeloeih kapoesè^s tasië^s* hebben de beteekenis van: er zal niets van terecht komen, 't is spoorloos verdwenen.
168. In andere bijgevoegd *apalah tinggang badan kitö* en wat zonden wij dan moeten doen; men vindt ook *padö tanggoeängan badan kitö, djangan itoe dipadoelikan* liever dan zulks te verdragen is het beter, dat wij ons er niet mee bemoeien. Vóór *alah manitah* enz. vindt men in andere ook *nan kan titah boendö kandoeäng. Mandanga katö ba^skian, diam si Kambang Bandahavi*.
169. In andere *boeoeäng tabang*.
170. *langkahnjö banya^s anggoeäng gajö*, fig. van alles beginnen of ondernemen, doch niets ten einde brengen, de gebezigde uitdrukkingen zinspelen op wispelturigheid, ongestadigheid, onrust.
171. *bataloen* voortdurend geluid, gebrom, gedreun van de *adö^s gandang* enz.
172. In andere *moelia*.
173. *partiapan* lieden van aanzienlijke geboorte, adel.
174. *namönjö* natuurlijk, het spreekt van zelf. In andere vindt men achter *tioep-tioep alang* niet *adö sasat sakoetikö, adö satarië^s sapatana^s, kadangaran boeni dangoeäng-dangoeäng*.
175. In andere *ditjaupa^skan*.

176. Voor *tanggö andjoeäng* leest men ook *tanggö oestanö*, dat beter is.
177. *bilocari* een Maleisehe dreun op de gandang.
178. *tiočäng* = *biö*.
179. *dendang rantau* een weemoedig neurien, waarbij de Maleier aan zijn lot denkt of aan hen, die ver van hem weg zijn.
180. *mangikič* schudden, uitsehudden, zooals de vogels hun veeren doen.
181. *koetikö boengö kambang* voor het gunstig oogenblik, waarop men iemand iets vragen kan; de tijd dat iemand in zijn nopjes of goed gehumeurd is.
182. *mandanga koekoeč sanggoenani*. Wie den haan Sanggoenani hoort kraaien, wordt volgens het bijgeloof gelukkig, in dezelfde beteekenis als de vorige gebruikt.
183. *niajö* = *aniaja*, onrechtvaardig, willekeurig.
184. *kitjoečh-kintjang*, zwendelen, met gemeene streken omgaan.
185. *manggoentičng dalam lipatan* in de vouwen knippen, fig. in het verborgen slecht werk doen, de kat in het donker knippen onder sehijn van vriendschap iemand valsch behandelen of zich ten koste van hem bevoordeelen.
186. *koembahang* een keladisoort.
187. Voor *gilö* vindt men in andere *panèč*.
188. *oembocč* *oembi* vleiede en vriendelijke praatjes om iemand te bedriegen.
189. *sič-sič* onbedacht, onvoorzichtig, roekeloos.
190. *banamö oerang* komt in de door mij gebruikte handschriften tweemaal voor; bij de daarop volgende verklaring is in sommige de beteekenis van *banamö oerang* weggelaten of men vindt daarvoor wat in andere voor *oerang-oerang* gegeven wordt; verder is achter *roepönjö* bij sommige nog *mahanoesia* te vinden.
191. *bahalö*, *běrhala* afgodsbeeld.
192. *hewan* nemen sommigen voor het Arab حيوان (dieren), anderen voor هيون (vergeetachtig); wijl men ook de teekening van een mensch of dier *hewan* noemt, heb ik aan de eerste beteekenis de voorkeur gegeven. Elders leest men *Adapoen manoesia anam djinih paratamö oerang*, *kadoeö oerang-oerang*, *katigö tampan-tampan oerang*, *kaampèč angkoečh-angkiečh oerang*, *kalimö banamö oerang*, *kaanam sabana-bana oerang*. *Arti oerang itoe tahoe di baičč dan djahèč*, *tahoe di tinggi dan randah*, *arti oerang-oerang oepamö gambaran barahala*, *arti tampan-tampan oerang oepamö kalihatan dari djaoečh*, *baloen lagi tantoe roepö manoesia*, *arti angkoečh-angkiečh oerang oepamö hajoenan*, *digaračkan injö bagarač*, *'ditahan injö bahanti*, *arti sabana-bana oerang tahoe injö di hambö dan Tochan*, *tahoe injö di sagalö parakarö samoëönjö dalam doenia*, waarin de verklaring van *angkoečh-angkiečh oerang* zeker juister is (*banamö oerang* is ook hier niet omschreven).
193. *batingkah* twisten, disputeeren.
194. *bagogèh* haastig zijn, zich haasten, *manggagèh* haasten, tot spoed aanzetten.
195. In andere *bakokoh*.
196. *gewang* een soort van paarlemoer (zie vdW.)
197. Enkele geven *Mandoeäng Geri*.

198. *tarië*^s nemen, krijgen.

199. In andere leest men *tjintjin tjingö* een ring als zoodanig gevonden (men zegt ook *tjintjin Baudahari*).

200. *salaoci*^s *salamö nangkö* veel vroeger, tot op den huidigen dag, zoolang ik leef (*laoci*^s = *laroci*^s, lang van tijd, vergevorderd, *lavoci*^s *maluu* diep in den nach^t).

201. *basoedji* gereed, klaar maken.

202. *sawang tida*^s *pagantoeangan* woestenij, onherbergzaam oord.

203. In andere is bijgevoegd *salamö lambè*^s *uan ba*^s*kiau*, *djamba ditatižng aujölai*, wat beter is.

204. *pasa*^s *kockoe* een zwart streepje onder den nagel of op den hoef.

205. *toenggang harawan* steil van borst, teeken van sterkte.

206. *lidah batoepang* een tong voorzien van Y-vormig teeken, ook een gespleten tong, fig. dubbele tong, dubbelzinnig in het spreken.

207. In andere leest men *maudanga katö ba*^s*kian*, *alah toeroen kadoeönjö*, *adö sasaat sakoetikö*, *alah tibö tengah halawan*, *uaharingih balang kandai*. *Bavauari Boendö Kandoeäng*, *laloelah toeroen kahalaman*, *dibaö minja*^s *daugau sike*^s.

208. *bagendeng*, ook *bagindang* flonkeren, glinsteren.

209. *sadjangkau bakanaiž*^s*an* doelt op de breedte van het gedeelte der kain, dat van fraaiër stof gemaakt was, de fraai bewerkte zoom of rand; sommigen geven het niet, anderen hebben *sadjangka bakatinggian*.

210. *poetjoeä*^s *taboeäng* naam van een patroon bestaande uit driehoekige figuren.

211. *kasab romin* een soort van goud- of zilverdraad met koralen doorwerkt, ook de naam van een patroon.

212. 1 *kati* = 20 *tahil*, 1 *tahil* = 16 *anèh*; 10 *anèh* = 12 gulden; *sakati limö* is 1 *kati* 5 *tahil*.

213. *sandoesin* of *soendoesin* (zie vdW.) zijden of fluweelen stof met goud- of zilverdraad doorweven.

214. *adoen-toemadoen* (ook *tadoen-toemadoen*) weerschijn.

215. *toera*^s *toerang* naam van een patroon, bestaande uit veelkleurige driehoekige stukken, *manarawang* borduren, *toera*^s (zie vdW.).

216. *biloeoe* fluweel.

217. *siba batanti* de op- of ingezette zijstukken onder de armen van Maleische baadjes, gewoonlijk van goud- of zilverdraad of van afstekende kleur.

218. *polam pasiroekam* een soort van bloedkoralen, misselien met *siroekam* in verband staande (*pasiroekam*?)

219. *tauh Basa Arabië*.

220. *oerang baparoeäh* menschen met een snavel, een soort van bovenna-tuurlijke wezens.

221. *mandjoedjoei*^s uitpluizen.

222. *oerang barisang* menschen met kieuwen, ingelijks bovennat. wezens.

223. *garagasi* of *garagisai*=*gərgasi*.
224. *djoembai* kwasten.
225. *lasingi*^s een weinig zichtbaar zijn, even voor den dag komende, door een opening te voorschijn komende.
226. Andere hebben *maugoetjap*.
227. *maharoengoeih* een brommend, knorrend geluid maken.
228. *pangoeä* vlekken, vlammen in het staal, damasceersel (zie *pangoeä*).
229. *poejoeäh* en *pikau* kleine kwartelsoorten.
230. *goemarau langkung* sterke droogte (*kəmarau*).
231. *ipoeäh* een soort vergif, waarmede vooral de punt van eenig wapen bestreken wordt.
232. *pisa*^s ingezette driehoekige stukken in het kruis van een broek.
233. *samboeran* heet een zijden kain of baadje met gouddraad doorweven.
334. *limbajoeäng*, purper, karmijn.
335. *basalö-salö* vermengd, geschakeerd, afgewisseld.
336. Andere hebben *poeti Gandö Lajoeä Mochamad Banda* en andere weer *Kandani*.
337. *mansi* het aftreksel van de indigo.
338. *loesoeäh* verteerd, versleten, afgedragen.
339. Bij andere leest men nog *hoeloenjö hoedam babidoenam, bapandoeä^s batarapang poelö*; of *hoeloenjö bidam biroe nilam bapandoeä^s* of *hoeloenjö moendam batarariž^s* (*bidam* zal wel *biram* moeten zijn) (*hoedam babidoenam?*)
240. *mamoega* opwrijven, opsehuren, poetsen (zie vdW.)
241. *ramoeä^s* aan kleine stukken, verbrijzeld, vergruisd.
242. In andere nog bijgevoegd: *nan kan dipakai patang pagi*.
243. *sirižh gadang* een versierden tempel met sirih benodigheden er in bij gelegenheid van een trouwplechtigheid naar de bruid gebracht.
244. *paripižh* dit woord sehijnt den Maleier van hier onbekend te zijn, althans de meesten, dien ik gevraagd heb, verschillen in hun verklaringen. Men geeft een gouden of zilveren beslag aan doozen en dergelijke; een plaatje, waaraan de vrouwen allerlei kleinigheden hangen, zooals tandenpeuters enz., een armband aan den bovenarm gedragen (dit komt mij het best voor). Nix geeft soort van medaillon (zie vdW.). *Kaganti soebang dangau galang* en de andere uitdrukkingen worden gebruikt om uit te drukken, dat men aan iemand zeer gehecht is, hem zeer waardeert.
245. Bij anderen leest men na *padoelikan: nan kan titah Boendö Kandoeäng, manö boejoeäng kadoeñjö iö bapa^s akan badjalan, djökö^s sampai ka Soengai Tarab*, enz.
246. *bahindang batampi tarèh*, ziften tot het goed zuiver is.
247. *ba^sdada^s tingga di niroe* evenals wanneer er zemelen in de zeef gebleven zijn (men klopt ze er uit).
248. *bapiližh batarariž^s a'ah* de onzuivere korrels er een voor een uit nemen.

249. *batintiëng bahamboeih kalam* de fijne stof in de zeef achtergebleven, wordt er door schudden en blazen nit verwijderd.

250. In andere is *Djocarö Medan Labiëh* bij dezen niet genoemd.

251. *Sapantoen basiang sakoeai, djökö^s disiang antah padi, tida^s disiang antah roempoci^s* t' is er mede als met het schoonmaken van de sakoeai, doet men dat, dan trekt men wellicht padi uit, en laat men 't na, dan groeit er misschien gras tusschen, fig. niet weten wat men doen zal, in de war zijn, verlegen staan met iets.

252. In andere leest men *soedahlah oentoeäng sitoeökö, matilah badan mangarabang, tadorong padi kabantjah, sasa tida^s bakasoedahan, hilang badan di taugah-tengah, injö basarang lalai djoeö*. Zoo is dus het lot van mij, onde vrouw, ik zal van verdriet sterven (doeh er is nu eenmaal niets meer aan te doen), 't is als met de padi, die bij ongeluk in den modder geplant is, daarvan kan niets terecht komen.

253. *salindi^s = sarindit*.

254. *bakoehi^s* een knappend geluid, dat sommige vogels maken met den snavel.

255. *balang tjantjang* bont gespikkeld.

256. *basipoctoe* een dof koerend geluid.

257. *mandangoei^s* een dof kropgeluid.

258. In andere leest men *bakilan laloe masocä^s rimbö, alah manjera^s hoedjan panèh, alah mambangoen oela mangiang, manoemboeä^s taga dalam kotö mambalèh ka Boeö Sampoe Koedocih, alah maingkah di Boeki^s Gomba^s sampai karauah ampè^s balai laloe ka Goedam balai Djanggo*.

259. *balapiëh* in een strengelen, vlechten.

260. *talah koendai* een soort van gouden kam, voor op het hoofd gedragen diadeem.

261. *landja, malandja* door slaan langer maken, uitslaan, uitkloppen.

262. *kandö-kandö* versiersel, gouden of zilveren kwasten, zilveren of gouden beslag om sommige voorwerpen.

263. *oela^s alainjö boengö alai* ter aanduiding, dat men tot een ander gedeelte van het verhaal overgaat.

264. *patjoe* aanzetten, aansporen, de teugels geven, *mampapatjoekan* achter na zetten, *bapatjoe koedö* wedrennen (zie vdW.)

265. In andere niet bijgevoegd *ba^sbilangan pa^s Koerimbang, ampè^s gandjië limö ganö^s*, hiermede wordt bedoeld, dat het met die bellen al even wonderlijk gesteld was als met het tellen van *Pa^s Koerimbang*, die 4 oneven en 5 even noemde, een zinspeling op 't incensmelten der tonen.

266. *riboci^s sikapö-kapö* hevige storm. In andere handsehr. volgt dan *ba^s di hajoen dioendökan* even als of 't geslingerd en voortgedruwd werd.

267. *tampoeäh* (zie vdW.) ook begaan, beloopt, betreden,

268. *laboeäh* weg, straat.

269. *tandèh* op, weg, verbruikt; *padang goeroen tandèh* onbebouwde, kale vlakte.

270. *marantau* in den vreemde gaan, *marantau pandjang* een verre reis maken, *sarantau padjalanan* een eind ver.

271. *Soedah takana dalam hati* komt later ook voor en is dan gevolgd *iölah tjoetjō karakoetō*, van daar dat ik hier reeds zoo vertaalde.

272. *rantjah* (zie vdW.) gaan, loopen over iets, gewoonlijk zonder verlof daar voor te hebben, binnendringen, ergens ongevraagd binnenkomen.

273. *rantjam* huppelen, trippelen, gewoonlijk met *rantjah* samen gebruikt.

274. *sikoedidi* = *kēdidi* naam van een snip, die zeer onrustig van aard is.

275. *bilauari* een zekere dreun op een trom, waarbij afwisselend zware en lichte tonen gehoord worden.

276. *basirina^s hati* (gewoonlijk met *rinau*) gejaagd, ongedurig, geagiteerd.

277. *basimadoe* (zie vdW.) *madoe* ook een groote boodschap doen, *paroci^s madoe* gevoel alsof men dit doen wil, *hati tamadoe* niet op zijn gemak zijn.

278. *majang* pijnlijk, wee gevoel in den buik, *basimadoe majang hati* knagend, onrustig gevoel.

279. *sangkadoe* een soort van fluit.

280. *ondèh och! o! hé!*

281. *basiririëng panèh miang* over het gansche lichaam een branderige jeuk hebben; fig. onrustig zijn, gevoel van ongedurigheid (zie vroeger).

282. In andere *mandang katō ba^s kian* of ook *salamō lambè^s ba^s kian*.

283. *padahan* of *padahkan* voor *kiranja* in plaats van: doch.

284. *de^s malihè^s Tjindoer Matō* bij andere niet aangetroffen.

285. *linggajoeran* hoog en oud van klapperboomen, die gewoonlijk geen vruchten meer dragen, in vdW. vindt men *linggajoeäng*, wat ik in geen enkel handschrift aantrof.

286. *nagari* enz. is bij sommigen weggelaten, in andere vindt men *Datoeä^s Mangkoetō Alam* en *Datoeä^s Gairoellah*.

287. Bij enkele staat *diagižhkan* en is nog bijgevoegd *oela^s alainjō karō di dahan* evenals de apen op de takken.

288. *dihelō soeroei^s ba^s batanam*, *didjambō-djambō ba^s basiang* doelt op het voor en achteruit trappen van paarden en het hoog oplichten der voorbeenen, *djambō* is met uitgestrekte arm iets naar zich toe halen of grijpen.

289. *sirangka^s* een soort van krab.

290. *manjoengki^s* uitlichten van een voorwerp, dat in een ander vastzit, met een puntig voorwerp het verband van iets open of los maken bv. van vlechtwerk (zie *songkit* vdW.).

291. *malantoeäng* stooten, slaan, bv. op de gong.

292. *malangoeāh* loeien van het rund.

293. *pantai* schuin.

294. Bij sommigen wordt *sambahnjō djoearō Medan Labiēh* niet gevonden, wel *mandanga kaiō nan ba^skian*.

295. *bangang* het suizen in de ooren, doof worden door een of ander hard geluid.

296. *aga^s labiëhkan di nan koerang, aga^s koerangkan di nan labiëh* enz. zijn uitdrukkingen, die doelen op de juist afgepaste stappen van den regelmatigen gang van het paard. *Pa^s Kalandoei^s* schijnt een eerlijk man geweest te zijn, die alleen nam wat hem toekwam. *Kalandoei^s* heeft anders een gemeene beteekenis.

297. *ba imang* wordt ook gezegd van het eigenaardige gevoel, dat door het hooren van het geklingel der schellen wordt opgewekt.

298. *batampin taroeöh* tegen elkander inzetten, *tampin* is datgeen, wat in de plaats van iets of wat als tegenwicht gegeven wordt.

299. *toboh* hoop, troep, menigte, verzameling van personen.

300. *tadajoeöh paratian* aangedaan, weemoedig, onbestemd gevoel van verlangen.

301. In andere staat *hajam balagö dipangkoe*.

302. *ana^s patiapan* kinderen uit den aanzienlijken stand.

303. *sakin pangidam* een klein zakmesje door de vrouwen gebruikt (zie *idam* vdW.)

304. Sommigen hebben *dè^s pitoea* en andere *didapati*, uit welke laatste volgen zou, dat ook de geneeskundigen onder den invloed der tooverformule waren.

305. Bij sommige *soedah marah oerang saemoen*; *saemoen* hetzelfde geheim hebben.

306. *oerang bamadoe* vrouwen met denzelfden man getrouwd (zie vdW.)

307. Men vindt ook *sambië tatawa gala^s sanjoem, dihantikan balang kanda^s dimakan siriëh sakapoeä*.

308. *mantö = mantëra*.

309. Bij anderen *soedah oentoeäng takadië Allah, alah mandanga oerang nan banja^s, alah tanpa^s koedö doeö ikioeä, endahnjö _boekan alang alang soedah tahambang pajoeäng* enz.

310. *oela mangiang* de regenboog.

311. *manga:ridjö^s* ook *mangoeridjö^s* knippen met de oogen, *mangaridjö^si wen³* ken, oogjes geven.

312. *dimanö pandjang tida^s patah, dimanö leba tida^s tjarië^s*, waar vindt men iets dat, te lang zijnde, niet breekt en iets, dat, te breed zijnde, niet scheurt, fig. als men te ver gaat met iets, loopt het verkeerd af.

313. *alah bakatö* enz. zon voor afgegaan moeten worden door *barauari oerang nan banja^s*.

314. *maangö^s* adem halen, hijgen.

315. *koetjoei^s* sluiten, dieht zijn (zie ook later).

316. *oerang nan gilö-gilö basö* iemand, die alles durft te doen of te zeggen; iemand, die niet verlegen uitgevallen is.

317. *harië^s* schreeuwen.

318. *boelalang* uitspuilen van de oogen, groote oogen opzetten.

319. De *gandang pararakan* (ook *palara^skan*) bestaat uit twee trommen, een grootere en een kleinere.

320. *tikoeloeä^s* is de doek om het hoofd geslagen, zooals de vrouwen in de Padangsche Bovenlanden dit doen nl. met twee slippen naar achteren afhangende; *tikoeloeä^s poetjoeä^s* een krans van bloemen en bladeren, op die wijze om het hoofd gedragen (zie *těngkolok*: vdW.)

321. Bij andere *disoesoen djari nan sapoeloch*.

322. *djökö^s didjoea djaoeäh-djaoeäh* en *djökö^s digantoeäng tinggi-tinggi* betee-
kenen doen en laten kunnen wat men wil, volkomen heer en meester zijn.

323. *manahan soelö dangan radjam* alles verdragen, van alles ondervonden hebben, veel kunnen uitstaan.

324. Andere hebben *handas baradjö*.

325. *lengong barapi-api* (ook *barapiěh apiěh*) snel achter elkander omkijken; *ketjè^s barapiěh-apiěh* snel achter elkander praten, wouwelen, snateren.

326. *sipaněh miang* is de naam van een soort omroepersbekken.

327. *oesang-oesang dibaroei, lapoeä^s-lapoeä^s diganti* (gewoonlijk zonder verdubbeling van 't werkwoord) duidt aan dat, hetgeen niet meer deugt of verouderd is, verbeterd of vervangen moet worden.

328. *tjatja^s* (zie vdW.) knippen, in het vleesch zetten van de nagels, zakke-
rollen; *mantjatja^s toengga^s* de gaten hakken in de balken, voor den bouw van het huis.

329. *soengkoei^s = soengkoep*.

330. Bij het opnoemen van de artikelen *tjoepa^s nan oesali* enz. ben ik eenigszins van den tekst afgeweken, omdat deze artikelen gewoonlijk in de oendang-oendang aldus opgenoemd worden en wat in 't handschrift als zesde artikel staat aangegeven niets anders is dan een omschrijving van de vorige, vooral van het eerste; *katö kamoedian batjari* of *katö kamoedian katö batjari* is gewoonlijk het zesde artikel.

331. *boengka nan batoeä, taradjoe nan tida^s hanan, naratjö nan tida^s paliěngan* doelt op het volmaakte, eerlijke en rechtvaardige van de rechtspleging; *nan batjoe-
pa^s nan bagantang* enz. doelt op een behandeling van zaken volgens vastgestelde bepalingen; *tanggö* noemen sommigen de trap van boven naar beneden gaande, volgens anderen (en die verklaring is m. i. beter) een plank en dikwijls een huisje aan het bovengedeelte van den trap, voor den ingang.

332. *salah tariě^s* enz. en de volgende zijn bepalingen uit de zoogenaamde *oendang-oendang dalam nagari*; *salah makan mamoeahkan* wordt niet altijd opgegeven; voor *talangkah koembali* vindt men ook *talompè^s koembali*; achter *salah padö Allah* enz. vindt men somtijds bijgevoegd: *salah padö manoesia minta^s maaf* voor *djökö^s gawa injö maisi* vindt men ook *salah gawa mahoebah*; *gawa* komt voor in de beteekenis: zonder opzet of uit onwetendheid iets doen, wat strijdig is tegen de vormen; bij *adiě^s dipakai* volgt soms *tjaboeäh diboeang*, waar oneenigheid over ontstaan

kan, moet men verwerpen; voor *hampiëng batoenggoean* heeft men ook *hampiëng batarie'skan*; *djae'äh bahambatan* wordt niet in elke negorij in dezelfde beteekenis genomen; men geeft er soms ook de volgende uitlegging aan: als iemand niet woonachtig is op de plaats, waar hij schuld heeft en hij laat niet van zich hooren, dan onderzoekt de schuldeischer op welke plaats of in welke plaats of in welke woning de schuldenaar dikwijls komt om dezen op weg daarheen zijnde, voor de betaling aan te houden; *tjaboe'äh* in de weer, in rep en roer.

Daar waar *soearang* (gemeenschappelijk) beschoofd wordt als een attribuut van de goederen, die door een eeltpaar tijdens het huwelijk verkregen zijn, drukt men het aldus uit: *soearang di agi'äh haratö dapatan tingga, haratö pambao toeroen*, wat gemeenschappelijk goed is, wordt (bij scheiding of sterfgeval) tussehen de beide eeltgenooten verdeeld, wat aan de vrouw toebehoort, komt aan haar of haar familie en wat het eigendom van den man is wordt door hem uit den inboedel meege-
nomen. *Boenta dikapiëng* vindt men er niet altijd bijgevoegd, door *boenta* verstaat men de grondbezittingen.

Bij bovenstaande artikelen worden gewoonlijk nog opgegeven: *salah boeno'e'äh mambari balèh* wegens moord wordt doodstraf opgelegd; *salah tjantjang mambari pampèh* voor verwonding is boete vastgesteld. Soms vindt men ook opgegeven: *sara' dipapa* de scheiding heeft voor getuigen plaats; *manavi'ë' mangoembalikan* wat men (eigendunkelijk) genomen heeft, moet men teruggeven; *mandjapoei' mahantakan* wat men gehaald heeft, moet men terugbrengen.

't Artikel *katö radjö malimpakkan* hoort hier niet thuis, doch gaat gewoonlijk vooraf aan: *katö panghoeloe manjalasaikan* enz.; waarvan *katö dagang katö mamatjah* slechts zelden voorkomt.

333. *mampasaoeahkan*; andere geven *mampasaoekan* in dezelfde beteekenis.

334. De verplichtingen van den rechter zijn elders aldus opgegeven:

manoentoci' njatö daawa dan djawab den aanklager en beklagde nauwkeurig hooren.

mangana'kan soedi kapada si moedai dan siasè' kapadö si moedai ali'äh (moedai de eiseher, beschuldiger, *moedai ali'äh* de verweerder, beklagde) den beschuldiger ondervragen en den beklagde uithooren, of hetgeen hem ten laste gelegd wordt waar is.

mambari hoekoen straf opleggen.

manahan bandi'eng den toets kunnen doorstaan.

mambaö kapadö kali, djökö' basalahan dangau baudi'eng de zaak voor den kali brengen, als er vershil bestaat omtrent de opgelegde straf.

Elders vindt men weer *adapoen hoekoen hakiin itoe salapau parakarö'*:

manili'ë' saksi nagaan of de getuigen goed zijn.

mandjatoc'ähkan hoekoen het vonnis vellen.

maujamökan docö oerang jaug bakasoemat de beide partijen gelijkstellen.

takoet akan Allah godvreezend zijn.

mambaö kapadö kali de zaak voor den kali brengen (zoo dit noodig is).

manjinpan tandö de panden in bewaring nemen.

manjoeatinkan hoekoen over het vonnis beraadslagen.

mahoekoenkan dangan sabēnarnjō reehtvaardig straffen.

Ook vindt men:

manjamōkan oerang jang bakasoemat, mambaō kali, manapatkan ka'loeō piha^s, manilie^s saksi, mandjatocahkan hoekoen, manjoeratkan hoekoen, takoei^s akan Allah Ta'ala, hoekoen itoe dangan sabanarnjō manoeoei^s farman Toehan Allah aza wajjala (1).

335. *mangana^skan* aantrekken, aandoen, plaatsen tegen bv. een ladder tegen een muur.

336. *manjiasè^s* vragen, ondervragen.

337. *mangoe^s* het geluid van den buffel (zie *kocak* vdW.).

338. *mandjarah* met kwade bedoelingen of op verraderlijke wijze ergens komen, beloeren.

339. Anderen hebben *biasō mamboelang dan malapēh*.

340. *oesai* uit elkander gaan, scheiden, op, uit, af, *mamparoesaikan* uit elkander halen, uitpluizen enz.

341. *radjan* graag willen, ingenomen zijn met iets.

342. Anderen hebben *biasō mandanga-danga*.

343. *hoekoen panditō titih batang* enz. Met *batang* wordt hier bedoeld het feit zelve, het punt van dispuut; de godgeleerden nemen dat alleen als basis om tot hun oordeel te komen, zonder er zich verder om te bekommeren, wie de personen zijn of in welke familiebetrekking zij tot elkander staan, iets wat van de panghoeloes niet gezegd wordt, daar dezen wel in aanmerking nemen wie de personen zijn en welke betrekking er tussehen hen bestaat, wat men uit drukt door *roesoeā^s batang*.

344. Met *aka* willen sommigen den verdediger, den pleitbezorger van iemand bedoeld hebben, anderen passen de genoemde artikelen op het verstand toe.

maroenoei^s het spoor volgen bv. van een dief; voor *baliž^s tilantang* staat soms gegeven *ila^s tilantang*, ook vindt men *lapoeā^s saroeang*, wat volgens de verklaring m. i. beter is; *lapoeā^s dalam saroeang* wordt ook verklaard als: een zaak laten rusten, tot zij vergeten is en er dan mede voor den dag komen; voor *mangganti laga^s* geeft de *oendang-oendang* ook soms *manaaki^s* standvastig, weten wat men wil (zie vdW.).

Van *balindoeäng tangah tarang* geeft de Maleier o. a. dit voorbeeld: *kalau ada soeatoe pērkarā jang hēndak dilakoekannja, ditjarinja akal soepaja maksoednja itoe dilahirkan oleh orang asing; maka ia mangoengkat sadja*, en van *balindoeäng tangah kotō* deze omschrijving: *akal jang berpēgang dimana kata jang samoefakat atau jang sapandjang adat, atau jang sapandjang sjara^s. Kotō* is dus genomen voor *moefakat, adat* of *sjara^s*.

Voor *balindoeäng* vindt men ook *badindiēng*.

345. Anderen hebben *dè^s manti samō sakatō hoeloebalang samō samaloe*.

(1) Zie een en ander in "Midden Sumatra", in het gedeelte "Volksbeschrijving en taal" van den Heer van Hasselt.

346. *djalan rajö titihan batoe* de groote weg, waar men over steenen loopt, fig. de gewone gang van zaken, wat altijd gevolgd wordt.

347. *dasö* of *djasö* verdienste, waarde, *badasö* verdienstelijk, waarde hebbend, nuttig.

348. *lantjang* veel praatshabbende, een hoog woord voerende.

349. *ampoen toankoe* enz. geeft te kennen, dat de schrijver of verhaler vergiffenis vraagt voor hetgeen hij van den besprokene vertelt.

350. *toempoe* (zie vdW.) ook, stuk, steun, paal om iets tegen te houden; *sitoempoe* steunpunt, *basitoempoe* een steunpunt hebben of nemen, drukken op iets, *toempoe-manoempoe* elkaar drukken, aanzetten, steunen in iets.

351. *boesocä*^s (vdW. geeft onder artikel *boesocä*^s = $1\frac{1}{4}$ *djampal* of als munt $\frac{1}{2}$ *koepang*, zeer nabij een schelling, en onder artikel *koepang* = $\frac{1}{4}$ *djampal*, terwijl voor een *djampal* een waarde van 120 duiten staat opgegeven.

Een *boesocä*^s = $\frac{1}{2}$ *koepang lapan*.

„ *koepang anam* = 36 duiten = 30 ets.

„ „ *lapan* = 48 „ = 40 „

„ „ *poelocäh* = 60 „ = 50 „

De *koepang anam* wordt in 2 soorten gescheiden; gewoonlijk zegt men met weglating van *anam*: *koepang sirah* = 36 duiten, die 30 ets of *koepang garih* = 36 duiten, die 10 ets waard zijn.

Bij de *koepang lapan* en *poelocäh* heeft men die onderscheiding niet.

352. *Radjö Moedö* is de broer van *Boendö Kandoeäng*.

353. *toeka*^s booze zweer, ellerbuil, *tekong* een soort van melaatselijkheid, *poeroe* en *mambi bidai* huiduitslag, de eerste vertoont zich vooral op gevoelige plaatsen b. v. onder de armen; *lasö* een ziekte, waarbij de ledematen sterk opzwellen en verlamming ontstaat (zie *lasa* en *lesoe* vdW.); *poeroe haboe* een uitslag waarbij de huid afschilfert; *koeboci*^s (zie *kokot* vdW.) krom, samen getrokken van de vingers of toonen, *mangoekoci*^s uitkrabben, zich sehrammen.

354. *goedam* = *godam*, *manggoedam* hard slaan, ranselen.

355. *tjandö badië malarèh taugan* (in andere vindt men *balarèh-larèh* veel geweren).

356. *gilö* = *gila*, *manggilökan* zich bezig houden met iets, aan iets bijzonder zorg besteden, *manggilökan koedö* paarden verzorgen.

357. *mahitan lasoeäng* het rijstblok zwart maken, omdat dit gebruikt wordt om er kruit in te stampen.

358. *manggatö*^s doorbreken, in stukken doen van de pinang met een mes, anders met de tanden.

359. *darië*^s het brakend, knarsend geluid van iets b.v. van de schoenen als men op seherven trapt, op de tanden knarst enz.

360. *pirië*^s (zie vdW.) *mamirië*^s tusschen vinger en duim fijnmaken ook fijnwrijven met de voeten, *mamirië*^s *talingö* en de ooren knijpen, ze knijpen, om draaien als teeken van boosheid.

361. *marantangkan tali* het in de lengte uitleggen van de koorden vóór iederen djocara, eerdad het haneukloppen begint. Het touw ligt met het eene einde naar den djocara en met andere naar het midden van de baan. De djoearas mogen niet verder komen, dan de lengte van het touw aangeeft. Hierna geschiedt het zoogenaamde *manjaroeckan toeah* d. i. het uitroepen van allerlei bovennatuurlijke eigenschappen, die de haan bezit om hem daardoor aan te moedigen en te doen winnen.

362. *hajam piléh* een veelhthaan met zwarten suavel en pooten en gespikkelde vederen.

363. *maloe tapoepeoä^s padö kaniëng, harang tatjorèng padö moekö sampai mandjoedjoeäng sangka^s hajam* zijn uitdrukkingen die beteekenen te sehande gemaakt zijn; *poepoeä^s* (vergelijk *poepoh* vdW.) mest, bemesting, *mamoepoeä^s* bemesten, doen smeulen van vuur door het bv. met asch te overdekken, in het geheim opruien *tjorèng* (vergelijk vdW.) smeer, streep, *mantjorèng* strepen, smeeren maken op iets; *sangka^s hajam* een korf, vlechtwerk, waarin de kippen eieren liggen.

364. *ba^s sipontong balangkitang, tarasö adö dapè^s tida^s* evenals iemand zonder vingers langkitang vangen wil, hij voelt ze wel, maar kan ze niet vasthouden (*pontong* van lange voorwerpen, een stukje of eindje er af; *langkitang* een schelpdiertje); *bagai si bisoe barasian* evenals een stomme hardop droomt (hij zou wel willen, maar kan 't niet); uitdrukkingen om aan te duiden, dat men iets wel gevoelt of begrijpt, maar het niet onder goede bewoordingen kan brengen.

365. *patoeih tongga* een horte ofgebroken donderslag.

366. *tinggang* middel, raad (vergelijk vdW.).

367. *boeboei^s* (zie vdW. III) uittrekken, uitrukken, hoog uithalen bij het zingen; *oerang batanam nan mamboeboei^s* hij die geplant heeft, is 't die uittrekt, fig. hij, de heer en meester, heeft 't zelf gedaan, heeft er zelf aanleiding toe gegeven.

368. *mamantjoeäng* seheef afhouden of afsnijden.

369. *aië diminoen pahi^s-pahi^s, nasi dimakan rasö sukam*, het water, dat wij drinken, smaakt bitter en de rijst, die wij eten, als zemelen, fig. wij zijn geheel moedeloos, wij hebben nergens lust in, wij verkeeren in groote zorgen.

370. *anö^s of hanö^s = enak*, stil bv. van 't water, van den wind, opgehouden, bedaard, stil zwijgen.

371. *lalin* = *thalin*.

372. *manjanggal* zich verzetten, tegenstribbelen, zich onwillig betoonen.

373. *pangadan* de onderste balk van een raam, sloof, bovenbalk van een hekwerk bv. in een galerij.

374. *pajoeäng pandji* een soort van scherm, bij feestelijke gelegenheden gedragen, boven het hoofd van den jubelaris, ook boven het lijk van aanzienlijke personen.

375. *kaliki sapandjang aië hilië* met draaierijen omgaan, niet voor 't rechte uitkomen (*kaliki?*).

376. *roesoeäh* bedroefd, bekommerd, bezorgd.

377. *mamangkoe radjõ* den vorst omringen, omgeven bij wijze van eerwaecht.

378. *galoegeöäh* of *galogoh* korrelen, roffelen op een trom.

379. *paratian* gevoel, stemming, inborst.

380. *djamboeä* de kraampjes of winkeltjes op de markt.

381. *ba^s baoerèh katang-katang ba^s pala^s babadjoe poelõ*, *ba^s dikanjang kandji aië* evenals iemand, die met *katang-katang* wordt gewreven, evenals iemand, die transpireert en nog een baadje aantrekt, evenals dat men zijn buik vol heeft met stijfswater; uitdrukkingen, die beteekenen er nog erger aan toe zijn, in nog onaangenamer toestand geraken.

ba^s bakampoeäh tigõ hetõ, *bagai manjandang loekah tigõ*, evenals dat men een *kampoeh* (*salendang*) van drie hesta's aandoet (deze is te klein daarvoor), evenals dat men drie fuiken op den schouder draagt, beteekenen 't hard te verdragen hebben, in moeilijke omstandigheden verkeerende, *baoerèh* water sprenkelen bv. op planten, die droog zijn, het lichaam ter afkoeling wassen met water.

katang-katang is een plantje, welks bladeren veel gomdeelen bevatten. Voor het *baoerèh* wordt gewoonlijk *sidingin* en *sitawa* gebruikt; door *katang-katang* te gebruiken ontstaat er jeuk. Deze verklaring is niet zeer te vertrouwen.

kampoeäh (zie *kampoh* vdW.) een kain van dubbele breedte nl. twee enkele (*bidang*) aan elkander gezet; *mangampoeäh* aanzetten, aannaaien enz.

382. *barambang* of *barembang hati* ongerust, in het onzekere verkeeren, wijfelmoedig.

383. *kampië* een biezen zakje of tasehje, waarin kleinigheden: tabak enz. geborgen worden.

384. *kadam* = kalkdoosje.

385. *maloe oerang* de verloofde of de vrouw van een ander.

386. *ba^s katõ djanjõ oerang* haalt zij hier uit gewoonte aan, want het zijn haar eigen woorden, die de pantoen uitmaken.

387. *satampoeäh sabahi nangkõ* ditmaal, *mambahi* werpen gooien, *niambahi banjanji* hard zingen, zingen uit de volle borst, *mambahi makan* enz.

388. *kandji* en *kalamai* (men zegt ook *goelamai* en *galamai*).

mangandji stijfswater maken, *mangalamai kalamai* maken, fig. iets geheel ten onderste boven smijten, verwoesten, vernorselen (de *kalamai* wordt gemaakt van rijstemeel en *tangoeli*, die met elkander vermengd, hard gekookt wordt, koud geworden is zij een veel gezoekte versnapering, die zeer lang bewaard kan worden).

389. *adat taloeä^s timboenan kapa* in het algemeen van personen, die door hun maatsehappelijke positie de vraagbaak van iedereen zijn en die dus van alles moeten aanhooren.

390. *dipaoci^s ta^s batali, dipanggang ta^s djõ api*, aanhangig blijven van een zaak, aan de praat houden en dergelijke, vooral van vrouwen gezegd; niet bij haar komen of niet in hare uitgaven voorzien en toeh niet scheiden van haar.

391. *batjarai lari* scheiden door weg te loopen (gewoonlijk van den man, zonder dat dus het huwelijk wettig ontbonden is).

392. *amèh sakati limö* ter bepaling van een bedrag, waarvan datgeen betaald wordt, wat door de twee laatste woorden is aangegeven = / 32.

393. *takoeä* inbeping, insnijding, kerf, dikwijls als teeken van afspraak of overeenkomst.

394. *barang tahirih ma^s tadagižng, barang takaloeä^s ma^s ba Djao, barang nan lapocä^s ma^s njö sabah* als er dan toeh te diep afgesneden is, laat het dan maar geheel tot in 't vleesch gaan, als er dan toeh in 't blok gesloten moet worden, laat er dan ook maar verbanning naar Java plaats hebben, is 't vermolmd, laat 't dan maar heelemaal afbreken, fig. uitdrukkingen, die een groote onversehilligheid te kennen geven, zooals wij zeggen: is 't al zoo ver gekomen of heeft men al zooveel misdreven, laat er dan maar van komen, wat er wil; de laatste van de drie hoort men minder, men heeft echter ook nog *barang tapiroen ma^s tadaoen*.

395. *nan boengkoeä^s dimakan saroeäng*, wat krom is, komt met de sehede in aanraking, fig. wie kwaad doet, krijgt straft.

396. *soenoe; manjoenoe* aansteken, in brand steken.

397. *manitih* over een balk, bamboe en dergelijke loopen, om aan de overzijde te komen.

398. *pasoepadan* grensbepaling (zie *padan*).

399. *lelong* of *lelang*, uithuizig, afwezig, niet op de plaats waar het wezen moet.

400. *kanai manganai* elkander trachten beet te nemen.

401. *makan kanjang, tidocä lalö^s* eten tot men zat is, gaan liggen en slapen, fig. in Luilekkerland zijn, niets doen dan eten en slapen.

402. *hati tasisi^s ba^s palapah* het hart is tusschen gestoken zooals de *palapah* (deze wordt tuschen het weefgetouw gestoken, als men den arbeid staakt), zeer dom of onversehillig. Volgens anderen het hart is tusschen gestoken zooals de *palapah* (zie vdW.), dus aan den buitenkant en alzoo verkeerd; dom, ondoordacht.

403. *gala^s baraličh* met afgewend gelaat, zich omkeerende laehen (zie *aleh* vdW.)

404. *siö-siö* onvoorzichtig, roekeloos, ondoordacht.

405. De *Tocan Gadang* van *Batipoeäh* werd niet gerekend onder de rijks-grooten, zooals vroeger blijkt. Hij moest zorgen voor het bijeenbrengen der lëgermacht.

406. *gamang bang*, bevreesd, huiverig.

407. *bapandiž* (zie vdW. *pandir*) zich dom voordoen.

408. *hagiö* ofsehoon, hoewel, moge het ook.

409. *sadjoli* een paar, n. l. mannetje en wijfje.

410. *samiang* een weinigje, een ziertje (zie *miang* vdW.)

411. *tagah* komt ook voor in de beteekenis van *tětapi* voor zooverre het verhindering uitdrukt b. v. *hambö na^s toeroen tagah saki^s* ik zou naar buiten willen, maar ik ben ongesteld.

412. *bakain doeö* wordt gebezigd ter aanduiding dat het een meisje is.

433. *manö basa* — *ama^stahoe* wordt in de meeste niet gevonden.

434. *batjamm bangkai* fig. iets moeten aanzien, dat ons sehände of vernedering berokkent.

435. Voor *samö tadjali* vindt men in andere *samö tadiri*. De Maleiers nemen *tadjali* dan ook voor geschapen, ontstaan.

436. *talintèh padö hati, takalang padö lidah, ba^s rasö ramboei^s mahalitang* 't gaat dwars voor het gemoed voorbij, het ligt onder de tong, alsof er een haar dwars onderligt, fig. er ligt mij iets op het gemoed, ik heb iets op het hart (gewoonlijk zegt men *tara ö di hati takalang di matö*.)

437. *mari* doet in dezen zin dienst voor noch; 't is eigenlijk *mari di hambö, masi di basa ampè^s balai*.

438. *djae^h tida^s hampiëng tida^s* geen verre noch naaste bloedverwanten hebben.

439. *tjoebčlah k.winkan hambö kasanan* wordt in de meeste handschr. niet aangetroffen, de uitdrukking is wel wat grof

440. *moekaloca^s = machloek*.

441. *lai gombang pamenan soedah* hij ziet er flink uit, er mankeert niets aan hem

442. *balatjan dikawè^s doeö* een stuk tarasi in tweeën deelen, beiden heeft men de onaangename lueht er van, fig. het veroorzaakt aan beiden sehände.

443. *mantjabič^s badjoe di dadö* fig. zijn eigen sehände openbaar maken.

444. *kali^s-kali^s* een insect, dat zeer venijnig steekt; *poetjoeč^s birah* heeft een branderige uitwerking in de keel.

445. *katjang sibajau-bajau* verwekt braking.

Al die uitdrukkingen zijn zinspelingen om zijn ongenoegen, zijn tegenzin uit te drukken. De Toeankoe n.l. wil zelf den oorlog beginnen en geeft dit te kennen door gebruik te maken van 't zoogenaamde kias.

446. In andere leest men: *dangan pinang aga^s saboeah, tandö boendö badoen-sana^s, itoe tandö poetič^h hati, hati mintoeö boendo tenggang, namoen boendö djö ma^s loean* enz.

447. *tjabič^s-tjabič^s boeloe hajam* zinspelende op den toestand van broers en zusters, die wel twisten maar zich iedermaal weer verzoenen.

448. *lai djatoeč^h ditimpö djandjang, lai mandi lar kahoedjanaan, kamatian mahanta nasi* vallen en de trap nog op zich krijgen, gebaad hebben en een regenbui treffen, een doode in de familie hebben en rijst naar een andere woning brengen ('t is gewoonte, dat bij sterfgeval de vrienden en betrekkingen rijst komen brengen), fig. dubbele shade hebben, in nog onaangenamer toestand gekomen zijn.

449. *kambaič^s* een dringend, beleefd, vriendelijk verzoek uitdrukkende.

450. *djalang-mandjalang* bezoeken bij elkander afleggen.

451. *iö bana Boendö Kandoeč^{ng} kö: iö bana* geeft verwondering, ergebnis te kennen zooals wij zeggen, dat is wel, dat is ongehoord, dat is wat moois.

413. *kawa* (vergelijk *vdw.*), *mangawa* bewaken, de waecht houden, tegenhouden door de armen uit te strekken.

414. *kampih* opsluiten, omringen, omgeven, bewaken.

415. *sidižs* slim, berekend, vlug van begrip, juist van oordeel, verstandig, *manjidižsi* bij zich zelf het goede en kwade van iets overwegen, bij zich zelf de kunde, het gedrag enz. van iemand nagaan. *Ilambōlah manjidižsi oerang nantoen* ik heb mij al op de hoogte gesteld omtrent zijn gedrag.

416. *midižs* geslepen, uitgeslapen, zeer slim, *oerang midižs* iemand die moeielijk te foppen is, vooral als het zijn eigen belang betreft.

417. *arih* achterdochtig.

418. *djoeari* (zie *vdW.*) knap, verstandig, kundig.

419. *aga^s* overwegen, nadenken, wikken, probeeren; *taraga^s* verlangende, begeerende zijn.

420. *malaboeäh djandji* (in deze uitdrukking komt *malaboeäh* voor in de beteekenis van klaar of gereed maken) afspraak maken; *malaboeähkan tanoen* het weefgetouw klaar maken.

421. *nan denai hitam denai poetihkan* en die andere uitdrukkingen gebezigd voor waarmede ik handelen kan, zooals ik wil.

422. *malenggang tida^s tapapèh taga^s tida^s tasonda^s* met de armen slingeren en geen boete betalen, en staan zonder zich 't hoofd te stooten, fig. niet verhinderd worden in hetgeen men doen wil, ongestoord zijn gang kunnen gaan (sommigen willen *tapapèh* aan den vischhaak blijven hangen, fig. verhinderd zijn iets te doen.

423. *oepati* = *oepèti*.

424. *katō lapoeä^s lapa^s* onbeteekenende praatjes, gewawel.

425. *djolong* pas, kortelings, begin, oorzaak.

426. *baranggoei^s* met geweld van elkander rukken, op ruwe wijze van elkander scheiden, zich van elkander afkeerig toonen.

427. *malam samalam danai patigō*, ik heb slechts een derde gedeelte van den nacht geslapen d. w. z. het grootste gedeelte doorgebracht nadenken, fig. die zaak neemt al mijn gedachten in, ik doe niets anders dan er over denken.

428. *mandoendoeäng* het doffe, zware geluid van de *taboeh*.

429. *manjembai* wuiven met een doek en dergelijke, in de haast wegnemen, overslaan van de vlammen, invallen bv. bij het zingen, in de rede vallen.

430. *mantjatja* herhaaldelijk slaan, tikken, rammelen.

431. *limboeä* zwellen, opzwellen.

432. *ataukah randjau nan lah lapoeä^s*. In andere leest men nog *adōkoh radjō nan mandoegang*, *adōkoh manti lantja hoekoen*, *tapien siapō nan marantjah*, *ataukoh pari^s nan tarampa* zijn er vorsten, die zich verzet hebben of mantris, die te veel haast maakten bij het opleggen van straf, wie is de badplaats binnen gedrongen of zijn er wallen omgesmeten? Dit past ook beter bij 't antwoord *mandoegang* tegen gaan, zich verzetten, tegen iets indruischen.

452. *diam di laoei^s masin tidò*, *diam di banda ta^s maniroe* in de zee leven en geen zout kennen, in de stad wonen en de gewoonten niet volgen, fig. niet weten hoe 't hoort.

453. *tjekè koeliki* in andere *tjeko kiki^s* zeer gierig, erg op de penning wezen.

454. *saocă* een rotan koord of dergelijke bij wijze van strik om de pooten van een dier geslagen ten einde het te laten vallen.

455. *tjempai bėrai* = *tjėrai-bėrai*.

456. *boeičh* sehuim.

457. *mimpi sabananjō*; de Maleiers onderscheiden *mimpi* en *angan-angan*. De eerste zijn droomen, die iets te beteekenen hebben, de laatste die welke men heeft als men over een en ander sterk denkt.

458. *mangimpau* hoeden.

459. *padang si randjanō matō mamandang*, een groote uitgestrekte vlakte.

460. *malantėh* doorheendringen, dooreendoorgaan.

461. *arė^s* in de richting van, *arė^s mari* aan deze zijde.

462. *bangka* spoor, indruk.

463. *ditocroeni alang-alang*, *dilompati tida^s sampai* te klein om er in af te dalen en er toeh niet overheen kunnen springen, fig. vrij groot, vrij diep.

464. *ditimbang dangan njaō* verwisselen of ruilen met de ziel, fig. er 't leven bij laten.

465. *tida^s lah denai tahoe pandai* is een uitdrukking die te kennen geeft, dat men overtuigd is, dat de zaak zeker slagen zal of geheel is afgelopen met datgeen wat men gedaan heeft of denkt te doen.

466. *loclocă^s* modder, slijk.

467. *pimpiņg* een grassoort, hoog opgroeiende.

468. *salah sadan* zegt men gewoonlijk van het huilen.

469. *tangka* eigenzinnig, koppig; *batangka* twisten, disputeeren.

470. *koetjoei^s* spits toelopen, kegelvormig, in knop, nog niet ontloken van bloemen; *koetjoei^s awa^s banai bėrang* ik kroop in elkander toen ik beknord werd, *mangoetjoei^s kan talingō* de ooren intrekken bv. zooals paarden, die sehrikken; *mangoetjoei^s kan ikocă* den staart tussehen de beenen trekken.

471. *sitjoetjocă* en *panah liang* zijn inseeten, wier steken vergiftig zijn.

472. *bakadja-kadja loetoei^s* hals over kop.

473. *arocăh* wordt ook gebruikt in de beteekenis van bewustzijn, denkvermogen; zoo zegt men van iemand, die versehrikt is: *hilang arocăh den mandanga* ik was geheel buiten mij zelve, toen ik dat hoorde.

474. *rabō-raboi* op zenuwachtige of onbesuisde wijze alles aangrijpen, overal heen loopen enz.

475. *dė^s sati njaō na^s hilang* komt voor in de beteekenis van moeielijk kunnen sterven, bang zijn te sterven; later leest men ook *dė^s takoci^s njaō kan hilang*.

476. In andere *si Tambahi mamandjė^s dadō^s*, *si Barakat mamandjė^s rockam*,

si Baroeliëh karoempoen sala^s. Zooals later blijkt heeft de verhaler niet goed onthouden, waar zijn helden zich verscholen of welke wenden zij gekregen hadden.

477. *manggaroečng* luidkeels huilen, een groote keel opzetten.

478. *oemajang* een brandende pijn bv. zooals bij 't zuur.

479. *taboeč*^s = *tebok* van een gat door en door, *habih taboeč*^s-*taboeč*^s één gat en al, vol met gaten, geheel doorgescheurd.

480. *tabangkan* heb ik genomen voor maken, wijl 't moeielijk te veronderstellen is, dat er op die plaats reeds een *sigai* aanwezig was.

481. *sigai* een boomstam, waaruit stukken gekapt zijn om er bijwijze van ladder tegen op te kunnen klimmen.

482. *mamakan oerang* in hevige mate verstoord zijn, zooals wij zeggen iemand willen opeten.

483. *bagö*, ofschoon, immers.

484. *oemang* koudvuur.

485. *garan* misschien, wellicht, denkelijk, in 't algemeen twijfel of onzekerheid uitdrukkende, 't wordt voor de lagoe ook somtijds tussehen geplaatst zonder de beteekenis van den zin te wijzigen (zie vdW.).

486. *garičng* (zie *gčring* vdW.) ook ontsteld, bang, bevreesd; men vindt in andere *ngari* wat hetzelfde is.

487. *ba*^s *toelang dalam rakoečngan*, *ba*^s *doeri di dalam dagičng ba*^s *garan dalam garaman* evenals dat men een been in de keel, een doorn in het vleesch, zout in de kiezen heeft zitten, fig. tobben over iets, onder den indruk zijn van iets onaangenaams, dat ons is overkomen.

488. *soedji* klaar, gereed.

489. *babintjang-bintjang* praten, keuvelen (zie *bantjang* vdW.).

490. In andere *bahasö*^s.

491. *ba*^s *kilè*^s *di hoedjoečng tandoeč*^s evenals de bliksem op de punt van de horens, *ba*^s *kilè*^s gebruikt om groote snelheid uit te drukken.

492. *kintjö* mengen.

493. *gilö maboeč*^s *mandjaričng angin*, *tarasö adö dapè*^s *tidö* 't is krankzinnig wind te willen vangen, men voelt hem wel, maar grijpen kan men hem niet, fig. een hopeloos werk verrichten, het onmogelijke willen doen.

494. *boengkoeih batarawang* in andere *boengkoeih nan disandang*; *boengkoeih* op sommige plaatsen gebruikelijk voor zakdoek.

495. *tapiè*^s met de vlakke hand slaan, bij wijze van liefkozing.

496. *mamatö-matöi* in 't oog houden, er ten zeerste opletten.

497. *harang habih basi binasö* enz. de houtskool is op en 't ijzer bedorven, te blazen zou roekeloosheid zijn; want smeden gaat niet en alleen de wangen zouden zwart kunnen worden door de kool en de oogen zouden gaan steken, omdat er asch in gekomen is, fig. alle moeite besteed hebben, al zijn geld uitgegeven hebben

om eenig doel te bereiken, maar alleen sehande krijgen of ongelukkig worden (ge-
woonlijk wordt alleen de eerste regel gebruikt).

498. *padja*=kind.

499. *ramèh*=*rèmas*; *mati taramèh* plotseling doorblijven.

500. *toenggung hilang barani mati* bereid zijn heen te gaan en durven ster-
ven, fig. zeer dapper, den dood niet vreezen.

501. *djökö*^s *santanö* komt voor in de beteekenis van *djikalau kiranja*.

502. *mangakö*^s met de vingers aanraken, aanvatten, bij de hand hebben.

503. *pamalan* duizelig, bedwelmd (zie *malan* vdW.)

504. *santië* naast, evenbeeld, gelijke, weerga.

505. *kajoe ramang* een boom die bij den Maleier zeer gevreesd is, als be-
woond zijnde door duivels en booze geesten; *kajoe kilangan hantoe rajö* eveneens
een spookboom.

506. *tjamin taroeih* een waarzeggersspiegel.

507. *garang*, hard, streng, onstuiming (zie vdW.)

508. *katindi*^s kleine trom.

509. *patië*^s is o. a. tokkelen op snaarinstrumenten, men zegt ook *mamatië*^s
saloeäng fluitspelen.

510. *haniëng* of *aniëng*, stil, eenzaam, doodsch, verlaten (zie vdW.)

511. *djantang* lijmerig, kleverig.

512. *mantji*^s muis.

513. *makan hati baelam djantoeäng*, hinderlijk pijnlijk zijn voor 't gevoel,
tobben over iets, waaraan men weinig doen kan, inwendig verdriet hebben.

514. *moenggoe* verhevenheid, hoogte, heuvel.

515. Men leest in een andere, *sabagai poelö adie*^s *kandoeäng*, *sababnjö ba-
tjarai injö bakoempoel*, *djökö*^s *oerang batjintö djahè*^s *itoelah gara*^s *djan sipadèh*.

516. *boeransang* onverschrokkenheid, doodsvraehting.

517. *boeroeä*^s *baië*^s wordt dikwijls gebruikt in de beteekenis, die *boeroeä*^s
alleen heeft.

518. *petö* zeker, betrouwbaar.

519. *ipoeäh* zinspeelt op de punten der wapenen, die met vergift zijn in-
gewreven.

520. *djangan ditahan-tahan toendjoeä*^s, *djangan diganggam-ganggam barö* niet
doen zooals iemand, die zijn wijsvinger bij het vuur houdt of alsof men gloeiende
kolen met de hand aanpakt, fig. aarzelend, wankelmoedig, achter *takoei*^s in som-
mige nog *oerang panakoei*^s *lakèh kanai*, wat echter nooit gebruikt wordt, de gewone
uitdrukking is *pandarèh dalam kanai*.

521. *moeang balakang* voor *mamboeang balakang*, zoo ook *mamali* voor *mambali*.

522. *kalapö* oud voor sommige vruchten, zooals klappers, penang, peper
enz.; *mangalapökan* oud laten worden ten einde te doen ontkiemen, voor *silarö kan-
doeäng* vindt men in andere *sarö*^s *kandang*.

523. *soeka bahajö mangatökan* in het dagelijksch leven gebruikt voor: 't zou mij moeielijk zijn u te zeggen, welk gevaar ge loopt, wat ge duechten hebt.

534. *běrnial* in andere *manitah*.

525. *antah balakoe para^s siang antah balakoe para^s sandjö*. Wellicht zal 's morgens, wellicht 's avonds haar verzoek (om te sterven) ingewilligd worden.

526. *kita taganggam di hoeloenjö oerang taganggam dimatönjö* het hecht wordt door ons en het scherp door anderen vastgehouden, fig. wij trekken aan het beste eind. 't Komt mij voor dat de zinnen hier verkeerd geplaatst zijn.

Oela^s alainjö bitjarö toe djökö^s tabaönjö si Bonsoe, bitjarö ringan lai sadiki^s, apö sababnjö damikian djökö^s dikatja^s toekoeä^s parang, djökö^s oentoeäng pambari Allah, kita taganggam dihoeloenjö oerang taganggam dimatönjö; ditjari oerang kabaranan en dan de nog overblijvende zinnen. De vertaling is dan: want mocht men den oorlog willen, dan zullen wij, zoo God geeft, aan het langste einde trekken en mocht de justitie onderzoek naar de zaak doen, dan zal men alliecht op het denkbeeld komen, dat prinses Bonsoe door een tijger verscheurd of door den bliksem getroffen is en ook dan zal oom en Imbang Djajö het moeten opgeven. Zoo zal de afloop zijn.

527. *mangajai* overhalen, dringend verzoeken, aandringen op iets (vergelijk *kajèh* vdW.).

528. *manampoeäh parampocan* in de nabijheid van een vrouw komen, die niet de onze is.

529. *manjalang* leenen van iemand.

530. *masökan* (zie *masa* vdW.).

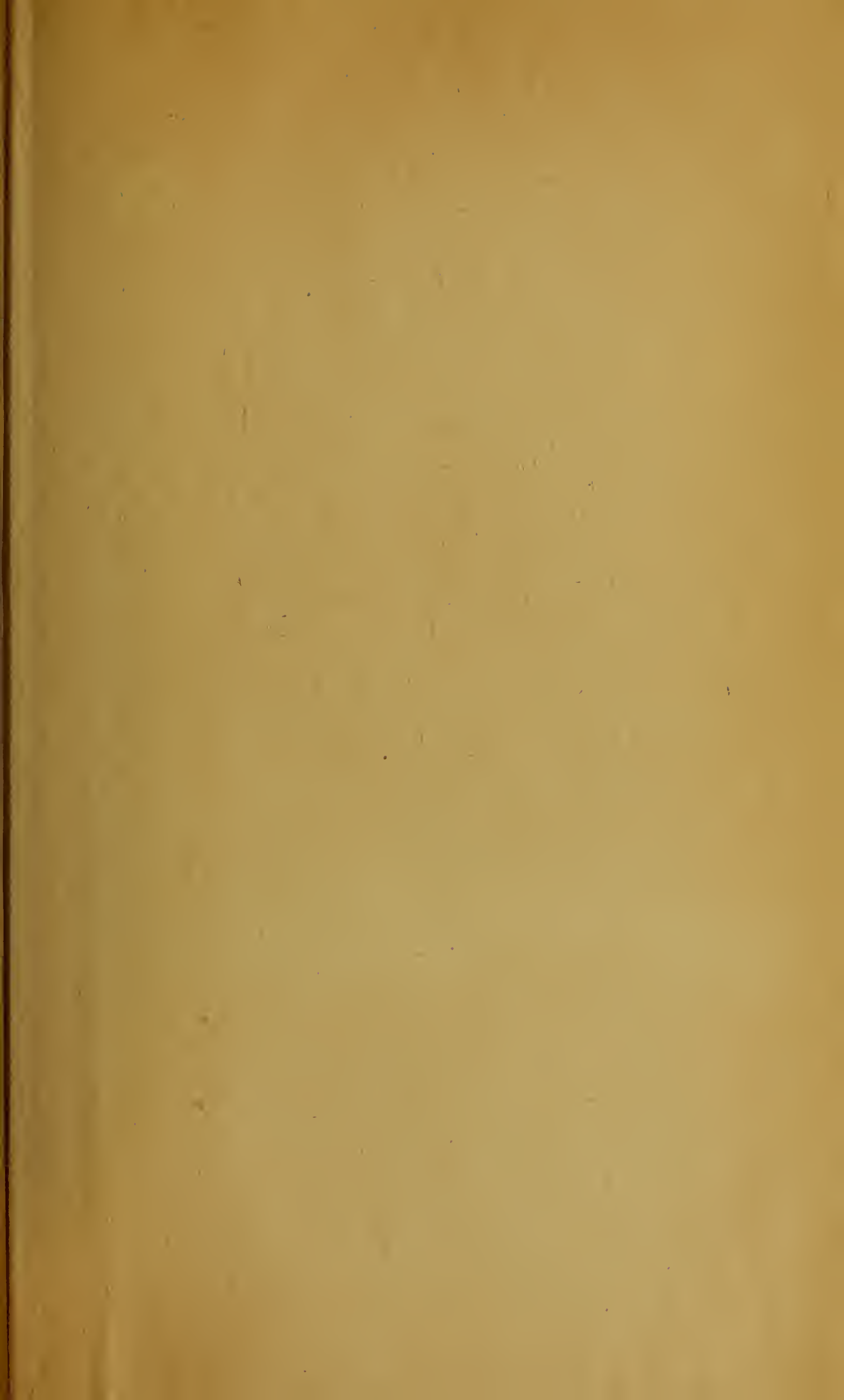
531. *poera^s poera^s* voor *poera-poera* een woord dat langzamerhand hier ingang gevonden heeft.

532. *amoeäh djan angga^s* of ze wil of niet wil, 't hangt niet af van haar wil.

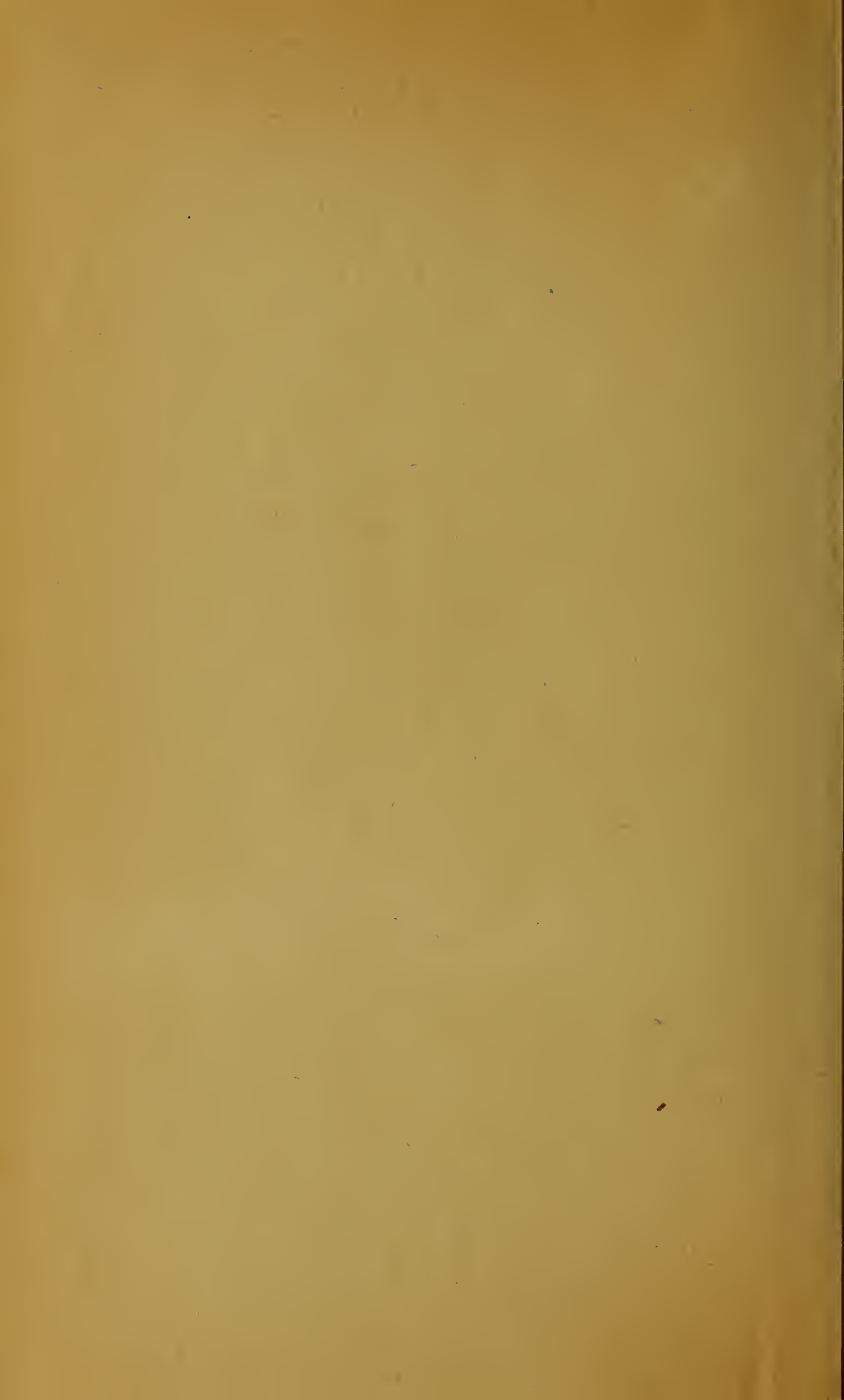

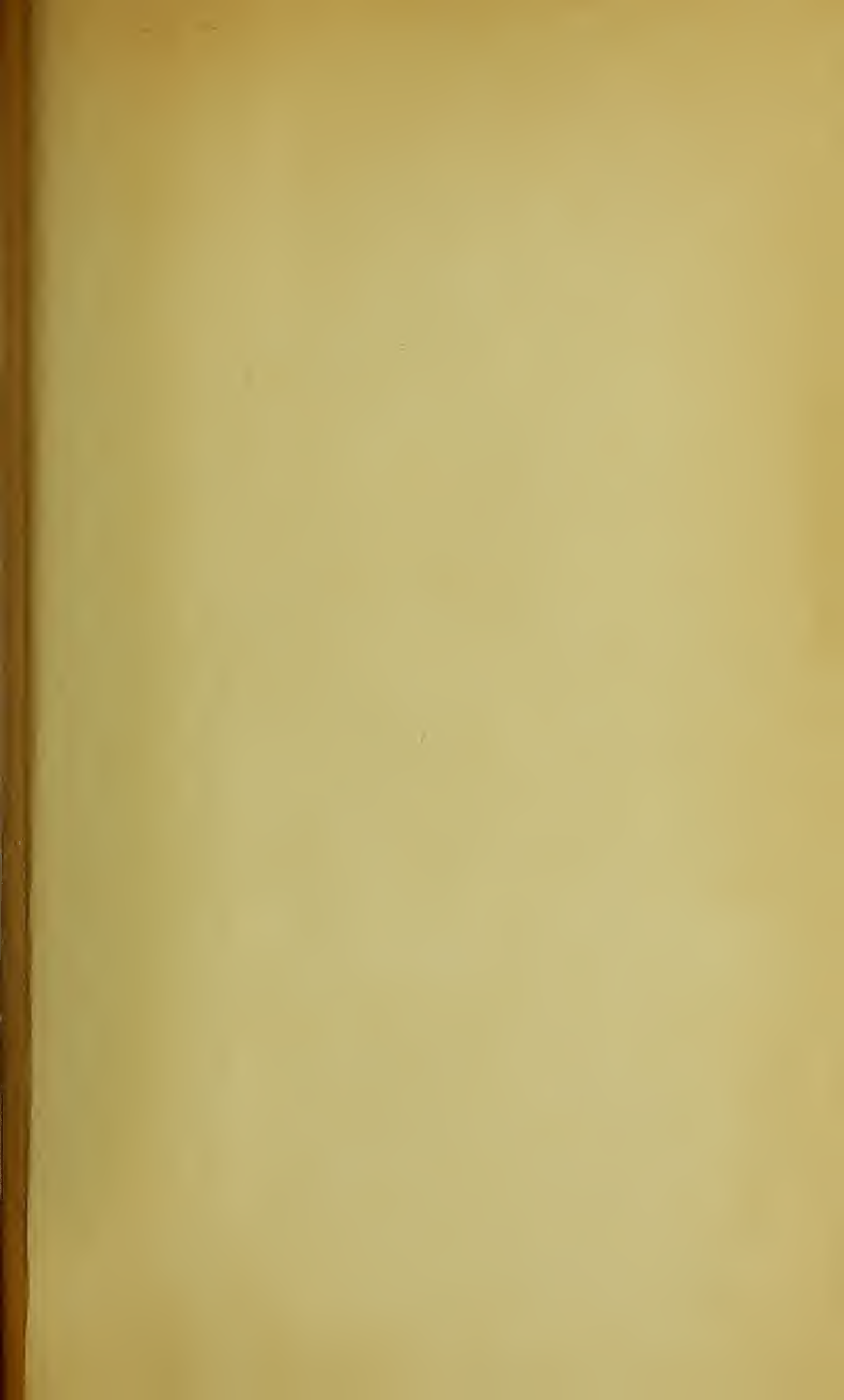
Stub for
part 3

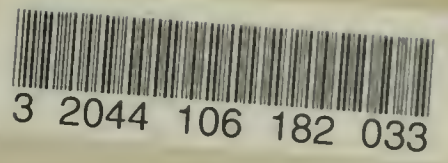

Date Due
